Pe Apocrifa

Tabla de Contenidos

1 Esdras	1
2 Esdras	12
Tobit	32
Judit	39
Umi mba'e oñembojoapýva Ester	50
Salomón Arandu	54
Eclesiástico	66
Baruc	97
Jeremías kuatiañe’ẽ	102
Azarías ñembo’e	105
Susana	108
Bel ha Dragón	111
Manasés ñembo’e	113
1 Macabeos	115
2 Macabeos	137

1st Esdras

Peteĩha Esdras

MOAKÃHA 1.1

1 Josías ojapo Jerusalénpe Páskua arete Jerusalénpe, ha oikuave'ẽ Pascua ára catorce mes peteĩháme.
2 Omoĩ rire umi saserdótepe káda día, oñemonde ijao puku reheve, Ñandejára témplope.
3 Ha he'i umi levíta, Israel rembiguái marangatúpe, oñemomarangatu haguã Ñandejárape, omoĩ haguã Ñandejára árka marangatu pe óga rréi Salomón David ra'y omopu'ã haguépe.
4 Ha he'i: —Ndapegueraha mo'ãvéima pe árka pende jyva ári.
5 Israel rréi David he'i haguéicha ha ita'ýra Salomón tuicha mba'e, ha peñembo'y témplope, peẽ levíta rogayguakuéra, peservíva pende ermanokuéra Israelgua renondépe , .
6 Peikuave'ẽ Páskua hendaitépe, ha pembosako'i umi sakrifísio pende joyke'ykuérape g̃uarã, ha pejapo pe Pascua Ñandejára rembiapoukapy ome'ẽ haguéicha Moiséspe.
7 Josías ome'ẽ 30.000 ovecha ra'y ha kavara ra'y ha 3.000 vakara'y, ko'ã mba'e oñeme'ẽ rréi ome'ẽva'ekue iñe'ẽme'ẽ haguéicha, umi tetãme, saserdóte ha levítape.
8 Upéi Helquías, Zacarías ha Siélo, umi governadór del témplo, ome'ẽ umi saserdótepe Páskuarã 2.600 ovecha ha trescientos vakara'y.
9 Jeconias, Samaías, iñermáno Natanael, Asabías, Oquiel ha Joram, mburuvicha guasu miles de guerra, ome'ẽ levítape pe Páskuarã 5.000 ovecha ha 700 vakara'y.
10 Ojapopa rire ko'ã mba'e, umi saserdóte ha levíta oreko pe mbuja levadura'ỹva, oñembo'y porã ótro ládo según.
11 Ha umi túva ypykue heta dignidad he'iháicha, tavayguakuéra renondépe, oikuave'ẽ hag̃ua Ñandejárape, ojehaiháicha Moisés kuatiañe'ẽme.
12 Ha'e kuéra ombojy tatakua Páskua tatápe, oje'eháicha, umi mymbajuka rehe katu, ojaho'i hyakuã porã ryru ha mba'yru ryrúpe.
13 Omoĩ chupe kuéra opa tetãygua renondépe, ha upéi oprepara hikuái ijoyke'ykuéra, Aarón ra'ykuérape guarã, ha sacerdotekuérape guarã.
14 Umi saserdóte ningo oikuave'ẽ pe ikyrakue pyhare peve, ha umi levíta oprepara iñermanokuéra, Aarón ra'ykuéra.
15 Umi puraheihára marangatu, Asaf ra'ykuéra, oĩ avei hendaitépe, David onombra haguéicha, umíva apytépe: Asaf, Zacarías ha Jedutún, ha'éva pe rréi rréi.
16 Hi'arive umi okẽ rerekua oĩ opa okẽme; ndohejái avave oho hembiguáigui, ijoyke'ykuéra levíta ombosako'ígui chupekuéra guarã.
17 Upe árape ojejapo umi mba'e Ñandejára sakrifísio mba'éva, ikatu hag̃uáicha ojapo hikuái pe Páskua.
18 Peikuave'ẽ mymbajuka Ñandejára altár ári, rréi Josias he'iháicha.
19 Upe tiémpope umi israelíta oĩva upépe ojapo pe Páskua, ha pe fiésta de pan he'ẽ asýva 7 día aja.
20 Ha proféta Samuel tiémpo guive Israélpe ndojejapói peichagua Páskua.
21 Heẽ, opavave rréi Israel-gua ndojapói peteĩ Pascua Josias, ha sacerdote-kuéra, ha levita-kuéra, ha judío-kuéraicha, ojejapóva opa Israel ndive ojejuhúva oikoha Jerusalén-pe.
22 Pe dieciocho áño ogoverna haguépe Josías, ojejapo ko Páskua.
23 Ha umi tembiapo térã Josias oĩ porã Ijára renondépe peteĩ korasõ henyhẽva Tupãme.
24 Umi mba'e oikova'ekue itiémpope katu, ojehaiva'ekue yma, umi opeka va'ekuére, ha ojapova'ekue iñañáva Ñandejárare opa tavaygua ha rréino ári, ha mba'éichapa ombopy'aroryeterei chupe hikuái, upéicha rupi umi ñe'ẽ Ñandejára opu'ã Israel rehe.
25 Opa ko'ã mba'e Josías ojapo rire, Faraón, Egipto ruvicha guasu ou oñorãirõ haguã Carcamíspe, Éufrates rembe'ýre.
26 Egipto ruvicha guasu katu omondo hendápe ha he'i chupe: —Mba'e piko areko nendive, Judea ruvicha guasu?
27 Che namondói Tupã Ñandejáragui ne rehe; che ñorairõ oĩgui Éufrates ári: ha ko'ãg̃a Ñandejára oĩ chendive, heẽ, Ñandejára oĩ chendive chembopya'évo: pejei chehegui, ha ani peñemboja Ñandejárare.
28 Upéicharõ jepe, Josías ndoipe'ái chugui ikarro, síno oñekompromete oñorairõtaha hendive, ndohechaukái umi mba'e he'iva'ekue proféta Jeremy Ñandejára jurúpe.
29 Ha katu oñorairõ hendive Magidó ñúme, ha umi mburuvichakuéra ou rréi Josías kóntrape.
30 Upémarõ mburuvicha guasu he'i hembiguái kuérape: Chegueraha ñorairõhágui. che ikangyeterei niko. Ha upepete hembiguái kuéra oguenohẽ chupe ñorairõhágui.
31 Upéi ojupi ikarro mokõiha ári. ha ojegueru jeývo Jerusalénpe omano ha oñeñotỹ itúva sepultúrape.
32 Ha opa judíope oñembyasy hikuái Josias rehe, heẽ, Jeremy pe profeta oñembyasy Josias rehe, ha umi kuimba'e ruvichakuéra kuña ndive ojahe'o hese ko'ãg̃a peve: ha kóva oñeme'ẽ peteĩ ordenanza ojejapo meme hag̃ua opa tetãme Israel rehegua.
33 Ko'ã mba'e ojehai Judá rréi rréi lívrope, ha káda uno umi mba'e Josías ojapo va'ekue, ha iñemomba'eguasu, ha oikuaa porã Ñandejára léi ha umi mba'e ha'e ojapo va'ekue yma. ha umi mba'e ko'ãg̃a oñemombe'úva, oñemombe'u Israel ha Judea rréi kuatiañe'ẽme.
34 Upéi umi hénte ojagarra Joacaz, Josias ra'ýpe, ha omoĩ chupe rréi itúva Josías rendaguépe, orekórõ guare 23 áño.
35 Ha'e ogoverna Judéape ha Jerusalénpe tres mésere, ha upéi pe rréi de Egipto oipe'a chugui ogoverna hag̃ua Jerusalénpe.
36 Upéi omoĩ peteĩ impuésto pe yvy ári cien talento de pláta ha peteĩ talento de óro.
37 Egipto rréi omoĩ avei iñermáno rréi Joacimpe rréi de Judea ha Jerusalénpe.
38 Ha'e ojokua Joacim ha mburuvicha kuérape, ha'e katu ijoyke'y Zaraces ojagarra ha oguenohẽ chupe Egiptogui.
39 Joacim oguereko veinte áño oikórõ guare chugui rréi Judea ha Jerusalén retãme. ha ojapo ivaíva Ñandejára renondépe.
40 Upévare Babilonia ruvicha guasu Nabucodonosor ojupi chupe, ojokua chupe peteĩ kadéna de kóvrepe ha ogueraha chupe Babiloniape.
41 Nabucodonosor ojagarra avei umi tembiporu sagrádo Ñandejárape g̃uarã, ha ogueraha ha omoĩ itémplope voi oĩva Babiloniape.
42 Péro umi mba'e ojeskrivi va'ekue hese, ha heko ky'a ha naiñatendéi hague Ñandejárape, ojehai umi rréi kuatiañe'ẽme.
43 Ita'ýra Joacim oisãmbyhy hendaguépe.
44 Oisãmbyhy Jerusalénpe tres mése ha diez díante. ha ojapo ivaíva Ñandejára renondépe.
45 Upémarõ un áño rire Nabucodonosor omondo ha oguerahauka chupe Babilóniape umi mba'yru sagrádo Jehovápe g̃uarã reheve.
46 Omoĩ Sedequíaspe rréi Judea ha Jerusalénpe, orekórõ guare veinte áño. ha oisãmbyhy once áño.
47 Ha hae ojapo avei ivaíva andejra renondpe, ha nopenái umi ñe'ẽ he'iva'ekuére chupe proféta Jeremy Ñandejára jurúgui.
48 Ha rréi Nabucodonosor ohura rire chupe Ñandejára rérape, ha'e ohura ijehe ha opu'ã; ha omohatãvo ijajúra, ikorasõ, omboyke Ñandejára Israel Jára léi.
49 Umi tavayguakuéra ha sacerdote sãmbyhyhára avei ojapo heta mba'e umi léi rovake, ha ombohasa opa tetã mba'e ky'a, ha omongy'a Ñandejára témplo, oñemomarangatu va'ekue Jerusalénpe.

50 Upéicharõ jepe, ituvakuéra Jára omondo hembijokuái rupive ohenói jey hağua chupekuéra, pórke ha’e osalva chupekuéra ha pe tavernákulope.
51 Ha katu oguereko hikuái imensajerokuéra oñembohoryhápe; ha, péina ápe, Ñandejára oñe’ẽrõ guare chupekuéra, ojapo hikuái peteĩ deporte iprofetakuéragui.
52 Upépe ha’e ipochýgui itavayguakuéra ndive iñañuãiterei haguére, omanda umi rréi caldeo-pe ojupi hağua hesekuéra.
53 Ojukava’ekue imitãrusukuérape kysepuku reheve, heẽ, jepe itupao marangatu brújula ryepýpe, ha ndopordéi ni peteĩ mitãkaria’y ni tembiguái, tuja ni mitã, ijapytepekuéra; ha’e ome’ẽgui opa mba’e ipópe.
54 Upéi ogueraha hikuái opa mba’e marangatu Ñandejára mba’éva, tuicha ha michĩva, umi mba’yru oĩva Ñandejára árkape ha pe rréi mba’erepy, ha ogueraha Babilóniape.
55 Ñandejára róga katu ohapy hikuái, oitypa Jerusalén murálla ha omyendy tata tórrekuéra ári.
56 Ha umi mba'e omimbipáva katu ndopytái ohundipa peve ha ohundipa peve, ha ogueraha Babilóniape umi tetã noñejukaiva'ekue kyse puku reheve.
57 Ha'e kuéragui oiko hembiguái ha ita'yrakuérape, umi persa oisãmbyhy peve, okumpli haguã Ñandejára ñe'ẽ Jeremy ñe'ẽ rupive.
58 Pe yvy ovy'a peve pytu'uha ára pukukue, ha'e opytu'úta 70 áño pukukue.

MOAKÃHA 2 rehegua

1 Pe primer áño oisãmbyhývo Ciro persa ruvicha guasu, oñekumpli hağua Ñandejára ñe’ẽ, ha’e opromete hague Jeremí ñe’ẽ rupive.
2 Ñandejára omopu’ã pe persa rréi Ciro espíritu, ha omombe’u opa irreino rupi, ha avei kuatiañe’ẽ rupive.
3 He'i: —Pérsa ruvicha guasu Ciro he'i. Israel Jára, Ñandejára Ijyvatevéva, chemoĩ mburuvicha guasu ramo ko yvy ape ári.
4 Ha omanda chéve amopu’ã hağua chupe peteĩ óga Jerusalénpe umi hudíope.
5 Upéicharõ, oĩramo pende apytégui hetãygua, toĩ hendive Jehová, Ijára, ha toho Jerusalénpe oĩva Judéape, ha tomopu’ã Israel Jára róga ha'e Ñandejára oikóva Jerusalénpe.
6 Oimeraẽva oikóva umi lugár ijerére, toipytyvõ chupe, ha’e hína umi hapicha, óro ha pláta reheve.
7 Jopói, kavaju, vaka, ha ambue mba'e oñeme'ẽva'ekue ñe'ẽme'ẽ rupive, Ñandejára témplo Jerusalénpe ğuarã.
8 Upéi opu’ã Judea ñemoñare ha Benjamín ñemoñare ruvicha. pa'i kuéra, levita kuéra, ha opa umi Ñandejára oñatende vaekue ohupi haguã ha omopu'ã haguã óga Ñandejárape guarã Jerusalénpe.
9 Ha umi oikóva ijerére, ha oipytyvõ chupekuéra opa mba’épe pláta ha óro reheve, kavaju ha vaka reheve, ha hetaiterei jopói gratis reheve, hetaiterei iñakãraku va’ekue.
10 Rréi Ciro oguenohẽ avei umi mba’yru sagrádo, Nabucodonosor ogueraha va’ekue Jerusalléngui, ha omoĩ va’ekue itémplo de ídolope.
11 Umi persa ruvicha guasu Ciro oguenohẽ rire chupekuéra, ome'ẽ tesorero Mitridates-pe.
12 Ha’e rupive oñeme’ẽ chupekuéra Sanabasarpe, pe governadór de Judea.
13 Ha péva ha’e va’ekue ipapapy; Mil kópa de óro, ha mil pláta, insiénso 29, pláta ryru 30, ha pláta 2.441 ha ambue 1.000 mba'yru.
14 Upémarõ entéro mba’yru de óro ha pláta ojegueraha va’ekue 5.489.
15 Ko’ãvape Sanabasar ogueru jey Babilóniagui Jerusalénpe.
16 Péro Artejerjes tiémpope, pe rréi persagua, Belemo, Mitridates, Tabellio, Ratumo, Beeltemo, ha Semelio, pe sekretário, ha umi ótro omba’apóva hendivekuéra, oikóva Samáriape ha ambue hendápe, oskrivi chupe umi oikóva Judea ha Jerusalénpe ko'ã kuatiañe'ẽ oúva;
17 Pe rréi Artejerjes ore ruvicha, ne rembiguái kuérape, Ratúmo, escritor ha Semelio, escriba, ha ambuekuéra ikonsiéntope, ha umi hués oĩva Celosíria ha Feniciape.
18 Ko’ãğa toikuaa pe rréi ruvicha, umi judío oúva ndehegui ore rendápe, oúvo Jerusalénpe, upe táva opu’ãva ha iñañávape, omopu’ãha umi merkádo, ha omyatyrõ umi murálla ha omoĩha pe pyenda haty.
19 Ko’ãğa ko tavaguasu ha umi murálla oñemopu’ã jeýramo, ndaha’éi ombotovétava hikuái impuésto, síno opu’ãta avei rréikuérare.
20 Ha ko’ãğa oĩma ipópe umi mba’e oñe’ẽva pe témplo rehe, roimo’ã iporãha ani ñamboyke peichagua mba’e.
21 Peñe'ẽ haguã ñande ruvicha ruvicha guasu ndive, peẽme peipota ramo peheka pende ru ypykue kuatiañe'ẽme.
22 Ha rejuhúta umi crónica kuatiahaipyrépe umi mba’e ojehaíva ko’ã mba’ére, ha reikuaáta upe táva opu’ã hague, omoapañuãi hague rréi ha tavaguasúpe.
23 Ha umi hudío opu’ãha, ha omopu’ã meme ñorairõ ipype; upévare ko tavaguasu jepe oñehundi.
24 Upévare ko’ãğa romombe’u ndéve, o rréi jára, ko tavaguasu oñemopu’ã jeýramo, ha oñemopu’ã pyahúramo ijyvyrakuéra, ko’ãğa guive ndaperekomo’ãiha tape Celosíria ha Fenicia-pe.
25 Upéi pe rréi oskrivi jey pe rembiasakue ohaívape Ratumo, Beeltetmo, Semelio, escriba, ha umi hembývape, oikóva Samária, Siria ha Feniciape.
26 Amoñe'ẽma pe kuatiahaipyre pemondova'ekue chéve, upévare amanda aheka porã haguã, ha ojejuhu upe tavaguasu iñepyrũmby guive omba'apoha mburuvicha kuéra rehe.
27 Umi kuimba’e oĩva upépe opu’ã ha oñorairõ, ha Jerusalénpe oĩ umi rréi ipu’akapáva ha ipy’ahatãva, ogovernáva ha okobráva tributo Celosíria ha Feniciape.
28 Ko’ãğa upévare amanda ojoko hağua umi kuimba’épe omopu’ã hağua pe tavaguasu, ha toñatende ani hağua ojejapo ipype;
29 Ha umi omba’apóva aña ndohomo’ãvéima umi rréi ombopochývape.
30 Upémarõ rréi Artejerjes ojelee rire umi kárta, Ratumo ha Semelio pe escriba ha umi ótro omba’apóva hendivekuéra, pya’e oho Jerusalén gotyo heta kavaju arigua ha hetaiterei hénte oĩva oñorairõhápe, oñepyrũ ojoko umi omopu’ãvape ; ha Jerusalénpe témplo ñemopu’ã opyta mokõiha áño oisãmbyhy hağuáicha Dario persa ruvicha guasu.

MOAKÃHA 3 rehegua

1 Darío oisãmbyhy vove, ojapo peteĩ karu guasu opa ijyvy pegua, hogagua, ha opavave mburuvichakuéra Media ha Persia pegua.
2 Opa umi governadór, kapitán ha teniente oĩva ipoguýpe, India guive Etiopía peve, cien veinti siete provínsiape.
3 Okaru ha oka'u rire, ha oka'u rire oho hógape, rréi Dario oike ikotýpe ha oke, ha upe riremínte opu'ã.
4 Upémarõ mbohapy mitãrusu, umi guárdia oñangarekóva pe rréi retekue rehe, oñe’ẽ ojupe.
5 Peteĩteĩ ja’e peteĩ ñe’ẽjoaju: pe ipu’akáva ha iñaranduvéva iñaranduvéva ambuégui, rréi Dario ome’ẽta chupe jopói tuicháva ha tuicha mba’e ohechaukáva ipu’akaha.
6 Ao pytã, hoy'u óro, oke óro ári, kárro de óro, iñakãrague líno iporãva ha akãre kadéna.
7 Ha'e oguapýta Dario ykére iñarandu rupi, ha oñembohérata Dario iprimo.

8 Ha upéi peteĩ teĩ ohai iñe'ẽme'ẽ, osella ha omoĩ rréi Dario guýpe almohada;
9 Ha he'i upéva, pe rréi opu'ã vove, oĩta ome'ẽva chupe umi kuatiajehaipyre; ha ijykére pe rréi ha mbohapy mburuvicha Persiagua ohusgáta iñaranduveha iñekondena, oñeme'ẽta chupe pe victoria, oñenombra haguéicha.
10 Peteĩha ohai: Vino ningo imbaretevéva.
11 Mokõiha ohai: "Mburuvicha guasu imbaretevéva".
12 Mbohapyha ohai: "Kuña imbaretevéva, ha opa mba'e ári katu Añetegua ogueraha ipu'aka".
13 Pe rréi opu'ã rire, ojagarra hikuái umi kuatiañe'ẽ ha ome'ẽ chupe ha upéicha olee.
14 Ha omondo ohenói opa Persia ha Media ruvicha kuérape, umi gobernador, kapitán, teniente, ha mburuvicha ruvicha kuérape.
15 Ha oguapy chupe mburuvicha guasu apyka guasúpe. ha umi jehaipyre oñemoñe'ẽ henondépe.
16 Ha'e he'i: "Pehenói umi mitãkuimba'épe, ha ha'ekuéra omombe'u mba'épa ohundíta". Upémarõ oñehenói chupekuéra, ha oike.
17 He'i chupekuéra: —Pemombe'u oréve pene remiandu umi kuatiahaipyre rehegua. Upéi oñepyrũ umi peteĩha, oñe'ẽva'ekue víno mbarete rehe;
18 Ha he'i péicha: O peẽ kuimba'ekuéra, mba'eichaitépa imbarete pe víno! ombojavy opavave hoy'úvape.
19 Ojapo pe rréi ha pe imemby'ỹva apytu'ũ peteĩnte; tembiguái ha isãsóva, mboriahu ha ipirapire hetávagui.
20 Ombojere avei opa mba'e oimo'ãva vy'a ha vy'ápe, péicha peteĩ kuimba'e naimandu'ái ñembyasy térã odevéva rehe.
21 Ha ombopirapire opa ikorasõ, upéicha rupi peteĩ kuimba'e naimandu'ái rréi ni sãmbyhyhárare; ha ojapo oñeñe'ẽ hagua opa mba'e talento rupive.
22 Ha'ekuéra oĩ jave kópape, hesarái pe mborayhu orekóvagui iñamígo ha ijoyke'ykuérare, ha upéi michĩmi oguenohẽ kyse puku.
23 Péro ha'ekuéra ou jave pe vínogui, naimandu'ái umi mba'e ojapo va'ekuére.
24 O peẽ kuimba'ekuéra, ndaha'éi piko pe víno imbaretevéva, ombohapéva pejapo hagua péicha? Ha upéicha oñe'ẽ rire, okirirĩ.

MOAKÃHA 4 rehegua

1 Upémarõ pe mokõiha, oñe'ẽva'ekue pe rréi imbareteha, oñepyrũ he'i:
2 O peẽ kuimba'ekuéra, piko kuimba'ekuéra noñemomba'eguasúi mbaretépe oguerahYou sãmbyhy yguasu ha yvy ha opa mba'e oĩva ipype?
3 Ha katu pe rréi ipu'akave, ha'e niko opa ko'ã mba'e jára ha oisãmbyhy hesekuéra. ha opa mba'e ha'e omandáva chupekuéra ojapo hikuái.
4 Ha'e he'íramo chupekuéra oñorairõ hagua peteĩva ojuehe, ha'ekuéra ojapo upéva, ha'e omondoramo chupekuéra umi enemígo kóntrape, oho oitypa umi montáña murálla ha tórre.
5 Ha'ekuéra ojuka ha ojejuka, ha ndojapói pe rréi rembiapoukapy, ogana ramo, ogueru opa mba'e rréipe, avei umi mba'e ojegueru va'ekue, opa mba'eicha.
6 Upéicha avei umi ndaha'éivape ñorairõhára, ha ndoikóiva ñorairõme, ha katu oipurúva ñemitỹ, omono'õ jeývo pe oñotỹ va'ekue, ogueru pe rréipe ha ojoovliga opaga hagua impuésto pe rréipe.
7 Ha upéicharõ jepe ha'e peteĩ kuimba'énte: omanda ramo ojuka hagua, ojuka hikuái; omanda ramo ojeperdona hagua, ha'ekuéra operdona;
8 Omanda ramo oinupã haguã, ha'ekuéra oinupã; ha'e omanda ramo ojejapo hagua nandi, ha'ekuéra ojapo nandi; omandáramo omopu'ã hagua, omopu'ã hikuái;
9 Omanda ramo oikytĩ haguã, oikytĩ hikuái; omanda ramo oñeñotỹ haguã, oñotỹ hikuái.
10 Upémarõ enterove ipuévlo ha ijehérsito iñe'ẽrendu chupe, ha'e oñeno, okaru ha hoy'u ha opytu'u.
11 Ko'ãva oñatende ijerére, ni avave ndaikatúi oho ha ojapo hembiaporã, ha naiñe'ẽrendúi chupe mba'eveichavérõ.
12 O peẽ kuimba'ekuéra, mba'éicha piko pe rréi ndaha'emo'ãi ipu'akavéva, péicha iñe'ẽrendúramo chupe? Ha ojoko iñe'ẽ.
13 Upéi oñepyrũ oñe'ẽ pe mbohapyha, oñe'ẽva'ekue kuñanguérare, ha pe añeteguáre, (kóva ha'e va'ekue Zorobabel).
14 O peẽ kuimba'ekuéra, ndaha'éi pe rréi guasu, ni yvypóra aty, ni víno, pe iporãvéva; ¿Máva piko upéicharõ oisãmbyhýva chupe kuéra, térãpa oguereko chupe kuéra ijára? ndaha'éi piko kuña?
15 Kuñanguéra ogueraha pe rréi ha entéro umi hénte ogovernáva már ha yvýpe.
16 Umíva apytégui ou hikuái, ha omongaru umi oñotỹva parralty, upégui ou pe víno.
17 Ko'ãva ojapo avei ao kuimba'épe g̃uarã; ko'ãva ogueru gloria yvypórape; ha kuña'ỹre ndaikatúi kuimba'ekuéra oĩ.
18 Heẽ, ha kuimba'ekuéra ombyatýramo óro ha pláta, térã oimeraẽ ambue mba'e iporãva, ndohayhúi piko hikuái peteĩ kuña iporãva favor ha iporãvape?
19 Ha ohejávo opa umi mba'e oho, ani piko oipe'a hikuái, ha ijuru abierta reheve jepe ojesareko hese; ha ndaha'éi piko opavave kuimba'e oipotavéva chupe pláta térã órogui, térã oimeraẽ mba'e iporãvagui?
20 Peteĩ kuimba'e oheja itúva omongakuaava'ekue chupe ha hetã, ha ojejagarra hembirekóre.
21 Ha'e ndojepytasói ohasa hagua hekove hembireko ndive. ha naimandu'ái itúvare, ni isýre, ni hetãre.
22 Péicha avei peikuaava'erã kuña pende poguýpe, ¿ndapemba'apói piko pemba'apo ha peme'ẽ ha pegueru opa mba'e kuñáme?
23 Heẽ, peteĩ kuimba'e ojagarra ikysepuku, ha oho omonda ha omonda, oveve hagua yguasu ha ysyry ári;
24 Ha omaña peteĩ león rehe, ha oho pytũmbýpe; ha omonda, omonda ha omondapa rire, ogueru mborayhúpe.
25 Upévare peteĩ kuimba'e ohayhuve hembirekópe itúva térã isýgui.
26 Heẽ, heta oĩ opava'ekue iñarandu kuñáre, ha oiko chuguikuéra tembiguái hesekuéra.
27 Heta oĩ avei omanóva, ojavy ha opeka kuña káusare.
28 Ha ko'ág̃a ndapegueroviái piko che? ndaha'éi piko pe rréi tuicha ipu'akápe? ndaha'éi piko opa región okyhyjéva opoko hagua hese?
29 Upéicharõ jepe, ahecha chupe ha Apame pe rréi concubina, pe ojeguerohoryvéva Bartáco rajy, oguapyha pe rréi akatúape.
30 Oipe'a pe koróna rréi akãgui ha omoĩ iñakã ári. avei oinupã rréipe ipo akatúape.
31 Ha katu opa ko'ã mba'e rehe pe rréi omaña ha omaña hese ijuru abierta reheve, ha'e opuka ramo hese, ha'e opuka avei jey.
32 O peẽ kuimba'ekuéra, mba'éicha piko ikatu ha'e kuñanguéra imbarete va'erãnte, ohechávo ojapo hikuái péicha?
33 Upémarõ pe rréi ha umi prínsipe omaña ojuehe, ha upévare oñepyrũ oñe'ẽ pe añeteguáre.
34 O peẽ kuimba'ekuéra, ¿ndaha'éi piko kuña imbaretéva? tuicha pe yvy, yvate pe yvága, ipya'e kuarahy hape, ojerégui yvága ijerére, ha ogueraha jey hape hendaguépe peteĩ árape.
35 Ndaha'éi piko tuicha mba'e ojapóva ko'ã mba'e? upévare tuicha pe añetegua, ha imbaretevéva opa mba'égui.

36 Opa ko yvy osapukái pe añeteguáre, ha yvága ohovasa chupe.
37 Vino ningo iñaña, pe rréi iñaña, kuñanguéra iñaña, opa yvypóra ra'ykuéra iñaña, ha péicha ha'e opa hembiapo vai; ha ndaipóri ipypekuéra añetegua; heko'ỹ rupi avei oñehundíta hikuái.
38 Añetegua katu, oaguanta, ha akóinte imbarete; oikove ha ipu'aka tapiaite ĝuarã.
39 Hendive ndaipóri oaseptáva tapichápe ni recompensa; ha katu ha'e ojapo umi mba'e hekojojáva, ha ojejoko opa mba'e hekojojáva ha iñañávagui; ha opavave yvypóra ojapo porã hembiapokuéraicha.
40 Ha pe huísiope ndaipóri mba'eveichagua tekojoja; ha ha'e pe mbarete, rréino, pu'aka ha ñemomba'e guasu, opa épokapegua. Toñemomba'e guasu Tupã añetegua.
41 Ha upéva reheve okirirĩ. Upérõ opavave osapukái ha he'i: Tuicha mba'e Añete, ha ipu'aka opa mba'e ári.
42 Upémarõ pe rréi he'i chupe: "Ejerure mba'épa reipotáve pe kuatiañe'ẽme, ha rome'ẽta ndéve, pórke nde iñaranduveha. ha nde reguapýta che ykére, ha oñembohérata che primo.
43 Upémarõ Jesús he'i mburuvicha guasúpe: "Nemandu'áke ne ñe'ẽme'ẽ rehe remopu'ãtaha Jerusalén, reguahẽvo ne Rréinope.
44 Ha omondopaite umi mba'yru ojepe'a va'ekue Jerusaléngui, Ciro oprometévo ohunditaha Babilonia ha omondo jeytaha upépe.
45 Nde reñe'ẽ avei remopu'ãtaha pe témplo, umi edomíta ohapy va'ekue Judéape, umi caldeo ohundi jave nandi.
46 Ha ko'ãĝa, O karai rréi, kóva ha'e pe ajeruréva, ha aipotáva ndehegui, ha kóva ha'e pe príncipe ñemosãsõ osẽva ndejehegui: upévare aipota rejapo porã pe ñe'ẽme'ẽ, pe kumpli nde jurúpe voi nde reñe'ẽkuri yvága ruvicha guasúpe.
47 Upémarõ pe rréi Dario opu'ã ohetũ chupe, ha oskrivi chupe kárta entéro umi tesorero, teniente, kapitán ha governadórpe, ikatu hağuáicha omombe'u porã chupe ha entéro umi ohóvape hendive omopu'ã hağua Jerusalén .
48 Ohai avei kuatiañe'ẽ umi teniente oĩvape Celosíria ha Feniciape, ha chupekuéra Libanope, ogueru hağua hikuái sédro yvyra Libano guive Jerusalénpe, ha omopu'ã hağua hendive pe siuda.
49 Hi'arive oskrivi enterove umi hudío osẽva'ekue irreinogui ojupi hağua hudíope, ani hağua oike mbaretépe hokẽme ni peteĩ ofisiál, ni mburuvicha, ni teniente ni tesorero.
50 Ha opa tetã oguerekóva hikuái isãso haguã impuesto ỹre; Edomíta kuéra ome'ẽtaha umi judío kuéra tava'i ha'ekuéra oguerekova'ekue upérõ.
51 Heẽ, oñeme'ẽ hağua peteĩ áño veinte talento pe témplo ñemopu'ãme, oñemopu'ã peve;
52 Ome'ẽ avei diez talento káda áño, omantene haguã umi ofrénda ojehapýva altar ári káda día, ha'e kuéra he'iháicha oikuave'ẽ haguã 17.
53 Opa umi oho va'ekue Babiloniagui omopu'ã hağua pe siuda oreko hağua lívre lívre, ha avei iñemoñarekuéra ha opa saserdóte oho va'ekue.
54 Ha'e ohai avei oñe'ẽvare. umi mba'e repy ha pa'i ao oservihápe hikuái.
55 Upeichaite avei umi mba'e omanda va'ekue umi levítape oñeme'ẽ hağua chupekuéra pe óga ojejapopa peve pe óga ha Jerusalén oñemopu'ã meve.
56 Ha omanda ome'ẽ hağua opa umi oñongatúvape pe siudápe pensión ha suéldo.
57 Omondo avei Babilóniagui umi tembiporu Ciro omboyke va'ekue. ha opa mba'e Ciro ome'ẽva'ekue tembiapoukapy rupive, ha'e omanda avei chupe ojejapo hağua, ha omondo Jerusalénpe.
58 Ko mitãrusu osẽ rire, ohupi yvága gotyo Jerusalén gotyo ha omomba'eguasu Rréi yvagapegua.
59 Ha he'i: —Ndehegui ou pe victoria, ndehegui ou arandu, ha ne mba'e pe gloria, ha che ha'e ne rembiguái.
60 Revy'a nde reme'ẽva'ekue chéve arandu, nde rehe ame'ẽgui aguije, ore ru ypykue Jára.
61 Ha upéicha ojagarra umi kuatiañe'ẽ, ha osẽ oho Babilóniape ha omombe'u upéva opa ijoyke'ykuérape.
62 Ha omomba'eguasu hikuái itúva ypykue Tupãme, ome'ẽgui chupekuéra sãso ha isãso
63 Ojupi ha omopu'ã haguã Jerusalén ha pe témplo oñembohérava, ha okaru vy'ápe 7 ára pukukue.

MOAKÃHA 5 rehegua

1 Upe rire umi kuimba'e prinsipál oĩva umi famíliape ojeporavóva itrívupe, oho hağua hembireko, ita'ýra ha itajýra ndive, hembiguái kuimba'e ha hembiguái, ha hymbakuéra ndive.
2 Dario omondo hendivekuéra 1.000 kavaju arigua, ogueru jey peve chupekuéra Jerusalénpe hekoitépe, ha umi instruménto de músika reheve umi pláta ha flauta.
3 Ha enterove ijoyke'ykuéra oñembosarái, ha ha'e ohupi chupekuéra oñondive.
4 Ha ko'ãva ha'e umi kuimba'e ojupíva réra, hogayguakuéra he'iháicha itrivukuéra apytépe, heta iñakãme.
5 Umi saserdóte, Finés ra'y, Aarón ra'y: Jesús, Josédec ra'y, ha'éva Saraias ra'y, ha Joacim, ha'éva Zorobabel ra'y, Salatiel ra'y, ha'éva David rogaygua, Fares ñemoñaregua Judá ñemoñare;
6 Ha'e he'i iñaranduva'ekue pe rréi Dario de Persia renondépe, pe segundo áño ogoverna haguépe, pe mes de nisánpe, upéva hína pe primer mes.
7 Ha ko'ãva hína umi judío ou va'ekue pe prisionérogui, oiko haguépe hikuái extranhéroramo, Babilonia rréi Nabucodonosor ogueraha va'ekue chupekuéra Babilóniape.
8 Ha ohojey hikuái Jerusalénpe, ha ambue hudío retãme, peteĩteĩ itávape, oúva Zorobabel ndive, Jesús, Nehemías ha Zacarías, ha Resaías, Enenio, Mardoqueo ndive. Beelsaro, Asfaraso, Reelio, Roimus ha Baana, ha'ekuéra oisãmbyhýva.
9 Foros ra'y kuéra tetãygua ha igovernador kuéra, doscientos setenta y dos. Safat ra'y kuéra cuatrocientos 72.
10 Ares ra'y 7cientos cincuenta y seis.
11 Faat Moab ra'y kuéra, 2.822.
12 Elam ra'y mil doscientos cincuenta y cuatro: Zatul ra'y, nuevecientos cuarenta y cinco: Corbe ra'y, 7cientos cinco: Bani ra'y, seiscientos cuarenta y ocho.
13 Bebai ra'y 6223: Sadas ra'y 3.222.
14 Adonicam ra'y 679: Bagoi ra'y 2.66: Adín ra'y cuatrocientos cincuenta y cuatro.
15 Aterezías ra'y 92: Ceilán ha Azetas ra'y 67: Azurán ra'y, cuatrocientos treinta y dos.
16 Ananías ra'y 11, Arom ra'y 32, Basa ra'y trescientos 23: Azefurit ra'y 122.
17 Metero ra'y 3.55: Betlomón ra'y 123.
18 Netofa pegua, 55, Anatot pegua, 150, Betsamos pegua, cuarenta y dos.
19 Quiriatiario pegua 25, Cafira ha Berot pegua, 7cientos cuarenta y tres, Pira pegua, 700.
20 Cadias ha Amidoi pegua, cuatrocientos 22, Ciramá ha Gabdes pegua, 600 21.
21 Macalongua, cien veintidós: Betolio pegua, cincuenta y dos: Nefis ra'y, cien cincuenta y seis.
22 Calamolalo ha Onus ra'y 7525: Jereco ra'y doscientos cuarenta y cinco.
23 Anas ra'y tres mil trescientos treinta.

24 Saserdóte: Jedu ra'y, Jesús ra'y Sanasib ra'y apytépe, 9072: Merut ra'y mil cincuenta y dos.
25 Fasarón ra'y mil cuarenta y siete, Carme ra'y mil 17.
26 Levíta kuéra: Jesué, Cadmiel, Banuás ha Sudías ra'y, 744.
27 Umi puraheihára marangatu: Asaf ra'y 128.
28 Umi okẽ rerekua: Salum ra'y, Jatal ra'y, Talmón ra'y, Dacob ra'y, Teta ra'y, Sami ra'y, opavave cien treinta y nueve ra'y.
29 Tupao rembiguái: Esaú ra'y, Asifa ra'y, Tabaot ra'y, Ceras ra'y, Sud ra'y, Faleas ra'y, Labán ra'y, Graba ra'y.
30 Acua ra'y, Uta ra'y, Cetab ra'y, Agaba ra'y, Subai ra'y, Anan ra'y, Catua ra'y, Gedur ra'y.
31 Airo ra'y, Daisán ra'y, Noeba ra'y, Chaseba ra'y, Gazera ra'y, Azía ra'y, Fine ra'y, Azaré, Bastai ra'y, Asana ra'y .
32 Meda ra'y, Cuta ra'y, Carea ra'y, Carco ra'y, Aserer ra'y, Tomoi ra'y, Nasit ra'y, Atífa ra'y.
33 Salomón rembiguái ra'ykuéra: Azafión ra'y, Farira ra'y, Jeeli ra'y, Lozón ra'y, Israel ra'y, Safet ra'y.
34 Hagía ra'y, Faracaret ra'y, Sabí ra'y, Sarotea ra'y, Masias ra'y, Gar ra'y, Adu ra'y, Suba ra'y, Aferra ra'y, Barodis ra'y , Sabat ra'y, Alón ra'y.
35 Entéro umi ministro oĩva pe témplope ha Salomón siervokuéra ra’y trescientos setenta y dos.
36 Ko'ãva ojupi Termelet ha Telersas-gui, Charathalar omotenondéva chupekuéra ha Aalar;
37 Ndaikatúi omombe'u hogayguakuéra, ha ijyvyrakuéra, mba'éichapa ha'e Israelgua: Ladán ra'y, Ban ra'y, Necodán ra'y, 600 cincuenta y dos.
38 Umi saserdóte oipe’a va’ekue saserdóte, ha ndojejuhúi: Abdía ra’y, Acoz ra’y, Ado ra’y, omenda va’ekue Augía rehe, peteĩva Barzelo rajyre, ha oñembohéra héra rupive.
39 Ojehekávo ko'ã kuimba'e ñemoñare pe kuatiahaipyrépe, ha ndojejuhúi, ojeipe'a chuguikuéra sacerdocio rembiapo.
40 Nehemías ha Atarias he’i chupekuéra ani hag̃ua opartisipa umi mba’e sagrádogui, opu’ã peve peteĩ saserdóte guasu oñemondeva’ekue mbo’epy ha añeteguáre.
41 Upémarõ Israelgua, umi orekóvagui 12 áño ha yvateve, enterovéva oreko cuarenta.
42 Hembiguái kuimba'e ha tembiguái kuña kuéra ha'e 7.000 trescientos cuarenta y siete: umi kuimba'e opurahéiva ha kuña opurahéiva, doscientos cuarenta y cinco.
43 Cuatrocientos treinta y cinco kamélo, 7 mil treinta y seis kavaju, doscientos cuarenta y cinco mula, 5.500 525 mymba ojepokuaáva pe júgope.
44 Oĩ umi hogaygua ruvicha og̃uahẽvo Ñandejára témplo oĩvape Jerusalénpe, opromete omoĩ jeytaha pe óga hendaguépe ikatuháicha.
45 Oñeme’ẽ hag̃ua pe tesóro sagrádope umi obra de óro, 5.000 pláta ha cien ao saserdóte.
46 Upéi oiko Jerusalénpe umi saserdóte, levíta ha tavayguakuéra, umi opurahéiva ha umi okẽ rerekua. ha opa Israelgua ipueblo-pe.
47 Og̃uahẽvo pe séptimo mes, ha umi israelíta oĩmarõ káda uno hendaguépe, peteĩ ñe’ẽme oike hikuái peteĩ ñe’ẽme pe okẽ peteĩha oĩvape éste gotyo.
48 Upéi opu’ã Jesús, Josédec ra’y, iñermanokuéra saserdóte ha Zorobabel, Salatiel ra’y, ha iñermanokuéra, ha ombosako’i Israel Jára altár.
49 Tojapo hi’ári umi sakrifísio ojehapýva, he’iháicha pe lívro de Moisés, Ñandejára kuimba’e.
50 Ha oñembyaty chupekuéra ambue tetãnguéra upe tetãmeguágui, ha omopu’ã hikuái pe altar hendaitépe, opa tetãnguéra upe tetãmegua oñorairõ haguére hendivekuéra, ha ombohasa asy chupekuéra; ha oikuave'ẽ mymbajuka hi'aravo, ha mymbahapy Ñandejárape pyhareve ha ka'aru.
51 Ha’ekuéra ojapo avei pe fiésta de tavernákulo, he’iháicha pe Léipe, ha káda día oikuave’ẽ sakrifísio, ojejapoháicha.
52 Ha upe rire, umi ofrénda tapiaite, ha sacrificio de sábado, ha jasy pyahu, ha opa arete marangatúva.
53 Opa umi ome’ẽva’ekue iñe’ẽme’ẽ Ñandejárape oñepyrũ oikuave’ẽ sakrifísio Ñandejárape pe primer día de mes siete guive, jepe ne’ĩra gueteri oñemopu’ã Ñandejára témplo.
54 Ha ome’ẽ hikuái umi albañil ha karpinterokuérape pláta, ka’u ha mba’yru, vy’ápe.
55 Umi Sidón ha Tirogua ome'ẽ avei mba'yruguata, ogueru haguã cédro máta Libano-gui, ojegueru va'erã yvoty rupive Jope refugio-pe, he'i haguéicha chupekuéra Ciro ruvicha guasu Persa-gua.
56 Pe segundo áño ha segundo mes og̃uahẽ rire Ñandejára témplope Jerusalénpe, oñepyrũ Zorobabel, Salatiel ra’y, Jesús Josédec ra’y, iñermanokuéra, saserdóte, levíta ha enterove umi oĩva peju Jerusalénpe pe ñeñapytĩmbýgui.
57 Ha omoĩ hikuái Tupã róga pyenda peteĩha ára mokõiha mes-pe, mokõiha áño og̃uahẽ rire hikuái judío ha Jerusalén-pe.
58 Ha'e kuéra omoĩ umi levíta 20 áño guive oñatende haguã Ñandejára rembiapo rehe. Upéi opu'ã Jesús, ita'ýra ha ijoyke'y kuéra, iñermáno Cadmiel ha Madiabún ra'y kuéra, Jodá ra'y Eliadún ra'y ndive, ita'ýra ha ijoyke'y kuéra ndive, opavave levíta, ha peteĩ ñe'ẽme omoñepyrũva tembiapo. omba’apóvo omotenonde haguã tembiapo Tupã rógape. Upémarõ umi omba’apóva omopu’ã Ñandejára témplo.
59 Ha umi saserdóte oñembo’y ijao reheve instruménto ha trompeta reheve. Asaf ra'y levita kuéra oguereko platillo.
60 Pepurahéi purahéi ome'ẽ haguã aguyje ha pemomba'eguasu Ñandejárape, Israel ruvicha guasu David he'i haguéicha.
61 Ha hatã opurahéi hikuái purahéi omomba’eguasúvo Ñandejárape, pórke ha’e oiporiahuvereko ha omimbipa opa ára g̃uarã opa Israélpe.
62 Ha opavave tavayguakuéra ombopu trompéta, ha osapukái hatã, opurahéi purahéi aguyje Ñandejárape omopu’ã haguére Ñandejára róga.
63 Avei umi saserdóte, levíta ha hogaygua ruvichakuéra apytépe, umi yma guare ohecha va’ekue pe óga yma guare, hasẽ ha osapukái hatã ou pe óga ñemopu’ãme.
64 Péro heta hénte ombopu trompéta ha vy’ápe osapukái hatã.
65 Upéicha rupi noñehendúi umi trompéta umi hénte hasẽ haguére, ha upéicha rupi umi hénte ombopu hechapyrãva, ha mombyry guive oñehendu.
66 Upévare ohendúvo Judá ha Benjamín ñemoñare enemigokuéra, oikuaa mba’épa he’ise va’erã upe trompéta ryapu.
67 Ha ohechakuaa hikuái umi oĩva prisionéroramo omopu’ãha pe témplo Ñandejára Israel Járape g̃uarã.
68 Upémarõ oho hikuái Zorobabel ha Jesús rendápe, ha umi família ruvicha rendápe ha he’i chupekuéra: —Romopu’ãta oñondivepa penendive.
69 Ore avei, peẽicha, peneñe'ẽrendu pende Járape, ha jajapo sacrificio chupe guarã Azbazaret, Asiria ruvicha guasu ára guive, oregueru vaekue ko'ápe.
70 Upéi Zorobabel ha Jesús ha Israel rogaygua ruvichakuéra he'i chupekuéra: —Ndaha'éi ore ha peẽme romopu'ã haguã oñondive peteĩ óga Ñandejára ñande Járape guarã.
71 Ñande añoite ñamopu’ãta Israel Járape g̃uarã, he’i haguéicha ñandéve Ciro, persa ruvicha guasu.
72 Ha katu umi tetã tetãygua oñeno pohýi umi oikóva Judea-pe, ha ojokóva chupekuéra, ojoko iñemopu’ã;
73 Ha umi kompromíso ñemiháme, ha umi hénte oporokonvenséva ha umi sarambi ojapóva, ojoko hikuái pe óga ñemohu’ã opa ára rréi Ciro oikove aja, upévare ojejoko chupekuéra omopu’ã hag̃ua dos áño pukukue, Dario oisãmbyhy peve.

MOAKÃHA 6 rehegua

1 Pe segundo áño ogoverna haguépe Darío Ageo ha Zacarías, Adó ra'y, umi proféta, oprofetisa umi hudíope oĩva hudíope ha Jerusalénpe, Ñandejára Israel Jára rérape, + ha'ekuéra oĩ va'ekue hi'ári.
2 Upéi opu'ã Zorobabel, Salatiel ra'y ha Jesús Josédec ra'y, ha oñepyrũ omopu'ã Ñandejára róga Jerusalénpe, Ñandejára proféta oĩ hendivekuéra ha oipytyvõ chupekuéra.
3 Upe jave avei ou hendápe kuéra Sisines, pe governadór de Siria ha Fenicia, Satrabuzanés ha iñirũnguéra ndive, ha he'i chupekuéra:
4 ¿Máva rembiapópe piko pemopu'ã ko óga ha ko técho, ha pejapopaite umi mba'e? ha mávapa umi mba'apohára ojapóva ko'ã mba'e?
5 Upevére umi judío anciano-kuéra ohupyty mborayhu, Ñandejára ovisita haguére pe ñeñapytĩmbýpe;
6 Ha ndojejokói chupekuéra omopu'ã hag̃ua, oñeme'ẽ peve Dario-pe significación hesekuéra, ha oñeme'ẽ peve peteĩ ñembohovái.
7 Umi kuatiañe'ẽ ohai ha omondova'ekue Dario-pe, Sisines, gobernador Siria ha Fenicia, ha Satrabuzanes, iñirũnguéra ndive, mburuvichakuéra Siria ha Fenicia-pe. Mburuvicha guasu Dario-pe, amomaitei:
8 Toikuaa opa mba'e ñande ruvicha guasu rréipe, jaju rire Judea retãme ha jaikévo Jerusalén távape, jajuhu Jerusalén siudape umi hudío yma guare oĩva prisionéroramo
9 Pemopu'ã peteĩ óga Ñandejárape g̃uarã, tuicha ha ipyahúva, ita oñekytĩ ha hepyetereívagui, ha umi yvyra oñemoĩmava umi murálla ári.
10 Ha umi tembiapo ojejapo pya'eterei, ha pe tembiapo oho porã ipópe, ha opa ñemomba'eguasu ha kyre'ỹme ojejapo.
11 Upémarõ roporandu ko'ã ansiánope: "¿Máva rembiapoukapy rupive pemopu'ã ko óga ha pemopyenda ko'ã mba'e?
12 Upévare rome'ẽ hag̃ua ndéve mba'ekuaa kuatiápe, rojerure umi mba'e ojapóvape tenondete, ha rojerure chupekuéra umi kuimba'e prinsipál réra kuatiápe.
13 Upémarõ ha'ekuéra he'i oréve ko'ã mba'e: "Ore ningo Ñandejára rembiguái, ojapo va'ekue yvága ha yvy".
14 Ha ko óga katu, ojapo heta áño peteĩ rréi Israelgua tuicha ha imbaretéva, ha oñemohu'ã.
15 Ha katu ñande rukuéra ombopochýrõ guare Tupãme, ha opeka Israel Ruvicha yvágape oĩvare, ha'e ome'ẽ chupekuéra Nabucodonosor rréi de Babilonia, caldeokuéra poguýpe;
16 Ha'e oitypaite pe óga, ohapy ha ogueraha umi héntepe prisionéroramo Babilóniape.
17 Péro pe primer áño rréi Ciro ogoverna haguépe Babilóniape, pe rréi Ciro oskrivi omopu'ã hag̃ua ko óga.
18 Ha umi mba'yru marangatu óro ha plátagui ojejapóva, Nabucodonosor ogueraha va'ekue Jerusalén rógagui, ha omoĩva'ekue itémplope voi, umi rréi Ciro oguenohẽ jey va'ekue témplogui Babiloniape, ha oñeme'ẽ chupekuéra Zorobabel ha Sanabasaro mburuvicha guasúpe,
19 He'i chupe ogueraha hag̃ua umi tembiporu peteĩchagua ha omoĩ Jerusalén témplope. ha Ñandejára témplo oñemopu'ã hag̃ua hendaguépe.
20 Upémarõ Sanabasario, og̃uahẽvo ko'ápe, omoĩ Jehová róga pyenda Jerusalénpe. ha upe guive ko'ág̃a peve ha'égui peteĩ óga gueteri, ne'ĩra gueteri opapaite.
21 Ko'ág̃a, mburuvicha guasu ohecháramo iporãva, tojeporeka rréi Ciro kuatiañe'ẽ apytépe.
22 Ha ojejuhúramo Ñandejára róga ñemopu'ã Jerusalén-pe ojejapo hague rréi Ciro ñe'ẽme'ẽ reheve, ha ñande ruvicha rréi oimo'ãramo upéicha, tohechauka ñandéve upéva.
23 Upéi omanda rréi Dario oheka hag̃ua umi kuatiañe'ẽ oĩva Babiloniape, ha upéicha rupi pe palásio Ecbatánpe, oĩva Media retãme, ojejuhu peteĩ kuatiañe'ẽ ojehaihápe ko'ã mba'e.
24 Pe primer áño ogoverna haguépe Ciro, rréi Ciro he'i oñemopu'ã jey hag̃ua Jehová róga Jerusalénpe, ha upépe ojapo hikuái sakrifísio tatápe meme.
25 Ijyvate 60 métro ha ipekue 60 métro, ha 3 fíla ita oñekytĩva, ha peteĩ rréla yvyra pyahu upe tetãmegua. Mburuvicha guasu Ciro rógagui umi mba'e ojehepyme'ẽva'erã.
26 Ha umi tembiporu marangatu Ñandejára rógape, óro ha plátagui, Nabucodonosor oguenohẽva'ekue Jerusalén rógagui ha ogueru Babilonia-pe, toñemoĩjey óga Jerusalénpe, ha oñemoĩ pe lugár oĩháme ha'ekuéra oĩkuri upe mboyve.
27 Ha avei omanda Sisines pe gobernador Siria ha Fenice-gua, ha Satrabuzanes, ha iñirũnguéra, ha umi oñenombrava'ekue mburuvicharã Siria ha Fenicia-pe, toñatende ani hag̃ua oñemboja upe lugár rehe, ha katu tohasa Zorobabel, pe rembiguái Ñandejára, Judea ruvicha ha judío ruvicha kuéra, omopu'ã haguã Ñandejára róga upe tendápe.
28 Che amanda avei oñemopu'ã jey hag̃ua; ha oma'ẽ kyre'ỹ hikuái oipytyvõ haguã umi hudío ñeñapytĩmbýpe, opa peve Ñandejára róga.
29 Ha Celosíria ha Fenicia tributo-gui peteĩ pehẽngue oñeñangarekóva oñeme'ẽ hag̃ua ko'ã kuimba'épe Ñandejára sakrifisiorã, upéva he'ise Zorobabel sãmbyhyhárape, tóro, ovecha mácho ha ovecha ra'y rehe;
30 Ha avei trígo, juky, víno ha aséite, ha upéva tapiaite káda áño oñeporandu'ỹre, umi saserdóte oĩva Jerusalénpe ohechaukaháicha ojegastaha ára ha ára.
31 Ikatu hag̃uáicha oñeme'ẽ ofrénda Ñandejára Ijyvatevévape pe rréi ha ita'yrakuérare, ha oñembo'e hag̃ua hekove rehehápe.
32 Ha ha'e omanda oimeraẽva omboykéva, heẽ, térã ombovevýiva oimeraẽ mba'e oje'eva'ekue térã ojehaiva'ekuégui, hogaitégui ojepe'a hag̃ua peteĩ yvyramáta, ha toñeñapytĩ hi'ári, ha ojejagarrapaite imba'erepy rréipe g̃uarã.
33 Upévare Ñandejára, héra oñehenóiva upépe, ohundipaite opa rréi ha tetã, oipysóva ipo ojoko térã ombyai hag̃ua upe Ñandejára róga Jerusalénpe.
34 Che ruvicha guasu Darío amboheko ko'ã mba'e he'iháicha, kyre'ỹme.

MOAKÃHA 7 rehegua

1 Upéi Sisinés, governadór Celosíria, Fenicia ha Satrabuzanes, iñirũnguéra ndive osegi rréi Dario omandáva.
2 Oñangareko porãiterei umi tembiapo marangatúre, oipytyvõ umi hudío yma guarépe ha umi governadór oĩvape pe témplope.
3 Ha upéicha osẽ porã umi tembiapo marangatu, profetakuéra Ageo ha Zacarías oprofetisa jave.
4 Ha'e kuéra omohu'ã ko'ã mba'e Ñandejára Israel Jára omanda rupi, ha Persia ruvicha guasu Ciro, Dario ha Artejerjes omoneĩ.
5 Ha péicha oñemohu'ã pe óga marangatu ára veinte y mbohapy jasy Adar-pe, Dario persa rréi sexto áñope
6 Umi Israelgua, umi saserdóte, levíta, ha ambuekuéra oĩva prisionéroramo, ojapo umi mba'e ojehaíva Moisés kuatiañe'ẽme.
7 Ha Ñandejára témplo ojededika hag̃ua, oikuave'ẽ hikuái cien tóro doscientos ovecha mácho, cuatrocientos ovecha ra'y.
8 Ome'ẽ avei 12 kavara kavara Israel ñemoñare pekádope g̃uarã.
9 Umi saserdóte ha levíta oñembo'y avei ijao reheve, ha'ekuéra oservi hag̃ua Ñandejára Israel Járape, Moisés kuatiañe'ẽme he'iháicha, ha umi okẽ rerekua káda okẽme.

10 Umi israelíta oĩ va’ekue prisionéroramo, ojapo pe Páskua + 14 día pe primer méspe, ha upéi umi saserdóte ha levítape oñemomarangatu.
11 Umi oĩ va’ekue prisionéroramo, ndaha’éi enterovéva oñesantifikáva oñondive, ha umi levíta katu enterove oñemomarangatu oñondive.
12 Ha upéicha oikuave’ẽ hikuái Páskua opa umi oĩvape prisionéroramo, ha ijoyke’ykuéra pa’ikuérape g̃uarã, ha ijupe g̃uarã.
13 Ha Israel ñemoñare osẽva’ekue ñeñapytĩmbýgui okaru, jepe opa umi ojei va’ekue umi mba’e ombojeguarúvagui tavayguakuéra upe tetãmegua, ha oheka Ñandejárape.
14 Ha'e kuéra ovy'a vy'apavẽ Ñandejára renondépe 7 ára mbuja levadura'ỹva arete.
15 Ha’e ombojere va’ekue chupe kuéra pe rréi de Asiria omombarete hag̃ua ipokuéra Ñandejára Israel Jára rembiapokuépe.

MOAKÃHA 8 rehegua

1 Ko'ã mba'e rire, oisãmbyhy rire pe rréi Artejerjes, ha'éva Esdras, Saraias ra'y, Ezerias ra'y, Helquías ra'y, Salum ra'y.
2 Saduc ra'y, Aquitob ra'y, Amarias ra'y, Ezías ra'y, Meremot ra'y, Zaraías ra'y, Savias ra'y, Bocas ra'y, Abisas ra'y, Finees ra'y , Eleazar ra'y, pa'i ruvicha Aarón ra'y.
3 Ko Esdras oho Babiloniagui mbo'ehára ramo, oĩma preparádo Moisés Léi ome'ẽva'ekue Israel Jára.
4 Ha pe rréi omomba’eguasu chupe, pórke ha’e oguerohory chupe opa mba’e ojeruréva.
5 Oho avei hendive Jerusalénpe, Israelgua, levíta saserdóte, puraheihára marangatu, okẽ rerekua ha tembiguái témplope.
6 Pe séptimo áño ogoverna haguépe Artejerjes, pe quinto mespe, upéva ha’e kuri pe rréi séptimo áño. ohógui hikuái Babilonia-gui peteĩha ára jasy peteĩháme, ha og̃uahẽ Jerusalén-pe, pe jeguata porã Ñandejára ome’ẽ haguéicha chupekuéra.
7 Esdras ningo ikatupyryeterei, upévare ndohejái mba’eve Ñandejára léi ha mandamientokuéragui, ha katu ombo’e entéro Israélpe umi ordenanza ha huísio.
8 Ko’ág̃a pe tembiapoukapy ojehaiva’ekue rréi Artejerjes-gui, ha ou va’ekue Esdraspe, pe saserdóte ha omoñe’ẽva Ñandejára léi.
9 Mburuvicha guasu Artejerjes omomaitei Esdras-pe, pa'i ha omoñe'ẽva Ñandejára Léi.
10 Adesidi atrata porãtaha, ame’ẽ órden umi hudío, saserdóte ha levíta oĩva ore rréinope, oipota ha oipotáva oho nendive Jerusalénpe.
11 Upévare, opavave oguerekóva iñakãme, toho nendive, iporãhaguéicha chéve ha che siete angirũnguéra consejero-kuérape;
12 Ikatu hag̃uáicha omaña hikuái Judea ha Jerusalén mba’ére, okonveniháicha pe oĩva Ñandejára léipe;
13 Ha pegueraha umi jopói Israel Járape Jerusalénpe, che ha che irũnguéra rome’ẽva’ekue iñe’ẽme’ẽ, ha opa óro ha pláta ojetopa va’ekue Babilonia retãme, Ñandejárape Jerusalénpe.
14 Upe mba'e ome'ẽva tavayguakuérape Tupã Ñandejára tupaópe Jerusalénpe, ha oñembyaty haguã pláta ha óro tóro, ovecha mácho ha ovecha ra'y ha umi mba'e hesegua.
15 Ha'e kuéra oikuave'ẽ haguã mymbajuka Ñandejárape Tupã Ijára altar ári, oĩva Jerusalénpe.
16 Ha oimeraẽ mba’e nde ha ne joyke’ykuéra pejapótava pláta ha óro reheve, pejapo, pende Tupã oipotaháicha.
17 Ha umi tembiporu marangatu Ñandejára ome’ẽva ndéve reiporu hag̃ua nde Tupã témplope, oĩva Jerusalénpe, remoĩ va’erã nde Tupã renondépe Jerusalénpe.
18 Ha oimeraẽ mba’e nemandu’ava’erã reiporu hag̃ua nde Tupã témplo, reme’ẽ va’erã pe rréi ryrugui.
19 Che rréi Artejerjes ha’e avei umi oñangarekóva umi tesórore Síria ha Feniciape, opa mba’e omondova’ekue pe saserdóte Esdras ha omoñe’ẽva Ñandejára Ijyvatevéva Léi, ome’ẽ hag̃ua chupe pya’e porã.
20 Ohupyty 100 kílo de pláta, upéicha avei trígo 100 kársel peve, ha 100 víno pehẽngue ha heta mba’e.
21 Tojejapo opa mba’e Tupã léi he’iháicha kyre’ỹme Tupã ijyvatevévape, ani hag̃ua ou pe pochy pe rréi ha ita’yrakuéra rréino ári.
22 Amanda avei peẽme ani hag̃ua pejerure impuésto, ni ótra imposición, ni peteĩ saserdóte, levíta, puraheihára marangatu, okẽ rerekua, témplo servísiope, térã oimeraẽva ojapóva ko témplope, ha avave ndoguerekoiha autorida omoĩ haguã mba'eve hesekuéra.
23 Ha nde, Esdras, Tupã arandu rupi, emoĩ hue ha hustísia, ikatu hag̃uáicha ohusga hikuái opa Siria ha Fenicia-pe opa umi oikuaávape nde Tupã léi; ha umi ndoikuaáivape rembo’éta.
24 Ha oimeraẽva omboykéva nde Tupã léi, ha rréi, ojekastigáta kyre’ỹme, taha’e ñemano, térã ambue castigo, viru jejopy rupi, térã ka’irãime.
25 Upémarõ Esdras he’i: “Toñemomba’eguasu Ñandejára peteĩnte che ru ypykue Jára, omoĩ va’ekue ko’ã mba’e pe rréi korasõme omomba’eguasu hag̃ua hóga Jerusalénpe.
26 Ha chemomba’e pe rréi, ikonsehéro, ha opa iñangirũnguéra ha mburuvichakuéra renondépe.
27 Upévare chemokyre’ỹ Ñandejára che Jára pytyvõ rupive, ha ambyaty kuimba’ekuéra Israelgua ojupi hag̃ua chendive.
28 Ko'ãva hína umi mburuvicha, hogayguakuéra ha heta mba'e oñemomba'eguasúva, ojupíva chendive Babilonia-gui rréi Artejerjes oisãmbyhy aja.
29 Finees ra'y kuéra apytégui Gerson, Itamar ra'y apytégui Gamael, David ra'y apytégui Leto Sequenias ra'y.
30 Farez ra'y kuéra apytégui Zacarías. ha hendive ojeipapa cien cincuenta kuimba'e.
31 Pahat Moab ra'y apytégui Elionias, Zaraías ra'y, ha hendive 200 kuimba'e.
32 Zatoe ra'y apytégui Sequenias, Jezelo ra'y, ha hendive 300 kuimba'e: Adín ra'y apytégui Obet Jonatán ra'y ha hendive 250 kuimba'e.
33 Elam ra'y apytégui, Josías Gotolias ra'y, ha hendive 70 kuimba'e.
34 Safatias ra'y apytégui, Zaraías Miguel ra'y, ha hendive 67 kuimba'e.
35 Joab ra'y apytégui, Abadías, Jezelo ra'y, ha hendive doscientos doce kuimba'e.
36 Banid ra'y apytégui, Assalimot, Josafías ra'y, ha hendive 100 kuimba'e.
37 Babí ra'y apytégui Zacarías Bebai ra'y ha hendive 28 kuimba'e.
38 Astat ra'y apytégui, Johannes, Actán ra'y, ha hendive 100 kuimba'e.
39 Adonicam ra'y kuéra apytégui pe ipahaitéva, ha ko'ãva héra Elifalet, Joya ha Samaías, ha hendivekuéra 70 kuimba'e.
40 Bago ra'y apytégui, Uti, Istalcuro ra'y, ha hendive 70 kuimba'e.
41 Ha ko'ãva ambyaty ysyry hérava Teras peve, upépe romoĩ ore tenda mbohapy ára pukukue.
42 Upépe ndajuhúi ni peteĩ saserdóte ha levítape.
43 Upéi amondo Eleazar, Iduel ha Masmán rendápe.
44 Alnatán, Mamaías, Joribás, Natán, Eunatán, Zacarías ha Mosolamón, kuimba'e tenondegua ha iñaranduva.
45 Ha ajerure chupe kuéra oho haguã Sadeo ruvicha rendápe, ha'éva tesoro rendaguépe.

46 Ha omanda chupekuéra oñe’ẽ hag̃ua Dadeo, ijoyke’ykuéra ndive, ha umi tesorero oĩvape upe lugárpe, omondo hag̃ua oréve umi kuimba’e ikatúva ojapo saserdóteramo Ñandejára rógape.
47 Ha ñande Ruvicha po ipu’akapáva rupive ogueru ñandéve kuimba’e ikatupyrýva Moli, Leví ra’y, Israel ra’y, Asebebia, ha ita’yrakuéra ha ijoyke’ykuéra, orekóva dieciocho áño.
48 Asebia, Anus, ha iñermáno Osaías, Canuneo ra'ykuéragui ha ita'ýra kuéra, 20 kuimba'e.
49 Umi tembiguái témplopegua David omoĩva’ekue, ha umi kuimba’e prinsipál oservi hag̃ua umi levítape, umíva apytépe oĩ doscientos veinte siérvo oĩva pe témplope.
50 Ha upépe añe’ẽme’ẽ ajunataha umi mitãrusukuérape ñande Ruvicha renondépe, aipota hag̃ua chugui peteĩ jeguata porã ore ha umi oĩvape orendive, ore ra’ykuérape ha mymbakuérape g̃uarã.
51 Che ningo atĩ ajerure hag̃ua umi rréipe, umi kavaju arigua ha kavaju ariguakuérape, ha añeñangareko hag̃ua umi ore enemígore.
52 Ro’émagui pe rréipe, Ñandejára ñande Tupã pu’aka oĩtaha umi ohekáva ndive, oipytyvõ hag̃ua chupekuéra opa mba’épe.
53 Ha rojerure jey ore Járape ko’ã mba’ére, ha rojuhu chupe igustoha oréve.
54 Upéi amboja'o 12 saserdóte ruvicha Esebrias ha Asanias, ha 10 kuimba'e iñermanokuéra apytégui.
55 Ha apesa chupekuéra pe óro, pláta ha umi mba’yru sagrádo oĩva ñande Ruvicha rógape, ome’ẽ va’ekue pe rréi, ikonsiénto, umi prínsipe ha opa Israelgua.
56 Apesa rire, ame'ẽ chupekuéra seiscientos cincuenta talento de pláta, ha mba'yru de plata cien talento ha cien talento de óro.
57 Ha veinte mba’yru de óro, ha 12 mba’yru vrónseguigua, vrónse iporãva, omimbipáva óroicha.
58 Ha ha’e chupekuéra: Mokõivéva peẽ imarangatu Ñandejárape g̃uarã, ha umi mba’yru imarangatu, ha pe óro ha pláta ha’e peteĩ ñe’ẽme’ẽ Ñandejárape g̃uarã, ñande ru ypykue Jára.
59 Peñangarekóke ha peñangareko hesekuéra peme'ẽ meve saserdóte ha levíta ruvicha kuérape, ha umi kuimba'e tenondegua Israel rogayguakuérape, Jerusalénpe, ñande Tupã róga kotýpe.
60 Upémarõ umi saserdóte ha levíta orresivi va’ekue pe pláta, pe óro ha umi mba’yru, ogueraha chupekuéra Jerusalénpe, Jehová témplope.
61 Ha ysyry Teras-gui rosẽ ára doce, pe primer mes-pe, ha roĝuahẽ Jerusalénpe ore Ruvicha po ipu’akapáva rupive, oĩva orendive roju Jerusalénpe.
62 Ha roime rire upépe mbohapy ára, pe óro ha pláta oñepesa va’ekue oñeme’ẽ ore Ruvicha rógape irundyha árape, saserdóte Marmot-pe, Iri ra’y.
63 Hendive oĩ Eleazar, Finees ra'y, ha hendivekuéra oĩ Josabd, Jesús ra'y ha Moet, Sabán ra'y, levíta.
64 Ha opa mba'e ipohýiva ojehai upe aravópe.
65 Umi osẽva’ekue prisionéroramo, oikuave’ẽ sakrifísio Ñandejára Israel Járape: 12 tóro tóro tóro Israel kompletoitépe g̃uarã, 86 ovecha mácho.
66 12 ovecha ra’y, kavara oñekuave’ẽ hag̃ua py’aguapýpe, 12. opavave umíva peteĩ sacrificio Ñandejárape g̃uarã.
67 Ome'ẽ hikuái mburuvicha guasu rembiapoukapy mburuvicha guasu sãmbyhyhára kuérape ha Celosíria ha Fenicia sãmbyhyhára kuérape. ha omomba’e hikuái tavayguakuérape ha Tupã témplo.
68 Ojapopa rire ko’ã mba’e, umi mburuvichakuéra ou che rendápe ha he’i:
69 Pe tetã Israelgua, umi mburuvicha guasu, umi saserdóte ha levíta nomomombyrýi chuguikuéra umi puévlo extranhéro oĩva pe tetãme, ni umi gentil omongy’áva, pór ehémplo umi cananeo, hitita, ferés, jebuseo ha moabita. Egiptogua, ha edomíta.
70 Ha’ekuéra ha ita’yrakuéra omenda haguére itajýrakuéra ndive, ha pe ñemoñare marangatu oñembojehe’a umi tetã ambuegua ndive; ha oñepyrũ guive ko mba’e umi mburuvicha ha umi kuimba’e guasu oparticipa ko tembiapovaígui.
71 Ha ahendu riremínte ko’ã mba’e, aikytĩ che ao, ha pe ao marangatu, ha aipe’a che akãrague che akã ha che barbagui, ha chemboguapy ñembyasy ha ipohýieterei.
72 Upérõ opavave ohenduka vaekue Ñandejára Israel Jára ñe'ẽ, oñembyaty che rendápe, añembyasy aja che rembiapo vaikuére, ha aguapy gueteri henyhẽ mba'e pohýigui pe mymbajuka ka'aru peve.
73 Upéi apu’ãvo che ao ha ao marangatúgui aikytĩ, ha añesũ che jyva ha aipyso che po Ñandejára renondépe.
74 Che ha’e: Ñandejára, añemotĩ ha atĩ nde rova renondépe;
75 Ñande angaipa hetavégui ñane akã ári, ha ñande jeikuaa’ỹ oĝuahẽ yvága peve.
76 Ñande rukuéra tiémpo guive ñaime ha ñaime tuicha angaipápe, ko’ãĝa peve.
77 Ha ore angaipa ha ore rukuéra ore joyke’ykuéra ha ore rréi ha ore sacerdotekuéra ndive roñeme’ẽ umi rréi yvy ariguápe, kysepuku, ha prisionéroramo, ha peteĩ presa ñemotĩme, ko’ãĝa peve.
78 Ha ko’ãĝa peteĩ medida-pe ojehechauka oréve ndehegui poriahuvereko, O Ñandejára, opytataha oréve peteĩ hapo ha peteĩ téra nde santuario rendaguépe;
79 Ha odescubri oréve pete tesape andejra ore Tupã rógape, ha ome’ẽ hag̃ua oréve tembi’u ore tembiguáiramo.
80 Heẽ, roime jave tembiguáiramo, ndorohejáikuri ore Ruvicha; ha'e katu ore mborayhu Persia ruvicha kuéra renondépe, ha ome'ẽ oréve hi'upyrã;
81 Heẽ, ha omomba’eguasu ñande Ruvicha témplo, ha omopu’ã pe Sión nandi, ome’ẽ haguére ñandéve peteĩ jeiko porã judío ha Jerusalén-pe.
82 Ha ko’ãĝa, O Ñandejára, mba’épa ja’éta, jaguerekóramo ko’ã mba’e? Ore rojapo vaekue ne rembiapoukapy, reme'ẽva'ekue ne rembiguái maranduhára kuéra po rupive.
83 Pe yvy, peikévape peguereko hag̃ua patrimonio ramo, ha’eha peteĩ yvy oñemongy’áva umi extranhéro upe tetãygua mba’e ky’a reheve, ha omyenyhẽ hikuái iky’águi.
84 Upévare ko’ãĝa ani pejoaju pende rajykuérape ita’ýra ndive, ni ndapeguerahamo’ãi itajýrape pende ra’ykuérape.
85 Hi’arive araka’eve ndapehekamo’ãi peguereko hag̃ua py’aguapy hendivekuéra, penembarete hag̃ua, ha pe’u hag̃ua umi mba’e porã upe tetãmegua, ha peheja hag̃ua pe yvy erénsia pende ra’ykuérape tapiaite g̃uarã.
86 Ha opa mba’e ojehúva ojejapo ñanderehe ñane rembiapo aña ha ñande angaipa tuichaitévare; nde, Ñandejára, rembohesapepa ore angaipakuéra,
87 Ha ome’ẽ oréve peichagua hapo, ha katu rojevy jey rojapo hag̃ua ne léi, ha roñembojehe’a hag̃ua tetãnguéra upe tetãmegua ky’a ndive.
88 Ndaikatúi piko nde pochy orendive orehundi haguã, nerehejái peve oréve hapo, ni semilla, ni téra?
89 Israel Jára, nde añetegua, ko árape ropytáma hapo ramo.
90 Péina ápe, ko’ãĝa roime ne renondépe ore rembiapovaikuépe, ndaikatuvéimagui roñembo’y ko’ã mba’ére ne renondépe.
91 Ha Esdras oñembo'évo omombe'u jave, hasẽ ha oñeno yvýpe tupao renondépe, ombyaty hendápe Jerusaléngui hetaiterei kuimba'e, kuña ha mitã.
92 Upémarõ Jeconías, Jeelo ra’y, peteĩva Israel ra’y, osapukái ha he’i: “Esdras, ore ningo ropeka Ñandejára Jehová kóntrape,

romenda kuña extranhérore umi tetãnguérapeguáre, ha ko’ãğa oĩ yvate kompletoite Israel”. .
93 Jajapo juramento Ñandejárape, ñamomombyrytaha opa ñane rembireko, tetã ambueguágui, ita'yrakuéra ndive.
94 Ha'ete ku nde rembo'e haguéicha, ha mayma iñe'ẽrendúva Ñandejára léipe.
95 Epu'ã ha ejuka, nderehe niko ko mba'e, ha ore roiméta nendive.
96 Upémarõ Esdras opu’ã ha ohura umi saserdóte ruvicha ha levíta kompletoite Israelgua ojapotaha ko’ã mba’e. ha upéicha ohura hikuái.

MOAKÃHA 9 rehegua

1 Upéi Esdras opu’ãvo pe témplo korapýgui oho Joaán, Eliasib ra’y kotýpe.
2 Ha opyta upépe, ha ndo’úi so’o ni ndoy’úi y, oñembyasývo hetaiterei hembiapovaikuérare.
3 Opa umi judío ha Jerusalénpe oñemombe’u opa umi oĩvape prisionéroramo, oñembyatytaha Jerusalénpe.
4 Ha oimeraẽ noñembyatýiva upépe mokõi térã mbohapy ára aja umi ansiáno omandaháicha onombraháicha, ojejagarra va’erã hymbakuéra pe témplo ojepuru hağua, ha ha’e voi oñemosẽ va’erã umi oĩvagui prisionérogui.
5 Mbohapy ára rire, opavave Judá ha Benjamín ñemoñare oñembyaty Jerusalénpe, 20 día, noveno mes-pe.
6 Ha enterove umi hénte oguapy oryrýi pe témplo korapýpe, pe tiémpo vai ko’ãğaguáre.
7 Upémarõ Esdras opu’ã ha he’i chupekuéra: “Peẽ pejapo va’ekue pe léi pemendávo extranhéro kuñáre, ha upéicha rupi pejapove Israel angaipa”.
8 Ha ko’ãğa pekonfesávo peme’ẽ gloria Ñandejára ñande rukuéra Tupãme,
9 Ha pejapo ha’e oipotáva, ha pejei umi tetã ambueguágui, ha umi kuña extranhérogui.
10 Upémarõ umi hénte osapukái ha he’i hatã: “Nde ere haguéicha, upéicha rojapóta”.
11 Ha katu heta rupi tavayguakuéra, ha ára vai, ha ndaikatúi ñañembo'y okápe, ha péva ndaha'éi tembiapo peteĩ térã mokõi ára pukukue, jahechávo ñande angaipa ko'ã mba'épe oñemosarambi mombyry.
12 Upévare, topyta umi mburuvicha aty guasúpe, ha tou pe ára he’ívape enterove ore rembireko ótro rembireko.
13 Ha hendivekuéra opa tendáre mburuvicha ha huekuéra, romboyke peve Ñandejára pochy ñandehegui ko mba’ére.
14 Upémarõ Jonatán, Azael ra’y ha Ezequías, Teocano ra’y, ojagarra chupekuéra ko mba’e, ha Mosollam, Levis ha Sabateo oipytyvõ chupekuéra.
15 Ha umi oĩva prisionéroramo ojapo opa ko’ã mba’e he’iháicha.
16 Saserdóte Esdras oiporavo chupe ğuarã umi kuimba’e prinsipál ifamíliape, enterove hérape, ha pe primer día pe méspe, oguapy hikuái oñondivepa ohesa’ỹijo hağua ko mba’e.
17 Upémarõ pe primer día de primer méspe opa pe káusa orekóva hikuái umi hembireko extranhéro.
18 Umi saserdóte oñembyaty va’ekue ha hembireko extranhéro, ojejuhu.
19 Jesús Josédec ra'y ha ijoyke'y kuéra ra'y kuéra apytégui. Matélas ha Eleazar, Joríbo ha Joadan.
20 Ha’ekuéra ome’ẽ ipo omboyke hağua hembirekógui ha oikuave’ẽ hağua ovecha mácho ojogueraha porã hağua chupekuéra ojavy haguére.
21 Ha Emer ra’ykuéra apytégui; Ananías, Zabdeo, Eanes, Sameio, Hiereel ha Azarías.
22 Ha Faisur ra'y kuéra apytégui; Elionas, Masías Israel ha Natanael, ha Ocidelo ha Talsas.
23 Ha umi levíta apytégui; Jozabad, Semis, Colio, hérava Calitas, Pateo, Judas ha Jonás.
24 Umi puraheihára marangatu apytégui; Eleazuro, Bacúro rehegua.
25 Umi okẽ rerekua apytégui; Sallumus, ha Tolbanes rehegua.
26 Israelgua, Foros ra'y kuéra apytégui. Hiermas, Edías, Melquías, Maelo, Eleazar, Asibias ha Baanias.
27 Ela ra'y kuéra apytégui; Matanias, Zacarías ha Hierielo, Hieremot ha Aedías.
28 Ha Zamot ra'y kuéra apytégui; Eliadas, Elisimo, Otonías, Jarimot ha Sabato, ha Sardeo.
29 Babai ra'y kuéra apytégui; Johannes, Ananías ha Josabad ha Amateis.
30 Mani ra'y kuéra apytégui; Olamo, Mamuco, Jedeo, Jasubo, Jasael ha Hieremot.
31 Ha Adi ra’ykuéra apytégui; Naathus, Moosias, Lacuno ha Naidus, Matanias, Sestel, Balnuus ha Manaseas.
32 Ha Anas ra'y kuéra apytégui; Elionas, Aseas, Melquías, Sabeo, Simón Cosameo.
33 Ha Asom ra'y kuéra apytégui; Altaneo, Matias, Baanaia, Elifalet, Manasés ha Semei.
34 Ha Maani ra’ykuéra apytégui; Jeremías, Momdis, Omero, Juel, Mabdai ha Pelias, Anos, Carabasón, Enasibo, Maminitanaimo, Eliasis, Banus, Eliali, Samis, Selemías, Natanas: ha Ozora ra'y kuéra. Sesis, Esril, Azael, Samato, Zambis, Josefo, ha ambuekuéra.
35 Ha Etma ra’ykuéra apytégui; Mazitias, Zabadaias, Edes, Juel, Banaias.
36 Enterove ko’ãva omenda va’ekue hembireko extranhérogui, ha oheja chupekuéra imembykuéra ndive.
37 Umi saserdóte, levíta ha umi israelíta oiko Jerusalénpe ha távape, pe primer día de mes sieteháper.
38 Ha enterove umi hénte oñembyaty peteĩ py’aite guive pe párte sagrádo oĩvape éste gotyo.
39 Ha he'i hikuái pa'i ha moñe'ẽhára Esdras-pe ogueru haguã Moisés Léi, Israel Jára Ñandejára ome'ẽva'ekue.
40 Upémarõ saserdóte ruvicha Esdras oguerahauka pe léi opavavépe kuimba’e guive kuña peve, ha enterove saserdótepe, ohendu hağua pe léi pe primer día, pe séptimo méspe.
41 Ha’e omoñe’ẽ pe korapy guasúpe pe pórtiko marangatu renondépe, pyhareve guive asaje peve, kuimba’e ha kuña renondépe. ha pe atyguasu oñatende pe léi rehe.
42 Saserdóte Esdras ha oleéva pe léi oñembo’y peteĩ púlpito yvyrágui ojejapóva ári.
43 Upéi opu'ã ijykére Matatias, Sammo, Ananías, Azarias, Urías, Ezecias, Balasamus, ipo akatúape.
44 Ipo akatúape opyta Faldio, Misael, Melquías, Lotasubo ha Nabarías.
45 Upéi ogueraha Esdraspe pe kuatiañe'ẽ léi rehegua umi hénte renondépe, ha'e oguapy porã ypy guive opavave renondépe.
46 Ha’e oipe’ávo pe léi, ha’ekuéra oñembo’y porã. Upémarõ Esdras ohovasa Tupã Tupã Ijyvatevévape, Tupã ipu'akapávape.
47 Ha enterove tavayguakuéra ombohovái: “Amén! ha ohupívo ipo ho’a hikuái yvýpe, ha omomba’eguasu Ñandejárape.
48 Avei Jesús, Anus, Sarabías, Adino, Jacubo, Sabateas, Auteas, Maánías, Calitas, Asrias, Joazabdo, ha Ananías, Biatas, levíta, ombo’e Ñandejára Léi, ha ha’ekuéra ontende porã.
49 Upéi Atarates oñe'ẽ pa'i ruvicha Esdras ndive. ha omoñe'ẽva, ha umi levíta ombo'éva aty guasúpe, opavavépe, he'ívo.

50 Ko ára imarangatu Ñandejárape g̃uarã; (Opavave hasẽ ohendúvo pe léi.)
51 Tapeho katu pe'u pe ikyrakue ha pey'u pe he'ẽ asýva ha pemondo pehẽngue umi ndorekóivape.
52 Ko ára imarangatu Ñandejárape guarã, ha ani peñembyasy. Ñandejára penemomba'eguasútagui.
53 Upémarõ umi levíta omombe'u opa mba'e umi héntepe ha he'i: "Ko ára imarangatu Ñandejárape g̃uarã. ani reñembyasy.
54 Upéi oho hikuái, káda uno okaru ha hoy'u, ovy'a ha ome'ẽ hag̃ua mba'eve umi ndorekóivape, ha ovy'aiterei.
55 Oikuaa porãgui hikuái umi ñe'ẽ oñembo'e haguépe chupekuéra, ha umi mba'e oñembyaty va'ekue chupekuéra.

2nd Esdras

Mokõiha Esdras

MOAKÃHA 1.1

1 Pe lívro mokõiha proféta Esdras, Saraias ra’y, Azarías ra’y, Helquías ra’y, Sadamías ra’y, Sadoc ra’y, Aquitob ra’y.
2 Aquías ra'y, Finees ra'y, Helí ra'y, Amarias ra'y, Aziei ra'y, Marimot ra'y, Arna ra'y, Ozías ra'y, Borit ra'y, Abisei ra'y , Finees ra'y, Eleazar ra'y.
3 Aarón ra'y, Leví ñemoñaregua. ha'e va'ekue ka'irãime Medo retãme, Artejerjes oisãmbyhy aja Persa ruvicha guasu.
4 Ha ou chéve Ñandejára ñe'ẽ, he'ívo:
5 Tereho nde rape, ha ehechauka che tavayguakurape hembiapo angaipa, ha imembykurape hembiapovai ojapovaekue che rehe; omombe'u haguã hikuái ita'yra ra'ykuérape.
6 Ituvakuéra angaipa hetavégui hese kuéra, hesaráigui chehegui ha oikuave'ẽ tupã ambuekuérape.
7 ¿Ndaha’éi piko che ningo pe aguenohẽva’ekue chupekuéra Egipto retãgui, pe tembiguái rógagui? ha katu chembopochy hikuái, ha odesprecia che consejokuéra.
8 Eipe’a upéicharõ ne akãrague, ha emombo hi’arikuéra opa mba’e vai, naiñe’ẽrendúigui hikuái che léipe, ha katu ha’e peteĩ tavayguakuéra opu’ãva.
9 ¿Araka’e peve piko aheja rei chupekuéra, ajapo va’ekue chupekuéra heta mba’e porã?
10 Heta rréi ahundi hesekuéra; Faraón hembiguái ha opa ipu'aka reheve aity.
11 Ahundipaite umi tetã oĩvape henondépe, ha éste gotyo amosarambi umi hénte oĩvape mokõi provínsiape, Tiro ha Sidónpe, ha ajukapaite iñenemigokuérape.
12 Ere chupe kuéra: ‘Péicha he’i Ñandejára.
13 Che pogueraha pe mar rupi ha iñepyrũme ame’ẽ peẽme peteĩ tape tuicha ha isegúrova. Ame'ẽ peẽme Moisés tendotarã, ha Aarón pa'irã.
14 Che ame’ẽ peẽme tesape peteĩ tatakuápe, ha tuicha hechapyrãva ajapo pende apytépe; upéicharõ jepe peẽ penderesarái chehegui, he’i Ñandejára.
15 Péicha he'i Ñandejára Ipu'akapáva: “Umi codorniz ha'e kuri peteĩ techaukaha peẽme guarã. Ame'ẽkuri peẽme tenda pende ñeñangarekorã, upéicharõ jepe peñe'ẽmbegue upépe.
16 Ha nopu’akái che rérape pene enemigokuéra ñehundíre, ha katu tapiaite ko’ã̃ga peve peñe’ẽmbegue gueteri.
17 ¿Moõpa oĩ umi mba’e porã ajapo va’ekue penderehehápe? peñembyahýi ha ijy'uhéi ramo guare pe tave'ỹme, ndapesapukái piko chéve,
18 He'i: —Mba'ére piko oregueraha ko desiértope orejuka haguã? iporãve kuri oréve roservi ramo egipcio-kuérape, romano rangue ko tave'ỹme.
19 Upérõ aiporiahuvereko pende ñembyasy, ha ame’ẽ peẽme maná pe’u hãgua. upéicha pe'u ángel mbujape.
20 Peẽ ijy’uhéirõ guare, ¿ndaha’éi piko aikytĩ pe ita, ha y osyry peẽme? haku haguére che rojaho’i yvyra rogue reheve.
21 Amboja'o pende apytépe peteĩ yvy hi'a porãva, amosẽ pene renondépe umi cananeo, ferezeo ha filistéope. he’i Ñandejára.
22 Péicha he’i Ñandejára ipu’akapáva: “Peimerõ guare pe desiértope, amorréo rríope, ijy’uhéi ha peñe’ẽ vai che rérare.
23 Che name’ẽi peẽme tata peñe’ẽ vai haguére, síno amombo peteĩ yvyramáta pe ýpe ha ambopiro’y pe rrío.
24 Mba’épa ajapóta nderehe, O Jacob? nde, Judá, nereñe'ẽrendúi chéve: che ambojevýta ambue tetãnguérape, ha umívape ame'ẽta che réra, oñongatu haguã che rembiapoukapy.
25 Peẽ chereja haguére, che ahejáta avei peẽme; peipotáramo che poriahuvereko penendive, ndaporiahuverekomo’ãi penderehe.
26 Pehenói jave cherehe, nahendúi peẽme, pemongy'águi pende po tuguy reheve, ha pende py pya'e peporojuka haguã.
27 Peẽ ndapehejái chereja haguéicha, ha katu pendejehegui, he’i Ñandejára.
28 Péicha he’i Ñandejára Ipu’akapáva: “Ndaha’éi piko añembo’e peẽme peteĩ túvaicha ita’ýra, sy imembykuña ha imembykuñáramo.
29 Peẽ ha’e hãgua che tavayguakuéra, ha che ha’e hãgua pende Tupã; peẽ ha'e haguã che ra'y, ha che ha'e haguã pende ru?
30 Che pombyaty peteĩ ryguasu ombyatyháicha ipepo guýpe ryguasukuérape. Che romosẽta che rovagui.
31 Peikuave'ẽ vove chéve, amboykéta pendehegui, pende arete guasu, pende jasy pyahu ha pene sirkunsisión.
32 Amondo peẽme che rembiguái profeta-kuéra, pejagarra ha pejuka, ha pemondoro hetekuéra, huguy ajerurétava pende pógui, he’i Ñandejára.
33 Péicha he’i Ñandejára Ipu’akapáva: “Pende róga ningo nandi, pomosẽta pe yvytu ojahogaháicha.
34 Ha nde ra’ykuéra nohendýi mo’ãi; ha’ekuéra odespresia haguére che rembiapoukapy, ha ojapo pe mba’e ivaíva che renondépe.
35 Pende róga ame’ẽta peteĩ puévlo oútavape; nohendúiva gueteri chehegui chegueroviata; Che ndahechaukái va'ekue techaukaha, ha'e kuéra ojapóta che ha'eva'ekue chupe kuéra.
36 Ha’ekuéra ndohechái profetakuérape, upéicharõ jepe ohenóita iñangaipakuéra imandu’a hãgua, ha orrekonose chupekuéra.
37 Che ahecha umi hénte oútava imba’eporãha, imembykuéra ovy’áva vy’ápe.
38 Ha ko’ã̃ga, che ryvy, péina ápe mba’e gloria; ha ehecha umi tetã oúva kuarahy resẽguio.
39 Umívape ame’ẽta mburuvicharã: Abrahán, Isaac ha Jacob, Oséas, Amós ha Miqueas, Joel, Abdías ha Jonás.
40 Nahúm, Abacuc, Sofonias, Ageo, Zacaría ha Malaquías, oñehenóiva avei Ñandejára ánhel.

MOAKÃHA 2 rehegua

1 Péicha he’i Ñandejára: Che aguenohẽ ko tavayguakuérape tembiguáiramo, ha ame’ẽ chupekuéra che rembiapoukapykuéra kuimba’e rembiguái profetakuéra rupive; ha’ekuéra nohendúiva chupekuéra, ha katu odespresia che konsého.
2 Pe sy imembyva'ekue he'i chupekuéra: Peho pende ra'y. Che niko viuda ha ojehejareíva.

3 Che pomongakuaa vy'ápe; ha katu che pohýi ñembyasy ha mba'e pohýi reheve, pepeka haguére Ñandejára pende Jára renondépe ha pejapo henondépe ivaíva.
4 Ha katu mba'épa ajapóta peẽme ko'ãga? Che niko viuda ha ojehejareíva, tapeho che ra'ykuéra, ha pejerure Ñandejára poriahuvereko.
5 Che katu, che túva, rohenói testimonio ramo ko'ã mitã sy rehe, nokumplíriva che konvénio.
6 Regueraha hag̃ua chupekuéra sarambikuépe, ha isýpe peteĩ botínpe, ani hag̃ua oĩ chuguikuéra ñemoñare.
7 Toñemosarambi hikuái tetã nguéra apytépe, toñemosẽ héra yvýgui, ha'ekuéra odesprecia haguére che kompromíso.
8 ¡Aichejáranga ndéve, Asur, nde reñomiva ndepype umi hekojoja'ỹva! Peẽ tavayguakuéra iñañáva, penemandu'áke ajapo va'ekuére Sodoma ha Gomorra rehe;
9 Ijyvy opytáva yvyku'i ha tanimbu ryru, upéicha avei ajapóta umi cherenduva'ekuépe, he'i Ñandejára Ipu'akapáva.
10 Péicha he'i Ñandejára Esdras-pe: "Ere che retãyguakuérape ame'ẽtaha chupekuéra Jerusalén rréino ame'ẽséva Israel-pe.
11 Ajagarráta avei imimbipa, ha ame'ẽta ko'ãvape umi tavernákulo opave'ỹva, ambosako'iva'ekue chupekuéra g̃uarã.
12 Oguerekóta hikuái pe yvyramáta tekove rehegua peteĩ mba'e ryakuã porã hyakuã asývape g̃uarã; nomba'apomo'ãi, ni ikane'õ mo'ãi.
13 Peho ha pehupytyta, peñembo'e mbovy ára peẽme, oñembombyky haguã, pe rréino oñembosako'íma peẽme guarã.
14 Pegueraha yvága ha ko yvy testigo ramo; amboja'ógui pe ivaíva ha amoheñói pe iporãva, che aikovégui, he'i Ñandejára.
15 Sy, eñañuã ne membykuérape, ha emongakuaa chupekuéra vy'ápe, emoĩ ipy peteĩ pilaricha, che roiporavógui, he'i Ñandejára.
16 Umi omanóvape amopu'ã jeýta hendaguágui ha aguenohẽta chupekuéra sepultúragui, aikuaágui che réra Israel-pe.
17 Ani rekyhyje, nde ra'y sy, che roiporavógui, he'i Ñandejára.
18 Ne pytyvõgui amondóta che rembiguái Esay ha Jeremy-pe, ha'ekuéra he'i rire amomarangatu ha ambosako'i ndéve g̃uarã doce yvyramáta henyhẽva yva opaichagua.
19 Ha heta ykua osyryhápe kamby ha eíra, ha siete yvyty ipu'akapáva, hi'ári okakuaa rosa ha lirio, upéva rupive amyenyhẽta vy'águi ne membykuérape.
20 Ejapo porã pe viúda ndive, ehusga umi imemby'ỹvare, eme'ẽ imboriahúvape, edefende umi tyre'ỹvape, emonde umi ijao'ỹvape.
21 Emonguera umi oñembyaíva ha ikangyvape, ani repuka peteĩ kuimba'e ikarẽvare odespresia hag̃ua, edefende umi ikangývape, ha tou pe ohecha'ỹva che resa renondépe.
22 Eñongatu umi itujáva ha imitãva nde murálla ryepýpe.
23 Rejuhúvo umi omanóvape, ejagarra chupekuéra ha eñotỹ chupekuéra, ha ame'ẽta ndéve pe lugár tenondegua che jeikove jey.
24 Epyta, che tavayguakuéra, ha epytu'u, oúgui gueteri ne kirirĩ.
25 Emongaru ne membykuérape, nde mongakuaa porã; omopyenda ipykuéra.
26 Umi tembiguái ame'ẽ va'ekue ndéve katu, ni peteĩva nomanomo'ãi. che ajerurétagui chupekuéra nde número apytégui.
27 Ani nekane'õ, og̃uahẽvo ára jehasa asy ha mba'e pohýi, ambuekuéra hasẽ ha oñembyasýta, nde katu revy'áta ha reguerekóta heta mba'e.
28 Umi tetãgua ne envidia, ha katu ndaikatumo'ãi ojapo mba'eve nderehe, he'i Ñandejára.
29 Che po ndejaho'íta, ani hag̃ua ne ra'ykuéra ohecha infiérno.
30 Evy'a, O nde sy, ne membykuéra ndive; che romosãsótagui, he'i Ñandejára.
31 Nemandu'ákena ne ra'ykuéra okevare, che aguenohẽtagui chupekuéra yvy rembe'ýgui ha aiporiahuverekóta chupekuéra, che poriahuverekógui, he'i Ñandejára Ipu'akapáva.
32 Eñañuã ne membykuérape aju peve aiporiahuvereko chupekuéra, che ykuakuéra osyry ha che mborayhu ndopamo'ãi.
33 Che Esdras ahupyty peteĩ tembiapoukapy Ñandejáragui yvyty Oreb ári, aha haguã Israel-pe; ha katu ag̃uahẽvo chupekuéra, chemboyke hikuái, ha odesprecia Ñandejára rembiapoukapy.
34 Ha upévare ha'e peẽme, O peẽ tetãnguéra, pehendúva ha peikuaáva, peha'arõ pende Pastor, ha'e ome'ẽta peẽme pytu'u opave'ỹva; Hi'aguĩmagui, oútava ko yvy pahápe.
35 Peime preparádo pe recompensa pe Rréinope, pe tesape opave'ỹva omimbipáta pende ári opa ára g̃uarã.
36 Pekañy ko mundo sombra-gui, pehupyty pe vy'a pende gloria rehegua: Che atestifika abiertamente che Salvador-pe.
37 O pehupyty pe don oñeme'ẽva peẽme, ha pevy'a, peme'ẽvo aguyje pe penegueraha va'ekuépe pe rréino yvagapeguápe.
38 Epu'ã ha eñembo'y, ehecha mboy umi ojesellláva Ñandejára arete jave;
39 Umíva ojei ko yvy ape ári sombra-gui. ha orresivi Ñandejára ao omimbipáva.
40 Ejagarra nde número, O Sión, ha emboty umi nde ao morotĩvape, omoañetéva Ñandejára léi.
41 Oñekumpli pe número de nde ra'y, reipotaitéva, ejerure Ñandejára pu'akape, toñemomarangatu ne retãyguakuéra, oñehenóiva'ekue iñepyrũmby guive.
42 Che Esdras ahecha pe yvyty Sión ári peteĩ puévlo tuicháva, ndaikatúiva aipapa, ha enterovéva omomba'eguasu Ñandejárape purahéi rupive.
43 Ha ijapytepekuéra oĩ peteĩ mitãrusu ijyvatevéva, ijyvatevéva opa ambuégui, ha peteĩteĩ iñakã ári omoĩ koróna, ha ijyvatevéva; upéva che sorprendeiterei.
44 Upémarõ aporandu pe ánhelpe ha ha'e chupe: "Karai, ¿mba'épa ko'ã mba'e?".
45 Ha'e ombohovái chéve: "Ko'ãva hína umi oipe'áva ao omanóva, omondeva'ekue pe nomano'ỹva ha omombe'u Tupã réra.

46 Upémarõ ha’e pe ánhelpe: “¿Mba’e mitãrusu piko okorona chupekuéra ha ome’ẽva chupekuéra palma ipópe?”.
47 Upémarõ ha’e he’i chéve: “Ha’e hína Ñandejára Ra’y, ha’ekuéra omombe’u va’ekue ko múndope”. Upéi añepyrũ tuicha amomba’eguasu umi oñembo’y hatãvape Ñandejára rérare.
48 Upémarõ pe ánhel he’i chéve: “Tereho ha emombe’u che tavayguakuérape mba’eichagua mba’e ha mba’eichaitépa tuicha mba’e hechapyrãva Ñandejára nde Járagui”.

MOAKÃHA 3 rehegua

1 Pe 30 áño oñehundi rire pe siuda aime kuri Babiloniape, ha añeno che rupápe, ha che py’aite guive apensa.
2 Ahechágui pe Sión oñehundipaha ha umi oikóva Babiloniape heta mba’e.
3 Ha che espíritu ipy’aite guive, upévare añepyrũ ha’e pe Yvatevévape ñe’ẽ kyhyjégui, ha ha’e:
4 O Ñandejára, regueraháva sãmbyhy, reñe’ẽkuri iñepyrũme, reñotỹrõ guare ko yvy, ha upéva ndete voi, ha remanda tavayguakuérape,
5 Ha ome’ẽ peteĩ tete Adánpe ánga’ỹre, ha’éva nde po rembiapokue, ha opytu’u chupe tekove pytu, ha oikove ne renondépe.
6 Ha nde regueraha chupe paraísope, nde po akatúa oñotỹ va’ekue, araka’eve ou mboyve ko yvy.
7 Ha reme'ẽ chupe tembiapoukapy ohayhu haguã nde rape, ha'e omboyke, ha pya'e remoĩ ñemano hese ha hi'arambotykuérape, chuguikuéra ou tetã, tribu, tavaygua ha ñemoñare.
8 Ha opa tavayguakura oguata oipotaháicha, ha ojapo mbae hechapyrãva ne renondépe, ha odesprecia ne rembiapoukapykuéra.
9 Ha jey ára ohasávo regueru pe dilúvio umi oikóva ko yvy ape ári, ha rehundi chupekuéra.
10 Ha ojehu peteĩ teĩme, pe ñemano ha’e haguéicha Adánpe g̃uarã, upéicha avei pe dilúvio ko’ãvape g̃uarã.
11 Upevére peteĩva umíva apytégui reheja, ha’éva Noé hogaguakuéra ndive, ha’égui ou opavave kuimba’e hekojojáva.
12 Ha ojehu, umi oikóva ko yvy ape ári oñepyrũvo oñembohetave, ha oguereko rire chupekuéra heta mitã, ha ha’e peteĩ tavayguakuéra tuicháva, oñepyrũ jey hikuái iñañuãve umi ypykuegui.
13 Ko’ãg̃a oiko vaírõ guare hikuái ne renondépe, reiporavo peteĩ kuimba’e ijapytepekuéra, hérava Abrahán.
14 Chupe rehayhúva, ha chupe añoite rehechauka ne rembipota.
15 Ha ojapo hendive peteĩ konvénio opave’ỹva, oprometévo chupe araka’eve ndapehejamo’ãiha iñemoñare.
16 Ha chupe reme'ẽ Isaac-pe, ha Isaac-pe avei reme'ẽ Jacob ha Esaúpe. Jacob rehe katu reiporavo chupe ha remoĩ Esaú ykére.
17 Reguenohẽvo iñemoñarekuérape Egíptogui, regueraha chupekuéra yvyty Sinaípe.
18 Ha reñesũvo yvága, rembopy’aguasu ko yvy, remongu’e ko yvy tuichakue, ha remokyre’ỹ umi yvy pypuku, ha rembopy’arory umi kuimba’e upe épokapegua.
19 Ha ne gloria ohasa irundy okẽ rupi, tata, yvyryrýi, yvytu ha ro'y; eme'ẽ haguã léi Jacob ñemoñarekuérape, ha kyre'ỹ Israel ñemoñarekuérape.
20 Ha upéicharõ jepe nereipe’ái chuguikuéra peteĩ korasõ aña, ne léi hi’a hag̃ua ipypekuéra.
21 Pe Adán peteĩha ogueraháva ikorasõ aña, ha ipu’aka hese. ha upéicha toiko opavave chugui heñóiva.
22 Péicha pe mba’asy ojejapo tapiaite g̃uarã; ha pe léi (avei) tavayguakuéra korasõme hapo vai reheve; upéicha rupi umi iporãva oho, ha pe ivaíva opyta gueteri.
23 Upémarõ ohasa umi ára ha opa umi áño, ha upéi remopu'ã ne rembiguái, hérava David.
24 Peẽ pemanda va’ekue chupe omopu’ã hag̃ua peteĩ siuda nde rérape g̃uarã, ha toikuave’ẽ ndéve insiénso ha ofrénda.
25 Heta áñore oiko rire upéva, umi oikóva upe siudápe ndeheja rei.
26 Ha opa mba’épe ojapo Adán ha opa iñemoñarekuéra ojapo haguéicha.
27 Ha upéicha reme’ẽ ne tavaguasu ne enemigokuéra pópe.
28 ¿Iporãvépa umi mba’e ojapóva hikuái Babilóniape, ikatu hag̃uáicha ogoverna hikuái Sión ári?
29 Ag̃uahẽrõ guare upépe, ha ahecha rire itupy’ỹva ipapapy’ỹva, upérõ che ánga ohecha heta mba’evai apoha ko treinta y-pe apysa, upéicha che korasõ chembotavy.
30 Che ahecha mba'éichapa rehasa ha'e kuéra opeka, ha reheja rei umi hembiapo vaívape, ha rehundi ne retãyguakuérape, ha reñongatu ne enemigokuérape, ha neremombe'úi upéva.
31 Naimandu’ái mba’éichapa ikatu ojeheja ko tape: ¿Ha’ekuéra piko upéicharõ ha’ekuéra Babiloniagua iporãve umi Sióngui?
32 Térãpa oĩ ambue tetã ndekuaáva Israel ykére? Térã mba'e ñemoñare piko oguerovia ne ñe'ẽme'ẽ Jacob-icha?
33 Ha jepeve ndojehechái ijehepyme’ẽ, ha hembiapokuéra ndoguerekói yva, aha haguére ápe ha pépe tetãnguéra rupi, ha ahecha osyryha hikuái mba’erepy, ha napensái ne rembiapoukapykuérare.
34 Upévare epesa ore rembiapo vaikue ko'ág̃a pe balanza-pe, ha avei umi oikóva ko yvy ape ári. ha upéicha avei ndojejuhúi moõve nde réra Israel-pe añónte.
35 Térã araka’e piko ra’e umi oikóva ko yvy ape ári ndopekaiva’ekue nde renondépe? térã mba'e tavayguakuéra piko upéicha okumpli ne rembiapoukapykuéra?
36 Rejuhúta Israel héra rupive oñongatu hague ne rembiapoukapykuéra; ha katu ndaha'éi umi tetã ambueguápe.

MOAKÃHA 4 rehegua

1 Ha pe ánhel oñemondova’ekue che rendápe, hérava Uriel, ombohovái chéve.
2 Ha he'i: —Ne korasõ oho mombyry ko yvy ape ári, ha reimo'ã piko reikuaataha pe Ijyvatevéva rape?
3 Upéi ha’e: “Heẽ, che ruvicha”. Ha he'i chéve: “Che añemondo ahechauka haguã ndéve mbohapy tape ha amombe'u haguã mbohapy mba'e ojoguáva ndéve.

4 Upévagui ikatúramo che remombe'u peteĩ, ahechaukáta ndéve avei pe tape rehechaséva, ha ahechaukáta ndéve moõguipa ou pe korasõ aña.
5 Ha che ha'e: "Emombe'u che ruvicha". Upémarõ he'i chéve: Tereho, epesa chéve tata pohýi, térã emedi yvytu pohýi térã cherenói jey ára ohasava'ekuépe.
6 Upémarõ ambohovái ha ha'e chupe: "¿Mba'e piko ikatu ojapo upéva, rejerure hag̃ua chéve ko'ãichagua mba'e?".
7 Ha ha'e he'i chéve: "Aporandúramo ndéve mba'eichaitépa tuicha umi óga yguasu mbytépe, térã mboy ykuapa oĩ pe pypuku ñepyrũme, térã mboy ykuapa oĩ pe firmamento ári, térã mávapa osẽ yvotyrokái:
8 Oiméne ere chéve: Araka'eve ndaguejypái pe pypukúpe, ni ko'ág̃a peve añaretãme, ni araka'eve ndajupíri yvágape.
9 Upevére ko'ág̃a ajerure ndéve tata ha yvytu añoite, ha pe ára rehasa haguégui, ha umi mba'e ndaikatúivagui rejesepara, ha upéicharõ jepe ndaikatúi reme'ẽ chéve mba'eveichagua mbohovái umívagui.
10 Ha'e he'i avei chéve: "Nde mba'e remba'éva ha umi nendive okakuaapámava, ndaikatúi reikuaa;
11 Mba'éicha piko upéicharõ ne mba'yru ikatúta ontende pe Ijyvatevéva rape, ha, ko'ág̃a ko mundo okáguio oñembyaíma ontende hag̃ua pe ñembyai ojehecháva che resa renondépe?
12 Upémarõ ha'e chupe: "Iporãve ningo ndajaikovéiramo, jaikove gueteri tekovaípe, ha jahasa asy, ha ndajaikuaái mba'érepa.
13 Ha'e he'i chéve: "Aha peteĩ ka'aguýpe peteĩ ñúme, ha umi yvyramáta oñemoĩ peteĩ ñe'ẽme.
14 Ha he'i: —Eju jaha ñañorairõ pe mar ndive oho haguã ñande renondégui ha ñamopu'ãve haguã ñandéve ka'aguy.
15 Umi yguasu yguasu avei oñemoĩ peteĩ ñe'ẽme ha he'i: "Eju jajupi ha ñamoĩ ipoguýpe umi ka'aguy oĩva pe ñúme, ikatu hag̃uáicha avei jajapo ñandéve ótro tetã".
16 En vano pe pensamiénto pe yvyrare, pórke pe tata ou ha ohapypa.
17 Pe pensamiénto pe yguasu oútavare, upéicha avei ndoikói mba'eve, pórke pe yvyku'i opu'ã ha ojoko chupekuéra.
18 Ko'ág̃a rehuséramo ko'ã mokõi apytépe, ¿mávapepa reñepyrũta rembohusga? Térã mávape piko rekondenáse?
19 Che ambohovái ha ha'e: "Añetehápe ningo peteĩ pensamiénto tavy mokõivéva opensa va'ekue, pórke pe yvy oñeme'ẽ ka'aguýre, ha pe yguasu oreko avei henda ogueraha hag̃ua umi ysyry.
20 Upémarõ ha'e he'i chéve: "Rembojovake porã, péro mba'ére piko nerehusgái avei?
21 Yvy oñeme'ẽháicha ka'aguýpe ha yguasu ysyry guasúpe oĩva yvága yvatekuégui.
22 Upémarõ che ambohovái ha ha'e: "Che Jára, ajerure ndéve che arandu.
23 Ndaha'éigui che akãme aikuaaseha umi mba'e yvate, ha katu umi ohasáva ore ykére ára ha ára, ha'éva, upévare Israel oñeme'ẽ ñembohory ramo tetãnguérape, ha mba'érepa oñeme'ẽ tavayguakuéra rehayhuva'ekue umi tetã iñañávape, ha mba'érepa ohundi ñande ru ypykue rembiapoukapy, ha umi ñe'ẽme'ẽ ojehaíva ndoikói mba'eve.
24 Ha jahasa yvóragui saltamontes-icha, ha ñande rekove ha'e ñemondýi ha kyhyje, ha nañameréséi jahupyty poriahuvereko.
25 ¿Mba'épa ojapóta upéicharõ héra ñanerenóivare? ko'ã mba'égui ajerure.
26 Upémarõ ha'e he'i chéve: "Rehekavévo, reñesorprendevéta. ko mundo pya'e ohasávo.
27 Ha ndaikatúi ontende umi mba'e oñeprometéva umi hekojojávape ára oútavape, ko múndo henyhẽgui tekojoja ha ikangyhágui.
28 Ha katu pe thi ngs nde reporandúva chéve, amombe'úta ndéve; oñeñotỹgui pe ivaíva, ha katu ne'ĩra gueteri og̃uahẽ pe ñehundi.
29 Upévare pe oñeñotỹva noñembojerei ramo, ha pe tenda oñeñotỹhápe ivaíva ndohasáiramo, upéicharõ ndaikatumo'ãi ou pe oñeñotỹva iporãva.
30 Oñeñotỹgui ra'ỹi aña ra'ỹi Adán korasõme iñepyrũmby guive, ha mba'eichaitépa ogueru ko'ág̃a peve? ha mboýpa oguenohẽta gueteri og̃uahẽ meve ára oñembotývo?
31 Ejepy'amongeta ko'ág̃a ndejehe, mba'eichaitépa tuicha hi'a tekovai pe ñemoñare vai ra'ỹi.
32 Ha oñekytĩ vove umi apysa, ojepapa'ỹva, ¿mba'eichaitépa tuicha piso omyenyhẽta hikuái?
33 Upémarõ ambohovái ha ha'e chupe: "¿Mba'éicha piko ha araka'épa oikóta ko'ã mba'e?". mba'ére piko ñande áño sa'i ha ivai?
34 Ha'e he'i chéve: —Ani rejapura pe Ijyvatevéva ári.
35 Umi hekojojáva ánga avei noporandúi ko'ã mba'ére ikotýpe ha he'ívo: ¿Araka'e peve piko aha'arõta péicha? araka'épa oúta ñande recompensa piso yva?
36 Uriel pe arcángel ombohovái chupekuéra ha he'i: "Peteĩ ñemoñare henyhẽ vove jepe, ha'e opesa haguére ko múndo balanza-pe".
37 Ha'e omedi umi tiémpo; ha papapy rupi ha'e oipapa umi ára; ha nomomýi ni nomongu'éi chupekuéra, oñekumpli peve pe medida oje'éva.
38 Upémarõ che ambohovái ha ha'e chupe: "Ñandejára regovernáva, enterove ñande ningo ñanerenyhẽ Ñandejárape.
39 Ha ñande rehehápe oiméne umi hekojojáva piso noñemyenyhẽi, umi oikóva ko yvy ape ári angaipa rupi.
40 Upémarõ ha'e he'i chéve: "Tereho peteĩ kuña hyeguasúva rendápe ha eporandu chupe okumpli vove 9 mése, ikatútapa imemby imemby.
41 Upémarõ ha'e chupe: "Nahániri, Ñandejára, upéva ndaikatumo'ãi". Ha'e he'i chéve: "Pe sepultúrape umi ánga kotýpe ojogua peteĩ kuña ryépe.
42 Kuña imembykuña pya'e okañyháicha imembykuñágui.
43 Iñepyrũmby guive, emañamína, mba'épa rehechaséva, ojehechaukáta ndéve.
44 Upémarõ che ambohovái ha ha'e: "Oimérõ chegustáma ne resa renondépe, ha ikatúramo, ha upévare chepytyvõramo.
45 Upéicharõ, ehechauka chéve oĩtapa hetave mba'e oútava yma guarégui, térãpa oútavagui.
46 Che aikuaa mba'épa oiko va'ekue, péro ndaikuaái mba'épa oúta.
47 Ha'e he'i chéve: "Eñembo'y nde akatúape ha amombe'úta ndéve pe joguaha".

48 Upémarõ añembo'y ha ahecha, ha, péina ápe, ohasa che renonderã peteĩ horno haku asýva, ha ojehu pe tatatĩ ohasávo amaña ha, péina ápe, pe tatatĩ opyta.
49 Upe rire ohasa che renonderã peteĩ arai y reheve, ha oky heta tormenta reheve. ha ohasávo pe ama tormenta, umi gota opyta kirirĩháme.
50 Upéi he'i chéve: Ejepy'amongeta ndejehe. pe ama hetaveháicha umi gotagui, ha tata tuichaveháicha tatatĩgui; ha katu umi gota ha tatatĩ opyta tapykuépe: upéicha pe cantidad ohasava'ekue hetave ohasa.
51 Upémarõ añembo'e ha ha'e chupe: "Ikatu piko aikove, ¿nde piko upe ára peve?". térã mba'épa oikóta umi árape?
52 Ha'e ombohovái chéve: "Umi mba'e rejeruréva chéve, ikatu amombe'u ndéve peteĩ párte. ndaikuaáigui upéva.

MOAKÃHA 5 rehegua

1 Upevére oúvo umi techaukaha, péina ápe, og̃uahẽta ára, umi oikóva ko yvy ape ári ojeguerahataha hetaiterei, ha pe añetegua rape oñeñomita, ha pe tetã ha'éta jerovia.
2 Ha katu pe tembiapovai oñembohetavéta ko'ãg̃a rehechávagui, térã ymaite guive rehenduva'ekuégui.
3 Ha pe yvy, rehecháva ko'ãg̃a hapo, rehecháta oñehundi sapy'a.
4 Pe Ijyvatevéva ome'ẽ ramo ndéve reikove haguã, pe tercera trompeta rire rehecháta kuarahy omimbi jey sapy'a pyhare, ha jasy mbohapy jey ára pukukue.
5 Tuguy ho'áta yvyrágui, ha pe ita iñe'ẽ, ha tavayguakuéra oñemondýita.
6 Ha ha'e jepe oisãmbyhýta, ha'ekuéra noha'arõivape oikóva ko yvy ape ári, ha guyrakuéra okañýta oñondive.
7 Yguasu Sodomíta omosẽta pira ha pyharekue ohenduka tyapu heta ndoikuaáiva.
8 Heta hendápe oikóta avei sarambi, ha py'ỹinte oñemondo jeýta tata, ha umi mymba ka'aguy okambiáta henda, ha umi kuña imembykuña imembýta mymba vai.
9 Ha y juky ojejuhúta pe he'ẽ asývape, ha opa angirũ oñohundíta; upérõ iñarandu okañýta, ha iñarandu ojeretira ikoty ñemiháme.
10 Hetápe ojehekáta, ha katu ndojejuhúi, upérõ hetavéta tekojoja ha tekojoja'ỹ ko yvy ape ári.
11 Peteĩ tetã avei oporandúta ambuépe, ha he'i: "Oho tnde rupive? Ha he'íta: Nahániri.
12 Upe jave avei yvypóra oha'arõta, ha katu mba'eve ndohupytýi, omba'apóta, ha katu ndoikoporãmo'ãi hape.
13 Aheja ahechauka haguã ndéve ko'ãichagua techaukaha; ha reñembo'e jeýramo, ha repukavéramo ko'ãg̃aicha, ha reajunáramo ára jepe, rehendúta mba'e tuichavéva.
14 Upémarõ che apu'ã, ha che rete pukukue okyhyjeterei, ha che apytu'ũ oñemondýi, ha upévare oñedesmaia.
15 Upémarõ pe ánhel ou va'ekue oñe'ẽ hag̃ua chendive chejagarra, chekonsola ha chemoĩ che py ári.
16 Pe mokõiha pyharépe, ou che rendápe Salatiel pe puévlo ruvicha ha he'i: "Moõ piko reime ra'e?". ha mba'ére piko nde rova ipohýiete?
17 ¿Ndereikuaái piko Israel oñeme'ẽha ndéve ñeñapytĩmbýpe?
18 Upérõ, pe'u mbujape, ha ani orereja, pe ovecharerekua ohejávaicha ijovechakuéra umi lobo ipy'ahatãva pópe.
19 Upémarõ ha'e chupe: "Eho chehegui ha ani reñemoag̃ui cherehe". Ha ha'e ohendu che ha'éva, ha oho che hegui.
20 Ha upéicha aajuna siete día, añembyasy ha cherasẽ, Uriel pe ángel he'i haguéicha chéve.
21 Ha siete ára rire upéicha ojehu, che korasõ pensamiénto ivaieterei jey chéve,
22 Ha che ánga orrekupera pe espíritu entendimiento, ha añepyrũ jey añe'ẽ pe Ijyvatevéva ndive.
23 Ha he'i: "Ñandejára regovernáva, opa ka'aguy ko yvy ape ári ha opa yvyramáta apytégui, nde reiporavo peteĩ parral año.
24 Ha opa yvy apytégui reiporavo peteĩ yvykua, ha opa yvoty apytégui peteĩ lirio.
25 Opa yguasu pypukúgui remyenyhẽ peteĩ ysyry, ha opa táva oñemopu'ãvagui remomarangatu Sión ndejupe g̃uarã.
26 Opa guyrakuéra apytégui rembohéra peteĩ paloma, ha opa mymba ojejapo va'ekue apytégui reme'ẽ ndéve peteĩ ovecha.
27 Ha opa tavayguakuéra apytégui rehupyty peteĩ tetã, ha ko tavayguakuérape, rehayhúvape, reme'ẽ peteĩ léi opavave oguerohorýva.
28 Ha ko'ãg̃a, O Ñandejára, mba'ére piko reme'ẽ ko tavayguakuéra peteĩme heta pópe? ha peteĩ hapo ári rembosako'i ambuépe, ha mba'ére piko remosarambi ne tavayguakuéra peteĩnte heta apytépe?
29 Ha umi ne promesakuéra ndogueroviáiva, ha ndogueroviáiva ne konvéniokuéra, opyrũ chupekuéra.
30 Rembojeguaruitereíramo ne tavayguakuérare, upéicharõ jepe rekastiga va'erã chupekuéra nde po rupive.
31 Ha'e rire ko'ã ñe'ẽ, oñemondo che rendápe pe ángel oúva che rendápe upe pyhare mboyve.
32 Ha he'i chéve: Cherendu, ha rombo'éta; ehendu pe ha'éva, ha amombe'úta ndéve hetave mba'e.
33 Ha che ha'e: "Eñe'ẽmi che Jára!" Upémarõ he'i chéve: —Nde rejepy'apyeterei Israel rehehápe.
34 Ha ha'e: "Nahániri, Ñandejára, ha katu añe'ẽ ñembyasy guasúgui, che jyva chembohasýgui káda aravo, amba'apo aja aikuaa haguã pe Yvatetegua rape ha aheka haguã peteĩ pehẽngue ha'e ohusgáva.
35 Ha'e he'i chéve: —Ndaikatúi. Ha che ha'e: Mba'ére piko, Ñandejára? mba'égui piko che reñói upérõ? térã mba'ére piko che sy rye ndaha'éikuri upérõ che sepulcro, ani haguã ahecha Jacob ra'ỹi, ha Israel ra'y ikane'õva?
36 Ha ha'e he'i chéve: "Eipapa chéve umi mba'e ne'ĩrava gueteri, embyaty chéve umi mba'e ky'a isarambipáva, ejapo jey chéve umi yvoty ipiru'ỹva.
37 Eipe'a chéve umi tenda oñembotýva ha eguenohẽ chéve yvytu oñembotýva ipype, ehechauka chéve ñe'ẽ ra'ãnga, ha upéi amombe'úta ndéve pe mba'e reñeha'ãva reikuaa.
38 Ha che ha'e: "Oh Ñandejára, pe ogovernáva, máva piko ikatu oikuaa ko'ã mba'e, péro pe ndoikóiva yvypóra ndive?
39 Che katu naiñarandúi, mba'éicha piko añe'ẽta ko'ã mba'e rejerurévare chéve?
40 Upémarõ he'i chéve: "Ndaikatúiháicha rejapo mba'eve ko'ã mba'e añe'ẽva'ekuégui, upéicha avei ndaikatumo'ãi reikuaa che huísio, térã ipahápe pe mborayhu apromete va'ekue che tavayguakuérape.
41 Ha che ha'e: "Péina ápe, Ñandejára, reime gueteri hi'ag̃ui umi oñeñongatúvagui ipahaite peve, ha mba'épa

ojapóta hikuái umi oĩva'ekue che mboyve, térã ore ko'ã̃ga, térã umi oútava ore rapykuéri?
42 Ha ha'e he'i chéve: "Ambojojáta che juicio peteĩ anillo rehe.
43 Upémarõ ambohovái ha ha'e chupe: "Ndaikatúi piko rejapo peteĩ jeýpe umi ojejapo va'ekue, ha oĩva ko'ã̃ga ha oútavape. rehechauka pya'eve haguã nde huísio?
44 Upémarõ ha'e he'i chéve: "Ndaha'éi ningo pya'e porã pe ojapo va'ekuére. ni pe yvóra ikatu ojoko chupekuéra peteĩ jeýpe umi ojejapótava ipype.
45 Ha ha'e: Ere haguéicha ne rembiguáipe, nde remoingoveva'ekue opavavépe, remoingove peteĩ jeýpe pe tekove rejapova'ekuépe, ha pe tekove ogueraha ko'ã̃ga eime presente peteĩ jeýpe.
46 Ha'e he'i chéve: "Eporandu peteĩ kuña ryépe, ha ere chupe: "Rememby ramo, mba'ére piko nerejapói oñondive, peteĩ rire ojuehegui?". Upévare eñembo'e chupe imemby haguã umi mitãn peteĩ jeýpe.
47 Ha ha'e chupe: —Ha'e ndaikatúi, ojapova'erã mombyry guive.
48 Upéi he'i chéve: "Upéicha avei ame'ẽ ko yvy ape ári umi oñeñotỹvape hi'árape".
49 Peteĩ mitã michĩva ndaikatuiháicha nome'ẽi umi mba'e ijedáva mba'e, upéicha avei che amoĩ ko múndo ajapo va'ekue.
50 Ha aporandu ha ha'e: "Ko'ágã reme'ẽma chéve tape, añe'ẽta ne renondépe.
51 Ha'e ombohovái chéve ha he'i: "Eporandu peteĩ kuña imembyvape, ha tomombe'u ndéve".
52 Ere chupe: "Mba'ére piko umi nde regueru vaekue ko'ágã ojogua umi yma guarépe, ha katu sa'ive ijyvate?
53 Ha'e he'íta ndéve: "Umi heñóiva imitãrusúpe, peteĩ mba'énte, ha umi onase va'ekue itujáma jave, imemby imembykuñáramo, ambue mba'e".
54 Epensamína avei mba'éichapa nde sa'iveha umi nde mboyveguágui.
55 Ha upéicha avei umi oúva pende rapykuéri sa'ive pendehegui, umi criatura ko'ã̃ga oñepyrũva ituja, ha ohasa imitãrusu mbarete ári.
56 Upémarõ che ha'e: "Che Ruvicha, ajerure ndéve chegustáramo ne resa renondépe, ehechauka ne rembiguáipe revisita hag̃ua ne rekove".

MOAKÃHA 6 rehegua

1 Ha'e he'i chéve: Iñepyrũmbýpe, yvy ojejapo ramo guare, ko yvy rembe'y oñembo'y mboyve, térã araka'eve oipeju yvytu.
2 Arasunu ha ohesape mboyve, térã araka'eve oñemoĩ mboyve umi paraíso pyenda.
3 Ojehecha mboyve umi yvoty porã, térã oñemopyenda mboyve umi poder omýiva, oñembyaty mboyve hetaiterei ánhel.
4 Térã araka'eve ojehupi pe yvytu yvate, oñembohéra mboyve umi medida oĩva pe firmaméntope, térã araka'eve umi chimenea oĩva Siónpe haku.
5 Ha ojeheka mboyve umi áño ko'ag̃agua, ha térã araka'eve ojere umi invensión ko'ag̃agua angaipa, ojesella mboyve chupekuéra ombyatyva'ekue jerovia peteĩ tesororã.
6 Upérõ ahecha ko'ã mba'e, ha opavave ojejapo che rupive añoite, ha ndaha'éi ambuéva rupive.
7 Upémarõ che ambohovái ha ha'e chupe: "¿Mba'éicha piko pe ojesepara va'erã umi tiémpo?". Térã araka'épa oikóta pe tenondegua paha, ha upe riregua oñepyrũta?
8 He'i chéve: "Abrahán guive Isaac peve, Jacob ha Esaú onase rire, Jacob po oguereko raẽ Esaú talón.
9 Esaú niko ko múndo paha, ha Jacob katu pe oútava ñepyrũ.
10 Yvypóra po oĩ talón ha ipo mbytépe, ambue porandu, Esdras, ani reporandu.
11 Upérõ ambohovái ha ha'e chupe: "Che Ruvicha, che regovernáva, chegustáramo nde resa renondépe.
12 Ajerure ndéve, ehechauka ne rembiguáipe mba'éichapa opa umi ne mba'e rechaukaha.
13 Upémarõ ha'e he'i chéve: "Eñembo'y nde py ári ha ehendu peteĩ ñe'ẽ hatãva".
14 Ha ha'éta peteĩ movimiento tuichávaicha; ha katu pe tenda reñembo'yhápe noñemongu'emo'ãi.
15 Ha upévare oñe'ẽ jave ani pekyhyje, pe ñe'ẽ ha'égui ipahaitéva, ha oñentende pe yvy ñemopyenda.
16 Ha mba'érepa? ko'ã mba'e ñe'ẽ oryrýi ha oñemomýi, oikuaágui ko'ã mba'e paha oñemoambueva'erãha.
17 Ha ojehu, ahendúvo upéva añembo'y che py ári, ha ahendu, ha, péina ápe, oĩ peteĩ ñe'ẽ oñe'ẽva, ha ipu ha'ete heta y ryapu.
18 Ha he'i: —Og̃uahẽta ára añepyrũta añemboja ha avisita umi oikóvape ko yvy ape ári.
19 Ha oñepyrũta ojapo inquisición hesekuéra, mba'épa ha'ekuéra omoñeñandu vaíva hekojoja'ỹme, ha oñekumplíta vove pe Sión jehasa'asy;
20 Ha opa vove ko mundo, oñepyrũtava okañy, upérõ ahechaukáta ko'ã techaukaha.
21 Ha umi mitã orekóva peteĩ áño oñe'ẽta iñe'ẽme, umi kuña hyeguasúva imemby va'erã imemby hi'arive mbohapy térã irundy mése orekóva, ha oikovéta, ha oñemopu'ãta.
22 Ha sapy'aitépe ojehechaukáta umi tenda oñeñotỹva oñeñotỹ'ỹre, umi almacén henyhẽva ojejuhúta sapy'a nandi.
23 Ha pe trompéta ohendukáta peteĩ tyapu, opavave ohendúvo, sapy'aitépe okyhyjéta.
24 Upe jave angirũnguéra oñorairõta ojuehe umi enemigo-icha, ha yvy opytáta kyhyjépe umi oikóva ndive, umi ykua ykua opyta ha mbohapy aravo rire ndodiparamo'ãi.
25 Opa opytáva opa ko'ã mba'e che ha'eva'ekuégui, okañýta, ha ohecháta che salvasiõ, ha nde yvóra paha.
26 Ha umi kuimba'e ojeguerohorýva ohecháta upéva, ha'ekuéra ndo'úi va'ekue pe ñemano heñói guive, ha umi oikóva upépe ikorasõ oñemoambuéta ha oñekonvertíta ótro he'isévape.
27 Pe mba'e vai oñemboguepáta, ha pe ñembotavy oñemboguepáta.
28 Jerovia katu, oñakãrapu'ãta, ipu'akáta pe ñembyai, ha oñemombe'úta pe añetegua, are guivéma hi'a'ỹre.
29 Ha oñe'ẽrõ guare chendive , péina ápe, sa'i ha sa'i amaña pe añembo'yva'ekuére.
30 Ha ko'ã ñe'ẽ he'i chéve; Che aju ahechauka haguã ndéve ára pyhare oútava.

31 Reñembo'evéramo, ha reajuno jeýramo 7 ára, ára
pukukue amombe'úta ndéve umi mba'e tuichavéva
ahenduva'ekuégui.
32 Pe Ijyvatevéva renondépe oñehendu ne ñe'ẽ, pe
Ipu'akapáva ohechágui ne rembiapo hekojojáva, ohecha
avei ne reko potĩ, nemitã guive.
33 Ha upévare chembou ahechauka hag̃ua ndéve opa ko'ã
mba'e ha ha'e hag̃ua ndéve: "Eñembopy'aguapy ha ani
rekyhyje".
34 Ha ani reñembopya'e umi ára ohasava'ekuére, repensa
rei hag̃ua mba'e rei, ani hag̃ua reñembopya'e umi ára
pahagui.
35 Ha ojehu ko mbae rire, cherasẽ jey, ha aajuna siete ára
upéicha avei, ajapo hag̃ua mbohapy arapokõindy ha'e
he'iva'ekue chéve.
36 Ha pe octavo pyharépe che korasõ opyrũ jey chepype,
ha añepyrũ añe'ẽ pe Ijyvatevéva renondépe.
37 Che espíritu tuicha oñemyendy tata, ha che ánga
oñeñandu vai.
38 Ha che hae: O andejra, nde ere pe creación ñepyrũ guive,
jepe ára peteĩha, ha ere péicha; Tojejapo yvága ha yvy; ha
ne ñe'ẽ ha'e va'ekue peteĩ tembiapo hekoitépe.
39 Ha upérõ oĩ pe espíritu, ha pytũ ha kirirĩ oĩ opa hendápe;
yvypóra ñe'ẽ ryapu ne'ĩra gueteri oñeforma.
40 Upéi ere peteĩ tesape porã osẽ hag̃ua ne mba'erepy
apytégui, ojekuaa hag̃ua ne rembiapo.
41 Pe segundo díape rejapo pe espíritu pe firmaméntope,
ha ere chupe tomboja'o ha tomboja'o umi y apytépe, peteĩ
párte ojupi ha pe ótro opyta iguype.
42 Mbohapyha árape remanda oñembyaty haguã y séptimo
pehẽngue yvy ape ári, seis pehẽngue ipiru ha reñongatu,
ko'ãva apytégui oĩ Tupã oñeñotỹva ha oñemitỹva neservi
haguã.
43 Osẽ riremínte pe tembiapo.
44 Upepete voi oĩ yva tuicha ha ojepapa'ỹva, ha heta ha
opaichagua vy'a sabor rehe, yvoty sa'y iñambue'ỹva ha
hyakuã porã hyakuã porãva, ha péicha ojejapo mbohapyha
árape.
45 Pe irundyha árape ere kuri kuarahy omimbi haguã, jasy
ohesape haguã, ha mbyjakuéra toĩ hendaitépe.
46 Ha ome'ẽ chupe kuéra tembiapoukapy ojapo haguã
yvypóra rembiaporã.
47 Ára poteĩme ere pe séptimo pehẽngue oñembyatyhápe y
oguenohẽtaha mymba oikovéva, guyra ha pira.
48 Pe y iñe'ẽngúva ha tekove'ỹva oguenohẽgui umi mba'e
oikovéva Ñandejára rembiapoukapy rupive, enterove
tavayguakuéra omomba'eguasu hag̃ua ne rembiapo
hechapyrãva.
49 Upéi remoĩ mokõi tekove oikovéva, peteĩvape rehenói
Enoc ha ambuépe Leviatán.
50 Ha omboja'o peteĩva ambuégui, pórke pe séptimo
pehẽngue, ha'éva pe y oñembyatyhápe, ndaikatúi ojoko
mokõivévape.
51 Enoc-pe reme'ẽ peteĩ pehẽngue, ipiruva'ekue
mbohapyha árape, oiko haguã upe tendáre, upépe oĩ mil
sérro.
52 Levitánpe katu reme'ẽ pe séptimo pehẽngue, ha'éva pe
hykúva. ha reñongatu chupe ho'u hag̃ua mávagui reipotáva,
ha araka'épa.
53 Ára seis-pe reme'ẽkuri tembiapoukapy ko yvy ape ári,
tome'ẽ ne renondépe mymba, mymba ha mymba otyryrýva.
54 Ha ko'ãva rire, Adán rejapo va'ekue avei opa ne rekoha
ruvicha ramo.
55 Opa ko'ã mba'e ha'e ne renondépe, Ñandejára, rejapo
haguére ko yvy ore rehehápe
56 Umi ótro puévlo, oúva Adángui avei, nde ere
ndaha'eiha mba'eve, síno ha'eteha peteĩ escupida.
57 Ha ko'ág̃a, O Ñandejára, péina ápe, ko'ã tetãnguéra,
araka'eve oje'e va'ekue mba'eveichavérõ, oñepyrũma ha'e
ñande ruvicha, ha ñande ho'u.
58 Ha katu ore ne tavayguakuéra, rehenóiva nde ra'y
ypykue, nde ra'y peteĩete ha ne rayhuhára kyre'ỹme,
roñeme'ẽ ipópe.
59 Ko'ág̃a ojejapóramo ko múndo ñanderehehápe,
¿mba'ére piko ndajarekói peteĩ erénsia ko múndo ndive?
¿araka'e peve piko ipukúta ko mba'e?

MOAKÃHA 7 rehegua

1 Ha añe'ẽpa rire ko'ã ñe'ẽ, oñemondo che rendápe pe
ángel oñemondova'ekue chéve umi pyhare mboyve.
2 Ha he'i chéve: "Esdras, epu'ã ha ehendu umi ñe'ẽ aju ha'e
haguã ndéve."
3 Ha che ha'e: "Eñe'ẽ, che Jára!" Upémarõ he'i chéve: Pe
yguasu oñemoĩ peteĩ tenda tuichahápe, ipypuku ha tuicha
haguã.
4 Ha katu ñamoĩ pe káso umi entráda ijyvyku'i, ha peteĩ
rríoicha;
5 ¿Máva piko ikatúta oike yguasúpe omaña haguã hese ha
oisãmbyhy haguã? ndohasáiramo pe ijyvyku'i rupi,
mba'éicha piko oikeva'erãmo'ã pe ipypukúvape?
6 Oĩ avei ambue mba'e; Peteĩ táva oñemopu'ã ha oñemoĩ
peteĩ ñu puku ha henyhẽ opa mba'e porãgui.
7 Pe entráda ijyvyku'i ha oñemoĩ peteĩ lugár
ipeligrósovape ho'a hag̃ua, ha'ete ku oĩva tata akatúape ha
ijasu gotyo peteĩ y pypuku.
8 Ha peteĩ tape añoite mokõivéva apytépe, jepe tata ha y
mbytépe, michĩeterei ha ikatu o ne kuimba'e oho upépe
sapy'a.
9 Ko tavaguasu ko'ág̃a oñeme'ẽrire peteĩ kuimba'épe
erénsiarã, araka'eve ndohasamo'ãiramo pe peligro
oñemoĩva henondépe, mba'éicha piko ohupytýta ko erénsia?
10 Ha che ha'e: "Péicha che Jára". Upémarõ he'i chéve:
"Israel rembijokuái avei."
11 Ha'ekuéra rehehápe ajapo ko múndo, ha Adán omboyke
ramo guare che léi, upérõ oje'e ko'ágã.
12 Upérõ ko mundo rokẽ oñemboty, henyhẽ ñembyasy ha
mba'e hasývagui, sa'i ha ivaíva, henyhẽ peligro-gui, ha
hasyeterei.
13 Pórke pe múndo itujavéva oikeha tuicha ha ijetu'u, ha
ogueru yva nomano'ỹva.
14 Upéicharõ, umi oikovéva noñeha'ãiramo oike ko'ã
mba'e ijetu'úvape, araka'eve ndaikatumo'ãi orresivi umi
oñeñongatúvape chupekuéra g̃uarã.
15 Mba'ére piko rejepy'apy, nde ha'égui peteĩ kuimba'e
oñembyaíva? ha mba'ére piko reñemomýi, ha katu
remano'ỹnte?

16 Mba'ére piko nerepensái ne akãme ko mba'e oútava rehe, pe ko'ãgagua rangue?
17 Upémarõ che ambohovái ha ha'e: "Ñandejára, regovernáva, nde remoĩ nde léipe, umi hekojojáva ohupyty haguã ko'ã mba'e, ha umi iñañáva omano haguã.
18 Upevére umi hekojojáva ohasa asýta, ha oha'arõta heta mba'e, umi hembiapo vaíva ohasa asy rupi umi mba'e pohýi, ha upéicharõ jepe ndohechamo'ãi pe ipukúva.
19 Ha he'i chéve. Ndaipóri hués Tupã ári, ha avave oguerekóva iñarandu pe Ijyvatevéva ári.
20 Heta oĩ omanóva ko tekovépe, odesprecia haguére Tupã Léi oñemoĩva henondépe.
21 Tupã ome'ẽgui tembiapoukapy pochy umi oúvape, mba'épa ojapova'erã oikove hag̃ua, ou haguéicha, ha mba'épa ojapova'erã ani hag̃ua ojekastiga.
22 Upevére noñe'ẽrendúi hikuái chupe; ha katu oñe'ẽ hese, ha oimo'ã mba'e rei;
23 Ha oñembotavy hembiapo vaikue rupi; ha he'i pe Yvatevévare, ha'e ndaha'eiha; ha ndoikuaái hape.
24 Ha katu hembiapoukapy omboyke hikui, ha onega ikonveniokura; estatuto-kuérape noĩri hikuái jeroviaha, ha ndojapói hembiapokuéra.
25 Ha upévare, Esdras, umi nandi ha'égui mba'e nandi, ha henyhẽvape g̃uarã ha'e umi mba'e henyhẽva.
26 Péina ápe, og̃uahẽta ára, oikotaha ko'ã techaukaha ha'eva'ekue ndéve, ha ojehechaukáta pe nóvia, ha ojehecháta ha'e osẽva, ko'ág̃a ojepe'aha yvýgui.
27 Ha oimeraẽ oñemosãsóva umi mba'evai oje'eva'ekuégui ohecháta che hechapyrãva.
28 Che ra'y Jesús ojekuaaukáta umi oĩvandi hendive, ha umi opytáva ovy'áta cuatrocientos áño rire.
29 Ko'ã áño rire omanóta che ra'y Cristo ha enterove yvypóra orekóva tekove.
30 Ha ko múndo oñekonvertíta pe kirirĩ yma guarépe 7 ára pukukue, umi huísio yma guaréicha.
31 Ha siete ára rire pe yvóra, nopu'ãiva gueteri, oñemopu'ãta, ha omanótava oñembyaíva
32 Ha pe yvy omoĩjeýta umi okeva'ekuépe ipype, ha upéicha avei pe yvytimbo umi oikóva kirirĩháme, ha umi tenda ñemigua omosãsóta umi ánga oñeme'ẽva'ekue chupekuéra.
33 Ha pe Ijyvatevéva ojehechaukáta pe huísio apyka ári, ha ohasáta pe jehasa asy, ha opa pe jehasa asy puku.
34 Ha katu pe huísio añoite opyta, pe añetegua opytáta ha pe jerovia imbaretevéta.
35 Ha pe tembiapo osegíta, ha ojehechaukáta pe jopói, ha umi tembiapo porã imbaretéta, ha umi tembiapo aña ndoguerahamo'ãi mba'eveichagua rrégla.
36 Upéi ha'e: "Abrahán oñembo'e raẽ umi sodomítare ha Moisés opeka va'ekue pe desiértope.
37 Ha'e rire Jesús Israel rehehápe Acán tiémpope.
38 Samuel ha David ohundi haguã, ha Salomón oútava Santuario-pe.
39 Helias avei umi oky va'ekuépe g̃uarã. ha omanóva rehehápe oikove haguã.
40 Ezequías katu Senaquerib tiémpope puévlope g̃uarã.
41 Upéicharõ jepe, ko'ág̃a katu okakuaa ohóvo pe ñembyai, ha hetave mba'e vai, ha umi hekojojáva oñembo'e umi iñañávare.
42 Ha'e ombohovái chéve ha he'i: Ko tekove ko'ágãgua ndaha'éi pe ipaha oĩháme heta gloria. upévare oñembo'e hikuái umi ikangyvévare.
43 Ha katu pe ñehundi ára ha'éta ko ára paha, ha oñepyrũta pe inmortalidad oútava, ha'éva pe ñembyai ohasava'ekue.
44 Opa pe intemperasión, oñeikytĩ pe infidelidad, okakuaa pe tekojoja ha heñói pe añetegua.
45 Upéicharõ, avave ndaikatumo'ãi osalva pe oñehundívape, ni ombohasa asy pe victoria ohupytyva'ekuépe.
46 Upérõ ambohovái ha ha'e: "Kóva ha'e che ñe'ẽ ypykue ha ipahaitéva, iporãveha nome'ẽi ramo ko yvy Adánpe, térã oñeme'ẽ rire chupe, ajoko chupe ani haguã opeka.
47 ¿Mba'e ideprovéchota piko ko'ág̃a ko'ág̃a umi kuimba'e oiko pohýi, ha omano rire oha'arõ pe kastígo?
48 O nde Adán, mba'épa rejapo? nde ha'éramo jepe pe angaipa va'ekue, ndaha'éi nere'aiva'ekue, ha katu ore opavave ndehegui oúva.
49 Mba'e piko ideprovéchota ñandéve, oñepromete ramo ñandéve ára nomanomo'ãiha s jajapopa umi tembiapo oguerúva ñemano?
50 Ha oñeprometeha ñandéve peteĩ esperanza opave'ỹva, ha ñandejehe ñandejehe ñande rekovaivéva jajejapo rei?
51 Ha oĩha oñeñongatúva ñandéve g̃uarã umi óga hesãi ha isegúrova, ha katu jaiko vai?
52 Ha pe Ijyvatevéva rekomi oñeñongatu hag̃ua oñedefende hag̃ua umi oguerahávape peteĩ tekove ñeñangarekópe, ñande katu jaguata umi tape iñañavévare opa mba'égui?
53 Ha ojehechaukataha peteĩ paraíso, hi'a opytátava opa ára g̃uarã, oĩháme seguridad ha pohã, ndajaikemo'ãigui ipype?
54 (Ore ningo roguata umi lugár ndogustáivape).
55 Ha umi oipuruva'ekue pe abstinencia rova omimbitaha mbyjakuéra ári, ñande rova katu morotĩvéta pytũmbýgui?
56 Roikove ha rojapo aja tembiapovai, noropensái roñepyrũtaha rohasa asy upévare omano rire.
57 Upémarõ ha'e he'i chéve: "Kóva hína pe ñorairõ, pe kuimba'e onase va'ekue ko yvy ape ári oñorairõta.
58 Ipu'aka ramo hese, ohasa asýta nde ere haguéicha.
59 Péicha oikove Moisés he'iva'ekue tetãyguakuérape, he'ívo: "Eiporavo nde rekove, reikove haguã".
60 Upevére ndogueroviái hikuái chupe, ni umi proféta hapykuéri, ni che añe'ẽva'ekue chupekuéra.
61 Ani hag̃ua oĩ peichagua mba'e pohýi oñehundívape, ovy'átaháicha umi oñekonvensévare ojesalva hag̃ua.
62 Upérõ ambohovái ha ha'e: "Che Ruvicha, aikuaa pe Ijyvatevévape he'iha iporiahuverekoha, oiporiahuvereko haguére umi ne'ĩrava gueteri ou ko yvy ape ári.
63 Ha umi ojeréva avei hembiaporãme;
64 Ha ha'e ipasiénsiaha, ha oaguanta puku umi opeka va'ekuépe, hekohakuéraicha;
65 Ha ha'e hetaiteha, oĩgui dispuesto ome'ẽ hag̃ua oikotevẽhápe;
66 Ha ha'e oiporiahuverekoha tuicha, ombohetavégui poriahuvereko umi oĩvape, ha yma guarépe, ha avei umi oútavape.
67 Ha'e nombohetavéiramo iporiahuvereko, ko yvy ndoikomo'ãi umi ohereda va'ekuére ipype.

68 Ha ha’e operdona; ndojapóiramo upéicha imba’eporãgui, ikatu hag̃uáicha oñembovevýi chuguikuéra umi hembiapo vaikue, umi yvypóra pehẽngue diez mil pehẽngue ndopytamo’ãi oikove.
69 Ha'e ramo juez, noperdonái ramo umi oñepohano va'ekuépe iñe'ẽ rupive, ha nomboguemo'ãi ramo umi ñorairõ guasu.
70 Sa’ieterei opyta va’erã aventura peteĩ multitud innumerable-pe.

MOAKÃHA 8 rehegua

1 Ha'e ombohovai chéve: “Pe Yvatetegua ojapo ko mundo hetápe guarã, ha katu ko mundo oútava mbovymínte”.
2 Amombe’úta ndéve peteĩ mba’e ojoguáva, Esdras; Rejeruréramo guáicha yvy, he'íta ndéve ome'ẽha heta molde ojejapo haguã mba'yru yvyguigua, ha katu sa'i yvytimbo osẽva órogui.
3 Heta oĩ ojejapova’ekue, péro sa’i ojesalváta.
4 Upémarõ ambohovái ha ha’e: “Etragákena che ánga, entende ha e’u arandu”.
5 Rehendúma niko ha reprofetisase.
6 O Ñandejára, nderehejáiramo ne rembiguáipe, roñembo’e hag̃ua ne renondépe, ha reme’ẽ oréve semilla ore korasõme, ha cultura ore entendimiento-pe, osẽ hag̃ua chugui yva; mba'éicha piko oikovéta peteĩ teĩ iñañáva, oguerahávа peteĩ kuimba'e rendaguépe?
7 Nde año, ha opavave ore peteĩ tembiapo nde po rupive, nde ere haguéicha.
8 Pe tete ojejapo vove ko’ãg̃a nde sy ryepýpe, ha reme’ẽramo chupe hetekuéra, ne rekove oñeñongatu tata ha ýpe, ha nueve mésere ne rembiapokue oaguanta pe ne rekoha ojejapo va’ekue ipype.
9 Pe oñeñongatúva ha oñeñongatúva katu oñeñongatúta, ha og̃uahẽvo ára, pe tyekue oñeñongatuva'ekue ome'ẽ umi mba'e okakuaáva ipype.
10 Nde reme’ẽ va’ekue pe tete pehẽnguégui, he’iséva, oñeme’ẽtaha kamby, ha’éva pe jyva yva.
11 Ikatu hag̃uáicha pe mba’e ojejapo va’ekue oñemongaru peteĩ tiémpore, remboporiahuvereko peve.
12 Nde remongakuaa ne tekojoja reheve, ha remongakuaa nde léipe, ha remoambue nde huísio reheve.
13 Ha remomortifikáta ne rekohaicha, ha remoingove ne rembiaporãicha.
14 Upévare rehundíramo pe tembiapo tuichaitereívape ojejapo va’ekuépe, ndahasyiete oñeordena ne rembiapoukapy rupive, oñeñongatu hag̃ua pe mba’e ojejapo va’ekue.
15 Ko’ãg̃a upévare, Ñandejára, añe’ẽta; opokóva kuimba’ére en general, nde reikuaa porãve; ha katu apoko ne tavayguakuérare, che ambyasy hesekuéra;
16 Ha ne erénsia rehe, che añembyasy hesekuéra; ha Israel-pe guarã, che pohýi; ha Jacob rehehápe, heseхápe chepy’arory;
17 Upévare añepyrũta añembo’e ne renondépe chejehe ha hesekuéra, ahechágui ro’aha ore roikóva upe tetãme.
18 Ha katu ahendu pe hués oútava pya’e porã.
19 Upévare ehendu che ñe’ẽ, ha entende che ñe’ẽ, ha añe’ẽta ne renondépe. Péicha oñepyrũ Esdras ñe'ẽ, ojehupi mboyve, ha che spytyvõ,
20 O Ñandejára, nde reikóva tapiaiteguápe rehechávа yvate guive umi mba’e yvága ha yvágare;
21 Itrónope ningo ndaijojahái; ikatúva noñeñandúi igloria; henondépe umi ánhel ehérsito oñembo’y oryrýi.
22 Ha’ekuéra ningo oservi chupekuéra yvytu ha tata; iñe’ẽ añetegua, ha he’íva tapiaite; hembiapoukapy imbarete, ha ordenanza kyhyje;
23 Ha'e resa ombopiro'y pypuku, ha pochy omongu'e umi yvyty; pe añetegua ohechakuaáva.
24 O ehendu ne rembiguái ñembo’e, ha ehendu nde rekove ojeruréva.
25 Che aikove aja añe’ẽta, ha aikuaa aja ambohováita.
26 O ani remaña nde tavayguakuéra angaipakuérare; Ha katu umi ne rembiguái añeteguáre.
27 Ani reñatende umi tetã ambuegua invención aña rehe, ha katu umi oñangarekóva ne testimonio rehe jehasa asy jave.
28 Ani rejepy'amongeta umi oguata gua'u va'ekuére ne renondépe, ha nemandu'áke hesekuéra, nde reipotaháicha oikuaáva nde kyhyje.
29 Ani ne rembipota rehundi umi oikova’ekue mymbaicha; ha katu oma'ẽ haguã umi ne rembiapoukapy ombo'e porã va'ekuére.
30 Ani rembopochy umi ojehecháva ivaiveha mymbakuéragui; ha katu ehayhu umi ojerovia meméva nde tekojoja ha ne gloria rehe.
31 Ore ha ore ru kuéra ypykue ningo roñembyasy ko’ãichagua mba’asýgui, péro ore pekadór káusare oje’éta nderehe poriahuverekoha.
32 Reiporiahuverekoséramo orerehe, reñehenóita poriahuverekoha, oréve, ha’éva, ndoguerekóiva tembiapo tekojoja rehegua.
33 Umi hekojojáva, heta tembiapo porã oñeñongatúva nendive, ohupytýta mba’e porã hembiapokuégui.
34 Mba'e piko yvypóra, reñembohorýta hese? Térã mba'e piko peteĩ ñemoñare oñembyaíva, reñembohorývo hese?
35 Añeteháре niko ha’ekuéra ndaipóri avave umi heñóiva apytépe, ha katu ha’e ojapo ivaíva; ha umi jeroviaha apytépe ndaipóri avave ndojapóiva ivaíva.
36 Pévape niko, O Ñandejára, oñemombe’úta ne tekojoja ha ne mba’eporã, reiporiahuverekóramo umi ndorekóivape tembiapo porã jerovia.
37 Upéi he'i chéve: “Oĩ mba'e ere porã va'ekue ha oikóta nde ere haguéicha”.
38 Añeteháре napensamo’ãi mba’éichapa opeka va’ekue omano mboyve, ojehusga mboyve ha oñehundi mboyve.
39 Ha katu avy’áta umi hekojojáva disposición rehe, ha chemandu’áta avei iperegrinación rehe, ha pe salvasiõ, ha pe recompensa, oguerekótavare hikuái.
40 Che ha’e haguéicha ko’ãg̃a, upéicha oikóta.
41 Pe chokokue oñotỹháicha heta semilla yvýpe ha oñotỹ heta yvyramáta, ha jepeve pe oñeñotỹ porãva hi'árape ndoúi, ha opa oñeñotỹva noñemopyenda ko yvy ape ári; ndaha’emo’ãi opavave ojesalva va’erã.
42 Upérõ che ambohovái ha ha’e: “Oimérõ chembovy’a, tañe’ẽ”.

43 Pe chokokue ñemoñare ohundiháicha, ndojupíriramo ha neremokõiramo hi'árape. térã oky hetaiterei ramo, ha ombyai:
44 Upéicha avei oñehundi yvypóra, nde po rupive, ha oñembohérava nde ra'ãnga, nde ha'égui pe rejapova'ekue opa mba'e reheháре, ha rembojoja chupe pe chokokue ñemoñare rehe.
45 Ani ndepochy orendive, eiporiahuvereko nde tavayguakuérape ha eiporiahuvereko ne erénsia, nde poriahuvereko niko nde rekovére.
46 Upéi he'i chéve: —Umi mba'e oĩva ko'ágã ha oútava umi oútavape guarã.
47 Nde niko mbykymi rehayhuve haguã che rekovépe chehegui.
48 Péicha avei nde hechapyrã pe Yvatetegua renondépe.
49 Reñemomirĩ rupi, oikoháicha ndéve, ha nerejehusgái remereseha reñemomba’eguasu heta hekojojáva apytépe.
50 Heta jehasa asy guasu ojejapóta umi ára paháре oikótavare ko yvy ape ári, oguata haguére hikuái tuicha orgullo-pe.
51 Ha katu entende ndejehegui, ha eheka pe gloria umi ndeichagua.
52 Ojepe’águi peẽme paraíso, oñeñotỹ pe yvyramáta tekove rehegua, oñembosako’i pe ára oútava, oñembosako’i heta mba’e, oñemopu’ã peteĩ tavaguasu, ha ojeheja pytu’u, heẽ, mba’eporã ha arandu perfecto.
53 Pe ivaíva rapo ojesella pendehegui, ikangy ha pe ryguasu rupi'a oñeñomi pendehegui, ha pe ñembyai okañy Infierno-pe ikatu haguã penderesarái.
54 Ohasáma umi ñembyasy, ha ipaháре ojehechauka pe tesoro nomanomo’ãiva.
55 Ha upévare ani reporanduvéma umi omanóva hetaiterei rehe.
56 Ha’ekuéra oñemosãso rire, odespresia pe Ijyvatevévape, oimo’ã odespresia pe léi ha oheja hape.
57 Ha’ekuéra opyrũ umi hekojojávare.
58 Ha he’i ikorasõme, ndaiporiha Tupã; heẽ, ha upéva oikuaávo omano va’erãha hikuái.
59 Umi mba'e oje'eva'ekue pendeguerohorýtaháicha, péicha pe y'uhéi ha mba'asy oñembosako'i chupekuéra guarã.
60 Umi ojejapo va’ekue katu oreko omongy’a pe ojapova’ekue chupe kuéra réra, ha nome’ẽi aguije pe ombosako’ívape tekove chupekuéra ĝuarã.
61 Ha upévare ko’ág̃a hi’ag̃uíma che huísio.
62 Ko'ã mba'e ndaha'éi ahechaukáva opavavépe, nde ha mbovymi ndeichagua. Upéi ambohovái ha ha'e:
63 Péina ápe, Ñandejára, ko’ág̃a rehechauka chéve hetaiterei mba’e hechapyrãva, reñepyrũtava rejapo ára paháре.

MOAKÃHA 9 rehegua

1 Upérõ ha'e ombohovái chéve ha he'i: “Emedi porã pe ára, ha rehecha vove umi techaukaha yma guare, ha'e vaekue ndéve.
2 Upéi reikuaáta, ha’eha pe ára voi, pe Ijyvatevéva oñepyrũtaha ovisita ko yvy ha’e ojapova’ekue.
3 Upévare ojehecháta yvyryrýi ha sarambi umi hénte ko yvy ape ári.
4 Upérõ rentende porãta, pe Yvatetegua oñe’ẽ hague umi mba’e nde mboyve guive, iñepyrũmby guive.
5 Opa mba'e ojejapóva ko yvy ape ári oguereko iñepyrũ ha ipaha, ha ipaha ojekuaa.
6 Upéicha avei umi Yvatevéva tiémpo oreko avei iñepyrũ porã umi tembiapo hechapyrã ha ipu’akapávape, ha opa umi mba’e ojejapóva ha umi señálpe.
7 Ha opavave ojesalvátava, ha ikatúta okañy hembiapokue rupi, ha ijerovia rupi, peẽ pejerovia haguépe.
8 Oñeñongatúta umi peligro oje’évagui, ha ohecháta che salvasiõ che retãme, ha che rembe’ýpe, amomarangatu haguére chéve g̃uarã iñepyrũmby guive.
9 Upérõ oiporiahuverekóta hikuái, ko'ágã ojahéi vaekue che rape, ha umi omombovaíva chupekuéra oikóta jehasa asy.
10 Umi hekovépe ohupytyva’ekue mba’eporã, ha ndachekuaáiva.
11 Ha umi ombojeguarúva che léi, oguereko aja gueteri sãso, ha, ojepe’a gueteri chupekuéra arrepentimiento tenda, noñandúi, ha katu odesprecia;
12 Upeva avei oikuaava’erã omano rire hasýgui.
13 Ha upévare ani reikuaase mba'éichapa ojekastigáta umi iñañávape, ha araka'épa ojekastigáta umi hekojojávape, ha katu eporandu mba'éichapa ojesalváta umi hekojojáva, mávapa ko yvy ha mávape guarãpa ojejapo ko yvy.
14 Upéi ambohovái ha ha’e:
15 Che ha’éma kuri, ha ko’ág̃a añe’ẽ, ha añe’ẽta avei ko’ag̃a, heta hetaveha umi omanóvagui, umi ojesalvátavagui.
16 Ojogua peteĩ ola tuichavéva peteĩ gota-gui.
17 Ha'e ombohovai chéve: “Pe kokueicha, upéicha avei pe semilla. yvotykuéra ha’eháicha, upéicha avei umi sa’y; mba'apohára ha'eháicha, péicha avei tembiapo; ha pe chokokue ha'e haguéicha, upéicha avei iñemitỹ, ha'égui ko yvy ape ári.
18 Ha ko’ág̃a ambosako’írõ guare pe yvóra, ne’ĩrava gueteri ojejapo, jepe oiko hag̃ua hikuái ko’ág̃a oikovévape, avave noñe’ẽi cherehe.
19 Upérõ opavave iñe’ẽrendúgui, péro ko’ág̃a umi ojejapo va’ekue ko múndope oiko va’ekue, oñehundi peteĩ ñemoñare opa ára g̃uarã ha peteĩ léi ndaikatúiva ojeporeka.
20 Upémarõ ahesa’ỹijo ko múndo, ha péina ápe, oĩ pelígro umi mba’e oikéva rupi ipype.
21 Ha ahecha, ha aperdona heta, ha añongatu chéve peteĩ parral ra’ỹigui, ha peteĩ ka’avo peteĩ tavayguakuéra tuichávagui.
22 Upérõ tohundi pe aty guasu, heñóiva rei; ha toñeñongatu che parral, ha che ka'avo; Tuicha ñeha'ã rupi ajapo chugui perfecto.
23 Upevére, repytáramo siete árave, (ha katu ani reajuna umívape.
24 Peho peteĩ yvoty kokuépe, noñemopu’ãiháре óga, ha pe’u pe ñu yvotykuérante; ani pe’u so’o, ani pe’u víno, ha katu pe’u yvoty añónte;)
25 Ha eñembo’e meme pe Ijyvatevévape, upéicharõ ajúta añe’ẽ nendive.

26 Upémarõ aha pe ñu héravape Ardat, ha'e he'i haguéicha chéve; ha upépe aguapy yvotykuéra apytépe, ha ha'u ka'avokuéra ñúre, ha upeichagua so'o chembovy'a.
27 Siete día rire aguapy kapi'ípe, ha che py'a ñembopy'aju che py'apýpe, yma guaréicha.
28 Aipe'a che juru ha añepyrũ añe'ẽ pe Yvatetegua renondépe ha ha'e.
29 O Ñandejára, nde rejehechaukáva oréve, rejehechauka ore rukuérape tave'ỹme, peteĩ lugár avave ndopytáihápe, peteĩ lugár iséndivape, osẽrõ guare hikuái Egiptogui.
30 Ha ere: "Israel, cherendu. ha emarka che ñe'ẽ, nde Jacob ñemoñare.
31 Péina ápe, añotỹgui pendepype che léi, ha hi'a pendepype, ha peñemomba'eguasúta ipype tapiaite g̃uarã.
32 Ha katu ore rukuéra, orrecibíva pe léi, noñongatúi, ha noñangarekói ne ordenanza-kuéra rehe, ha jepeve nde léi yva noñehundíri, ndaikatúi avei, ha'égui nemba'e;
33 Upéicharõ jepe, umi orresivi va'ekue omano, noñongatúigui pe mba'e oñeñotỹva ipypekuéra.
34 Ha, péina ápe, jepokuaa, pe yvy ohupyty jave semilla, térã yguasu peteĩ várko, térã oimeraẽ mba'yru so'o térã mba'yru, pe omanóva oñeñotỹ térã oñemombo haguépe.
35 Upe mba'e oñeñotỹ vaekue, térã oñemombóva ipype, térã oñeme'ẽva'ekue, oñehundi ha ndopytái ñanendive.
36 Ñande jahupytyva'ekue pe léi ñañehundi angaipa rupi, ha ñane korasõ avei umi orresivi va'ekue pe léi
37 Ha'e ramo jepe pe léi nohundíri, opyta uvei ipype imbarete.
38 Ha añe'ẽvo ko'ã mba'e che korasõme, amaña tapykue gotyo che resa reheve, ha ijakatúa gotyo ahecha peteĩ kuña, ha, péina ápe, oñembyasy ha hasẽ iñe'ẽ hatã reheve, ha tuicha oñembyasy ikorasõme, ha ha'e ao ojedesgarra, ha iñakã ári oreko tanimbu.
39 Upémarõ aheja che pensamiénto aime hague, ha ajevy hendápe.
40 Ha oporandu chupe: —Mba'ére piko repukavy? mba'ére piko reñembyasyeterei ne akãme?
41 Ha ha'e he'i chéve: "Karai, chereja, añembyasy ha amomba'eve hag̃ua che ñembyasy, chepy'aroryeterei haguére che akãme, ha añemomirĩeterei".
42 Ha ha'e chupe: Mba'e piko nde rasy? ere.
43 Ha'e he'i chéve: "Che ne rembiguái ningo che memby'ỹ ha ndarekói memby, areko ramo jepe 30 áño che ména.
44 Ha umi treinta áño ndajapói ambue mba'e ára ha pyhare, ha káda óra, ha katu ajapo che, ñembo'e Ijyvatevévape.
45 Ohasávo treinta áño Tupã cherendu ne rembiguái ramo, omaña che jehasa asy, ohecha che jehasa asy ha ome'ẽ chéve peteĩ mitãkuimba'e, ha che avy'aiterei hese, upéicha avei che ména ha opavave che rapichakuérape pe Ipu'akapáva.
46 Ha che amongaru chupe tuicha mba'e pohýi reheve.
47 Upémarõ ha'e okakuaapámarõ ha og̃uahẽ pe tiémpo hembirekorã, ajapo peteĩ karu guasu.

MOAKÃHA 10 rehegua

1 Ha ojehu, che ra'y oikévo imensápe, ho'a ha omano.
2 Upéi enterove roity umi luz, ha enterove che rapichakuéra opu'ã chembopy'aguapy hag̃ua.
3 Ha ojehu, opavave ohejávo chembopy'aguapy, ipahaite peve ikatu akirirĩ; upérõ apu'ã pyharekue ha akañy, ha aju ko'ápe ko ñúme, rehechaháicha.
4 Ha ko'ág̃a añeha'ã ndajevýi pe siudápe, síno ko'ápe apyta, ha ani akaru ni amboy'u, síno añembyasy meme ha aajuna amano meve.
5 Upéi aheja umi mba'e ajepy'amongetáva che aime haguépe, ha pochýpe añe'ẽ chupe ha ha'e chupe:
6 Nde kuña itavýva opa mba'e ári, nderehechái piko ore ñembyasy, ha mba'épa ojehu oréve?
7 Mba'éicha piko Sion ñande sy henyhẽ opa mba'e pohýigui, ha heta oñemomirĩ, oñembyasyeterei?
8 Ha ko'ág̃a, jahechávo opavave ñañembyasy ha ñañembyasy, opavave ñaime haguére mba'e pohýipe, ¿reñembyasy piko peteĩ ta'ýrare?
9 Eporandu yvýpe, ha ha'e he'íta ndéve, ha'eha pe oñembyasyva'erãha hetaiterei okakuaáva hi'ári ho'a haguére.
10 Upégui osẽ ypy guive opavave, ha chugui oúta opa ambuekuéra, ha, péina ápe, haimete opavave oguata hikuái ñehundípe, ha hetaiterei ijapytepekuéra oñemosẽmbaite.
11 Upérõ máva piko ombyasyvéta pe omano va'ekuégui hetaiterei héntepe. ha ndaha'éi nde, rembyasýva peteĩ reheguánte?
12 Ha katu ere ramo chéve: Che ñembyasy ndaha'éi ko yvy apeguáicha, aperdégui che rye yva, amosẽva'ekue mba'asy reheve, ha amongakuaava'ekue ñembyasy reheve;
13 Péro ko yvy ndaha'éi upéicha, pórke umi hénte oĩva ipype, pe yvy oiko haguéicha.
14 Upémarõ ha'e ndéve: "Reme'ẽ haguéicha remba'apo káusare. upéicha avei yvy ome'ẽ avei hi'a, ha'éva, yvypóra, iñepyrũ guive pe ojapova'ekuépe.
15 Ko'ág̃a eñongatu ne ñembyasy ndejehe, ha egueropu'aka py'aguasúpe pe ojehu va'ekue nderehe.
16 Rrerekonoséramo Tupã odesidíva hekojojátaha, mokõivéva rrerresivita ne ra'ýpe itiempoitépe, ha reñemomba'eguasúta kuñanguéra apytépe.
17 Upéi tereho pe siudápe ne ména rendápe.
18 Ha'e he'i chéve: —Upéva ndajapomo'ãi.
19 Upémarõ añe'ẽve chupe ha ha'e chupe:
20 Ani pejapo upéicha, peñekonseja uvei. che rupive: mboýpa umi mba'e vai Sión rehegua? peñekonsola Jerusalén ñembyasy rehe.
21 Rehechágui ore santuario oñehundiha, ore altar oñembyaiha, ore templo oñehundiha;
22 Ñande saltério oñemoĩ yvýpe, ñane purahéi oñemokirirĩ, ñane vy'apavẽ opa, oñembogue ñande candelabro resape, ñane kompromíso árka oñembyai, ñane mba'e marangatu oñemongy'a ha pe téra upéva oñehenói ñandéve haimete oñemongy'a: ñane ra'ykuéra oñemotĩ, ñande pa'ikuéra ojehapy, ñande levita-kuéra oho prisionero-pe, ñande vírgen-kuéra oñemongy'a ha ñande rembireko ojejapi; ñande kuimba'e hekojojáva ojegueraha, ñande ra'y michĩva oñehundi, ñande mitãrusu ojegueru tembiguáiramo, ha ñande kuimba'e mbarete ikangy;
23 Ha, ha'éva pe tuichavéva opa mba'égui, pe Sión sello ko'ág̃a operde iñemomba'eguasu; Ha'e oñeme'ẽgui umi ñande ndaija'éiva pópe.

24 Ha upévare embotyryry nde pohýi tuichaitéva, ha emboyke hetaite ñembyasy, ikatu hag̃uáicha pe Ipu’akapáva oiporiahuvereko jey ndéve, ha pe Ijyvatevéva ome’ẽta ndéve pytu’u ha py’aguapy nemba’apohágui.
25 Ha ojehu añe’ẽ aja hendive, péina ápe, hova sapy’aitépe omimbieterei, ha hova omimbi, upévare akyhyje chugui, ha ajepy’amongeta mba’épa ikatu.
26 Ha, péina ápe, sapy'aitépe osapukái ha okyhyjeterei, ha yvy oryrýi pe kuña ryapu.
27 Ha amaña, ha, péina ápe, pe kuña ndojehechaukavéima chéve, ha katu oĩ peteĩ tavaguasu oñemopu’ãva, ha a tuicha tenda tuicha ojehechauka ypy guive, upérõ akyhyje ha asapukái hatã ha ha'e:
28 Moõpa oĩ Uriel pe ánhel, ou va’ekue che rendápe ypy va’ekue? ha’e chemoĩgui heta trance-pe, ha che paha oñekonverti ñembyaípe, ha che ñembo’e amongavaju hag̃ua.
29 Ha añe’ẽ aja ko’ã ñe’ẽ péina ápe, ha’e ou che rendápe, ha omaña cherehe.
30 Ha, péina ápe, añeno peteĩ omanóvaicha, ha ojepe’a chehegui che arandu.
31 Mba'e piko nde rasy? ha mba'ére piko rejepy'apyeterei? ha mba’ére piko oñembopy’arory ne arandu, ha ne korasõ remiandu?
32 Ha ha’e: Chereja haguére, ha upéicharõ jepe ajapo ne ñe’ẽ he’iháicha, ha aha pe ñúme, ha, péina ápe, ahecha, ha upéicharõ jepe ahecha, ndaikatuiha amombe’u.
33 Ha'e he'i chéve: “Epu'ã ha che añemoñe'ẽta ndéve”.
34 Upémarõ che ha’e: “Eñe’ẽmína chendive che ruvicha. sólo ani chereja, ani haguã amano frustrado che esperanza-gui.
35 Che ahecha ndaikuaaiha, ha ahendu ndaikuaaiha.
36 Térãpa che akãme oñembotavy, térãpa che ánga che képe?
37 Ko'ágã ajerure ndéve rehechauka haguã ne rembiguáipe ko visión.
38 Upérõ ha'e ombohovái chéve ha he'i chéve: Cherendu ha amombe'úta ndéve mba'érepa rekyhyje.
39 Ha'e ohecha nde rape iporãha, reñembyasy meme ne retãyguakuérare, ha reñembyasy tuicha Sión rehe.
40 Upévare, kóva he'ise pe visión rehecháva ko'ã ára pahápe.
41 Rehecha peteĩ kuña oñembyasýva ha reñepyrũ rembopy'aguapy chupe.
42 Péro ko’ág̃a nderehechavéima pe kuñáicha, péro ojekuaa ndéve peteĩ siuda oñemopu’ãva.
43 Ha ha'e omombe'u ramo jepe ndéve ita'ýra ñemano, kóva ha'e pe solución.
44 Ko kuña rehecháva hína Sión, ha he'i ramo jepe ndéve, peẽ pehecháva peteĩ táva oñemopu'ãvaicha.
45 Ha'e ramo jepe, ha'e peẽme treinta áño imembyha, ha'e umi treinta áño ndojejapói hague ofrénda.
46 Treinta áño rire Salomón omopu’ã pe siuda ha oikuave’ẽ ofrénda.
47 Ha'e ramo jepe he'i ndéve omongaru hague chupe mba'apo'ỹme.
48 Ha katu he'i ndéve: Che ra'y oúvo ikotýpe omendahápe, omano ha omano.
49 Ha, péina ápe, rehecha ha'e ha'e, ha oñembyasýgui ita'ýra rehe, reñepyrũ rembopy'aguapy chupe.
50 Ko’ág̃a pe Yvatetegua ohecháma reñembyasyha, ha rehasa asyha nde py’aite guive hese, upéicha ohechauka ndéve mba’éichapa omimbipa ha iporãha.
51 Ha upévare ajerure ndéve repyta pe ñúme noñemopu’ãi haguépe óga.
52 Che aikuaágui pe Ijyvatevéva ohechaukataha ndéve upéva.
53 Upévare ha’e ndéve reho hag̃ua pe ñúme, ndaipórihápe ni peteĩ óga pyenda.
54 Pe lugár pe Yvatevéva oñepyrũhápe ohechauka itavaguasu, ndaikatúi oñembo’y avave róga.
55 Ha upévare ani rekyhyje, ani rekyhyje ne korasõ, ha katu eike, ha ehecha pe óga iporã ha tuichaha, nde resa ikatuháicha ohecha.
56 Ha upéi rehendu va’erã ne apysa ontendeháicha.
57 Nde rejehovaságui heta ambuégui, ha reñehenói pe Ijyvatevéva ndive; ha upéicha avei mbovymínte.
58 Ha katu ko’ẽrõ pyhare repytáta ko’ápe;
59 Ha upéicha pe Ijyvatevéva ohechaukáta ndéve umi mba’e ijyvatevéva jehecha, pe Ijyvatevéva ojapótava umi oikóvare ko yvy ape ári ára pahápe. Upévare ake upe pyharépe ha ambue pyharépe, ha’e omanda haguéicha chéve.

MOAKÃHA 11 rehegua

1 Upéi ahecha peteĩ che képe, ha ahecha pe yguasúgui ou peteĩ ágila, ipepo 12 pluma ha mbohapy iñakã.
2 Ha ahecha, ha, péina ápe, ha’e oipyso ipepo opa yvy ape ári, ha opa yvytu yvytu oipejúva hi’ári, ha oñembyaty.
3 Ha ahecha, ha ipiregui okakuaa ambue pluma ojoavyva; ha oiko chuguikuéra pluma michĩ ha michĩ.
4 Iñakã katu opytu'u, iñakã mbytépe tuichave ambuégui, ha katu opytu'u umi hembýva ndive.
5 Ahecha avei, pe ágila oveve ipire reheve, ha oisãmbyhy ko yvy ha umi oikóva upépe.
6 Ha ahecha opa mba’e oĩva yvága guýpe oñemoĩha ipoguýpe, ha avave noñe’ẽi hese, ni, ni peteĩ tekove oĩva ko yvy ape ári.
7 Ha ahecha, ha, pe ágila opu’ã ijyva ári ha oñe’ẽ ipysãme.
8 Ani reñatende peteĩ jeýpe, káda uno eke hendaguépe ha emaña porã.
9 Péro toñeñongatu umi akã ipahaitépe g̃uarã.
10 Ha ahecha, ha, péina ápe, pe ñe’ẽ ndohói iñakãgui, ha katu hete mbytégui.
11 Ha aipapa umi ipysã ojuehegua, ha, péina ápe, oĩ ocho ijapytepekuéra.
12 Ha amaña, ha, péina ápe, ijakatúa gotyo opu’ã peteĩ pluma ha oisãmbyhy d opa yvy ári;
13 Ha upéicha oiko, oisãmbyhy jave, og̃uahẽ ipaha, ha ndojehecháivéima pe lugár oĩháme. ha oisãmbyhy, ha ohasa tuicha ára;
14 Ha ojehu, oisãmbyhy vove, ipaha og̃uahẽ avei, peteĩhaicha, ha ndojehecháivéima.
15 Upéi ou hendápe peteĩ ñe'ẽ ha he'i:
16 Ehendu nde are guivéma regovernáva ko yvy ape ári.
17 Nde rire avave ndohupytýi ne tiempo, ni mbyte peve.

18 Upémarõ pe mbohapyha opu'ã ha ogoverna pe ótro yma guaréicha, ha ndojehecháì avei.
19 Upémarõ oho peteĩ rire entéro umi hembýva ndive, káda uno ogovernaháicha, ha upéi ndojehecháivéima.
20 Upémarõ ahecha, ha, péina, ára ohasávape, umi pluma oúva hapykuéri opu'ã ijakatúa gotyo, ikatu hag̃uáicha oisãmbyhy avei. ha oĩ ijapytepekuéra oisãmbyhýva, ha sapy'ami ndohechavéima.
21 Oĩ va'ekue ijapytepekuéra oñemoĩva, péro ndoikói ogovernáva.
22 Upe rire amaña, ha péina ápe, umi doce pluma ndojehecháivéima ha umi mokõi pluma michĩva.
23 Ndaiporivéima pe ágila rete, mbohapy iñakã opytu'úva ha seis ipepo michĩva.
24 Upémarõ ahecha avei mokõi pluma michĩva ojedividiha umi seis apytégui ha opyta pe iñakã guýpe oĩva ijakatúa gotyo, pórke umi irundy osegi hendaguépe.
25 Ha ahecha, ha, péina ápe, umi pluma oĩva pe ipepo guýpe oimo'ã oñemoĩ ha oreko hag̃ua pe rrégla.
26 Ha ahecha, ha, péina ápe, oĩ peteĩ oñemoĩva, ha katu pya'e ndojehecháivéima.
27 Ha pe mokõiha oho pya'eve pe peteĩhágui.
28 Ha ahecha, ha, péina ápe, umi mokõi hembýva opensa avei ijehe oisãmbyhytaha.
29 Ha opensávo hikuái upéicha, péina ápe, opáy peteĩ umi iñakã opytu'úva, ha'éva pe oĩva ijapytépe; upéva tuichavégui umi mokõi ambue akãgui.
30 Ha upéi ahecha umi mokõi ambue akã oñembojoajuha hendive.
31 Ha, péina ápe, pe akã ojere umi oĩva ndive, ha ho'u umi mokõi pluma ipepo guýpe oisãmbyhyséva.
32 Ha katu ko akã okyhyje ko yvy tuichakue, ha ogoverna ipype opa umi oikóva ko yvy ape ári heta jejopy reheve; ha oguereko hetave pe yvóra sãmbyhy opa ipepo oĩvagui.
33 Ha upe rire ahecha, ha, péina ápe, pe akã oĩva mbytépe ndojehechái sapy'a, ipepoicha.
34 Péro opyta umi mokõi akã, ha'ekuéra avei ogovernáva ko yvy ape ári ha umi oikóva upépe.
35 Ha ahecha, ha, péina ápe, pe iñakã oĩva ijakatúa gotyo ho'u pe oĩva ijasu gotyo.
36 Upéi amoakã peteĩ ñe'ẽ, he'íva chéve: Ema'ẽ ne renondépe ha ehecha pe mba'e rehecháva.
37 Ha ahecha, ha'ete peteĩ león okororõva oñemosẽva ka'aguýgui, ha ahecha omondoha peteĩ kuimba'e ñe'ẽ pe ágila rendápe ha he'i:
38 Ehendu, añe'ẽta nendive, ha pe Ijyvatevéva he'íta ndéve:
39 ¿Ndaha'éi piko nde pe hembýva umi cuatro mymba apytégui, che ajapo va'ekue oisãmbyhy hag̃ua che múndope, ikatu hag̃uáicha ha'ekuéra rupive opa ára?
40 Ha pe irundyha ou, ha ipu'aka opa mymba yma guarére, ha oguerekóva pu'aka ko yvy ape ári tuicha kyhyje reheve, ha opa yvy ape ári heta jejopy vai reheve; ha are guivéma oiko yvýpe ñembotavy reheve.
41 Nderehusgái niko ko yvy añeteguápe.
42 Rembohasa asy haguére umi ipy'aporãvape, remoñeñandu vai umi ipy'aguapýva pe, rehayhúgui ijapúvape, ha rehundi umi hi'a hi'ava'ekue oikoha, ha reity umi mba'e vai ndojapóiva nderehe korapy.
43 Upévare pe ne rembiapo vai ojupi pe Ijyvatevévape, ha ne ñemomba'eguasu pe Ipu'akapávape.
44 Pe Ijyvatevéva omaña avei umi ára oñemomba'eguasúvare, ha, péina ápe, opa, ha oñekumpli umi mba'e ombojeguarúva.
45 Ha upévare anivéma rejekuaauka, nde ágila, ni nde pepo vaiete, ni ne pluma aña, ni ne akã vai, ni nde garra hasýva, ni opa nde rete rei.
46 Ikatu hag̃uáicha opa ko yvy ipy'aguapy ha ou jey, ojesalvávo ne pohýigui, ha oha'arõ pe oporohusga ha oiporiahuvereko chupe ojapova'ekue.

MOAKÃHA 12 rehegua

1 Pe león he'i aja ko'ã mba'e pe ágilape: "Ahecha.
2 Ha, péina ápe, pe akã hembýva ha umi irundy ipepo ndojehecháivéima, ha mokõivéva oho hendápe ha oñemoĩ oisãmbyhy hag̃ua, ha irréino michĩ, ha henyhẽ sarambikuégui.
3 Ha ahecha, ha, péina ápe, ndojehecháivéima hikuái, ha pe ágila rete tuichakue ojehapy ha okyhyjeterei ko yvy. ha he'i che espíritupe:
4 Péina ápe, kóva rejapo cherehe, rehekávo pe Ijyvatevéva rape.
5 Péina, upéicharõ jepe chekane'õ che akãme, ha chekangeterei che espíritupe; ha sa'i mbarete oĩ chepype, tuicha kyhyje che ajehasa'asy haguére ko pyharépe.
6 Upévare ko'ãg̃a ajerure pe Ijyvatevévape, chembopy'aguapy hag̃ua ipahaite peve.
7 Ha ha'e: "Ñandejára oguerahára mburuvicha, ajuhúramo grásia t mboyvehy resa, ha che ajehustíramo nendive heta ambue tapicha renondépe, ha che ñembo'e añeteháp e ojupíramo nde rova renondépe;
8 Chembopy'aguapy upéicharõ, ha ehechauka chéve ne rembiguáipe ko jehecha kyhyjeha ñemyesakã ha iñambueha hesakã porãva, ikatu hag̃uáicha rembopy'aguapy porãiterei che ánga.
9 Nde ningo chembojovake memeha ahechauka chéve umi ára paha.
10 Ha'e he'i chéve: "Kóva ha'e pe visión he'iséva.
11 Pe ágila, rehecháva ojupiha pe márgui, ha'e hína pe rréino ojehechava'ekue ne ermáno Daniel visiónpe.
12 Ha katu noñemyesakãi chupe, upévare ko'ãg̃a amombe'u ndéve.
13 Péina ápe, oúta ára, opu'ãtaha peteĩ rréino ko yvy ape ári, ha ojekyhyjéta chugui opa rréino oĩva'ekue mboyve ári.
14 Upépe oisãmbyhýta 12 rréi, peteĩ rire.
15 Upévagui mokõiha oñepyrũta oisãmbyhy, ha oguerekóta hetave tiémpo oimeraẽva umi doce apytégui.
16 Ha péva ohechauka umi doce ipepo, rehecháva.
17 Pe ñe'ẽ rehenduva'ekue oñe'ẽ ha nderehechái osẽha iñakãgui, hete mbytégui uvei, péicha he'ise.
18 Upe rréino tiémpo rire opu'ãta ñorairõ guasu, ha opytáta pelígrope ofalla hag̃ua: upéicharõ jepe ndo'amo'ãi upérõ, ha katu oñemoĩjeýta iñepyrũme.
19 Ha rehecháramo jepe umi ocho pluma guýpe ojepysóva ipepo rehe, kóva ha'e pe ñe'ẽ.
20 Upépe opu'ãta ocho rréi, hi'ára michĩmínte, ha ipya'evéta hi'ára.

21 Ha mokõi ijapyteguikuéra oñehundíta, hi'aguĩma pe ára mbytépe, irundy oñeñongatúta ipaha oñepyrũ meve hi'aguĩ, mokõi katu oñeñongatúta ipahaite peve.
22 Ha rehecháramo jepe mbohapy akã opytu'úva, péicha he'ise.
23 Hi'ára pahápe pe Ijyvatevéva omopu'ãta mbohapy rréino, ha ombopyahúta heta mba'e ipype, ha oguerekóta hikuái ko yvy ape ári.
24 Ha umi oikóva ipype, heta jejopy reheve, opa umi oĩva'ekue mboyve ári, upévare oñembohéra chupekuéra ágila akã.
25 Ko'ãva ha'égui umi ojapótava hembiapovai, ha omohu'ãtava ipahaite.
26 Ha rehecha ramo jepe pe akã guasu ndojehechaukavéima, upéva ohechauka peteĩva ijapytepekuéra omanótaha hupápe, ha upéicharõ jepe hasy reheve.
27 Umi mokõi hembýva ojejukáta kyse puku reheve.
28 Peteĩ kyse puku ho'úta ambuépe, ha ipahápe ho'áta kyse puku rupive.
29 Ha rehecháramo jepe mokõi pluma ipepo guýpe ohasáva iñakã ári oĩva ijakatúa gotyo.
30 Ohechauka ko'ãva ha'eha umi, pe Ijyvatevéva oñongatúva ipahaite peve: kóva ha'e pe rréino michĩ ha henyhẽva jepy'apýgui, rehecha haguéicha.
31 Ha pe león rehechága opu'ã ka'aguýgui, okororõ ha oñe'ẽ pe ágilape, ha omongavaju chupe hekope'ỹ haguére opa ñe'ẽ rehenduva'ekuére.
32 Kóva ha'e pe unhído, pe Ijyvatevéva oñongatuva'ekue chupekuéra g̃uarã ha hembiapovaikuérare ipahaite peve: ha'e ojahéita chupekuéra, ha ojahéita chupekuéra ipy'ahatã rupi.
33 Ha'e omoĩta henondépe oikovéva huísiope, ha omongavaju ha okorrehi chupekuéra.
34 Che tavayguakuéra hembývagui ha'e omosãsóta poriahuvereko reheve, umi ojejopyva'ekue che rembe'ýpe, ha ombovy'áta chupekuéra og̃uahẽ meve ára huísio, upévagui añe'ẽma ndéve iñepyrũmby guive.
35 Kóva ha'e pe sueño rehechava'ekue, ha ko'ãva ha'e umi interpretación.
36 Nde añoite reimeva'ekue reikuaa hag̃ua ko Yvatevéva ñemigua.
37 Upévare ehai peteĩ kuatiañe'ẽme opa ko'ã mba'e rehechava'ekue ha emokañy.
38 Ha embo'e umíva tavayguakuéra iñarandúvape, ikorasõ nde reikuaáva ikatu ontende ha oñongatu ko'ã ñemi.
39 Ha katu eha'arõ ko'ápe ndete voi siete árave, ojehechauka haguã ndéve, opa mba'e oipotaháicha pe Ijyvatevéva oikuaauka ndéve. Ha upéva reheve oho hape.
40 Ha ojehu, opa tavayguakura ohechávo ohasamaha umi siete ára, ha ndaha'evéimaha tavaguasúpe, ombyaty hikuái opavave, michĩvéva guive tuichavéva peve, ha ou che rendápe ha he'i:
41 Mba'e piko rombopochy? ha mba'e ivaíva piko rojapo nde rehe, orereja haguére, ha reguapy ko'ápe ko tendápe?
42 Opa proféta apytégui nde añoite repytáma oréve, peteĩ ryguasu ra'ỹiicha, ha peteĩ tendáreicha peteĩ tenda iñypytũvape, ha peteĩ refugio térã várkoicha oñeñongatúva pe yvytu atãgui.
43 ¿Ndaha'éi piko suficiente umi mba'e vai oúva ñandéve?
44 Nde orereja ramo, ¿mba'éicha piko iporãvéta kuri oréve, rojehapyrire avei Sión mbytépe?
45 Ñande naiporãvéi umi omano va'ekuégui upépe. Ha hasẽ hikuái hatã. Upéi ambohovái chupekuéra ha ha'e:
46 O Israel, eñembopy'aguapy porã; Ha ani nde pohýi, nde Jacob rogagua.
47 Pe Ijyvatevéva niko penemandu'a, ha pe Ipu'akapáva ndahesaráiri pendehegui tentasiónpe.
48 Che katu ndapehejareíri ha ndajehejareíri pendehegui, aju ko tendápe añembo'e haguã Sión oñehundi haguã, ha aheka poriahuvereko pende reko michĩva rehe ur santuario rehegua.
49 Ha ko'ág̃a peho pende rógape peteĩ teĩ, ha ko'ã ára rire ajúta pene rendápe.
50 Upémarõ umi hénte oho pe siudápe, che ha'e haguéicha chupekuéra.
51 Ha katu aime gueteri ñúme 7 ára pukukue, pe ángel he'i haguéicha chéve; ha ho'u umi árapente umi yvoty ñupegua, ha areko che so'o ka'avokuéragui.

MOAKÃHA 13 rehegua

1 Siete ára rire, pyharekue ahecha che képe.
2 Ha, péina ápe, opu'ã peteĩ yvytu yguasúgui, omomýiva opa umi ola.
3 Ha ahecha, ha péina ápe, upe kuimba'e imbarete ohóvo miles yvága ndive, ha ojere jave hova omaña haguã, opa mba'e ojehechava'ekue iguype oryrýi.
4 Ha osẽ jave ijurúgui pe ñe'ẽ, opa umi ohendúva iñe'ẽ okáipa, ha'ete ku yvy ikangyháicha oñandu jave tata.
5 Ha upe rire ahecha, ha, péina ápe, oñembyaty hetaiterei kuimba'e, ipapapy'ỹvagui, irundy yvytu yvágagui, omoĩ hag̃ua ipoguýpe pe kuimba'e osẽva'ekue yguasúgui
6 Ha katu ahecha, ha, péina ápe, ha'e oñotỹ ijehe peteĩ yvyty guasu, ha oveve hi'ári.
7 Ha katu ahecháta kuri pe región térã tenda ojejapoháp pe cerro, ha ndaikatúi.
8 Ha upéva rire ahecha, ha, péina ápe, opa umi oñembyatýva omoĩ hag̃ua chupe ipoguýpe, okyhyjeiterei, ha upéicharõ jepe oñeanima oñorairõ.
9 Ha, péina ápe, ha'e ohechávo umi hénte oúva ipu'akaha, ndohupíri ipo, ni ndoguerekói kyse puku, ni mba'eveichagua tembiporu ñorairõrã.
10 Ha katu che añoite ahecha ha'e omondoha ijurúgui ha'erõguáicha peteĩ tatatĩ, ha ijurúgui peteĩ apytu'ũ tatatĩ, ha iñe'ẽgui omosẽ chispa ha yvytu atã.
11 Ha opavave oñembojehe'a oñondive; tatarendy, pytu tatatĩ ha yvytu atã guasu; ha ho'a mbarete reheve umi hénte oñembosako'ívare oñorairõ hag̃ua, ha ohapypaite chupekuéra, upéicha sapy'aitépe hetaiterei hénte ojepapa'ỹvape ndojehechakuaái mba'eve, síno yvytimbo ha tatatĩ hyakuã asývante: ahechávo upéva akyhyje .
12 Upe rire ahecha pe kuimba'e voi oguejyha pe montáñagui, ha ohenói chupe ambue Atyguasu ipy'aguapývape.
13 Upérõ heta hénte ou hendápe, oĩ ovy'áva, oĩ oñembyasýva, ha oĩ oñeñapytĩva ha ambue oguerúva umi oñekuave'ẽvagui.

14 Nde rehechauka ne rembiguáipe ko'ã mba'e hechapyrãva iñepyrũmby guive, ha chemomba'e porãha rerresivi haguã che ñembo'e.
15 Ehechauka chéve ko'ã̄ga peve mba'épa he'ise ko képe.
16 Che aimo'ãháicha che entendimiento-pe, ai umi opytávare upe árape ha hetaiteve ai umi ndojehejáivare tapykuépe!
17 Umi ndojepytasóiva ningo ipohýi.
18 Ko'ã̄ga antende umi mba'e oñeñongatúva ára paháape, oikótava chupekuéra ha umi ojehejávare.
19 Upévare ou hikuái tuicha peligro ha heta tekotevẽme, ko'ã sueño omombe'uháicha.
20 Upevére, ipeligrosovétapa oike ko'ã mba'épe, ohasa rangue araiicha ko múndogui, ha ndohechái umi mba'e oikóva umi ára paháape. Ha he'i chéve:
21 Ahechaukáta ndéve pe visión ñemyesakã, ha aipe'áta ndéve pe mba'e rejeruréva.
22 Reñe'ẽ hague umi ojeheja va'ekuére, kóva ha'e pe ñe'ẽ he'iséva.
23 Upe tiémpope ogueropu'akátava pe mba'e vai, oñeñangarekóma ijehe, umi ho'áva peligro-pe ha'e umi orekóva tembiapo ha jerovia pe Ipu'akapávare.
24 Peikuaa ko mba'e, umi ojehejava'ekue tapykuépe ojehovasaveha umi omanóvagui.
25 Péicha he'ise pe visión: Rehecha ramo jepe peteĩ kuimba'e ojupíva yguasu mbytégui.
26 Ha'e hína pe Tupã Ijyvatevéva oñongatuva'ekue peteĩ ára guasu, ha'e voi osalváta umi hembiapokue.
27 Ha rehecha ramo jepe, ijurúgui osẽ yvytu, tata ha torméntaicha;
28 Ha ndoguerekói hague ni kysepuku, ni mba'eveichagua tembiporu ñorairõrã, ha katu oike pya'e ohundipaite pe aty guasu oúva ipoguýpe; péva ha'e pe interpretación:
29 Péina ápe, og̃uahẽ ára, pe Ijyvatevéva oñepyrũtaha omosãso umi oĩvape ko yvy ape ári.
30 Ha ha'e oñemondýita umi oikóvape ko yvy ape ári.
31 Ha peteĩva oñekomprомete oñorairõtaha ambuéva ndive, peteĩ tavaguasu ambue ndive, peteĩ tenda ambue ndive, peteĩ tavayguakuéra ambue ndive, ha peteĩ reino ambue ndive.
32 Ha pe ára oikóta ko'ã mba'e, ha oikóta umi techaukaha ahechaukava'ekue ndéve upe mboyve, ha upéi oñemombe'úta che Ra'y, pehechava'ekue peteĩ kuimba'e ojupívaicha.
33 Ha opa tavaygua ohendúvo iñe'ẽ, peteĩ teĩ ohejáta ijyvy teépe pe ñorairõ oguerekóva ojuehe.
34 Ha oñembyatýta hetaiterei hénte, rehecha haguéicha chupekuéra, ouséva, ha ipu'akaséva hese oñorairõ rupi.
35 Ha'e katu oñembo'ýta pe sérro Sión ru'ãme.
36 Ha Sión oúta ha ojekuaaukáta opavavépe, oñembosako'i ha oñemopu'ã. ha'ete ku rehechava'ekue yvyty po'ỹre.
37 Ha ko che Ra'y okorrehíta umi tetã invención aña, ho'ava'ekue hekove aña rehe yvytu atãme;
38 Ha omoĩta henondépe henondépe hemiandu vai, ha umi jehasa asy oñepyrũtava ojehasa asy chupekuéra, ha'etéva tatarendy, ha ha'e ohundíta chupekuéra omba'apo'ỹre pe léi cheichagua rupive.
39 Ha rehechávo ha'e ombyatyha chupe ambue atyguasu py'aguapýpe;
40 Umíva ha'e umi tribu, ojegueraha va'ekue prisionéroramo ijyvy teégui, rréi Oseas tiémpope, Salmanasar, Asiria rréi ogueraha va'ekue prisionéroramo, ha ha'e ogueraha chupekuéra y ári, ha upéicha ou hikuái ambue tetãme .
41 Ha katu ojagarra hikuái ko konsého ojuehe, ohejataha hikuái umi tetã ambuegua, ha ohotaha peteĩ tetã mombyryvehápe, araka'eve ndoikói haguépe yvyporakuéra.
42 Upépe ha'ekuéra okumpli umi léi, ha'ekuéra araka'eve noñongatúiva ijyvy teépe.
43 Upéi oike hikuái Éufratespe umi lugár ijyvyku'íva ysyry rembe'ýpe.
44 Upérõ pe Yvatetegua ohechauka chupekuéra techaukaha ha ojoko pe dilúvio ohasa peve.
45 Upe tetã rupi oĩ va'ekue peteĩ tape tuichaitereíva, upéva hína peteĩ áño imédio, ha upe lugár oñembohéra Arsaret.
46 Upéi oiko hikuái upépe ára paha peve. ha ko'ã̄ga oñepyrũvo ou hikuái,
47 Pe Ijyvatevéva ojoko jeýta umi ysyry ykua, ohasa haguã.
48 Ha katu umi ojehejáva nde tavayguakuéragui ha'e umi ojejuhúva che rembe'ýpe.
49 Ko'ã̄ga ha'e ohundívo hetaiterei tetã oñembyatývape, odefendéta itavayguakuéra hembývape.
50 Ha upéi ohechaukáta chupekuéra umi mba'e hechapyrãva tuichaitereíva.
51 Upémarõ che ha'e: "Ñandejára, che regovernáva, ehechauka chéve ko mba'e: ¿Mba'ére piko ahecha pe kuimba'e ojupíva pe mar mbytégui?".
52 Ha ha'e he'i chéve: —Ndereikuaaiháicha umi mba'e yguasu pypukúpe oĩva .
53 Kóva ha'e pe ñe'ẽme'ẽ pe sueño rehechava'ekue, ha upéva rupive añoite reñembohesape ko'ápe.
54 Rehejágui nde rape, ha reipuru ne kyre'ỹ che léipe, ha reheka.
55 Nde rekove remohenda arandúpe, ha rehenói entendimiento nde sýpe.
56 Ha upévare ahechauka ndéve pe Yvatetegua mba'erepy: mbohapy ára rire amombe'úta ndéve ambue mba'e, ha amombe'úta ndéve umi mba'e ipu'akapáva ha hechapyrãva.
57 Upéi asẽ ñúme, ame'ẽvo ñemomorã ha aguyje tuicha pe Ijyvatevévape umi mba'e hechapyrãva ojapova'ekuére itiempoitépe;
58 Ha'e oisãmbyhýgui peteĩcha, ha umi mba'e ho'áva hi'árape, ha upépe aguapy mbohapy ára pukukue.

MOAKÃHA 14 rehegua

1 Mbohapyha árape, aguapy peteĩ yvyra roble guýpe, ha ahecha peteĩ ka'aguygui osẽ peteĩ ñe'ẽ che rovái, ha he'i: "Esdras, Esdras".
2 Ha ha'e: Péina ápe aime, Ñandejára Ha añembo'y che py ári.
3 Upémarõ he'i chéve: "Pe ka'aguýpe ajekuaauka Moisésрe ha añe'ẽ hendive, che retãgua oservi jave Egipto-pe.
4 Amondo chupe ha agueraha che retãyguakuérape Egíptogui, ha agueraha chupe pe sérrope areko haguépe chupe heta tiémpore.

5 Ha omombe'u chupe heta mba'e hechapyrãva, ha omombe'u chupe umi mba'e ñemigua ára ha ipahaitépe. ha he'i chupe:
6 Ko'ã ñe'ẽ remombe'úta, ha ko'ãva reñomi.
7 Ha ko'ãg̃a ha'e ndéve,
8 Emoĩ nde py'apýpe umi mba'e techaukaha ahechaukava'ekue ha umi sueño rehechava'ekue ha umi ñe'ẽkuaaty rehenduva'ekue.
9 Rejepe'átagui opavavégui, ha ko'ãg̃a guive repytáta che Ra'y ndive, ha umi ndeichagua ndive, opa peve ára.
10 Ko mundo operde imitãrusúgui, ha umi ára oñepyrũ ituja.
11 Ko múndo ningo ojedividi doce pártepe, ha umi diez párte opáma, ha la mitad peteĩ diez pártegui.
12 Ha opyta pe diez parte mbyte rire.
13 Ko'ãg̃a emoĩ porã nde róga ha embohory ne tavayguakuérape, embopy'aguapy umi ohasa asývape, ha ko'ãg̃a emboyke umi mba'e vai.
14 Eheja ndehegui umi pensamiénto omanóva, emombo yvyporakuéra pohýi, emboyke ko'ãg̃a pe teko ikangy,
15 Ha emboyke umi pensamiénto ipohýiveva ndéve, ha pya'e eñani hag̃ua ko'ã tiémpogui.
16 Ko'águi rire ojejapóta umi mba'e vai tuichavéva umi rehecha va'ekuégui oiko.
17 Pemañamína mba'eichaitépa ikangyvéta ko múndo ijeda rupi, hetavéta umi mba'e vai oikóva ipype.
18 Pe ára okañy mombyry, ha pe arrendamiento hasy og̃uahẽma, ko'ãgã pya'e oúta pe visión rehecháva.
19 Upéi ambohovái ne renondépe ha ha'e:
20 Péina ápe, Ñandejára, ahata, nde ere haguéicha chéve, ha ambohory tavayguakuéra oĩvape upépe. péicha ko mundo oñemoĩ pytũmbýpe, ha umi oikóva ipype oĩ tesape'ỹre.
21 Nde léi ojehapy haguére, upévare avave ndoikuaái umi mba'e ojejapótava ndehegui, térã tembiapo oñepyrũtava.
22 Ha katu ajuhúramo grásia ne renondépe, emondo Espíritu Santo chepype, ha ahaíta opa mba'e ojejapova'ekue ko yvy ape ári iñepyrũmby guive, ojehaiva'ekue nde léipe, ikatu hag̃uáicha yvypóra ojuhu nde rape, ha ha'ekuéra oikótava ára pahápe ikatu oikove.
23 Ha'e ombohovai chéve: "Tereho, embyaty tavayguakuérape ha ere chupekuéra ani haguã nde rekávo cuarenta ára pukukue".
24 Péro emañamína embosako'i ndéve heta káha, ha egueraha nendive Sarea, Dabria, Selémia, Ecano ha Asiel, ko'ã cinco oĩmava ohai pya'e hag̃ua;
25 Ha eju ko'ápe, ha amyendýta ne korasõme peteĩ mba'yru entendimiento rehegua, noñemboguemo'ãiva, ojejapo peve umi mba'e reñepyrũtava rehai.
26 Rejapopa rire, remoherakuãta peteĩ mba'e ha mba'e reikuaaukáta ñemiháme umi iñarandúvape.
27 Upéi asẽ, ha'e he'i haguéicha, ha ambyaty enterove tavayguakuérape ha ha'e:
28 Israel, ehendu ko'ã ñe'ẽ.
29 Ñande ypykuéra ypykue ha'e vaekue extranjero Egiptope, upégui ojesalva.
30 Ha pehupyty pe tekove léi, ha'ekuéra noñongatúiva, peẽ avei pejapo va'ekue ha'ekuéra rire.
31 Upérõ pe yvy, Sión retã, oñemboja'o pende apytépe sorteo rupive, ha katu pende rukuéra, ha peẽ voi, pejapo teko'ỹ ha napejapói umi tape Ijyvatevéva omandava'ekue peẽme.
32 Ha ha'e ningo peteĩ hués hekojojáva, ha'e oipe'a pendehegui pe mba'e ome'ẽ va'ekue peẽme.
33 Ha ko'ãg̃a peime ko'ápe, ha pene joyke'ykuéra pende apytépe.
34 Upévare pemoĩramo pende poguýpe pene arandu, ha pemoporã pene korasõ, peñongatúta peikove ha pemano rire pehupyty poriahuvereko.
35 Ñamano rire oúta pe huísio, jaikove jeývo, ha upéi ojekuaaukáta umi hekojojáva réra ha umi iñañáva rembiapo.
36 Upévare ani avave tou che rendápe ko'ãg̃a, ni chereka ko'ã cuarenta díape.
37 Upémarõ ajagarra umi cinco kuimba'épe, ha'e he'i haguéicha chéve, ha roho pe ñúme ha ropyta upépe.
38 Ko'ẽmbotávo, peteĩ ñe'ẽ cherenói ha he'íva: Esdras, eipe'a nde juru ha emboy'u che ame'ẽva ndéve remboy'u haguã.
39 Upéi aipe'a che juru, ha ahecha ha'e og̃uahẽ chéve peteĩ kópa henyhẽva, ha'etévaicha henyhẽva ygui, péro tatatĩicha ikolór.
40 Ha ajagarra ha amboy'u, ha amboy'u rire, che korasõ he'i aikuaa ha arandu okakuaa che pyti'ápe, che espíritu omombaretégui che mandu'a.
41 Ha che juru ojepe'a ha noñembotyvéima.
42 Pe Ijyvatevéva ome'ẽ entendimiento umi cinco kuimba'épe, ha ohai hikuái umi visión hechapyrãva pyhare rehegua oñemombe'úva, ha'ekuéra ndoikuaáiva.
43 Che katu. Ára añe'ẽ, ha pyharekue ndajokói che ñe'ẽ.
44 Cuarenta díape ohai hikuái doscientos cuatro lívro.
45 Upe cuarenta ára henyhẽ rire, pe Ijyvatevéva he'i: "Umi rehai ypyva'ekue emomarandu abiertamente, ikatu haguã omoñe'ẽ umi ikatupyrýva ha naiporãiva.
46 Peñongatu umi 70 ipahaitépe, peme'ẽ haguã umi iñarandúvape añoite.
47 Ipypekuéra oĩgui pe ykua entendimiento, arandu ykua ha pe ysyry mba'ekuaarã.
48 Ha che ajapo upéicha.

MOAKÃHA 15 rehegua

1 Péina ápe, ere che tavayguakuéra apysápe umi ñe'ẽ profecía rehegua, amoĩtava nde jurúpe, he'i Ñandejára.
2 Ha ehai kuatiáre, ha'e kuéra jeroviaha ha añeteguágui.
3 Ani rekyhyje umi imaginación nde rehe, ani nembopy'a rasy, umi oñe'ẽva nderehe.
4 Opa umi ojerovia'ỹva omanóta ijerovia'ỹ rupi.
5 Péina ápe, he'i Ñandejára, aguerúta mba'asy yvóra ári; kyse puku, ñembyahýi, ñemano ha ñehundi.
6 Pe tembiapovai omongy'aitereígui ko yvy tuichakue, ha oñekumpli hembiapo vai.
7 Upévare he'i Ñandejára:
8 Ndajokomo'ãvéima che ñe'ẽ umi mba'e vai ojapóvare hikuái, ha'ekuéra ojapova'ekue iky'a, ni ndahejamo'ãi chupekuéra umi mba'épe, ha'ekuéra iñañávape: péina ápe,

pe tuguy inosénte ha hekojojáva osapukái chéve, ha umi ánga oñedenuncia meme mante.
9 Ha upévare, he'i Ñandejára, katuete avengáta chupekuéra, ha arresivíta chéve opa tuguy inosénte ijapyteguikuéra.
10 Péina ápe, che tavayguakuéra ojegueraha peteĩ ovecha atyicha ojejukahápe: ndahejamo'ãi chupekuéra ko'ág̃a oiko Egipto retãme.
11 Péro aguerúta chupekuéra che po mbarete ha che po ojepysóva reheve, ha ainupãta Egíptope umi mba'e vai apoha, yma guaréicha, ha ahundíta kompletoite ko yvy.
12 Egipto oñembyasýta, ha pe pyenda oñeinupãta pe mba'asy ha kastígo Ñandejára oguerútava hi'ári.
13 Umi oñemitỹva yvýre oñembyasýta, iñemoñarekuéra opátagui pe yvytu atã ha amandáu, ha peteĩ mbyjajere okyhyjéva reheve.
14 ¡Aichejáranga ko yvy ha umi oikóva ipype!
15 Hi'ag̃uímagui pe kysepuku ha iñehundi, ha peteĩ tavayguakuéra opu'ãta ha oñorairõ jeýtat ambue, ha kyse puku ipópe.
16 Oikótagui ñorairõ yvyporakuéra apytépe, ha oñorairõta ojuehe; ndohechamo'ãi hikuái mburuvicha guasu ni mburuvichakuérape, ha hembiapokuéra rape oñemoĩta ipu'akápe.
17 Peteĩ kuimba'e ohose peteĩ siudápe, ha ndaikatumo'ãi.
18 Ijorgullo rupi umi tavaguasu oñemondýita, umi óga oñehundíta, ha yvyporakuéra okyhyjéta.
19 Peteĩ kuimba'e ndoiporiahuverekomo'ãi hapichápe, ha katu ohundíta hogakuéra kyse puku reheve, ha omondapa imba'erepy, ndaipórigui mbujape, ha tuicha jehasa asy.
20 Péina ápe, he'i Tupã, ahenóita oñondivepa opa rréi yvypegua chemomba'e hag̃ua, ha'éva kuarahy osẽ guive, sur guive, kuarahyresẽgui ha Libano; ojere haguã ojuehe, ha omyengovia haguã umi mba'e ojapova'ekue hesekuéra.
21 Ha'ekuéra ojapoháicha gueteri ko'ág̃a peve che aiporavova'ekuére, upéicha avei ajapóta, ha arrekompensata ijyva ári. Péicha he'i Ñandejára Tupã;
22 Che po akatúa ndoiporiahuverekomo'ãi umi pekadórpe, ha che kysepuku ndopytu'umo'ãi umi oñohẽva'ekuére tuguy inosénte ko yvy ape ári.
23 Pe tata osẽ ipochýgui, ha ohapypa pe yvy pyenda ha umi pekadórpe, pe kapi'i hendývaicha.
24 Ai umi opekapávare, ha nokumplíriva che rembiapoukapykuéra! he'i Ñandejára.
25 Che ndaiporiahuverekomo'ãi chupekuéra, peho ra'ykuéra, pe podérgui, ani pemongy'a che santuário.
26 Ñandejára oikuaágui opavave opeka va'ekuépe hese, ha upévare ome'ẽ chupekuéra ñemano ha ñehundi peve.
27 Ko'ágã niko oúma umi mba'asy vai ko yvy tuichakue javeve ha pepytáta ipype.
28 Péina ápe peteĩ jehecha kyhyje, ha ojehechaháicha kuarahy resẽguio.
29 Upépe umi tetã dragón Arabia-gua osẽta heta kárro reheve, ha hetaiterei oguerahάva yvytuicha yvy ári, opavave ohendúva chupekuéra okyhyje ha oryrýi.
30 Avei umi carmanano-kuéra ipochýva pochýpe osẽta umi jaguarete ka'aguyicha, ha tuicha pu'aka reheve oúta hikuái, ha oñorairõta hendivekuéra, ha ohundíta peteĩ pehẽngue asirio-kuéra retãgui.
31 Ha upéi umi dragón oguerekóta ipo yvate, imandu'ávo hekohάre; ha ojere ramo hikuái, oñomoirũvo oñondive tuicha pu'aka reheve opersegi hag̃ua chupekuéra,
32 Upéi ko'ãva huguypaitéta, ha okirirĩta ipu'aka rupive, ha okañýta.
33 Ha asirio-kuéra retãgui umi enemigo omoñuãta chupekuéra, ha ohundíta peteĩvape, ha ijehérsitope kyhyje ha kyhyje, ha oñorairõta imburuvichakuéra apytépe.
34 Péina ápe arai kuarahyresẽgui ha nórte guive sur peve, ha ivaieterei ojesareko hag̃ua hesekuéra, henyhẽva pochy ha yvytu atãgui.
35 Ha'ekuéra oinupãta ojuehe, ha oinupãta hikuái hetaiterei mbyjakuéra ko yvy ape ári, jepe mbyjajere imba'éva; ha tuguy oúta kyse puku guive tyekue peve,
36 Yvypóra ryguasu rupi'a kaméllo rykue peve.
37 Ha oikóta tuicha kyhyje ha oryrýi ko yvy ape ári, ha umi ohecháva pe pochy okyhyjéta ha oryrýi oúta hi'arikuéra.
38 Ha upéi oúta yvytu atã guasu sur guive, ha nórtegui, ha ambue pehẽngue kuarahyreike guive.
39 Ha yvytu hatã opu'ãta kuarahyresẽguio, ha oipe'áta; ha pe arai ha'e omopu'ãva'ekue pochýpe, ha pe mbyja oñemomýiva okyhyje hag̃ua yvytu kuarahyresẽ ha kuarahyreike gotyo, oñehundíta.
40 Umi arai tuicha ha ipu'akapáva oñembotuichavéta pochýgui, ha pe mbyja, omondýi hag̃ua opa yvy, ha umi oikóva ipype; ha oñohẽta hikuái opa tenda yvate ha ojehecharamóva ári peteĩ mbyja vaiete,
41 Tata, ha amandáu, ha kyse puku oveveva, ha heta y, opa kokue henyhẽ haguã, ha opa ysyry, heta y guasu reheve.
42 Ha oitypáta hikuái umi táva ha murálla, yvyty ha yvyty, yvyramáta ka'aguy, kapi'i ñu, ha itra'i.
43 Ha'e kuéra ohóta Babilóniape ha omondýita chupe.
44 Ha'e kuéra oúta hendápe ha omo'ãta hese, mbyja ha opa pochy oñohẽta hi'ári.
45 Ha umi opytáva ipoguýpe oservíta umi okyhyjévape chupe.
46 Ha nde, Asia, reparticipáva Babilonia esperanza rehe, ha remomba'eguasúva chupe.
47 Aichejáranga ndéve, nde imboriahu, rejejogua haguére chupe; ha rembojegua ne rajykuérape tekovai, ombovy'a ha oñembotuicha hag̃ua ne rayhuhárape, ymaite guive oporomoakãratĩséva nendive.
48 Peẽ pesegi pe ojehayhu'ỹvape opa hembiapokue ha hembiapokue rupive.
49 Che amondóta nderehe umi mba'e vai; viuda, mboriahu, ñembyahýi, kyse ha mba'asy, rehundi haguã nde róga ñehundi ha ñemano reheve.
50 Ha nde Pokatu remimbipa ipirúta yvotyicha, opu'ãta pe haku oñemondova'ekue nde ári.
51 Ndekangýta kuña mboriahu oinupãvaicha, ha ojekastigaháicha herida reheve, ikatu haguãicha umi ipu'akapáva ha ohayhúva ikatúta ohupyty ve nde.
52 Che envidióre piko upéicha añemboja nerehe, he'i Ñandejára.
53 Nderejukárire tapiaite umi che aiporavova'ekue, remomba'eguasúvo nde po jekutu ha ere umi omanóva ári, reka'úrõ guare.
54 ¿Emombe'úpa mba'eichaitépa iporã nde rova?

55 Nde rekovai jopói oĩta nde jyva ári, upévare rehupytýta recompensa.

56 Rejapo haguéicha che aiporavova’ekuére, he’i Ñandejára, upéicha avei Tupã ojapóta nderehe, ha nereme’ẽta mba’evaípe

57 Ne membykuéra omanóta ñembyahýigui, ha re'áta kyse puku rupi, ne távakuéra oñembyaíta ha opa ne mba'éva oñehundíta kyse puku reheve ñúme.

58 Umi oĩva yvytýpe omanóta ñembyahýigui, ho’úta ho’o tee, ha hoy’úta huguy, iñembyahýitereígui mbujape ha y y’uhéigui.

59 Nde revy'a'ỹvaicha reju jeýta yguasu rupi, ha rehupyty jeýta mba'e vai.

60 Ha pe ohasávo ojagarráta hikuái pe siuda ndoikóivape, ha ohundíta peteĩ párte nde retãgui, ha ohundíta peteĩ párte nde gloria, ha ojevýta Babilonia oñehundi va’ekuépe.

61 Ha remombota hesekuéra yvyra rakãicha, ha ha’ekuéra ha’éta ndéve g̃uarã tatatĩcha;

62 Ha ndehundíta, ha ne tavaguasukuéra, ne retã ha ne yvytykuéra; opa ne ka’aguy ha ne yvyramáta hi’áva ohapypáta hikuái tatápe.

63 Ne ra’ykuérape ogueraháta prisionéroramo, ha, emañamína, mba’épa rerekóva, omondapa, ha ombyaíta nde rova porã.

MOAKÃHA 16 rehegua

1 ¡Aichejáranga ndéve, Babilonia ha Asia! ág̃a, Egipto ha Siria!

2 Peñeñapytĩ ao vosa ha akãrague rehegua, peñembyasy pene membykuérape ha pembyasy; hi’aguĩmagui pene ñehundi.

3 Oñemondóma pende ári peteĩ kyse puku, ha máva piko ikatu ombojere?

4 Oñemondóma tata pende apytépe, ha máva piko ikatu ombogue?

5 Oñemondóma peẽme mba’e vai, ha mba’épa pe omosẽta chupekuéra?

6 ¿Ikatu piko peteĩ kuimba’e omosẽ peteĩ león iñembyahýivape ka’aguýpe? térã piko oĩ ombogue tata kapi’ípe, oñepyrũvo hendy?

7 ¿Ikatu piko peteĩ ombojere jey pe flécha odispara peteĩ arquero imbaretéva?

8 Ñandejára ipu’akapáva omondo umi mba’e vai ha máva piko pe ikatúva omosẽ chupekuéra?

9 Tata osẽta ipochýgui, ha máva piko pe ikatúva ombogue?

10 Ha’e omombota rayo, ha máva piko ndokyhyjéi? ha'e arasunu, ha máva piko ndokyhyjéi?

11 Ñandejára oamenasáta, ha máva piko noñeinupãmo’ãi henondépe?

12 Yvy oryrýi, ha umi pyendakuéra; yguasu opu'ã ola pypukúgui, ha umi ola ipypegua oñemondýi, ha umi pira avei, Ñandejára renondépe ha ipu'aka mimbipa renondépe.

13 Imbaretégui ipo akatúa ombojere pe arco, umi iflécha ha’e oinupãva haimbe, ha ndofaltamo’ãi, oñepyrũvo ojedispara ko yvy ape ári.

14 Péina ápe, oñemondo umi mba’asy vai, ha ndojevymo’ãvéima, ou peve yvy ape ári.

15 Pe tata hendy ha noñemboguemo’ãi, ohundi peve pe yvy pyenda.

16 Peteĩ flecha odisparaháicha peteĩ arquero ipu'akapáva ndojevýi tapykuépe, upéicha avei umi mba'e vai oñemondotava ko yvy ape ári ndojevymo'ãvéima.

17 ¡Aichejáranga chéve! ¡ág̃a che! máva piko chemosãsóta umi árape?

18 Ñembyasy ha tuicha ñembyasy ñepyrũ; ñembyahýi ha ñemano guasu ñepyrũ; ñorairõ ñepyrũ, ha umi pu’aka oñembo’ýta kyhyjépe; mba’evai ñepyrũ! mba'épa ajapóta oúvo ko'ã mba'e vai?

19 Péina ápe, ñembyahýi ha mba’asy, jehasa asy ha jehasa’asy, oñemondo mba’e vai ramo oñemyatyrõ hag̃ua.

20 Ha katu opa ko’ã mba’ére ndojevymo’ãi hikuái hembiapovaígui, ni noñatendéi meme umi mba’e vai rehe.

21 Péina ápe, umi tembi’u iporãitereíta ndahepyiete ko yvy ape ári, ha’ekuéra oimo’ãta hikuái oĩ porãha, ha upérõ jepe okakuaáta mba’evaikuéra ko yvy ape ári, kysepuku, ñembyahýi ha tuicha ñembotavy.

22 Heta umi oikóva ko yvy ape ári omanóta ñembyahýigui; ha ambue, okañýva ñembyahýigui, kyse puku ohundíta.

23 Umi omanóva oñemombóta estiércolicha, ha ndaiporimo’ãi avave ombopy’aguapýtava chupekuéra, pórke pe yvy oñehundipáta ha umi siuda ojeitypáta.

24 Ndaiporimo’ãi avave oñemitỹ hag̃ua ko yvy ha oñotỹ hag̃ua

25 Umi yvyramáta hi’a, ha máva piko ombyatýta?

26 Umi parrál hi’ajupáta, ha máva piko opyrũta? Opa tendáre opyta nandi yvyporakuéragui.

27 Upéicharõ peteĩ kuimba’e ohechase ambuépe ha ohenduse iñe’ẽ.

28 Peteĩ távagui hembýta diez ha mokõi ñúgui, okañýta umi ka'aguy hũ ha ita rykuépe.

29 Oĩháicha peteĩ yvotyty Olivo rehegua káda yvyramáta ári opyta mbohapy térã irundy olivo.

30 Térã peteĩ parralty oñembyatýramoguáicha, opyta unos kuánto aty oheka kyre’ỹva pe parralty.

31 Upéicha avei umi árape ohejáta mbohapy térã irundy umi oheka va’ekue hóga kyse puku reheve.

32 Ha pe yvy oñehundíta, ha umi kokue itujáta, ha hape ha opa hape henyhẽta ñuatĩgui, avave ndoguatamo’ãigui upérupi.

33 Umi kuñataĩ oñembyasýta, ndorekóiramo nóvio. umi kuña oñembyasýta, ndorekóigui iména; imba'ekuéra tajýra oñembyasýta, ndorekóiva pytyvõhára.

34 Umi ñorairõme oñehundíta umi nóvio, ha iména omanóta ñembyahýigui.

35 Pehendu ko’ág̃a ko’ã mba’e ha pentende, peẽ Ñandejára rembiguái.

36 Péina ápe, Ñandejára ñe’ẽ, pehupyty: ani peguerovia umi tupã Ñandejára oñe’ẽva’ekuére.

37 Péina ápe, umi mba’asy vai hi’ag̃ui, ha ndaha’éi ipy’aguapýva.

38 Peteĩ kuña hyeguasu jave imemby noveno mes-pe, imemby jave, mokõi térã mbohapy aravo imemby rire, hasyeterei ojere ijyva rehe, hasy, pe mitã imemby jave, ndopytu'úi sapy'ami.

39 Upéicharõ jepe umi mba'e vai ndopytamo'ãi ou hag̃ua ko yvy ape ári, ha ko yvy oñembyasýta, ha oúta hi'ári opárupi ñembyasy.
40 O che tavayguakuéra, ehendu che ñe'ẽ: eñembosako'i ne ñorairõrã, ha umi mba'evaípe eime peregrino-icha jepe ko yvy ape ári.
41 Pe ovendéva, toiko pe okañývaicha.
42 Pe oipyhýva mba'erepy, ojogua umi ndohupytýiva mba'eve.
43 Pe oñotỹva, ha'ete ku nomono'õiva.
44 Umi omendáva, imemby'ỹvaicha. Ha umi nomendáiva, umi viúdoicha.
45 Ha upévare umi omba'apóva omba'apo rei.
46 Umi extranhéro omono'õtagui hi'a, ha oipe'áta imba'erepy, oitypa hóga, ha ojagarráta ita'yrakuérape prisionéroramo, prisionéroramo ha ñembyahýipe oguerekótagui mitã.
47 Ha umi omba'apóva imba'erepy monda rehe, ombojeguave hikuái itáva, hóga, imba'e ha imba'e teéva.
48 Che pochyvéta hendivekuéra ipekádore, he'i Ñandejára.
49 Kuña rekovai oenvidiaháicha peteĩ kuña hekojojáva ha hekoporãvare.
50 Upéicharõ pe tekojoja ndocha'emo'ãi tembiapovai rehe, ha'e oñemboja vove, ha ojahéiramo chupe hova renondépe, ha'e ou vove odefendéva pe oheka kyre'ỹvape opa angaipa ko yvy ape ári.
51 Ha upévare ani peẽ pejogua, ni umi hembiapokue.
52 Michĩmi gueteri, ha tembiapovai ojepe'áta ko yvy ape ári, ha tekojoja oisãmbyhýta pende apytépe.
53 Aníke pe pekadór he'i ndopekaiha, Tupã ohapytagui tatakua iñakã ári, he'íva Ñandejára Tupã ha hekomimbipa renondépe: "Che ndajapói angaipa".
54 Péina ápe, Ñandejára oikuaa opa yvypóra rembiapo, imaginación, ipensamiénto ha ikorasõ;
55 Ha'e kuéra oñe'ẽnte pe ñe'ẽ: "Tojejapo ko yvy!" ha ojejapo: Tojejapo yvága; ha ojejapo.
56 Iñe'ẽ rupive ojejapo umi mbyja, ha ha'e oikuaa mboýpa oĩ.
57 Ha'e ohesa'ỹijo pe pypuku, ha umi mba'erepy oĩva; ha'e omedi pe yguasu ha mba'épa ipype.
58 Ha'e omboty pe yguasu y mbytépe, ha iñe'ẽ rupive omosaingo pe yvy y ári.
59 Ha'e oipyso yvága peteĩ bóvedaicha; y ári omopyenda.
60 Pe desiértope ha'e ojapo y ykua ha estanque umi montáña ru'ãme, ikatu hag̃uáicha pe y osyry umi ita yvate guive orrega hag̃ua ko yvy.
61 Ha'e ojapo yvypórape, ha omoĩ ikorasõ hete mbytépe, ha ome'ẽ chupe pytu, tekove ha arandu.
62 Heẽ ha Tupã Ipu'akapáva Espíritu, ojapova'ekue opa mba'e, ha ohesa'ỹijóva opa mba'e kañymby oĩva yvy ape ári ñemiháme.
63 Añeteháp e ha'e oikuaa pene invensión, ha mba'épa pepensa pene korasõme, jepe umi opeka va'ekue, ha omokañyséva iñangaipa.
64 Upévare Ñandejára ohesa'ỹijo porã opa mba'e pejapo va'ekue, ha penemotĩta enterovépe.
65 Ha ojegueru vove pene angaipa, peñemotĩta yvyporakuéra renondépe, ha pene angaipakuéra ha'éta pende acusador upe árape.
66 Mba'épa pejapóta? térã mba'éicha piko peñomi pene angaipa Tupã ha hi'ángel renondépe?
67 Péina ápe, Tupã voi ha'e pe hués, pekyhyje chugui: peheja pene angaipakuéragui, ha penderesarái pene rembiapovaikuéragui, anivéma hag̃ua pejepytaso hendivekuéra tapiaite g̃uarã: upéicha Tupã pendeguerahá ta, ha penemosãsóta opa jehasa'asýgui.
68 Péina ápe, hetaiterei aty pochy hendýva hendy pende ári, ha oipe'áta hikuái peteĩva pende apytégui, ha penemongaru, peimévo mba'eve, umi mba'e oñekuave'ẽva ta'angakuérape.
69 Ha umi omoneĩva hesekuéra oñembohory ha oñembohory, ha opyrũta ipy guýpe.
70 Oĩtagui opa tendáre, ha umi tavaguasu oúvape, peteĩ insurrección tuicháva umi okyhyjéva Ñandejáragui.
71 Ha'ekuéra ojoguáta umi itavyetévape, ndopordéi avavépe, ha katu ombyai ha ohundíta gueteri umi okyhyjéva Ñandejáragui.
72 Ha'ekuéra ombyaítagui ha oipe'áta chuguikuéra imba'erepy, ha omosẽta chupekuéra hógagui.
73 Upéi ojekuaáta chupekuéra, mávapa che aiporavova'ekue; ha oñeha'ãta hikuái pe óro tatápeguáicha.
74 Pehendu, O che ahayhuetéva, he'i Ñandejára: péina ápe, hi'ag̃uíma umi ára jehasa'asy, ha katu che pomosãsóta upévagui.
75 Ani pekyhyje ni peduda; Tupã niko pende guía,
76 Ha umi oñongatúva che rembiapoukapy ha che rembiapoukapykuéra sãmbyhyhára, he'i Ñandejára Ñandejára: ani peheja pene angaipa pende pohýi, ha ani peheja pene rembiapovaikuéra ojehupi ijehegui.
77 Ai umi ojejokuava angaipa reheve, ha ojejahoi ini reheve cuities ha'ete peteĩ kokue ojejaho'íva ka'avokuéragui, ha tape ojejaho'íva ñuatĩgui, ani hag̃ua avave ohasa!
78 Ojeheja oñemonde'ỹre, ha ojepoi tatápe oñehundi haguã.

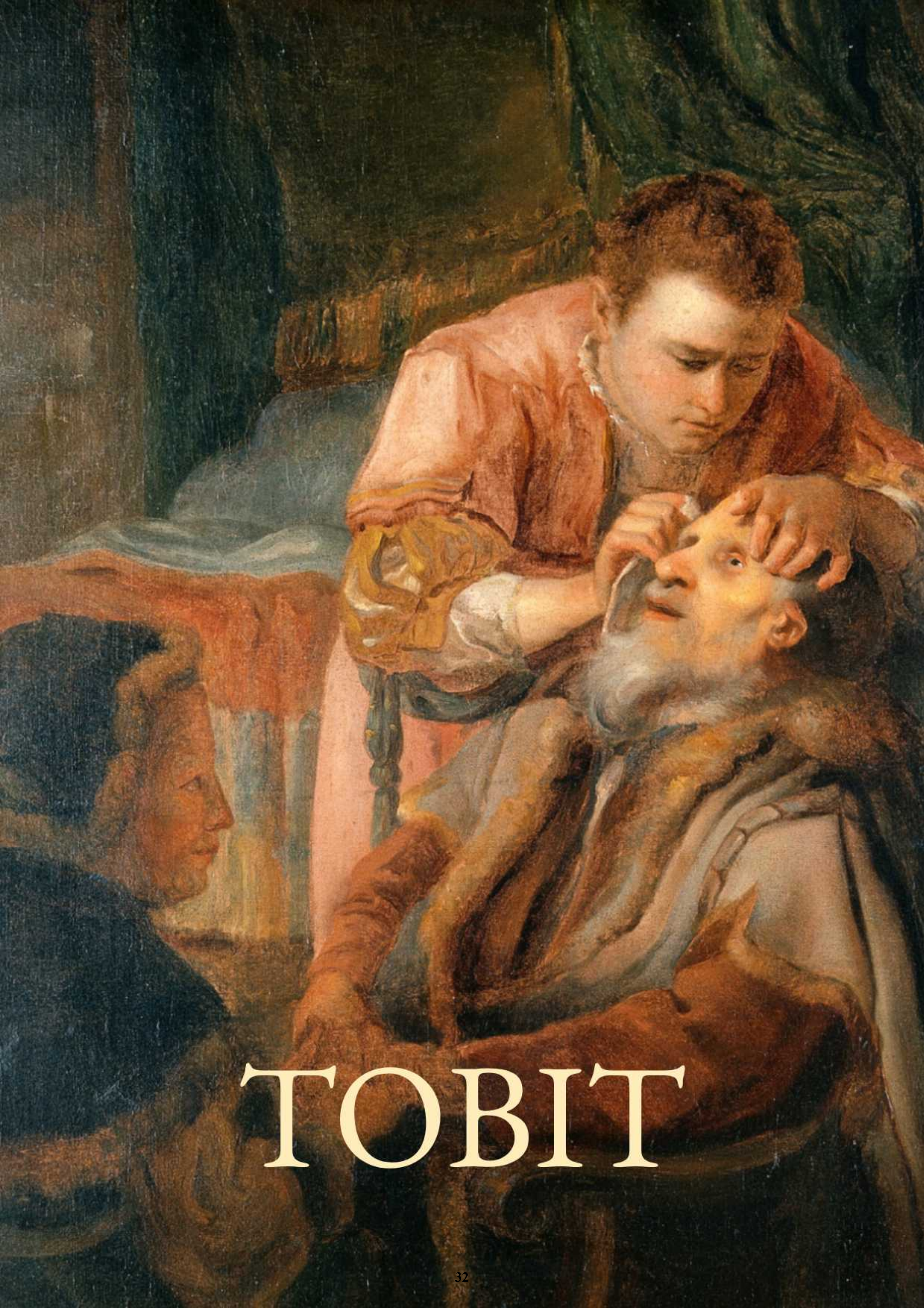

TOBIT

MOAKÃHA 1.1

1 Tobit, Tobiel ra'y, Ananiel ra'y, Aduel ra'y, Gabael ra'y, Asael ñemoñare, Neftali ñemoñare.
2 Enemesar rréi de asirio tiémpope ojegueraha va'ekue prisionéroramo Tíbegui, opytáva upe siuda deréchape, hérava hekoitépe Neftalia oĩva Galileape Aser ári.
3 Che Tobit aguata opa che rekove rape añete ha tekojoja rappe, ha ajapo heta limosna che joykeykurape, ha che retme, ouvaekue chendive Nínivepe, asirio retme.
4 Ha aime jave che retãme, Israel retãme chemitãnte, opa che ru Neftalia ñemoñare ho'a Jerusalén rógagui, ojeporavóva opa Israel tribukuéra apytégui, opa tribu-kuéra ojapo hag̃ua sakrifísio upépe, oñekonsagra ha oñemopu'ã haguépe pe Tupao Ijyvatevéva rekoha opa época-pe g̃uarã.
5 Ko'ág̃a opa umi tribu opu'ãva oñondive, ha che ru Neftali rogaygua, oikuave'ẽ sacrificio pe vaquilla Baal-pe g̃uarã.
6 Ha katu che añoite aha jepi Jerusalénpe umi arete jave, oñeordena haguéicha opa Israel tavayguakuérape peteĩ tembiapoukapy opave'ỹva rupive, oguerekóva yva ypykue ha diezmo yvu, pe oñeikytĩva'ekue ndive; ha ame'ẽ chupe kuéra altar-pe pa'i kuérape Aarón ñemoñare.
7 Aarón ra'ykuérape oservi va'ekue Jerusalénpe, pe primer diez parte opa mba'e okakuaávagui, avende káda áño Jerusalénpe.
8 Ha pe mbohapyha ame'ẽ umi okonvenívape, Debora che ru sy he'i haguéicha chéve, che ru oheja haguére chéve tyre'ỹ.
9 Hi'arive arekõrõ guare peteĩ kuimba'e, amenda Anáre, che rogaguakuérare, ha chugui che memby Tobías.
10 Ha rojegueraha jave prisionéroramo Nínivepe, opa che joyke'ykuéra ha umi che rogagua ho'u gentil-kuéra mbujape.
11 Ha katu ajejoko ani haguã akaru;
12 Che py'aite guive chemandu'a Ñandejárare.
13 Ha pe Ijyvatevéva ome'ẽ chéve imba'eporã ha imba'eporã Enemesar renondépe, ha upéicha rupi che ha'e chupe ome'ẽva chupe.
14 Upéi aha Media-pe ha aheja Gabael, Gabrias ryvy, Rages-pe, peteĩ siuda de Media-pe 10 kilometro de pláta.
15 Enemesar omanómarõ, ita'ýra Senaquerib oisãmbyhy hendaguépe. ha'e kuéra ijyvy asy, ha ndaikatúi aike Media-pe.
16 Ha Enemesar tiémpope ame'ẽ heta limosna che joyke'ykuérape, ha ame'ẽ che mbujape umi iñembyahýivape.
17 Che ao che ao opívo, ha ahecháramo peteĩ che retãygua omanóva térã oñemombo Nínive murállare, añotỹ chupe.
18 Ha rréi Senaquerib ojukáramo peteĩvape, ha'e ou rire ha okañy Judéagui, añotỹ chupekuéra ñemiháme. ipochýpe ojuka haguére hetápe; ha katu umi te'õngue ndojejuhúi, ojeheka jave rréigui.
19 Peteĩ ninivígua oho ha odenunsia cherehe pe rréipe, añotỹ hague chupekuéra ha akañy. antende ojeheka hague chéve ajejuka hag̃ua, ajehekýi kyhyjégui.
20 Upéi ojegueraha mbaretépe che mba'erepy, ha ndaiporivéima chéve mba'eve, ndaha'éiramo che rembireko Ana ha che ra'y Tobías.
21 Ha ndohasái cincuenta y ára, mokõi ita'ýra ojuka mboyve chupe, ha okañy hikuái Ararath yvytykuérape; ha ita'ýra Sarquedono oisãmbyhy hendaguépe; omoĩva'ekue itúva cuenta ha opa mba'e ojapóvare, Achiacharus che ryvy Anael ra'y.
22 Ha Aquiacarus ojerure asy cherehehápe, aha jey Nínivepe. Aquiacarus niko va'ekue mba'yru apoha, techaukaha ñangarekoha, mba'e renda ñangarekoha ha kundaha ñangarekoha.

MOAKÃHA 2

1 Ko'ág̃a aju jeývo che rógape, ha che rembireko Ana oñemoĩjey chéve, che ra'y Tobías ndive, Pentecostés arete jave, ha'éva pe arete marangatu umi siete semánape, oñembosako'i chéve peteĩ karu porã, upépe Aguapy akaru haguã.
2 Ha ahechávo heta so'o, ha'e che ra'ýpe: Tereho egueru oimeraẽ kuimba'e mboriahu rejuhúva ore joyke'ykuéragui, imandu'áva Ñandejárare; ha, péina ápe, apyta nde rehehápe.
3 Ha'e katu ou jey ha he'i: "Che Ru, peteĩ ñane retãygua ojeestrangulisa ha oñemombo merkádope".
4 Upéi aproba mboyve mba'eveichagua so'o, apu'ã ha araha chupe peteĩ kotýpe kuarahy oike peve.
5 Upéi ajevy, ajejohéi ha ha'u che so'o pohýi.
6 Penemandu'áke pe profesía ome'ẽva'ekue Amósre, ha'e he'i haguéicha: "Pende fiésta oñekonvertíta ñembyasýpe, ha opa vy'apavẽ oikóta ñembyasýpe".
7 Upévare cherasẽ, ha kuarahy oike rire aha ajapo peteĩ sepultúra ha añotỹ chupe.
8 Che rapichakuéra katu oñembohory cherehe ha he'i: "Ko kuimba'e ndokyhyjéi gueteri ojejuka haguã ko mba'ére. ha upéicharõ jepe, péina ápe, ha'e oñotỹ jey umi omanóvape.
9 Upe pyharépe aju jey pe ñeñotỹgui, ha ake che korapy murálla ykére, añemongy'a ha che rova ojejaho'i.
10 Ha ndaikuaái oĩha gorrión pe murállape, ha che resa ojepe'a, umi gorrión omokirirĩ estiércol haku asýva che resa ryepýpe, ha ou peteĩ morotĩ che resápe Achiacharus chemongaru añete, aike peve Elimais-pe.
11 Ha che rembireko Ana ogueraha kuña rembiapo.
12 Ha omondo rire chupekuéra hógape umi ijára rendápe, ha'ekuéra opaga chupe hepykue ha ome'ẽ avei chupe peteĩ kavara ra'y.
13 Oguahẽvo che rógape ha oñepyrũ osapukái, ha'e chupe: "Moõgui piko ou ko ka'aguy? ¿ndaha'éi piko oñemondava'ekue? ome'ẽ ijárakuérape; Ndojehejáigui oje'u mba'eve oñemondava'ekue.
14 Ha'e katu he'i chéve: "Ome'ẽ jopói ramo hetave mba'e ojehepyme'ẽvagui". Ha katu ndagueroviái chupe, ajerure chupe tome'ẽ ijára kuérape, ha atĩ hese. Ha'e katu ombohovái chéve: "Moõ piko oĩ ne limosna ha ne rembiapo porã? péina ápe, nde ha opa ne rembiapo ojekuaa.

MOAKÃHA 3

1 Upérõ che ñembyasy cherasẽ, ha che ñembyasýpe añembo'e ha ha'e:
2 O Ñandejára, nde hekojojáva, ha opa ne rembiapo ha opa ne rape ha'e poriahuvereko ha añetegua, ha rehusga añete ha hekojojáva tapiaite g̃uarã.
3 Penemandu'ákena cherehe, ha pemaña cherehe, ani chekastiga che angaipa ha aikuaa'ỹvare, ha che rukuéra angaipa, ne renondépe opeka va'ekue.
4 Ha'ekuéra noñe'ẽrendúigui ne rembiapoukapykuérape: upévare oremoguahẽ mba'e mongonorã, ñeñapytĩmbýpe, ha ñemano meve, ha peteĩ ñe'ẽpoty ñembohoryrã opa tetãnguéra roñemosarambívape.
5 Ha ko'ág̃a ne huísiokuéra heta ha añete: ejapo cherehe che angaipakuéra ha che rukuéra angaipaháicha: noroñongatúigui ne rembiapoukapykuéra, ni ndoroguatái añeteguápe ne renondépe.
6 Ko'ág̃a katu ejapo cherehe iporãveháicha, ha ejerure tojepe'a chehegui che espíritu, ikatu hag̃uáicha añemboyke ha oiko chehegui yvy, ideprovéchogui chéve amano aikove rangue, ahendu haguére japu ojahéi, ha heta ñembyasy,

ejerure ko'ágã añemosãso haguã ko jehasa asygui ha aha haguã tenda opa'ỹvape.
7 Upe árape voi, Ecbatánpe peteĩ táva Media-pegua Sara, Raguel rajy, ojahéi avei itúva rembiguái kuéra.
8 Ha'e omenda va'ekue siete ménare, ojuka va'ekue chupekuéra pe espíritu aña Asmodeo, oñeno mboyve hendivekuéra. ¿Ndereikuaái piko, he'i hikuái, reñapytĩ hague ne ménape? nde reguerekóma siete ména, ha ni peteĩva nerembohérai.
9 Mba'ére piko oreinupã hesekuéra? omanóramo hikuái, tereho hapykuéri, ani araka'eve rohecha nderehe ni ta'ýra térã tajýra.
10 Ohendúvo ko'ã mba'e, ombyasyeterei ha oimo'ã oestrangulisa hague. ha he'i: Che ha'e che ru rajy peteĩnte, ha ajapóramo péicha, ha'éta peteĩ ñembohory chupe g̃uarã, ha aguerúta ituja ñembyasy reheve pe sepultúrape.
11 Upéi oñembo'e ventána gotyo ha he'i: "Ñandejára che Jára, reñemomba'e guasu ha nde réra marangatu ha oñemomba'eguasúva opa ára g̃uarã.
12 Ha ko'ãg̃a, O Ñandejára, amoĩ che resa ha che rova nde gotyo,
13 Ha ere: Cheguenohẽ ko yvy ape ári, ani haguã ahendu jey pe ñe'ẽ vai.
14 Nde reikuaa che Jára, che potĩha opa angaipa yvypóra ndive.
15 Ha araka'eve namongy'ái hague che réra, ni che ru réra, che ñeñapytĩmby retãme: che ha'e che ru rajy peteĩmínte, ni ha'e ndorekói ni peteĩ mitã ha'e hag̃ua heredero, ni peteĩ pariente ag̃ui, ni peteĩ ta'ýra hekovégui, che añeñangareko haguã che rembirekorã, che ména siete omanóma. ha mba'ére piko aikovéta? ha katu nandegustáiramo amano, ejerure tojehecha michĩmi cherehe, ha tojeporiahuvereko cherehe, ani hag̃ua ahenduve ñembohory.
16 Upémarõ oñehendu mokõivéva ñembo'e Ñandejára tuichaitéva renondépe.
17 Upéi oñemondo Rafael omonguera haguã mokõivévape, upéva he'ise oipe'a haguã Tobit resa morotĩ ha ome'ẽ haguã Sara, Raguel rajy, Tobías ra'ýpe hembirekorã. ha ojokua hagua Asmodeo-pe pe espíritu aña; ha'e ha'égui Tobías mba'e derecho de herencia rupive. Upe jave voi Tobit og̃uahẽ hógape ha oike hógape, ha Sara Raguel rajy oguejy ikotýgui.

MOAKÃHA 4

1 Upe árape Tobit imandu'a pe pláta ome'ẽva'ekue Gabael-pe, Media retãme.
2 Ha he'i ijupe: "Aipotaiterei ningo amano; mba'ére piko nahenóiri che ra'y Tobíaspe ikatu hag̃uáicha ahechauka chupe pe pláta amano mboyve?
3 Ha ohenói rire chupe, he'i: —Che ra'y, che amano vove, cheñotỹ. ha ani remboyke nde sýpe, ha katu emomba'e chupe opa nde rekove pukukue, ha ejapo pe ombovy'áva chupe, ha ani embopy'arory chupe.
4 Nemandu'áke, che ra'y, ha'e ohecha hague heta mba'e vai nde reime jave, ha omanómarõ, eñotỹ chupe che ykére peteĩ sepultúrape.
5 Che ra'y, eñatendékena Ñandejára ñande Járare opa nde ára pukukue, ha ani reheja ne rembipota repeka, térã remboyke hembiapoukapykuéra.
6 Rejapóramo añete, ne rembiapokue osẽ porãta ndéve ha opavave hekojojávape.
7 Eme'ẽ limosna ne mba'erepygui; ha reme'ẽvo limosna, ani ne resa oenvidia, ni rembojere nde rova oimeraẽ mboriahúgui, ha Tupã rova ndojeremo'ãi ndehegui.
8 Reguerekóramo heta mba'e, eme'ẽ limosna.
9 Rembyatýgui peteĩ tesóro iporãva ndejupe g̃uarã ára tekotevẽha.
10 Pe limosna osalva pe ñemanógui, ha ndohejái oike pytũmbýpe.
11 Pe limosna ningo peteĩ rregálo iporãva enterove ome'ẽvape pe Ijyvatevéva renondépe.
12 Che ra'y, eñangarekóke opa tekovaígui, ha tenonderãite ehembireko nde ru ypykue ñemoñare, ha ani rembireko peteĩ kuña extranhéro ndaha'éiva nde ru ñemoñare, ore ningo maranduhára ñemoñare, Noé, Abrahán , Isaac, ha Jacob: nemandu'a, che ra'y, ore rukuéra iñepyrũmby guive, jepe opavave omenda hague hembireko ipehẽnguekuéragui, ha ojehovasa imembykuérape, ha iñemoñarekuéra oguerekóta pe yvy.
13 Ko'ãg̃a, che ra'y, ehayhu ne joyke'ykuérape, ha ani remboyke nde py'apýpe ne joyke'ykuérape, ne tavayguakuéra ra'y ha tajýrape, neremendái haguére chuguikuéra hembireko ha heta mba'e oikotevẽva, teko ky'a ha'égui ñembyahýi sy.
14 Aníkena topyta nendive umi mba'e repagáva nde rehehápe, eme'ẽ uvei chupe ipópe, pórke reservíramo Tupãme, ha'e avei omyengoviáta ndéve. ha iñarandu opa ne ñemongetahápe.
15 Ani rejapo upéva avavére nde rembojeguarúva, ani re'u víno nemboka'u haguã, ha ani reho nendive ka'u nde rape rehe.
16 Eme'ẽ ne rembi'u umi iñembyahýivape, ha nde ao umi ijao'ỹvape. ha peme'ẽ pe limosna pende hetaháicha ha peme'ẽ limosna.
17 Eñohẽ ne rembi'u hekojojávape oñeñotỹ haguã, ha ani reme'ẽ mba'eve iñañávape.
18 Pejerure konsého opavave iñarandúvape, ha ani pemboyke mba'eveichagua konsého ideprovéchova.
19 Akóinte emomba'e guasu Ñandejára nde Járape, ha eipota chupe toñemongu'e nde rape, ha opa ne rape ha ne rembipota tosẽ porã. ha katu Ñandejára voi ome'ẽ opa mba'e porã, ha omomirĩ oipotávape, ha'e oipotaháicha; ko'ãg̃a upévare, che ra'y, nemandu'ákena che rembiapoukapykuérare, ni toñemosẽ ne akãgui.
20 Ha ko'ãg̃a ahechauka chupekuéra upéva añekompromete hague diez talento Gabael Gabrias ra'ýpe Rages-pe, Media-pe.
21 Ha ani rekyhyje che ra'y, ore mboriahugui, heta mba'e reguerekógui, rekyhyjéramo Tupãgui, ha reñemomombyrýramo opa angaipagui, ha rejapo ha'e ombovy'áva.

MOAKÃHA 5

1 Upémarõ Tobías he'i: "Che Ru, ajapóta opa mba'e ere va'ekue chéve.
2 Péro, ¿mba'éicha piko arresivíta pe pláta, ndaikuaáiramo jepe chupe?
3 Upéi ome'ẽ chupe pe kuatiañe'ẽ ha he'i chupe: —Eheka ndéve peteĩ kuimba'e oho haguã nendive che aikove aja gueteri, ha ame'ẽta chupe repykue.
4 Upémarõ Jesús oho oheka peteĩ kuimba'épe, otopa Rafaélpe, ha'éva peteĩ ánhel.
5 Ha katu ha'e ndoikuaái; ha he'i chupe: —Ikatu piko reho chendive Ragespe? ha reikuaa porãpa umi tenda?
6 Pe ánhel he'i chupe: "Aháta nendive, ha aikuaa porã pe tape, aime haguére ore ermáno Gabael ndive".
7 Upéi Tobías he'i chupe: "Epyta che rendápe amombe'u peve che túvape".
8 Upéi he'i chupe: Tereho ha ani repyta. Upémarõ ha'e oike ha he'i itúvape: Ajuhu peteĩ ohótava chendive. Upémarõ he'i: "Ehenói chupe che rendápe, aikuaa haguã mba'e tribu-pepa ha'e, ha ojeroviaha ohóta nendive."
9 Upémarõ ha'e ohenói chupe, ha ha'e oike ha ha'ekuéra oñosaluda.

10 Upémarõ Tobit he’i chupe: “Che ermáno, ehechauka chéve mba’e tribu ha familiapa nde”.
11 Upépe he’i: “¿Reheka piko peteĩ trívu térã ne família térã peteĩ kuimba’e oñekontratáva oho hag̃ua ne ra’y ndive?”. Upémarõ Tobit he'i chupe: Che ryvy, aikuaase ne ñemoñare ha nde réra.
12 Upémarõ ha’e he’i: “Che hína Azarias, Ananias tuichavéva ha ne ermanokuéra ra’y”.
13 Upémarõ Tobit he’i: “Che ermáno, rejeguerohory. ani ko'ágã nde pochy chendive, aporandu haguére aikuaa haguã nde ñemoñare ha ne rogaygua; nde niko che ryke'y, hekoitépe ha iporãva, che aikuaágui Ananias ha Jonatás, upe Samaia guasu ra'y, roho jave oñondive Jerusalén-pe romomba'eguasu haguã, ha roikuave'ẽ umi ta'ýra ypykue ha umi hi'a gui. ha noñembotavýi chupekuéra ore joyke’ykuéra jejavy reheve: che ryvy, nde ningo peteĩ mba’e porãgui.
14 Péro eremína chéve: ¿Mba’e pagopa ame’ẽta ndéve? ¿Reipota piko peteĩ drácma peteĩ árape, ha umi mba'e tekotevẽva, che ra'y teépe guarãicha?
15 Heẽ, hi’arive, pejevýramo kyre’ỹme, amoĩta peteĩ mba’e pende repykue rehe.
16 Upévare ovy’aiterei hikuái. Upéi he'i Tobíaspe: Eñembosako'i reho haguã, ha Tupã tombou ndéve peteĩ jeguata porã. Ha ita'ýra ombosako'ipa rire opa mba'e ojeguata haguã, itúva he'i:—Tereho ko kuimba'e ndive, ha Tupã, yvágape oikóva, toñakãrapu'ã nde rape, ha Tupã remimbou nemoirũ. Upémarõ oho hikuái mokõivéva, ha hendivekuéra pe mitãrusu jagua.
17 Ha isy Ana hasẽ ha he’i Tobit-pe: “¿Mba’ére piko remondo ore ra’ýpe?”. ¿ndaha’éi piko ha’e ñande po yvyra, oike ha osẽvo ñande renonderã?
18 Ani peñembotavy pemoĩve hag̃ua pláta pe plátare, ha toiko ñande ra’ýre.
19 Pe Ñandejára ome’ẽ va’ekue ñandéve jaiko hag̃ua hendive, ñanepytyvõ.
20 Upéi Tobit he’i chupe: “Ani reñatende, che reindy. ha'e ojevýta py'aguapýpe, ha nde resa ohecháta chupe.
21 Pe ánhel ivuénova oñangarekóta hese, ha oho porãta ha ou jeýta hekoitépe.
22 Upéi hasẽ opa.

MOAKÃHA 6

1 Oho aja hikuái, ka'aru og̃uahẽ ysyry Tigris peve, ha opyta upépe.
2 Ha pe mitãrusu oguejy jave ojejohéi, peteĩ pira osẽ pe rríogui ha ho’use chupe.
3 Upémarõ pe ánhel he’i chupe: —Ejagarra pe pira. Ha pe mitãrusu ojagarra pe pira ha oguenohẽ yvýpe.
4 Upe ánhel he’i chupe: “Eipe’a pe pira, ha ejagarra nde py’a, nde hígado ha nde ryguasu rupi’a, ha emoĩ porã”.
5 Upémarõ pe mitãrusu ojapo pe ánhel he’i haguéicha chupe; ha ombojypa rire hikuái pira, ho'u hikuái: upéi mokõivéva oho hape, oñemoaguĩ peve Ecbatane-pe.
6 Upéi pe mitãrusu he’i pe ánhelpe: “Ermáno Azarias, ¿mba’épe piko ideprovécho pe pira korasõ, hígado ha gallo?”
7 Ha he'i chupe: —Opokóvo ñande py'a ha ñande hígado rehe, peteĩ aña térã peteĩ espíritu aña omoñeñandu vaíramo, ñamopu'ãva'erã tatatĩ pe kuimba'e térã kuña renondépe, ha pe aty ndopytamo'ãvéima.
8 Iporãta ñañohẽ peteĩ kuimba’e hesa morotĩvape, ha okueráta.
9 Oguahẽvo hikuái Rages-pe.
10 Pe ánhel he’i pe mitãrusúpe: “Che ermáno, ko árape ropytáta Raguel ndive, ha’éva ne primo. oguereko avei peteĩ tajýra peteĩete, hérava Sara; Añe'ẽta hesehápe, oñeme'ẽ haguã ndéve ne rembirekorã.
11 Ndéve niko pe derécho orekóva ha’e, pórke nde ha’e hína ipehẽnguekuérante.
12 Pe tembiguái kuña iporã ha iñarandu, ko'ágã cherendu ha añe'ẽta itúva ndive. ha jajevývo Rages-gui jagueromandu'áta pe ñemenda: aikuaágui Raguel ndaikatuiha omenda ambue rehe Moisés léi he'iháicha, ha katu ha'e omanóta kulpávle, pe derecho herencia rehegua oguerekógui nderehe oimeraẽvagui ambue.
13 Upémarõ pe mitãrusu he’i pe ánhelpe: “Che ermáno Azarias, ahendu ko kuñataĩ oñeme’ẽ hague siete kuimba’épe, ha enterovéva omano pe matrimonio rógape”.
14 Ha ko’ãga che ha’e che ru ra’y peteĩete, ha akyhyje, ani hag̃ua aikéramo hendápe, amano, ambue yma guaréicha: peteĩ espíritu aña ohayhúgui chupe, ndojapóiva mba’eve ivaíva hete, ha katu umi oúvape i; upévare akyhyje avei ani haguã amano, ha agueru che rupi che ru ha che sy rekove ñembyasýpe, ndoguerekóigui hikuái ambue ta'ýra oñotỹ haguã chupekuéra.
15 Upémarõ pe ánhel he’i chupe: —Nanemandu’ái piko umi léi nde ru ome’ẽ va’ekuére ndéve, remenda hag̃ua ne rembirekóre? upévare cherendu, O che joyke’y; ha’e oñeme’ẽtagui ndéve ne rembirekorã; ha ani rejapo cuenta pe espíritu aña rehe; Ko pyharépe voi oñeme'ẽta ndéve ñemendápe.
16 Reike vove pe ñemenda rógape, rejagarra pe tanimbu hyakuã asýva, ha remoĩ hi'ári pira korasõ ha hígado, ha rembopupu tatatĩ.
17 Ha pe aña ohetũta, ha okañýta, ha ndouvéima, ha katu reju vove hendápe, epu'ã mokõivévape ha eñembo'e Tupã iporiahuverekóvape, pene poriahuvereko ha osalvátava nde: ani rekyhyje, ha'e oñenombra haguére ndéve iñepyrũmby guive; ha reñongatúta chupe, ha ohóta nendive. Hi'arive aimo'ã ha'e imembytaha ndéve. Tobías ohendúvo ko'ã mba'e, ohayhu chupe, ha ikorasõ oike porã hendive.

MOAKÃHA 7

1 Oguahẽvo hikuái Ecbatánpe, og̃uahẽ hikuái Raguel rógape, ha Sara ojotopa chupekuéra, ha oñosaluda rire hikuái, ogueraha chupekuéra hógape.
2 Upéi Raguel he’i hembireko Ednápe: “Ajépa ojogua ko mitãrusu che primo Tobit-pe!
3 Raguel oporandu chupekuéra: “Che ermanokuéra, moõgui piko peju? Ha'e kuéra he'i chupe kuéra: “Ore ningo Neftalim ra'y kuéragui, Nínive retãygua ra'y”.
4 Upéi he'i chupekuéra: —Peikuaa piko ore pariente Tobit-pe? Ha'e kuéra he'i: —Roikuaa chupe. Upémarõ he'i chupe: —Hesãi porã piko?
5 Ha'e kuéra he'i: —Ha'e oikove ha hesãi.
6 Upéi Raguel opoi ohetũ chupe ha hasẽ.
7 Upéi ohovasa chupe ha he'i chupe: —Nde niko peteĩ kuimba'e hekopotĩ ha ivuénova ra'y. Ohendúvo Tobit ohecha'ỹha, oñembyasy ha hasẽ.
8 Ha upéicha avei hembireko Edna ha itajýra Sara hasẽ. Hi’arive ombovy’a chupekuéra vy’ápe; ha ojuka rire hikuái peteĩ ovecha mácho ovecha máchogui, omoĩ hikuái mesa ári so’o. Upéi Tobías he'i Rafael-pe: “Ermano Azarias, eñe'ẽ umi mba'e reñe'ẽva'ekue tapére, ha toñemondo ko mba'e.
9 Upémarõ ha’e omombe’u Raguélpe ko mba’e, ha Raguel he’i Tobíaspe: “Ekaru ha ey’u ha evy’a.
10 Iporã niko remenda che membykuñáre, upéicharõ jepe amombe’úta ndéve pe añetegua.
11 Amendáma che membykuñáme 7 kuimba'e ndive, omanóva upe pyharépe oike hague hendápe. Tobías katu he'i: Nda'umo'ãi mba'eve ko'ápe, roñemoĩ peteĩ ñe'ẽme ha rohura peve ojupe.
12 Raguel he'i: —Ko'ágã guive egueraha chupe he'iháicha.

13 Upéi ohenói itajýra Sárape, ha ha'e ou itúva rendápe, ha ha'e ojagarra chupe ipópe ha ome'ẽ chupe Tobías rembirekorã, ha he'i: "Ejagarra chupe Moisés léi he'iháicha ha egueraha chupe ne rendápe". túva. Ha ohovasa chupekuéra;
14 Ha ohenói hembireko Edna-pe, ha ojagarra kuatia, ha ohai peteĩ tembiporu konvénio rehegua, ha osella.
15 Upéi oñepyrũ okaru hikuái.
16 Upe rire Raguel ohenói hembireko Ednápe ha he'i chupe: "Ermana, embosako'i ótro koty ha egueraha chupe upépe".
17 Ha'e ojapo rire he'i haguéicha chupe, ogueraha chupe upépe, hasẽ ha orresivi hesay imembykuñágui ha he'i chupe:
18 Eñembopy'aguapy porã, che rajy; yvága ha yvy Jára ome'ẽ ndéve vy'a ko ne ñembyasy rehe: eñembopy'aguapy porã che rajy.

MOAKÃHA 8

1 Okaru rire hikuái, ogueru Tobías hendápe.
2 Ha ohokuévo, imandu'a Rafael ñe'ẽre, ha ojagarra umi hyakuã asýva tanimbu, ha omoĩ hi'ári pe pira korasõ ha hígado, ha ojapo chugui tatatĩ.
3 Pe hyakuã asýva pe espíritu aña hyakuã rire, ha'e okañy Egipto paháp, ha pe ánhel ojokua chupe.
4 Oñemboty rire mokõivévape, Tobías opu'ã hupágui ha he'i: "Ermána, epu'ã ha ñañembo'e Ñandejára oreporiahuvereko hag̃ua".
5 Upéi Tobías oñepyrũ he'i: "Nde, ore ru ypykue Jára, reñemomba'eguasúma, ha nde réra marangatu ha omimbipáva opa ára g̃uarã. tanderovasa yvága, ha opa ne rekove.
6 Nde rejapo Adánpe ha reme'ẽ chupe hembireko Évape pytyvõrã ha opyta haguã, umíva apytégui ou yvypóra. jajapo chupe peteĩ pytyvõ ha'eichagua.
7 Ha ko'ág̃a, O Ñandejára, ndajagarrái ko che reindype mba'epotarã ha katu hekojojápe: upévare poriahuverekópe aordena ikatu hag̃uáicha ituja oñondive.
8 Ha he'i hendive: —Amén.
9 Upémarõ ha'ekuéra oke mokõivéva upe pyharépe. Raguel opu'ã ha oho ojapo peteĩ sepultúra.
10 He'i: —Akyhyje ani haguã ha'e omano avei.
11 Raguel og̃uahẽvo hógape.
12 He'i hembireko Ednápe. Emondo peteĩ tembiguái kuña ha tohecha oikovépa, ndaha'éiramo, ñañotỹ haguã chupe, ha avave ndoikuaái.
13 Upémarõ pe kuñataĩ oipe'a pe okẽ, ha ojuhu mokõivévape okeha.
14 Ha osẽ omombe'u chupekuéra ha'e oikoveha.
15 Upéi Raguel omomba'e guasu Tupãme ha he'i: "Ñandejára, nde ningo reñemomba'eguasu opa mba'e potĩ ha imarangatúva reheve. upévare toñemomba'eguasu ne marangatukuéra opa ne rekoha ndive; ha opa ne remimbou ha ne poravopyre tomomba'e guasu tapiaite peve.
16 Nde reñemomba'eguasúva, nde chembovy'águi; ha upéva ndoúi chéve asospecha va'ekue; ha katu rejapo orendive ne poriahuvereko tuichaháicha.
17 Nde reñemomba'eguasúva reiporiahuvereko haguére mokõi ituvakuéra ra'y peteĩete: eporiahuvereko chupekuéra, Ñandejára, ha emohu'ã hekove tesãi reheve vy'a ha poriahuverekópe.
18 Upéi Raguel he'i hembiguáikuérape omyenyhẽ hag̃ua pe sepultúra.
19 Ha'e ojapo pe kasamiento 14 ára pukukue.
20 Opa mboyve pe ñemenda ára, Raguel he'i chupe peteĩ juramento rupive, ndohomo'ãiha opa peve umi catorce ára omenda hague;
21 Ha upéi ojagarráta imba'erepy mbyte, ha oho porã itúva rendápe; ha oguerekova'erã hembýva che ha che rembireko romano vove.

MOAKÃHA 9

1 Upéi Tobías ohenói Rafaélpe ha he'i chupe:
2 Hermano Azarias, egueraha nendive peteĩ tembiguái ha mokõi kaméllo, ha tereho Rages de Media-pe Gabael-pe, ha egueru chéve pe pláta ha egueru chupe kasamientohápe.
3 Raguel ohura niko ndahejamo'ãiha.
4 Ha katu che ru oipapa ára; ha apyta are ramo, ha'e ombyasyetereíta.
5 Upémarõ Rafael osẽ opytu'u Gabael ndive ha ome'ẽ chupe kuatiañe'ẽ.
6 Ko'ẽmbotávo osẽ mokõivéva oñondive ha og̃uahẽ pe kasamientohápe, ha Tobías ohovasa hembirekópe.

MOAKÃHA 10

1 Itúva Tobit oipapa ára ha ára, ha opa rire umi ára ojeguata haguã, ha ndoúi.
2 Upémarõ Tobit he'i: "¿Ojejokópa chupekuéra? Térãpa omanóma Gabael, ha ndaipóri avave ome'ẽ haguã chupe pe pirapire?
3 Upévare ha'e ombyasyeterei.
4 Upémarõ hembireko he'i chupe: Che ra'y omanóma. ha oñepyrũ ojahe'o chupe, ha he'i:
5 Ko'ág̃a naimportái mba'eve, che ra'y, ropoi guive, che resa resape.
6 Tobit he'i chupe: "Ekirirĩ, ani reñatende porã, ha'e oĩ porã".
7 Ha'e katu he'i: —Ekirirĩ ha ani chembotavy. che ra'y omanóma. Osẽ ára ha ára tape ohoháp hikuái, ha ndo'úi so'o ára pukukue, ha ndopytái pyhare pukukue ojahe'o ita'ýra Tobías rehe, opa peve umi catorce ára omenda hague, Raguel ohura va'ekue ojapotaha ogasta upépe. Upéi Tobías he'i Raguel-pe: Taha, che ru ha che sy nomañavéima cherecchávo.
8 Suégro katu he'i chupe: "Epyta chendive ha amondóta nde túva rendápe, ha tomombe'u chupe mba'éichapa oho nendive".
9 Tobías katu he'i: —Nahániri. ha katu taha che ru rendápe.
10 Upéi Raguel opu'ã ha ome'ẽ chupe hembireko Sara, imba'erepy mbyte, hembiguái, vaka ha viru.
11 Upéi ohovasa chupekuéra ha omondo chupekuéra he'ívo: "Ñandejára yvagapegua tome'ẽ peẽme peteĩ jeguata porã, che ra'ykuéra".
12 Upéi he'i itajýrape: "Emomba'e nde ru ha nde suegra, ko'ágã nde tuvakuéra, ahendu porã haguã ndehegui". Ha ohetũ chupe. Edna he'i avei Tobíaspe: "Yvaga Jára tanemoĩjey, che ryvy ahayhuetéva, ha eme'ẽ chéve tahecha ne membykuérape che rajy Sara-gui amano mboyve, avy'a haguã Ñandejára renondépe jerovia especial rehegua; moõpa oĩ ani pejerure asy chupe.

MOAKÃHA 11

1 Ko'ã mba'e rire Tobías oho ha omomba'eguasúvo Ñandejárape ome'ẽ haguére chupe peteĩ jeguata porã, ha ohovasa Raguel ha hembireko Edná-pe, ha oho hi'aguĩ peve hikuái Nínivepe.
2 Upémarõ Rafael he'i Tobíaspe: "Che ermáno, nde reikuaa mba'éichapa rehejákuri nde túape.
3 Pya'e roho ne rembireko renondépe ha rombosako'i pe óga.
4 Ha ejagarra nde pópe pe pira gallo. Upémarõ oho hikuái, ha pe jagua oho hapykuéri.
5 Ko'ág̃a Ana oguapy omaña pe tapére ita'ýrape.

6 Ha ohechávo chupe ouha, he'i itúvape: —Péina, ou ne ra'y ha pe kuimba'e oho vaekue hendive.
7 Upémarõ Rafael he’i: “Tobías, che aikuaa nde ru oipe’ataha hesa”.
8 Upévare eñohẽ hesa ryguasu rupi’a, ha ojekutu rire hese, ha’e ohetũta, ha pe morotĩ ho’áta ha nde recháta.
9 Upémarõ Ana oñani osẽ ha ho’a ita’ýra akãre ha he’i chupe: “Che ra’y, rohecha haguére, ko’ãĝa guive avy’a amano hağua”. Ha hasẽ hikuái mokõivéva.
10 Tobit osẽ avei pe okẽ gotyo ha oñepysanga, ita'ýra katu odipara hendápe.
11 Ha ojagarra itúvape ha oinupã itúva kuéra resa ha he'i: —Eha'arõ porã, che ru.
12 Ha oñepyrũvo iñarandu hesa, ohetũ;
13 Pe hesa jyvagui oñemomorotĩ, ha ohechávo ita'ýrape, ho'a ijajúra ári.
14 Ha hasẽ ha he’i: “Ñandejára, reñemomba’eguasu, ha nde rerohovasa opa ára ĝuarã; ha ojehovasa opa ne remimbou marangatu.
15 Reinupã ha cheporiahuvereko, ahechágui che ra'y Tobías. Ita'ýra oike vy'ápe ha omombe'u itúvape umi mba'e guasu ojehu va'ekue chupe Media retãme.
16 Upémarõ Tobit osẽ ohuĝuahẽ itajýrape Nínive rokẽme, ovy’a ha omomba’eguasu Ñandejárape.
17 Tobías katu oagradese chupekuéra, Ñandejára oiporiahuvereko haguére chupe. Oguahẽvo itajýra Sara rendápe, ohovasa chupe ha he'i chupe: “Nde ningo che rajy, tojehovasa Tupã, nde regueru vaekue oréve, ha toñemomba'eguasu nde ru ha nde sy. Ha ovy'a opa ijoyke'ykura Nínivepe.
18 Oguahẽ Aquiacaro ha iñermáno ra'y Nasbás.
19 Tobías ñemenda ovy’aiterei siete díare.

MOAKÃHA 12

1 Upéi Tobit ohenói ita’ýra Tobíaspe ha he’i chupe: “Che ra’y, ehecha pe kuimba’e ohepyme’ẽ va’ekue nendive, ha reme’ẽve va’erã chupe”.
2 Tobías he'i chupe: —Che ru, naiporãi chéve ame'ẽvo chupe la mitad umi mba'e agueru va'ekuégui.
3 Ha’e chegueru jeýgui ne rendápe py’aguapýpe, ha omonguera che rembireko, ha ogueru chéve pe pláta, ha upéicha avei nemonguera.
4 Upémarõ pe karai tuja he’i: “Odevéva chupe”.
5 Upémarõ ohenói pe ánhelpe ha he’i chupe: “Ejagarra la mitad opa mba’e regueru va’ekuégui ha tereho porã”.
6 Upéi oipe'a mokõivévape ha he'i chupekuéra: —Pemomba'e guasu Tupãme, pemomba'eguasu ha pemomba'eguasu chupe ha pemomba'eguasu chupe umi mba'e ojapova'ekuére penderehe opavave oikovéva renondépe. Iporã ñamomba’eguasu Tupãme, ha ñamopu’ã héra, ha ñamomba’eguasúvo jahechauka Tupã rembiapo; upévare ani peñembotavy pemomba’eguasu hağua chupe.
7 Iporã ñañongatu porã peteĩ rréi sekréto, péro iporã jaikuaauka Ñandejára rembiapokue. Pejapo iporãva, ha mba'eve ivaíva ndopokói penderehe.
8 Pe ñembo’e iporã pe ayuno, limosna ha tekojoja reheve. Pe tekojojápe michĩmi iporãve heta mba’e tekojoja’ỹ reheve. Iporãve ñame'ẽ limosna ñambyaty rangue óro.
9 Pe limosna omosãsógui ñemanógui, ha omopotĩta opa angaipa. Umi oipurúva limosna ha tekojoja henyhẽta tekovégui.
10 Umi opeka va’ekue katu iñenemigo hekovépe.
11 Katuete namombytamo’ãi mba’eve pendehegui. Che ha'e kuri: Iporã niko ñañongatu peteĩ mburuvicha guasu ñemigua, ha katu iporã jaikuaauka Tupã rembiapo.
12 Ko’ãĝa, reñembo’e jave ha Sara ne nuera, che agueru ne ñembo’e mandu’a pe Imarangatúva renondépe.
13 Nde nerepyta'ỹirõ guare repu'ã ha reheja ne karu reho haguã rejaho'i umi omanóvape, ne rembiapo porã noñemokañýi chehegui, che katu aime nendive.
14 Ha ko’áĝa Tupã chembou amonguera hağua ndéve ha Sara nde rajy.
15 Che hína Rafael, peteĩva umi siete ánhel marangatu apytégui, opresentáva umi imarangatúva ñembo’e, ha oike ha osẽva Ñandejára gloria renondépe.
16 Upéi mokõivéva oñemondýi ha oñesũ hova ári, okyhyjégui.
17 Jesús katu he'i chupekuéra: —Ani pekyhyje, oho porãtagui peẽme. upévare pemomba'eguasu Ñandejárape.
18 Ndaha'éi mba'eve che mborayhúgui, ha katu ñande Tupã rembipota rupi aju; upévare pemomba’eguasu chupe tapiaite ĝuarã.
19 Opa ko’ã ára ajechauka peẽme; ha katu che nda’úi ni nda’úi, ha katu pehecha peteĩ jehecha.
20 Ko'ágã peme'ẽ aguije Tupãme. ha katu ehai opa mba'e ojejapóva peteĩ arandukápe.
21 Ha opu'ãvo hikuái, ndohechavéima chupe.
22 Upéi omombe’u hikuái Tupã rembiapo tuicha ha hechapyrãva, ha mba’éichapa Ñandejára ángel ojehechauka chupekuéra.

MOAKÃHA 13

1 Upéi Tobit ohai peteĩ ñembo’e ovy’a hağua, ha he’i: “Toñemomba’eguasu Ñandejára oikovéva opa ára ĝuarã, ha toñemomba’eguasu Irréino”.
2 Ha'e oinupã ha oiporiahuvereko, ogueraha infierno-pe ha omopu'ã jey.
3 Peẽ Israel ra'y, pemombe'u chupe umi tetã ambuegua renondépe, ha'e ore mosarambi haguére ijapytepe kuéra.
4 Upépe pemombe'u tuichaha ha pemomba'eguasu chupe opavave oikovéva renondépe, ha'égui ñande Ruvicha ha ha'e Tupã ñande Ru opa ára ĝuarã.
5 Ha ha’e ñaneinupãta ñane rembiapovaikuérare, ha oiporiahuvereko jeýta, ha ñanembyatýta opa tetãgui, ha’e ñanemosarambiva’ekue apytépe.
6 Pejevýramo hendápe pene korasõite guive, ha pene apytu’ũ tuichakue reheve, ha pejapo porã henondépe, upéicharõ ha’e ojeréta pene rendápe ha nomokañýita pendehegui hova. Upévare ehecha mba'épa ojapóta nderehe, ha emombe'u chupe nde juru pukukue, ha emomba'eguasu Ñandejára ipu'akapávape ha emomba'eguasu Mburuvicha guasu opave'ỹvape. Che retãme amomba'eguasu chupe, ha amombe'u ipu'aka ha imba'eporãha peteĩ tetã pekador-pe. Peẽ pekadór, pejere ha pejapo hustísia henondépe, ¿máva piko omombe’úta penemoneĩtapa ha pendeporiahuverekótapa?
7 Amomba’eguasúta che Tupãme, ha che ánga omomba’eguasúta pe Rréi yvágapeguápe, ha ovy’áta tuichaháicha.
8 Opavave toñe’ẽ, ha enterove tomomba’eguasu chupe hekojojágui.
9 O Jerusalén, tavaguasu marangatu, ha’e neinupãta ne ra’ykuéra rembiapo rehe, ha oiporiahuvereko jeýta umi hekojojáva ra’ykuérape.
10 Emomba'e guasu Ñandejárape, ha'e imba'e porãgui, ha emomba'eguasu Rréi opave'ỹvape, vy'ápe oñemopu'ã jey haguã nde pype tavernákulo, ha tovy'a nde pype umi oĩva prisionero-pe, ha tohayhu ndepype opa ára ĝuarã umi mba’e vaiete.
11 Heta tetã oúta mombyry guive Tupã Ñandejára rérape jopói ipópe, jopói jepe Rréi yvágapeguápe; opa ñemoñare nemomba'eguasúta tuicha vy'ápe.

12 Oñemaldesi opa umi nderehe ndocha'éiva, ha ojehovasáta opa nderayhúva opa ára g̃uarã.
13 Pevy'a ha pevy'a umi hekojojáva ra'ykuéra rehe, ha'ekuéra oñembyatýta ha oguerohorýta hekojojáva Járape.
14 O ojehovasa umi nderayhúva, ovy'átagui ne py'aguapýpe: ojehovasa umi oñembyasyva'ekue opa ne mba'e vai rehe; ovy'áta nderehe, ohechávo opa ne rekomimbipa, ha ovy'áta tapiaite g̃uarã.
15 Che ánga tohovasa Ñandejárape pe Rréi tuichaitévape.
16 Jerusalén oñemopu'ãta zafiro ha esmeralda ha ita hepyetereívape, nde murálla, tórre ha ñorairõha óro potĩme.
17 Jerusalén kállere ojejapóta berilo, carbúnculo ha ita Ofir-gui.
18 Opa umi kállere he'íta: 'Aleluia'. ha ha'ekuéra omomba'eguasúta chupe, he'ívo: "Toñemomba'eguasu Ñandejára, omomba'eguasúva chupe opa ára g̃uarã".

MOAKÃHA 14

1 Upémarõ Tobit omomba'eguasu Ñandejárape.
2 Oguerekóma cincuenta y ocho áño ohecha'ỹ jeývo chupe, ocho áño rire, ome'ẽ limosna, ha okyhyjeve Tupã Ñandejáragui ha omomba'eguasu chupe.
3 Itujaitereímarõ ohenói ita'ýra ha ita'ýra ra'ykuérape, ha he'i chupe: Che ra'y, egueraha ne membykuérape. pórke, péina ápe, che itujáma, ha aimema asẽ hag̃ua ko tekovégui.
4 Eike Media-pe che ra'y, che arovia añete umi mba'e profeta Jonás he'iva'ekue Nínive rehe, oñehunditaha; ha peteĩ tiémpore py'aguapy oĩ porãvetaha Media-pe; ha ñande joyke'y kuéra oñenotaha isarambipáva yvýpe upe yvy porãgui: ha Jerusalén opyta nandi, ha Tupã róga oĩva ipype ojehapýta, ha opyta nandi sapy'ami;
5 Ha upéva jey Tupã oiporiahuverekota chupekuéra, ha oguerujeýta chupekuéra upe tetãme, omopu'ãtahápe hikuái peteĩ témplo, ha katu ndaha'éi pe peteĩhaicha, oñekumpli peve upe époka ára; ha upe rire ojevýta hikuái opa tenda iñapytĩmbýgui, ha omopu'ãta Jerusalén gloriosamente, ha Tupã róga oñemopu'ãta ipype tapiaite peteĩ óga gloriosa reheve, profetakuéra he'i haguéicha hese.
6 Ha opa tetãnguéra ojevýta, ha okyhyjéta Ñandejára Tupãgui añeteháp, ha oñotỹta ita'angakuéra.
7 Upéicha opa tetã omomba'eguasúta Ñandejárape, ha itavayguakuéra okonfesáta Tupãme, ha Ñandejára omopu'ãta itavayguakuérape; ha opavave ohayhúva Ñandejára Tupãme añete ha tekojojápe ovy'áta, oiporiahuverekóvo ñande joyke'ykuérape.
8 Ha ko'ãg̃a, che ra'y, esẽ Nínive-gui, oikótagui katuete umi mba'e proféta Jonás he'iva'ekue.
9 Ha katu eñongatu pe léi ha tembiapoukapykuéra, ha ehechauka nde poriahuvereko ha hekojojáva, oho porã haguã ndéve.
10 Ha cheñotỹ porã, ha nde sy chendive; ha katu ani pepytavéima Nínivepe. Nemandu'áke, che ra'y, mba'éichapa Aman oñatende Achiacharus omongakuaava'ekue chupe, mba'éichapa tesape'águi ogueru chupe pytũmbýpe, ha mba'éichapa ombojopói jey chupe: upéicharõ jepe Achiacharus ojesalva, ha ambue katu oguereko ipremio: oguejy haguére pytũmbýpe. Manasés ome'ẽ limosna, ha ojehekýi ñemano ñuhãgui omoĩva'ekue chupe, Amán katu ho'a ñuhãme ha omano.
11 Upévare ko'ãg̃a, che ra'y, ehecha mba'épa ojapo pe limosna, ha mba'éichapa pe tekojoja omosãso. He'i rire ko'ã mba'e, ome'ẽ pe espíritu hupápe, orekógui cien cincuenta y ocho áño. ha oñotỹ chupe ñemomba'épe.
12 Ha isy Ana omanómarõ, oñotỹ chupe itúva ndive. Tobías katu oho hembireko ha imembykuéra ndive Ecbatánpe, isuégro Raguel rendápe.
13 Upépe ha'e ituja ha oñotỹ itúa ha isuégrape, ha ha'e ohereda itúa ha itúva Tobit mba'e.
14 Ha'e omano Ecbatánpe, Media retãme, orekórõ guare cien veinti siete áño.
15 Omano mboyve ohendu Nínive ñehundi, Nabucodonosor ha Asuero ojagarráva, ha omano mboyve ovy'a Nínive rehe.

JUDIT

MOAKÃHA 1.1

1 Nabucodonosor ogoverna haguépe áño doce-pe, ha'e ogoverna va'ekue Nínivepe, pe siuda tuichaitévape. Arfaxad tiémpope, oisãmbyhy va'ekue umi médope Ecbatánpe.
2 Oñemopu'ã Ecbatánpe murálla ijerére itágui ojejapóva 3 métro ipukúva ha 6 métro ipukúva, ha pe murálla ijyvate 70 métro ha ipekue cincuenta métro.
3 Emoĩ umi tórre rokẽme ijyvatekue cien métro, ha ipekue 7 métro pyendape.
4 Ha ojapo umi okẽ, peteĩ okẽ ojehupíva setenta métro ijyvatekue peve, ha ipukukue cuarenta métro, osẽ hag̃ua ijehérsito ipu'akapáva, ha oñemoĩ hag̃ua umi ikuã guasúpe.
5 Upe tiémpope jepe rréi Nabucodonosor oñorairõ rréi Arfaxad ndive pe llanura guasúpe, ha'éva pe llanura oĩva Ragau rembe'ýpe.
6 Oguahẽ hendápe opavave oikóva yvyty rembe'ýpe, ha opavave oikóva Éufrates, Tigris ha Hidaspes rembe'ýpe, Arioc rréi de Elimeo ñúme, ha hetaiterei tetã Quelod ra'y ñemoñare ñorairõme.
7 Upémarõ, rréi Nabucodonosor, Asiria pegua, omondo umi oikóvape Pérsiape, umi oikóvape kuarahyreike gotyo, umi oikóvape Cilicia, Damasco, Libano, Antilibano, ha opa oikóvape yguasu rembe'ýpe.
8 Umi tetã oĩva Carmelo, Galaad, Galilea yvate ha Esdrelom ñu guasúpe.
9 Opa umi oikóva Samáriape, umi siuda oĩvape, Jordán mboypýri, Jerusalén peve, Betáne, Quelo, Cades, ysyry Egipto, Tafnes, Ramsés ha Gesem yvýpe.
10 Peguahẽ meve Tanis ha Menfis mboypýri, ha opavave Egipto oikóvape, peguahẽ meve Etiopía rembe'ýpe.
11 Ha katu opa umi oikóva upe tetãme ombohesapeve Nabucodonosor rréi de Asiria rembiapoukapy, ha ndohói hendive ñorairõme; ndokyhyjéigui hikuái chugui: heẽ, ha'e oĩ henondépe peteĩ kuimba'éicha, ha omondo hikuái chuguikuéra hembiguáikuérape mba'eve'ỹre, ha ñemotĩ reheve.
12 Upévare Nabucodonosor ipochyeterei opa ko tetã ndive, ha ohura itróno ha irréino rehe, oñevengataha chupe opa Cilicia, Damasco ha Siria rembe'ýre, ha ojukataha kyse puku reheve opavave oikóvape Moab retã, ammón ñemoñare, Judea ha opa oĩva Egipto retãme, peguahẽ meve umi mokõi yguasu rembe'ýpe.
13 Upémarõ ha'e oñorairõ ipu'aka reheve rréi Arfaxad kóntrape pe áño 17-pe, ha ipu'aka oñorairõme, pórke ha'e oitypaite Arfaxad podér, umi kavaju arigua ha ikarrokuéra.
14 Ha oiko chugui itavaguasu ruvicha, ha ou Ecbatanepe, ha ojagarra umi tórre, ha omonda umi tape, ha ombojegua pe iporãva.
15 Ojagarra avei Arfaxad-pe, Ragau yvytykuérape, ha oinupã chupe umi dardo-pe, ha ohundipaite chupe upe árape.
16 Upémarõ ha'e ohojey Nínivepe, ha'e ha enterove ijehérsito de diferénte tetã ha'e va'ekue hetaiterei kuimba'e oñorairõva, ha upépe opytu'u ha okaru, ha'e ha ijehérsito, cien veinte día.

MOAKÃHA 2 rehegua

1 Ha ary dieciocho-pe, ára veinte y pe primer mes-pe, oñeñe'ẽ Nabucodonosor rréi Asiria rógape, ha'e he'i haguéicha, oñevenga hag̃ua opa yvy ape ári.
2 Upémarõ ha'e ohenói chupe opa imburuvichakuérape, ha opa imba'e ruvichakuérape, ha omombe'u hendivekuéra iñe'ẽ kañymby, ha omohu'ã ijuru guive pe yvy tuichakue jehasa'asy.
3 Upéi odesidi hikuái ohunditaha enterove yvypóra naiñe'ẽrendúiva ha'e he'íva.
4 Ha omohu'ã rire iñe'ẽ, umi asirio ruvicha guasu Nabucodonosor ohenói Holofernespe, pe ijehérsito ruvicha, oĩva ijykére, ha he'i chupe.
5 Péicha he'i pe rréi guasu, pe yvy tuichakue jára: Péina ápe, resẽta che renondégui, ha regueraha nendive kuimba'ekuéra ojeroviava imbaretére, cien veinte mil yvýre; ha 12 mil kavaju ha umi kavaju arigua ndive.
6 Ha rehóta opa tetã kuarahyreike gotyogua rehe, naiñe'ẽrendúigui hikuái che rembiapoukapy.
7 Ha emombe'úta ha'ekuéra ombosako'iha chéve g̃uarã yvy ha y, asẽtagui che pochýpe hesekuéra ha ajaho'íta ko yvy ape ári che ehérsito py reheve, ha ame'ẽta chupekuéra mba'yrurã hikuái:
8 Umi ojejukáva omyenyhẽta yvýre ha ysyry ha ysyry henyhẽta umi omanóvagui, ohypýi meve.
9 Ha che agueraháta chupekuéra prisionéroramo opa yvy ape ári.
10 Upévare resẽta. ha ejagarra raẽ chéve opa ijyvykuéra, ha oñeme'ẽséramo ndéve, reñongatu vaerã chéve guarã ára ojekastiga peve chupekuéra.
11 Ha katu umi opu'ãva rehe, ani nde resa oiporiahuvereko chupekuéra; Pemoĩ katu ojejuka haguã ha pemonda pehótahápe.
12 Che aikove aja ha che rréino pu'aka rupive, opa mba'e ha'eva'ekue, upéva ajapóta che pópe.
13 Ha eñatendéke ani hag̃ua rejapo mba'eve nde ruvicha rembiapoukapykuéra, ha katu ekumplipaite, che amanda haguéicha ndéve, ha ani rembotapykue rejapo hag̃ua.
14 Upéi Holofernes osẽ ijára renondégui, ha ohenói opa governadór ha kapitán ha Asur ehérsito ruvichakuérape.
15 Ha ombyaty umi kuimba'e ojeporavóvape ñorairõrã, ijára he'i haguéicha chupe, cien veinte mil, ha doce mil arquero kavaju ári;
16 Ha ha'e omombyta chupekuéra, oñeordenaháicha peteĩ ehérsito tuicháva ñorairõrã.
17 Ha ogueraha kaméllo ha vúrro ikarretarã, hetaiterei; ha avei ovecha, vaka ha kavara ojehepyme'ẽ'ỹva hembi'urã.
18 Ha heta tembi'u káda kuimba'e ehérsitope g̃uarã, ha hetaiterei óro ha pláta osẽ pe rréi rógagui.
19 Upéi osẽ ha opa ipu'aka oho hag̃ua rréi Nabucodonosor renondépe pe viáhepe, ha ojaho'ipaite ko yvy kuarahyreike gotyo ikarrokuéra, kavaju arigua ha umi oiporavóva yvýre.
20 Hetaiterei tetã ou hendive kuéra tukumbo ha yvyku'i yvyku'íicha.
21 Ha osẽ hikuái Nínive-gui mbohapy ára jeguata Bectilet ñu gotyo, ha oñemoĩ Bectilet guive pe yvyty ypýpe oĩva Cilicia yvate gotyo akatúa gotyo.

22 Upéi ojagarrapaite ijehérsito, umi kavaju arigua, kavaju arigua ha kárro, ha upégui oho yvyty retãme.
23 Ha ohundi Fud ha Lud, ha omondapaite Rasés ñemoñare ha Israel ñemoñare, oĩva desiérto gotyo, Queliano retã sur gotyo.
24 Upéi ohasa Éufrates ári ha ohasa Mesopotamia rupi, ha ohundi opa umi siuda yvate oĩva ysyry Arbonaí rembe'ýpe, peguahẽ meve pe márpe.
25 Upéi ojagarra Cilicia rembe'y ha ojuka opavave oñemoĩva hese, ha oĝuahẽ Jafet rembe'ýre, sur gotyo, Arabia rovái.
26 Ombojere avei entéro madián ra'ykuérape, ohapy umi tavernákulo ha omondapa umi ovecha ryru.
27 Upéi oguejy Damasco ñu gotyo trígo ñemono'õ jave, ha ohapypaite ikokue, ha ohundi ijovechakuéra ha hymba, avei omondapa itavaguasukuéra, ha omombopaite hetãnguéra, ha oinupãpaite imitãrusukuérape pe kyse puku rembe'y.
28 Upévare okyhyje ha okyhyje chugui entéro umi oikóva pe mar rembe'ýpe, oĩva Sidón ha Tirope, ha umi oikóva Sur ha Ocinape, ha entéro oikóva Jemnaánpe. ha umi oikóva Azoto ha Ascalónpe okyhyjeiterei chugui.

MOAKÃHA 3 rehegua

1 Upémarõ omondo hikuái hendápe embajadór oporombopy'aguapy haĝua, ha he'i:
2 Péina ápe, ore Nabucodonosor rréi guasu rembiguái roñeno ne renondépe; ore reiporu porãta nde resa renondépe.
3 Péina ápe, ore róga, ha opa ore tenda, ha opa ore kokue trígo rehegua, ha ovecha, ha vaka, ha opa ore tenda korapy oñeno nde rova renondépe; eipuru umíva nde reipotaháicha.
4 Péina ápe, jepe ore tavaguasu ha umi oikóva ipype ha'e ne rembiguái; eju ha ejapo hesekuéra iporãháicha.
5 Upémarõ umi kuimba'e oĝuahẽ Holofernes rendápe ha omombe'u chupe péicha.
6 Upéi oguejy yguasu rembe'ýpe, ha'e ha ijehérsito, omoĩ guarnición umi táva yvateguápe, ha oguenohẽ chuguikuéra kuimba'e ojeporavóva oipytyvõ haguã.
7 Upémarõ ha'ekuéra ha enterove oĩva ijerére orresivi chupekuéra guirnalda, jeroky ha timbre reheve.
8 Upéicharõ jepe ha'e oity ijyvy rembe'ykuéra, ha oikytĩ ijyvyra'ykuéra, ha'e odesidígui ohundi haĝua opa tupãnguéra upe tetãmegua, opa tetã omomba'eguasu haĝua Nabucodonosor-pe añoite, ha opa ñe'ẽ ha tribu ohenói haĝua chupe tupãramo.
9 Oguahẽ avei Esdraelon rovái, Judea ypýpe, Judea yvyty guasu rovái.
10 Upéi oñemoĩ Gebá ha Escitópolis mbytépe, ha upépe opyta un mes pukukue, ombyaty haĝua entéro umi karro oĩva ijehérsitope.

MOAKÃHA 4 rehegua

1 Israel ñemoñare oikóva Judéape ohendu opa mba'e ojapova'ekue tetãnguéra rehe Holofernes, Nabucodonosor ruvicha guasu Nabucodonosor ruvicha guasu, ha mba'éichapa omondapaite itupaokuéra ha omboyke.
2 Upévare ha'ekuéra okyhyjeterei chugui ha okyhyjeterei Jerusalén ha Ñandejára Ijára témplore.
3 Ha'e kuéra ou jey ramoite ñeñapytĩmbýgui, ha nda'areiete oñembyatypa Judeagua.
4 Upémarõ omondo hikuái Samaria rembe'ýre, umi puévlo, Betrón, Belmen, Jericó, Cóbá, Esora ha Salem ñúme.
5 Ha'e gui oipe'a raẽ opa yvyty yvate ru'ã, ha omombarete umi tava'i oĩva ipype, ha ombyaty hi'upyrã ñorairõrã.
6 Upe tiémpope saserdóte guasu Joacim, oĩ va'ekue Jerusalénpe, oskrivi umi oikóvape Betuliape, ha Betomestmápe, opytáva Esdraelon rovái, pe yvy ape ári, Dotaim ypýpe.
7 Omanda chupe kuéra oñangareko haguã umi tape ojehasáva yvyty guasúpe, ha'e kuéra rupi ojeike Judeape, ha ndahasýi ojejoko haguã umi ojupítavape, pe tape oĩ porãgui, mokõi kuimba'e hetave.
8 Israel ñemoñare ojapo pa'i guasu Joacim he'i haguéicha chupekuéra, opa Israel retãygua ymaguare ndive, oikóva Jerusalénpe.
9 Upémarõ káda kuimba'e Israelgua osapukái Ñandejárape kyre'ỹme ha omomirĩeterei hikuái.
10 Ha'ekuéra, hembireko ha ita'yrakuéra, hymba, ha káda extranhéro ha okontratáva, ha hembiguái ojoguáva plátape, omoĩ ao vosakue ijyva ári.
11 Péicha káda kuimba'e ha kuña, mitã'i ha Jerusalénpe oikóva oñesũ témplo renondépe ha oity tanimbu iñakã ári ha oipyso ijao vosa Ñandejára renondépe.
12 Ha osapukái Israel Járape opavave peteĩ ñe'ẽme, ani haĝua ome'ẽ ita'yrakuérape ojuka haĝua, ha hembirekokuérape mba'e pokerã, ha umi táva iñerénsiape oñehundi haĝua, ha pe santuário oñemongy'a ha oñembohory haĝua, ha tetãnguéra ovy'a haguã.
13 Upémarõ Tupã ohendu oñembo'e hikuái ha omaña mba'éichapa ohasa asy hikuái, heta ára oajuna haguére Judea ha Jerusalénpe Ñandejára Ipu'akapáva Santuario renondépe.
14 Saserdóte guasu Joacim ha opa saserdóte oñembo'ýva Ñandejára renondépe ha umi oservíva Ñandejárape, oñapytĩ ao vosa reheve ha oikuave'ẽ ofrénda ojehapýva káda día, umi promésa ha rregálo gratis ome'ẽva pe puévlo.
15 Ha oguereko tanimbu ijyvyra ári, ha osapukái Ñandejárape opa ipu'aka reheve, ha'e omaña porã haĝua opa Israel rógare.

MOAKÃHA 5 rehegua

1 Upéi oñemombe'u Holofernespe, Asur ehérsito ruvicha, Israel ñemoñare oñembosako'i hague ñorairõrã, ha omboty hague umi yvyty rembe'y, ha omombareteha opa umi yvyty yvate ru'ã ha oguerekoha omoîva impedimento umi tetã campaña-pe:
2 Upévare ipochyeterei ha ohenói opa Moab ruvichakuérape, Amón ruvicha kuérape, ha opa mburuvichakuéra yguasu rembe'ýpe.

3 Ha he'i chupekuéra: —Pemombe'u chéve ko'ágã, peẽ Canaán ra'y, mávapa ko tetã oikóva yvyty guasúpe, ha mba'épa umi táva ha'ekuéra oikoháp e, ha mba'éichapa hetaiterei ijehérsito ha moõpa oĩ ijehérsito pu’aka ha mbarete, ha mba’e rréipa oñemoĩ hi’arikuéra, térã ijehérsito ruvicha;
4 Ha mba’ére piko odesidi hikuái ndoumo’ãiha che rovasa, hetave umi oikóvagui kuarahyreike gotyo.
5 Upémarõ he’i Aquior, opa ammón ra’ykuéra ruvicha: “Ehendúkena ko’ãğa che ruvicha peteĩ ñe’ẽ ne rembiguái jurúgui, ha amombe’úta ndéve pe añetegua ko tavayguakuéra rehegua, oikóva nde ypýpe ha oikóva yvytykuérare : ha ndosẽmo'ãi japu nde rembiguái jurúgui.
6 Ko puévlo ha’e umi caldeo ñemoñare.
7 Ha’ekuéra opyta ko’ãğa peve Mesopotamiape, ndosegiséigui hikuái ituvakuéra tupãnguéra, oĩva Caldea retãme.
8 Ohejágui hikuái ijypykuéra rape, ha omomba'eguasu Tupã yvagapegua, Tupã ha'ekuéra oikuaávape.
9 Upéi Ijára he’i chupekuéra osẽ hağua pe lugár oiko haguégui ha oho hağua Canaán retãme.
10 Upe rire peteĩ ñembyahýi ojaho’ipa Canaánpe, oho hikuái Egíptope ha opyta upépe oñemongaru aja, ha oiko upépe hetaiterei hénte, ha ndaikatúi oipapa hetãnguéra.
11 Upémarõ pe rréi de Egipto opu’ã hese kuéra, otrata hesekuéra, ha omomichĩ chupekuéra omba’apo hağua ladríllope ha ojapo chupekuéra tembiguáiramo.
12 Upéi osapukái hikuái Ijárape, ha ha’e ojuka Egipto kompletoitépe umi mba’asy ndaikatuvéimavape, ha umi egipcio omosẽ chupekuéra hesa renondépe.
13 Ha Tupã ombopiro'y pe mar Rojo henondepe kuéra.
14 Ha ogueraha chupekuéra yvyty Sina, ha Cades-Barne-pe, ha omombo opa oikóva tave’ỹme.
15 Upémarõ ha’ekuéra oiko umi amorréo retãme, ha imbaretekue rupive ohundipaite umi Esebónpe, ha ohasávo Jordán mboypýri ojagarrapaite pe yvyty.
16 Upe rire omosẽ hikuái henondépe umi cananeo, feresita, jebuséo, siquemita, ha opa gergeséope, ha oiko hikuái heta ára upe tetãme.
17 Ha ndopekai aja hikui Itup renondpe, oembohovai hikui, pe tup ndaija'éiva tembiapovai rehe oigui hendivekura.
18 Ha katu osẽvo hikuái pe tape ha’e omoĩva’ekuégui chupekuéra, oñehundi chupekuéra heta ñorairõme hasyeterei, ha ojegueraha chupekuéra prisionéroramo peteĩ tetã ndaha’éivape imba’e, ha Tupã témplo ojeity yvýpe, ha itavakuéra oĩ oipyhýva umi enemigo-kuéra.
19 Ha katu ko’ãğa ojevýma hikuái Itupãme, ha ojupi hikuái umi tenda isarambi haguégui, ha oipyhy Jerusalén, oĩháme imarangatuha, ha oguapy hikuái yvyty retãme; ha’égui nandi.
20 Ko’ãğa upévare, che ruvicha ha che sãmbyhyhára, oĩramo mba’e jejavy ko tavayguakuéra rehe, ha ojavy hikuái Itupãre, ñapensáke kóva ha’étaha iñehundi, ha jajupi, ha japu’ãta hesekuéra.
21 Ha katu ndaipóriramo tembiapovai hetãme, tohasa ko’ãğa che ruvicha, ani hağua ijára odefende chupekuéra, ha Itupã toĩ hesekuéra, ha oiko ñandehegui peteĩ ñembohory opa yvóra renondépe.
22 Ha Aquior he'ipa rire ko'ã mba'e, opavave tapicha oñembo'ýva pe tenda jerére oñe'ẽmbegue, ha Holofernes ruvichakuéra ha opavave oikóva yguasu rembe'ýpe ha Moab-pe he'i ojuka haguã chupe.
23 Ha’ekuéra he’i ndajakyhyjemo’ãiha Israel ra’ykuéra rovagui, pórke ha’e hína peteĩ puévlo ndorekóiva imbarete ha ndaikatumo’ãiva oñorairõ mbarete
24 Ko’ãğa upévare, karai Holofernes, rojupíta, ha ha’ekuéra ha’éta peteĩ mba’e ho’u hağua opa ne ehérsitogui.

MOAKÃHA 6 rehegua

1 Opa rire umi kuimba’e oikóva pe konséjo jerére, Holofernes, pe ehérsito ruvicha, he’i Aquior ha enterove moabguápe, entéro umi tetã ambuegua renondépe.
2 Ha máva piko nde, Aquior, ha Efraín rembiguái kuéra, reprofetisa va’ekue ore rehe ko’ãğaicha, ha ere, ani hağua roñorairõ Israel tavayguakuéra ndive, Itupã odefendégui chupekuéra? ha máva piko Ñandejára ndaha’éiramo Nabucodonosor?
3 Ha’e omboúta ipu’aka, ha ohundíta chupekuéra ko yvy ape árigui, ha Itupã nomosãsói chupekuéra, ha ore hembiguái katu rohundíta chupekuéra peteĩ kuimba’éicha. ndaikatúigui omantene hikuái ñande kavaju pu’aka.
4 Ha’ekuéra ndive ñapyrũta chupekuéra ipy guýpe, ha ijyvytykuéra oka’úta huguype, ha ikokue henyhẽta hetekuekuéragui, ha ipykuéra ndaikatumo’ãi oñembo’y ñane renondépe, oñehundipaitétagui, he'i mburuvicha guasu Nabucodonosor, opa yvy ruvicha, he'ígui: Mba'eve che ñe'ẽ ndoikomo'ãi rei.
5 Ha nde, Aquior, ammón rembiguái, ereva’ekue ko’ã ñe’ẽ nde rembiapovai árape, nderehechamo’ãvéima che rova ko ára guive, añevenga peve ko tetã osẽva’ekuére Egiptogui.
6 Ha upérõ che ehérsito kysepuku, ha hetaiterei cheservíva, ohasáta nde ykére, ha reñe’ẽta umi ojejukava’ekue apytépe, che ajevývo.
7 Ko’ãğa che rembiguáikuéra ndegueru jeýta pe yvyty retãme, ha nemoĩta peteĩva umi táva ojehasávape.
8 Ha nerehundi mo’ãi, reñehundi peve hendivekuéra.
9 Ha rekonvenséramo ne akãme ojejagarrataha chupekuéra, ani ho’a nde rova: che ha’éma, ha ni peteĩ che ñe’ẽ ndoikomo’ãi rei.
10 Upémarõ Holofernes omanda hembiguáikuérape, umi oha’arõvape hógape, ojagarra hağua Aquiorpe ha ogueru Betuliape ha ome’ẽ chupe israelíta pópe.
11 Upémarõ hembiguáikuéra ojagarra chupe ha oguenohẽ chupe pe kampaméntogui pe ñúme, ha oho hikuái pe ñu mbytégui pe yvyty gotyo, ha oğuahẽ umi ykua oĩva Betulia guýpe.
12 Umi kuimba’e oikóva upe siudápe ohechávo chupekuéra, ohupi hikuái hi’árma ha osẽ pe siudágui pe sérro ru’ãme, ha káda kuimba’e oipurúva peteĩ ládo ojoko chupekuéra ani hağua ojupi itápe.
13 Upevére oike rire ñemiháme pe cerro guýpe, ojokua hikuái Aquior-pe ha oity chupe, ha oheja chupe pe cerro ruguápe ha ohojey ijára rendápe.

14 Umi isrraelíta katu oguejy itávagui ha ou hendápe ha opoi chupe ha ogueraha chupe Betuliape ha opresenta chupe umi governadórpe upe siudápe.
15 Upe tiémpope oĩ va'ekue Ozías, Mica ra'y, Simeón ñemoñaregua, ha Cabris, Gotoniel ra'y, ha Carmis, Melquiel ra'y.
16 Ha ohenói hikuái opavave ymaguare upe távape, ha opavave imitãrusúpe oñani oñondive, ha ikuñanguéra, aty guasúpe, ha omoĩ hikuái Aquior-pe opa itavayguakuéra apytépe. Upéi Ozías oporandu chupe upe ojejapo vaekue.
17 Ha ha'e ombohovái ha omombe'u chupekuéra Holofernes Concilio ñe'ẽ, ha opa ñe'ẽ he'iva'ekue Asur ruvichakuéra apytépe, ha opa mba'e Holofernes he'iva'ekue orgulloso Israel rogagua kóntrape.
18 Upémarõ umi hénte oñesũ ha omomba'eguasu Ñandejárape ha osapukái Ñandejárape. he'ívo,
19 O Ñandejára Tupã yvagagua, ehecha ijorgullo, ha eiporiahuvereko ñane retã estancia ijyvatevéva, ha emaña umi oñemomarangatuva'ekue ndéve rova ko árape.
20 Upéi ha'ekuéra okonsola Aquíorpe ha omomba'eguasu chupe.
21 Ozías oguenohẽ chupe aty guasúgui hógape, ha ojapo peteĩ karu guasu umi anciano-kuérape g̃uarã; ha ohenói hikuái Israel Tupãme upe pyhare pukukue ojerure haguã pytyvõ.

MOAKÃHA 7 rehegua

1 Ko'ẽ rire Holofernes omanda opa ijehérsito, ha opa itavayguakuéra ou va'ekue ojagarrávo iparte, oipe'a haguã ikampaménto Betulia kóntrape, ojagarra haguã raẽ umi yvyty gotyo ojupíva ha oñorairõ haguã Israel ñemoñare ndive .
2 Upéi ikuimba'ekuéra imbaretéva oipe'a ikampaménto upe árape, ha umi kuimba'e oñorairõva ehérsito cien 70 mil soldádo yvýrupi, ha doce mil kavaju arigua, umi equipaje ykére, ha ambue kuimba'e oguatáva ijapytepekuéra, hetaiterei hénte .
3 Upéi oñemoĩ hikuái pe ñúme Betulia ypýpe, pe ykua ykére, ha ojepyso hikuái Dotaim ári Belmaim peve, ha ipukukue Betulia guive Cinamón peve, opytáva Esdraelon rovái.
4 Umi israelíta ohechávo hetaiterei héntepe, tuichaiterei oñemondýi ha he'i káda uno hapichápe: "Ko'ág̃a ko'ã kuimba'e oisu'úta ko yvy ape ári. ni umi yvyty yvate, ni umi yvyty, ni umi yvyty, ndaikatúigui ogueraha ipohýi.
5 Upémarõ káda uno ojagarra hi'árma oñorairõ hag̃ua, ha omyendy rire tata itórrekuérare, opyta ha omaña upe pyhare pukukue.
6 Pe segundo díape Holofernes oguenohẽ entéro umi kavaju arigua Israelgua oĩva Betulia renondépe.
7 Ha ohecha umi tape ojupíva tavaguasu peve, ha oguahẽ y ykuakuérape, ha ojagarra chupekuéra, ha omoĩ hi'ári kuimba'ekuéra ñorairõhára guarnición, ha ha'e voi oho itavayguakuéra gotyo.
8 Upéi ou hendápe opa Esaú ñemoñare ruvicha, Moab ruvichakuéra ha mburuvichakuéra yguasu rembe'ýpegua, ha he'i:
9 Tohendúkena ko'ág̃a ore ruvicha peteĩ ñe'ẽ, ani hag̃ua oiko peteĩ ñehundi ne ehérsitope.
10 Pórke ko puévlo israelíta ndojeroviapái ilánsare, síno umi montáña yvatekuére oikohápe, pórke ndahasyiete ojupi hag̃ua umi montáña ru'ãme.
11 Ko'ág̃a upévare, che ruvicha, ani reñorairõ hendivekuéra ñorairõme, ha ni peteĩ kuimba'e ne tavayguakuéra apytégui nomanomo'ãi.
12 Epyta nde kampaméntope ha eñangareko opa ne ehérsito kuimba'ekuérare, ha toike ipópe pe y ykua, osẽva yvyty ruguágui.
13 Enterove oikóva Betulia-pe oreko y upégui. péicha y'uhéi ojukáta chupekuéra, ha ohejáta hikuái itavaguasu, ha ore ha ore tavayguakuéra rojupíta yvyty ru'ãme hi'aguĩvape, ha rokampatáta hi'arikuéra, roñangareko haguã ani haguã avave osẽ tavaguasúgui.
14 Upémarõ ha'ekuéra ha hembireko ha imembykuéra ohundíta tatápe, ha pe kyse puku ou mboyve hesekuéra, oñehundíta chupekuéra umi kállere oikohápe.
15 Péicha reme'ẽta chupekuéra peteĩ jopói vai; opu'ãgui hikuái, ha ndojojuhúi ne ndive py'aguapýpe.
16 Ha ko'ã ñe'ẽ ombovy'a Holofernes ha opa hembiguáikuérape, ha omoĩ ojapo hag̃ua ha'ekuéra he'i haguéicha.
17 Upémarõ oho ammón ñemoñare kampaménto ha hendivekuéra 5.000 asirio kuéra, ha oñemoĩ hikuái pe ñúme, ha ojagarra umi y ha y ykua Israelgua.
18 Upémarõ Esaú ñemoñare ojupi ammón ñemoñare ndive ha oñemoĩ ikampaménto pe yvyty oĩvape Dotaim rovái, ha omondo unos kuánto chupekuéra sur gotyo ha éste gotyo Ecrebel rovái, opytáva Kusígui pe ysyry Mochmur ári; ha asirio-kuéra ehérsito hembýva oñemboja pe ñúme, ha ojaho'i pe tetã tuichakue; ha hoga ha ikarrétakuéra oñemoĩ hetaiterei héntepe.
19 Upémarõ Israel ñemoñare osapukái Ñandejára Itupãme, ikorasõ ikangýgui, opa iñenemigokuéra ojerégui hesekuéra, ha ndaipóri mba'éichapa ikatu okañy ijapyteguikuéra.
20 Upéicha rupi entéro umi grúpo de Asúr opyta ijerére, taha'e ikarro ha kavaju arigua, 30 día aja, ha upéicha rupi entéro umi mba'yru ypegua ofalla entéro umi ojokóva Betuliape.
21 Ha umi ykua opyta nandi, ha ndoguerekói hikuái y hoy'u hag̃ua henyhẽ hag̃ua peteĩ ára pukukue; ome'ẽgui chupekuéra hoy'u medida rupive.
22 Upévare ita'yrakuéra michĩva ikorasõgui, ha ikuña ha imitãrusukuéra oñedesmaia y'uhéigui, ha ho'a pe tavaguasu rapére, ha umi okẽ rape rupi, ha ndaiporivéima mba'eveichagua mbarete ipypekuéra.
23 Upémarõ enterove umi hénte oñembyaty Ozías ha pe siuda ruvicha rendápe, mitãrusu, kuña ha mitã, ha osapukái hatã ha he'i enterove umi ansiáno renondépe:
24 Tupã tohusga ore ha pende apytépe, peẽ pejapo vaieterei oréve, napejeruréigui py'aguapy Asur ra'ykuérape.
25 Ko'ágã niko ndajarekói ñanepytyvõtava, Tupã katu ñanevende ipópe, ñañemombo haguã henondépe y'uhéi ha tuicha ñehundi reheve.

26 Ko'ãğa pehenói chupekuéra pene rendápe ha peme'ẽ pe siuda kompletoite mba'e pokerã Holofernes tavayguakuérape ha opa ijehérsitope.
27 Iporãve ningo jajapo chugui kuéra mba'e pokeha, ñamano rangue y'uhéi, ñande ha'étagui hembiguái, ikatu hağuáicha ñane ánga oikove, ha ani jahecha ñande resa renondépe ñane memby omanóva, ni ñane rembireko ni ñane rembireko ñane membykuéra omano haguã.
28 Rogueraha testimonio ramo penderehe yvága ha yvy, ha ñande Tupã ha ñande rukuéra Jára, ñandekastigáva ñande angaipa ha ñande rukuéra angaipa rupive, ndojapoiha ro'e haguéicha ko árape.
29 Upéi oiko tuicha hasẽ peteĩ consentimiento reheve pe aty guasúpe; ha osapukái hikuái Ñandejára Tupãme ñe'ẽ hatã reheve.
30 Upémarõ Ozías he'i chupekuéra: "Che ermanokuéra, penemokyre'ỹkena, jagueropu'aka gueteri 5 día, Ñandejára ñande Jára oporiahuvereko ñanderehe. ha'e nañanderejamo'ãigui opa mba'e.
31 Ha ohasáramo ko'ã ára, ha ndoúiramo oréve pytyvõ, ajapóta ne ere he'iháicha.
32 Ha ha'e omosarambi tavayguakuérape, peteĩ teĩ ha'ekuéra okargávo; ha oho hikuái itavaguasu murálla ha tórrepe, ha omondo umi kuña ha mitãme hógape, ha ijyvyku'ieterei ojegueru hikuái upe távape.

MOAKÃHA 8 rehegua

1 Upe jave Judit ohendu upéva, ha'e Merari rajy, ha'éva Ox ra'y, José ra'y, Ozel ra'y, Elcia ra'y, Ananías ra'y, Gedeón ra'y, Rafaín ra'y , Acito ra'y, Eliu ra'y, Eliab ra'y, Natanael ra'y, Samael ra'y, Salasadal ra'y, Israel ra'y.
2 Manasés ha'e va'ekue iména, itrívu ha ipehẽnguekuéragui, omanóva cebada ñemono'õ jave.
3 Oñembo'y aja oñangarekóvo umi ojokua va'ekuére ñúme, haku oúma iñakã ári, ha ho'a hupápe ha omano táva Betulia-pe, ha oñotỹ chupe ituvakuéra ndive pe ñu Dotaim ha Balamo mbytépe .
4 Upémarõ Judit ha'e va'ekue peteĩ viúda hógape tres áño ha 4 mése.
5 Ojapo chupe peteĩ tenda hóga ru'ãme, omonde ao vosakue ijyva ári ha omonde viuda ao.
6 Ha ha'e oajuna opa ára iména viuda aja, ndaha'éiramo pytu'uha, ha pytu'uha, ha jasy pyahu, ha jasy pyahu ha arete ha ára solemne Israel rógape.
7 Ha'e avei hova porã ha iporãiterei ojehecha haguã, ha iména Manasés oheja óro, pláta, tembiguái, tembiguái, vaka, ha yvy. ha opyta hi'arikuéra.
8 Ha ndaipóri avave ome'ẽva chupe peteĩ ñe'ẽ vai; ha'e okyhyjetereígui Ñandejáragui.
9 Ko'ãğa ohendúvo tavayguakuéra ñe'ẽ vai pe gobernador rehe, oñedesmaia hikuái ndaipórigui y; Judit ohendúgui opa ñe'ẽ Ozías he'iva'ekue chupekuéra, ha ohura hague ome'ẽtaha pe tavaguasu asirio-kuérape po ára rire;
10 Upéi omondo pe kuña oha'arõvape, ogovernáva opa mba'e orekóva, ohenói hağua Ozías, Cábris ha Charmis, umi yma guare upe siudápe.
11 Upe rire ou hendápe ha ha'e he'i chupekuéra: "Pehendumína ko'ágã, peẽ mburuvichakuéra Betulia-pegua, naiporãi ningo peẽ peñe'ẽva'ekue tetãygua renondépe ko árape, pe juramento pejapova'ekue ha pemombe'uva'ekue rehe Tupã ha pene apytépe, ha opromete ome'ẽtaha pe táva ore enemigokuérape, ndaha'éiramo ko'ã ára ryepýpe Ñandejára ojevýva penepytyvõ hağua.
12 Ha ko'ãğa máva piko peẽ peñeha'ãva'ekue Tupãme ko árape, ha peñembo'y Tupã rendaguépe yvypóra ra'ykuéra apytépe?
13 Ha ko'ãğa peñeha'ã Ñandejára Ipu'akapávare, ha katu araka'eve ndapeikuaái mba'eve.
14 Ndaikatúigui pejuhu yvypóra korasõ pypuku, ni ndaikatúi pehechakuaa umi mba'e ha'e opensáva: upéicharõ, mba'éicha piko peheka Tupã, ojapova'ekue opa ko'ã mba'e, ha peikuaa iñakã, térã peikuaa hembipota? Nahániri, che joyke'y kuéra, ani pembopochy Ñandejára ñande Járape.
15 Ha'e nañanepytyvõmo'ãiramo ko'ã cinco díape, ha'e oreko pu'aka ñanedefende hağua oipota jave, jepe ára ha ára, térã ñanehundi hağua ñane enemigokuéra renondépe.
16 Ani pejopy Ñandejára ñande Jára konsého, Ñandejára ndaha'éi ningo yvypóraicha, ikatu hağuáicha oñeamenasa chupe. ha ndaha'éi yvypóra ra'yicha, opyrũ haguã.
17 Upévare, ñaha'arõta ha'e osalva, ha ñahenói chupe ñanepytyvõ hağua, ha ha'e ohendúta ñane ñe'ẽ, ogustáramo chupe.
18 Ndaipóri niko opu'ãva ñande épokape, ni ko'ãğa ko'ã árape ni peteĩ tribu, ni hogaygua, ni tavayguakuéra, ni tavaguasu ñande apytépe, omomba'eguasúva tupãnguéra ojejapóva po rupive, yma guaréicha.
19 Upévare ñande rukuéra oñeme'ẽ kyse puku ha mba'e ojegueru hağua, ha ho'a tuicha ñane enemigokuéra renondépe.
20 Ha katu ndoroikuaái ambue tupã, upévare rojerovia ha'e nañandedespreciamo'ãiha, ni avave ñane retãme.
21 Jajejapyhýramo upéicha, opa Judea opytáta nandi, ha ñande santuario oñembyaíta. ha ha'e ojeruréta pe ñemongy'a ñande jurúpe.
22 Ha ñande joyke'ykuéra jejuka, ha pe tetã ñeñapytĩmbýpe, ha ñane erénsia ñembyai, ha'e ombojere ñane akãre gentil-kuéra apytépe, mamo ñaimehápe tembiguáiramo; ha ñande ha'éta peteĩ mba'e vai ha ñembohory opa umi ñande járape ğuarã.
23 Ñande rembiguáiramo ndaha'emo'ãi jaguerohorýva, Ñandejára ñande Jára katu omboykéta.
24 Ko'ãğa upévare, o joyke'ykuéra, jahechauka peteĩ ehémplo ñane joyke'ykuérape, ikorasõkuéra odepende haguére ñanderehe, ha pe santuario, ha pe óga, ha pe altar, opytu'u ñande ári.
25 Hi'arive jaagradese Ñandejára ñande Járape, ñande ñeha'ãha, ojapo haguéicha ñande rukuéra ypykuépe.
26 Penemandu'ákena mba'épa ojapo Abrahánre, ha mba'éichapa ohusga Isaácpe, ha mba'épa ojehu Jacob rehe, Mesopotamia de Siriape, oñangarekórõ guare isy ermáno Labán ovechakuérare.
27 Ha'e noñeha'ãigui tatápe, ojapo haguéicha chupekuéra, ohesa'ỹijo hağua ikorasõ, ha noñevengái ñanderehe.

28 Upémarõ Ozías he'i chupe: "Opa mba'e ere va'ekue, ningo nde py'aite guive reñe'ẽ, ha ndaipóri ojagarráva ne ñe'ẽ".
29 Ndaha'éigui ko ára peteĩha ne arandu ojehechaukahápe; ha katu ne ára ñepyrũ guive opavave tavayguakuéra oikuaa ne entendimiento, iporãgui ne korasõ disposición.
30 Ha katu tavayguakuéra ijy'uhéieterei, ha oremboliga rojapo hağua hesekuéra roñe'ẽ haguéicha, ha rogueru hağua peteĩ juramento orejehe, ndorojapomo'ãiva.
31 Upévare ko'ãğa eñembo'e orerehe, nde ha'égui peteĩ kuña oporoguerohoryva, ha Ñandejára omboúta oréve ama romyenyhẽ hağua ore ykuakuéra, ha ndorokangymo'ãvéima.
32 Upémarõ Judit he'i chupekuéra: Cherendu ha ajapóta peteĩ mba'e ohótava opa ára pukukue ñane retã ra'ykuérape.
33 Peñembo'ýta ko pyharépe pe okẽme, ha che asẽta che kuña oha'arõva ndive, ha umi ára peme'ẽ haguépe peme'ẽtaha pe táva ore enemigokuérape Ñandejára ovisitáta Israel che pópe.
34 Ani peporandu mba'épa ajapo, namombe'umo'ãi peẽme opa peve umi mba'e ajapóva.
35 Upémarõ Ozías ha umi mburuvicha he'i chupe: "Tereho py'aguapýpe ha Ñandejára toime ne renondépe, evenga hağua ore enemigokuérare".
36 Upémarõ ha'ekuéra ou jey pe témplogui, ha oho hikuái umi lugár oĩháme.

MOAKÃHA 9 rehegua

1 Judit oñesũ hova ári, ha omoĩ tanimbu iñakã ári, ha ojaho'i pe ao vosa oñemonde haguépe; ha upe ka'aru jave oñekuave'ẽ insiénso Jerusalénpe Ñandejára rógape, Judit osapukái hatã ha he'i.
2 O Ñandejára che ru Simeón Tupã, reme'ẽva'ekue chupe peteĩ kyse puku oñevenga hağua umi extranhérogui, oipe'ava'ekue peteĩ tembiguái cinturón omongy'a hağua chupe, ha ojuhúva pe muslo otĩ hağua chupe, ha omongy'a imitãkuñáme oñemotĩ hağua chupe; nde ere va'ekue: Ndaha'emo'ãi upéicha. ha katu ojapo hikuái upéicha:
3 Upévare reme'ẽ imburuvichakuérape ojejuka hağua, upéicha rupi ombojegua huguype, oñembotavývo, ha oinupã tembiguáikuérape ijára ndive, ha mburuvichakuérape itrónope;
4 Ha ome'ẽ hembirekokuérape ojagarrávo, ha imembykuñakuérape ojegueraha hağua prisionéroramo, ha opa imba'erepy oñemboja'o hağua ne ra'ykuéra rehayhuetéva apytépe; ne kyre'ỹme oñemomýiva, ha ombojeguarúva huguy ñemongy'a, ha nerenóiva pytyvõrã: Tupã, che Tupã, cherendu avei viuda ramo.
5 Ndaha'éi rejapógui umi mba'énte, ha katu avei umi mba'e ho'ava'ekue yma, ha upe rire; nde repensa umi mba'e ko'ağagua ha oútavare.
6 Heẽ, umi mba'e redesidi va'ekue oĩma preparádo, ha he'i: "Péina, roime ko'ápe.
7 Pórke, péina ápe, umi asirio-kuéra oñembohetave ipu'akame; oñembotuicha hikuái kavaju ha yvypóra ndive; oñembotuicha hikuái imbarete yvýre; ojerovia hikuái eskúdo, ha lánsa, ha arco, ha honda rehe; ha ani reikuaa nde ha'eha Ñandejára oityva'ekue ñorairõ: Ñandejára ha'e nde réra.
8 Emombo imbaretekue nde pu'akápe ha emboguejy imbaretekue nde pochýpe, ha'ekuéra oimo'ãgui omongy'a nde santuario ha omongy'a haguã tavernáculo nde réra gloriosa opytu'uhápe ha oity kyse puku reheve nde altár hatĩ.
9 Emañamína iñemomba'eguasu, ha emondo ne pochy iñakã ári: eme'ẽ che pópe, ha'éva peteĩ viúda, pe pu'aka che hyeguasu va'ekue.
10 Pembotavy che juru rupive pe tembiguái pe mburuvicha ndive, ha pe mburuvicha pe tembiguái ndive, peitypa pe tekojoja peteĩ kuña po rupive.
11 Nde pu'aka noñemoĩri hetaiterei ni ne pu'aka kuimba'e imbaretévape, nde ha'égui peteĩ Tupã umi ojehasávape, umi ojejopývape pytyvõhára, umi ikangyvévape oñangarekóva, peteĩ oñangarekóva umi opyrũvare, peteĩ salvador umi ndorekóivape esperanza .
12 Ajerure ndéve, che ru Jára ha Israel erénsia Jára, yvága ha yvy Jára, y Apohare, opa tekove ruvicha guasu, ehendu che ñembo'e.
13 Ha ejapo che ñe'ẽ ha che ñembotavy ha'e hağua ijekutu ha ipu'ã, oimo'ãva'ekue umi mba'e kyhyje ne konvénio rehe, ha ne róga imarangatúvare, ha Sión ru'ãme, ha ne ra'ykuéra mba'erepy róga rehe.
14 Ha ejapo opa tetã ha tribu torrekonose nde ha'eha Tupã opa pu'aka ha ipu'akapáva, ha ndaiporiha ambue oñangarekóva Israel tavayguakuérare nde añoite.

MOAKÃHA 10 rehegua

1 Ko'ãğa upe rire ha'e ndosapukái Israel Tupãme, ha omohu'ãmbaite ko'ã ñe'ẽ.
2 Ha'e opu'ã ho'a haguépe, ha ohenói hembiguái kuñáme, ha oguejy pe ógape oĩháme pytu'uha ára ha arete jave.
3 Ha oipe'a pe ao vosa omonde va'ekue, oipe'a umi ao imembykuñáva, ha ojohéi hete kompletoite ýpe, ha ojohéi peteĩ mba'e porã hyakuã asývape, ha oñapytĩ iñakãrague ha omonde peteĩ llanta upéva, ha omonde ijao vy'arã, ha'e omondeva'ekue iména Manasés oikove aja.
4 Ha'e ojagarra ipy rehe sandalia, ha omoĩ ijerére umi pulsera, ikadena, ikadena, ijapysa, ha opa iadorno, ha oñembojegua py'aguasúpe, oguerohory hağua entéro kuimba'e ohechátava chupe.
5 Upéi ome'ẽ hembiguái kuñáme peteĩ mba'yru víno ha peteĩ mba'yru aséite, ha omyenyhẽ peteĩ vosa trígo seco, ígo rykue ha mbujape iporãvagui. upéicha ombojere opa ko'ã mba'e ha omoĩ hi'ári.
6 Péicha osẽ hikuái Betulia rokẽme, ha ojuhu upépe oñembo'y Ozías ha umi yma guare upe távape, Cabris ha Carmis.
7 Ha ohechávo chupe, hova iñambueha, ha ijao oñemoambueha, tuichaiterei oñemondýi hikuái iporãha, ha he'i chupe.
8 Tupã, ñande ru ypykue Jára, tome'ẽ ndéve mborayhu, ha emohu'ã ne rembiapo Israel ñemoñare

ñemomba'eguasu ha Jerusalén ñemomba'eguasu. Upéi oadora hikuái Ñandejárape.
9 Ha'e he'i chupe kuéra: —Peme'ẽmi pe táva rokẽ ojepe'a haguã chéve, asẽ haguã ajapopa umi mba'e peñe'ẽva'ekue chéve. Upémarõ omanda hikuái umi mitãrusukuérape oipe'a haguã chupe, ha'e he'i haguéicha.
10 Ojapopa rire hikuái, Judit osẽ hendive ha hembiguái ndive. ha umi kuimba'e tavaygua omaña hese, oguejy peve pe yvyty, ha ohasa peve pe ñu, ha ndaikatuvéima ohecha chupe.
11 Upéi oho hikuái derecho pe ñúme, ha umi asirio oñangarekóva ypykue ojotopa hendive.
12 Ha ojagarra chupe ha oporandu chupe: ¿Mba'e tetãgui piko nde? ha moõgui piko reju? ha moõ piko reho? Ha'e he'i: —Che niko kuña hebréo pegua, ha akañy chugui kuéra.
13 Ha ajúta Holofernes renondépe, pene ehérsito ruvicha, amombe'u hag̃ua ñe'ẽ añetegua; ha ahechaukáta chupe peteĩ tape, ha'e ohótahápe, ha ogana opa yvyty retã, operde'ỹre ni peteĩ kuimba'e rete térã hekove.
14 Umi kuimba'e ohendúvo iñe'ẽ ha ohechávo hova, tuichaiterei osorprende hikuái iporãha ha he'i chupe:
15 Nde resalva nde rekove, pya'e reguejy haguére ore ruvicha renondépe, ko'ágã eju hogapýpe, ha oĩ ore apytépe ndegueraha va'erã, nereme'ẽ meve ipópe.
16 Ha reñembo'y vove henondépe, ani rekyhyje ne korasõme, ha katu ehechauka chupe ne ñe'ẽ he'iháicha; ha ha'e ne jerure porãta.
17 Upéi oiporavo hikuái cien kuimba'e omoirũ hag̃ua chupe ha hembiguáipe; ha ogueraha chupe hikuái Holofernes rógape.
18 Upérõ oĩ peteĩ aty guasu opa pe kampaméntope, ha'e ou hatã umi óga kárpa apytépe, ha ojere hese hikuái, Holofernes róga rovái, omombe'u peve chupe.
19 Ha'ekuéra ohecharamoiterei ha'e ohechávo mba'éichapa iporã ha omomba'eguasu umi israelítape, ha káda uno he'i hapichápe: "¿Máva piko odespresiáta ko puévlo orekóva ko'ãichagua kuña?". katuete naiporãi ojeheja peteĩ kuimba'e umíva apytégui, ojehejávo chupe ombotavy ko yvy tuichakue.
20 Umi oñeno va'ekue Holofernes ypýpe osẽ, ha enterove hembiguaikuéra ha ha'ekuéra ogueraha chupe pe témplope.
21 Ko'ãg̃a Holofernes opytu'u itupao ári peteĩ ka'aguy guýpe, ojejapóva púrpura, óro, esmeralda ha ita iporãitereívape.
22 Upémarõ ha'ekuéra omombe'u chupe. ha osẽ hoga renondépe umi lámpara de pláta reheve ohóva henondépe.
23 Ha Judit oguahẽvo henondépe ha hembiguaikuéra ndive opavave oñesorprende hova iporãitévare; ha oñesũ hova ári ha omomba'e chupe, ha hembiguái kuéra ogueraha chupe.

MOAKÃHA 11 rehegua

1 Upémarõ Holofernes he'i chupe: —Kuña, eñembopy'aguapy, ani rekyhyje nde py'apýpe, araka'eve ndajapói mba'eve ivaíva avavépe oserviséva Nabucodonosor, mburuvicha guasu yvy ape ári.
2 Ko'ãg̃a, ne tavayguakuéra oikóva yvytýpe nomyendýirire che ykére, ndahupíri va'erãmo'ã che lánsa hesekuéra.
3 Ha katu ko'ãg̃a emombe'u chéve mba'érepa rekañy chuguikuéra, ha reju ore rendápe, reju haguére ñeñangarekorã; eñembopy'aguapy, reikovéta ko pyharépe, ha ko'águi rire.
4 Avave ndojapomo'ãi nderehe mba'eve ivaíva, nde jerure porãnte, ojapoháicha hikuái rréi Nabucodonosor che ruvicha rembiguáikuéra.
5 Upémarõ Judit he'i chupe: —Ejapyhy ne rembiguái ñe'ẽ ha eheja ne rembiguái toñe'ẽ ne renondépe, ha ko pyharépe ndajapomo'ãi japu che ruvicha-pe.
6 Ha resegíramo ne rembiguái ñe'ẽ, Tupã oguerúta pe mba'e hekopete nde ykére; ha che ruvicha ndofalmo'ãi hembipotakuéragui.
7 Opa yvy ape ári ruvicha guasu Nabucodonosor oikoveháicha, ha ipu'aka oikoveháicha, nembou vaekue reñangareko haguã opa tekove rehe, ndaha'éi yvypórante oservítagui chupe nde rupive, ha katu avei mymba ñu ha mymba kuéra. ha guyrakuéra yvategua, oikovéta nde pu'aka rupive Nabucodonosor ha opa hóga poguýpe.
8 Rohendúgui ne arandu ha ne política, ha oñemombe'u opa yvy ape ári, nde añoite ikatupyryha opa rréinope, ha ipu'akaha mba'ekuaa, ha hechapyrãva ñorairõme.
9 Ko'ãg̃a upe mba'ére, Aquior he'iva'ekue ne konséhope, rohendu iñe'ẽ; Betulia kuimba'ekuéra osalvágui chupe, ha omombe'u chupekuéra opa mba'e he'iva'ekue ndéve.
10 Upévare, che ruvicha ha mburuvicha, ani remomba'e iñe'ẽ; ha katu emoĩ ne korasõme, añeteguágui: nane retã ndojekastigamo'ãigui, ni kyse puku ipu'aka hesekuéra, ndopekáiramo hikuái Itupãre.
11 Ha ko'ãg̃a, che ruvicha ani hag̃ua ojeity ha oñembotavy hembipotágui, jepe pe ñemano ko'ãg̃a ho'a hi'arikuéra, ha iñangaipa ojaho'i chupekuéra, upéva rupive ombopochýta hikuái Itupãme ojapo jave hikuái pe naiporãiva apopyre:
12 Hi'upykuéra ofalta chupekuéra, ha sa'ipaite y, ha odesidi omoĩ ipo hymbakuérare, ha oipota ho'upaite umi mba'e Ñandejára ombotovéva chupekuéra ho'u hag̃ua he'iháicha.
13 Ha ojedesidi oipurutaha umi yva tenondegua umi décima víno ha aséitegui, omomarangatuva'ekue hikuái, ha oñongatuva'ekue sacerdote-kuérape g̃uarã oservíva Jerusalén-pe ñande Tupã rova renondépe; umi mba'e ndojehejái ni peteĩ tavayguakuéra apytégui opoko peve ipo rupive.
14 Ha'ekuéra ningo omondo unos kuánto Jerusalénpe, pórke umi oikóva upépe ojapo avei upéicha, ogueru hag̃ua chupekuéra peteĩ persóna pe senádope.
15 Ko'ãg̃a oguerúvo chupekuéra ñe'ẽ, pya'e voi ojapóta, ha oñeme'ẽta ndéve oñehundi hag̃ua upe árape voi.
16 Upévare che ne rembiguái, aikuaágui opa ko'ã mba'e, akañy chuguikuéra. ha Tupã chembou amba'apo hag̃ua nendive umi mba'e, upépe opa yvy ape ári oñemondýita, ha oimeraẽ ohendúva.
17 Nde rembiguái niko irreligioso, ha oservi ára ha pyhare Tupã yvagapegua, ko'ágã, che ruvicha, apyta nendive, ha ne rembiguái osẽta pyhare ñúme, ha

añembo'éta Tupãme ha ha'e omombe'úta chéve araka'épa ojapo hikuái iñangaipa.
18 Ha ajúta ahechaukáta ndéve, upéi resẽta opa ne ehérsito ndive, ha ndaipóri mo'ãi umi nde rehe ojokótava.
19 Che rogueraháta Judea mbyte rupi, reguahẽ meve Jerusalén renondépe. ha amoĩta nde guapyha ijapytépe; ha remosẽta chupekuéra ovecha ndorekóivaicha ovecharerekua, ha peteĩ jagua ndoipe'amo'ãi ndéve ijuru: ko'ã mba'e oje'égui chéve che aikuaa mboyve, ha oñemombe'u chéve, ha che añemondo amombe'u haguã nde.
20 Upémarõ iñe'ẽ ombovy'a Holofernes ha enterove hembiguáikuérape. ha oñesorprende hikuái iñarandúre, ha he'i:
21 Ndaipóri kuña peichagua peteĩ yvy pehẽngue guive ambuépe, hova porã ha iñarandu haguére.
22 Upéicha avei he'i chupe Holofernes. Tupã ojapo porã nembou haguére tavayguakuéra renondépe, ikatu haguã imbarete ore pópe ha ñehundi umi ohecha'ỹva che ruvicha ári.
23 Ha ko'ãga nde rova porã, ha ne ñe'ẽme neporã: katuete rejapo ramo ere haguéicha ne Tupã ha'éta che Tupã, ha reikóta rréi Nabucodonosor rógape, ha reñemomba'eguasúta opa mba'e rupi yvy.

MOAKÃHA 12 rehegua

1 Upéi omanda ojegueru haguã chupe iplato oñemoĩhápe; ha he'i ombosako'i hãgua chupe hi'upykuéragui, ha hoy'u hãgua vínogui.
2 Judit he'i: —Nda'umo'ãi chugui, ani haguã oiko mba'e vai.
3 Upémarõ Holofernes he'i chupe: —Opa ramo ne rembi'urã, mba'éicha piko rome'ẽta ndéve ko'ãichagua? ndaipórigui orendive ne retãygua.
4 Upémarõ Judit he'i chupe Ne ánga oikoveháicha, che ruvicha, ne rembiguái ndogastamo'ãi umi mba'e arekóva, Ñandejára omba'apo mboyve che pópe umi mba'e ha'e odesidi va'ekue.
5 Upémarõ Holofernes rembiguái kuéra ogueraha chupe pe tendáre, ha oke pyharepyte peve, ha opu'ã ko'ẽmbotávo.
6 Ha omondo Holofernes-pe, osalvávo: "Che ruvicha toheja ko'ágã ne rembiguái toho oñembo'e haguã."
7 Upémarõ Holofernes he'i umi guárdiape ani hãgua ojoko chupe, ha péicha opyta tres día pe kampaméntope, ha pyharekue oho Betulia ñúme, ha ojejohéi peteĩ ykuápe pe kampaménto ykére.
8 Osẽvo, ojerure Israel Járape odirihi haguã hape omopu'ã haguã hetãygua ra'ykuérape.
9Upémarõ ha'e oike ipotĩ ha opyta pe tendáre, ho'u peve ho'u ka'aru.
10 Ha cuatro díape Holofernes ojapo peteĩ karu guasu hembiguáikuérape g̃uarãnte, ha nohenóiri ni peteĩ ofisiálpe pe karu guasurã.
11 Upémarõ Jesús he'i Bagoáspe, ha'e oñatende va'ekue opa mba'e orekóvare: "Tereho ha ekonvense ko kuña evréa nendive tou ore rendápe okaru ha hoy'u hãgua orendive".
12 Pórke, péina ápe, oporomondýita ñande persónape g̃uarã, jahejáramo peichagua kuña oho, ndajarekói haguére hendive; ndajagueraháiramo chupe ñande rendápe, ha'e ñanembohory ñanderehe.
13 Upéi Bagoas oho Holofernes renondégui ha ou hendápe ha he'i chupe: —Ani okyhyje ko mitãkuña porã ou haguã che ruvicha rendápe ha oñemomba'eguasu haguã henondépe, hoy'u víno ha tovy'a orendive ha toime". ojapo ko ára peteĩva umi asirio rajy ramo, oservíva Nabucodonosor rógape.
14 Upémarõ Judit oporandu chupe: "¿Máva piko che ko'ãga, añe'ẽ vai hag̃ua che ruvicháre?". katuete opa mba'e oguerohorýva chupe ajapóta pya'e, ha ha'éta che vy'apavẽ che ñemano ára peve.
15 Upémarõ ha'e opu'ã ha oñembojegua ijao ha opa kuña ao reheve, ha hembiguái oho omoĩ chupe yvýpe pire hũva Holofernes rovái, orresivi va'ekue Bagoásgui oipuru hag̃ua káda día, oguapy ha... ho'u hi'ári.
16 Upémarõ Judit oike ha oguapy, Holofernes ikorasõ ipy'aite guive, ha iñakãrakue, ha oipotaiterei hendive. oha'arõgui peteĩ ára ombotavy haguã chupe, ohecha haguégui chupe.
17 Upémarõ Holofernes he'i chupe: "Ey'u ko'ãg̃a ha evy'a orendive".
18 Upémarõ Judit he'i: "Che ruvicha, ko'ág̃a amboy'úta, pórke ko'ãg̃a che rekove tuichavéntema cherehe umi ára che anase guive".
19 Upéi ogueraha ha ho'u ha hoy'u henondépe hembiguái oprepara va'ekue.
20 Holofernes ovy'aiterei hese, ha hoy'u hetave víno ho'u va'ekuégui peteĩ díape onase guive.

MOAKÃHA 13 rehegua

1 Ko'ãg̃a ka'aru, hembiguaikuéra pya'e oho, ha Bagoas omboty hoga okahára, ha omosẽ ijára renondégui umi oha'ãvape; ha oho hikuái hupápe, opavave ikane'õgui, are guivéma pe karu guasu.
2 Judit opyta ha'eño pe tenda ha Holofernes oñeno ha'eño hupápe, henyhẽgui vínogui.
3 Ko'ãg̃a Judit omanda hembiguáipe oñembo'y hag̃ua ikoty okahára ha oha'arõ hag̃ua chupe. osẽvo, ojapoháicha ára ha ára: he'ígui osẽtaha iñembo'épe, ha oñe'ẽ Bagoas-pe upéicha avei.
4 Upémarõ opavave osẽ ha avave ndopytái pe kotýpe, ni michĩva ni tuicha. Upéi Judit, oñembo'y hupápe, he'i ipy'apýpe: "Ñandejára Tupã ipu'akapáva, emañamína ko'ã mba'e che po ajapova'ekuére Jerusalén ñemomba'eguasu haguã.
5 Ko'ãg̃a niko ára reipytyvõ hag̃ua ne erénsia, ha rejapo hag̃ua ne emprendimientokuéra oñehundi hag̃ua umi enemigokuéra opu'ãva ore rehe.
6 Upéi og̃uahẽ pe tupa pilárpe, oĩva Holofernes akãme, ha oguenohẽ upégui ijyva.
7 Upéi oñemboja hupápe ha ojagarra iñakãrague ha he'i: "Chemombaretemína, Ñandejára Israel Jára, ko árape".
8 Ha'e oinupã mokõi vése ijajúra, ha oipe'a chugui iñakã.

9 Ha oity hete tupagui, ha omboguejy pe jyva umi pilar-gui. ha anon osẽ rire, ha ome'ẽ Holofernes iñakã hembiguáipe;
10 Ha'e omoinge iku'a ryrúpe, ha mokõivéva oho oñondive ijepokuaaháicha oñembo'e haguã, ha ohasávo pe kampaménto, ojere pe ñúre, ojupi yvyty Betulia-pe ha oĝuahẽ okẽme.
11 Upémarõ mombyry guive Judit he'i umi guárdia oĩvape pe okẽme: "Peipe'a ha peipe'a pe okẽ ojejapóva ko árape.
12 Umi kuimba'e itavaygua ohendúvo iñe'ẽ, pya'e oho hikuái pe siuda rokẽme, ha ohenói hikuái umi ansiáno oĩvape upe siudápe.
13 Ha upéi oñani hikuái oñondive, michĩ ha tuicháva, iñextraño haguére chupekuéra ou hague.
14 Upémarõ hatã he'i chupekuéra: "Pemomba'eguasu, pemomba'eguasu Ñandejárape, pemomba'eguasu Ñandejárape, ha'e ningo ha'e ndoipe'áigui pe poriahuvereko Israélgui, ko pyharépe ohundi che po rupive ñane enemigokuérape".
15 Upémarõ ha'e oguenohẽ akã pe voságui, ha ohechauka, ha he'i chupekuéra, péina ápe Holofernes akã, Asur ehérsito ruvicha, ha péina ápe pe akã, ha'e oñeno haguépe oka'úvo; ha andejra oinupã chupe kuña po rupi.
16 Ñandejára oikoveháicha, cheñongatuva'ekue che rape aha haguépe, che rova ombotavy chupe oñehundi peve, ha upéicharõ jepe ndojapói angaipa chendive, chemongy'a ha chemotĩ haĝua.
17 Upéi enterove tavayguakuéra oñemondýi hechapyrãva, ha oñesũ ha omomba'eguasu Ñandejárape ha he'i peteĩ py'aite guive: "Ñandejára, toñemomba'eguasu ndéve, ko árape remboyke haguére ne retãygua enemigokuérape".
18 Upémarõ Ozías he'i chupe: "Oh rajy, nde rovasa Tupã Ijyvatevévagui opa kuña oĩva ko yvy ape ári. ha toñemomba'eguasu Ñandejára Tupã, ojapova'ekue yvága ha yvy, ndegueraha va'ekue oñeikytĩ haĝua ore enemigokuéra ruvicha akã.
19 Kóva nde jerovia ndoipe'amo'ãi yvypóra korasõgui, imandu'áva Ñandejára pu'akare tapiaite ĝuarã.
20 Ha Tupã ombojere ndéve ko'ã mba'e peteĩ ñemomorã tapiaite ĝuarã, ndevisita haĝua mba'e porãme nderehejareírigui nde rekove ore retã jehasa'asy rehe, ha katu revenga ore ñehundi, reguata porãvo ore Tupã renondépe. Ha opavave tavayguakuéra he'i; Upéicha toiko, upéicha toiko.

MOAKÃHA 14 rehegua

1 Upémarõ Judit he'i chupekuéra: "Che ryvy kuéra, pehendumína ko'ágã, ha pejagarra ko akã ha peñapytĩ pe tenda ijyvatevévape pende murálla ári.
2 Ha péicha ojekuaa vove pyhareve, ha kuarahy osẽta yvy ári, peteĩ teĩ pejagarra hi'armakuéra, ha pesẽ peteĩ teĩ kuimba'e ipy'aguasúva pe tavaguasúgui, ha pemoĩ peteĩ kapitán hi'arikuéra, peipotáramoguáicha peguejy ñúme umi asirio ñangarekoha gotyo; ha katu ani reguejy.
3 Upéi ojagarráta hi'armakuéra ha oikéta ikampaméntope ha omopu'ãta Asur ehérsito ruvichakuérape, ha odipara Holofernes rógape, ha ndojuhumo'ãi chupe okañýta nde rova renondépe.
4 Upéicharõ, peẽ ha opavave oikóva Israel rembe'ýpe, pepersegita chupekuéra ha pehundita chupekuéra ohokuévo.
5 Pejapo mboyve ko'ã mba'e, cherenói Aquior pe amoníta, ohecha ha oikuaa haĝua pe odespresia va'ekuépe Israel rogagua, ha omondova'ekue chupe oréve, ha'ete ku omano meve.
6 Upéi ohenói hikuái Aquior-pe Ozías rógagui. ha oĝuahẽvo, ha ohechávo Holofernes akã peteĩ kuimba'e pópe tavayguakuéra aty guasúpe, oñesũ hova ári, ha ijespíritu ndoikói.
7 Ha orrekupera rire chupe, oñesũ Judit py gotyo ha omomba'e chupe ha he'i: "Nde reñemomba'eguasúta entéro umi tavernákulo oĩvape Judápe ha opa tetãme, ohendúvo nde réra oñemondýita".
8 Ko'áĝa emombe'u chéve opa mba'e rejapo va'ekue ko'ã árape. Upéi Judit omombe'u chupe opa mba'e ojapova'ekue, osẽ guive upe aravo peve oñe'ẽ chupe kuéra.
9 Ha ohejávo oñe'ẽ, umi hénte osapukái hatã, ha ojapo peteĩ tyapu vy'ápe itavaguasúpe.
10 Aquior ohechávo opa mba'e Israel Jára ojapo va'ekue, ojeroviaiterei Ñandejárare, ha osirkunsida ipire ro'o, ha oñembojoaju ko'aĝaite peve Israel rogagua ndive.
11 Ha ko'ẽmbotávo, omosaingo hikuái Holofernes akã pe murálla ári, ha peteĩ teĩ ojagarra hi'armakuéra, ha oho hikuái aty guasúpe pe yvyty rembe'ýpe.
12 Umi asirio katu ohechávo chupekuéra, omondo umi líder rendápe, ha'ekuéra ou umi kapitán ha imburuvichakuéra rendápe, ha káda imburuvichakuéra rendápe.
13 Upémarõ oĝuahẽ hikuái Holofernes rógape ha he'i pe oñatende va'ekuépe opa mba'e orekóvape: "Epu'ã ko'áĝa ore ruvicha, pórke umi tembiguái ipy'aguasu oguejy haĝua ore kóntrape oñorairõ haĝua, ikatu haĝuáicha oñehundipaite chupekuéra".
14 Upéi oike Bagoáspe ha ombota pe tenda rokẽ. ha'e oimo'ãgui oke hague Judit ndive.
15 Péro avave nombohováigui, oipe'a ha oike pe koty okeháp, ha ojuhu chupe ojepoiha yvýpe omanóma, ha ojepe'a chugui iñakã.
16 Upévare osapukái hatã, hasẽ, osuspira, ha sapukái mbarete, ha omondoro ijao.
17 Oike rire pe tendáre Judit opytu'u haguépe, ha ndojuhúi chupe, opoi pe puévlo rendápe ha osapukái:
18 Ko'ã tembiguái otraisiona; peteĩ kuña hebréo pegua omotĩ mburuvicha guasu Nabucodonosor rógape, péina ápe, Holofernes oñeno yvýpe iñakã'ỹre.
19 Umi asirio ehérsito ruvichakuéra ohendúvo ko'ã mba'e, oikytĩ ijao ha iñakãrakuetereíma, ha oñehendu sapukái ha tyapu tuichaitereíva pe kampaménto tuichakuére.

MOAKÃHA 15 rehegua

1 Umi oĩva umi óga kárpape ohendúvo, oñemondýi pe mba'e ojehúvare.

2 Ha kyhyje ha oryrýi ho’a hi’arikuéra, ha ndaipóri avave oñeanimáva opyta hapicha resa renondépe, ha katu osẽ pya’e oñondivepa, okañy hikuái opa tape ñúme ha yvyty gotyo.
3 Umi oñemoĩva’ekue avei umi montáña oĩvape Betulia jerére, okañy. Upéi Israel ñemoñare, opavave oñorairõva ijapytepe kuéra, osẽ pya'e hese kuéra.
4 Upéi omondo Ozíaspe Betomastémpe, Bebai, Cobai, Cola ha opa Israel rembe'ýpe, umi omombe'úva umi mba'e ojehúva, ha opavave osẽ pya'e haguã iñenemigokuérape ohundi haguã chupekuéra.
5 Israel ñemoñare ohendúvo upéva, opavave ho'a hesekuéra peteĩ ñe'ẽme ha ojuka chupekuéra Cobai peve, upéicha avei umi oúva Jerusaléngui ha opa yvyty guasúgui (umi kuimba'e omombe'úgui chupekuéra mba'épa oiko iñenemigokuéra kampaméntope) ha umi oĩva Galaad ha Galileape, omuña chupekuéra heta jejuka reheve, ohasa peve Damasco ha ijyvy rembe'ýre.
6 Umi hembýva Betuliape ho'a Asur kampaméntope, ha omondapa chupekuéra, ha tuicha ipirapire heta.
7 Ha umi Israelgua ou jeývа ojejuka haguégui oguereko pe hembýva; ha umi puévlo ha tavaguasu oĩva yvyty ha ñúme, oguenohẽ heta mba’e ojegueru va’ekue.
8 Upéi pe saserdóte guasu Joacim ha umi Israelgua ymaguare oikóva Jerusalénpe, ou ohecha hag̃ua umi mba’e porã Ñandejára ohechauka va’ekue Israélpe, ha ohecha hag̃ua Judit-pe ha osaluda hag̃ua chupe.
9 Oguahẽvo hendápe, ohovasa chupe hikuái peteĩ ñe'ẽme ha he'i chupe: —Nde hína Jerusalén ñemomba'e guasu, nde ha'e Israel ñemomba'eguasu tuichavéva, nde ha'e pe vy'a guasu ñane retãme.
10 Opa ko'ã mba'e rejapo nde po rupive, heta mba'e porã rejapo Israel rehe, ha Tupã ovy'a hese. Ha opavave he'i: —Toiko upéicha.
11 Pe puévlo omondapa pe kampaménto 30 día aja, ha ome’ẽ Judit Holofrnespe hogapa, ha opa iplato, hupa, mba’yru, ha opa mba’e orekóva, ha ha’e ojagarra ha omoĩ imúla ári. ha ombosako'i ikarréta ha omoĩ hi'ári.
12 Upémarõ enterove kuña israelíta oñani ohecha hag̃ua chupe, ha ohovasa chupe ha ojeroky chupe kuéra, ha ojagarra ipópe hakã ha ome’ẽ avei umi kuña oĩvape hendive.
13 Omoĩ hikuái peteĩ guirnalda olivo rehegua hese ha hembiguái oĩva hendive, ha ha'e oho jeroky pukukue opavave tavayguakuéra renondépe, omoakã kuñáme ijurúpe.

MOAKÃHA 16 rehegua

1 Upéi Judit oñepyrũ opurahéi ko aguyje opa Israel rupi, ha opavave opurahéi hapykuéri ko purahéi omomba'eguasúva.
2 Upémarõ Judit he'i: —Eñepyrũ che Járape plátaco reheve, epurahéi che Ruvichape platillo reheve.
3 Tupã oitypa umi ñorairõ, umi kampaménto oĩva puévlo apytépe ha’e chepe’a umi chepersegi va’ekuégui.
4 Asur osẽ umi montáñagui nórtegui, ha’e ou diez mil ijehérsito ndive, umi hénte ojokóva umi ysyry, ha umi kavaju arigua ojaho’i umi sérro.
5 Ha’e oñembotuicha ohapytaha che rembe’y, ha ojukataha che mitãrusukuérape kyse puku reheve, ha oinupãtaha umi mitã okambúvape yvýpe, ha ojapotaha che membykuéragui peteĩ mba’yru, ha che vírhenkuéragui peteĩ botínicha.
6 Ha katu Ñandejára Ipu’akapáva omboyke chupekuéra peteĩ kuña po rupive.
7 Pe ipu'akapáva ndo'ái umi mitãrusu, ni umi Titán ra'y oinupã chupe, ni umi gigante yvate oñemoĩ hese.
8 Ha’e ningo oipe’a pe viúda ao omomba’eguasu hag̃ua umi ojejopy vaívape Israélpe, ha oñohẽ hova ryguasu rupi’a, ha oñapytĩ iñakãrague peteĩ llantape, ha ogueraha peteĩ ao de líno ombotavy hag̃ua chupe.
9 Isandalia oisu’u hesa, iporãha ogueraha iñakãme prisionero ramo ha pe fauchion ohasa ijajúra rupi.
10 Umi persa oryrýi ha’e ipy’aguasu haguére, ha umi médo okyhyjeterei ha’e ipy’aguasu haguére.
11 Upémarõ umi che jehasa’asýva osapukái vy’águi, ha umi che ikangyvéva osapukái hatã; ha katu oñemondýi hikuái: ko'ãva ohupi iñe'ẽ, ha katu ojeity hikuái.
12 Umi kuñataĩ ra’y oinupã chupekuéra, ha oinupã chupekuéra, ha’ekuéra ohundi ra’yháicha.
13 Apuraheíta andejrape pete purahéi pyahu: O andejra, nde tuicha ha nde gloria, imbarete hechapyrva, ha ndaipuakai.
14 Opa tekove toñemomba'e ndéve, nde reñe'ẽ ha ojejapo, nde remondo ne espíritu, ha ha'e omoheñói chupekuéra, ha ndaipóri ikatúva oñemoĩ ne ñe'ẽ rehe.
15 Umi montáña oñemomýita iñemopyenda guive y ndive, umi ita oñemongu'éta cera-icha nde renondépe, upéicharõ jepe reiporiahuvereko umi nde kyhyjévape.
16 Sa’ieterei ningo pe sakrifísio hyakuã asýva, ha pe ikyrakue ndohupytýi pe ofrénda ojehapývape g̃uarã.
17 ¡Aichejáranga umi tetã opu’ãva che rapichakuéra kóntrape! Ñandejára Ipu’akapáva oñevengáta chupekuéra huísio árape, omoĩvo tata ha kururu ho’ópe; ha oñandúta chupekuéra, ha hasẽta opa ára g̃uarã.
18 Oike riremínte hikuái Jerusalénpe, omomba’eguasu Ñandejárape. ha umi tavayguakuéra oñemopotĩ riremínte, oikuave’ẽ hikuái imba’ekuave’ẽ ojehapýva, ha imba’e kuave’ẽ gratis, ha ijopói.
19 Judit avei odedika opa mba’e Holofernes mba’éva, tavayguakuéra ome’ẽva’ekue chupe, ha ome’ẽ pe káha, oguenohẽva’ekue ikotýgui, jopóiramo Ñandejárape g̃uarã.
20 Upémarõ umi hénte osegi ovy’a Jerusalénpe pe Santuário renondépe tres mése aja ha Judit opyta hendivekuéra.
21 Upe tiémpo rire káda uno oho jey iñerénsiape, ha Judit oho Betuliape, opyta ijykére, ha hi’árape oñemomba’eguasu opa tetãme.
22 Ha heta ojerure chupe, ha katu avave ndoikuaái chupe oikove aja pukukue, omano rire iména Manasés ha oñembyaty itavayguakuéra ndive.
23 Ha’e katu itujave ohóvo iména rógape, orekórõ guare cien y cinco áño, ha omosãso hembiguáipe. Upémarõ omano Betuliape, ha oñotỹ chupe hikuái iména Manasés itakuápe.
24 Israel rogaygua oñembyasy 7 ára pukukue, ha omano mboyve, ome'ẽ imba'erepy opavave hi'aguĩvévape iména Manasésgui ha umi hi'aguĩvévape.
25 Ha ndaipóri okyhyjevéva Israel ra’ykuérape Judit tiémpope, ni heta tiémpo omano rire.

Umi mba'e oñembojoapýva Ester rehe

Umi mba'e oñembojoapýva Ester rehe

MOAKÃHA 10 rehegua

4 Upémarõ Mardoqueo he'i: —Ñandejára ojapo ko'ã mba'e.
5 Chemandu'águi peteĩ che képe ahechava'ekue ko'ã mba'ére, ha mba'eve ndoikói.
6 Peteĩ ykua michĩvagui oiko peteĩ rrío, ha oĩ tesape, kuarahy ha heta y.
7 Ha umi mokõi dragón hína che ha Amán.
8 Umi tetã ha'e hína umi oñembyatýva ohundi hag̃ua umi hudío réra.
9 Ha che retã ha'e ko Israel, osapukáiva'ekue Tupãme, ha ojesalvava'ekue: Ñandejára osalvágui itavayguakuérape, ha Ñandejára ñanemosãsógui opa umi mba'evaígui, ha Tupã ojapo umi techaukaha ha tuicha hechapyrãva, ndojejapóiva gentil-kuéra apytépe.
10 Upévare omoĩ mokõi sorteo, peteĩ Tupã tavayguakuérape g̃uarã ha ambue katu opa tetã ambueguápe g̃uarã.
11 Ha ko'ã mokõi sorteo ou pe óra, óra ha huísio árape, Ñandejára renondépe opa tetãnguéra apytépe.
12 Upémarõ Ñandejára imandu'a ipuévlore ha he'i hekojojaha iñerénsia.
13 Upévare umi ára oikóta chupekuéra pe mes Adar-pe, ára catorce ha quince upe mes-pe, peteĩ aty guasu, vy'a ha vy'a reheve Tupã renondépe, ñemoñarekuéra he'iháicha tapiaite itavayguakuéra apytépe.

MOAKÃHA 11 rehegua

1 Cuarto áño ogoverna haguépe Tolomeo ha Cleopatra, Dositeo, he'íva ha'eha saserdóte ha levíta, ha ita'ýra Tolomeo, ogueru ko kuatiañe'ẽ Furim rehegua, ha'ekuéra he'íva ha'eha peteĩchapa, ha ointerpreta hague Lisimaco, Toleo ra'y, oĩva Jerusalénpe.
2 Pe segundo áño ogoverna haguépe Artejerjes tuichavéva, pe primer día de mes de Nisánpe, Mardoqueo, Jairo ra'y, Semei ra'y, Cisai ra'y, Benjamín ñemoñaregua.
3 Ha'e ningo peteĩ hudío ha oiko va'ekue Susa távape, ha'e ningo peteĩ kuimba'e tuicha mba'éva.
4 Ha'e avei peteĩva umi prisionéroramo, Nabucodonosor, Babilonia ruvicha guasu ogueraha va'ekue Jerusaléngui, Judea ruvicha guasu Jeconías ndive; ha péva ha'e va'ekue ikerayvoty:
5 Péina ápe peteĩ tyapu tyapu, arasunu, yvyryrýi, ha sarambi upe tetãme.
6 Ha, péina ápe, mokõi dragón tuicháva osẽ oñorairõ hag̃ua, ha tuicha osapukái hikuái.
7 Ha osapukáivo hikuái opa tetã oñembosako'i oñorairõ hag̃ua, oñorairõ hag̃ua hikuái tavayguakuéra hekojojávare.
8 Ha péina ápe peteĩ ára iñypytũ ha iñypytũva, jehasa'asy ha jehasa'asy, jehasa'asy ha tuicha sarambi, ko yvy ape ári.
9 Ha opa tetã hekojojáva oñemondýi, okyhyjégui imba'evaígui, ha oĩma omano hag̃ua.
10 Upéi osapukái hikuái Tupãme, ha osapukáivo hikuái, ha'ete ku peteĩ ykua michĩvagui, oiko peteĩ y guasu, jepe heta y.
11 Pe tesape ha kuarahy opu'ã, ha umi ijyvy'ỹvape oñembotuicha, ha ho'upa umi omimbipávape.
12 Ko'ág̃a Mardoqueo, ohechava'ekue ko képe ha Ñandejára odesidíva ojapo, opáyrõ guare, ha'e oreko iñakãme ko sueño, ha pyhare peve oikuaase upéva.

MOAKÃHA 12 rehegua

1 Mardoqueo opytu'u korapýpe Gabata ha Tarra ndive, umi mokõi eunuco rréi ha oñangarekóva palásio rehe.
2 Ha ohendu hembipota, ha oheka hembipota, ha oikuaa omoĩtaha hikuái ipo rréi Artejerjes ári; ha upéicha ha'e ocertifica chupe kuéra rréipe.
3 Upéi pe rréi ohesa'ỹijo umi mokõi eunukope, ha okonfesa rire hikuái upéva, ojeestrangulisa chupekuéra.
4 Ha pe rréi ojapo peteĩ kuatiañe'ẽ ko'ã mba'ére, ha Mardoqueo ohai avei upévagui.
5 Upémarõ pe rréi he'i: Mardoqueo oservi hag̃ua pe korapýpe, ha upévare omyengovia chupe.
6 Amán, Amadato ra'y, Agagua, oñemomba'eguasúva mburuvicha guasu renondépe, oheka Mardoqueo ha ipuévlope, umi mokõi eunuco rréi reheguágui.

MOAKÃHA 13 rehegua

1 Umi kuatiañe'ẽ rekopia ha'e va'ekue kóicha: Mburuvicha guasu Artejerjes ohai ko'ã mba'e umi prínsipe ha mburuvichakuéra oĩvape ipoguýpe India guive Etiopía peve, cien veinte y siete provínsiape.
2 Upe rire oiko chehegui che ruvicha heta tetã ári ha areko dominio opa mundo ári, ndaha'éi añemopu'ãva che autorida ñembotuicha reheve, ha katu ajegueraha tapiaite tekojoja ha py'aguapýpe, apropósito amohenda meme che sãmbyhyhárape peteĩ tekove kirirĩháme, ha ajapo che rréino py'aguapýpe, ha aipe'a ahasa hag̃ua pe kósta paha peve, ambopyahu hag̃ua py'aguapy, opa yvypóra oipotáva.
3 Ko'ág̃a aporandúvo che consejerokuérape mba'éichapa ikatu ojehu kóva, Amán, iñarandu porãvéva ñande apytépe, ha ojeguerohoryva'ekue hembipota porã meme ha ijeroviapyre, ha oguerekóva pe ñemomba'eguasu mokõiha tenda rréinope.
4 Omombe'u oréve, opa tetãnguérape ko yvy tuichakue javeve oñemosarambiha peteĩ tavayguakuéra iñañáva, oguerekóva léi oñemoĩva opa tetãnguéra rehe, ha odespreciáva tapiaite rréi rembiapoukapykuéra, upéicha rupi ñane rréinokuéra ñembojoaju, ore intención honorablemente, ndaikatúi oho tenonde gotyo.
5 Jahechávo upéicharõ ñantende ko tavayguakuéra añoite oñemoĩha tapiaite opa yvypóra ndive, ojoavyha umi léi iñextrañoitévape, ha mba'e vai ojeafectáva ñane estado rehe, omba'apo opa mba'e vai ikatúva ojapo ani hag̃ua oñemopyenda mbarete ñane rréino:
6 Upévare ro'e, opa umi oñe'ẽva peẽme kuatiápe Amán rupive, oñeordena va'ekue umi mba'ére, ha oĩva ore ykére, opavave, hembireko ha imembykuéra ndive, oñehundipaite hag̃ua iñenemigokuéra kyse puku rupive, opa poriahuvereko ha poriahuvereko'ỹre, ára catorce mes Adar-pe, ko áñope:
7 Ikatu hag̃uáicha ha'ekuéra, yma ha ko'ág̃a avei iñañáva, peteĩ árape violénsia reheve oho pe sepultúrape, ha upéicha

tapiaite ko’ág̃a guive omoĩ porã ñane mba’e, ha jepy’apy’ỹre.
8 Upémarõ Mardoqueo opensa opa mba’e Ñandejára ojapo va’ekuére ha oñembo’e chupe.
9 He'i: “Ñandejára, Ñandejára, Rréi Ipu'akapáva, ko yvy tuichakue oĩ nde poguýpe, ha nde remoĩramo resalva haguã Israel-pe, ndaipóri avave ikatúva nerembiguai.
10 Nde rejapo yvága ha yvy, ha opa mba'e hechapyrãva yvága guýpe.
11 Nde ha’e opa mba’e Jára, ha ha ndaipóri kuimba’e ikatúva oñemoĩ nderehe, ha’éva Ñandejára.
12 Nde reikuaa opa mba’e, ha reikuaa, Ñandejára, ndaha’eiha peteĩ ñemboyke ni orgullo, ni mba’eveichagua gloria rembipota rehe, nañesũi hague Amán orgulloso renondépe.
13 Ikatu kuri añekontenta pe voluntad porã reheve Israel salvasión rehe, ahetũvo ipy jyva.
14 Che katu ajapo péicha, ani haguã amomba'eguasu yvypóra rekomimbipa Tupã rekomimbipágui, ha namomba'eguasúi avavépe, nde añoite, Tupã, ha ndajapomo'ãi orgulloso.
15 Ha ko’ág̃a, O Ñandejára Tupã ha Rréi, eporiahuvereko ne tavayguakuérape, hesakuéra oĩgui ororehe oremboja hag̃ua mba’eve; heẽ, ohundise hikuái pe erénsia, ha’eva’ekue nemba’e iñepyrũmby guive.
16 Ani remboyke pe párte reguenohẽ va’ekue Egíptogui ndejehegui.
17 Ehendu che ñembo'e ha eiporiahuvereko ne erénsia: emoambue ore ñembyasy vy'ápe, roikove haguã Ñandejára, ha romomba'eguasu nde réra, ha ani rehundi umi nde ñemomba'eguasúva juru, Ñandejára.
18 Opa Israelgua upéicha avei osapukái ipy'aite guive Ñandejárape, omano haguére hikuái hesa renondépe.

MOAKÃHA 14 rehegua

1 Rréina Ester okyhyjégui omanógui, oho Ñandejára rendápe.
2 Ha omoĩ ijao hechapyrãva, ha omonde ijao jehasa asy ha ñembyasy, ha umi mba’e ryakuã porã rendaguépe ojaho’i iñakã tanimbu ha estiérrope, ha omomirĩeterei hete, ha opa umi lugár ovy’aha omyenyhẽ iñakãrague rasgadogui.
3 Ha oñembo'e Ñandejára Israel Járape ha he'i: “Che Ruvicha, nde añoite ore Rréi.
4 Che pórke che pelígro oĩ che pópe.
5 Che imitã guive ahendu che rogaygua tribu-pe nde, O Ñandejára, reipe’a hague Israel-pe opa tavayguakuéra apytégui, ha ore rukuérape opa umi henonderãgui, peteĩ erénsia opa ára g̃uarã, ha rejapopaite opa mba’e repromete va’ekue chupekuéra.
6 Ha ko’ág̃a ropeka ne renondépe, upévare ore reme’ẽ ore enemigokuéra pópe.
7 Romomba’eguasu haguére itupãnguérape: Ñandejára, nde rekojoja.
8 Ha'e kuéra katu nañambopy'aporãi ñaimeha ñeñapytĩmbýpe.
9 Omboguetaha hikuái pe mba’e nde juru rupive remoĩva’ekue, ha ohundíta ne erénsia, ha ojokóta umi nemomba’eguasúva juru, ha ombogue hag̃ua nde róga ha nde altár rekomimbipa.
10 Ha eipe’a umi tetã ambuegua juru omombe’u hag̃ua umi ta’anga omomba’eguasúva, ha tomomba’eguasu hag̃ua peteĩ rréi hetepávape opa ára g̃uarã.
11 O Ñandejára, ani reme’ẽ ne vastón umi ndaha’éivape mba’eve, ha ani opuka hikuái ore ho’áre; ha katu ombojere hi’ári iñarandu, ha ojapo chugui peteĩ ehémplo, omoñepyrũva’ekue kóva ñanderehe.
12 Nemandu’áke, Ñandejára, ejekuaauka ore jehasa asy jave, ha eme’ẽ chéve py’aguasu, O tetãnguéra Rréi, ha opa pu’aka Jára.
13 Eñe'ẽ porã chéve che jurúpe leõ renondépe, embojere ikorasõ ndaija'éi haguã pe oñorairõvare ñanendive, opa haguã ha'e ha opavave oimo'ãva hese.
14 Oremosãsõ nde po rupive, ha chepytyvõ che aimeva'ekue nandi, ha ndarekóiva ótro pytyvõ nde reínte.
15 Nde niko reikuaa opa mbae, o andejra; nde reikuaa che ndacha'eiha umi hekojoja'ỹva ñemomba'e rehe, ha ambojeguaruha umi noñesirkunsidáiva ru, ha opa tetã ambueguápe.
16 Nde reikuaa che tekotevẽha, che ambojeguaru haguére pe techaukaha che estancia yvategua, oĩva che akã ári umi ára ajechaukahápe, ha chembojeguaru peteĩ trapo menstruación-icha, ha ndamondéi aime jave año año.
17 Ha ne rembiguái ndokarúi hague Amán mesápe, ha che namomba’eguasúi hague pe rréi karu guasu, ni ndo’úi hague pe víno oñekuave’ẽva vínogui.
18 Nde rembiguái avei ndovy’ái va’ekue chegueru guive ko’ápe ko’ág̃a peve, síno nderehe, Ñandejára Abrahán Jára.
19 O nde Tupã ipu’akapáva opa mba’e ári, ehendu umi opyrũva ñe’ẽ ha orepe’a umi iñañáva pógui, ha chepe’a che kyhyjégui.

MOAKÃHA 15 rehegua

1 Mbohapyha árape, omohu'ãvo iñembo'e, omoĩ ijao ñembyasy ha omonde ijao omimbipáva.
2 Oñembojegua porã rire, ohenói rire Tupã Ñandejárape, ha'éva opa mba'e ohecháva ha osalvátava, ogueraha hendive mokõi tembiguái.
3 Ha pe oñembo’ýva ári, ojegueraha porãramoguáicha;
4 Ha pe ótro katu oho hapykuéri, oguerah//áva itranína.
5 Ha’e ningo pytã, iporãiterei rupi, hova ovy’a ha ovy’aiterei.
6 Upéi ohasávo opa okẽ rupi, oñembo’y pe rréi renondépe, oguapýva itrónope, ha oñemondepaite ijao hechapyrãva reheve, opavave omimbipáva óro ha ita porãgui. ha ha’e okyhyjeterei.
7 Upéi ohupi hova omimbipáva ha omaña vaieterei hese, ha pe rréina oñesũ, ipire morotĩ ha oñedesmaia, ha oñesũ pe kuñataĩ ohóva henondépe akã ári.
8 Upéi Ñandejára omoambue pe rréi espíritu ipy’aporãme, ha’e kyhyjépe opoi itrónogui ha ojagarra chupe ijyva ári, ou jey peve ijupe, ha okonsola chupe mborayhúpe ñe’ẽ ha he’i chupe:
9 Ester, ¿mba’épa la oikóva? Che ningo ne ryvy, eñemokyre'ỹ.
10 Nderemanomo'ãi, ore rembiapoukapy ha'éramo jepe general: eñemboja.
11 Ha upéicha ohupi ipóste de óro ha omoĩ ijajúrare.
12 Ha oñañuã chupe ha he'i: —Eñe'ẽ chéve.

13 Upémarõ kuña he'i chupe: —Che ruvicha, rohecha Tupã remimbou ramo, ha che py'a okyhyjégui akyhyjégui nde rekovégui.
14 Nde ningo che hechapyrãva, che jára, ha nde rova henyhẽ mborayhúgui.
15 Ha oñe'ẽ aja, oñesũ ikangypaite.
16 Upéi pe rréi oñemondýi ha enterove hembiguaikuéra okonsola chupe.

MOAKÃHA 16 rehegua

1 Mburuvicha guasu Artejerjes omomaitei umi mburuvicha ha mburuvichakuéra cien veinte provincia-pegua, India guive Etiopía peve, ha opa ore poguýpe jeroviahape.
2 Heta, heta jey oñemomba'eguasuvévo chupekuéra umi prínsipe ipy'aporãvagui, oñemomba'eguasuvéntema chupekuéra,
3 Ha ani peñeha'ã pemoñeñandu vai umi ñande poguýpente, péro ndaikatumo'ãi pegueropu'aka heta mba'e, peñeha'ã pejapo umi mba'e porã ojapóvare hesekuéra.
4 Ha ndaha'éi peipe'a aguyje añónte yvypóra apytégui, ha katu avei ojeipyso umi tapicha hekovai ñe'ẽ gloriosa reheve, araka'eve naiporãiva'ekue, oimo'ã hikuái okañy hag̃ua Tupã hustísiagui, ohecháva opa mba'e ha ndocha'éiva mba'evaígui.
5 Py'ỹinte avei umi oñe'ẽva hekojojáva omaneha hag̃ua iñamigokuéra mba'e, ojapo heta umi ipoguýpe oĩvape opartisipa hag̃ua umi inosénte ruguy, ha ombojere chupekuéra umi mba'e vai oñepohano'ỹvape.
6 Ombotavy japu ha ñembotavýpe umi príncipe inocencia ha imba'eporã.
7 Ko'ág̃a ikatu pehecha kóva, romombe'u haguéicha, ndaha'éi ningo umi tembiasakue yma guare rupive, pehechaháicha, peheka ramo mba'épa ojejapo va'ekue ko'ã ára pahápe umi oñemoĩva'ekue autorida-pe heko vai rupi.
8 Ha ñañangarekova'erã pe ára oútavare, ikatu hag̃uáicha ñane rréino ipy'aguapy ha py'aguapýpe opa yvypórape g̃uarã.
9 Mokõivéva, ñamoambuévo ñane propósito, ha akóinte jahusga umi mba'e ojehechakuaáva proceso jojavéva reheve.
10 Amán, peteĩ macedonio, Amadata ra'y, ha'e ningo peteĩ extranhéro pe persa ruguygui, ha mombyry oĩ ñande py'aporãgui, ha peteĩ extranhéro orresivi haguéicha ñandehegui.
11 Ko'ág̃a peve ahupyty pe mborayhu rohechaukáva opa tetãme, oñembohéraháicha chupe ñande ru, ha oñembotuicha meme chupe opa tapicha oúva rréipe.
12 Ha'e katu ndoguerahái tuicha mba'e orekóva, oipe'a ñandehegui ñande rréino ha ñande rekove.
13 Heta ñembotavy ha iñarandu rupi oheka oréve ñehundi, Mardoqueo avei, osalva va'ekue ore rekove, ha ohupytýva tapiaite ore mba'eporã, ha avei Ester ndorekóiva kulpa, opartisipáva ore rréinope, hetã kompletoite ndive.
14 Pórke ko'ã mba'e rupive ha'e opensa, ha otopa ndoroguerekóiha iñamígo rombohasa haguére umi persa rréino umi macedoniope.
15 Ha katu jahechakuaa umi judío, ko karai iñañáva ome'ẽ va'ekue oñehundipaite hag̃ua, ndaha'eiha umi mba'e vai apoha, síno oikove umi léi hekojojávare.
16 Ha ha'ekuéra ha'e hag̃ua Tupã ijyvatevéva ha ipu'akavéva, oikovéva ra'y, omohendava'ekue pe rréino ñandéve ha ñande ypykuérape g̃uarã iporãvévape.
17 Upévare iporã napemoĩri ejecución-pe umi kuatiañe'ẽ omondova'ekue peẽme Amán Amadata ra'y.
18 Pe omba'apo va'ekue ko'ã mba'e, oñemosaingo Susa rokẽme enterove hogayguakuéra ndive: Ñandejára, oisãmbyhýva opa mba'e, pya'e voi ovengávo chupe umi desiértope.
19 Upévare peikuaaukáta opa hendápe ko kuatiañe'ẽ, ikatu hag̃uáicha umi hudío oikove lívre ha'ekuéra he'iháicha.
20 Ha peipytyvõta chupekuéra, upe ára jepe, ha'évo ára 13ha jasy Adar-pe, ikatu hag̃uáicha oñevenga hesekuéra, ijehasa asy jave oñemoĩta hi'arikuéra.
21 Tupã ipu'akapáva ojere vy'ápe chupekuéra pe ára, omanotahaguére umi tavayguakuéra ojeporavóva.
22 Peẽ pejapo vaerã pe arete guasu apytépe opa karu guasu reheve.
23 Ko'ág̃a ha ko'ág̃a peve ikatu hag̃uáicha oĩ segurida ñandéve ha umi persa ojeafectávape; ha katu umi okonspirávape ñanderehe peteĩ mandu'a ñehundi rehegua.
24 Upévare opa tavaguasu ha tetã taha'e ha'éva, ndojapomo'ãiva ko'ã mba'e he'iháicha, oñehundíta poriahuvereko'ỹre tata ha kysepuku reheve, ha ndaha'éi ojehasa'ỹva yvypórape g̃uarãnte, ha katu avei ojehayhu'ỹvéva mymba ka'aguy ha guyrakuérape tapiaite g̃uarã.

THE Wisdom OF Solomon

Salomón Arandu

MOAKÃHA 1

1 Pehayhu tekojoja, peẽ pehuséva ko yvy ape ári, pepensa Ñandejárare pende py'a porã reheve ha pene korasõ sencillo reheve peheka chupe.
2 Ha'e ojejuhúta umi noñeha'ãiva chupe; ha ojehechauka umi ndojeroviáivape hese.
3 Umi pensamiénto ivaíva ningo oipe'a Ñandejáragui, ha ipu'aka oñeha'ã jave, okorrehi umi iñarandu'ỹvape.
4 Peteĩ ánga iñañávape ndoikemo'ãi arandu; ni peiko pe tete oĩva angaipa poguýpe.
5 Pe espíritu sánto oporokorrehítava okañýta pe ñembotavygui, ha oipe'áta umi mba'e oñentende'ỹvagui, ha ndopytamo'ãi oike jave tekojoja.
6 Pe arandu ningo peteĩ espíritu oporohayhúva; ha nomboykemo'ãi iñe'ẽ vaihárape iñe'ẽgui, Tupã ha'égui testigo ipópe, ha peteĩ ohecháva añete ikorasõ, ha ohendúva iñe'ẽ.
7 Ñandejára Espíritu omyenyhẽgui ko yvy, ha pe oguerekóva opa mba'e oikuaa ñe'ẽ.
8 Upévare pe oñe'ẽva hekope'ỹva ndaikatúi oñeñomi, ha ndohasamo'ãi ijykére pe venganza okastigávo.
9 Inquisición ojejapótagui umi iñañáva conseje-pe, ha iñe'ẽ ryapu oúta Ñandejárape ojehechauka hag̃ua hembiapo vaikue.
10 Pe envidia apysa ohendu opa mba'e, ha umi ñe'ẽmbegue ryapu nokañýi.
11 Upévare, peñangarekóke pe ñe'ẽrei, ha upéva ndovaléi mba'everã. ha pejejoko pene ñe'ẽ ani haguã peñe'ẽ vai, ndaipórigui ñe'ẽ ñemi, ndoikóiva rei, ha pe juru ogueroviáva ojuka pe ánga.
12 Ani peheka ñemano pende rekove jejavýpe, ha ani pemohundi pende po rembiapokue rupive.
13 Tupã Ñandejára ndojapói pe ñemano, ha ndoguerohorýi umi oikovéva ñehundi.
14 Ha'e niko ojapo opa mba'e, ha'e kuéra oikove haguã. ha ndaipóri veneno ohundíva ipypekuéra, ni pe rréino ñemano rehegua ko yvy ape ári.
15 (Pe tekojoja niko nomanomo'ãi.)
16 Umi kuimba'e iñañáva hembiapo ha iñe'ẽ reheve ohenói chupekuéra, oimo'ãrõ guare iñamígo, ohundipaite ha ojapo peteĩ ñe'ẽme'ẽ hendive, omerese haguére oparticipa hendive.

MOAKÃHA 2

1 Umi iñañáva he'íva, oñomongetávo ijupe, ha katu naiporãi: Ñande rekove mbyky ha ñanemokane'õ, ha peteĩ kuimba'e omanóramo ndaipóri pohã.
2 Ñande ningo ñanase opa mba'e vai, ha ko'ág̃a jaiko va'erãmo'ã araka'eve ndajaikóivaicha, pe apytu'ũ oĩva ñande ryépe ha'ete tatatĩ, ha peteĩ chispa michĩmi ñane korasõ ñemongu'épe.
3 Oñembogue rire, ñande rete oikóta tanimbu, ha ñande espíritu okañýta pe yvytu hũicha.
4 Ha ñande réra opytáta tesaráipe ára ohasávo, ha avave ndoguerekomo'ãi ñane rembiapokuéra mandu'arã, ha ñande rekove ohasáta peteĩ arai rapykueréicha, ha oñemosarambíta peteĩ niebla-icha, oñemomýiva pe vigakuéra reheve kuarahy, ha ipu'aka haku reheve.
5 Ñane tiémpo ha'égui peteĩ sombraite ohasáva; ha ñande opa rire ndaiporivéima jevy, ojesella pya'égui, ha avave ndouvéima.
6 Peju javy'a umi mba'e porã oĩvare upépe, ha pya'e jaipuru umi tekove imitãrusúicha.
7 Ñamyenyhẽ víno ha mba'e pohýi hepývagui, ha ani ohasa yvoty yvoty.
8 Ñañekorona rosa ra'ỹi reheve, ipiru mboyve.
9 Aníkena avave jahasa ñande py'aite guive, jaheja opa hendápe umi mba'e ohechaukáva javy'aha.
10 Jajopy vaíkena pe kuimba'e hekojojáva mboriahúpe, ani jaiporiahuve pe viúdape, ni ñamomba'e umi ijedáva iñakãrague morotĩ yma guaréva.
11 Ñande mbarete toiko pe léi hustísia rehegua, pórke pe ikangyvéva ojejuhu ndovaléi mba'everã.
12 Upévare jajapyhýke umi hekojojávape; ha'e ndaha'éigui ñande turno-pe ĝuarã, ha ipotĩgui ñane rembiapokuéra contrario: ha'e ñandeja'o ñande ofende haguére pe léi rehe, ha ombotove ñande infamia umi transgreso ñane educación rehegua.
13 Ha'e he'i oikuaaha Tupãme, ha he'i ijehe Ñandejára ra'y.
14 Ha'e ojejapo va'ekue omongavaju hag̃ua ñane pensamiénto.
15 Ha'e ningo ijetu'u ñandéve jahecha hag̃ua jepe, hekove ndaha'éigui ambue kuimba'ekuéraicha, ha hekove ambue hendáicha.
16 Ñande ningo jajeja'o japu gua'uicha, ha'e ningo ojehekýi ñande rapégui, ha'e omombe'u umi hekojojávape opaha, ikatu hag̃uáicha ojehovasa, ha oñembotuicha Ñandejára ha'eha itúva.
17 Jahechami añetepa iñe'ẽ, ha jahecha mba'épa oikóta ha'e pahápe.
18 Pe kuimba'e hekojojáva ha'éramo Ñandejára ra'y, oipytyvõta chupe ha oipe'áta chupe iñenemigokuéra poguýgui.
19 Ñahesa'ỹijókena chupe, ñambohory ha jahasa asy chupe, ikatu hag̃uáicha jaikuaa ipy'aporãha, ha jahechauka ipasiénsiaha.
20 Jakondena chupe peteĩ ñemano oporomondýivape, ha'e he'íva rupi oñemomba'eguasúta chupe.
21 Upe mba'e ha'ekura oimo'ã, ha oñembotavy, ha'ekuéra hembiapo vaikue omohesatũgui chupekuéra.
22 Ha'e kuéra katu ndoikuaái mba'eve Tupã ñemigua, ha noha'arõi tekojoja repykue, ha ndohechakuaái mba'eve jopói umi ánga kulpa'ỹvape.
23 Ñandejára ningo ojapo yvypórape omano'ỹ hag̃ua, ha ojapo chugui peteĩ ha'e ra'anga opa ára g̃uarã.
24 Upéicharõ jepe, pe aña oenvidia rupi ou pe ñemano ko yvy ape ári, ha umi ojejokóva ijykére otopa.

MOAKÃHA 3

1 Ha katu umi hekojojáva ánga oĩ Tupã pópe, ha ndopokomo'ãi hesekuéra mba'eveichagua jehasa'asy.
2 Umi iñarandu'ỹva renondépe ha'ete ku omanóva hikuái, ha ojegueraha chupekuéra jehasa asy ramo.
3 Ha'e kuéra ohóvo ñandehegui ohundipaite haguã, ha'ekuéra katu py'aguapýpe.

4 Ojekastigáramo jepe chupekuéra yvyporakuéra renondépe, pe esperánsa orekóva henyhẽ inmortálgui.
5 Ha ojekastiga'imi rire chupekuéra, tuicha ojehepyme'ẽta chupekuéra, Tupã ohechágui chupekuéra ha ojuhúgui chupekuéra omereceha ijupe guarã.
6 Ha'e oñeha'ãmbaite óro hornope, ha orresivi ofrénda ojehapývaramo.
7 Ha ovisita vove chupekuéra omimbipáta, ha odipara ha ou chispaicha umi ka'aguy apytépe.
8 Ha'ekuéra ohusgáta tetãnguérape, ha ipu'akáta tavayguakuéra ári, ha ijára oisãmbyhýta opa ára g̃uarã.
9 Umi ojeroviáva hese oikuaáta pe añetegua, ha umi ijeroviaha mborayhúpe opytáta hendive.
10 Ha katu umi iñañávape ojekastigáta ha'ekuéra oimo'ãháicha, ohejareíva umi hekojojávape, ha ohejáva Ñandejárape.
11 Oimeraẽva odespreciáva arandu ha ñemongakuaápe, imboriahu, ha'ekuéra oha'arõ rei, hembiapo naiporãi ha hembiapokuéra ndovaléi mba'everã.
12 Hembirekokuéra itavy, ha imembykuéra iñaña.
13 Iñemoñarekuéra oñemaldesi. Upévare ojehovasa pe imemby'ỹva iky'a'ỹva, ndoikuaáiva pe angaipa ru, ha'e hi'a oporojukávo.
14 Ha ojehovasa pe eunuco, ipo rupive ndojapóiva mba'e vai, ha noimo'ãi mba'eve ivaíva Tupã rehe, oñeme'ẽtagui chupe jopói especial jerovia rehegua, ha peteĩ erénsia Ñandejára tupaópe oguerohoryvéva iñakãme.
15 Pe tembiapo porã yva omimbipa, ha pe arandu rapo ndo'amo'ãi araka'eve.
16 Umi oporomoakãratĩva ra'y katu nog̃uahẽmo'ãi iperfeksiónpe, ha peteĩ tupa hekojojáva ñemoñare oñemosẽta.
17 Ha'e kuéra oikove puku ramo jepe, noñemomba'emo'ãi chupe kuéra, ha ijeda paha ndojeguerohorýi mo'ãi.
18 Térã, pya'e omanóramo hikuái, ndoguerekói esperánsa, ni nokonsolamo'ãi pe pruéva ára.
19 Ivaieterei ningo pe henerasión hekojojáva opa.

MOAKÃHA 4

1 Iporãve ndajarekói ra'y ha jareko teko porã, pe mandu'a hese nomano'ỹi.
2 Oĩ jave, kuimba'ekuéra oñemoĩ ehémplo hese; ha opa rire, oipota hikuái: omonde peteĩ koróna, ha ipu'aka tapiaite ĝuarã, ohupyty rire pe victoria, oñeha'ãvo jopói iky'a'ỹva rehe.
3 Ha katu umi iñañáva ñemoñare oñembohetavéva noñakãrapu'ãmo'ãi, ni noñemopyenda pypuku mo'ãi umi mba'e vai apohágui, ni nomoĩmo'ãi mba'eveichagua pyenda pya'e.
4 Ha'ekuéra oñakãrapu'ãramo jepe peteĩ tiémpore; jepeve noñembotýivo ipahaitépe, oñemomýita hikuái yvytu ndive, ha yvytu mbarete rupive oñemosêta.
5 Umi hakã imperfecto oñembyaíta, hi'a noñeme'ẽmo'ãi mba'eve, noĩriva hi'aju oje'u hag̃ua, heẽ, okonveni mba'eve'ỹre.

6 Pórke umi mitã onase va'ekue umi tupa hekope'ỹvagui, ha'e testígo de iñaña ituvakuéra kóntrape, ojehusga jave chupekuéra.
7 Pe hekojojávape ojejokóramo jepe ñemanóme, opytu'úta gueteri.
8 Pe eda oñemomba'eguasúva ndaha'éi pe tiémpo ipukúvare, ni pe ojemediva'ekue mboy áñopa.
9 Ha katu pe arandu ningo yvypórape g̃uarã akãrague morotĩ, ha peteĩ tekove iky'a'ỹva katu ituja.
10 Ha'e ombovy'a Tupãme ha ohayhu chupe, upéicha rupi oiko umi pekadór apytépe.
11 Heẽ pya'e ojepe'a chupe, ani hag̃ua upe tembiapovai omoambue iñarandu, térã ñembotavy ombotavy hi'ánga.
12 Pe mba'e vai apoha omoypytũ umi mba'e hekojojáva; ha pe concupiscencia jere omoapañuãi pe apytu'ũ simple.
13 Ha'e ningo sapy'aitépe oñekumpli porã, ha heta tiémpore okumpli.
14 Hi'ánga ombovy'a Ñandejárape, upévare pya'e oipe'a chupe iñañáva apytégui.
15 Tavayguakuéra ohecha, ha noñandúi, ha nomoĩri hikuái ko mba'e iñakãme: Imborayhu ha poriahuvereko oĩha imarangatúva ndive, ha ha'e omomba'eha umi oiporavóvape.
16 Péicha umi hekojojáva omanóva okondenáta umi iñañávape oikovévape; ha mitãrusu pya'e oñeperfeccionáva umi hekojoja'ỹva heta áño ha itujáre.
17 Ha'ekuéra ohechátagui umi iñarandúva paha, ha nontendemo'ãi mba'épa Ñandejára odesidi chupe iñe'ẽme, ha mba'épa Ñandejára omoĩ chupe kyhyje'ỹme.
18 Ha'ekuéra ohecháta chupe, ha odespresiáta chupe; Tupã katu opuka hese kuéra ojahéi haguã, ha ko'águi rire ha'éta peteĩ te'õngue ivaíva ha omanóva apytépe opa ára g̃uarã.
19 Ha'e oikytĩtagui chupekuéra, ha oity chupekuéra iñakã ári, ikatu hag̃uáicha iñe'ẽ'ỹ; ha ha'e ombotyryrýta chupekuéra pe pyenda guive; ha oñehundipaitéta hikuái, ha oĩta ñembyasýpe; ha imandu'a hikuái oñehundíta.
20 Ha omombe'úvo hikuái iñangaipakuéra, oúta kyhyje reheve, ha hembiapovaikuéra okonvenséta chupekuéra hova renondépe.

MOAKÃHA 5

1 Upéi pe kuimba'e hekojojáva oñembo'ýta tuicha py'aguasúpe umi ombohasa asýva chupe rova renondépe, ha ndojapói mba'eve imba'apokuérare.
2 Ohechávo hikuái, oñemondýita hikuái kyhyje vaietégui, ha oñemondýita pe ijesalvación iñextraño rehe, mombyryve opa mba'e oha'arõva'ekuégui.
3 Ha'e kuéra oñearrepentívo ha ojepy'apývo espíritu kuéra rehe, he'íta ipy'apýpe: "Kóva ha'e kuri, sapy'ánte roñembohory vaekue hese ha peteĩ ñe'ẽpoty roñembohorýva.
4 Ore itavýva ro'e hekove itavyha, ha ipaha ndoguerohorýi.
5 Mba'éicha piko ojeipapa chupe Tupã ra'ykuéra apytépe, ha iparte oĩ umi imarangatúva apytépe!
6 Upévare jajavy pe añetegua rapégui, ha pe tesape tekojoja rehegua nohesapéi ñandéve, ha pe kuarahy tekojoja rehegua ndopu'ãi ñande ári.

7 Roñemokane'õ pe tekovai ha ñehundi rapére, heẽ, rohasa umi desiérto, ndaipóriháp tape, ha katu Ñandejára rape katu ndoroikuaái.
8 Mba'épa ideprovécho ñandéve pe orgullo? térã mba'e porã piko ogueru ñandéve umi mba'erepy ñane ñembotuicha reheve?
9 Opa umi mba'e ohasa peteĩ sombraicha, ha peteĩ poste pya'e ohasávaicha;
10 Ha peteĩ várko ohasávaicha pe y ola ári, ohasávo, ndaikatúi ojejuhu pe rastro, ni pe quilla rape umi ola-pe;
11 Térã peteĩ guyra oveve jave yvágare, ndaipóri mba'eve ohechaukáva hape, síno ojehasa pe yvytu sa'yju oñembyepoti jave ipepo ha ojepe'a pe tyapu ha omýi hatãvagui. ha ipype upe rire ndojejuhúi techaukaha moõpa oho;
12 Térã peteĩ flécha ojedispara jave peteĩ márkape, omboja'o pe yvytu, pya'e voi oñembyaty jey, ha péicha peteĩ kuimba'e ndaikatúi oikuaa moõpa ohasa.
13 Upéicha avei ñande avei, ñanenase riremínte, ñañepyrũ ñañemoag̃ui ñande hu'ãme, ha ndajarekói techaukaha tekoporã rehegua jahechauka hag̃ua; ha katu oñehundi ñande rekovaípe.
14 Umi iñañáva esperánsa ojogua pe yvytimbo yvytu oipysóvape. peteĩ espuma ipire hũvaicha oñemosẽva pe tormenta ndive; ha'ete pe tatatĩ oñemosarambíva ápe ha pépe peteĩ yvytu atã reheve, ha ohasáva peteĩ invitado mandu'aicha peteĩ ára pukukue añónte.
15 Ha katu umi hekojojáva oikove opa ára g̃uarã; ijehepyme'ẽ avei oĩ Ñandejára ndive, ha pe ñangareko hesekuéra oĩ pe Yvatevéva ndive.
16 Upévare ohupytýta hikuái peteĩ rréino omimbipáva ha peteĩ koróna iporãva Ñandejára pógui, ha'e ojaho'ítagui chupekuéra ipo akatúape, ha ipo rupive oñangarekóta hesekuéra.
17 Ha'e ojagarráta chupe iñenvidióso iñañuãmbaitégui, ha ojapóta pe animálgui hi'árma oñevenga hag̃ua iñenemigokuérare.
18 Omonde tekojoja peteĩ pecho ryruicha, ha pe huísio añetegua omondeva'erã peteĩ kásko rendaguépe.
19 Ha'e ojagarráta pe marangatu peteĩ eskúdo ndaikatumo'ãiva ipu'aka.
20 Ipochy vaiete ha'e oipe'áta kyse puku reheháp, ha ko yvy oñorairõta hendive umi iñarandu'ỹva ndive.
21 Upéi umi arasunu oapuntáva derecho ohóta ambue tetãme; ha araikuéragui, peteĩ arco ojeipysóvaicha, oveve hikuái pe marca peve.
22 Ha umi amandáu henyhẽva pochýgui oñemombóta peteĩ ita arco-guiguáicha, ha pe y yguasu ipochýta hesekuéra, ha umi ama guasu ombohypýita chupekuéra.
23 Heẽ, peteĩ yvytu ipu'akapáva opu'ãta hesekuéra, ha yvytu atãicha omboveve chupekuéra: péicha tembiapovai ohundíta ko yvy tuichakue, ha tembiapo vai oitypáta umi ipu'akapáva apyka.

MOAKÃHA 6

1 Pehendúke, peẽ mburuvicha guasukuéra, ha peikuaa; Peaprende, peẽ peiméva hués ko yvy rembe'ýpe.
2 Pehendu, peẽ pegovernáva tavayguakuéra, ha peñemomba'eguasu heta tetãre.
3 Ñandejára ome'ẽgui peẽme pu'aka, ha soberanía pe Ijyvatevévagui, ha'e oñeha'ãta pene rembiapo, ha ohesa'ỹijóta pene konsého.
4 Peẽ pene ministro ramo irréinope, ndapehusgái hekópe, ni napekumplíri pe léi, ni peguata Tupã konsého rapykuéri;
5 Ha'e oúta pende ári ivaieterei ha pya'e porã, pórke umi lugár ijyvatevévape oporohusgáta.
6 Pórke pe poriahuvereko pya'e operdonáta umi ivaívape, péro umi kuimba'e ipu'akapáva ojehasa asy.
7 Pe ha'éva opa mba'e Jára, ndokyhyje mo'ãi avavégui, ha noñemomba'emo'ãi avave tuicha mba'égui.
8 Ha katu peteĩ prueba vaiete oúta umi ipu'akapávare.
9 Upévare, o rréi kuéra, añe'ẽ peẽme, peaprende hag̃ua arandu, ha ani peñe'ẽ.
10 Umi oñongatúva imarangatúvape ojehusgáta imarangatuha, ha umi oaprendéva ko'ãichagua mba'e ojuhúta mba'épa ombohováita.
11 Upévare pemoĩ pene mborayhu che ñe'ẽ ári; peipota chupekuéra, ha peñembo'éta.
12 Arandu oñemomba'e guasu, ha araka'eve ndopamo'ãi, heẽ, pya'e ojehecha chupe umi ohayhúva chupe, ha ojejuhu umi ohekáva chupe.
13 Ha'e ojoko umi oipotávape, ojekuaa raẽvo chupekuéra.
14 Ohekáva chupe temprano, ndoguerekomo'ãi mba'eve ivaietereíva, ojuhúta oguapyha hóga rokẽme.
15 Upéicharõ, ñapensáramo hese ha'e peteĩ arandu, ha oimeraẽ omañáva hese, pya'e nopenái va'erã.
16 Oho ohekávo umi omereséva chupe, ojehechauka porã chupekuéra tapére ha ojotopa hendivekuéra opa opensávape.
17 Ha'e ñepyrũ añeteguágui ha'e hína pe disciplina deseo; ha pe disciplina ñangareko ha'e mborayhu;
18 Ha mborayhu ha'e léikuéra ñeñangareko; ha pe oñatendeva'ekue léikuérare ha'e pe garantía oñehundi'ỹvare;
19 Ha pe incorrupción ñanemoag̃ui Tupãme.
20 Upévare pe arandu rembipota ogueru peteĩ rréinope.
21 Pevy'áramo upéicharõ umi tróno ha vastónpe, peẽ tavayguakuéra rréi, pemomba'e arandu, ikatu hag̃uáicha perreina opa ára g̃uarã.
22 Arandu, mba'épa ha'e ha mba'éichapa ojupi, amombe'úta peẽme, ha namokañymo'ãi peẽme umi mba'e ñemi, aheka va'erã chupe heñói ypy guive, ha aguenohẽta chupe tesape'ápe ndohasamo'ãi pe añetegua ári.
23 Ndahamo'ãi avei envidia ohundíva reheve; peichagua kuimba'e ndoguerekomo'ãigui joaju arandu ndive.
24 Umi iñarandúva hetavépe katu ou porã ko yvy ape ári, ha peteĩ rréi iñarandúva omombarete pe puévlope.
25 Upévare, peñembo'e che ñe'ẽ rupive, ha upéva ideprovéchota peẽme.

MOAKÃHA 7

1 Che ha'e avei peteĩ yvypóra omanóva, opavavéicha, ha pe yvy ape ári ojejapo ypy vaekue ñemoñare.

2 Ha che sy ryepýpe ojejapo so'o ramo diez mese aja, oñembyatývo tuguýre, yvypóra ñemoñare, ha vy'a oúva oke reheve.
3 Ha che reñóirõ guare, aguenohẽ pe aire común, ha ho'a pe yvy ári, ha'éva peteĩchagua, ha pe ñe'ẽ peteĩha amombe'úva ha'e sapukái, opa ambuekuéra ojapoháicha.
4 Chemokambúkuri ao reheve, ha upéva jepy'apy reheve.
5 Ndaipóri ni peteĩ rréi oñepyrũva'ekue ótro.
6 Enterove ningo peteĩnte ojeike hag̃ua tekovépe, ha umi mba'e ojoguáva upévape osẽ.
7 Upévare añembo'e, ha oñeme'ẽ chéve arandu, ahenói Tupãme, ha ou che rendápe pe espíritu arandu.
8 Che aiporavove chupe umi vastón ha trónogui, ha nachemomba'éi mba'evete umi rrikéspe.
9 Che nambojojái hese mba'eveichagua ita hepyetereíva, opa óro hesegua ha'égui yvyku'i michĩmi, ha pláta ojeipapava'erã ñai'ũicha henondépe.
10 Che ahayhu chupe tesãi ha iporãve, ha aiporavo aguereko chupe tesape rendaguépe, pe tesape oúva chugui araka'eve ndoguemo'ãi.
11 Opa mba'e porã oñondive ou chéve hendive, ha ipópe hetaiterei mba'e porã.
12 Ha che avy'a opavave rehe, arandu ohógui henondépe, ha ndaikuaái ha'eha isy.
13 Che aaprende kyre'ỹ, ha añemongeta chupe py'aite guive: namokañýi imba'erepy.
14 Ha'e ningo peteĩ tesóro umi kuimba'e ndofaltáivape g̃uarã, ha umi oiporúvagui oiko Ñandejára angirũ, ha ojeguerohory chupekuéra umi don ome'ẽvare oaprende haguére.
15 Tupã cheme'ẽ añe'ẽ haguã che aipotaháicha, ha aime porã haguã umi mba'e oñeme'ẽva chéve rehe.
16 Ipópe oĩgui ñande ha ñane ñe'ẽ; opa arandu avei, ha mba'ekuaa mba'apo rehegua.
17 Ha'e ome'ẽ chéve aikuaa porã umi mba'e oĩvagui, ha'éva aikuaa haguã mba'éichapa ojejapo ko yvy ha mba'éichapa omba'apo umi mba'e.
18 Ñepyrũ, opa ha mbyte rupi: pe kuarahy oñemoambue ha ára okambia.
19 Umi áño pukukue ha mbyjakuéra moõpa oĩ.
20 Umi tekove reko, ha mymba ka'aguy pochy: yvytu hatã ha yvypóra pensamiento: opaichagua ka'avo ha hapo porã.
21 Ha opa mba'e oñeñomi térã ojekuaa porãva, umíva che aikuaa.
22 Chembo'e pe arandu, opa mba'e omba'apóva, ha'e pype oĩ peteĩ espíritu entendimiento imarangatúva, peteĩnte, heta hendáicha, iñarandu'ỹva, hekove, hesakãva, iky'a'ỹva, hesakãva, noñemoĩri mba'eve ivaívape, ha ohayhúva pe iporãva pya'e, ndaikatúiva ojeheja, oĩmava ojapo haĝua iporãva, .
23 Imba'eporã yvypóra ndive, imbaretéva, ipy'aguapýva, ndojepy'apýi mba'eve, ipu'aka, oñatende opa mba'ére, ha ohasa opa mba'e iñarandúva, ijespíritu ipotĩ ha iñaranduvéva.
24 Arandu niko omomýive opa mba'e omýivagui, ha'e ohasa ha ohasa opa mba'e ipotĩ rupi.
25 Ha'e niko Tupã pu'aka pytu, ha peteĩ mba'e potĩ osyry pe Ipu'akapáva rekomimbipágui.
26 Ha'e niko pe tesape opave'ỹva omimbipáva, Ñandejára pu'aka espejo ha imba'eporã ra'anga.
27 Ha'e peteĩnte, ikatu ojapo opa mba'e, ha opyta ijehe, ojapo opa mba'e ipyahúva, ha opa ára oike jave ánga marangatúpe, ojapo chuguikuéra Tupã angirũ ha maranduhára.
28 Tupã niko ndohayhúi avavépe, ndaha'éirõ pe oikóva arandu reheve.
29 Ha'e iporãve kuarahygui, ha opa mba'e mbyjakuéra rendaguépe, oñembojojávo tesape rehe, ojejuhu henondépe.
30 Upe rire oúta pyhare, pe mba'e vai ndopu'akamo'ãi arandu rehe.

MOAKÃHA 8

1 Arandu ohupyty peteĩ púnta guive ambuépe, ha omohenda porã opa mba'e.
2 Che ahayhu chupe, ha aheka chupe chemitã guive, ajapose chugui che ména térã che rembireko, ha che ahayhu iporãha.
3 Oikuaa rupi Tupãme, omomba'eguasu imba'eporã, heẽ, opa mba'e Jára voi ohayhu chupe.
4 Ha'e ningo oikuaa porã umi mba'e ñemigua oikuaáva Ñandejárape, ha ohayhúva hembiapokue.
5 Pe mba'erepy ha'éramo peteĩ mba'e ojeipotava'erã ko tekovépe; mba'e piko ipirapire hetavéva arandugui, opa mba'e ojapóva?
6 Ha pe prudencia omba'apóramo; Mávapa umi mba'e apytégui iñaranduvéva chugui?
7 Ha peteĩ kuimba'e ohayhúramo tekojoja, umi mba'e ojapóva ha'e umi mba'e porã, ha'e ombo'égui tekojoja ha tekojoja, tekojoja ha tekojoja.
8 Peteĩ kuimba'e oipotáramo heta experiencia, oikuaa umi mba'e yma guaréva, ha oconjetura porã mba'épa oúta, oikuaa umi ñe'ẽ subtilidad, ha ikatu omyesakã umi frase iñypytũva, ha'e ohecha señales ha maravillas, ha umi mba'e oikóva época ha tiempo-pe.
9 Upévare aipota araha chupe che rendápe aiko hag̃ua chendive, aikuaágui ha'e ha'etaha peteĩ konsého de mba'e porã, ha chekonsolataha umi mba'e oipy'apýva ha oñembyasývo.
10 Ha'e rehehápe amomba'eguasúta umi hénte apytépe, ha amomba'éta umi ansiánope, chemitãramo jepe.
11 Che ajejuhúta añembotuicha pya'e hague huísiope, ha chemomba'eguasúta umi kuimba'e guasu renondépe.
12 Che ajokóramo che ñe'ẽ, ha'ekuéra oha'arõta che vy'arã, ha añe'ẽ jave, ohendu porãta chéve.
13 Ha'e rupive ahupytyta pe inmortál, ha ahejáta che rapykuéri peteĩ mandu'a opa ára g̃uarã umi oútavape che rire.
14 Amohenda porãta tavayguakuérape, ha tetãnguéra oñemoĩta che poguýpe.
15 Umi tirano horrible okyhyjéta, ohendúvo chehegui; Ajejuhúta iporãva atyguasu apytépe, ha che py'aguasúta ñorairõme.
16 Aike rire che rógape, apytu'úta hendive. ha oiko hagua hendive ndoguerekói ñembyasy, ha katu vy'a ha vy'a.

17 Ko’ág̃a ahesa’ỹijórõ guare ko’ã mba’e chejehe, ha ajepy’amongetávo che korasõme, mba’éichapa oñembojoaju arandu ndive ha’eha inmortalidad;
18 Ha tuicha vy’a jaguereko iñamigokuéra; ha ipo rembiapokuérape oĩ mba’erepy opa’ỹva; ha pe ejercicio de conferencia hendive, prudencia; ha oñe’ẽvo hendive, peteĩ marandu porã; Aha aheka mba’éichapa araha chupe che rendápe.
19 Che ningo peteĩ mitã iñarandu va’ekue, ha areko espíritu porã.
20 Heẽ, iporãvégui, aju peteĩ tete oñemongy’a’ỹvape.
21 Upevére, ahechakuaávo ndaikatuiha ahupyty chupe ambue hendáicha, Tupã nome’ẽiramo chupe; ha upéva ha’e peteĩ punto arandu avei jaikuaa hag̃ua mávapa ha’e; Añembo'e Ñandejárape ha ajerure chupe, ha che py'aite guive ha'e.

MOAKÃHA 9

1 O che rukuéra Tupã, ha poriahuvereko Jára, rejapova’ekue opa mba’e ne ñe’ẽ rupive.
2 Ha eordena yvypórape ne arandu rupi, ha’e ogoverna hag̃ua umi criatura rejapova’ekuére.
3 Pemohenda ko mundo tekojoja ha tekojojápe, ha pehusga pende py'a porã reheve.
4 Eme'ẽ chéve arandu, oguapýva nde guapyha ykére; ha ani chemboyke nde ra'y kuéra apytégui.
5 Che ne rembiguái ha ne rembiguái ra’y niko peteĩ tapicha ikangy, ha mbykymi, ha chemitãiterei aikuaa hag̃ua huísio ha léi.
6 Peteĩ kuimba’e araka’eve naiporãiramo jepe yvypóra ra’ykuéra apytépe, upéicharõ jepe ne arandu noĩriramo hendive, ndojehechái va’erã chupe mba’eve.
7 Nde che poravo aiko haguã nde retãygua ruvicha guasu ramo, ha nde ra'y ha nde rajykuéra ruvicharã.
8 Nde ere chéve amopu’ã hag̃ua peteĩ témplo nde yvyty marangatúpe, ha peteĩ altar pe siuda reikohápe, ojoguáva pe tavernákulo marangatúpe, rembosako’iva’ekue iñepyrũmby guive.
9 Ha arandu oĩ nendive, oikuaáva ne rembiapo, ha oĩva’ekue rejapo jave ko yvy, ha oikuaa mba’épa oguerohory nde resa renondépe ha hekopete ne rembiapoukapykuérape.
10 O emondo chupe nde yvága marangatúgui, ha nde gloria guapyhágui, oĩvo upépe omba’apo hag̃ua chendive, aikuaa hag̃ua mba’épa ndegusta.
11 Ha’e oikuaágui ha oikuaa porãgui opa mba’e, ha chegueraha porãta che rembiapokuépe, ha cheñongatúta ipu’akápe.
12 Upéicharõ, che rembiapokuéra ojeguerohorýta, ha upéi ahusgáta nde tavayguakuérape hekojojáva, ha aime merece aguapy haguã che ru apykápe.
13 ¿Mba’e piko ikatu oikuaa Ñandejára konsého? térã máva piko ikatu opensa mba’épa Ñandejára rembipota?
14 Umi yvypóra omanóva opensáva ningo ivaieterei, ha ñane rembipota ndaha’éi katuete.
15 Pe tete oñembyaíva opresiona pe ánga, ha pe tavernákulo yvypegua ombopohýi pe apytu’ũ ojepy’amongetáva heta mba’ére.
16 Ha hasy ñaimo’ã porã umi mba’e oĩva ko yvy ape ári, ha ñamba’apo rupi jatopa umi mba’e oĩva ñane renonderã, péro umi mba’e oĩva yvágape oheka va’ekue?
17 Ha ne konsého máva piko oikuaa, nereme’ẽiramo arandu, ha neremondóiramo ne Espíritu Santo yvate guive?
18 Upéicha rupi umi oikóva ko yvy ape ári rape oñembopyahu, ha yvypórape oñembo’e umi mba’e ndegustáva, ha ojesalva arandu rupive.

MOAKÃHA 10

1 Ha’e oñongatu pe primer túva ko múndope, ojejapo va’ekue ha’eño, ha oguenohẽ chupe ho’águi.
2 Ha ome’ẽ chupe pu’aka oisãmbyhy hag̃ua opa mba’e.
3 Péro pe hekojoja’ỹva ohórõ guare chugui ipochýpe, ha’e omano avei pochy ojuka haguére iñermánope.
4 Ha’e káusare ko yvy ojahoga pe dilúvio ndive, pe arandu oñongatu jey ha odirihi umi hekojojáva rape peteĩ yvyra pehẽngue michĩmívape.
5 Hi’arive, umi tetãnguéra ikonspirasión añape oñemotĩvo, ha’e otopa umi hekojojávape, ha oñongatu chupe mba’eve ivaíva Ñandejára renondépe, ha omantene chupe imbarete hag̃ua pe poriahuvereko porã orekóvare ita’ýrare.
6 Umi iñañáva omanórõ guare, ha’e osalva pe kuimba’e hekojojávape, ha okañy pe tata ho’ávagui umi cinco siuda ári.
7 Ko’ág̃a peve pe iñañáva ohechauka pe yvy nandi okáiva, ha umi plánta hi’áva araka’eve hi’aju’ỹva.
8 Ndaha’éigui arandu rehegua, ndaha’éi ko mba’e vai añónte, ndoikuaáigui hikuái umi mba’e iporãva; ha katu oheja avei hapykuéri yvórape mandu'a itavýre, upéicha rupi umi mba'e ombopochývape ndaikatúi ni oñeñomi.
9 Pe arandu katu osalva mba'asygui umi oñangarekóva hese.
10 Pe hekojojáva okañývo iñermáno pochýgui, ha’e odirihi chupe tape porãme, ohechauka chupe Ñandejára Rréino ha ome’ẽ chupe oikuaa hag̃ua mba’e sagrádo, ombopirapire heta chupe oviaha jave ha ombohetave umi mba’e ojapóva.
11 Umi ombohasa asýva chupe oipotaitereígui, ha’e oñemoĩ ijykére ha ombopirapire heta chupe.
12 Ha’e odefende chupe iñenemigokuéragui, ha oñongatu chupe umi oĩvagui, ha peteĩ ñorairõ vaietépe ome’ẽ chupe pe victoria; oikuaa haguã mba'eporã imbareteveha opa mba'égui.
13 Pe hekojojáva oñevende rire, ndohejái chupe, oipe'a chupe angaipágui, oguejy hendive yvykuápe.
14 Ha ndohejái chupe ka'irãime, ogueru peve chupe mburuvicha guasu vastón ha pu'aka umi ombohasa asýva chupe rehe, ha umi oakusáva chupe katu ohechauka ijapuha ha omomba'eguasu chupe opa ára g̃uarã.
15 Ha’e osalva pe puévlo hekojojávape ha umi ñemoñare ndorekóiva kulpa pe tetã ojopývagui chupekuéra.
16 Oike Ñandejára rembiguái ánga ryepýpe, ha oñemoĩ umi rréi kyhyjépe hechapyrã ha techaukaha rupive;

17 Ome'ẽ umi hekojojávape peteĩ mba'e hekojojáva hembiapokuéragui, odirihi chupekuéra peteĩ tape hechapyrãvape, ha ha'e chupekuéra g̃uarã peteĩ ñemo'ãha ára jave, ha peteĩ mbyjakuéra resape pyhare jave;
18 Ogueraha chupekuéra Mar Rojo rupi, ha ogueraha chupekuéra heta y rupi.
19 Ha'e katu ombohypa iñenemigokuérape ha omombo chupekuéra yvate pe pypukúgui.
20 Upévare umi hekojojáva omonda umi iñañávape, ha omomba'eguasu nde réra marangatu, Ñandejára, ha peteĩ py'aite guive omomba'eguasu nde po, reñorairõva'ekue hesekuéra.
21 Arandu niko oipe'a umi iñe'ẽngúva juru, ha umi ndaikatúiva oñe'ẽ iñe'ẽ.

MOAKÃHA 11

1 Ha'e oprospera hembiapokuéra profeta marangatu pópe.
2 Ohasáma hikuái pe desiérto ndojeikovéihápe, ha omoĩ óga kárpa umi lugár ndaiporihápe tape.
3 Ha'ekuéra oñembo'y iñenemigokuéra kóntrape, ha oñevenga iñenemigokuérare.
4 Ha'ekuéra ijy'uhéirõ guare, nerenói, ha oñeme'ẽ chupekuéra y pe ita hatãvagui.
5 Pórke umi mba'e ojekastiga va'ekue iñenemigokuérape, oñevenefisia chupekuéra oikotevẽvape.
6 Pórke peteĩ rrío opa ára g̃uarã osyryva'ekue henyhẽva tuguy ky'a rendaguépe.
7 Rembojeguaru porã haguã upe tembiapoukapy, ojejuka hague umi mitã mimi, reme'ẽ chupekuéra heta y peteĩ mba'e ha'ekuéra noha'arõiva rupive.
8 Emombe'u upe y'uhéi rupive mba'éichapa rekastiga umi oñemoĩvape chupekuéra.
9 Pórke ojekastiga jave chupekuéra poriahuvereko rupive, oikuaa mba'éichapa umi iñañávape ojehusga pochy ha ojehasa asy, ijy'uhéi ambue hendáicha ndaha'éiva umi hekojojávape.
10 Ko'ãva rehe reñemoñe'ẽ ha reñeha'ã, túvaicha, ambue katu, mburuvicha guasu ipohýivaicha, rekondena ha rekastiga.
11 Taha'e ha'ekuéra noĩri térã oĩva upépe, peteĩchaite oñembopy'arory chupekuéra.
12 Ha'e kuéra ou mokõi jey ñembyasy, ha ojahe'o imandu'a haguére umi mba'e yma guarére.
13 Ha'ekuéra ohendúrõ guare chupekuéra okastigávo pe ótrope oñevenefisia hag̃ua, ha'ekuéra opensami Ñandejárare.
14 Ha'ekuéra odespresia va'ekue chupe, heta tiémpore oñemombo rire chupe umi mitã mimi, amo ipahápe ohechávo mba'épa oiko, ha'ekuéra omomba'eterei.
15 Ha katu umi iñañáva ñembotavy rehe, oñembotavýgui hikuái omomba'eguasu mbói iñakãraku'ỹva, ha mymba iñañaitéva, remondo hi'arikuéra hetaiterei mymba iñakãraku'ỹva oñevenga hag̃ua;
16 Oikuaa haguã hikuái, peteĩ kuimba'e opeka ramo, upéicha avei ojekastigataha.
17 Nde po Ipu'akapáva, ojapova'ekue ko yvy ape ári mba'eichagua, ndoipotái mba'éichapa omondo ijapytepekuéra hetaiterei oso térã león kyhyje.
18 Térã umi mymba ka'aguy ojekuaa'ỹva, henyhẽva pochýgui, ojejapo ramóva, orrespira peteĩ tatatĩ hyakuã asýva, térã tatatĩ isarambipáva hyakuã vai, térã oityvyróva hesakuéragui.
19 Upévagui ndaha'éi pe mba'e vai añónte ikatúva omondo chupekuéra sapy'aitépe, ha katu avei pe mba'e vaiete ohundipaite chupekuéra.
20 Heẽ, ha ko'ãva'ỹre ikatu ho'a hikuái peteĩ jekutu reheve, ojepersegívo chupekuéra ñevengágui, ha isarambipa nde pu'aka pytu rupive: ha katu nde remohenda opa mba'e medida ha número ha peso-pe.
21 Ikatúgui rehechauka ne mbarete guasu opa ára reipotáramo; ha máva piko ikatu oaguanta nde po pu'aka?
22 Pe yvóra tuichakue pene renondépe ha'égui peteĩ mba'e ra'ỹi michĩmi, heẽ, peteĩ gota pe ro'y ko'ẽmegua ho'ávaicha yvy ári.
23 Ha katu nde reiporiahuvereko opavavépe; ikatúgui rejapo opa mba'e, ha reñakãity yvypóra angaipakuérare, ha'ekuéra omyatyrõtagui.
24 Rehayhúgui opa mba'e oĩva, ha nerembojeguarui mba'eve rejapova'ekue.
25 Ha mba'éicha piko oaguanta va'erãmo'ã mba'eve, ndaha'éirire ne rembipota? térã oñeñongatu, nerehenóiramo?
26 Nde katu reperdona opavavépe, ha'ekuéra nde mba'égui, Ñandejára, nde ánga rayhuhára.

MOAKÃHA 12

1 Nde Espíritu oñembyai'ỹva oĩ opa mba'épe.
2 Upévare emokangyi sa'i ha sa'i umi hembiapo vaívape, ha emomarandu chupekuéra emomandu'ávo chupekuéra mba'e vai haguépe, ohejávo hembiapovai, ikatu hag̃uáicha ojerovia nderehe, Ñandejára.
3 Nde rembipota niko rehundi ore rukuéra po rupive mokõivévape, umi oikóva ymaguare nde retã marangatúpe,
4 Rembojeguaru vaekue hese ojapo haguére paje ha mymbajuka aña.
5 Ha avei umi mitã oporojukáva poriahuvereko'ỹva, ha ho'úva yvypóra ro'o, ha tuguy aretekuéra,
6 Saserdóte kuéra, umi ídolo adorasión apytégui, ha ituvakuéra ojuka ipópe umi ánga ndoipytyvõivape.
7 Pe yvy, remomba'éva opa ambuégui, ohupyty hag̃ua peteĩ colonia digna Tupã ra'ykuéragui.
8 Upevére jepe umi nde rehejareiva'ekue yvypóraicha, ha remondo avispas, ne ehérsito ñepyrũrã, ohundi hag̃ua chupekuéra sa'i ha sa'i.
9 Ndaikatúi hague regueru umi hekojojáva poguýpe ñorairõme, térã rehundi pya'e chupekuéra mymba iñañáva reheve, térã peteĩ ñe'ẽ pohýi reheve.
10 Ha katu rejapóvo nde huísio hi'arikuéra sa'i ha sa'i, reme'ẽ chupekuéra arrepentimiento rendaguépe, nereikuaáigui ha'eha hikuái peteĩ ñemoñare iñañaitéva, ha oñemongakuaa hague ipypekuéra iñaña, ha araka'eve nokambiamo'ãiha ikogitación.

11 Ha'égui peteĩ ñemoñare oñemaldesi va'ekue iñepyrũmby guive; ni nde rekyhyjégui avavégui nereme'ẽi chupekuéra perdón umi mba'e opeka haguére.
12 Máva piko he'íta: Mba'épa rejapo? Térã máva piko ojokóta nde huísio? Térã máva piko neakusáta umi tetã omanóva rehe, rejapo va'ekue? Térã máva piko oúta oñembo'y haguã ne rehe, oñevenga haguã umi kuimba'e hekojojáva rehe?
13 Ndaipóri niko Tupã ndaha'éirõ nde rejepy'apýva opavavére, rehechauka haguã nde juicio naiporãiha.
14 Mburuvicha guasu térã mburuvicha guasu ndaikatumo'ãi oñemoĩ nderehe oimeraẽva rekastiga va'ekuére.
15 Upéicharõ, nde voi hekojojáva, remohenda porã opa mba'e, ha reimo'ã naiporãiha nde pokatu rehe rekondena pe nomereséivape ojekastiga.
16 Nde pu'aka ha'égui tekojoja ñepyrũ, ha nde ha'égui opa mba'e Jára, upéva ndegueraha remborayhu hag̃ua opavavépe.
17 Yvypóra ndogueroviái vove nde ha'eha peteĩ pu'aka henyhẽva, rehechauka ne mbarete, ha umi oikuaáva apytépe rehechauka ipy'aguasuha.
18 Peẽ katu, peikuaa porã pende pokatu, pehusga tekojojápe ha oremomarandu tuicha mba'e porã reheve.
19 Ha katu ko'ãichagua tembiapo rupive rembo'e ne tavayguakuérape pe kuimba'e hekojojáva oiporiahuvereko hag̃ua, ha rejapo ne ra'ykuérape esperanza porãme reme'ẽ hag̃ua arrepentimiento angaipakuérare.
20 Rekastigáramo ne ra'ykuéra enemigokuérape, ha umi oñekondenávape omano hag̃ua, péicha repensáramo, ha reme'ẽramo chupekuéra tiémpo ha lugár ikatu hag̃uáicha ojesalva chupekuéra iñañuãgui.
21 Mba'eichaitépa tuicha peẽ pehusga pende ra'ykuérape voi, ituvakuérape peẽ pehura va'ekue, ha pejapo konvénio ñe'ẽme'ẽ porã rehegua?
22 Upévare, nde orekastiga aja, reinupã ore enemigokuérape mil véseve, upe intención-pe, rohusgávo, rojepy'amongeta porã hag̃ua ne mba'eporãre, ha orejehe rojehusga vove, roha'arõ poriahuvereko.
23 Upvare, yvyporakura oiko ramo jepe hekojoja ha hekojoja, nde rembohasa asy chupekura umi mbae ombojeguarva reheve.
24 Okañýgui hikuái mombyry eterei umi tape jejavy rupi, ha ojoko chupekuéra tupãramo, jepe umi mymba iñenemigokuéra apytépe jepe oñemboyke, oñembotavývo, ta'ýra noñeñandúivaicha.
25 Upvare chupekura, ta-rakurape guáicha, oipuru'ỹre iñakãme, remondo peteĩ huísio oñembohory hag̃ua hesekuéra.
26 Ha katu umi noñerreformaséiva upe corrección rupive, ha'e oñembosarái haguépe hendivekuéra, oñandúta peteĩ huísio digno Tupãme.
27 Pemañamína mba'e mba'épa oñembohory hikuái, ojekastiga jave chupekuéra, upéva he'ise umi ha'ekuéra oimo'ãva ha'eha tupã; ko'ágã ojekastigávo ipypekuéra, ohechávo upéva, ohechakuaa hikuái ha'eha Tupã añetegua, ombotovéva oikuaa mboyve: ha upévare ou hi'arikuéra ñekondena tuichaitereíva.

MOAKÃHA 13

1 Añetehápe en vano opavave yvypóra ijehegui, ndoikuaáiva Tupã, ha ndaikatúiva umi mba'e porã ojehechávagui oikuaa pe oĩvape: ni ohesa'ỹijóvo umi tembiapo ndohechakuaái hikuái pe mba'e apohare;
2 Ha katu ojehecha tata, térã yvytu, térã yvytu pya'e, térã mbyjakuéra jere, térã y hatã, térã yvága resape, ha'eha umi tupã oisãmbyhýva ko yvy.
3 Iporãva reheve ovy'áramo ogueraha chupekuéra tupãramo; toikuaa hikuái mba'eichaitépa iporãve hesekuéra Jára, ha'e niko pe mba'eporã apohare ypykue ojapova'ekue chupekuéra.
4 Ha katu oñemondýirire hikuái ipu'aka ha heko porãre, tontende hikuái umíva rupive, mba'eichaitépa ipu'akave ha'e ojapova'ekue chupekuéra.
5 Pórke umi tekove tuicha ha iporã rupi ojehecha pe ojapova'ekue.
6 Péro upéva rehe sa'ive ojekulpa chupekuéra, ikatu ojavy oheka Ñandejárape ha ojuhuse chupe.
7 Oikuaa porãgui hembiapokue, oheka kyre'ỹ chupe, ha oguerovia ohechaha hikuái.
8 Péro noñeperdonamo'ãi avei chupekuéra.
9 Ikatúrire oikuaa hikuái hetaiterei mba'e, ikatu hag̃uáicha oapunta hikuái ko yvy ape ári; mba'éicha piko ndoikuaái pya'eve hikuái Ñandejárape?
10 Ha katu ombyasy hikuái, ha umi mba'e omanóvape oĩ iñeha'arõ, ohenóiva chupekuéra tupã, ha'éva yvypóra po rembiapokue, óro ha pláta, ohechauka hag̃ua mymbakuéra ojoguaha, térã peteĩ ita iporãva mba'everã, pe tembiapo peteĩ po yma guaréva rehegua.
11 Ko'ág̃a peteĩ karpintéro oikytĩva yvyra, oikytĩ rire peteĩ yvyramáta ojoguáva upevarã, ha oipe'apa rire opa ipire rogue ijerére, ha ojapo porã, ha ojapo chugui peteĩ mba'yru oĩ porãva yvypóra rekove servísiope g̃uarã.
12 Ha oipuru rire umi mba'e ky'a hembiapokue omoporã hag̃ua ho'u, henyhẽma;
13 Ha ojagarrávo pe basuraite umi oservíva apytépe ndovaléiva mba'everã, ha'égui peteĩ yvyra pehẽngue ikyrỹiva, ha henyhẽva nudo-gui, otallára kyre'ỹme, ndorekóirõ guare ambue mba'e ojapova'erã, ha ojapo iñarandukuaa rupi, ha omoldea peteĩ kuimba'e ra'ãngápe;
14 Térã ojapo chugui peteĩ mymba iñañávaicha, omoĩ hi'ári vermilónpe, ha ojaho'i pytã ha ojaho'i opa mba'e oĩva ipype.
15 Ojapo rire peteĩ koty iporãva, omoĩ peteĩ murállape ha ojoko iérrope.
16 Ome'ẽgui chupe ani hag̃ua ho'a, oikuaágui ndaikatumo'ãiha oñepytyvõ ijehe; ha'égui peteĩ ta'ãnga, ha oikotevẽ pytyvõ.
17 Upéi oñembo'e imba'erepy rehe, hembireko ha imembykuéra rehe, ha notĩri oñe'ẽ haguã tekove ndorekóivape.
18 Hesãi haguã ha'e ohenói umi ikangyvévape, pe tekove oñembo'e umi omanóvape. Tupã oñemomirĩva ojerure pe michĩvévape oipytyvõ haguã, ha oguata porã haguã ojerure umi ndaikatúivape oñemoĩ ipy tenonde gotyo.

19 Ha ohupyty ha ohupyty haguére, ha osẽ porã haguére ipokuéragui, ojerure ikatupyry ojapo hag̃ua chugui, pe ndaikatúiva ojapo mba'eve.

MOAKÃHA 14

1 Jey, peteĩ oñembosako'íva oveve haguã, ha ohasa potaitéva umi ola pochýva rupi, ohenói peteĩ yvyra pehẽngue oñembyaiveva pe mba'yru oguerahávagui.
2 Añeteháре ningo opensa upéva, ha pe mba'apohára omopu'ã ikatupyry rupi.
3 Ha katu ne remiandu, che Ru, oisãmbyhy, rejapógui peteĩ tape yguasúpe, ha peteĩ tape isegúrova yguasúpe;
4 Pehechaukávo ikatuha pesalva opa mba'e vai, heẽ, jepe peteĩ kuimba'e oho yguasúpe arte'ỹre.
5 Upevére ndereipotái ne arandu rembiapokuéra opytu'u, ha upévare yvyporakuéra okompromete hekove peteĩ yvyra pehẽnguépe, ha ohasávo pe yguasu hũ peteĩ mba'yru ikangyvape ojesalva.
6 Yma avei, umi gigante oñemomba'eguasúva omanórõ guare, pe yvóra esperanza oisãmbyhýva nde po okañy peteĩ mba'yru ikangyhápe, ha oheja opa tiémpope g̃uarã peteĩ ñemoñare.
7 Ojehovasa niko pe yvyra ou rupi tekojoja.
8 Pe ojejapo va'ekue po rupive katu oñemaldesi, pe ojapo va'ekuéicha avei. ha upéva, oñembyaígui, oñembohéra haguére tupã.
9 Umi iñañáva ha iñañuaitéva niko ndocha'éi Ñandejárare.
10 Pe ojejapo va'ekue ojekastigáta pe ojapo va'ekuéndi.
11 Upévare, umi tetã ambuegua ra'ãnga jepe ojokóta, Tupã rekovégui oiko chuguikuéra peteĩ mba'e oporombojeguarúva, oñepysanga haguã yvypóra ánga, ha ñuhã umi iñarandu'ỹva py rehe.
12 Pórke umi ta'anga oñeinventa va'ekue, oñepyrũ pe tekovai espirituál, ha oñeinventa umi vída oñehundi.
13 Ha'ekuéra ningo ndaha'éi va'ekue iñepyrũmby guive, ha ndoikomo'ãi opa ára g̃uarã.
14 Yvypóra rekomimbipa rei rupi oike hikuái ko yvy ape ári, ha upévare pya'e oúta hu'ãme.
15 Peteĩ túva ohasa asýva ñembyasy itiempoitépe, ojapo rire imemby ra'anga pya'e ojepe'ava'ekue chugui, ko'ág̃a omomba'e chupe peteĩ tupãicha, upérõ ha'e va'ekue peteĩ kuimba'e omanóva, ha ome'ẽ umi oĩvape ipoguýpe umi ceremonia ha sakrifísio.
16 Upéicha ohasávo pe tiémpo oñekumpli peteĩ kostúmbre imbaretevéva Ñandejárape, ha ojeadora umi ta'anga ojejapóva umi rréi mandamiento rupive.
17 Yvypóra ndaikatúiva omomba'eguasu henondépe, oikógui mombyry, oipe'a hikuái hova gua'u mombyry guive, ha ojapo peteĩ rréi omomba'eguasúva ra'anga hesakãva, ikatu hag̃uáicha upéva iñemotenonde rupive ombotuicha chupe upéva ndaipóri, ha'ete ku oĩva upépe.
18 Avei pe artesáno omba'apo va'ekue peteĩnte oipytyvõ omotenonde hag̃ua umi ignorantepe hetave superstisiónpe.
19 Ha'e ningo oiméne ombovy'ase peteĩ autorida orekóvape, omboliga opa ikatupyry ojogua hag̃ua pe moda iporãvévape.
20 Ha upéicha pe atyguasu, oñembotavy pe tembiapo grásia rupive, ogueraha chupe ko'ág̃a peteĩ tupãramo, michĩmi mboyve oñembotuichava'ekue.
21 Ha kóva ha'e peteĩ ocasión ombotavy hag̃ua ko mundo-pe: yvypóra, oservígui taha'e calamidad térã tiranía, o'atribuígui ita ha stock-kuérape pe téra oñembohasa'ỹva.
22 Hi'arive upéva ndaha'éi suficiente chupekuéra g̃uarã, ojavy haguére hikuái Tupã jekuaápe; ha katu oiko aja hikuái pe ñorairõ guasu ignorancia rehegua, umi plaga tuichaitereíva ohenói chupekuéra py'aguapy.
23 Ojuka aja hikuái ita'yrakuérape sakrifísiope, térã ojapo aja ceremonia ñemiháme, térã ovy'a aja umi rito iñextrañoitévare;
24 Ha'ekuéra noñongatuvéima hekove ha ñemendápe iky'a'ỹva, peteĩva ojuka ótrope otraisiona térã ombopy'a rasy chupe oporomoakãratĩ rupi.
25 Upéicha rupi enterovépe ogoverna peteĩ mba'e ndojokóiva tuguy, oporojukáva, ñemonda, ha ñembotavy, ñembyai, jerovia'ỹ, sarambi, ñe'ẽ japu.
26 Ombopy'arory umi kuimba'e ivuénovagui, hesarái umi mba'e porãgui, omongy'a ñande ánga, okambia ñande py'aporã, ñane ñemendápe sarambi, ñamoakãratĩ ha ñanemotĩ.
27 Pe adorasión umi ta'anga noñemoĩriva héra ha'e hína opa mba'e vai ñepyrũ, omoñepyrũ ha ipaha.
28 Ha'ekuéra itavy ovy'a jave, térã oprofetisa japu, térã oiko hekope'ỹ, térã ohura vai ijehe.
29 Ha'ekuéra ningo ojerovia umi ta'anga ndorekovéimavare. ohura ramo jepe japu, upéicharõ jepe omaña ani haguã ojeperhudika.
30 Ha katu mokõive mba'ére ojekastigáta chupekuéra hekojojáva: mokõivéva nopensái porãigui Tupãre, oñatende umi ta'angare, ha avei ohura hekope'ỹ ñembotavy, omboykévo imarangatúva.
31 Ndaha'éi umi ohura va'ekuére pu'aka, ha katu pe angaipa kuéra ovengáva hekojojáva, okastigáva tapiaite umi iñañávape hembiapo vaívape.

MOAKÃHA 15

1 Nde katu, Tupã, nde py'aporã ha añete, nepasiénsia ha poriahuverekópe remohenda opa mba'e.
2 Ropeka ramo, ore nemba'e, roikuaávo ne pu'aka, ha ndoropekamo'ãi, roikuaágui ore nemba'eha.
3 Peẽ peikuaa ha'e tekojoja kompletoite, heẽ, peikuaa hag̃ua pene pu'aka ha'e pe inmortalidad rapo.
4 Nañanembotavýigui pe yvypóra invención vai, ni peteĩ ta'ãnga ojejaho'íva opaichagua sa'y reheve, pe pintor rembiapo ndohupytýiva;
5 Pe ohecháva ombotavy umi itavývape oipotaiterei haguã, ha upéicha oipota hikuái peteĩ ta'ãnga omanóvaicha, ipytuhẽ'ỹva.
6 Umi ojapóva, umi oipotáva ha umi omomba'eguasúva chupekuéra, ohayhúva umi mba'e vai, ha omerese oreko ko'ãichagua mba'e ojerovia hag̃ua hesekuéra.
7 Pe alfarero, ombopiro'y yvy ipiro'ýva, ojapo opa mba'yru heta mba'apo reheve ñane rembiaporã, heẽ, peteĩ ñai'ũgui ojapo mokõive mba'yru ojeporúva ipotĩ haguã, ha upéicha avei opavave oservíva hendape'ỹ, ha

katu mba'e oĩva pe jeporu taha'e ha'éva, pe alfarero voi ha'e pe hués.
8 Ha oipuru hembiapo vaikue, ojapo peteĩ tupã rei pe ñai'ũgui, jepe pe yma ojejapo va'ekue yvýgui ijehegui, ha sapy'ami rire ojevy upérupi, osẽ vove hekove oñeme'ẽva'ekue chupe préstamo ojerure.
9 Jepémo oñangareko hese, ndaha'éi oguereko haguã heta tembiapo, ni hekove mbyky, ha katu oñeha'ã ohasa óro ha pláta apoha, ha oñeha'ã ojapo umi omba'apóva vrónse-peguáicha, ha ohechakuaa igloria ojapo haguã mba'e gua'u.
10 Ipy'a tanimbu, pe esperanza ivaivéva yvygui, ha hekove sa'ive ovale ñai'ũgui.
11 Ha'e ndoikuaái Ijapohare, ha pe omoingéva chupe peteĩ ánga omba'apóva ha opytu'u peteĩ espíritu oikovévape.
12 Ha'ekuéra katu ohecha ñande rekove peteĩ vy'arã, ha ñande tiémpo ko'ápe peteĩ merkádo jahupyty hag̃ua mba'e porã, pórke he'i hikuái, jahasa va'erãha oparupiete, jepe ivaíva rupive.
13 Ko kuimba'e, ko yvy arigua ojapo mba'yru ikyrỹiva ha ta'anga ojejapóva, oikuaa ijehe ombopochyha opa ambuégui.
14 Ha enterove ne retãygua enemigokuéra, ojokóva chupekuéra ipoguýpe, itavyeterei, ha ipy'ahatãve umi mitã'ígui.
15 Ha'e kuéra oimo'ã tupã gua'u opa tetãygua ta'ãnga, ndoguerekói tesa ohecha haguã, ni ryekue opytu'u haguã, ni apysa ohendu haguã, ni ipo kuã ojoko haguã. ha ipy rehe katu, mbeguekatu oho.
16 Yvypóra niko ojapo umíva, ha pe ojerure va'ekue ijespíritu voi ojapo chupekuéra.
17 Ha'e niko omanóva, ipo aña rupive ojapo peteĩ mba'e omanóva, ha'e voi iporãve umi mba'e omomba'eguasúvagui.
18 Heẽ, omomba'eguasu hikuái avei umi mymba ojehayhu'ỹvévape, oñembojojágui oñondive, oĩ ivaivéva ambuégui.
19 Ha'e kuéra naiporãi avei, ha'e kuéra niko ojeipotaitereígui mymba kuéra rehe.

MOAKÃHA 16

1 Upévare ojekastiga porã chupekuéra, ha hetaiterei mymba ojehasa asy.
2 Upe castigo rangue, retrata porãvo ne retãygua ndive, rembosako'i chupekuéra so'o sabor extraño, codorniz jepe omokyre'ỹ haguã hembi'urã.
3 Ha'ekuéra oipotaitereígui tembi'u, ohecha vaieterei rupi umi mymba oñemondova'ekue ijapytepekuéra, ombojeguaru umi mba'e oikotevẽva oipotaitéva. ha katu ko'ãva, ohasa'asýva penuría peteĩ espacio mbykymíre, ikatu ojejapo chuguikuéra parte peteĩ sabor extraño-gui.
4 Tekotevẽ ningo ou umi mba'e vai oguerahára chupekuéra, ha ndaikatúiva ojehekýi.
5 Oúrõ guare ko'ãva ári mymbakuéra kyhyje pochy, ha omanórõ guare mbói ikyráva picazón reheve, nde pochy ndopytái opa ára g̃uarã.
6 Ha katu oñemondýi hikuái sapy'ami, oñemoñe'ẽ hag̃ua chupekuéra, oguerekógui peteĩ techaukaha salvasiõ rehegua, omomandu'a hag̃ua chupekuéra nde léi rembiapoukapyre.
7 Pe ojere va'ekue ijehe, ndaha'éi ojesalva va'ekue pe mba'e ha'e ohechava'ekuére, síno nde rupive, ha'éva opa mba'e Salvador.
8 Ha ko mba'épe remomarandu ne enemigokuérape, nde ha'eha pe omosãsóva opa mba'evaígui.
9 Ha'e kuérape guarã umi saltamontes ha guyra oisu'úva ojuka, ha ndojejuhúi mba'eveichagua pohã hekovépe guarã.
10 Nde ra'y kuéra katu ndaipu'akái umi dragón venenoso hatĩme, nde poriahuvereko akóinte ha omonguera chupekuéra.
11 Oñeinupãgui chupekuéra, imandu'a hag̃ua ne ñe'ẽre; ha pya'e ojesalva, ani hag̃ua ho'a tesarái pypukúpe, imandu'a meme hikuái ne mba'eporãre.
12 Ndaha'éi ka'avo, ni yeso omongu'éva, omonguera jey haguã chupekuéra.
13 Nde reguereko pu'aka tekove ha ñemano rehegua, nde regueraha Infierno rokẽme ha regueru jey.
14 Peteĩ kuimba'e añetehápe ojuka iñañuã rupi, ha pe espíritu osẽ rire ndouvéi. ni pe ánga ojeguerohorýva ndouvéima.
15 Ha katu ndaikatúi rekañy nde pógui.
16 Umi iñañávape, ndekuaa'ỹva, oinupã nde po mbarete rupi, oky, amandáu ha ama iñextraño reheve, ojepersegi chupekuéra, ndaikatúi ojehekýi chuguikuéra, ha tata rupive oñehundi chupekuéra.
17 Ha'e gui pe hechapyrãva, pe tata oguerekove mbarete pe ýpe, omboguepaitéva opa mba'e.
18 Sapy'ami oñemboguejy pe tatarendy, ani hag̃ua ohapy umi mymba oñemondova'ekue umi iñañávare. ha katu ha'ekuéra voi ikatu ohecha ha ohechakuaa ojepersegi hague chupekuéra Tupã huísio reheve.
19 Ha ambue jave okái y mbytépe jepe tata pu'aka ári, ohundi hag̃ua peteĩ yvy hekojojáva yvakuéra.
20 Upéva rangue rembohysýi ne tavayguakuérape ángel rembi'u, ha remondo chupekuéra yvágagui mbujape oñembosako'iva'ekue omba'apo'ỹre, ikatúva ombovy'a peteĩ teĩ ovy'áva, ha omoneĩ opa mba'e oipotaháicha.
21 Ne rembi'u omombe'u ne ra'ykuérape ne dulce, ha oservívo pe ho'úva rembi'urã, oñembopiro'y opavave oipotaháicha.
22 Ha katu nieve ha hielo oaguanta pe tata, ha noñemongu'éi, oikuaa hag̃ua hikuái tata hendýva amandáupe, ha omimbipáva ama jave, ohundihague umi enemigokuéra yva.
23 Ha katu kóva jey hesarái jepe imbaretégui, ikatu hag̃uáicha oñemongaru umi hekojojáva.
24 Pe tekove neservíva, ha'éva pe Apohare, ombohetavégui imbarete umi hekojoja'ỹvare okastiga haguére, ha omboguejy imbarete oipytyvõ hag̃ua umi ojeroviava nderehe.
25 Upérõ jepe oñemoambue opa mba'épe ha iñe'ẽrendu ne mborayhúpe, omongakuaáva opa mba'e, umi oikotevẽva oipotaháicha.
26 Oikuaa haguã nde ra'ykuéra, Ñandejára, rehayhúva, ndaha'eiha yva okakuaaha pe omongakuaáva yvypórape.
27 Pe tatápe noñehundíriva, haku'imi kuarahy resape reheve, pya'e voi oñemongu'e.

28 Jaikuaa haguã, rojokova'erãha kuarahy ome'ẽ haguã ndéve aguyje, ha ára pytũmbýpe roñembo'e haguã ndéve.
29 Umi oagradese'ỹva esperánsa oñemongu'éta pe ro'y ro'ysãicha, ha okañýta y ndohupytýiva mba'eveichavérõ.

MOAKÃHA 17

1 Tuicha niko ne juiciokuéra, ha ndaikatúi oje'e, upévare umi ánga oñemongakuaa'ỹva ojavy.
2 Umi kuimba'e hekojojáva oimo'ãrõ guare ombohasa asy pe tetã marangatúpe; oñembotývo hikuái hógape, umi prisionero pytũmbýpe, ha ojejokua peteĩ pyhare pukukue vínculo-pe, oñeno upépe exilio-pe pe providencia eterna-gui.
3 Oimo'ã aja hikuái oñenoha kañyhápe iñangaipakuéra ñemiháme, isarambi peteĩ velo iñypytũva guýpe tesaráipe, oñemondýi vaieterei, ha ojepy'apy umi aparisión iñextraño reheve.
4 Pe eskína ojokóva chupekuéra ndaikatúi ojoko chupekuéra ani hag̃ua okyhyje, péro umi tyapu y ho'ávaicha ipu ijerére, ha ojekuaa chupekuéra umi visión ñembyasy hova pohýi reheve.
5 Tata pu'aka ndaikatúi ohesape chupekuéra, ha umi mbyja tatatĩ omimbipáva ndogueropu'akái ohesape haguã upe pyhare vaiete.
6 Upénte ojekuaa chupekuéra peteĩ tata hendýva ijehegui, oporomondýietereíva, okyhyjégui hikuái, oimo'ã ivaiveha umi mba'e ohecháva pe mba'e ohecha'ỹvagui.
7 Umi ilusión arte magia rehegua katu, oñemboyke chupekuéra, ha oñembohory iñarandúpe oñembohorývo.
8 Ha'ekuéra opromete va'ekue omosẽtaha umi mba'e kyhyje ha jehasa asy peteĩ ánga hasývagui, ha'ekuéra voi hasy kyhyjégui, ha omerese ojepuka hese.
9 Ndaipóriramo jepe mba'e vaiete ndokyhyjéiva chuguikuéra; ha katu okyhyje umi mymba ohasávagui, ha mbói oisu'u.
10 Omano hikuái kyhyjégui, onega ndohechaiha pe yvytu, ndaikatúiva ojehekýi chugui.
11 Pe tembiapovai, oñekondenáva itestígo rupive, okyhyjeterei, ha opresiona ikonsiénsia, akóinte opronostika umi mba'e ivaíva.
12 Pe kyhyje ndaha'éi ambue mba'e, ndaha'éirõ pe ñepytyvõ pe py'aporã ome'ẽvape.
13 Ha pe ñeha'arõ oúva hyepýgui, sa'ive rupi, oipapa pe jeikuaa'ỹ hetave pe mba'ére oguerúvagui pe jehasa'asy.
14 Ha katu ha'ekuéra oke peteĩchaite upe pyharépe, añeteháp ndaikatúiva ojegueropu'aka, ha osẽva'ekue hi'arikuéra pe infiérno ojeheja rei'ỹva ruguágui.
15 Peteĩ pártepe oñeñandu vai umi mba'e vaiete, ha peteĩ párte katu oñedesmaia, ikorasõkuéra oñembyaívo chupekuéra, oúgui chupekuéra peteĩ kyhyje sapy'aitépe, ha noñeha'arõiva.
16 Upémarõ, oimeraẽ ho'ávape oñeñongatu porã, oñemboty peteĩ kárselpe, ndorekóiva várra de iérro.
17 Taha'e ha'éva chokokue térã ovecha rerekua térã omba'apóva kokuépe, ha'e oaguanta ha oaguanta upe tekotevẽ, ndaikatúiva ojehekýi, opavave oñeñapytĩgui peteĩ kadena pytũmbýpe.
18 Taha'e peteĩ yvytu otyryrýva, térã guyrakuéra ryapu hatã umi hakã ojeipysóva apytépe, térã peteĩ y ho'a porã osyry hatãva.
19 Térã peteĩ ita ryapu vaiete ojeityva'ekue, térã peteĩ oñani ndaikatúiva ojehecha umi mymba otyryrývagui, térã peteĩ ñe'ẽ okororõva mymba ka'aguy salvajevévagui, térã peteĩ eco ojere jeýva umi yvyty hueco-gui; ko'ã mba'e omoñeñandu vai chupekuéra kyhyjégui.
20 Yvy tuichakue omimbipaite, ha avave ndojokói hembiapo.
21 Hi'arikuérante ojepyso peteĩ pyhare pohýi, peteĩ pytũmby ra'ãnga orrecibítava chupekuéra.

MOAKÃHA 18

1 Upevére ne santokuéra oguereko peteĩ tesape tuichaitereíva, iñe'ẽ ohendúvo, ha ndohecháі iforma, ndohasái haguére avei hikuái umi mba'e peteĩchagua, oipapa chupekuéra ovy'aha.
2 Ha katu ndojapói haguére chupekuéra mba'eve ivaíva ko'ág̃a, ojejapova'ekue hesekuéra ivaíva yma, ome'ẽ chupekuéra aguije, ha ojerure chupekuéra perdón ha'égui hikuái enemigo.
3 Upéva rangue reme'ẽ chupekuéra peteĩ tatakua hendýva, mokõivévape, ha'e hag̃ua peteĩ guía pe jeguata ojekuaa'ỹvape, ha peteĩ kuarahy ndojapóiva mba'eve ivaíva ombovy'a hag̃ua chupekuéra.
4 Ha'ekuéra omeresegui ojepe'a chuguikuéra tesape ha oñeñapytĩ pytũmbýpe, oñangarekóva'ekue ne ra'ykuérape, ha'ekuéra rupive oñeme'ẽva'erã yvórape pe léi resape oñembyai'ỹva.
5 Ha odesidi rire hikuái ojukataha imarangatúva ra'ykuérape, peteĩ mitã oñemombo, ha ojesalvávo, omongavaju hag̃ua chupekuéra, reipe'a ita'yrakuéra atyguasúpe, ha rehundipaite chupekuéra peteĩ y ipu'akapávape.
6 Upe pyharépe ore rukuéra oñemoañeteva'ekue yma, oikuaágui katuete mba'e juramento-pa ome'ẽ hikuái jerovia, upe rire ovy'a hikuái.
7 Upéicharõ ne tavayguakuéra apytégui oguerohory umi hekojojáva salvasiõ ha umi enemigokuéra ñehundi.
8 Rekastiga va'ekue ore ñorairõhárape, upéva rupive oremomba'eguasu, orerenói va'ekue.
9 Umi kuimba'e porã ra'ykuéra hekojojáva osakrifikágui ñemiháme, ha peteĩ ñe'ẽme ojapo peteĩ léi marangatu, umi imarangatúva ha'e hag̃ua peteĩchagua opartisipáva peteĩ mba'e porã ha ivaívagui, umi túva ko'ág̃a opurahéi umi purahéi ñemomorã.
10 Péro pe ótro ládope oñehendu peteĩ sapukái hasýva umi enemígogui, ha peteĩ tyapu oñembyasýva ojegueraha ótro tetãme umi mitã oñembyasývape g̃uarã.
11 Pe patrón ha pe tembiguái ojekastiga peteĩ hendáicha; ha pe rréiicha, upéicha ohasa asy pe persona común.
12 Upémarõ opavave oñondive oguereko hetaiterei omanóva peteĩichagua ñemano reheve; ni umi oikovéva ndaha'éi suficiente oñotỹ hag̃ua chupekuéra, peteĩ momento-pe oñehundi haguére chuguikuéra ñemoñare ijyvatevéva.

13 Ha’ekuéra ndogueroviaséi mba’eve umi encantamiento rupi; oñehundívo umi ta’ýra ypykue, orrekonose hikuái ko tavayguakuéra ha’eha Tupã ra’y.
14 Opa mba'e kiririĩháme, ha upe pyharépe oho pya'e mbytépe.
15 Ne ñe’ẽ Ipu’akapáva oguejy yvágagui nde mburuvicha guasu guapyhágui, peteĩ kuimba’e ñorairõhára kyhyjeicha peteĩ yvy ñehundi mbytépe.
16 Ha regueru ne rembiapoukapy ojejoko'ỹva kysepuku haimbe asývaicha, ha repu'ãvo omyenyhẽ opa mba'e ñemanógui; ha opoko yvágare, ha katu opyta yvýpe.
17 Upémarõ sapy’aitépe umi visión de sueño vaiete oipy’apyeterei chupekuéra, ha umi mba’e kyhyje ou hi’arikuéra oñeha’arõ’ỹre.
18 Peteĩ oñemombóva ko’ápe, ha ambue katu upépe, omano mbyte rupi, omombe’u mba’érepa omano.
19 Umi sueño ombopy’aroryva’ekue chupekuéra ohechauka ra’e upéva, ani hag̃ua oñehundi hikuái, ha ndoikuaái mba’érepa ojehasa asy hikuái.
20 Heẽ, pe ñemano je’u opoko hekojojávare avei, ha oiko peteĩ ñehundi atyguasu tave’ỹme, ha katu pe pochy ndopytái are.
21 Upérõ pe kuimba’e kulpávle pya’e ha oñembo’y odefende hag̃ua chupekuéra. ha oguerúvo pe eskúdo iministerio hekopetegua, jepe ñembo’e, ha insiénso ñeme’ẽ, oñembo’y pe pochy rehe, ha upéicha omohu’ã pe mba’e vai, he’ívo ha’eha ne rembiguái.
22 Upémarõ ha’e ipu’aka pe ohundívare, ndaha’éi hete mbarete, ni imbaretépe, síno peteĩ ñe’ẽ rupive omoĩ ipoguýpe pe okastigávape, he’ívo umi huraménto ha kompromíso ojapova’ekue umi túva ndive.
23 Umi omanóva ho’apa rire ojuehe, oñembo’y ijapytépe, ha’e ojoko pe pochy ha omboja’o umi oikovévape.
24 Pe ao pukukuépe oĩgui ko yvy tuichakue, ha umi irundy ita rréhape ojehai tuvakuéra rekomimbipa, ha nde Majestad iñakã diadema ári.
25 Ko'ãvape pe ohundíva ome'ẽ tenda, ha okyhyje chuguikuéra, ha'ekuéra oprobáma haguére ipochy añónte.

MOAKÃHA 19

1 Umi iñañávape katu, pochy ou hi'ári poriahuvereko'ỹre ipahaite peve, ha'e oikuaa mboyve mba'épa ojapóta hikuái.
2 Mba’éichapa ome’ẽ rire chupekuéra permiso oho hag̃ua, ha pya’e omondo chupekuéra, oñearrepenti ha omuña chupekuéra.
3 Ha’ekuéra oñembyasy ha ojahe’o aja gueteri umi omanóva sepultúrape, omoĩve hikuái ambue mba’e tavy, ha omuña chupekuéra okañývaicha, ojerure va’ekue chupekuéra oho hag̃ua.
4 Pe destino, ha’ekuéra omerese va’ekue, ogueraha chupekuéra ko’ã mba’épe, ha ojapo chuguikuéra hesarái umi mba’e oikomava’ekuégui, ikatu hag̃uáicha okumpli hikuái pe kastígo ofaltáva ijehasa’asykuéragui.
5 Ha nde retãgua ohasa haguã peteĩ tape hechapyrãva, ha katu ojuhu peteĩ ñemano iñextraño.
6 Opa mba’e oiko va’ekue ijehe, oservi umi tembiapoukapy ijojaha’ỹva oñeme’ẽva’ekue chupekuéra, ikatu hag̃uáicha oñeñangareko ne ra’ykuérape mba’eve ivaíva’ỹre.
7 Ha’ete voi, peteĩ arai omo’ãva pe kampaménto; ha y oñembo’yhápe henondépe, ojekuaa yvy seko; ha osẽ yguasu Pytãgui peteĩ tape ojejoko’ỹre; ha pe ysyry violento-gui osẽ peteĩ ñu hovy:
8 Upépe oho opa tavayguakuéra oñedefendeva’ekue nde po rupive, ohechávo umi mba’e hechapyrãva ne hechapyrãva.
9 Ha’ekuéra ohógui kavajuicha, ha otyryry ovecha ra’ýicha, ha nemomba’eguasúvo, Ñandejára, resalva va’ekue chupekuéra.
10 Ha’ekuéra ningo imandu’a gueteri umi mba’e oiko va’ekuére oiko aja hikuái pe tetã ambueguápe, mba’éichapa pe yvy oguenohẽ guyrakuéra vaka rendaguépe, ha mba’éichapa pe rrío omombo hetaiterei sapo pira rendaguépe.
11 Upe rire katu ohecha hikuái guyrakuéra henerasión pyahu, ha ojerure hikuái so’o he’ẽ porãva.
12 Umi codorniz ou hendápekuéra yguasúgui ovy'a haguã.
13 Ha umi castigo ou umi pekadórpe ndaha’éiva techaukaha yma guare’ỹre arasunu mbarete rupive: ohasa asy haguére hikuái hekoitépe hembiapovaiháicha, upéicha rupi oipuru hikuái peteĩ teko hasyvéva ha ñembohory umi extranhéro ndive.
14 Umi sodomíta ndorresivíri umi ndoikuaáivape ou jave.
15 Ha ndaha'éi upéichante, ha katu oiméne ojeguereko michĩmi respeto umi tapicha ndive, ndoiporúigui umi extranhérope ndaha'éiramo angirũ.
16 Ha katu ko’ãva ombohasa asyeterei chupekuéra, ha’ekuéra orresivi va’ekue karu guasu reheve, ha ojejapóma chuguikuéra umi léi peteĩchaguápe.
17 Upémarõ ko’ãvape ohecha’ỹ, umi oĩháicha pe kuimba’e hekojojáva rokẽme.
18 Umi elemento okambiágui ijehegui peteĩ espésie de armonía rupive, ha’ete ku oĩva peteĩ saltériope umi nota okambiáva pe melodía réra, ha upéicharõ jepe siémpre ha’e sonído; ikatúva ojehechakuaa porã ojehechávo umi mba’e ojejapo va’ekue.
19 Umi mba’e yvy arigua oñekonverti ýpe, ha umi mba’e yma otyryrýva ýpe, ko’ãg̃a oho yvýpe.
20 Pe tata oguereko pu'aka pe ýpe, hesarái umi mba'e porãgui, ha pe y hesarái pe naturaleza omboguejývagui.
21 Pe ótro ládope, umi tatatĩ ndoipe’ái umi tekove oñembyaíva ro’o, oguata ramo jepe ipype; ni ndodesmeltái hikuái pe so’o yvagapegua helado ha’éva naturaleza apto oñemongu’e hag̃ua.
22 Opa mba'épe, Ñandejára, remomba'eguasu ne tavayguakuérape ha remomba'eguasu chupekuéra, ha nerepensái chupe kuéra.

ECLESIÁSTICO REHEGUA

Jesús Sirac Ra'y Arandu

MOAKÃHA 1

1 Ñepyrũrã Jesús Sirac Ra'y arandu rehegua. Heta ha tuicha mba'e oñeme'ẽ haguére ñandéve pe léi ha profetakuéra rupive, ha ambuekuéra osegíva hapykuéri, umi mba'ére Israel oñemomba'eguasuva'erã oaprende ha iñarandu haguére; ha upévagui ndaha'éi umi omoñe'ẽva añónte tekotevẽva'erã ikatupyry ijehegui, ha katu avei umi oikuaaséva ikatu ou porã umi oĩvape okápe, oñe'ẽ ha ohaívo: che ru Jesús, heta oñeme'ẽ rire pe léi moñe'ẽrãme , ha umi profetakuéra, ha ambue ñande rukuéra kuatiañe'ẽ, ha ohupytyva'ekue ipype huísio porã, ojegueraha avei ijehe ohai hag̃ua peteĩ mba'e oñe'ẽva aprendizaje ha arandu rehe; upe hembipotápe umi oñemoaranduséva, ha ojepokuaáva ko'ã mba'ére, ohupyty heta hetave mba'e oikóvo léi he'iháicha. Upévare, pehejami peẽme pemoñe'ẽ haguã py'aporã ha jesarekópe, ha oreperdona haguã, ha'ete ku ndoroguerekóiva ñe'ẽ, roñeha'ãmbaitéva rointerpreta haguã. Umi mba'e oje'éva evréo ñe'ẽme ha oñembohasáva ambue ñe'ẽme, ndoguerekói peteĩchagua mbarete ipype oñeñe'ẽ hikuái iñe'ẽteépe. Áño treinta y ocho aju jave Egipto-pe, Euergetes mburuvicha guasu ramo, ha aiko upépe sapy'ami, ajuhu peteĩ aranduka ndaha'éiva michĩva, upévare aimo'ã tekotevẽha añeha'ã ha añeha'ãmbaite ainterpreta haguã; oipurúvo tuicha jesareko ha katupyry upe espacio-pe omohu'ã hag̃ua pe aranduka, ha omoĩ chupekuéra g̃uarã avei, peteĩ tetã iñextraño-pe oaprendeséva, oñembosako'ívo mboyve jepokuaa-pe oiko hag̃ua léi rapykuéri. Opa arandu ou Ñandejáragui, ha oĩ hendive opa ára g̃uarã.
2 Máva piko ikatu oipapa yvyku'i yguasu, ha ama gota, ha ára opa ára g̃uarã?
3 ¿Máva piko ikatu oikuaa mba'eichaitépa ijyvate pe yvága, pe yvy ipekue, ha pe ipypukukue ha pe arandu?
4 Arandu ojejapo opa mba'e mboyve, ha arandu jekuaa opa ára guive.
5 Tupã ñe'ẽ ijyvatevéva ha'e pe arandu ykua; ha hapekuéra ha'e tembiapoukapy opave'ỹva.
6 Mávapepa ojekuaa pe arandu rapo? Térã máva piko oikuaa umi mba'e iñarandúva?
7 Mávapepa ojehechauka pe arandu jeikuaa? ha mávapa ontende pe experiencia tuichaitéva orekóva?
8 Oĩ peteĩ iñarandúva ha tuicha ojekyhyjéva, Ñandejára oguapýva itrónope.
9 Ha'e ojapo chupe, ha ohecha chupe, ha oipapa chupe, ha oñohẽ chupe opa hembiapokuére.
10 Ha'e oĩ opa yvypóra ndive ha'e ome'ẽ chupe ohayhúvape.
11 Pe kyhyje Ñandejáragui ha'e peteĩ ñemomba'e guasu, ñemomba'eguasu, vy'a, ha peteĩ koróna vy'a rehegua.
12 Pe kyhyje Ñandejáragui ombovy'a, ha ome'ẽ vy'a, vy'a, ha tekove puku.
13 Oimeraẽva okyhyjéva Ñandejáragui, oho porãta chupe ipahápe, ha ojuhúta mborayhu omanóvo ára.
14 Jakyhyje Ñandejáragui ha'e arandu ñepyrũ, ha ojejapo umi jeroviaha ndive hyepýpe.
15 Ha'e omopu'ã peteĩ pyenda opave'ỹva yvypóra ndive, ha osegíta iñemoñarekuéra ndive.
16 Pe kyhyje Ñandejáragui ha'e arandu henyhẽva, ha omyenyhẽ yvypórape hi'akuéragui.
17 Ha'e omyenyhẽ opa hógape umi mba'e ojeipotaitévagui, ha umi mba'e ombyatyva'ekue umi mba'e okakuaávagui.
18 Pe kyhyje Ñandejáragui ha'e peteĩ koróna arandu rehegua, oñakãrapu'ã hag̃ua py'aguapy ha tesãi perfecto; mokõivéva ha'e Tupã jopói, ha ombotuichave ovy'a umi ohayhúva chupe.
19 Arandu oñohẽ katupyry ha mba'ekuaa entendimiento rehegua, ha omomba'eguasu chupekuéra omomba'e haguã umi ojokóva chupe.
20 Arandu rapo ningo jakyhyje Ñandejáragui, ha umi hakã oikove puku.
21 Pe kyhyje Ñandejáragui omosẽ umi angaipa, ha oĩháme omboyke pochy.
22 Peteĩ kuimba'e ipochýva ndaikatúi ojehusga; ipochy ñemongu'e ha'étagui iñehundi.
23 Peteĩ kuimba'e ipasiénsiava odesgarráta sapy'ami, ha upe rire vy'a osẽta chupe.
24 Ha'e omokañýta iñe'ẽ sapy'ami, ha heta ijuru omombe'úta iñaranduha.
25 Umi ehémplo oñe'ẽva pe mba'ekuaa rehe oĩ umi mba'e iñarandúvape.
26 Reipotáramo arandu, eñongatu tembiapoukapykuéra, ha Ñandejára ome'ẽta ndéve.
27 Pe kyhyje Ñandejáragui ha'e arandu ha mbo'epy.
28 Ani rekyhyje Ñandejáragui ne mboriahu jave, ha ani reju hendápe py'a mokõi reheve.
29 Ani reiko hovamokõiva yvypóra renondépe, ha eñatende porã umi ere va'ekuére.
30 Ani reñemopu'ã, ani hag̃ua re'a, ha regueru ñemotĩ ne ánga ári, ha upéicha Tupã ojuhu ne ñemigua, ha nemombo aty guasu apytépe, nerejuigui añeteguápe Ñandejára kyhyjépe, ha katu ne korasõme henyhẽ ñembotavýgui.

MOAKÃHA 2

1 Che ra'y, reju ramo reservi hag̃ua Ñandejárape, embosako'i ne ánga py'arandurã.
2 Emoĩ porã ne korasõ, ha akóinte egueropu'aka, ha ani rejapura jehasa asy jave.
3 Ejepyta hese, ha ani reho mombyry, reñembohetavévo nde paha pahaitépe.
4 Opa mba'e ojegueru va'ekue nderehe, egueraha vy'ápe ha nepasiénsia reñemoambuéramo peteĩ mba'e michĩvape.
5 Pórke pe óro oñeha'ã tatápe, ha umi kuimba'e ojeguerohorýva horno ojehasa asy jave.
6 Ejerovia hese, ha ha'e nepytyvõta; emohenda porã nde rape, ha ejerovia hese.
7 Peẽ pekyhyjéva Ñandejáragui, peha'arõ iporiahuvereko; ha ani peho mombyry, ani haguã pe'a.
8 Peẽ pekyhyjéva Ñandejáragui, peguerovia chupe; ha pene jopói ndopamo'ãi.
9 Peẽ pekyhyjéva Ñandejáragui, peha'arõ iporãva, ha vy'a ha poriahuvereko opave'ỹva.
10 Pemaña umi generación yma guarére, ha pehecha; ¿ojeroviapa ra'e Ñandejárare, ha oñembotavy? térã piko

oĩ opytáva kyhyjépe, ha ojeheja rei chupe? térã mávape piko odesprecia, ohenóiva chupe?
11 Ñandejára henyhẽgui poriahuvereko ha poriahuverekógui, ipasiénsia ha oiporiahuverekoitereígui, ha operdona angaipakuéra, ha osalva jehasa asy jave.
12 Ai umi korasõ okyhyjéva, ha ipo ikangýva, ha pe pekadór ohóva mokõi tapére!
13 Ai pe ipy'a kangývape! ndogueroviáigui; upévare noñedefendemo'ãi chupe.
14 ¡Aichejáranga peẽ peperdeva'ekue ipasiénsia! ha mba'épa pejapóta Ñandejára pendevisita vove?
15 Umi okyhyjéva Ñandejáragui naiñe'ẽrendumo'ãi Iñe'ẽre; ha umi ohayhúva chupe oñangarekóta hape.
16 Umi okyhyjéva Ñandejáragui ohekáta pe iporãva, oguerohorýva chupe; ha umi ohayhúva chupe henyhẽta pe léigui.
17 Umi okyhyjéva Ñandejáragui, ombosako'íta ikorasõ ha omomirĩta henondépe.
18 He'i: —Ñandejára pópe ro'áta, ndaha'éi yvypóra pópe.

MOAKÃHA 3

1 Pehendu chéve pende ru, O ra'ykuéra, ha pejapo upe rire, peime porã hag̃ua.
2 Ñandejára ome'ẽgui pe túvape omomba'eguasúva ita'yrakuéra ári, ha omoañete pe sy autorida umi ta'ýra ári.
3 Oimeraẽva omomba'eguasúva itúvape, oipe'a haguã hembiapo vaikue.
4 Ha pe omomba'eguasúva isýpe, ha'ete peteĩ ombyatýva tesóro.
5 Oimeraẽva omomba'eguasúva itúvape, ovy'áta ita'yrakuérare. ha ojapo vove iñembo'e, oñehendúta chupe.
6 Pe omomba'eguasúva itúvape, oikove puku va'erã. ha pe iñe'ẽrendúva Ñandejárape ha'éta peteĩ konsuélo isýpe g̃uarã.
7 Pe okyhyjéva Ñandejáragui omomba'eguasúta itúvape ha oservíta ituvakuérape, ijára kuérape ojapoháicha.
8 Emomba'e nde ru ha nde sýpe eñe'ẽ ha nde rembiapokuépe, ikatu hag̃uáicha ou nderehe chuguikuéra peteĩ jehovasa.
9 Túva jehovasa omopyenda ta'yrakuéra róga; ha katu pe sy maldición oipe'a umi pyenda.
10 Ani reñemomba'eguasu nde ru ñemotĩre; Nde ru ñemotĩgui ndaha'éi nemomba'eguasúva.
11 Yvypóra rekomimbipa ou itúva ñemomba'eguasúgui; ha peteĩ sy oñemotĩva ha'e peteĩ ñembohory umi mitãme.
12 Che ra'y, eipytyvõ nde túvape ijeda, ha ani embyasy chupe oikove aja pukukue.
13 Ha iñarandu ofa ramo, eñeha'ãmbaite hendive; ha ani remboyke chupe reime jave ne mbarete porãme.
14 Ndojehejareimo'ãi nde ru opytu'u hague, ha umi angaipa rendaguépe oñembojoapýta nemopu'ã haguã.
15 Nde jehasa asy rape ojegueromandu'áta; nde angaipakuéra avei oñemongu'éta, pe hielo ára haku porãmeguáicha.
16 Pe ohejáva itúvape, ha'ete peteĩ oñe'ẽva Ñandejárare. Ha pe ombopochýva isýpe oñemaldesi chupe: Tupãgui.
17 Che ra'y, esegíkena ne rembiapo py'aguapýpe; péicha rehayhu va'erã pe oguerohorýva.
18 Nde tuichavévo, reñemomirĩve, ha rejuhúta mborayhu Ñandejára renondépe.
19 Heta oĩ umi tenda yvate ha herakuã guasúva, ha umi mba'e ñemigua ojekuaauka umi ipy'aporãvape.
20 Tuichaiterei ningo Ñandejára pu'aka, ha umi ijyvy'ỹvape omomba'e chupe.
21 Ani reheka umi mba'e ijetu'uetereíva ndéve g̃uarã, ha ani reheka umi mba'e nde mbaretevéva.
22 Ha katu umi mba'e oje'éva ndéve, epensa ñemomba'eguasúpe, natekotevẽigui rehecha nde resa rupive umi mba'e oĩva ñemiháme.
23 Ani reipota reikuaa umi mba'e natekotevẽiva, hetave mba'e ojekuaaukágui ndéve yvypóra ontende'ỹvagui.
24 Heta niko oñembotavy hemiandu rei rupi; ha peteĩ sospecha aña omboyke huísio.
25 Tesa'ỹre nde reipotáta tesape, ani remombe'u reikuaa'ỹha ndereheha.
26 Peteĩ korasõ ipy'ahatãva ohóta ivaíva ipahápe; ha pe ohayhúva peligro omanóta ipype.
27 Peteĩ korasõ ipy'ahatãva ojekargáta ñembyasykuéragui; ha pe kuimba'e aña ombyatýta angaipa angaipa ári.
28 Umi oñemomba'eguasúvape kastígope ndaipóri pohã; pe mba'e vai ka'avo oñemopyenda haguére ipype.
29 Umi iñarandúva korasõ ontende peteĩ ehémplo. ha peteĩ apysa oñatende porãva ha'e peteĩ kuimba'e iñarandúva rembipota.
30 Y omboguepáta tata hendýva; ha limosna ojapo peteĩ expiasiõ angaipakuérare.
31 Ha pe omyengoviáva umi jere porã, imandu'a umi ikatúvare ou ko'ãg̃a; ha ho'a vove, ojuhúta peteĩ jepyta.

MOAKÃHA 4

1 Che ra'y, ani rembotavy umi imboriahúvape oikove hag̃ua, ha ani reha'arõ are umi hesa oikotevẽvape.
2 Ani pembopy'arory peteĩ ánga iñembyahýivape; ani pembopochy peteĩ kuimba'épe ijehasa asy jave.
3 Ani pemoĩve jehasa'asy peteĩ korasõ opyrũvape; ha ani pembotapykue peme'ẽ hag̃ua pe oikotevẽvape.
4 Ani pemboyke umi ojehasa asyva jerure; ani rembojere nde rova mboriahúgui.
5 Ani remboyke nde resa umi oikotevẽvagui, ha ani reme'ẽ chupe mba'eve nemaldesi haguã.
6 Ha'e nde maldesíramo hi'ánga py'a rasy reheve, oñehendúta iñembo'e pe ojapova'ekuégui.
7 Ehupyty pe mborayhu kongregasiónpe, ha eñakãity peteĩ kuimba'e guasu renondépe.
8 Ani nembopy'arory reñesũvo ne apysa mboriahúpe, ha embohovái chupe peteĩ mba'e porã py'aporãme.
9 Pesalva pe ohasa asývape pe oporojopy vaíva pógui; ha ani reñembotavy reguapy jave huísiope.
10 Eiko peteĩ túvaicha umi itúvape, ha nde ména rendaguépe isýpe, upéicha reiko va'erã pe Yvatetegua ra'yicha, ha ha'e nderayhúta nde sygui.
11 Arandu omomba'e guasu ita'yrakuérape, ha ojoko umi ohekávape chupe.

12 Pe ohayhúva chupe ohayhu tekove. ha umi ohekáva chupe temprano henyhẽta vy'águi.
13 Pe ojokóva hese, ohupytýta gloria; ha oikehápe, andejra ohovasáta.
14 Umi oservíva chupe oservíta pe Imarangatúvape, ha umi ohayhúvape chupe Ñandejára ohayhu.
15 Ohendúva chupe ohusgáta tetãnguérape, ha pe oñangarekóva hese oikóta py'aguapýpe.
16 Peteĩ kuimba'e oñeme'ẽramo chupe, ha'e ohupytýta chupe. ha iñemoñare ojokóta chupe imba'épe.
17 Ñepyrũrã ha'e oguata hendive umi tape ivaívare, ha oguerúta chupe kyhyje ha kyhyje, ha ombohasa asy chupe ikorresisión rupive, ojerovia peve hi'ángare ha oporoha'ãta chupe umi léi rupive.
18 Upéi ou jeýta hendápe pe tape potĩme, ha okonsola chupe ha omombe'úta chupe umi mba'e sekréto.
19 Péro ha'e ojavýramo, ha'e ohejáta chupe ha ome'ẽta chupe oñehundi hag̃ua.
20 Peñangareko pe oportunida rehe, ha peñangarekóke mba'evaígui; ha ani retĩ ne ánga rehe.
21 Oĩgui peteĩ ñemotĩ oguerúva angaipa; ha oĩ peteĩ ñemotĩ ha'éva gloria ha grásia.
22 Aníkena reasepta avavépe ne ánga kóntrape, ha ani peho'a pe rrespeto orekóva avave.
23 Ha ani rejejoko reñe'ẽ hag̃ua, oĩ jave pa'ũ rejapo hag̃ua iporãva, ha ani remokañy ne arandu iporãitévape.
24 Ñe'ẽ rupive ojekuaáta arandu, ha pe arandu ñe'ẽ rupive.
25 Ni mba'evéicharõ noñe'ẽi pe añeteguáre; ha katu eñemotĩ pe jejavy nde reikuaa'ỹvagui.
26 Ani retĩ remombe'u hag̃ua ne angaipa; ha ani omboliga pe ysyry rape.
27 Ani rejapo ndejehegui peteĩ kuimba'e itavývva poguýpe; ni peacepta pe persóna ipu'akapáva.
28 Peñeha'ã pe añeteguáre pemano meve, ha Ñandejára oñorairõta penderehehápe.
29 Ani rejapura ne ñe'ẽme, ha ne rembiapokuépe eñemongu'e ha eñembotavy.
30 Ani reiko peteĩ leónicha nde rógape, ni ne rembiguái kuéra apytépe.
31 Aníkena tojeipyso nde po orresivi hag̃uáicha, ha emboty remyengovia vove.

MOAKÃHA 5

1 Ani remoĩ ne korasõ ne mba'erepy ári; ha ani ere, areko suficiente che rekovépe guarã.
2 Ani rejapo ne remiandu ha ne mbaretekue, reguata haguã nde py'a rapére.
3 Ha ani peje: "¿Máva piko che pojokóta che rembiapokuérare?". Ñandejára katuete ovengátagui ne orgullo.
4 Ani ere: Che angaipa, ha mba'e ivaívapa ojehu cherehe? andejra ipasiénsiagui, ni mba'evéicharõ nderehejamo'ãi reho.
5 Pe propiciación rehegua, ani pekyhyje pembojoapy haguã angaipa angaipa rehe.
6 Ha ani ere Iporiahuvereko tuichaha; ha'e oñembopy'aguapýta che angaipa hetaiterei rupi, poriahuvereko ha pochy oúgui chugui, ha ipochy opytáva pekador-kuéra ári.
7 Ani repyta rejevy Ñandejára rendápe, ha ani remombyta ára ha ára, sapy'aitépe oúta Ñandejára pochy, ha nde py'aguapýpe reñehundíta ha reñehundíta pe venganza árape.
8 Ani remoĩ ne korasõ umi mba'erepy rehupytyva'ekue hekope'ỹ rehe, ndouporãmo'ãigui ndéve mba'e vai ára.
9 Ani peipeju opa yvytu reheve, ha ani peho opa tapére, upéicha avei ojapo pe pekadór iñe'ẽ mokõiva.
10 Eñemopyenda ne arandu rehe. ha toiko peteĩchagua ne ñe'ẽ.
11 Pehendu pya'e; ha toiko nde rekove ipy'aite guive; ha paciencia reheve peme'ẽ mbohovái.
12 Reguerekóramo arandu, embohovái nde rapichápe; ndaha'éiramo, emoĩ nde po nde juru ári.
13 Oñemomba'e guasu ha oñemotĩ, ha yvypóra ñe'ẽ ho'a.
14 Aníke reje'e ne ñe'ẽmbegueha, ha ani reñeno ne ñe'ẽme, mondaha rehe niko oñemotĩ ivaíva ha iñe'ẽ mokõi rehe oñekondena vai.
15 Ani peikuaa mba'eve peteĩ mba'e tuicháva térã michĩmívape.

MOAKÃHA 6

1 Peteĩ angirũ rangue ani oiko chugui peteĩ enemigo; Upéicha rupi rehupytýta peteĩ téra vai, ñemotĩ ha ñembohory.
2 Ani reñemomba'eguasu nde py'aite guive reñembo'e rupi; ani haguã ne ánga oñemboja'o peteĩ tóro okañývaicha ha'eño.
3 Re'upáta nde rogue, ha reperdéta ne hi'a, ha rehejáta ndejupe yvyramáta ipirúvaicha.
4 Peteĩ ánga iñañáva ohundíta pe oguerekóvape, ha ombopuka va'erã chupe iñenemigokuérare.
5 Ñe'ẽ he'ẽ asýva ombohetavéta angirũnguérape, ha peteĩ ñe'ẽ hekojojáva ombohetavéta umi maitei porã.
6 Peiko py'aguapýpe heta tapicha ndive, upéicharõ jepe peguereko peteĩ consejero mil-pe.
7 Rehupytyséramo ne amígo, eñeha'ã raẽ chupe ha ani pya'e rembotuicha chupe.
8 Oĩ niko iñamígo iñamígope g̃uarã, ha ndopytamo'ãi nde jehasa asy ára.
9 Ha oĩ peteĩ angirũ, ojerévo ñorairõme, ha ñorairõ ojuhúta ne ñembohory.
10 Jey, oĩ angirũ oĩva mesápe, ha ndoikomo'ãi nde jehasa asy ára.
11 Ha katu nde rekoporãme ha'e oiméta ndejehe, ha ipy'aguasu va'erã ne rembiguáikuérare.
12 Reñemomichĩramo, ha'e oñemoĩta ne kóntrape, ha okañýta nde rovagui.
13 Ejei ne enemigokuéragui ha eñangareko ne amigokuérare.
14 Peteĩ angirũ jeroviaha ningo peteĩ defensa mbarete, ha pe ojuhúva peichagua ojuhu peteĩ tesoro.
15 Mba'eve ndojokói peteĩ angirũ jeroviahape, ha imba'eporãiterei ningo ovaletereíma.
16 Peteĩ angirũ jeroviaha ha'e pe tekove pohã; ha umi okyhyjva andejragui ojuhúta chupe.

17 Oimeraẽva okyhyjéva Ñandejáragui, omotenondéta hekoitépe iñamigo, ha'e oĩháicha, upéicha avei hapichápe.
18 Che ra'y, embyaty mbo'epy nde imitã guive, upéicha rejuhúta arandu nde tuja peve.
19 Eju hendápe oarado ha oñotỹvaicha, ha eha'arõ hi'a porã, naneñeha'ãmo'ãi heta mba'e remba'apo haguã hese, ha pya'e re'úta hi'a.
20 Ha'e ningo ndogustaiete umi iñarandu'ỹvape, pe iñarandu'ỹva ndopytamo'ãi hendive.
21 Ha'e oñenóta hi'ári peteĩ ita ipu'akapávaicha oñeha'ã hag̃ua; ha omosẽta chupe ipuku mboyve.
22 Arandu niko hérapeguáicha, ha hetápe ndojehechái.
23 Che ra'y, ejapysaka, erresivi che konsého ha ani rembotove che konsého.
24 Emoĩ nde py ijyvykua ryrúpe ha nde akã ikadena-pe.
25 Eñesũ nde jyva, ha egueraha chupe, ha ani reñembyasy pe ojejokua haguére.
26 Eju hendápe nde py'aite guive, ha eñongatu hape opa ne pu'aka reheve.
27 Peheka ha peheka, ha peikuaaukáta pe kuña, ha pejopy vove chupe, ani peheja oho.
28 Ipahápe rejuhútagui ipytu'uha, ha upéva ojevýta nde vy'ápe.
29 Upérõ umi iñapytĩha ha'éta peteĩ defensa mbarete ndéve g̃uarã, ha umi kadena ha'éta peteĩ ao omimbipáva.
30 Oĩ ningo hi'ári peteĩ adorno de óro, ha umi jyva ha'e peteĩ rréha púrpura.
31 Emonde chupe peteĩ ao ñemomba'eguasúicha, ha emonde nde jerére peteĩ koróna vy'arãicha.
32 Che ra'y, reipotáramo, nembo'éta, ha rejaposéramo ne akãme, nearanduva'erã.
33 Rehendúramo, rehupytýta entendimiento.
34 Peñembo'y umi anciano hetaiterei apytépe; ha pejepyta pe iñarandúvare.
35 Pehendúkena opa discurso Tupãme; ha ani okañy ndehegui umi ehémplo oñe'ẽva entendimiento rehe.
36 Ha rehecháramo peteĩ kuimba'e iñaranduetéva, eju hendápe, ha eheja nde py tomonde hokẽ rapykuere.
37 Epyta ne akã Ñandejára rembiapoukapykuérare ha ejepy'amongeta tapiaite hembiapoukapykuérare, ha'e omopyendáta ne korasõ, ha ome'ẽta ndéve arandu nde reipotáva.

MOAKÃHA 7

1 Ani rejapo ivaíva, upéicha ndoúi va'erã ndéve mba'eve ivaíva.
2 Pejei umi hekopotĩvagui, ha pe tembiapovai ojere pendehegui.
3 Che ra'y, ani reñotỹ umi surco tekojoja rehegua ári, ha neremono'õmo'ãi siete vése.
4 Ani peheka Ñandejárape pe iñimportantevéva, ni pe rréi pe apyka pemomba'eguasúva.
5 Ani rejehustifika Ñandejára renondépe; ha ani reñembotuicha ne arandu rehe rréi renondépe.
6 Ani peheka peiko hués ramo, ndaikatúigui peipe'a tembiapovai; ani haguã rekyhyje umi ipu'akapávagui, peteĩ ñepysanga nde reko porã rapére.
7 Ani rembopochy heta tavaguasu rehe, ha upéi ani reñemombo tavayguakuéra apytépe.
8 Ani peñapytĩ peteĩ angaipa ambuére; peteĩme ndapejekastigamo'ãigui.
9 Ani ere: Tupã omañáta hetaiterei che ofrénda rehe, ha aikuave'ẽ vove pe Tupã ijyvatevévape, ha'e oaseptáta.
10 Ani reñembo'e jave, ani reñembo'e, ha ani remboyke reme'ẽ hag̃ua limosna.
11 Ani pepuka avavépe pembohorývo hi'ánga py'a rasy rehe, oĩgui peteĩ omomirĩ ha omomba'eguasúva.
12 Ani rejapo japu nde ryke'y rehe; ani avei rejapo upéicha ne irũ ndive.
13 Ani japu mba'eveichavérõ, pe jepokuaa naiporãigui.
14 Ani reiporu heta ñe'ẽ heta anciano apytépe, ha ani reñembo'e jave heta ñe'ẽ.
15 Ani pembojeguaru tembiapo pohýi térã ñemitỹ, pe Yvatevéva omoĩva.
16 Ani reipapa hetaiterei pekadór apytépe, ha katu nemandu'áke pe pochy ndopytamo'ãiha are.
17 Tuicha eñemomirĩ, pórke umi iñañávape oñevenga tata ha kururu.
18 Ani remoambue peteĩ angirũ mba'eve iporãvare mba'eveichavérõ; ni peteĩ joyke'y jeroviaha Ofir óro rehehápe.
19 Ani peheja pe kuña iñarandu ha ivuénovagui, imba'eporã niko órogui.
20 Ne rembiguái omba'apo añete ramo, ani rejerure chupe mba'evai, ni pe omba'apóvape oñeme'ẽmbaitéva nde rehehápe.
21 Nde ánga ehayhu peteĩ tembiguái porãme, ha ani rembotavy chupe sãsõme.
22 ¿Reguerekópa vaka? emaña hesekuéra, ha oiméramo nde rembipota, eñongatu nendive.
23 Nde piko ra'y? embo'e chupekuéra, ha eñesũ ijajúra imitã guive.
24 Nde piko rajy rajy? eñangareko hete rehe, ha ani rehechauka revy'aha hendivekuéra.
25 Emenda ne membykuñáre, ha upéicha rejapóta peteĩ mba'e ipohýiva.
26 ¿Reguerekópa ne rembireko ne remiandúpe? Ani reheja chupe, ha ani reñeme'ẽ kuña tesape'ápe.
27 Emomba'e nde rúpe nde py'aite guive, ha ani nderesarái nde sy ñembyasykuéragui.
28 Nemandu'áke nde reime hague chuguikuéra; ha mba'éicha piko ikatu remyengovia chupekuéra umi mba'e ojapova'ekue nderehehápe?
29 Ekyhyje Ñandejáragui opa ne ánga reheve, ha emomba'e sacerdotekuérape.
30 Ehayhúkena nde pokatu reheve, ha ani reheja umi hembiguáipe.
31 Pekyhyje Ñandejáragui ha pemomba'e saserdótepe. ha eme'ẽ chupe iparte, oje'e haguéicha ndéve; umi yva ypykue, ha mymbajuka kuave'ẽ, jopói jyva rehegua, ha mymbajuka oñemomarangatu haguã, ha umi mba'e marangatu ypykue ypykue.
32 Ha eipyso nde po imboriahúvape, ikatu hag̃uáicha ne jehovasa oñeperfecciona.
33 Peteĩ don oreko grásia opa yvypóra oikovéva renondépe; ha umi omanóvape g̃uarã ndojokói.

34 Ani peiko umi hasẽva ndive ha peñembyasy umi oñembyasýva ndive.
35 Ani reñembotapykue revisita hag̃ua hasývape, upéva nde rehayhu va'erã.
36 Oimeraẽ mba'e rejagarráva nde pópe, nemandu'a pe ipahaitére, ha ani araka'eve nderejapo vai.

MOAKÃHA 8

1 Ani reñeha'ã peteĩ kuimba'e ipu'akapáva ndive' ani haguã re'a ipópe.
2 Ani rejoavy peteĩ kuimba'e iplátava ndive, ani haguã nde pohýi, óro niko ohundi hetápe ha ombotavy mburuvicha guasu korasõ.
3 Ani peñorairõ peteĩ kuimba'e iñe'ẽ henyhẽva ndive, ha ani pembyaty yvyra tata ári.
4 Ani rembohory peteĩ kuimba'e ipy'ahatãva ndive, ani hag̃ua oñemotĩ nde ypykuéra.
5 Ani rembohory peteĩ kuimba'e ojevýva angaipagui, ha katu nemandu'áke enterove ñamereseha jajekastiga.
6 Ani pemotĩ peteĩ kuimba'épe itujámarõ, pórke oĩ ñande apytépe itujámava.
7 Ani revy'a ne enemígo tuichavéva omanóma haguére, péro nemandu'ákena enterove romanoha.
8 Ani remboyke umi iñarandúva ñe'ẽ, eikuaa uvei umi ñe'ẽpoty he'íva, umívagui reaprende rembo'éta ha mba'éichapa reservíta umi kuimba'e guasúpe.
9 Ani reperdéta umi ancianokuéra ñe'ẽ, ha'ekuéra oaprende haguére avei itúva ypykuégui, ha umívagui reaprendeta aikuaa ha rembohovái hag̃ua tekotevẽháicha.
10 Ani remyendy peteĩ pekadór ra'y, ani hag̃ua rehapy tatarendy.
11 Ani repu'ã pochýpe peteĩ persóna oporoperhudikáva renondépe, ani hag̃ua ha'e nde ñuhãme ne ñe'ẽme
12 Ani reme'ẽ préstamo pe ipu'akavévape ndejehegui; reme'ẽramo chupe préstamo, eipapa okañy hague.
13 Ani rejerovia nde pokatu ári, rejerovia ramo, eñangarekóke repagávo.
14 Ani reho léipe peteĩ hués ndive; ha'ekuéra ohusgátagui chupe g̃uarã iñemomba'eguasúpe.
15 Ani reguata tapére peteĩ nde rapicha ipy'aguasúva ndive, ani haguã nembopy'a rasy, ha'e ojapóta ha'e oipotaháicha, ha nde remanóta hendive itavy rupi.
16 Ani reñorairõ peteĩ kuimba'e ipochýva ndive, ha ani reho hendive peteĩ lugár ha'eñohápe, pórke pe tuguy ningo ndohechái mba'eve, ha ndaiporihápe pytyvõ, ha'e ndehundíta.
17 Ani peñemongeta peteĩ itavýva ndive; ndaikatúigui omantene consejo.
18 Ani pejapo mba'e kañyháme peteĩ extranhéro renondépe; ndereikuaáigui mba'épa ha'e oguenohẽta.
19 Ani reipe'a ne korasõ peteĩ teĩme, ani haguã omyengovia ndéve peteĩ jere arandu reheve.

MOAKÃHA 9

1 Ani reñenvidia ne rembireko rehe, ha ani rembo'e chupe mba'eve ivaíva ndejehe.
2 Ani reme'ẽ ne ánga peteĩ kuñáme omoĩ hag̃ua ipy ne mba'erepy ári.
3 Ani rejotopa peteĩ kuña rekovai ndive, ani haguã re'a ñuhãme.
4 Ani reiporu heta kuña opurahéiva ndive, ani hag̃ua rejegueraha umi mba'e ojapóvare.
5 Ani remaña peteĩ tembiguáire, ani hag̃ua re'a umi mba'e hepyetévare.
6 Ani reme'ẽ ne ánga umi kuña rekovaípe, ani hag̃ua reperdé ne erénsia.
7 Ani remaña nde jerére pe siuda rapére, ha ani reiko pe lugár ha'eñohápe.
8 Emboyke nde resa peteĩ kuña porãgui, ha ani remaña ambue mba'e porãre. heta oñembotavýgui peteĩ kuña iporãitévare; péicha rupi pe mborayhu hendy tataicha.
9 Ani reguapy ambue kuimba'e rembireko ndive, ani reguapy hendive nde jyva ári, ha ani reipuru ne pirapire hendive vínope. ani hag̃ua ne korasõ oñembota hese, ha upéicha ne rembipota rupi re'a ñehundípe.
10 Ani peheja pene angirũ ymaguare; pe ipyahúva noñembojojáigui chupe: peteĩ angirũ pyahu ha'e víno pyahúicha; itujámarõ, rey'úta vy'ápe.
11 Ani envidia peteĩ pekador gloria, nde ndereikuaáigui mba'épa oikóta ipaha.
12 Ani pevy'a pe mba'e ovy'ávare umi iñañávare. ha katu penemandu'áke ndohomo'ãiha hikuái ojekastiga'ỹre isepultúrape.
13 Emomombyrýkena pe kuimba'e orekóvagui pu'aka ojuka hag̃ua; upéicha ani reduda pe ñemanógui kyhyjégui, ha reju ramo hendápe, ani rejapo mba'e vai, ani haguã oipe'a nde rekove ko'ãgãite: nemandu'áke rehoha ñuhã mbytépe, ha reguataha táva ñorairõha ári.
14 Hi'ag̃uíva ikatuháicha, eadivina nde rapichápe ha eñe'ẽ umi iñarandúvandi.
15 Toñe'ẽ umi iñarandúva ndive, ha opa ne ñe'ẽ toĩ pe Yvatetegua Léipe.
16 Ha tokaru ha toy'u nendive kuimba'ekuéra hekojojáva; ha toĩ ne ñemomba'eguasu Ñandejára kyhyjépe.
17 Pe artefário po rupive ojeguerohorýta pe tembiapo, ha pe tetã ruvicha iñarandúva iñe'ẽre.
18 Peteĩ kuimba'e iñe'ẽ hasýva ningo ipeligroso itávape; ha pe oñe'ẽ pya'évape, ndaija'emo'ãi hese.

MOAKÃHA 10

1 Peteĩ hués iñarandúva ohekombo'éta itavayguakuérape; ha peteĩ kuimba'e iñaranduetéva goviérno oñemohenda porã.
2 Tavayguakuéra hue ha'eháicha ha'e voi, upéicha avei umi imburuvichakuéra; ha mba'eichagua kuimba'epa pe tavaguasu ruvicha, péicha opavave oikóva ipype.
3 Peteĩ rréi iñarandu'ỹva ohundi itavayguakuérape; ha katu umi oisãmbyhýva iñarandu rupi ojeikóta pe tavaguasúpe.
4 Pe yvy pu'aka oĩ Ñandejára pópe, ha itiempoitépe omoĩta hi'ári peteĩ ideprovéchova.
5 Tupã pópe oĩ yvypóra rekoporã, ha pe léi mbo'ehára ári omoĩta iñemomba'eguasu.
6 Ani rembojeguaru nde rapichápe opa mba'e vai rehe; ha ani pejapo mba'evete umi práctica perjudicial rupive.

7 Tupã ha yvypórape ndaija'éi pe orgullo rehe, ha mokõivéva rupive peteĩva ojapo ivaíva.
8 Pe rréino ojetradusi peteĩ puévlogui ótrope umi mba’e hekope’ỹva, ojeperhudika ha umi rrikésa ojehupytýva ñembotavy rupive.
9 ¿Mba’érepa oñemomba’eguasu pe yvy ha tanimbu? Ndaipóri mba'e ivaivéva peteĩ kuimba'e oipotaitévagui. oikove aja omombogui ipy'a.
10 Pohanohára oikytĩ peteĩ mba'asy ipukúva; ha pe ko árape mburuvicha guasu ko'ẽrõ omanóta.
11 Peteĩ kuimba’e omanómarõ, ohupytýta umi otyryrýva, mymba ha kururu.
12 Pe orgullo ñepyrũ ha’e peteĩva ojei jave Tupãgui, ha ikorasõ ojere jave Ijapoharégui.
13 Pe orgullo ha’e pe angaipa ñepyrũ, ha pe oguerekóva oñohẽta umi mba’e ombojeguarúva, ha upévare Ñandejára ogueru hi’arikuéra mba’e vai ijojaha’ỹva ha oitypaite chupekuéra.
14 Ñandejára oity umi prínsipe oñemomba’eguasúva apyka ha omoĩ hendaguépe umi ipy’aporãvape.
15 Ñandejára oipe’a umi tetã oñemomba’eguasúva hapo, ha oñotỹ hendaguépe umi ijyvyku’ỹvape.
16 Ñandejára ohundi tetãnguéra tetã ambuegua, ha ohundi chupekuéra yvy pyenda peve.
17 Ha’e oipe’a unos kuánto umívagui, ha ohundi chupekuéra, ha omboyke pe mandu’arã yvýgui.
18 Noñemomba’eguasúi kuimba’ekuérare, ni ipochy pochy umi kuñágui onase va’ekuére.
19 Umi okyhyjéva Ñandejáragui ha’e peteĩ semílla segúro, ha umi ohayhúva chupe peteĩ plánta oñemomba’eguasúva. umi omboykéva tembiapoukapykuéra ha’e peteĩ ñemoñare oñembotavýva.
20 Pe ermanokuéra apytépe pe mburuvicha, oñemomba’eguasu. upéicha avei umi okyhyjéva Ñandejáragui hesápe.
21 Pe kyhyje Ñandejáragui osegi jahupyty mboyve pe autorida, ha pe ivai ha pe orgullo ha'e pe perdida.
22 Taha’e ipirapire hetáva, imboriahúva térã imboriahúva, ha’ekuéra okyhyje Ñandejáragui.
23 Naiporãi ñamboyke pe kuimba’e mboriahúpe iñaranduetévape; ni naiporãi ñamomba’eguasu peteĩ kuimba’e pekadórpe.
24 Oñemomba'eguasúta kuimba'e guasu, hue ha poderoso; upéicharõ jepe ndaipóri avave ijapytepekuéra tuichavéva pe okyhyjéva Ñandejáragui.
25 Tembiguái iñarandúvape umi isãsóva ojapóta tembiguái, ha pe iñarandúva ndopochymo'ãi oñemyatyrõ vove.
26 Ani nearandueterei rejapo hag̃ua ne rembiapo; ha ani reñemomba'eguasu nde jehasa asy jave.
27 Iporãve pe omba'apóva ha hetavéva opa mba'épe, pe oñemomba'eguasúvagui ha ofaltáva mbujape.
28 Che ra’y, emomba’eguasu ne ánga py’aporãme, ha emomba’e chupe imba’eporãháicha.
29 Máva piko hekojojáta pe opeka va’ekuépe hi’ánga rehe? ha máva piko omomba’éta pe omotĩvape hekove?
30 Pe imboriahúvape oñemomba’eguasu ikatupyry haguére, ha pe ipirapire hetávape oñemomba’eguasu ipirapire hetávare.
31 Pe oñemomba'eguasúva mboriahúpe, ¿mba'e piko ipirapire hetávape? ha pe oñemboykéva ipirapire hetávape, mba'éicha piko mboriahúpe?

MOAKÃHA 11

1 Arandu ohupi pe ijyvatevéva akã, ha oguapy chupe umi kuimba’e guasu apytépe.
2 Ani pemomba’eguasu peteĩ kuimba’épe iporã haguére; ani pembojeguaru peteĩ kuimba’e okáguio.
3 Pe ryguasu rupi’a sa’i umi oveveva apytépe; ha katu hi'a ha'e umi mba'e he'ẽvéva ruvicha.
4 Ani reñemomba'eguasu ne ao ha ne ao rehe, ha ani reñemomba'eguasu ára reñemomba'eguasúvo, Ñandejára rembiapo hechapyrãgui, ha hembiapo yvypóra apytépe kañymby.
5 Heta rréi oguapy yvýpe; ha peteĩ araka’eve nopensái va’ekue, omonde pe koróna.
6 Heta kuimba’e ipu’akapáva tuicha oñemotĩ; ha umi oñemomba’eguasúva oñeme’ẽ ambue kuimba’e pópe.
7 Ani remboja'o reikuaa mboyve pe añetegua.
8 Ani rembohovái rehendu mboyve mba'épa he'ise, ha ani reinterrumpi kuimba'ekuérape oñe'ẽ jave.
9 Ani reñeha’ã peteĩ mba’e ndepy’apýivape; ha ani peguapy huísiope umi pekadór ndive.
10 Che ra'y, ani rejehe'a heta mba'épe, reñemboja ramo heta mba'e rehe, naneĩmo'ãi mba'e vai. ha resegíramo hapykuéri, nerehupytymo’ãi, ni nerekañymo’ãi rekañývo.
11 Oĩ peteĩ omba’apóva, hasy, ha pya’e, ha hetaiteve opyta tapykuépe.
12 Jey, oĩ ambue mbegue, ha oikotevẽva pytyvõ, ndoikóiva katupyry, ha henyhẽva mboriahúgui; upéicharõ jepe Ñandejára resa omaña porã hese, ha omopu’ã chupe ijyvy’ỹvagui.
13 Ha ohupi iñakã jehasa’asýgui; upéicha heta ohecháva upéva oñesorprende hese.
14 Ñandejáragui ou pe prosperidad ha jehasa asy, tekove ha ñemano, mboriahu ha riqueza.
15 Arandu, jeikuaa ha tembiapoukapy jekuaa, ha'e Ñandejáragui, mborayhu ha tembiapo porã rape ou chugui.
16 Pe jejavy ha pytũmbýpe oñepyrũ va’ekue umi pekadór ndive, ha umi oñembotuicháva hesekuéra itujáta ivaíva.
17 Ñandejára don opyta umi okonvenívape, ha imborayhu ogueru tekoporã opa ára g̃uarã.
18 Oĩ pe ipirapire hetáva iñangarekópe ha opyrũ rupi, ha péva ha’e pe ipremio.
19 Ha'e katu he'i: “Ajuhu pytu'u, ha ko'ágã ha'úta tapiaite che mba'erepy. ha upeichavérõ ndoikuaái mba’e ára oúta hi’ári, ha ohejava’erãha umi mba’e ambuépe, ha omano.
20 Eñeha’ãmbaite ne kompromísore, ha eikuaa upéva, ha etuja ne rembiapokuépe.
21 Ani peñesorprende umi pekadór rembiapokuére; Ha katu ejerovia Ñandejárare ha epyta ne rembiapokuépe, ndahasýigui Ñandejára renondépe rembopirapire sapy'a peteĩ mboriahúpe.

22 Ñandejára jehovasa oĩ umi Tupãme oporomondýiva recompensa-pe, ha sapy'aitépe ha'e oñakãrapu'ã ijehovasa.
23 Ani peje: "Mba'e mba'e porã piko ahupyty che servísio? ha mba'e mba'e porãpa aguerekóta ko'ãg̃a?
24 Jey, ani ere: Che areko, ha areko heta mba'e, ha mba'e ivaíva aguerekóta ko'ãgã?
25 Oiko porã ára jave oĩ tesaráipe jehasa asy, ha jehasa asy árape ndaiporimo'ãvéima mandu'a mba'e porã rehe.
26 Ndahasýigui Ñandejárape g̃uarã omano ára jave ombojopói peteĩ kuimba'épe hape he'iháicha.
27 Pe jehasa asy peteĩ aravópe hesarái vy'águi, ha ipahápe ojekuaáta hembiapokue.
28 Ani pehusga avave ojehovasávape omano mboyve, peteĩ kuimba'e ojekuaáta ita'yrakuérape.
29 Ani regueru peteĩ teĩ nde rógape, pe oporombotavýva niko heta mba'e oporombotavy.
30 Peteĩ perdiz ojegueraha ha oñeñongatuháicha peteĩ jaula-pe, upéicha avei umi oñemomba'eguasúva korasõ; ha peteĩ espíaicha, omaña nde ho'ávo.
31 Ha'e opytágui, ha omoambue mba'eporã ivaívape, ha umi mba'e ojeguerohorývape omoĩta nde ári kulpa.
32 Peteĩ chispa tatatĩgui hendy peteĩ karvón ryru, ha peteĩ kuimba'e pekadór oha'arõ hína tuguy.
33 Peñangarekóke peteĩ kuimba'e iñañávare, ha'e ojapógui tembiapovai; ani haguã ogueru nderehe peteĩ mba'e ky'a opa ára g̃uarã.
34 Egueraha nde rógape peteĩ extranhérope, ha'e nemoapañuãi ha nemosẽta nde rógagui.

MOAKÃHA 12

1 Rejapose jave iporãva eikuaa mávapepa rejapo; upéicha oñeme'ẽta ndéve aguyje umi mba'e porã rehupytývare.
2 Ejapo porã pe kuimba'e oporomondýivape, ha rejuhúta peteĩ rrekompensasión; ha ndaha'éiramo chugui, upéicharõ jepe pe Yvateteguágui.
3 Ndaikatúi oĝuahẽ mba'eporã pe akóinte ojepy'apýva ivaívape, ni pe nome'ẽiva limosna-pe.
4 Peme'ẽ pe kuimba'e okyhyjévape Ñandejárape, ha ani peipytyvõ peteĩ pekadórpe.
5 Ejapo porã pe imboriahúvape, péro ani reme'ẽ umi iñañávape, eñongatu ne rembi'u ha ani reme'ẽ chupe, ani hag̃ua ha'e nemomba'eguasúva, pórke rehupytýta dos vése ivaíva opa mba'e porã reguerekótavare ojejapo hese.
6 Pe Yvatetegua ndaija'éigui umi pekadórre, ha omyengoviáta umi iñañávape, ha oñangarekóta chupekuéra pe ára ipu'akapávare ojekastiga hag̃ua chupekuéra.
7 Peme'ẽ umi iporãvape, ha ani peipytyvõ pe pekadórpe.
8 Ndaikatúi ojekuaa peteĩ angirũ oprospera jave, ha peteĩ enemigo ndaikatúi oñeñomi jehasa asy jave.
9 Peteĩ kuimba'e oñatende porã jave umi enemígo oñembyasýta, ha ohasa asy jave peteĩ amígo jepe ohóta.
10 Aníkena araka'eve rejerovia ne enemigo rehe, pe iérro oñembyaiháicha, upéicha avei iñaña.
11 Jepe ha'e oñemomirĩ, ha oho oñesũ, upéicharõ jepe eñangareko porã ha eñangareko hese, ha reiméta chupe remokãramoguáicha peteĩ anteojo, ha reikuaáta noñemboguepaitéi hague iherrumbre.
12 Ani remoĩ chupe ne ykére, ani hag̃ua, nde reity vove, opu'ã nde rendaguépe; ani toguapy nde akatúape, ani haguã oheka oguapy nde apyka, ha ipahápe nemandu'a che ñe'ẽre, ha reñembota hese.
13 ¿Máva piko oiporiahuverekóta peteĩ encantadora oisu'úva mbóipe, térã oimeraẽva hi'ag̃uíva umi animál salváhegui?
14 Upéicharõ, peteĩ ohóva peteĩ pekadór rendápe ha oñemongy'áva hendive hembiapo vaikuére, ¿máva piko oiporiahuverekóta?
15 Ha'e opytáta nendive sapy'ami, péro reñepyrũramo re'a, ndopytamo'ãi.
16 Peteĩ enemígo oñe'ẽ porã ijurúpe, péro ikorasõme oimo'ã mba'éichapa nemombo peteĩ yvykuápe, hasẽta hesa reheve, péro ojuhúramo oportunida, noñekontentái tuguýre.
17 Oikóramo nderehe jehasa asy, rejuhúta chupe upépe raẽ; ha jepe penepytyvõ gua'u, upéicharõ jepe penemomichĩta.
18 Ha'e oñakãity, opopo, ha osuspira heta, ha okambiáta hova.

MOAKÃHA 13

1 Opokóva yvykua rehe, oñemongy'áta hese. ha pe oguerekóva joaju peteĩ kuimba'e oñemomba'eguasúva ndive, ojoguáta chupe.
2 Ani rejepohýi nde pu'aka ári reikove aja; ha ani pejoaju peteĩ ipu'akavéva ha ipirapire hetáva ndive, mba'éicha piko pe hervidor ha pe mba'yru yvyguigua oñemoĩ oñondive? peteĩva oinupãramo ambuépe, oñembyaíta.
3 Pe ipirapire hetáva ojapo ivaíva, ha upéicharamo jepe oamenasa, imboriahúvape ojejavy, ha ojerure asy avei.
4 Ha'e oipurúta nderehe, ndereguerekóiramo mba'eve, nde rehejáta.
5 Reguerekóramo mba'eve, ha'e oikovéta nendive, ha'e nemombýta, ha nombyasymo'ãi upévare.
6 Oikotevẽramo nderehe, nembotavýta, ha opukavýta nderehe, ha nemoĩta esperanza-pe; ha'e oñe'ẽ porãta ndéve ha he'íta: Mba'e piko reipota?
7 Ha nemotĩta hembi'ukuérare, ndegueraha peve mokõi térã mbohapy vése, ha ipahápe opukapáta nderehe ñembohory hag̃ua upe rire, nde rechávo, ndehejáta, ha oñakãity nderehe.
8 Eñangarekóke ani hag̃ua reñembotavy ha reguejy nde vy'ápe.
9 Peteĩ kuimba'e ipu'akapáva neinvitáramo, eñemomombyry, ha upéicha rupi ha'e neinvitavéta.
10 Ani reñembota hese, ani haguã reñembotapykue; ani eñembo'y mombyry, ani haguã rejehejarei.
11 Ani pejejoja hendive pe ñe'ẽme, ha ani peguerovia heta he'íva, ha'e penembotapykue heta ñe'ẽ rupive, ha opukavyvo peẽme peguenohẽta pene ñemi.
12 Ha katu ipy'ahatãme ha'e oñongatúta ne ñe'ẽ, ha ndoporiahumo'ãi ojapo hag̃ua nderehe mba'eve ivaíva, ha nemoĩ hag̃ua kárselpe.

13 Eñatendéke ha eñatende porã, reguata haguére peteĩ peligro-pe reity haguã, rehendu vove ko'ã mba'e, epu'ã nde képe.
14 Ehayhu Ñandejárape nde rekove pukukue, ha ehenói chupe nde salvasiõrã.
15 Opa mymba ohayhu hapichápe, ha opavave ohayhu hapichápe.
16 Opavave yvypóra oñomoirũ hendáicha, ha peteĩ kuimba'e ojejokóta ha'eichagua ndive.
17 Mba'e joajúpa oguereko pe lobo ovecha ra'y ndive? upéicha pe pekadór umi iñañáva ndive.
18 ¿Mba'e akuérdopa oĩ pe hiena ha peteĩ jagua? ha mba'e py'aguapy piko umi ipirapire hetáva ha imboriahúva apytépe?
19 Pe vúrro ka'aguy ojukaháicha pe león desiértope, upéicha avei umi ipirapire hetáva ho'u umi imboriahúvape.
20 Umi oñemomba'eguasúva ndocha'éiháicha pe iñumíldevare, upéicha avei umi ipirapire hetáva ndocha'éi umi imboriahúvare.
21 Peteĩ kuimba'e iplátava oñepyrũva ho'a, iñamigokuéra omopu'ã chupe, ha peteĩ imboriahúvape katu iñamigokuéra omombo.
22 Peteĩ kuimba'e iplátava ho'áramo, heta oipytyvõ chupe, ha'e oñe'ẽ umi mba'e noñe'ẽiva'erã, ha upéicharõ jepe umi kuimba'e hekojoja chupe. ha'e oñe'ẽ iñarandu, ha ndaikatúi oreko henda.
23 Peteĩ kuimba'e iplátava oñe'ẽ jave, káda uno ojoko iñe'ẽ, ha omaña pe he'ívare, ha'ekuéra omomba'eguasu arai peve. ha oñepysanga ramo, oipytyvõta oity haguã chupe.
24 Imba'erepy iporã pe angaipa'ỹvape guarã, ha mboriahu ivaíva umi iñañáva jurúpe.
25 Yvypóra korasõ okambia hova, taha'e iporãva térã ivaívape, ha ikorasõ ovy'áva ojapo hova vy'a.
26 Peteĩ hova vy'apópe ha'e peteĩ techaukaha peteĩ korasõ oprosperávape; ha pe jejuhu parábola-gui ha'e peteĩ tembiapo ikane'õva apytu'ũme.

MOAKÃHA 14

1 Ovy'a pe kuimba'e noñembotavýiva ijuru reheve, ha noñeinupãiva angaipa hetaiterei rupi.
2 Tojehovasa pe ikonsiénsia nokondenaiva'ekue chupe, ha ndo'áiva iha'arõgui Ñandejárare.
3 Pe mba'erepy naiporãi peteĩ iñañávape g̃uarã, ¿mba'épa ojapova'erã peteĩ kuimba'e iñañuãva plátare?
4 Pe ombyatyva ombotavývo hi'ánga, ombyaty ambuekuéra reheháp e, ha'ekuéra oipurútava imba'erepy sarambikuépe.
5 Pe iñañáva ijehe, ¿mávapepa iporãta? ndovy'amo'ãi imba'erepy rehe.
6 Ndaipóri ivaivéva pe oñeenvidia va'ekuégui. ha kóva ha'e peteĩ mba'e vai ojapova'ekue rrekompensasión.
7 Ha ojapóramo iporãva, ojapose'ỹre; ha ipaháp e omombe'úta hembiapovai.
8 Pe kuimba'e envidioso oreko peteĩ tesa aña; ombojere hova, ha odesprecia yvypórape.
9 Peteĩ kuimba'e oipotaitereíva resa noñekontentái pe párte orekóvare. ha pe iñañáva rembiapovai omopi hi'ánga.
10 Peteĩ tesa aña oenvidia hi'upy, ha ha'e ningo oñatende mesápe.
11 Che ra'y, ikatuháicha ejapo iporãva ndejehe, ha eme'ẽ Ñandejárape imba'e kuave'ẽ.
12 Penemandu'áke pe ñemano ndaiporimo'ãiha ou, ha noñeme'ẽiha peẽme pe konvénio pe sepultúra rehegua.
13 Ejapo porã ne irũ ndive remano mboyve, ha ikatuháicha eipyso nde po ha eme'ẽ chupe.
14 Ani rembotavy ndejehe pe ára porãgui, ha ani rembohasa nde ári pe mba'e porã reipotáva.
15 ¿Nderehejái piko nde rasy ambuépe? ha ne rembiapo remboja'o haguã sorteo rupive?
16 Eme'ẽ, ha ejagarra ha emomarangatu ne ánga; ndaipórigui ojehekáva umi mba'e he'ẽ porãva pe sepultúrape.
17 Opa yvypóra itujáma aoicha, pe kompromíso iñepyrũmby guive he'i: "Remanóta pe ñemano".
18 Peteĩ yvyramáta hũva hogue hovy asývaicha, oĩ ho'áva ha oĩ okakuaáva. upéicha avei so'o ha tuguy ñemoñare, peteĩva og̃uahẽ hu'ãme, ha ambue heñói.
19 Opa tembiapo oñembyai ha ohundi, ha pe omba'apóva ohóta hendive.
20 Ovy'a pe kuimba'e ojepy'amongetáva umi mba'e iporãvare iñarandúpe, ha ohesa'ỹijóva umi mba'e imarangatúvare iñarandu rupi.
21 Pe ohesa'ỹijóva ikorasõme hape, oñandúta avei umi mba'e ñemiháme.
22 Peho hapykuéri peteĩ osegívaicha, ha peñembotavy hape.
23 Pe oservíva iventána rupi, ohendúta avei hokẽme.
24 Pe opytáva hóga ypýpe oñapytĩ va'erã avei peteĩ párte umi murállare.
25 Ha'e omoĩ va'erã hogapa hi'ag̃ui, ha opytáta peteĩ lugár oĩháme umi mba'e iporãva.
26 Omoĩta ita'yrakuérape iñemo'ãha guýpe, ha opytáta hakã guýpe.
27 Ha'e rupi ojejaho'íta haku, ha hekomimbipápe oikóta.

MOAKÃHA 15

1 Pe okyhyjéva Ñandejáragui ojapóta iporãva, ha pe oikuaáva pe léi ohupytýta chupe.
2 Ha sy ramo ojotopáta chupe, ha orresivi chupe peteĩ kuña omendávaicha.
3 Pe pan iñaranduva reheve omongarúta chupe, ha ome'ẽta chupe y arandu hoy'u haguã.
4 Ha'e ojejokóta hi'ári, ha noñemongu'emo'ãi; ha ojeroviava'erã hese, ha noñemotĩmo'ãi.
5 Ha'e omopu'ãta chupe hapichakuéra ári, ha pe kongregasión apytépe oipe'áta ijuru.
6 Ha'e ojuhúta vy'a ha peteĩ koróna vy'a rehegua, ha ha'e omoĩta chupe peteĩ téra opave'ỹva.
7 Ha katu kuimba'e itavýva ndohupytýi chupe, ha umi pekadór ndohechamo'ãi chupe.
8 Ha'e ningo mombyry oĩ pe orgullo, ha umi kuimba'e ijapúva ndaikatúi imandu'a hese.

9 Peteĩ pekadór jurúpe noĩporãi pe ñemomorã, Ñandejára nomboúigui chupe.
10 Oñemomba’eguasútagui arandúpe, ha Ñandejára omomba’eguasúta.
11 Ani ere: ‘Ñandejára rupive ningo che ho'a.
12 Ani ere: Ha'e chembojavy, ha'e noikotevẽigui pe pekador rehe.
13 Ñandejára ndocha’éi opa mba’e ombojeguarúva; ha umi okyhyjéva Tupãgui ndohayhúi.
14 Ha’e voi ojapo yvypórape iñepyrũmby guive, ha oheja chupe ikonsehéro pópe;
15 Reipotáramo, ekumpli umi tembiapoukapy ha ejapo jeroviaha iporãva.
16 Ha'e omoĩ tata ha y ne renondépe, eipyso nde po reipotápa.
17 Yvypóra renondépe oĩ tekove ha ñemano; ha chupe oguerohorýpa oñeme’ẽta chupe.
18 Tuicha niko Ñandejára arandu, ha ipu'aka ipu'aka, ha ohecha opa mba'e.
19 Ha’e omaña umi okyhyjévare chugui, ha oikuaa opa yvypóra rembiapo.
20 Ha’e nomandái avavépe ojapo hag̃ua ivaíva, ni nome’ẽi avavépe persóna opeka hag̃ua.

MOAKÃHA 16

1 Ani peipota hetaiterei mitã ndovaléiva mba’everã, ha ani pevy’a umi ta’ýra iñañávare.
2 Hetavéramo jepe hikuái, ani pevy’a hesekuéra, ndaha’éiramo hendivekuéra pe kyhyje Ñandejáragui.
3 Ani rejerovia hekovekuérare, ha ani remomba'e heta hetágui, peteĩ hekojojáva iporãve mil-gui. ha iporãve ñamano memby’ỹre, jaguereko rangue Tupãme iñañáva.
4 Pe iñarandúva rupive oñemyenyhẽ jeýta pe táva, ha umi iñañáva ñemoñare pya'e oñehundipáta.
5 Heta mba’e peichagua ahecha che resa rupive, ha che apysa ohendu mba’e tuichavéva ko’ãvagui.
6 Umi iñañáva atyhápe oñemyendýta tata; ha peteĩ tetã opu’ãvape oñemyendy tata pochy.
7 Ha’e noñembopy’aguapýi umi gigante tuja ndive, ho’ava’ekue itavy mbarete rupi.
8 Ha’e ndohejareíri pe lugár Lot opyta haguépe, síno ombojeguaru chupekuéra ijorgullóre.
9 Ha’e ndoiporiahuverekoi umi hénte oñehundívape, ojepe’a va’ekue chupekuéra hembiapo vaikuére.
10 Ni umi seiscientos mil soldádo yvýre, oñembyatýva ikorasõ hatãme.
11 Oĩramo peteĩ ijajúra hatãva tavayguakuéra apytépe, ijojaha’ỹta okañýramo ojekastiga’ỹre. ha'e ipu'aka operdona haguã, ha oñohẽ haguã ndogustáiva.
12 Iporiahuvereko tuichaháicha, upéicha avei oporokorrehi
13 Pe pekadór ndosalvamo’ãi umi mba’e opoko va’ekue reheve, ha umi iñangarekóva imba’erechaha ipasiénsia ndoipe’amo’ãi.
14 Peme'ẽ tape opa mba'e poriahuvereko rehegua, opavave ojuhúta hembiapokue.
15 Ñandejára omohatã Faraónpe ani hag̃ua oikuaa chupe, ikatu hag̃uáicha ko yvy ape ári oikuaa umi mba’e ipu’akapáva.
16 Iporiahuvereko ojekuaa opa tekovépe; ha ha’e omboja’o tesape pytũmbýgui peteĩ mbarete reheve.
17 Ani ere: Che akañýta Ñandejáragui. Naimandu'amo'ãi cherehe hetaiterei tapicha apytépe: mba'épa che ánga hetaiterei tekove opa'ỹva apytépe?
18 Péina ápe, yvága, ha yvága yvága, pypuku, ha yvy, ha opa mba’e oĩva ipype, oñemomýita ha’e ovisita vove.
19 Yvyty ha pyendakuéra avei oryrýi oryrýigui, Ñandejára omaña jave hesekuéra.
20 Ndaipóri korasõ ikatúva opensa porã ko’ã mba’ére.
21 Ha'e peteĩ yvytu atã avave ndaikatúiva ohecha, hetaiteve hembiapokue kañyhápe.
22 ¿Máva piko ikatu omombe’u umi mba’e ojapo va’ekue hustísia? térã mávapa ikatu oaguanta umíva? pe konvénio oĩgui mombyry, ha opa mba’e ñeha’ãmbaite opytáta.
23 Pe iñarandu'ỹva oimo'ãta umi mba'e rei, ha peteĩ itavýva ojavy oimo'ã tavy.
24 Che ra’y, cherendu, ha eaprende mba’ekuaa, ha emarka che ñe’ẽ ne korasõme.
25 Ahechaukáta pe mbo’epy ipohýiva, ha amombe’úta pe mba’e oikuaa porãva.
26 Ñandejára rembiapo iñepyrũmby guive ojejapo huísiope, ha ojapo guive ha’e oipe’a umi párte.
27 Ha'e ombojegua hembiapokue opa ára g̃uarã, ha ipópe oĩ mburuvicha opa ára peve.
28 Avave ijapyteguikuéra ndojokói ambuépe, ha araka’eve naiñe’ẽrendúmo’ãi iñe’ẽ.
29 Upe rire, andejra omaña ko yvy rehe, ha omyenyhẽ ijehovasakuéragui.
30 Opaichagua tekove reheve ha’e ojaho’i hova; ha ojevýta hikuái ipype.

MOAKÃHA 17

1 Ñandejára ojapo yvypórape ko yvy ape ári, ha omoambue jey chupe ipype.
2 Ha’e ome’ẽ chupekuéra sa’i ára, ha peteĩ tiémpo mbyky, ha avei pu’aka umi mba’e oĩvare ipype.
3 Ha’e ome’ẽ chupekuéra imbarete ijehegui, ha ojapo chupekuéra ijoguaha.
4 Ha omoĩ kyhyje yvypóragui opa yvypórare, ha ome'ẽ chupe ipu'aka mymba ha guyrakuéra ári.
5 Ohupyty hikuái jeporu umi cinco operación Ñandejára ojapova’ekue, ha sexto tendápe ha’e ome’ẽ chupekuéra entendimiento, ha pe séptimo discurso-pe, peteĩ intérprete umi cogitaciones-gui.
6 Pe konsého, ha iñe’ẽ, hesa, apysa ha ikorasõ ome’ẽ chupekuéra ontende hag̃ua.
7 Ha’e omyenyhẽ chupekuéra mba’e oikuaávagui, ha ohechauka chupekuéra iporãva ha ivaíva.
8 Omoĩ hesa ikorasõkuérare, ohechauka hag̃ua chupekuéra hembiapokuéra tuichaha.
9 Ha’e ome’ẽ chupekuéra oñemomba’eguasu hag̃ua opa ára g̃uarã umi mba’e hechapyrãva ojapova’ekuére, ikatu hag̃uáicha omombe’u umi mba’e ojapóva.
10 Ha umi ojeporavóva omomba’eguasúta héra marangatu.
11 Ko'ãva ári ome'ẽ chupekuéra mba'ekuaa, ha pe léi tekove rehegua imba'erepy ramo.

12 Ha'e ojapo hendivekuéra peteĩ kompromíso opave'ỹva, ha ohechauka chupekuéra umi huísio.
13 Hesakuéra ohecha mba'eichaitépa omimbipa, ha ijapysa ohendu iñe'ẽ omimbipáva.
14 He'i chupe kuéra: —Peñangarekóke opa mba'e tekojoja'ỹgui. ha ome'ẽ peteĩ teĩme tembiapoukapy hapicha rehegua.
15 Hapekuéra oĩ tapiaite henondépe, ha nokañymo'ãi heságui.
16 Mayma kuimba'e imitã guive oñeme'ẽ ivaívape; ni ndaikatúi ojapo hikuái ijehe ikorasõ so'o ita rehegua.
17 Oñemboja'o rupi tetãnguéra ko yvy tuichakue javeve omoĩ peteĩ mburuvicha opa tavayguakuéra ári; Israel katu Ñandejára rembijokuái.
18 Ha'e ita'ýra ypykue ramo, omongaru chupe ñemongakuaápe, ha ome'ẽvo chupe mborayhu resape ndohejái chupe.
19 Upévare opa hembiapokuéra ha'ete ku kuarahy henondépe, ha hesa omaña meme hapekuérare.
20 Ni peteĩ hembiapo vaikue nokañýi chugui, ha katu opa hembiapovaikuéra oĩ Ñandejára renondépe
21 Ñandejára imba'eporã ha oikuaágui mba'éichapa ojapo, ndohejái ni ndohejareíri chupekuéra, síno oporoporiahuvereko chupekuéra.
22 Peteĩ kuimba'e limosna ha'ete chupe peteĩ señál, ha ha'e oñongatúta yvypóra rembiapo porã mansánaicha, ha ome'ẽta arrepentimiento ita'ýra ha itajýrape.
23 Upe rire ha'e opu'ãta ha omyengoviáta chupekuéra, ha ome'ẽta iñakã ári irrekompensasión.
24 Ha katu umi oñearrepentívape, ha'e oheja chupekuéra ojevy, ha okonsola umi ofalva'ekuépe ipasiénsiape.
25 Ejevy Ñandejára rendápe, ha eheja ne angaipa, ejapo ne ñembo'e hova renondépe ha sa'ive embopochy.
26 Ejevy pe Yvateteguápe ha ejehekýi pe tembiapovaigui, ha'e neguenohẽtagui pytũmbýgui tesãi resape'ápe, ha ndereja'etereíta umi mba'e oporombojeguarúvare.
27 ¿Máva piko omomba'eguasúta pe Yvatevévape pe sepultúrape, umi oikovéva ha oagradeséva rangue?
28 Pe aguyje omano omanóva apytégui, peteĩ nahániri guáicha.
29 Tuichaite pe Ñandejára ñande Tupã mborayhu, ha iporiahuvereko umi ojeréva hese marangatu reheve!
30 Opa mba'e ndaikatúi oiko yvypórape, yvypóra ra'y ndaha'éigui omano'ỹva.
31 ¿Mba'épa omimbive pe kuarahygui? jepeve pe tesape upévagui opa; ha so'o ha tuguy oimo'ãta mba'evai.
32 Ha'e ohecha pe yvága yvategua pu'aka; ha opa yvypóra ha'e yvy ha tanimbu añónte.

MOAKÃHA 18

1 Pe oikovéva opa ára g̃uarã Ojapo opa mba'e en general.
2 Ñandejára añoite hekojoja, ha ndaipóri ambue ha'e añónte.
3 Ha'e oisãmbyhýva ko yvy ape ári, ha opa mba'e iñe'ẽrendu ha'e oipotáva, ha'égui opa mba'e Rréi, ipu'aka rupive omboja'o umi mba'e marangatu ijapytepekuéra umi mba'e ky'águi.
4 Mávapepa ome'ẽ pu'aka omombe'u hag̃ua hembiapokue? ha máva piko oikuaáta hembiapo guasu?
5 ¿Máva piko oipapa imbarete imba'eguasúva? ha mávapa omombe'úta avei iporiahuvereko?
6 Ñandejára rembiapo hechapyrãva rehe katu, ndaikatúi ojepe'a chuguikuéra mba'eve, ni noñeme'ẽi chupekuéra mba'eve, ni ndaikatúi ojejuhu ijyvy.
7 Peteĩ kuimba'e ojapopa rire, upéicharõ oñepyrũ; ha ohejávo, upérõ odudáta.
8 Mba'e piko yvypóra, ha mba'épepa oservi? mba'épa iporã, ha mba'e ivaíva?
9 Peteĩ kuimba'e ára pukukue, cien áño.
10 Peteĩ y gota yguasu peve, ha peteĩ ita grava-icha yvyku'íre; upéicha avei mil áño umi ára eternidad peve.
11 Upévare Tupã ipasiénsia chupekuéra, ha oñohẽ hi'arikuéra iporiahuvereko.
12 Ha'e ohecha ha ohechakuaa ipahakuéra ivaiha; upévare ha'e ombohetave iporiahuvereko.
13 Yvypóra poriahuvereko hapichápe; ha katu Ñandejára poriahuvereko oĩ opa yvypóra ári: ha'e omongavaju, omongakuaa, ha ombo'e ha omoingove jey, ovecharerekuéicha ijovechakuérare.
14 Ha'e oiporiahuvereko umi ojekorrehi va'ekuépe, ha ohekáva kyre'ỹme umi huísio.
15 Che ra'y, ani remongy'a ne rembiapo porã, ha ani reiporu ñe'ẽ naiporãiva reme'ẽ jave mba'eve.
16 ¿Ndaha'éi piko pe ro'y ndoipe'amo'ãi pe haku? upéicha avei peteĩ ñe'ẽ iporãve peteĩ jopóigui.
17 Péina, ¿ndaha'éi piko peteĩ ñe'ẽ iporãvéva peteĩ rregálogui? ha katu mokõivéva oĩ peteĩ kuimba'e ipy'aporãva ndive.
18 Peteĩ itavýva ojahéi ivaíva, ha pe don de envidia ohundíta hesa.
19 Eaprende eñe'ẽ mboyve, ha eipuru físiko térã araka'eve reñerasy.
20 Pe huísio mboyve ejepy'amongeta ha ejeporiahuverekóta.
21 Eñemomirĩ nerasy mboyve, ha angaipa ára jave ehechauka arrepentimiento.
22 Ani mba'eve ndejoko rejapo hag̃ua ne ñe'ẽme'ẽ itiempoitépe, ha ani reñembotapykue remano meve rejehusga hag̃ua.
23 Reñembo'e mboyve, eñembosako'i; ha ani peiko peteĩ oñeha'ãvaicha Ñandejárape.
24 Pepensamína pe pochy oikótavare ipahaitépe, ha pe venganza ára, ha'e ombojere vove hova.
25 Reguereko vove, nemandu'a ñembyahýi ára rehe, ha nemba'ereta vove, epensa mboriahu ha reikotevẽvare.
26 Pyhareve guive ka'aru peve okambia pe óra, ha pya'e voi ojejapo opa mba'e Ñandejára renondépe.
27 Pe kuimba'e iñarandúva okyhyjéta opa mba'épe, ha opeka ára jave oñeñangarekóta hembiapo vaígui.
28 Opa kuimba'e iñaranduva oikuaa arandu ha omomba'eguasúta pe ojuhúvape.
29 Umi iñarandu va'ekue iñe'ẽre, iñarandu avei ha oñohẽ ehémplo iporãitereíva.
30 Ani reho ne rembipota rapykuéri, ejejoko nde rembipotagui.

31 Reme’ẽramo ne ángape umi mba’e oipotaitéva chupe,
ha’e nembopukavéta umi ne enemigokuéra
nembohorývape.
32 Ani pevy’a heta vy’ápe, ha ani pejejoko pe mba’e
hepývare.
33 Aníkena rejapo mendigo ramo rejerure jave préstamo,
ndereguerekóiramo mba'eve nde pláta ryrúpe.

MOAKÃHA 19

1 Peteĩ kuimba’e omba’apóva A oñeme’ẽva oka’úpe,
ndoikomo’ãi ipirapire hetáva, ha pe odespreciáva umi
mba’e michĩmíva ho’áta sa’i sa’ípe.
2 Pe víno ha kuña ojapóta ho’a hag̃ua umi kuimba’e
iñarandúvape, ha pe ojejokóva umi kuña rekovaíre,
iñaña vaíta.
3 Umi ryguasu ha kururu oguerekóta chupe herencia
ramo, ha peteĩ kuimba’e ipy’̃aguasúva ojegueraha va’erã.
4 Pe pya’e porã ome’ẽ hag̃ua rregálo, iñarandu. ha pe
opekapáva ombotavýta hi'ánga tee rehe.
5 Oimeraẽva ovy'áva hembiapo vaíre oñekondena vaerã,
ha pe oñemoĩva vy'a rehe katu okorona hekove.
6 Pe ikatúva oisãmbyhy iñe’ẽ, oikovéta ñorairõ’ỹre; ha
pe ndocha'éiva ñe'ẽmbegue rehe, sa'ive oguerekóta
ivaíva.
7 Ani rensaja ambuépe pe oje’éva ndéve, ha araka’eve
ndereikomo’ãi ivaivéva.
8 Taha’e angirũ térã enemigo ndive, ani reñe’ẽ ambue
kuimba’e rekovére; ha ikatúramo rejapo vai’ỹre, ani
reikuaauka umíva.
9 Ha’e ningo nerendu ha oñatende ndéve, ha og̃uahẽvo
ára ndaija’éi nderehe.
10 Rehendu ramo peteĩ ñe'ẽ, tomano nendive; ha
eñembopy’aguasu, nde’amo’ã mo’ãi.
11 Itavývva imemby peteĩ ñe'ẽ reheve, kuña
imembyháicha.
12 Peteĩ flécha ojokóvaicha peteĩ kuimba’e jyváre,
upéicha avei peteĩ ñe’ẽ itavývva ryepýpe.
13 Emomarandu peteĩ ne amígope, ikatu ha’e ndojapói,
ha ojapóramo, anivéma ojapo.
14 Emomarandu ne irũme, ikatu ha'e nomombe'úi.
15 Emomarandu peteĩ ne amígope, heta vése ningo peteĩ
ñe’ẽ vai, ha ani reguerovia opa mombe’upy.
16 Oĩ peteĩ oñemongu’éva iñe’ẽme, péro ndaha’éi
ikorasõgui; Ha máva piko pe noñembotavývíva iñe'ẽme?
17 Emomarandu nde rapichápe reamenasa mboyve
chupe; ha ndapepochýi, peme'ẽ henda pe Yvatetegua
léipe.
18 Pe kyhyje Ñandejáragui ha’e pe primer paso
jaguerohory hag̃ua chupe, ha pe arandu ohupyty
imborayhu.
19 Ñandejára rembiapoukapy jeikuaa ha'e pe tekove
mbo'epy, ha umi ojapóva chupe oguerohorýva ohupytýta
pe yvyramáta nomano'ỹva yva.
20 Pe kyhyje Ñandejáragui ha’e opa arandu; ha opa
arandúpe oĩ pe léi jejapo, ha ipu’akapa jekuaa.
21 Tembiguái he'íramo ipatrónpe: Ndajapomo'ãi nde
reipotaháicha. ojapóramo jepe upe rire, ombopochy pe
omongaru va'ekuépe chupe.
22 Pe mba’e vai jeikuaa ndaha’éi arandu, ni araka’eve
umi pekadór konsého iñarandu.
23 Oĩ peteĩ tembiapovai, ha upéva peteĩ mba’e
ombojeguarúva; ha oĩ peteĩ itavývva ofaltáva arandu.
24 Pe iñarandu'ỹva ha okyhyjéva Tupãgui, iporãve pe
iñarandu heta ha omboykévagui pe Yvatetegua Léi.
25 Oĩ peteĩ mba’e iñaranduetereíva, ha upéicha avei
hekojoja; ha oĩ peteĩ ojeréva ohechauka hag̃ua huísio; ha
oĩ peteĩ kuimba’e iñarandúva ohustifikáva huísiope.
26 Oĩ peteĩ kuimba’e aña oñapytĩva iñakã yvýre
ñembyasýpe; hyepýpe katu henyhẽ ñembotavýgui,
27 Ha'e oity hova yvýre ha ha'ete ku nohendúiva.
28 Ha ipu’aka’ỹre ojejokóramo chupe opeka hag̃ua,
upéicharõ jepe ojuhúvo pa’ũ ojapóta ivaíva.
29 Peteĩ kuimba'épe ikatu ojekuaa hesa rupi, ha pe
oikuaa porãva hova rupive, rejotopa jave chupe.
30 Peteĩ kuimba’e ao, opukaiterei ha oguata, ohechauka
mba’épa ha’e.

MOAKÃHA 20

1 Oĩ peteĩ ñembohory naiporãiva, oĩ jey ojokóva iñe'ẽ ha
iñarandu.
2 Iporãve ningo ñañe’ẽ vai, ñandepochy rangue
ñemiháme, ha pe omombe’úva hembiapo vaikue,
oñeñongatúta ani hag̃ua oñembyai.
3 Mba’eichaitépa iporã, reñekorrehíramo, rehechauka
hag̃ua arrepentimiento! péicha rejehekýitagui angaipa
reipotaitévagui.
4 Peteĩ eunuco oipotaháicha omboyke peteĩ vírgen.
upéicha avei pe ohusgáva violencia reheve.
5 Oĩ peteĩ okiririĩva ha ojejuhúva iñaranduha, ha ambue
katu oñe’ẽrei heta rupi, ndaija’éi hese.
6 Oĩ ojokóva iñe'ẽ, natekotevẽigui ombohovái.
7 Pe kuimba’e iñarandúva ojokóta iñe’ẽre ohecha peve
oportunida, péro pe iñe’ẽngúva ha itavývva nopenái
araka’eve.
8 Pe oipurúva heta ñe’ẽ oñembohorýta; ha pe ojagarráva
ijehe autorida ipype, ndaija’emo’ãi.
9 Oĩ peteĩ pekadór oguerekóva éxito porã umi mba’e
ivaívape; ha oĩ peteĩ ganancia ojeréva pérdida-pe.
10 Oĩ peteĩ jopói noñeme’ẽmo’ãiva ndéve; ha oĩ peteĩ
don irrecompensión doble.
11 Oĩ peteĩ ñemomirĩ pe gloria rupi; ha oĩ ohupíva iñakã
peteĩ tenda ijyvatégui.
12 Oĩ pe ojoguáva heta sa’ípe, ha opaga jey siete vése.
13 Pe kuimba'e iñarandúva iñe'ẽ rupive ohayhu chupe,
itavývva mborayhu katu oñeñohẽta.
14 Pe jopói itavývva ndojapomo’ãi ndéve mba’eve
iporãva reguerekóramo; ni pe envidioso gueteri
oikotevẽgui, ha'e oha'arõgui heta mba'e peteĩ rehe.
15 Sa’i ome’ẽ, ha heta ojahéi; ha’e oipe’a ijuru peteĩ
osapukáivaicha; ko árape ojerure préstamo, ha ko'ẽrõ
ojerure jeýta.
16 Pe itavývva he'i: Ndarekói angirũ, ndaagradesevéima
opa mba'e porã ajapóvare, ha umi ho'úva che mbujape
oñe'ẽ vai cherehe.
17 ¡Ajépa py’ỹinte, ha mboýpa oñembohory hese!
ndoikuaáigui hekopete mba’épa oguerekóta; ha opa
mba’e peteĩnte chupe g̃uarã ndoguerekóiramoguáicha.

18 Iporãve jajepyso peteĩ pavimento ári jajepyso rangue ñande juru reheve, upéicha pya'e voi ho'áta umi iñañáva.
19 Peteĩ istória naiporãiva siémpre oĩta umi iñarandu'ỹva jurúpe.
20 Peteĩ ñe'ẽjoaju iñarandúva oñemboykéta osẽvo peteĩ itavýva jurúgui; noñe'ẽmo'ãigui itiempoitépe.
21 Oĩ pe ojejokóva opeka haguã mba'e vai rupi, ha opytu'u vove noñemondýi mo'ãi.
22 Oĩ pe ohundíva hi'ánga tee, otĩ rupi, ha oguerohory rupi umi héntepe oñehundi.
23 Oĩ pe otĩva oprometéva iñamígope, ha ojapo chugui iñenemigo rei.
24 Pe japu ningo peteĩ mba'e ky'a peteĩ kuimba'épe, péro siémpre oĩ umi noñembo'éiva jurúpe.
25 Pe mondaha iporãve peteĩ kuimba'e japu jepokuaávagui, ha mokõivéva katu ohundíta imba'erepy.
26 Peteĩ ijapúva disposición ningo nomomba'éi, ha siémpre otĩ hendive.
27 Pe kuimba'e iñarandúva oñemomba'eguasúta iñe'ẽ rupive, ha pe iñarandúva ombovy'áta umi tuichavévape.
28 Pe omongakuaáva ijyvy, ombohetavéta ijyvy, ha pe ombovy'áva umi kuimba'e guasúpe, oñeperdona chupe hembiapo vaikuére.
29 Umi rregálo ha rregálo omohesatũ umi iñarandúva resa, ha ojoko ijuru ha'e ndaikatúiva okorrehi.
30 Arandu kañymby ha tesoro oñembyatýva, ¿mba'e ideprovéchopa mokõivévagui?
31 Iporãve pe omokañýva itavy, peteĩ kuimba'e omokañývagui iñarandu.
32 Pe paciencia tekotevẽva jahekávo Ñandejárape iporãve pe oguerahávagui hekove guía'ỹre.

MOAKÃHA 21

1 Che ra'y, repeka piko? anive ejapo upéicha, ha katu ejerure perdón nde angaipa yma guarére.
2 Ekañy angaipagui mbói rovaguiguáicha, reñemoag̃uietereíramo hese, ndesu'úta.
3 Opa mba'e vai ha'ete peteĩ kyse puku ijyvyku'íva, umi herida ndaikatúiva okuera.
4 Ñamongyhyje ha jajapo ivaíva, ñahundíta umi mba'erepy, péicha umi kuimba'e oñemomba'eguasúva róga oñehundipáta.
5 Peteĩ mboriahu jurúgui peteĩ ñembo'e ohupyty Tupã apysápe, ha pya'e voi ou ihuísio.
6 Pe ndocha'éiva ojeja'o hag̃ua, oĩ pekadór rapére, ha pe okyhyjéva Ñandejáragui oñearrepentíta ikorasõgui.
7 Peteĩ kuimba'e iñe'ẽkuaaitévape ojekuaa mombyry ha ag̃uiete; ha katu peteĩ kuimba'e iñaranduva oikuaa ojedesliza jave.
8 Pe omopu'ãva hóga ótro plátape, ojogua peteĩ ombyatýva ita oñeñotỹ hag̃ua.
9 Umi iñañáva kongregasión ha'ete peteĩ remolque ojejokua va'ekue oñondive, ha ipahaitépe peteĩ tatarendy ohundi hag̃ua chupekuéra.
10 Umi pekadór rape oñemohesakã itápe, péro ipahápe oĩ pe yvykua infiérnope.
11 Pe oñangarekóva Ñandejára Léi, oikuaa porã, ha pe kyhyje Ñandejáragui ha'e arandu.
12 Pe iñarandu'ỹva noñembo'emo'ãi, ha katu oĩ arandu ombohetavéva pe py'aro.
13 Peteĩ kuimba'e iñarandúva oikuaa hetavéta peteĩ dilúvioicha, ha ikonsého ha'ete peteĩ ykua potĩ oporomoingovéva.
14 Peteĩ itavýva ryepy ojogua peteĩ mba'yru oñembyaívape, ha ndoguerekomo'ãi mba'eveichagua mba'ekuaa oikove aja.
15 Peteĩ kuimba'e ikatupyrýva ohendúramo peteĩ ñe'ẽ iñarandúva, omomba'eguasúta ha ombohetavéta hese, péro peteĩ naikuaaporãiva ohendúramo upéva, ndogustái chupe ha omombo hapykuéri.
16 Pe itavýva oñe'ẽ ha'ete peteĩ mba'e pohýi oĩva tapére, péro umi iñarandúva jurúpe ojetopáta imba'eporã.
17 Ha'ekuéra oporandu pe kuimba'e iñarandúva kongregasiónpe, ha ojepy'amongeta hikuái ikorasõme iñe'ẽre.
18 Peteĩ óga oñehundívaicha, upéicha avei pe arandu peteĩ itavývape g̃uarã, ha pe iñarandu'ỹvape oikuaa ha'ete ku oñe'ẽva iñarandu'ỹvape.
19 Pe mbo'epy itavývape guarã ha'ete ku jyva ipy rehe, ha ojogua umi jyva akatúape.
20 Peteĩ itavýva opukavy iñe'ẽ; ha katu peteĩ kuimba'e iñarandúva sa'i opukavymi.
21 Pe aprendizaje ha'ete peteĩ kuimba'e iñarandúvape g̃uarã peteĩ adorno de óroicha, ha peteĩ pulseraicha ipo akatúape.
22 Peteĩ kuimba'e itavýva ipy pya'e oĩ hapicha rógape, ha peteĩ kuimba'e iñarandúva katu otĩ chugui.
23 Peteĩ itavýva omañáta pe óga rokẽme, péro pe oñemongakuaa porãva oñembo'ýta okápe.
24 Peteĩ kuimba'e ningo iñañua ohendu okẽme, péro peteĩ iñarandúva oñembyasýta pe ñemotĩre.
25 Umi oñe'ẽva juru omombe'úta umi mba'e ndaha'éiva hesekuéra, ha umi iñaranduva ñe'ẽ katu ojepesa pe balanza-pe.
26 Umi itavýva korasõ oĩ ijurúpe, umi iñarandúva katu oĩ ikorasõme.
27 Pe iñañáva omaldesi jave Satanáspe, ha'e omaldesi hi'ánga voi.
28 Pe oisu'úva omongy'a hi'ánga, ha ndaija'éi hese oikohápe.

MOAKÃHA 22

1 Peteĩ kuimba'e ipy'aguapýva oñembojoja peteĩ ita ky'áre, ha káda uno oisu'úta chupe omotĩ hag̃ua chupe.
2 Peteĩ kuimba'e ipy'ahatãvape oñembojoja peteĩ mba'e ky'a oĩvare peteĩ tasónpe, káda kuimba'e ohupíva oñañuãta ipo.
3 Peteĩ kuimba'e oñemongakuaa vaíva ningo omotĩ itúva ita'ỹrape, ha peteĩ tajýra itavýva onase omano hag̃uáicha.
4 Peteĩ tajýra iñarandúva oguerúta iménape erénsia, ha pe oikovéva hekope'ỹva katu ipohýi itúvape.
5 Pe ipy'aguasúva omotĩ itúva ha iménape, ha mokõivéva katu odespreciáta chupe.
6 Peteĩ mombe'upy ndohasáiva ára ha'e peteĩ purahéi ñembyasýpe, ha katu araka'eve ndohasái ára.

7 Pe ombo’éva peteĩ itavývape, ojogua peteĩ oñapytĩva peteĩ mba’yru ryru, ha pe omombáyvaicha oke porãgui.
8 Pe omombe'úva peteĩ mombe'upy itavývape, oñe'ẽ peteĩ oke jave.
9 Mitãnguéra oiko ramo hekopete ha oguerekóramo mba'e, ojaho'iva'erã ituvakuéra iñañáva.
10 Ha umi mitã katu oñemomba’eguasúgui, odespresia ha noñemongakuaa’ỹi rupi, omongy’a ipehẽnguekuéra noblesápe.
11 Pejahe'o pe omanóvare, operde haguére pe tesape, ha pejahe'o pe itavývare, ha'e ndoikuaasevéigui.
12 Siete día umi kuimba’e oñembyasy pe omanóvare. ha katu peteĩ kuimba’e itavy ha iñañávape g̃uarã oikove aja pukukue.
13 Ani reñe'ẽ heta peteĩ itavýva ndive, ha ani reho pe noñandúiva rendápe, eñangarekóke chugui, ani haguã rejepy'apy, ha araka'eve nereñemongy'a mo'ãi umi itavývare ojepy’apy tavy reheve.
14 ¿Mba’épa ipohýive pe plomogui? Ha mba'e piko héra, tavy'ỹnte?
15 Yvyku’i, juky, ha peteĩ hierro rykue, ndahasýi ojegueropu’aka hag̃ua, peteĩ kuimba’e ontende’ỹvagui.
16 Umi yvyra oñeñapytĩva ha oñeñapytĩva peteĩ ógape ndaikatúi ojepe’a oryrývo, upéicha avei pe korasõ oñemopyendava’ekue konsého rupive, ndokyhyjemo’ãi ni peteĩ tiémpope.
17 Peteĩ korasõ oñemoĩva peteĩ pensamiento de entendimiento rehe ha’ete peteĩ yeso iporãva peteĩ galería pared-pe.
18 Umi pales oñemoĩva peteĩ lugár yvate gotyo araka’eve noñembo’ymo’ãi pe yvytu rovái, upévare peteĩ korasõ okyhyjéva peteĩ itavýva opensávape ndaikatúi oñemoĩ mba’eveichagua kyhyje rehe.
19 Pe oinupãva hesa, ho'áta tesay, ha pe oinupãva ikorasõ ohechauka oikuaa haguã mba'épa oikuaa.
20 Oipe'áva ita guyrakuérape, omongu'e chupe kuéra, ha pe ojahéiva iñamígope, omongu'e angirũ.
21 Reipe'áramo jepe kyse puku ne irũme, ani rejepy'amongeta.
22 Reipe'áramo nde juru ne angirũ rehe, ani rekyhyje; ikatúgui oĩ peteĩ ñembojoaju: ndaha’éiramo ñembohory, térã ñembotuicha, térã ojekuaauka ñemi, térã peteĩ herida traición, ko’ã mba’ére opavave angirũ ohótagui.
23 Ejerovia nde rapichápe imboriahu jave, revy'a haguã hekoporã rupi, epyta hendive ijehasa asy jave, ha'e heredero hendive imba'erepy, ndaha'éi akóinte oñemboykéva peteĩ mba'e vai : ni umi ipirapire hetáva itavyva ojeguereko haguã admiración-pe.
24 Pe tatatĩ ha tatatĩ osẽháicha tata renondépe. upéicha oñembohory tuguy renondépe.
25 Natĩmo’ãi adefende hag̃ua peteĩ che amígope; ni che nakañymo'ãi chugui.
26 Ha oikóramo chéve mba’e ivaíva hese, opavave ohendúva oñeñangarekóta chugui.
27 ¿Máva piko omoĩta che juru renondépe peteĩ ñangarekoha, ha peteĩ sello arandu rehegua che juru ári, ani hag̃ua ho’a sapy’a hesekuéra, ha che ñe’ẽ ani hag̃ua chehundi?

MOAKÃHA 23

1 O Ñandejára, Túva ha Mburuvicha che rekove pukukue aja, ani chereja ikonsehokuérape, ha ani che ho’a hesekuéra.
2 ¿Máva piko omoĩta mba’e vai che pensamiéntore, ha pe arandu káusare che korasõre? ani haguã che poriahuvereko che aikuaa'ỹvare, ha ndohasái che angaipakuéra.
3 Aníke che jeikuaa’ỹ oñembohetave, ha che angaipakuéra heta che ñehundi peve, ha ho’a che enemigokuéra renondépe, ha che enemigo ovy’a cherehe, iha’arõ mombyry oĩva ne poriahuverekógui.
4 O Ñandejára, che Ru ha Tupã che rekove, ani eme’ẽ chéve peteĩ jesareko orgulloso, ha katu ejere ne rembiguáikuéragui tapiaite peteĩ apytu’ũ oñemomba’eguasúva.
5 Emboyke chehegui umi esperanza ha rembipota rei, ha emopu'ãta pe oipotávape akóinte neservi.
6 Aníkena chejagarra che rye rembipota ha che rete rembipota; ha ani reme'ẽ che ári ne rembiguái apytu'ũ potĩme.
7 Pehendúke, peẽ ta'ýra, pe ñe'ẽjoaju juru rupive, pe oñangarekóva hese araka'eve ndojeguerahamo'ãi ijurúpe.
8 Pe pekadór opytáta itavýpe, pe oñe’ẽva aña ha umi oñemomba’eguasúva ho’áta upéva rupive.
9 Ani rejepokuaa nde juru rehura; Ani pejeporu pe Imarangatúva rérape.
10 Tembiguái oñembyepoti meme ndoguerekomo'ãi márka hovy, upéicha avei pe ohura ha ombohéra meméva Tupã, ndoikomo'ãi kulpávle.
11 Peteĩ kuimba’e ohura va’ekue heta henyhẽta hembiapo vaígui, ha araka’eve ndoipe’amo’ãi hógagui pe mba’asy ohura rei ramo, ndoikomo'ãi inocente, ha katu hóga henyhẽta sarambikuégui.
12 Oĩ peteĩ ñe'ẽ oñemondeva'ekue ñemano rehe: Ñandejára tome'ẽ ani haguã ojejuhu Jacob herencia-pe. opa ko'ãichagua mba'e mombyry oĩtagui umi Tupãme, ha noñembo'ymo'ãi iñangaipápe.
13 Ani reiporu nde juru rehura hag̃ua, pórke upépe oĩ pe angaipa ñe’ẽ.
14 Nemandu’áke nde ru ha nde sýre, reguapy jave umi kuimba’e guasu apytépe. Ani nde resarái henondépe, ha upéicha nde jepokuaa rupive oiko ndehegui itavy, ha reipota nereñóirire, ha emaldesi chupekuéra nde reñói ára.
15 Pe kuimba’e ojepokuaáva ñe’ẽ vai, araka’eve noñerreformamo’ãi oikove aja pukukue.
16 Mokõiichagua kuimba'e ombohetave angaipa, ha mbohapyha oguerúta pochy: peteĩ apytu'ũ haku ha'e tata hendývaicha, araka'eve noñemboguemo'ãi oñehundi peve, peteĩ hekovaíva hetepýpe ndopytu'umo'ãi araka'eve omyendy peve peteĩ tata.
17 Opa pan ningo he’ẽ peteĩ kuña rekovaípe g̃uarã, ndohejamo’ãi omano meve.
18 Peteĩ kuimba’e omenda vaíva, ha he’i péicha ikorasõme: “¿Máva piko cherecháva?”. Che jere pytũmbýpe, umi muro chejaho’i, ha ndaipóri tete cherecháva; mba’égui tekotevẽ akyhyje? pe Ijyvatevéva naimandu'amo'ãi che angaipakuérare.

19 Peichagua kuimbae okyhyje yvyporakura resagui
mante, ha ndoikuaái Ñandejára resa omimbiveha diez
mil vece kuarahygui, ohechávo opa yvypóra rape, ha
ohesa'ỹijóvo umi pehẽngue ñemivéva.
20 Ha'e oikuaa opa mba'e ojejapo mboyve; upéicha avei
oñeperfecciona rire hikuái omaña opavave hesekuéra.
21 Ko kuimba'épe ojekastigáta tavaguasu rapére, ha
ndoimo'ãihápe ojegueraha va'erã chupe.
22 Péicha ohóta avei pe tembireko ohejáva iménape ha
oguerúva ambue heredero.
23 Ñepyrũrã, ha'e naiñe'ẽrendúi pe Yvatetegua léipe; ha
mokõiha, ha'e ojapo vai iménape voi; ha mbohapyha,
ha'e oporomoakãratĩ, ha ogueru mitã ambue
kuimba'égui.
24 Oñeguenohẽta chupe kongregasiónpe, ha oñeporandu
imembykuérape.
25 Ita'yrakuéra noñemopotĩmo'ãi, ha umi hakã
nome'ẽmo'ãi hi'a.
26 Ha'e ohejáta imandu'a oñemaldesi hag̃ua, ha
noñemboguemo'ãi iñe'ẽrei.
27 Ha umi opytáva oikuaáta ndaiporiha mba'eve
iporãvéva Ñandejára kyhyjégui, ha ndaiporiha mba'eve
ijukyvéva oñatende rangue Ñandejára
rembiapoukapykuérare.
28 Tuicha mba'e ningo jasegi Ñandejárape, ha jarresivi
ñanderehe ñande rekove pukukue.

MOAKÃHA 24

1 Arandu oñemomba'eguasúta ijehe, ha
oñemomba'eguasúta itavayguakuéra apytépe.
2 Pe Ijyvatevéva aty guasúpe oipe'áta ijuru ha ipu'aka
renondépe.
3 Che asẽ pe Yvatetegua jurúgui, ha ajaho'i ko yvy
araiicha.
4 Che aiko va'ekue umi lugár yvateguápe, ha che tróno
oĩ peteĩ pilar arai reheve.
5 Che añoite ambojere pe yvága jerére, ha aguata pe
pypuku ruguápe.
6 Umi ola yguasúpe ha opa ko yvy ape ári, ha opa tetã
ha tetãme, ahupyty peteĩ mba'e.
7 Opa ko'ãva ndive aheka pytu'u, ha máva erénsiape
piko apytáta?
8 Upémarõ opa mba'e Apohare ome'ẽ chéve peteĩ
mandamiénto, ha pe chemopu'ãva opytu'u che
tavernákulope, ha he'i: "Toiko Jacobpe, ha toiko
Israelpe".
9 Ha'e cheapoa va'ekue iñepyrũmby guive ko múndo
mboyve, ha araka'eve ndafaltamo'ãi.
10 Pe tavernákulo sagrádope aservi henondépe. ha
upéicha añemopyenda Sión-pe.
11 Upéicha avei ha'e chepytu'u pe siuda ahayhuetévape,
ha Jerusalénpe che pu'aka.
12 Ha añemopyenda peteĩ tavayguakuéra
oñemomba'eguasúvape, jepe Ñandejára erénsia
pehẽnguépe.
13 Che añembotuicha peteĩ sédroicha Libanope, ha peteĩ
ciprés yvyramátaicha Hermón yvyty ári.
14 Che añemomba'eguasu peteĩ palméraicha En-gadípe,
ha peteĩ rosa plántaicha Jericópe, peteĩ olivo máta
porãicha peteĩ kokue iporãvape, ha akakuaa peteĩ
plánoicha y rembe'ýpe.
15 Che ningo hyakuã porã kanéla ha aspalato-icha, ha
ahetũ peteĩ hyakuã porãva pe mirra iporãvévaicha,
galbano, ónix, tórax hyakuã asývaicha, ha insiénso
tatatĩicha pe tavernákulope.
16 Pe terpentina yvyramátaicha aipyso che rakã, ha che
rakã ha'e umi rakã ñemomba'e ha grásia rehegua.
17 Pe parral oguenohẽ haguéicha che hyakuã porã, ha
che yvotykuéra ha'e hi'a ñemomba'eguasu ha
mba'erepy.
18 Che ha'e mborayhu porã, kyhyje, kuaapy, ha
esperanza marangatu sy: upévare, che opave'ỹva,
oñeme'ẽ opa che ra'ykuérape ha'e oñembohéravape.
19 Peju che rendápe, opavave peẽ peipotáva, ha
pemyenyhẽ che yvakuéragui.
20 Che mandu'a ningo he'ẽve pe eíragui, ha che erénsia
pe eíragui.
21 Umi che ho'úva iñembyahýi gueteri, ha umi che
ho'úva ijy'uhéi gueteri.
22 Pe iñe'ẽrendúva chéve araka'eve noñemotĩmo'ãi, ha
umi omba'apóva chendive ndojapomo'ãi ivaíva.
23 Opa ko'ã mba'e ha'e pe tupã ijyvatevéva konvénio
kuatiañe'ẽ, jepe pe léi Moisés omandava'ekue peteĩ
patrimoniorã Jacob kongregasiónkuérape g̃uarã.
24 Ani rekangy reñemombaretévo Ñandejárape; Ha'e
penemombarete haguã, pejepyta hese, Ñandejára
ipu'akapáva ha'e Tupã añoite, ha hese ndaipóri ambue
Salvador.
25 Ha'e omyenyhẽ opa mba'e iñarandúgui, Fisón ha
Tigris-icha, umi yva pyahu tiémpope.
26 Ha'e omongakuaá pe arandu Éufrates-icha ha
Jordánicha pe kóga oñemono'õ jave.
27 Ha'e ohechauka pe mbo'epy mba'ekuaa rehegua
tesapeicha, ha Geón-icha, pe ñemono'õ ára jave.
28 Pe kuimba'e ypykue ndoikuaái porãi chupe, umi
ipahaguéva ndotopamo'ãvéima chupe.
29 Ha'e opensáva hetave pe margui, ha umi konséjo
ipypukuve pe pypuku guasúgui.
30 Asẽ avei peteĩ rríogui peteĩ rríoicha, ha asẽ peteĩ
hardínpe.
31 Che ha'e: 'Arregáta che yvotyty iporãvéva, ha
arregáta heta che yvotyty ryru.
32 Ajapóta gueteri pe mbo'epy omimbi hag̃ua
ko'ẽrõguáicha, ha amondóta pe tesape mombyry guive.
33 Añohẽta gueteri mbo'epy profesíaicha, ha ahejáta
opa ára g̃uarã.
34 Péina ápe ndaha'éi amba'apo hague chejehe añónte,
ha katu opa umi ohekáva arandu rehehápe.

MOAKÃHA 25

1 Mbohapy mba'épe chembojegua, ha añembo'y porã
Tupã ha kuimba'ekuéra renondépe: joyke'ykuéra joaju,
ñande rapicha mborayhu, kuimba'e ha tembireko peteĩ
ñe'ẽme.
2 Mbohapyichagua kuimba'ére che ánga ndaija'éi, ha
chembopochyeterei hekovekuéra: peteĩ kuimba'e
mboriahu oñemomba'eguasúva, peteĩ kuimba'e ipirapire

hetáva ijapúva ha peteĩ itujámava oporomoakãratĩva ojapóva.
3 Nde imitãrusúpe nerembyatýirire mba'eve, mba'éicha piko rejuhúta mba'eve nde eda aja?
4 O mba'eichaitépa iporã pe huísio umi iñakãrague morotĩvape g̃uarã, ha umi kuimba'e yma guare oikuaa hag̃ua konsého!
5 O mba'eichaitépa iporã umi kuimba'e itujáva arandu, ha iñarandu ha konsého kuimba'ekuéra oñemomba'eguasúvape g̃uarã.
6 Heta experiencia ha'e umi kuimba'e tuja koróna, ha pe kyhyje Ñandejáragui ha'e igloria.
7 Oĩ nueve mba'e che ahusgava'ekue che korasõme avy'a hag̃ua, ha pe décima amombe'úta che ñe'ẽme: Peteĩ kuimba'e ovy'áva ita'yrakuérare; ha pe oikovéva ohecha haguã iñenemigo ho'aha.
8 Iporã pe oikóva hembireko iñaranduetéva ndive, ha noñembotavýiva iñe'ẽme, ha ndoservíriva peteĩ kuimba'e iderechovévape chugui.
9 Iporã pe ojuhúva iñarandu ha pe oñe'ẽva umi ohendúva apysápe.
10 O tuichaite pe ojuhúva arandu! upéicharõ jepe ndaipóri avave yvateve okyhyjéva Ñandejáragui.
11 Ñandejára mborayhu katu ohasa opa mba'e ohesape haguã, pe ojokóva, ¿mba'ére piko oñembojojáta chupe?
12 Pe kyhyje Ñandejáragui ha'e pe mborayhu ñepyrũ, ha pe jerovia ha'e pe oñepyrũvo ojejoko hese.
13 Eme'ẽ chéve oimeraẽ mba'e vai, ndaha'éiramo peteĩ mba'asy che korasõme, ha oimeraẽ mba'e vai, kuña rekovai katu.
14 Opaichagua jehasa asy, ndaha'éiramo jepe umi che ndaija'éiva che rehe, ha opa mba'e ovengáva, ha katu ovenga umi enemigokuéragui.
15 Ndaipóri akã mbói akã ári; ha ndaipóri pochy peteĩ enemigo pochy ári.
16 Aiko porãve peteĩ león ha peteĩ dragón ndive, aiko rangue peteĩ kuña aña ndive.
17 Kuña rekovai omoambue hova, ha omoypytũ hova ao vosaicha.
18 Iména oguapy va'erã hapichakuéra apytépe; ha ohendúvo osuspiráta.
19 Opa mba'e aña sa'i kuña rekovai rehe, to'a hi'ári pe pekadór rembijokuái.
20 Pe tape yvyku'ípe ojupiháicha umi ijedámava py rehe, upéicha avei peteĩ tembireko henyhẽva ñe'ẽgui peteĩ kuimba'e kiririĩháme.
21 Ani peñepysanga pe kuña iporãvare, ha ani peipota pevy'a.
22 Peteĩ kuña oñangarekóramo iménape, ipochy, iñaña ha heta oñembohory.
23 Kuña iñañáva omomichĩ ipy'aguasu, hova pohýi ha ikorasõ herido, kuña nokonsolamo'ãiva iménape jehasa asy jave, ipo ikangy ha ijyva ikangy.
24 Pe kuñágui oñepyrũ pe angaipa, ha ha'e rupive opavave ñamano.
25 Ani peme'ẽ pe y ohasa haguã; ni peteĩ kuña aña libertad gad tetã ambuére.
26 Ndohóiramo nde reipotaháicha, eikytĩ chupe nde retegui ha eme'ẽ chupe peteĩ kuatia ojedivorsia haguã ha eheja toho.

MOAKÃHA 26

1 Ovy'a pe kuimba'e orekóva hembireko porã, pórke umi ára orekóva doble.
2 Kuña hekoporãva ovy'a iménape, ha ha'e okumplíta py'aguapýpe umi áño hekove aja.
3 Tembireko porã ningo peteĩ párte iporãva, oñeme'ẽta umi okyhyjéva Ñandejáragui.
4 Peteĩ kuimba'e ipirapire hetáva térã imboriahúva, ipy'aporãramo Ñandejára renondépe, ovy'áta siémpre hova vy'ápe.
5 Oĩ mbohapy mba'e che korasõ okyhyjéva; ha irundyha aja akyhyjeterei: peteĩ tavaguasu ñe'ẽ vai, aty guasu aty ndojokóiva, ha peteĩ acusación japu: opa ko'ãva ivaive ñemanógui.
6 Ha katu peteĩ ñembyasy ikorasõ ha ñembyasy ha'e peteĩ kuña oenvidiáva ambue kuñáre, ha peteĩ mba'e vai oñe'ẽva opavavéndi.
7 Tembireko aña ha'e peteĩ júgo oñemomýiva yvýpe, pe ojokóva hese ha'ete ku oguerekóva peteĩ escorpión.
8 Peteĩ kuña oka'úva ha oka'úva oka'úva, ipochyeterei, ha ndojaho'imo'ãi iñemotĩ.
9 Peteĩ kuña hekovaiha ikatu jaikuaa ijetu'u ha hesa párpado rupive.
10 Nde rajy ndotĩriramo, eñongatu porã chupe, ani hag̃ua ojahéi ijehe heta liverta rupive.
11 Eñangarekóke nde resa iñangarekóvare, ha ani reñesorprende ojapóramo nde rehe.
12 Ha'e oipe'áta ijuru, peteĩ oviaháva y'uhéi ojuhúvo peteĩ ykua, ha hoy'úta opa y hi'aguĩva chugui, oguapýta opa korapy ykére ha oipe'áta ijyvyku'i opa flécha rehe.
13 Tembireko imba'eporã ombovy'a iménape, ha iñarandu ombokyra va'erã ikangue.
14 Peteĩ kuña okiririĩ ha oporohayhúva ha'e peteĩ rregálo Ñandejára ome'ẽva; ha ndaipóri mba'eve ovaleetereíva peteĩ apytu'ũ oñembo'e porãvaicha.
15 Peteĩ kuña otĩ ha ijeroviaha ha'e peteĩ grásia doble, ha ndaikatúi oñemomba'e iñakã continente-pe.
16 Kuarahy opu'ã jave yvága yvateguápe. upéicha avei iporãha peteĩ tembireko porã hóga ordenamiento-pe.
17 Pe tesape hesakãva oĩháicha pe candelabro sagrádo ári; upéicha avei pe hova iporãva edad hi'aju jave.
18 Umi pilár de óro oĩháicha umi póste de pláta ári; upéicha avei umi py porã orekóva korasõ tapiaite.
19 Che ra'y, eñongatu porã nde eda yvoty; ha ani reme'ẽ ne mbarete umi extranhérope.
20 Rehupyty rire peteĩ mba'e hi'aporãva opa pe kokue rupi, eñotỹ ne semilla reheve, ha rejerovia mba'éichapa iporãta ne ryguasu.
21 Upéicharõ ne ñemoñare rehejáva oñembotuichavéta, ha ojerovia iñemoñare porãre.
22 Peteĩ kuña rekovai ojehecháta escupida ramo; ha katu peteĩ kuña omendáva ha'e peteĩ tórre omanóva iménape g̃uarã.
23 Peteĩ kuña iñañáva oñeme'ẽ peteĩ párteramo peteĩ kuimba'e iñañávape.
24 Pe kuña hekopotĩva odesprecia pe ñemotĩ, ha pe kuña hekopotĩva katu omomba'eguasúta iménape.
25 Peteĩ kuña otĩ'ỹva ojeipapa jaguaicha; ha katu pe oñemotĩva okyhyjéta Ñandejáragui.

26 Kuña omomba'eguasúva iménape, opavave ojehusgáta iñaranduha. ha katu pe omotĩva chupe iñemomba'eguasúpe, ojehecháta chupe iñañáva opavavégui.
27 Ojehekáta peteĩ kuña osapukáiva hatã ha peteĩ ñe'ẽ vai omosẽ hag̃ua umi enemígope.
28 Oĩ mokõi mba'e ombopy'aroryva che korasõ; ha mbohapyha chembopochy: peteĩ kuimba'e ñorairõhára ohasa asýva mboriahu; ha kuimba'ekuéra iñaranduva noñemoĩriva; ha peteĩ ojevýva tekojojágui angaipápe; Ñandejára ombosako'i peichaguape kyse pukurã.
29 Peteĩ ñemuhára hasy ojokova'erã ani hag̃ua ojapo ivaíva; ha peteĩ huckster ndojehekýi mo'ãi angaipágui.

MOAKÃHA 27

1 Heta opeka peteĩ mba'e michĩmíre; ha pe ohekáva heta mba'e, ombojere jeýta hesa.
2 Peteĩ klvo ojepysóvaicha umi ita joajuha apytépe; upéicha avei angaipa ojejoko ojogua ha ovende mbytépe.
3 Peteĩ kuimba'e ndojejokóiramo kyhyje Ñandejáragui, pya'e ojeitypaitéta hóga.
4 Ojepohéiramoguáicha tamiz reheve, pe yty opytáma. upéicha yvypóra ky'a iñe'ẽme.
5 Pe horno ohechauka pe alfarero mba'yrukuéra. upéicha pe prueba yvypóra rehegua oĩ irazonamiento-pe.
6 Pe yva omombe'u pe yvyramáta oñemondepa ra'e; upéicha avei oje'e peteĩ ñembotuicha yvypóra korasõme.
7 Ani remomba'eguasu avavépe rehendu mboyve oñe'ẽ; péva ha'égui yvypóra ñeha'ã.
8 Resegíramo tekojoja, rehupytýta chupe, ha remondéta chupe, peteĩ ao puku omimbipávaicha.
9 Umi guyrakuéra ojere va'erã ha'ekuéraicha; upéicha avei ojevýta pe añetegua umi opracticávape hese.
10 Pe león oñatendeháicha pe oporojukávare. upéicha rupi opeka umi hembiapo vaikuére.
11 Peteĩ kuimba'e okonveníva Ñandejárape oñe'ẽ siémpre arandu reheve; ha katu peteĩ itavýva iñambue jasyicha.
12 Reime ramo umi iñarandu'ỹva apytépe, eñangareko pe ára rehe; ha katu peime tapiaite yvypóra iñaranduva apytépe.
13 Umi itavýva diskúrso ningo ñanembopochy, ha pe deporte ojapóva hikuái ha'e hína pe pekádo ndojapói mba'eve.
14 Pe ohura va'ekue heta mba'e oñe'ẽva, omopu'ã porã pe akãrague; ha umi ñorairõ ojapóva hikuái ojoko peteĩvape ijapysa.
15 Umi oñemomba'eguasúva oñorairõ ha'e hína tuguy pochy, ha umi ojahéi chupekuéra ojahéi.
16 Pe ojuhúva umi mba'e ñemigua, operde iñemomba'eguasu; ha araka'eve ndojuhumo'ãi angirũ iñakãme.
17 Ehayhu ne angirũme ha ejerovia hese, ha retraisiona ramo umi mba'e ñemigua, anive esegi chupe.
18 Peteĩ kuimba'e ohundi haguéicha iñenemígope; upéicha reperdéma nde rapichápe mborayhu.
19 Peteĩ ohejávaicha osẽ ipópe peteĩ guyra, upéicha avei repoi nde rapichápe ha nereguerumo'ãvéima chupe
20 Anive pesegíkena chupe, ha'e oĩgui mombyry eterei; ha'e peteĩ ryguasu rupi'a okañývaicha pe ñuhãgui.
21 Peteĩ herida katu ikatu ojejokua; ha ojahéi rire ikatu ojogueraha porã, ha pe otraisionáva ñemiháme katu ndoguerekói esperanza.
22 Pe opyrũva hesápe, ojapo ivaíva, ha pe oikuaáva chupe ojei chugui.
23 Reime vove, ha'e oñe'ẽ porãta ha omomba'eguasúta ne ñe'ẽ, ha ipahápe katu ombojere ijuru ha otaky ne ñe'ẽ rehe.
24 Che ndacha'éi heta mba'ére, péro ndaha'éi ha'eichagua. andejra ndaija'emo'ãigui hese.
25 Oipe'áva ita yvate gotyo, oity iñakã ári. ha peteĩ jekutu ñembotavy ojapóta herida.
26 Ojo'óva yvykua ho'áta ipype, ha pe omoĩva ñuhã ojejapyhýta ipype.
27 Pe hembiapo vaíva, ho'áta hi'ári, ha ndoikuaái moõguipa ou.
28 Ñembohory ha ñembohory ou umi oñemomba'eguasúvagui; ha katu pe venganza, leónicha, opytáta chupekuéra.
29 Umi ovy'áva umi hekojojáva ho'áre, ojejapyhýta ñuhãme; ha jehasa'asy ohundíta chupekuéra omano mboyve.
30 Teko vai ha pochy, jepe ko'ãva ha'e umi mba'e ombojeguarúva; ha pe kuimba'e angaipa oguerekóta mokõivéva.

MOAKÃHA 28

1 Pe ovengáva ojuhúta venganza Ñandejáragui, ha katuete oñongatúta iñangaipakuéra imandu'ávo.
2 Eperdona nde rapichápe umi mba'e vai ojapova'ekue nderehe, upéicha avei oñeperdonáta ne angaipakuéra reñembo'e jave.
3 Peteĩ kuimba'e ogueraha ñembohory ambuépe, ha oheka piko perdón Ñandejáragui?
4 Ha'e ndoiporiahuverekói peteĩ kuimba'e ojoguáva chupe, ha ojerure piko ojeperdona chupe hembiapo vaikue?
5 Pe ho'onte omongaru ramo pe ñembohory, ¿máva piko ojeruréta perdón ipekádogui?
6 Penemandu'áke pene pahare, ha topa pe ñorairõ; penemandu'áke ñembyai ha ñemano rehe, ha pepyta tembiapoukapykuérare.
7 Penemandu'áke umi tembiapoukapyre, ha ani pegueropu'aka pende rapichápe, penemandu'a pe Yvategua ñe'ẽme'ẽre, ha peñapymi peikuaa'ỹ haguére.
8 Pejehekýi ñorairõgui ha pemboguejýta pene angaipa, peteĩ kuimba'e ipochýva omyendýta ñorairõ.
9 Pe kuimba'e angaipa ombopy'arory iñangirũnguérape, ha ojodiskuti umi oĩva py'aguapýpe.
10 Tata rasy, upéicha avei hendy. ha ipirapire he'iháicha ipochy opu'ã; ha imbaretevévo umi oñorairõva, oñeinflamavéta.
11 Pe ñorairõ pya'e omyendy tata, ha ñorairõ pya'e oñohẽ tuguy.
12 Rembopu ramo pe chispa, okáita, reescupi ramo hese, oñemboguepáta, ha mokõive ko'ãva osẽ nde jurúgui.

13 Pemaldesi pe osusurrávape ha iñe’ẽ mokõivape, pórke ko’ãichagua ohundi heta oĩ va’ekuépe py’aguapýpe.
14 Peteĩ ñe’ẽ iñe’ẽ’ỹva ombopy’arory hetápe, ha omosẽ chupekuéra peteĩ tetãgui ambuépe.
15 Peteĩ ñe’ẽ vai omosẽ umi kuña hekoporãvape, ha oipe’a chuguikuéra hembiapo.
16 Ohendúva chupe araka'eve ndojuhumo'ãi pytu'u, ha araka'eve ndoikomo'ãi kiririĩháme.
17 Pe látigo oinupã jave, oporokutu ñande retépe, ha pe ñe’ẽ oinupãramo katu omopẽ umi kangue.
18 Heta oĩ ho'áva kyse puku rupi, ha ndaha'éi heta ho'áva iñe'ẽme.
19 Oĩ porã pe oñedefendéva veneno rupive; ha'e ndoipe'ái va'ekue ijugo, ha noñeñapytĩriva ijyvyku'ípe.
20 Pe júgo ningo peteĩ júgo de iérro, ha umi jyva ha’e kóvre.
21 Pe ñemano chugui ha’e peteĩ ñemano aña, pe sepultúra iporãve kuri chugui.
22 Ndoikomo’ãi ogovernáva umi okyhyjéva Ñandejáragui, ha ndohapymo’ãi tatatĩme.
23 Umi ohejáva Ñandejárape ho’áta ipype; ha okáita ipypekuéra, ha noñemboguemo’ãi; oñemondota hi'arikuéra leónicha, ha ho'úta chupekuéra leopardo-icha.
24 Emañamína eñapytĩ ñuatĩme ne mba'e repy, ha eñapytĩ nde pláta ha óro.
25 Epesa ne ñe'ẽ peteĩ balanza-pe, ha ejapo peteĩ okẽ ha renda nde jurúpe g̃uarã.
26 Reñangarekóke ani rejepoi hese, ani haguã re'a pe oñandúva renondépe.

MOAKÃHA 29

1 Pe oiporiahuverekóva ome’ẽta préstamo hapichápe; ha pe omombaretéva ipo oñongatu tembiapoukapykuéra.
2 Eme'ẽ préstamo nde rapichápe oikotevẽ jave, ha ehepyme'ẽ jey nde rapichápe itiempoitépe.
3 Ekumpli ne ñe’ẽ, ha eñe’ẽ hese jeroviahápe, ha akóinte rejuhúta pe mba’e tekotevẽva ndéve g̃uarã.
4 Heta oĩ ojeprestáva chupekuéra peteĩ mba’e, okalkula ojejuhutaha, ha omoĩ vai chupekuéra oipytyvõva chupekuéra.
5 Ohupyty peve, ohetũta peteĩ kuimba’e po; ha hapicha pláta rehe oñe’ẽta ipoguýpe, ha katu omyengovia vove, ombopukuvéta pe tiémpo, ha ombojevýta ñe’ẽ ñembyasy, ha oñeñe’ẽ vai pe tiémpore.
6 Ipu'aka ramo, hasy ohupytýta pe mitad, ha oipapa ojuhúramoguáicha, ndaha'éiramo, oipe'a chugui ipirapire, ha ohupyty chupe iñenemigo mba'érepa'ỹre barandillas rehegua; ha ñemomba’eguasu rehehápe ohepyme’ẽta chupe ñemotĩ.
7 Upévare heta nome’ẽséi préstamo ótro kuimba’e otrata vai haguére, okyhyjégui oñembotavy hag̃ua chupekuéra.
8 Upéicharõ jepe, nepasiénsia peteĩ kuimba’e imboriahúva ndive, ha ani repyta reiporiahuvereko hag̃ua chupe.
9 Peipytyvõ imboriahúvape pe mandamiento rehehápe, ha ani pemboyke chupe imboriahu rupi.
10 Eperde nde pláta ne ermáno ha ne irũ rehehápe, ha ani tojeherrumbra peteĩ ita guýpe okañy hag̃ua.
11 Embyaty ne mba’erepy pe Yvatetegua rembiapoukapy he’iháicha, ha upéva oguerúta ndéve hetave mba’e porã órogui.
12 Emboty limosna ne almacén-pe, ha upéva nemosãsóta opa jehasa asygui.
13 Oñorairõta nde rehehápe ne enemigokuéra ndive iporãvéta peteĩ eskúdo ipu’akapáva ha lánsa imbaretévagui.
14 Pe kuimba’e iñonrrádova ningo ojerovia hapicháre, péro pe iñarandúva ohejáta chupe.
15 Ani nderesarái ne momaranduha angirũgui, ha'e ome'ẽgui hekove nde rehehápe.
16 Peteĩ pekadór oitypaitéta pe mba’e porã orekóva pe garantía.
17 Ha pe ndoagradeséiva ohejáta chupe pelígrope osalva va’ekue chupe.
18 Pe seguridad oipe’a heta mba’e porã, ha omboryrýi chupekuéra peteĩ yguasu oládoicha.
19 Peteĩ kuimba’e iñañáva omboykéva Ñandejára rembiapoukapy, ho’áta garantíape, ha pe ojapóva ha osegíva ambue kuimba’ekuéra rembiapo ogana hag̃ua, ho’áta peteĩ mba’e vai.
20 Eipytyvõ nde rapichápe nde pu’akaháicha, ha eñangareko ani hag̃ua re’a peteĩcha.
21 Pe mba’e iñimportantevéva jaikove hag̃ua ha’e hína y, pan, ao, ha peteĩ óga ojaho’i hag̃ua pe ñemotĩ.
22 Iporãve peteĩ kuimba’e imboriahúva rekove peteĩ óga iñañávape, ojepaga rangue ótro rógape.
23 Taha’e sa’i térã heta, eñatendékena, ani hag̃ua rehendu umi mba’e vai ojejapóva nde rógape.
24 Jahasávo ogahárupi ningo peteĩ tekove ivaietereíva, pórke nde reimehápe extranhéro, nereñanimái reipe’a nde juru.
25 Revy'áta ha rekaru ha napeagradesevéima, ha avei pehendu ñe'ẽ kyhyje.
26 Eju, nde extranhéro, ha emoĩ peteĩ mesa, ha emongaru chéve umi mba’e rembosako’ívagui.
27 Eme'ẽ tenda, nde extranjero, peteĩ kuimba'e oñemomba'eguasúvape; che ryvy ou opyta haguã, ha aikotevẽ che rógare.
28 Ko’ã mba’e ningo ijetu’u peteĩ kuimba’e iñarandúvape g̃uarã; pe ojahéi óga kotýpe, ha oñembohory pe ome’ẽva préstamo rehe.

MOAKÃHA 30

1 Pe ohayhúva ita’ýrape, py’ỹinte oñandu chupe pe vastón, ikatu hag̃uáicha amo ipahápe ovy’a hese.
2 Pe okastigáva ita’ýrape, ovy’áta hese ha ovy’áta hese umi oikuaáva apytépe.
3 Pe ombo’éva ita’ýrape ombyasy pe enemígope, ha iñamigokuéra renondépe ovy’áta hese.
4 Itúva omanóramo jepe, ha’ete ku nomanóiva, ohejágui peteĩ ha’e ojoguáva chupe.
5 Oikove aja, ohecha ha ovy'a hese, ha omanóvo noñembyasy.
6 Oheja hapykuéri peteĩ vengante iñenemigokuérare, ha peteĩ omyengoviátava imba’eporã iñamigokuérape.
7 Pe ojapo hetaitereíva ita’ýragui, oñapytĩta umi herida; ha ipy’a oñemondýita opa sapukái rehe.

8 Peteĩ kavaju noñembyaíriva iñakãrague, ha peteĩ mitã ojehejáva ijehe, ha'e oipotaitereíta.
9 Embotavy ne memby, ha'e nemondýita, eñembosarái hendive ha nde pohýita.
10 Ani repuka hendive, ani haguã reñembyasy hendive, ha ani haguã reñapytĩ nde juru amo ipahápe.
11 Ani peme'ẽ chupe lívre imitãrusúpe, ha ani pembopiro'y umi itavyha.
12 Eñesũ ijajúra imitã aja, ha einupã chupe ijykére imitã aja, ani hag̃ua ipy'ahatã, ha naiñe'ẽrendúi ndéve, ha upéicha ogueru ñembyasy ne korasõme.
13 Ekastiga nde ra'ýpe ha ejoko chupe omba'apo haguã, ani haguã nde reko vai.
14 Iporãve pe imboriahúva, hekoporã ha imbaretéva léipe, peteĩ kuimba'e iplátavagui hete jehasa asy.
15 Tesãi ha tete porã ha'e opa mba'e óro ári, ha peteĩ tete imbaretéva hetave mba'erepy opa'ỹva ári.
16 Ndaipóri rrikésa pe tete hesãiva ári, ha ndaipóri vy'a pe vy'a ñande py'aite guive.
17 Pe ñemano iporãve peteĩ tekove asy térã peteĩ mba'asy tapiaiteguágui.
18 Umi mba'e he'ẽ asýva oñeñohẽva peteĩ juru oñembotýva ári, ha'ete ku so'o rykue oñemoĩva peteĩ sepultúra ári.
19 ¿Mba'e iporãvapa ojapo pe ofrénda peteĩ ta'angápe? Ndaikatúigui ho'u ni hyakuã, upéicha avei pe Ñandejára opersegi va'ekue.
20 Ha'e ohecha hesa rupive ha opukavy, peteĩ eunuco oñañuãvaicha peteĩ vírgen ha osuspira.
21 Ani reñeme'ẽ ne akãme mba'e pohýire, ha ani rembohasa asy ne rembipota rupi.
22 Pe korasõ vy'a ha'e yvypóra rekove, ha peteĩ kuimba'e vy'a ombopuku hi'ára.
23 Ehayhu ne ánga, ha embopy'aguapy ne korasõ, eipe'a mombyry ndehegui ñembyasy.
24 Pe envidia ha pochy omombyky pe tekove, ha pe ñeñangareko ogueru ijeda pe ára mboyve.
25 Peteĩ korasõ vy'a ha ipy'aporãva oñangarekóta so'o ha hembi'úre.

MOAKÃHA 31

1 Ñañangarekóvo mba'erepy rehe ohundi ñande rete, ha ñañangarekóvo hese omosẽ oke.
2 Ojesareko ñangareko ndohejamo'ãi peteĩ kuimba'épe oke, peteĩ mba'asy hasýva okeháicha.
3 Umi ipirapire hetáva oguereko tuicha tembiapo ombyatývo mba'erepy; ha opytu'u vove, henyhẽ umi mba'e he'ẽvagui.
4 Mboriahu omba'apo imba'e mboriahúpe; ha ohejávo, oikotevẽ gueteri.
5 Pe ohayhúva óro noñehusgamo'ãi, ha pe osegíva pe oñembyaíva oguerekóta hekoitépe.
6 Oro ha'e va'ekue heta ñehundi, ha oñehundi hikuái upépe.
7 Ha'e hína peteĩ ñepysanga umi osakrifika va'ekuépe chupe g̃uarã, ha opa itavýva ojejagarráta hendive.
8 Ovy'a umi ipirapire hetáva ojejuhúva mba'e vai'ỹre, ha ndohóiva óro rapykuéri.
9 ¿Máva piko ha'e? ha ja'éta chupe ojehovasáva, ojapo haguére umi mba'e hechapyrãva itavayguakuéra apytépe.
10 ¿Máva piko oñeha'ã va'ekue upéva rupive, ha ojejuhu hekoitépe? upéi toñemomba'eguasu. ¿Máva piko ikatu ombopochy, ha ndojapói mba'eve? térã ojapo ivaíva, ha ndojapói piko?
11 Imba'erepy oñemopyenda va'erã, ha pe kongregasión omombe'úta umi mba'e ome'ẽva chupe.
12 Reguapy ramo peteĩ mesa henyhẽvape, ani reñembotavy hese ha ani ere: "Heta so'o oĩ hi'ári".
13 Penemandu'áke pe tesa aña ha'eha peteĩ mba'e ivaíva, ha mba'épa ojejapo iñañavéva peteĩ tesagui? upévare hasẽ opa ára.
14 Ani reipyso nde po omañahápe, ha ani remoinge hendive pe mba'yrúpe.
15 Ani rehusga nde rapichápe ndejehegui, ha nearandu opa mba'épe.
16 E'u kuimba'e oipotaháicha, umi mba'e oñemoĩva ne renondépe; ha e'u, ani haguã nderehe ndaija'éi.
17 Peheja raẽ tekoha rehehápe. ha ani reñembotavy, ani haguã reñembotavy.
18 Reguapy jave heta apytépe, ani rembohasa raẽ nde po.
19 Sa'ieterei ohupyty peteĩ kuimba'e oñemongakuaa porãvape g̃uarã, ha ndoguerúi mbykymi yvytu itupao ári.
20 Oke porã ou ho'u porãgui, ha'e opu'ã pyhareve ha iñarandu oĩ hendive, ha'e peteĩ kuimba'e hyakuã'ỹvape katu hasy oma'ẽ jave, ha iky'a ha ipy'a rasy.
21 Ha rejejopy ramo rekaru hagua, epu'ã, esẽ, evóta ha repytu'úta.
22 Che ra'y, cherendu, ha ani chemboyke, ha ipahápe rejuhúta ha'e haguéicha ndéve: opa ne rembiapokuépe eikove, upéicha ndoúmo'ãi ndéve mba'asy.
23 Oimeraẽva hembi'urã, kuimba'ekuéra oñe'ẽ porãta hese; ha ojegueroviáta pe marandu oñangareko porãha hógare.
24 Pe siuda kompletoite oñe'ẽmbýta pe ho'u ho'úvare. ha umi testimonio iñaranduha ndojedudamo'ãi.
25 Ani rehechauka nde py'aguasu vínope; víno ohundígui hetápe.
26 Pe horno omongu'e pe orílla, upéicha avei pe víno oka'u rupi umi oñemomba'eguasúva korasõ.
27 Pe víno iporãta peteĩ kuimba'épe, pe víno ho'u porãramo jepe, ¿mba'éicha piko oikove peteĩ kuimba'e ndorekóivape víno? ojejapógui yvypórape ombovy'a hag̃ua.
28 Pe víno oka'úva ha hi'ára jave, ovy'a ñane korasõme ha ñane akãme ovy'a.
29 Pe víno oka'uetereíva katu, ñanembopy'arory, ñorairõ ha ñorairõ.
30 Pe ka'u ombopochy pe itavývape, ombopochy peve.
31 Ani rembohory nde rapichápe pe víno rehe, ha ani remboyke chupe vy'ápe, ani reme'ẽ chupe ñe'ẽ pochy, ha ani reñembotavy hese remboy'u haguã.

MOAKÃHA 32

1 Ndejejapóramo peteĩ karu guasu jára, ani reñemopu'ã, ha katu eime ijapytepekuéra peteĩva umi ambuévaicha; eñangareko kyre'ỹ hesekuéra, ha upéicha eguapy.

2 Ha rejapopa rire opa ne rembiapo, eñemoĩ nde rendaguépe, revy’a hag̃ua hendivekuéra, ha rehupyty hag̃ua peteĩ koróna remohenda porã haguére pe arete.
3 Eñe’ẽ, nde ha’éva pe anciano, ohógui ndéve, ha katu tekojoja porã reheve; ha ani ojoko musick.
4 Ani peñohẽ ñe'ẽ oĩháme músico, ha ani pehechauka arandu ára mboyve.
5 Peteĩ konsiérto de música peteĩ karu guasu de vínope ha’ete peteĩ señál de karbúnculo oñemoĩva órogui.
6 Peteĩ esmeralda señálicha oñemoĩva peteĩ obra de órope, upéicha avei pe música melodía víno iporãva reheve.
7 Mitãrusu, eñe'ẽ oikotevẽramo nderehe, ha katu sa'i reñeporandúramo mokõi jey.
8 Eñe’ẽ mbyky, entende heta mba’e sa’i ñe’ẽme; peiko peteĩ oikuaávaicha ha katu ojokóva iñe’ẽ.
9 Reime ramo kuimba’e guasu apytépe, ani ejejoja hendivekuéra; ha kuimba’e ymaguare oĩ jave hendaitépe, ani reiporu heta ñe’ẽ.
10 Aratiri oho mboyve arasunu; ha peteĩ kuimba’e oñemotĩva renondépe ohóta favórpe.
11 Pepu'ã sapy'a, ha ani peiko ipahaitépe; ha katu eguahẽ nde rógape pya’e’ỹre.
12 Upépe ejapo ne vy'arã ha ejapo reipotáva, ha ani repeka reñe'ẽ ñemomba'eguasúpe.
13 Ha ko’ã mba’ére ehovasa pe ndeapo va’ekuépe ha nemyenyhẽjeýva imba’e porãgui.
14 Oimeraẽva okyhyjéva Ñandejáragui, ohupytýta ikorresisión; ha umi ohekáva chupe temprano ojuhúta mborayhu.
15 Pe ohekáva pe léi henyhẽta upévagui, ha pe hovamokõiva katu oñembohorýta.
16 Umi okyhyjéva Ñandejáragui ojuhúta huísio, ha omyendýta tekojoja peteĩ tesapeicha.
17 Peteĩ kuimba’e pekadór noñembohorymo’ãi, ha katu ojuhu peteĩ exclusión ha’e oipotaháicha.
18 Peteĩ kuimba’e ikonsehéro oñatende porãta; ha katu peteĩ kuimba’e iñextraño ha oñemomba’eguasúva ndokyhyjéi kyhyjégui, jepe ojapo ijehegui oñemoñe’ẽ’ỹre.
19 Ani pejapo mba’eve konsého’ỹre; ha peteĩ jey rejapo rire, ani reñearrepenti.
20 Ani reho tape re'a haguã, ha ani reñepysanga ita apytépe.
21 Ani rejerovia hendaitépe.
22 Ha eñangarekóke nde ra’ykuéragui.
23 Opa tembiapo porãme ejerovia ne ánga rehe; péva ha’égui tembiapoukapykuéra ñeñongatu.
24 Pe ojeroviáva Ñandejárare oñatende tembiapoukapyre; ha pe ojeroviáva hese ndohasamo’ãi araka’eve ivaivéva.

MOAKÃHA 33

1 Ndoikomo’ãi mba’e vai pe okyhyjéva Ñandejáragui; ha katu jepy’ara’ãme jepe osalváta chupe.
2 Peteĩ kuimba’e iñarandúva ndocha’éi pe léire; ha katu pe hovamokõiva ipype, ha'ete peteĩ várko yvytu atãme.
3 Peteĩ kuimba’e iñarandúva ojerovia pe léi rehe; ha pe léi ijerovia hese, peteĩ oráculo-icha.
4 Embosako'i mba'épa ere, ha upéicha nerendúta, ha eñapytĩ mbo'epy ha upéi embohovái.
5 Umi itavývva korasõ ha’ete peteĩ karréta rruéda; ha ipensamiénto ha’ete peteĩ eje ojerokyva.
6 Peteĩ kavaju semental ha’ete peteĩ angirũ oñembohorývva, ha’e ojahoga opavave oguapýva hi’ári poguýpe.
7 Mba'ére piko peteĩ ára ipu'aka ambuégui, opa ára resape año pukukue javeve kuarahygui?
8 Oikuaa rupi Ñandejárape, ha'e omoambue ára ha arete.
9 Oĩ ijapytepekuéra ojapova’ekue ára yvate, ha omomarangatu chupekuéra, ha oĩ ijapytepekuéra ojapova’ekue ára jepiguáicha.
10 Opa yvypóra ou yvýgui, ha Adán ojejapo yvy ape ári.
11 Heta mba’ekuaa rupi Ñandejára omboja’o chupekuéra, ha ojapo opaichagua hapekuéra.
12 Oĩ ijapytepekuéra ha’e ohovasa ha omomba’eguasúva ha oĩ avei omomarangatu ha oñemoag̃uíva ijehe.
13 Pe ñai’ũ oĩháicha pe alfarero pópe, ojapo hag̃ua ha’e oipotaháicha, upéicha avei yvypóra oĩ pe ojapo va’ekue pópe, ome’ẽ hag̃ua chupekuéra ha’e ojoguavéva.
14 Iporãva oñemoĩ ivaíva rehe, ha tekove ñemano rehe, upéicha avei pe iñangarekóva pe pekadór rehe, ha pe pekadór pe iñangarekóvare.
15 Upéicharõ, pemaña opa pe Yvatetegua rembiapokuérare; ha oĩ mokõi ha mokõi, peteĩva ojuehe.
16 Che apu’ã ipahaitépe, peteĩ ombyatývaicha umi parral ñemono’õva rapykuéri, Ñandejára jehovasa rupive ahupyty, ha apyrũ che víno ryru peteĩ parral ombyatyháicha.
17 Pepensamína ndaha’eiha chejehe añónte amba’apo hague, síno enterove umi ohekávape aprendizaje.
18 Cherendu, o peẽ tavayguakuéra tuichavéva, ha pehendu pene apysápe, peẽ mburuvichakuéra atyguasu.
19 Ani reme’ẽ ne ra’y ha ne rembireko, ne ryvy ha ne irũ, nde ári pu’aka reikove aja, ha ani reme’ẽ ambuépe ne mba’erepy, ani hag̃ua nearrepentíri, ha rejerure jey upéva.
20 Reikove aja ha repytu'u aja nderehe, ani reñeme'ẽ avavépe.
21 Iporãve ningo ne ra’ykuéra oheka nderehe, reñembo’y rangue ikortésiape.
22 Opa ne rembiapokuépe, eñongatu ndejehe pe tenondegua; ani reheja mba'e mancha nde ñemomba'eguasúpe.
23 Remohu'ãvo nde ára ha remohu'ãvo nde rekove, emboja'o ne erénsia.
24 Tembi'u, peteĩ yvyra ha mba'e pohýi, ha'e vúrrope guarã. ha mbujape, ñemyatyrõ ha tembiapo, tembiguáipe guarã.
25 Remoĩramo ne rembiguáipe omba'apo haguã, rejuhúta pytu'u, ha rehejáramo chupe oho rei, ha'e oheka sãso.
26 Peteĩ júgo ha peteĩ kullo oñakãity, upéicha avei umi tortura ha jehasa asy peteĩ tembiguái aña rehe.
27 Emondo chupe omba'apo haguã, ani haguã opytu'u. pe mba’e’apo’ỹ ombo’égui heta mba’evai.
28 Emoĩ chupe tomba’apo hag̃ua, ha naiñe’ẽrendúiramo, emoĩve kostúmbre pohýive.

29 Ha katu ani reñembotavy avavére; ha discreción'ỹre ani pejapo mba'eve.
30 Reguerekóramo peteĩ tembiguái, toiko ndéve nde rejogua, rejoguágui chupe hepýpe.
31 Reguerekóramo peteĩ tembiguái, ejerure chupe peteĩ ermánoicha, reikotevẽramo hese, ne ánga reheguáicha.

MOAKÃHA 34

1 Pe kuimba'e iñarandu'ỹva oha'arõva, ndovaléi ha japu, ha iképe omopu'ã itavýyvape.
2 Pe ohecháva iképe, ojogua pe ojagarráva sombra ha osegíva yvytu.
3 Pe visión de sueño ha'e peteĩ mba'e ojoguáva ambuépe, peteĩ hovaicha peteĩ hovaicha.
4 Peteĩ mba'e iky'águi, ¿mba'épa ikatu oñemopotĩ? ha upe mba'e japúgui mba'e añetegua ikatu osẽ?
5 Umi mba'e reikuaa'ỹva, ñe'ẽ'aty ha iképe, ndovaléi mba'everã, ha pe korasõ oimo'ã, kuña imembykuñávaicha.
6 Ndojemondóiramo chupekuéra pe Ijyvatevévagui, nde rendápe, ani remoĩ ne korasõ hesekuéra.
7 Umi sueño ombotavy heta tapichápe, ha ofalla ha ojerovia hesekuéra.
8 Pe léi ojejuhúta hekoitépe japu'ỹre, ha pe arandu ha'e perfección peteĩ juru jeroviaha rehegua.
9 Peteĩ kuimba'e oviaha va'ekue oikuaa heta mba'e; ha pe oguerekóva heta experiencia omombe'úta arandu.
10 Pe ndoikuaáiva mba'eve, sa'i oikuaa, ha pe oviaha va'ekue katu henyhẽ iñarandu.
11 Aviaha jave, ahecha heta mba'e; ha antende hetave ikatúvagui amombe'u.
12 Py'ỹinte aime kuri pelígrope amano hag̃ua, upéicharõ jepe ko'ã mba'e rupi chesalva.
13 Umi okyhyjéva Ñandejáragui espíritu oikovéta; ha'ekuéra oha'arõgui pe osalvátava chupekuéra.
14 Oimeraẽva okyhyjéva Ñandejáragui ndokyhyjéi ni ndokyhyjéi; ha'e ningo iñeha'arõ.
15 Ovy'a pe okyhyjéva Ñandejáragui. ha mávapa imbarete?
16 Ñandejára resa oĩgui umi ohayhúvare chupe, ha'e ningo oñangareko mbarete chupekuéra ha imbarete hag̃ua, oñangareko hag̃ua chupekuéra haku, ha ojaho'i kuarahy asajepyte jave, oñongatúva ani hag̃ua oñepysanga ha oporopytyvõ ho'a hag̃ua.
17 Ha'e omopu'ã ánga ha ohesape tesa, ome'ẽ tesãi, tekove ha jehovasa.
18 Pe oikuave'ẽva sakrifísio peteĩ mba'e ojehupyty va'ekue ivaívare, pe ofrénda ome'ẽva ningo vyrorei. ha umi kuimba'e hekojojáva don ndojeguerohorýi.
19 Pe Ijyvatevéva ndogustái umi iñañáva ofrénda; ni noñembopy'aguapýi chupe angaipa rehe hetaiterei sacrificio rupive.
20 Pe oguerúva ofrénda imboriahúvagui, ojapo peteĩ ojukaháicha ita'ýrape itúva renondépe.
21 Umi oikotevẽva mbuja ha'e hekove, pe ombotavýva chupe ha'e peteĩ kuimba'e tuguy pochýva.
22 Pe oipe'áva hapicha rekove, ojuka chupe. ha pe ombotavýva mba'apohárape hepykue rehe, tuguy pochy.
23 Peteĩva omopu'ã ha ótro oity jave, ¿mba'e ideprovéchota piko upéicharõ ha'ekuéra omba'apo'ỹre?
24 Peteĩva oñembo'e ha ótro omaldesi jave, ¿mávapa iñe'ẽ Ñandejára ohendúta?
25 Pe ojejohéiva opoko rire peteĩ te'ongue rehe, opoko jeýramo hese, ¿mba'éicha piko ideprovécho chupe ojejohéi?
26 Upéicha piko peteĩ kuimba'e oajuna va'ekue ipekádore, ha oho jey ha ojapo avei upéicha. térã mba'épa ou porã chupe iñemomirĩ?

MOAKÃHA 35

1 Pe oñangarekóva pe léi rehe, ogueru ofrénda henyhẽva, pe oñangarekóva pe mandamiento rehe, oikuave'ẽ ofrénda de paz.
2 Pe omyengoviáva peteĩ mba'e porã, oikuave'ẽ arína iporãva. ha pe ome'ẽva limosna, omomba'eguasu.
3 Jajei tekovaígui ha'e peteĩ mba'e Ñandejára oguerohorýva; ha jaheja rei tekojoja hae pete propiciación.
4 Ani rejekuaa nandi Ñandejára renondépe.
5 Opa ko'ã mba'e ojejapo va'erã pe tembiapoukapy rupive.
6 Pe ofrénda hekojojávape, ikyra pe altár, ha pe hyakuã porã osẽ pe Ijyvatevéva renondépe.
7 Peteĩ kuimba'e hekojojáva sakrifísio ningo jaguerohory. ha pe mandu'a upévagui araka'eve ndojehejareimo'ãi.
8 Eme'ẽ Ñandejárape iñemomba'eguasu tesa porã reheve, ha ani emomichĩ nde po ypykue ypykue.
9 Opa umi mba'e reme'ẽvape ehechauka nde rova vy'ápe, ha vy'ápe ededika nde diezmo.
10 Eme'ẽ pe Ijyvatevévape ha'e nembopirapire hetaháicha; ha rehupyty haguéicha, eme'ẽ tesa vy'ápe.
11 Ñandejára omyengovia ha ome'ẽta ndéve siete vése.
12 Ani peimo'ã pembyai umi rregálo reheve; Umívagui ha'e ndorresivimo'ãi, ha ani ojerovia mymbajuka hekojoja'ỹvare; Ñandejára ha'égui hués, ha hendive ndaipóri mba'eveichagua rrespeto umi persónape.
13 Ha'e ndoaceptamo'ãi avavépe peteĩ kuimba'e imboriahúvare, ohendúta umi ojejopýva ñembo'e.
14 Ha'e ndodespreciamo'ãi umi imembyva'ekue ñembo'e; ni pe viúda, oñohẽvo iñe'ẽrendu.
15 ¿Ndaha'éi piko pe viúda resay? ha ndaha'éi piko ha'e osapukái pe ho'ávare chupekuéra?
16 Pe oservíva Ñandejárape ojeguerohorýta, ha iñembo'e og̃uahẽta arai peve.
17 Umi iñumíldeva ñembo'e oity umi arai, ha og̃uahẽ meve chupe noñekonsolamo'ãi. ha ndohomo'ãi, pe Ijyvatevéva ohecha peve ohusga hekojojáva, ha ojapo hag̃ua huísio.
18 Ñandejára ndopytamo'ãigui, ni pe Ipu'akapáva nopasiénsiamo'ãi hesekuéra, oinupã peve umi ndoiporiahuvereko'ỹva lomo, ha omyengovia peve venganza tetãnguérape; oipe'a peve umi oñemomba'eguasúva atyguasúpe, ha oitypa peve umi hekojoja'ỹva póste;
19 Ha'e ome'ẽ peve peteĩ teĩme hembiapokuéicha, ha yvyporakuéra rembiaporãme ha'ekuéra oipotaháicha;

ohusga peve itavayguakuéra mba’ére, ha ombovy’a peve chupekuéra iporiahuverekópe.
20 Pe poriahuvereko ningo jahasa asy jave, umi arai okyháicha séka jave.

MOAKÃHA 36

1 Eiporiahuverekomína ore Jára opa mba'e Jára, ha emaña ore rehe.
2 Ha emondo ne kyhyje opa tetã ndohekáiva nderehe.
3 Emopu’ã nde po umi tetã ambuegua rehe, ha tohecha hikuái ne pu’aka.
4 Nde reñemomarangatu haguéicha ore rendápe ha'e kuéra mboyve, upéicha avei reñemomba'e guasu ore apytépe ore mboyve.
5 Ha toikuaa ndéve, ore roikuaa haguéicha, ndaiporiha Tupã nde añoite, Tupã.
6 Ehechauka milágro pyahu ha ejapo ambue mba’e hechapyrãva: emomba’eguasu nde po ha nde po akatúa, ikatu hag̃uáicha ohechauka umi mba’e hechapyrãva.
7 Pemopu'ã pochy ha peñohẽ pochy, peipe'a pe enemigo-pe ha pehundi pe enemigo-pe.
8 Sake pe tiempo mbyky, nemandu’a pe konvéniore, ha tomombe’u hikuái ne rembiapo hechapyrãva.
9 Pe okañýva tohundi tata pochýpe; ha toñehundi umi ombohasa asýva tavayguakuérape.
10 Pemboja'o umi mburuvicha tetã ambuegua akã, he'íva: “Ndaipóri ambue ñande añónte”.
11 Embyaty opa Jacob ñemoñare ha ehepyme'ẽ iñepyrũ guive.
12 Ñandejára, eiporiahuvereko tavayguakuéra nde rérape, ha Israel rehe, rembohérava ne memby ypykuépe.
13 O poriahuvereko Jerusalénpe, nde táva marangatu, nde repytu’uha.
14 Emyenyhẽ Sión-pe ne ñe'ẽ ñe'ẽ kuaa'ỹgui, ha ne retãyguakuérape ne ñemomba'eguasúgui.
15 Eme’ẽ testimonio umi reguerekova’ekuépe iñepyrũmby guive, ha emopu’ã proféta oĩva nde rérape.
16 Embojopói umi neha'arõvape, ha tojejuhu ne maranduhára jeroviaha.
17 O Ñandejára, ehendu ne rembiguáikuéra ñembo’e, Aarón jehovasaháicha ne tavayguakuéra ári, opavave oikóva ko yvy ape ári oikuaa hag̃ua nde ha’eha Ñandejára, Tupã opave’ỹva.
18 Pe tyekue ho’upaite umi tembi’u, péro peteĩ tembi’u iporãve ambuégui.
19 Ñande py'a he'ẽháicha opaichagua ka'a ra'y, upéicha avei ñane korasõ ontende porãva umi ñe'ẽ japu.
20 Pe ikorasõ iky’áva ningo ipohýi, ha peteĩ kuimba’e iñarandúva katu omyengoviáta chupe.
21 Peteĩ kuña orresivíta káda kuimba’épe, péro peteĩ tajýra iporãve ambuégui.
22 Kuña iporãva ombovy'a hova, ha kuimba'e ndohayhúi mba'eve iporãvéva.
23 Oĩramo iñe’ẽme ipy’aporã, ipy’aporã ha oporokonsola, upéicharõ iména ndaha’éi piko umi ótro kuimba’éicha.
24 Pe hembireko, oñepyrũ imba'e, ha'e pytyvõ ha pytu'urã.
25 Oĩháme korapy, upépe oñembyaipa pe imba'e, ha pe hembireko'ỹva ohóta yvate ha yvýre oñembyasývo.
26 ¿Máva piko ojeroviáta peteĩ mondaha oĩ porãvare, otyryrýva távagui ambuépe? ¿Máva piko ojeroviáta peteĩ kuimba'e ndorekóiva hóga ha opytáva pyhare oguerahahápe chupe?

MOAKÃHA 37

1 Opavave angirũ he'i: Che ha'e avei iñamígo, ha katu oĩ peteĩ angirũ, hérape angirũnte.
2 Ndaha’éi piko peteĩ ñembyasy omano meve, peteĩ iñirũ ha angirũ ojere jave peteĩ enemigo-pe?
3 O imaginación aña, moõgui piko reju rejaho’i hag̃ua ko yvy ñembotavy reheve?
4 Oĩ peteĩ iñirũ, ovy’áva peteĩ iñamígo porãre, ha katu jehasa asy jave oĩta hese.
5 Oĩ peteĩ iñirũ, oipytyvõva iñamígope ipy’a rehehápe, ha ohupi pe hebilla pe enemígo kóntrape.
6 Ani nderesarái ne irũgui ne akãme, ha ani rejepy’apy hese ne rrikéspe.
7 Opa consejero omomba’eguasu konsého; ha katu oĩ oñemoñe’ẽva ijehe.
8 Peñangarekóke peteĩ consejero-gui, ha peikuaa mboyve mba’épa oikotevẽ; ha’e oñemoñe’ẽtagui ijehe; ani haguã oity nde ári pe sorteo,
9 Ha ere ndéve: ‘Iporã nde rape’, ha upéi oñembo’y pe ótro ládo ohecha hag̃ua mba’épa oikóta nderehe.
10 Ani reñemongeta peteĩ nde sospecháva ndive, ha emokañy ne rembipota umi nde envidia va’ekuégui.
11 Ani peñe’ẽ pe kuña opokóramo hese, ha’e oenvidia va’ekuére. ni peteĩ ipy’ahatãva ndive umi mba’e ñorairõ rehegua; ni peteĩ ñemuhára ndive oñe’ẽva intercambio rehe; ni peteĩ ojoguáva ndive ovendéva; ni peteĩ kuimba’e envidioso aguyje rehegua ndive; ni peteĩ kuimba’e poriahuvereko’ỹva ndive opokóva py’aporã rehe; ni umi ipy’a’ỹva ndive mba’eveichagua tembiapo rehe; ni peteĩ contratado ndive peteĩ arýpe omohu’ã hag̃ua tembiapo; ni peteĩ tembiguái hembiguái mba'e'apo'ỹva ndive, ani pehendu ko'ãvape mba'eveichavérõ.
12 Ha katu eime tapiaite peteĩ kuimba’e iñangarekóva ndive, reikuaáva okumpliha Ñandejára rembiapoukapykuéra, iñakãme oĩva ne akãme, ha nembyasýta nendive, remboyke ramo.
13 Ha topyta pe nde py'aite guive ne rembipota, ndaiporigui avave nde jeroviaveva chugui.
14 Peteĩ kuimba’e ningo sapy’ánte omombe’u chupe mas de 7 guárdia, oguapýva yvate peteĩ tórre yvateguápe.
15 Ha opa ko’ã mba’e ári eñembo’e pe Yvateteguápe, ha’e tomosãmbyhy nde rape añeteguápe.
16 Pejapo va’erã pe rrasón, ha pe konsého opa mba’e jajapóva mboyve.
17 Pe rova ohechauka okambiaha ñane korasõ.
18 Cuatro hendáicha ojekuaa: iporãva, ivaíva, tekove ha ñemano.
19 Oĩ peteĩ iñarandúva ha ombo’éva hetápe, ha upéicharõ jepe naiporãiva ijupe g̃uarã.
20 Oĩ peteĩ ohechaukáva iñaranduha iñe'ẽ rupive, ha ndaija'éiva hese.

21 Ñandejáragui noñeme’ẽi imba’eporã, pórke ojepe’a chugui opa arandu.
22 Ambue katu iñarandu ijupe g̃uarã; ha umi yva entendimiento rehegua ojeguerohory ijurúpe.
23 Peteĩ kuimba’e iñarandúva ohekombo’e itavayguakuérape; ha umi yva iñarandupygui ndofaltái.
24 Peteĩ kuimba’e iñarandúva henyhẽta jehovaságui; ha opavave ohecháva chupe ohecháta chupe ovy'aha.
25 Yvypóra oikove aja ikatu ojeipapa, Israel ára katu ndaikatúi ojepapa.
26 Peteĩ kuimba’e iñarandúva ohupytýta gloria itavayguakuéra apytépe, ha héra opa ára g̃uarã.
27 Che ra’y, ehecha ne ánga nde rekovépe, ha ehecha mba’épa ivaíva hese, ha ani reme’ẽ chupe upéva.
28 Opa mba'e naiporãi opa yvypórape guarã, ha opavave ánga ndoguerohorýi opa mba'épe.
29 Ani peñemboy'u mba'eveichagua mba'e he'ẽ asývape, ha peñembotavyeterei tembi'úre.
30 Pe tembi'u hetaitereígui ogueru mba'asy, ha pe so'o hetavéva oikóta choler-pe.
31 Hetaiterei omanóma heta mba’ére; Pe oñangarekóva katu ombopuku hekove.

MOAKÃHA 38

1 Pemomba'e pohãnohárape, pemomba'eguasúva chupe, umi mba'e ikatúvare peguereko hese.
2 Pe Ijyvatevévagui ou pe ñemonguera, ha ha’e oñemomba’eguasúta pe rréigui.
3 Pohanohára katupyry ohupíta iñakã, ha umi kuimba'e guasu resa renondépe oñemomba'eguasúta.
4 Ñandejára ojapo pohã yvýgui; ha pe iñarandúva ndocha’emo’ãi hesekuéra.
5 ¿Ndaha’éi piko pe y oñembojeguáva yvyrágui, ojekuaa hag̃ua mba’eporã?
6 Ha ome’ẽ yvypórape katupyry, oñemomba’eguasu hag̃ua chupe hembiapo hechapyrãvape.
7 Umívape omonguera yvypórape, ha oipe’a chuguikuéra mba’e hasýva.
8 Umívagui pe apoteca ojapo peteĩ confección; ha hembiapokuéragui ndaipóri ipaha; ha upégui ou py'aguapy opa yvy ape ári,
9 Che ra'y, ne mba'asýpe ani remboyke, eñembo'e katu Ñandejárape ha ha'e nemongueráta.
10 Eheja angaipa, ha emohenda porã nde po, ha emopotĩ ne korasõ opa mba’evaígui.
11 Peme’ẽ peteĩ mba’e hyakuã asýva, ha pemomandu’a arína porãre. ha pejapo peteĩ ofrénda ikyráva, ndaha’éiramoguáicha.
12 Upéi eme'ẽ pohanohárape, Ñandejára ojapo haguére chupe.
13 Oĩ peteĩ tiémpo ha’ekuéra ipópe osẽ porã hag̃ua.
14 Oñembo’éta avei hikuái Ñandejárape, ha’e oñakãrapu’ã hag̃ua upéva, ome’ẽva hikuái ndahasýi ha oñepohano hag̃ua ombopuku hag̃ua tekove.
15 Pe opeka va'ekue Ijapohare renondépe, to'a pohanohára pópe.
16 Che ra’y, toho’a tesay umi omanova’ekue ári, ha eñepyrũ eñembyasy, ndete voi rembohasa asýramoguáicha; ha upéi ojaho’i hete jepokuaa he’iháicha, ha ani ohejarei oñeñotỹ.
17 Ejahe'o vai, eñembyasy, ha eipuru ñembyasy, ha'e omereceháicha, ha upéva peteĩ térã mokõi ára, ani haguã oñeñe'ẽ vai nderehe, ha upéi eñembopy'aguapy nde pohýigui.
18 Pe mba’e pohýigui ou pe ñemano, ha pe korasõ pohýi omongu’e mbarete.
19 Pe jehasa asype opyta pe ñembyasy, ha pe mboriahu rekove ha'e pe maldición ikorasõme.
20 Ani pejagarra pene mba’e pohýi, pemosẽ pe últimope.
21 Ani nderesarái, ndaiporivéigui ojere jey haguã.
22 Nemandu’ákena che huísiore, nde mba’e avei upéicha oikótagui; kuehe chéve guarã, ha ko árape ndéve guarã.
23 Umi omanóva opytu’u vove, tojegueromandu’a hese. ha peñekonsola hesehápe, ijespíritu ojei vove chugui.
24 Peteĩ kuimba’e iñarandúva arandu ou opytu’u jave, ha pe sa’i omba’apóva iñarandúta.
25 Mba’éicha piko ha’e ohupytýta arandu ojokóva arado, ha oñemomba’eguasúva ikyrakuépe, omongu’éva vaka, ha ojepy’apýva hembiapokuére, ha oñe’ẽva tóro rehe?
26 Ha’e ome’ẽ iñakã ojapo hag̃ua surco; ha ikyre’ỹ ome’ẽ haguã vaka rembi’u.
27 Upémarõ opavave karpintero ha mba'apohára omba'apóva pyhare ha ára, ha umi oikytĩva ha oñotỹ sello, oñeha'ãva ojapo opaichagua ta'ãnga, ha oma'ẽ omohu'ã haguã peteĩ tembiapo.
28 Pe herrero oguapy avei pe yunque ykére, ha ohesa'ỹijo pe iérro rembiapo, pe tata rykue ohundi ho'o, ha oñorairõ pe horno haku reheve tesa omaña gueteri pe mba’e ha’e ojapóva ra’ãngáre; ha’e oñatende omohu’ã hag̃ua hembiapo, ha omaña omopotĩ porã hag̃ua.
29 Upéicha avei pe alfarero oguapýva hembiapohápe ha ombojere ipy reheve pe rruéda, akóinte oñeñangarekóva hembiapohápe ha ojapo opa hembiapokuéra ipapahápe.
30 Ha’e ojapo pe ñai’ũ ipo reheve, ha oñakãity imbarete ipy renondépe; ha’e oñemboja omotenonde hag̃ua hi’ári; Ha'e niko py'aite guive omopotĩ pe tatakua.
31 Opa ko'ãva ojerovia ipópe, ha opavave iñarandu hembiapokuépe.
32 Ko'ãva'ỹre ndaikatumo'ãi ojeiko peteĩ távape, ha ndoikomo'ãi oipotahápe, ndojupi ha ndoguejymo'ãi.
33 Ndojeheka mo'ãi chupe kuéra consejo público-pe, ni oguapy yvate congregación-pe, ndoguapy mo'ãi juez apykápe, ni nontendemo'ãi sentencia de juicio, ndaikatúi odeclara justicia ha juicio; ha ndojejuhumo’ãi chupekuéra oñeñe’ẽhápe ehémplo.
34 Ha katu omantenéta hikuái ko mundo estado, ha opa mba’e oipotáva oĩ hembiapokuépe.

MOAKÃHA 39

1 Ha pe ome’ẽva iñakãme pe Yvatetegua Léi, ha ojepy’amongeta hese, ohekáta opa yma guare arandu, ha ojepy’apýta umi profesía rehe.
2 Ha’e oñongatúta umi kuimba’e herakuã guasúva he’íva, ha oĩháme umi ehémplo iñakãguapýva, oĩta avei upépe.

3 Ha'e ohekáta umi sekréto umi fráse ivaívape, ha oikuaáta umi ehémplo iñypytũva.
4 Ha'e oservíta umi kuimba'e guasu apytépe, ha ojehechaukáta mburuvichakuéra renondépe. oñeha'ãgui iporãva ha ivaíva yvypóra apytépe.
5 Ha'e ome'ẽta ipy'aite guive Ñandejára ojapo va'ekuére, oñembo'éta pe Ijyvatevéva renondépe, ha oipe'áta ijuru oñembo'e hag̃ua, ha ojerure asy ipekádore.
6 Ñandejára guasu oipota vove, henyhẽta espíritu entendimiento-gui, oñohẽta ñe'ẽ iñarandu ha ome'ẽta aguyje Ñandejárape iñembo'épe.
7 Ha'e odirihi va'erã ikonsehéro ha ikuaapy, ha ojepy'amongeta umi mba'e ñemiháme.
8 Ha'e ohechaukáta umi mba'e oaprendeva'ekue, ha oñembotuicháta Ñandejára konvénio léi rehe.
9 Heta oguerohoryva'erã iñarandupy; ha yvóra oaguanta aja, noñemboguemo'ãi; imandu'a ndoipe'amo'ãi, ha héra oikovéta ñemoñare ambuépe.
10 Tetãnguéra ohechaukáta iñaranduha, ha pe kongregasión omombe'úta chupe omomba'eguasuha chupe.
11 Omanóramo, ohejáta peteĩ téra tuichavéva mil-gui, ha oikovéramo, ombohetavéta.
12 Upevére areko hetave mba'e ha'eva'erã, apensa va'ekue; che henyhẽgui jasy henyhẽ vove.
13 Pehendúke chéve, peẽ mitã marangatu, ha pehẽ peteĩ rosa okakuaávaicha ñu ñu rembe'ýpe.
14 Ha peme'ẽ peteĩ mba'e hyakuã asýva insiénsoicha, ha peñakãrapu'ã peteĩ lirioicha, pemondo peteĩ hyakuã asýva, ha pepurahéi peteĩ purahéi ñemomorã, pemomba'eguasu Ñandejárape opa hembiapokuére.
15 Pemomba'eguasu héra ha pehechauka pemomba'eguasuha pende juru ha arpa rupive, ha pemomba'eguasúvo chupe péicha peje.
16 Opa Ñandejára rembiapo iporãiterei, ha opa mba'e ha'e omandáva ojejapóta itiempoitépe.
17 Ha avave ndaikatúi he'i: ¿Mba'e piko kóva? mba'ére piko upéva? Oiko porã vove ojehekáta opavave, ha'e omanda rupi y oñembo'y peteĩ montónicha, ha ijuru ñe'ẽ rupive y ryru.
18 Hembiapoukapy rupi ojejapo opa mbae oguerohorva chupe; ha avave ndaikatúi ojoko, osalva vove.
19 Opa yvypóra rembiapokue oĩ henondépe, ha mba'eve ndaikatúi oñeñomi hesagui.
20 Ha'e ohecha opa ára guive opa ára peve; ha ndaipóri mba'eve hechapyrãva henondépe.
21 Natekotevẽi peteĩ kuimba'e he'i: "¿Mba'e piko kóva?". mba'ére piko upéva? ha'e ojapógui opa mba'e oipuru hag̃ua chupekuéra.
22 Ijehovasa ojaho'i pe yvy seko peteĩ ysyryicha, ha omboy'u peteĩ dilúvicha.
23 Ha'e ojapo haguéicha ygui juky, upéicha avei tetãnguéra ohupytýta ipochy.
24 Hape hesakãháicha umi imarangatúvape g̃uarã; upéicha avei ha'ekuéra ñepysanga umi iñañávape g̃uarã.
25 Iñepyrũmby guive ojejapo va'ekue umi mba'e iporãva, ha upéicha avei umi pekadórpe g̃uarã umi mba'e ivaíva.
26 Umi mba'e iñimportantevéva ojepuru hag̃ua yvypóra rekove pukukue ha'e hína y, tata, iérro ha juky, arína de trígo, eíra, kamby ha parral ruguy, aséite ha ao.
27 Opa ko'ã mba'e iporã umi oporomondýivape guarã, upéicha umi pekadórpe guarã oñekonverti ivaívape.
28 Oĩ umi espíritu ojejapo va'ekue oñevenga hag̃ua, ipochývo oñeno umi mba'e vaietépe. ñehundi jave oñohẽ hikuái imbarete, ha ombopy'aguapy pe ojapova'ekue pochy.
29 Tata, ha amandáu, ha ñembyahýi, ha ñemano, opa ko'ãva ojejapo oñevenga hag̃ua;
30 Umi animál salváhe hatĩ, ha escorpión, mbói ha kyse puku okastigáva umi iñañávape oñehundi meve.
31 Ha'ekuéra ovy'áta hembiapoukapyre, ha oĩta preparádo ko yvy ape ári, tekotevẽ jave; ha og̃uahẽvo hi'ára, ndojapomo'ãi hikuái iñe'ẽ.
32 Upévare iñepyrũmby guive aime kuri añete, ha apensa ko'ã mba'ére, ha aheja kuatiápe.
33 Opa mba'e Ñandejára ojapova'ekue iporã, ha ome'ẽta opa mba'e oñeikotevẽva itiempoitépe.
34 Upévare peteĩ kuimba'e ndaikatumo'ãi he'i: "Ivaivéva upévagui, pórke tiémpo rire enterove ojeguerohory porãta".
35 Ha upévare pemomba'eguasu Ñandejárape pene korasõ ha pende juru pukukue, ha pemomba'eguasu Ñandejára réra.

MOAKÃHA 40

1 Tuicha mba'asy ojejapo opa kuimba'épe guarã, ha peteĩ júgo pohýi oĩ Adán ra'ykuéra ári, osẽ guive isy ryégui, ára oho jey peve opa mba'e sy rendápe.
2 Iimaginación umi mba'e oútavare, ha pe ára omanotaha, omoapañuãi iñakãmekuéra, ha omoheñói kyhyje ikorasõme;
3 Pe oguapýva peteĩ tróno gloria-pe, pe oñemomirĩvape yvy ha tanimbu ári.
4 Pe oipurúva ao púrpura ha koróna, pe omonde ao línogui.
5 Pochy, ha envidia, jepy'apy, ha py'aguapy'ỹ, kyhyje ñemanógui, ha pochy, ha ñorairõ, ha opytu'u jave itupao ári oke pyhare, omoambue ikuaapy.
6 Sa'i térã mba'eve ha'e ipytu'u, ha upe rire oke, peteĩ ára oñangarekóvaicha, ojepy'apy ikorasõ jehecha rehe, ha'ete ku okañýva peteĩ ñorairõgui.
7 Opa mba'e oĩ porã vove, ha'e opáy ha oñesorprende pe kyhyje ndaha'eiha mba'eve.
8 Ko'ãichagua mba'e ojehu opa tekovére, yvypóra ha mymba, ha upéva siete vése hetave umi pekadór ári.
9 Ñemano, ha tuguy ñeñohẽ, ñorairõ, ha kyse puku, mba'e vai, ñembyahýi, jehasa asy ha mba'e vai;
10 Ko'ã mba'e ojejapo umi iñañávape g̃uarã, ha upévare ou pe dilúvio.
11 Opa mba'e oĩva ko yvy ape ári ojere jeýta ko yvy ape ári, ha umi oĩva ygui ojevy jeýta pe márpe.
12 Opa umi soborno ha inhustísia oñemboguepáta, péro umi mba'e añetetéva opytáta opa ára g̃uarã.
13 Umi hekojojáva mba'erepy ipirúta peteĩ rríoicha, ha okañýta tyapu reheve, peteĩ arasunu tuichávaicha oky jave.

14 Ha'e oipe'a aja ipo ovy'áta, upéicha umi hembiapo vaíva ndoikóta.
15 Umi iñañáva ra'y ndoheja mo'ãi heta hakã, ha'e uvei hapo iky'ávaicha peteĩ ita hatãva ári.
16 Pe ñana okakuaáva opa y ha ysyry rembe’ýpe, ojeipysóta opa kapi’ipe.
17 Pe mba’erepy ha’ete peteĩ yvotyty hi’a porãvéva, ha pe poriahuvereko opyta opa ára g̃uarã.
18 Ñamba'apo ha javy'a pe yvypóra oguerekóvare, ha'e peteĩ tekove he'ẽ asýva, ha pe ojuhúva tesoro katu, mokõivéva ári.
19 Mitãnguéra ha peteĩ siuda ñemopu’ã osegi peteĩ kuimba’e réra, ha peteĩ tembireko ndorekóiva kulpa ojeipapa mokõivéva ári.
20 Pe víno ha música ombovy’a ñane korasõme, ha pe arandu mborayhu katu mokõivéva ári.
21 Pe pipe ha pe saltério ombopu melodio he'ẽ porãva, ha katu mokõivéva ári oĩ peteĩ ñe'ẽ porã.
22 Nde resa oipota mborayhu ha iporãva, ha katu hetave mokõivévagui pe trígo hovy aja.
23 Peteĩ angirũ ha iñirũ araka’eve ndojojuhúi mba’eve, ha mokõivéva ári katu oĩ peteĩ tembireko iména ndive.
24 Che pehẽngue kuéra ha pe pytyvõ ojogueraha jehasa asy jave, ha pe limosna ome'ẽta hetave mokõivévagui.
25 Pe óro ha pláta omopyenda pe py, ha pe konsého ojeguerohory mokõivévagui.
26 Pe mba’erepy ha mbarete omopu’ã ñane korasõ, ha katu pe kyhyje Ñandejáragui oĩ mokõivéva ári.
27 Pe kyhyje Ñandejáragui ha’e peteĩ yvotyty hi’a porãva, ha ojaho’i chupe opa gloria ári.
28 Che ra’y, ani reikove peteĩ ojerurévape. iporãvégui ñamano ñajerure rangue.
29 Pe odependéva ambue kuimba’e mesáre, ndoipapaiva’erã hekove. Ha'e niko oñemongy'a ambue yvypóra rembi'úpe, ha peteĩ iñarandúva oñemongakuaa porãva katu oñeñangarekóta hese.
30 Pe jerure’asy ningo he’ẽ pe otĩ’ỹva jurúpe, ha ipy’ápe katu hendýta tata.

MOAKÃHA 41

1 O ñemano, mba’eichaitépa ivai pe ne mandu’a peteĩ kuimba’e oikóvape py’aguapýpe imba’évape, pe kuimba’e ndorekóivape mba’eve ombopy’arory hag̃ua chupe, ha oguerekóva tekoporã opa mba’épe: heẽ, pe ikatúvape gueteri orresivi so'o!
2 O ñemano, ojeguerohory ne sentencia pe oikotevẽvape, ha pe imbarete ikangývape, oĩva ko’ág̃a ko época pahápe, ha ojepy’apýva opa mba’ére, ha pe odesespera va’ekuépe, ha operdeva’ekue ipasiénsia!
3 Ani rekyhyje ñemano ñekondenagui, nemandu'a umi ne mboyve ha oúva upe rire; péva ha’égui Ñandejára ñe’ẽjoaju opa yvypóra ári.
4 Ha mba’ére piko reñemoĩ pe Ijyvatevéva ombovy’ávare? ndaipóri inquisición sepulcro-pe, reikovépa diez, térã cien, térã mil ary.
5 Umi pekadór ra’y ningo ita’ýra oporombojeguarúva, ha umi oikuaáva umi iñañáva oikohápe.
6 Umi pekadór ra’ykuéra erénsia oñehundíta, ha iñemoñarekuéra oguerekóta peteĩ ñembohory opa ára g̃uarã.
7 Umi mitã oñe’ẽ vai va’erã peteĩ túva iñañávare, pórke ojejahéi hesekuéra.
8 ¡Aichejáranga peẽ, kuimba’e iñañáva, pehejáva Tupã Yvatetegua léi! Pembohetavéramo, pene ñehundíta.
9 Ha penase ramo, penase vaerã peteĩ maldición-pe, ha pemanóramo, peteĩ maldición ha'éta pende parte.
10 Opa umi oikóva ko yvy ape ári ojere jeýta ko yvy ape ári, upéicha umi iñañáva ohóta peteĩ maldisióngui oñehundíta.
11 Yvypóra ñembyasy ningo hete rehe, ha umi pekadór réra vai oñemboguepáta.
12 Eñangareko nde rérare; upéva osegítagui nendive mil tesoro guasu óro ári.
13 Pe tekove porã sa'i oguereko ára, pe téra porã katu opyta opa ára g̃uarã.
14 Che ra'ykuéra, peñekorrehi py'aguapýpe, pe arandu kañymby ha tesoro ndojehecháiva, mba'e ideprovécho mokõivévagui?
15 Peteĩ kuimba’e omokañýva itavy, iporãve peteĩ kuimba’e omokañývagui iñarandu.
16 Upévare, peñemotĩ che ha’e haguéicha, naiporãi ningo peñongatu opa mba’e peñemotĩva. ni ndojeguerohorýimbaite opa mba’épe.
17 Petĩke peiko vaígui túva ha sy renondépe, ha pejejapúgui peteĩ mburuvicha ha peteĩ kuimba’e ipu’akapáva renondépe.
18 Peteĩ hués ha mburuvicha renondépe peteĩ delito rehegua; tembiapovai rehegua peteĩ aty ha tavayguakuéra renondépe; rejapo vai haguére ne irũ ha ne angirũ renondépe;
19 Ha pe monda rehe pe tenda reikohápe, ha Tupã añeteguáre ha ikonvénio rehe; ha reñembo’y haguã nde codo reheve pe so’o ári; ha ñembohory ome’ẽ ha ogueraha hag̃ua;
20 Ha kiririĩháme umi nemomaitei renondépe. ha omaña hag̃ua peteĩ kuña rekovaíre;
21 Ha remboyke haguã nde rova ne pariente-gui; térã oipe’a haguã peteĩ porción térã jopói; térã omaña haguã ambue kuimba'e rembireko rehe.
22 Térã hembiapoiterei hembiguái ndive, ha noñemoag̃uíri hupápe. térã umi discurso oñembohorývagui angirũnguéra renondépe; ha reme’ẽ rire, ani reja’o;
23 Térã ere jey ha eñe’ẽjeýgui pe rehenduva’ekue; ha ojekuaauka haguã umi ñemigua.
24 Upéicharõ, añetehápe reñemotĩta ha rejuhúta mborayhu opavave renondépe.

MOAKÃHA 42

1 Ani retĩ ko'ã mba'égui, ha ani reguerohory avavépe opeka haguã.
2 Pe Yvatetegua Léi, ha ikonvénio rehegua; ha huísio rehegua ohustifika hag̃ua umi Tupãme;
3 Rekonta ne irũnguéra ha ne viaháva ndive; térã pe jopói angirũnguéra patrimonio rehegua;

4 Pe equilibrio ha peso exactitud rehegua; térã ohupyty haguére heta térã sa'i;
5 Ha umi ñemuhára ovendéva indiferente-gui; heta corrección mitãnguéra rehegua; ha ojapo haguã peteĩ tembiguái aña ykére huguy haguã.
6 Iporã pe ñeñangareko porã, oĩháme tembireko aña; ha ekirirĩ, oĩháme heta po.
7 Peme'ẽ opa mba'e número ha peso reheve; ha emoĩ kuatiápe opa mba'e reme'ẽva térã regueru va'ekue.
8 Ani retĩ remombe'u hag̃ua umi iñarandu'ỹva ha itavývape, ha umi itujaitereívape oñorairõva umi imitãva ndive.
9 Túva opáy tajýra rehehápe, avave ndoikuaái jave; ha pe ñangareko hese oipe'a oke: imitãme, ani haguã ohasa yvoty ijedavéva; Ha omenda vaekue, ani haguã ndaija'éi hese.
10 Ha'e vírgen, ani haguã oñemongy'a ha hyeguasu itúva rógape. ha oguerekógui iména, ani haguã oñekomporta vai; ha omenda vove, ani haguã imemby.
11 Peñangareko porãke peteĩ tajýra otĩ'ỹvare, ani hag̃ua penembopuka pene enemigokuérape, ha peteĩ ñe'ẽ ñembohory tavayguakuéra apytépe, ha penemotĩ umi hénte renondépe.
12 Ani pehecha opa tete iporãha, ha ani peguapy kuña apytépe.
13 Aokuéragui ou peteĩ ryguasu rupi'a, ha kuñágui ou tekovai.
14 Iporãve peteĩ kuimba'e ipy'aju peteĩ kuña hekojojávagui, peteĩ kuña, che ha'e, oguerúva ñemotĩ ha oñembohory.
15 Ko'ãg̃a chemandu'áta Ñandejára rembiapokuérare, ha amombe'úta umi mba'e ahechava'ekue: Ñandejára ñe'ẽme oĩ hembiapokue.
16 Kuarahy ohesapéva omaña opa mba'ére, ha hembiapo henyhẽ Ñandejára rekomimbipágui.
17 Ñandejára nome'ẽi pu'aka umi imarangatúvape omombe'u hag̃ua opa hembiapo hechapyrãva, Ñandejára Ipu'akapáva omohenda mbarete, oimeraẽ mba'e oĩva oñemopyenda hag̃ua iñemomba'eguasurã.
18 Ha'e oheka pe pypuku, ha ikorasõ, ha ohesa'ỹijo umi mba'e iñaranduetéva, Ñandejára oikuaágui opa mba'e ikatúva ojekuaa, ha ohechágui umi mba'e ohechaukáva ko yvy ape ári.
19 Ha'e omombe'u umi mba'e yma guare, ha oútava, ha ohechauka umi mba'e kañymby rape.
20 Ndaipóri mba'eveichagua pensamiénto okañýva chugui, ni peteĩ ñe'ẽ nokañýi chugui.
21 Ha'e ombojegua umi hembiapo porãite iñarandu rupi, ha ha'e oĩ tapiaite guive opa ára peve.
22 ¡Ajépa ojeipotaiterei opa hembiapokue! ha peteĩ kuimba'e ohecha hag̃ua peteĩ chispa peve.
23 Opa ko'ã mba'e oikove ha opyta opa ára g̃uarã, ha enterovéva iñe'ẽrendu.
24 Opa mba'e mokõi jey ojuehe, ha'e ndojapói mba'eve iperfecto.
25 Peteĩ mba'e omopyenda pe iporãva térã ambue mba'e, ha máva piko henyhẽta ohechávo igloria?

MOAKÃHA 43

1 Pe orgullo yvategua, pe firmamento hesakãva, pe yvága iporãva, pe igloriosa jehechauka reheve;
2 Kuarahy ojekuaa vove, osẽvo omombe'u peteĩ tembiporu hechapyrãva, Tupã Yvatetegua rembiapo.
3 Asajepyte ombopiro'y pe tetã, ha máva piko ikatu oguerópu'aka pe haku asýva?
4 Peteĩ kuimba'e ombopúva tatakua omba'apo hakuhápe, péro pe kuarahy ohapy umi montáña tres véseve; orrespira vapor tatatĩ, ha omondo umi viga omimbipáva, ombopytũ tesa.
5 Tuicha pe Ñandejára ojapova'ekue; ha hembiapoukapy rupi pya'e oñani.
6 Ha'e ojapo avei pe jasy oservi hag̃ua itiempoitépe, ojekuaa hag̃ua umi tiémpo, ha ohechauka hag̃ua ko múndo.
7 Jasy guive ou umi karu guasu señal, peteĩ tesape oguejyvéva iperfección-pe.
8 Pe mes oñembohéra hérape, okakuaa hechapyrãva iñambuévo, ha'évo peteĩ tembiporu umi ehérsito yvateguápe, omimbi yvága firmamento-pe;
9 Yvága iporãitéva, umi mbyjakuéra omimbipáva, peteĩ adorno ohesapéva umi lugár ijyvatevévape Jehovápe.
10 Pe Imarangatúva omanda rupi ha'ekuéra oñembo'ýta hendaitépe, ha araka'eve noñekangypáta hikuái.
11 Pemaña pe arco iris rehe ha pemomba'eguasu pe ojapova'ekuépe. iporãiterei ha'e pe omimbipávape.
12 Ombojere yvága peteĩ círculo omimbipáva reheve, ha pe Ijyvatevéva po ombojere.
13 Imandamiénto rupive ho'a pe nieve, ha pya'e omondo umi rayo ohusgáva.
14 Péicha ojeabri umi tesoro, ha arai oveve guyraicha.
15 Ipu'aka tuicha rupi ha'e omombarete umi arai, ha umi amandáu oñembyai michĩmi.
16 Ha'e ohechávo umi montáña oryrýi, ha ha'e oipotaháicha oipeju pe yvytu sur gotyo.
17 Pe arasunu ryapu omboryrýi ko yvy, upéicha avei pe yvytu atã ha yvytu atã, guyrakuéra oveveháicha omosarambi pe nieve, ha pe ho'áva ha'ete ku saltamontes omimbipáva.
18 Tesa okyhyjeterei pe ipire morotĩ porãre, ha ikorasõ oñemondýi oky jave.
19 Pe ro'ysã ha'e oñohẽ yvýpe jukyicha, ha oñembo'y rire, oñeno yvyra haimbe asýva ári.
20 Yvytu ro'ysã oipeju jave nórtegui, ha pe y oñemboty jave hieloicha, opyta opa y oñembyatýva ári, ha omonde pe y peteĩ pecho ryruicha.
21 Ho'u umi yvyty, ha ohapy pe desierto, ha ohapy kapi'ipe tatacha.
22 Peteĩ pohã ko'ag̃agua ha'e hína peteĩ niebla oúva pya'e, peteĩ ro'y oúva haku rire ombopiro'y.
23 Iñe'ẽ rupive ombopy'aguapy pe pypukúpe ha oñotỹ upépe ísla.
24 Umi ohóva mar ári omombe'u mba'éichapa ipeligroso. ha ñahendúvo ñane apysápe, ñañesorprende upévare.
25 Upépe oĩ umi tembiapo iñextraño ha hechapyrãva, opaichagua mymba ha ballena ojejapóva.

26 Ha'e rupi opa mba'e osẽ porã, ha iñe'ẽ rupive opa mba'e oñemoĩ.
27 Ikatu ñañe'ẽ heta, ha katu mbykymi, upévare mbykymi, ha'e opa mba'e.
28 Mba'éicha piko ikatúta ñamomba'eguasu chupe? ha'e tuichaitereígui opa hembiapokue ári.
29 Ñandejára ningo ivaieterei ha tuichaiterei, ha ipu'aka hechapyrãva.
30 Pemomba'eguasúvo Ñandejárape, pemomba'eguasu chupe ikatuháicha; ha'e jepeve jepeve, ha pemopu'ã vove chupe, pemoĩmbaite pene mbarete, ha ani penekane'õ; araka'eve ndaikatúigui peho mombyry.
31 Máva piko ohecha chupe, omombe'u haguã ñandéve? ha máva piko ikatu omomba'eguasu chupe ha'eháicha?
32 Oĩ gueteri kañymby umi mba'e tuichavéva ko'ãvagui, jahechágui mbovymi hembiapokue.
33 Ñandejára ojapo haguére opa mba'e; ha umi Tupãme ha'e ome'ẽ arandu.

MOAKÃHA 44

1 Ko'ã̰ga ñamomba'eguasu umi kuimba'e herakuãitévape, ha ñande ru ypykuépe.
2 Ñandejára ojapo tuicha gloria hesekuéra ipu'aka guasu rupive iñepyrũmby guive.
3 Umíva ogovernáva irréinope, kuimba'e herakuã guasúva ipu'aka rehe, ome'ẽva consejo iñarandu rupive ha omombe'úva profecía.
4 Umi omoakãva pe puévlo ikonseho rupive, ha oikuaa rupi umi mba'e oaprende va'ekue, okonveni pe puévlope g̃uarã, iñarandu ha iñe'ẽkuaa he'i chupekuéra.
5 Péicha ojuhu umi melodía musical, ha orrecita versíkulo kuatiápe:
6 Kuimba'e iplátava oñembosako'íva ikatupyrýva ha oiko py'aguapýpe hógape.
7 Opa ko'ãva oñemomba'eguasu iñemoñarekuérape, ha ha'e va'ekue pe gloria oĩva itiémpope.
8 Oĩ umi ohejáva héra, oñemombe'u hag̃ua umi mba'e omomba'eguasúva chupekuéra.
9 Ha oĩ, ndorekóiva mandu'arã; oñehundíva, araka'eve ndoikóivaicha; ha oiko chuguikuéra araka'eve nonaséiramoguáicha; ha imembykuéra hapykuéri.
10 Ha katu ko'ãva ha'e kuimba'e oiporiahuverekóva, hekojoja noĩriva tesaráipe.
11 Iñemoñarekuéra ndive opyta tapiaite peteĩ erénsia porã, ha ita'yrakuéra oĩ pe konvénio ryepýpe.
12 Iñemoñarekuéra oñembo'y ha ita'yrakuéra ha'ekuéra rehehápe.
13 Iñemoñarekuéra opytáta opa ára g̃uarã, ha noñemboguemo'ãi iñemomba'eguasu.
14 Hetekuéra oñeñotỹ py'aguapýpe; ha katu héra oikove opa ára g̃uarã.
15 Pe puévlo omombe'úta iñaranduha, ha pe kongregasión ohechaukáta chupekuéra omomba'eguasuha chupekuéra.
16 Enoc ombovy'a Ñandejárape, ha ojetradusi chupe, ha'évo peteĩ ehémplo oñearrepenti hag̃ua opa generasiónpe g̃uarã.
17 Noé ojejuhu perfecto ha hekojojáva; pochy jave ojegueraha chupe yvóra rendaguépe; upévare ojeheja chupe peteĩ hembývaicha yvýpe, oúrõ guare pe ama.
18 Ojejapo hendive peteĩ kompromíso opave'ỹva, ani hag̃ua oñehundi opa yvypóra pe dilúvio rupive.
19 Abrahán ha'e va'ekue peteĩ túva guasu heta héntepe.
20 Ha'e okumpli pe Yvatetegua Léi, ha oñemoĩ hendive ñe'ẽme'ẽ. ha ojehechaukávo chupe, ojejuhu chupe ijeroviaha.
21 Upévare oasegura chupe peteĩ juramento rupive, ohovasataha umi tetãnguéra iñemoñarekuérape, ha ombohetavetaha chupe yvytimbo yvy ape áriicha, ha omopu'ãtaha iñemoñare mbyjakuéraicha, ha omoĩtaha chupekuéra ijyvy yguasu guive yguasúpe. ha ysyry guive yvy paha peve.
22 Isaac ndive omoĩ avei itúva Abrahán reheháре opa yvypóra jehovasa, ha pe kompromíso, Ha opytu'u Jacob akã ári. Ohechakuaa chupe ihovasápe, ha ome'ẽ chupe peteĩ patrimonio, ha omboja'o iporción; umi doce tribu apytépe omboja'o chupekuéra.

MOAKÃHA 45

1 Ha oguenohẽ chugui peteĩ kuimba'e oiporiahuverekóva, opa yvypóra resa renondépe, ha'éva Moisés, Tupã ha yvypóra ohayhuetéva, ojehovasáva mandu'arã.
2 Ha'e ojapo chupe umi imarangatúva omimbipávaicha, ha omomba'eguasu chupe, upéicha rupi iñenemigokuéra okyhyjeterei chugui.
3 Iñe'ẽ rupive ombopaha umi mba'e hechapyrãva, ha ombotuicha chupe umi rréi renondépe, ha ome'ẽ chupe peteĩ tembiapoukapy itavayguakuérape g̃uarã, ha ohechauka chupe peteĩ pehẽngue iñemomba'eguasúgui.
4 Ha'e omomarangatu chupe ijerovia'ỹ ha ipy'aguapýpe, ha oiporavo chupe opa yvypóra apytégui.
5 Ohenduuka chupe iñe'ẽ, ha ogueru chupe arai iñypytũvape, ha ome'ẽ chupe tembiapoukapy hova renondépe, jepe pe léi tekove ha mba'ekuaa rehegua, ombo'e hag̃ua Jacóbpe ikonvéniokuéra, ha Israel huísiokuéra.
6 Ha'e omomba'eguasu Aarónpe, peteĩ kuimba'e imarangatúva ha'eichagua, iñermáno, Leví tribupegua.
7 Peteĩ konvénio opave'ỹva ojapo hendive ha ome'ẽ chupe sacerdocio tavayguakuéra apytépe; ombojegua chupe adorno iporãva reheve, ha omonde chupe peteĩ ao gloria reheve.
8 Ha'e omoĩ hi'ári gloria perfecta; ha omombarete chupe ao ryru reheve, ao puku, ao puku ha efod reheve.
9 Ha ombojere hese granada ha heta campana de oro ijerére, ohokuévo oñehendu peteĩ tyapu, ha peteĩ tyapu oñehendu hag̃ua tupaópe, imandu'a hag̃ua itavayguakuéra ra'ykuérape.
10 Peteĩ ao marangatu, óro, séda hovy, ha púrpura, bordador rembiapokue, peteĩ pecho juicio reheve, Urim ha Tumim reheve.
11 Pe mba'e pytã ojerretorsionáva, pe obra iñarandúva ojapo va'ekue, umi ita iporãitereíva ojejapo va'ekue sello-icha ha oñemoĩva órope, pe joya apoha ojapo

va'ekue, ha peteĩ kuatiañe'ẽ ojegraváva mandu'arã, Israel ñemoñare mboýpa.
12 Omoĩ peteĩ koróna de óro pe mitru ári, ojehaiháp Santidad, peteĩ adorno de honor, peteĩ tembiapo hepyetereíva, umi tesa rembipota, iporãva ha iporãva.
13 Henondépe ndaipóri va'ekue peichagua, ni peteĩ extranhéro nomondeiva'ekue umíva, ha katu ita'yrakuéra ha ita'yrakuéra ra'ykuérante tapiaite.
14 Umi sakrifísio ojapova'ekue hikuái, káda día, mokõi vése opa ára oñehundipaite va'erã.
15 Moisés omomarangatu chupe ha onohẽ chupe aséite marangatúpe: kóva oñemoĩ chupe peteĩ konvénio opave'ỹva rupive, ha iñemoñarekuérape, yvága opyta aja, oservi hag̃ua chupe, ha ojapo hag̃ua pe oficio de sacerdocio. ha tohovasa tavayguakuérape hérape.
16 Ha'e oiporavo chupe enterove kuimba'e oikovéva apytégui oikuave'ẽ hag̃ua sakrifísio Ñandejárape, insiénso ha hyakuã asýva, mandu'arã, ikatu hag̃uáicha oñembojoaju ipuévlope.
17 Ome'ẽ chupe hembiapoukapykuéra, ha autorida umi huísio léipe, ombo'e hag̃ua Jacóbpe umi testimónio, ha tomomarandu Israel-pe hembiapoukapykuérape.
18 Umi extranhéro oñorairõ hese, ha ojahéi hese pe desiértope, umi kuimba'e oĩva Datan ha Abirón ykére, ha pe kongregasión de Core, ipochy ha pochy reheve.
19 Ñandejára ohecha upéva, ha ndogustái chupe, ha ipochy pochýpe ohundi hikuái.
20 Ha'e katu omomba'eve Aarónpe, ha ome'ẽ chupe peteĩ erénsia, ha omboja'o chupe umi yva ypykue ypykue; ko'ýte ombosako'i heta pan.
21 Ha'ekuéra ho'u umi sakrifísio Ñandejára ome'ẽva'ekue chupe ha iñemoñarekuérape.
22 Ha'e ramo jepe tavaygua retãme ha'e ndoguerekói erénsia, ha ndoguerekói mba'eveichagua parte tavayguakuéra apytépe.
23 Mbohapyha oñemomba'eguasúva ha'e Finees, Eleazar ra'y, ikyre'ỹgui okyhyjégui Ñandejáragui ha opu'ã ipy'aite guive, ha'e ou jey rire pe puévlo ha oñemoĩ porã Israel ndive.
24 Upévare ojejapo hendive peteĩ ñe'ẽme'ẽ py'aguapy rehegua, ha'e hag̃ua pe santuário ha itavayguakuéra ruvicha, ha ha'e ha iñemoñarekuéra oguereko hag̃ua pe sacerdocio dignidad opa ára g̃uarã.
25 Pe kompromíso ojejapo va'ekue David Jesé ra'y ndive, ha'éva Judá trívupe, pe rréi erénsia ome'ẽtaha iñemoñarekuérape añoite.
26 Ñandejára ome'ẽ peẽme arandu pende py'apýpe pehusga hag̃ua hekojojápe ipuévlope, ani hag̃ua oñemboyke umi mba'e porã orekóva, ha igloria opyta opa ára g̃uarã.

MOAKÃHA 46

1 Jesús ra'y peteĩ Nave ipy'aguasúva ñorairõme, ha ha'e Moisés rendaguépe umi profecía-pe, ha'e héra he'iháicha oñemomba'eguasu osalva haguã Ñandejára oiporavóvape, ha ovenga haguã umi enemigo opu'ãva'ekue hesekuéra. omoĩ haguã Israel-pe ijyvykuérape.
2 Tuichaite gloria gat hae, ohupírõ guare ipo, ha oipyso ikyse puku umi tavaguasu rehe!
3 ¿Máva piko henondépe oñembo'y va'ekue upéicha? Ñandejára voi oguerúgui hendápe iñenemigokuérape.
4 ¿Ndaha'éi piko pe kuarahy oho jey iména rupive? ha ndaha'éi piko peteĩ ára ipukúva mokõiicha?
5 Ha'e ohenói pe Ñandejára ijyvatevévape, umi enemigokuéra opresiona jave chupe opa ládo; ha andejra tuicha ohendu chupe.
6 Ha amandáu ipu'akapáva reheve ojapo pe ñorairõ ho'a mbarete tetãnguéra ári, ha Bet-horón oguejy jave ohundi umi oñemoĩvape, tetãnguéra oikuaa hag̃ua opa imbarete, ha'e oñorairõgui Ñandejára renondépe , ha ha'e osegi pe Ipu'akapávape.
7 Moisés tiémpope avei ojapo peteĩ tembiapo poriahuvereko rehegua, ha'e ha Caleb Jefune ra'y, ojoko hikuái pe kongregasiónpe, ha ojoko tavayguakuérape angaipagui, ha ombopy'aguapy umi iñañávape oñe'ẽmbegue.
8 Ha seiscientos mil tapicha oguatávagui, mokõivéva oñeñongatu ogueru hag̃ua chupekuéra pe patrimonio-pe, jepe pe yvy osyryhápe kamby ha eíra.
9 Ñandejára ome'ẽ avei imbarete Caleb-pe, opytáva hendive ituja meve, ha oike umi lugár ijyvatevévape upe tetãme, ha iñemoñarekuéra ohupyty peteĩ mba'e imba'erepy ramo.
10 Opa Israelgua ohechakuaa iporãha osegi Ñandejárape.
11 Ha umi hue-kura rehe, opavave hérape, ikorasõ ndohóiva peteĩ prostituación, ni ndojehejáiva Ñandejáragui, tojehovasa imandu'a.
12 Ikanguekuéra toñakãrapu'ã hendaguégui, ha toiko ita'yrakuéra ári umi oñemomba'eguasúva réra.
13 Samuel, Jehová proféta, Ijára ohayhuetéva, omoĩ peteĩ rréino ha oiporavo umi prínsipe ipuévlope.
14 Ñandejára léi rupive ha'e ohusga pe kongregasiónpe, ha Ñandejára omomba'e Jacóbpe.
15 Ijeroviapy rupi ojejuhu chupe peteĩ proféta añetegua, ha iñe'ẽ rupive ojekuaa chupe ijeroviaha visión rupive.
16 Ha'e ohenói Ñandejára ipu'akapávape, iñenemigokuéra opresiona jave chupe opárupi, ha'e oikuave'ẽ jave pe ovecha ra'y okambúva.
17 Ha Ñandejára okororõ yvágagui, ha tuicha tyapu reheve oñehendu iñe'ẽ.
18 Ha'e ohundi umi tiro ruvicha ha opa filistéo ruvicha kuérape.
19 Ha oke puku mboyve ha'e oprotestákuri Ñandejára ha umi unhído renondépe: Ndajagarrái avave mba'e, peteĩ sapatu jepe.
20 Ha omano rire oprofetisa, ha ohechauka rréipe ipaha, ha ohupi iñe'ẽ yvýgui profesía rupive, ombogue hag̃ua tavayguakuéra rembiapovai.

MOAKÃHA 47

1 Upe rire opu'ã Natán oprofetisa hag̃ua David tiémpope.
2 Ojepe'aháicha pe ikyrakue pe ofrénda de paz-gui, upéicha avei David ojeporavo Israel ñemoñare apytégui.
3 Ha'e oñembosarái león ndive mitã'i guáicha, ha oso ndive ovecha ra'y guáicha.

4 ¿Ndaha’éi piko ojuka peteĩ higántepe, imitãrõ guare gueteri? ha ndoipe’ái piko pe tavayguakuéragui ñembohory, ohupírõ guare ipo pe ita pehẽnguépe, ha oinupãrõ guare Goliat oñembotuicháva?

5 Ha’e ohenóigui Ñandejára ijyvatevévape; ha ome’ẽ chupe mbarete ipo akatúape ojuka hag̃ua upe ñorairõhára ipu’akapávape, ha omoĩ itavayguakuéra hatĩ.

6 Upémarõ pe puévlo omomba’eguasu chupe diez mil, ha omomba’eguasu chupe Ñandejára vendisión rupive, ome’ẽ rupi chupe peteĩ koróna de gloria.

7 Ha’e ohundipaite umi enemigokuérape, ha ohundi umi filistéope iñenemigokuérape, ha omboja’o hatĩ ko’ãg̃aite peve.

8 Opa hembiapokuépe ha’e omomba’eguasu pe Ijyvatevévape ñe’ẽ gloria reheve; ipy’aite guive opurahéi purahéi, ha ohayhu pe ojapova’ekuépe.

9 Omoĩ avei umi opurahéivape altár renondépe, iñe’ẽ rupive ombopu purahéi ha ára ha ára opurahéi purahéipe.

10 Ha’e ombojegua umi fiésta orekóva hikuái, ha omoĩ porã umi óra imba’eguasúva ipahaite peve, ikatu hag̃uáicha ha’ekuéra omomba’eguasu héra marangatu, ha pe témplo ipu hag̃ua ko’ẽ guive.

11 Ñandejára oipe'a chugui hembiapo vaikue ha omopu'ã hatĩ opa ára g̃uarã, ome'ẽ chupe peteĩ ñe'ẽme'ẽ mburuvicha kuéra ndive ha peteĩ tróno oñemomba'eguasúva Israel-pe.

12 Ha'e rire opu'ã peteĩ ta'ýra iñarandúva, ha ha'e rehehápe oiko sãsõme.

13 Salomón ogoverna peteĩ tiémpo py’aguapýpe, ha oñemomba’eguasu chupe. Tupã omokirirĩgui opa mba'e ijerére, omopu'ã haguã peteĩ óga hérape, ha ombosako'i haguã imarangatuha opa ára g̃uarã.

14 ¡Ajépa nearanduva’ekue nde imitãrusúpe ha, peteĩ dilúvioicha, remyenyhẽ entendimientogui!

15 Nde ánga ojaho’i ko yvy tuichakue, ha remyenyhẽ ehémplo iñypytũvagui.

16 Nde réra oho mombyry umi íslape; ha ne py’aguapýre rejehayhu va’ekue.

17 Umi tetã osorprende nderehe ne purahéi, ñe'ẽpoty, ñe'ẽpoty ha ñe'ẽkuaaty.

18 Tupã Ñandejára rérape, oñembohérava Israel Jára, rembyaty óro lataicha ha rembohetave pláta plomoicha.

19 Reñesũ nde jyva kuña renondépe, ha nde rete rupi reñemoĩ poguýpe.

20 Remongy'a nde ñemomba'eguasu ha remongy'a ne ñemoñare, upéicha regueru pochy ne ra'y kuéra ári ha reñembyasy ne tavy rehe.

21 Upémarõ pe rréino oñemboja’o ha Efraíngui ogoverna peteĩ rréino opu’ãva.

22 Ha katu Ñandejára araka’eve ndohejamo’ãi iporiahuvereko, ni peteĩ hembiapokue nohundimo’ãi, ni ndoipe’amo’ãi ijeporavo ñemoñare, ha ndoipe’amo’ãi pe ohayhúva ñemoñare: upévare ome’ẽ peteĩ hembýva Jacob-pe , ha chugui peteĩ hapo Davídpe g̃uarã.

23 Péicha Salomón opytu’u itúva ypykue ndive, ha iñemoñarekuéragui oheja Roboámpe, pe puévlo itavyva, ha noñandúiva, ha’e omomombyrýva pe puévlope ikonsého rupive. Oĩ avei Nabat ra'y Jeroboam, opeka va'ekue Israel-pe ha omombe'u Efraínpe mba'éichapa ojepeka va'ekue.

24 Ha iñangaipakuéra oñembohetaiterei, oñemosêvo chupekuéra upe tetãgui.

25 Ohekágui hikuái opa mba’e vai, ou peve hi’arikuéra pe venganza.

MOAKÃHA 48

1 Upémarõ proféta Elías opu’ã tataicha, ha iñe’ẽ hendy peteĩ lámparaicha.

2 Ha’e ogueru hi’arikuéra peteĩ ñembyahýi vai, ha ikyre’ỹ rupi omboguejy chupekuéra.

3 Ñandejára ñe’ẽ rupive omboty yvága, ha avei mbohapy jey omboguejy tata.

4 O Elías, mba’eichaitépa reñemomba’eguasu ne rembiapo hechapyrãvape! ha máva piko ikatu oñembotuicha ndeichagua!

5 Ha'e omoingove jey peteĩ omanóvape omanóvagui, ha hi'ánga omanóva rendaguégui, pe Ijyvatevéva ñe'ẽ rupive.

6 Ha'e ogueru rréipe ñehundi, ha kuimba'e oñemomba'eguasúva hupágui.

7 Ha'e ohendúva Ñandejára ñe'ẽ vai Sinaípe ha Horeb-pe pe huísio oñevenga haguã.

8 Ha'e oiporavo mburuvicha guasúpe oñevenga haguã, ha maranduhára kuérape osẽ haguã hendaguépe.

9 Ha’e ojegueraha peteĩ torbellino tatatĩme ha peteĩ kárro de kavaju hendývape.

10 Ha’ekuéra oñeordena va’ekue ñembohory hag̃ua itiémpope, ombopy’aguapy hag̃ua Ñandejára huísio pochy, osẽ mboyve pochýpe, ha ombojere hag̃ua pe túva korasõ ta’ýrape, ha omoĩjey hag̃ua Jacob tribukuérape.

11 Ovy'a umi nde rechávа ha oke mborayhúpe; katuete jaikovétagui.

12 Elías ha'e pe yvytu atã ojaho'íva, Eliseo henyhẽ ijespíritu-gui, oikove aja noñemomýiri avave mburuvicha renondépe, ha avave ndaikatúi ogueraha chupe ipoguýpe.

13 Ndaipóri ñe’ẽ ikatúva ipu’aka hese; ha omano rire hete oprofetisa.

14 Hae ojapo hechapyrãva hekovépe, ha omanóvo hembiapo hechapyrãva.

15 Opa ko’ã mba’ére tavayguakuéra noñearrepentíri, ni ndojehejái iñangaipakuéragui, oñemondapa peve chupekuéra ha ojegueraha peve ijyvýgui, ha isarambipa peve opa yvy ape ári, upéicharõ jepe opyta peteĩ tavaygua michĩva, ha peteĩ mburuvicha David rógape : 1 .

16 Umívagui oĩ ojapova’ekue Tupã Ñandejárape, ha oĩ ombohetavéva angaipa.

17 Ezequías omombarete itáva ha ogueru y mbytépe, ojo'o iérrope ita hatãva ha ojapo ykua yrã.

18 Upe tiémpope Senaquerib ojupi ha omondo Rabsacéspe, ohupi ipo Sión kóntrape ha oñemomba’eguasu.

19 Upéi oryrýi ikorasõ ha ipo, ha hasy hikuái, kuña imembykuñaháicha.

20 Ha'e kuéra katu ohenói Ñandejára oiporiahuverekóvape, ha oipyso ipo hendápe, ha upepete Tupã marangatu ohendu chupekuéra yvágagui ha osalva chupekuéra Esay rembiapo rupive.

21 Ha’e oinupã umi asirio ehérsitope, ha hi’ánhel ohundi chupekuéra.
22 Ezequías ojapo kuri pe mba’e Ñandejára oguerohorýva, ha imbarete itúva David rapére, he’i haguéicha chupe pe proféta Esay, tuicha ha jeroviaha ohechávape.
23 Tiémpope pe kuarahy oho tapykue gotyo, ha ombopukuve pe rréi.
24 Ha’e ohecha peteĩ espíritu iporãitereíva rupive mba’épa oikóta ipahápe, ha okonsola umi oñembyasývape Siónpe.
25 Ohechauka mba’épa oikóta tapiaite g̃uarã, ha umi mba’e kañymby térã araka’eve ou.

MOAKÃHA 49

1 Pe mandu'a Josías rehe ojogua pe hyakuã porãva ojejapóva pe botero arte rupive, ha'e he'ẽ eíraicha opa jurúpe, ha músikaicha peteĩ karu guasu víno rehegua.
2 Ha’e oñekomporta porã tavayguakuéra ñekonversiónpe, ha oipe’a umi mba’e ombojeguarúva tembiapovai rehegua.
3 Ha’e odirihi ikorasõ Ñandejára gotyo, ha umi itupã’ỹva tiémpope omopyenda Tupã adorasión.
4 Opavave, ndaha'éiramo David, Ezequías ha Josías, ndoikói mba'eve, oheja haguére pe Yvategua Léi, Judá rréi jepe ndoikói.
5 Upévare ome’ẽ ipu’aka ambue tapichápe, ha iñemomba’eguasu peteĩ tetã ambueguápe.
6 Ohapy hikuái pe siuda ojeporavóva pe santuáriope, ha ojapo umi kálle nandi, he’iháicha Jeremías profesía.
7 Ha’ekuéra ojerure’asýgui chupe ivaíva, ha’éva jepe peteĩ proféta, oñesantifikáva isy ryepýpe, ha’e oipe’a hag̃ua, ha ombohasa asy ha ohundi hag̃ua; ha omopu’ã hag̃ua avei, ha oñotỹ.
8 Ezequiel ningo ohecha va’ekue pe visión iporãitereíva, ha upéva ohechauka chupe umi keruvín kárro ári.
9 Ha’e ningo imandu’a umi enemígo oĩvare pe ama ra’anga guýpe, ha odirihi umi ohóvape deréchape.
10 Ha umi doce profeta apytégui tohovasa pe mandu'a ha toñakãrapu'ã jey hendaguégui, ha'ekuéra okonsola haguére Jacóbpe ha osalva chupekuéra esperanza segura rupive.
11 Mba'éichapa ñamomba'eguasúta Zorobabel-pe? ha'e voi ha'e peteĩ techaukahaicha ijakatúape.
12 Upéicha avei Jesús, Josédec ra’y, ha’ekuéra itiémpope omopu’ã pe óga ha omopu’ã peteĩ témplo sagrádo Ñandejárape g̃uarã, oñembosako’íva oñembotuicha hag̃ua opa ára g̃uarã.
13 Ha umi ojeporavóva apytépe oĩkuri Neemias, tuicha herakuãitéva, omopu’ãva’ekue oréve g̃uarã umi murálla ho’ava’ekue, ha omoĩva’ekue umi okẽ ha umi renda, ha omopu’ã jey ore ruina.
14 Ha katu ko yvy ape ári ndaipóri avave ojejapova’ekue Enoc-icha; ojepe’águi chupe yvýgui.
15 Ndaipóri avei peteĩ mitãrusu heñóiva Joséicha, ijoyke’ykuéra sãmbyhyhára, tavayguakuéra ñemombyta, Ñandejára ohecharamóva ikangue.
16 Sem ha Set oñemomba’eguasueterei yvypóra apytépe, ha upéicha avei Adán opa mba’e oikovéva ári.

MOAKÃHA 50

1 Saserdóte guasu Simón, Onias ra’y, oikove aja omyatyrõ jey pe óga ha omombarete jey pe témplo.
2 Ipytégui oñemopu'ã pe ijyvyku'i mokõi ijyvatevéva, pe murálla yvate oĩva Tupao jerére.
3 Upe tiémpope pe ykua oguenohẽ hag̃ua y, ijyvyku’i yguasúicha, ojejaho’i va’ekue pláncha de vrónsepe.
4 Ha’e oñangareko pe témplore ani hag̃ua ho’a, ha omombarete pe siuda ani hag̃ua oñemongora.
5 ¡Ajépa oñemomba’eguasu chupe umi hénte apytépe osẽvo pe santuáriogui!
6 Ha’e ningo ha’ete pe mbyja ko’ẽju oĩva peteĩ arai mbytépe ha pe jasy henyhẽ jave.
7 Kuarahy omimbiháicha pe Yvategua témplo ári, ha pe arco iris ohesapévaicha umi arai omimbipávape.
8 Ha'e gui rosa yvoty rykue rykue ryru ysyry y rembe'pe, ha arahaku jave insiénso rakãicha.
9 Tata ha insiénsoicha pe insiénsope, ha peteĩ mba’yru de óro oñembopupuvaicha, oñemoĩva opaichagua ita hepýva reheve.
10 Ha peteĩ olivo máta iporãvaicha hi’áva, ha peteĩ ciprés okakuaáva arai peve.
11 Omonde rire pe ao oñemomba’eguasúva, ha oñemonde pe ao omimbipáva, ojupívo pe altár sagrádope, omomba’eguasu pe ao imarangatúva.
12 Oguenohẽvo umi párte umi saserdóte pógui, ha’e voi oñembo’y pe altár tatakua ykére, ojeréva peteĩ sédro ra’y Libanopeguáicha. ha palmerakuéra ojerévo hese.
13 Upéicha avei enterove Aarón ra’ykuéra omimbipaitépe, ha umi ofrénda Jehová ome’ẽva ipópe, enterove kongregasión de Israel renondépe.
14 Ha omohu’ã pe servísio altárpe, ombojegua hag̃ua pe ofrénda Ipu’akapáva Ipu’akavévape.
15 Oipyso ipo pe kópa gotyo, ha oñohẽ pe parral ruguygui, oñohẽ pe altar ypýpe peteĩ mba’e hyakuã asýva pe Rréi ijyvatevévape g̃uarã.
16 Upémarõ Aarón ra’ykuéra osapukái, ombopu umi trompéta de pláta, ha ojapo tyapu guasu oñehendu hag̃ua, imandu’a hag̃ua pe Ijyvatevéva renondépe.
17 Upéi enterove puévlo pya’e oñesũ yvýpe oadora hag̃ua Ñandejára Ipu’akapávape, pe Ijyvatevévape.
18 Umi puraheihára opurahéi avei iñe’ẽ rupive, opaichagua tyapu reheve ojejapo upépe melodía he’ẽ asýva.
19 Ha tavayguakuéra ojerure asy Ñandejárape, Ijyvatevévape, ñembo’e rupive pe oiporiahuverekóva renondépe, opa peve Ñandejára solemnidad, ha omohu’ã peve hikuái iservicio.
20 Upéi oguejy ha ohupi ipo pe kongregasión israelíta kompletoite ári, ome’ẽ hag̃ua Ñandejárape ijurúpe ovendesi ha ovy’a hag̃ua hérape.
21 Ha oñesũ hikuái omomba’eguasu hag̃ua mokõiha jey, ohupyty hag̃ua peteĩ jehovasa pe Yvateteguágui.
22 Ko’ág̃a pemomba’eguasu opa mba’e Járape, ha’e ojapóva oparupiete umi mba’e hechapyrãva añoite, omomba’eguasúva ñande rekove ñande rete guive ha ñande poriahuverekoháicha.
23 Ha’e ome’ẽ ñandéve ñande py’aite guive vy’a, ha toiko py’aguapýpe opa ára g̃uarã Israélpe.

24 Ha'e omoañete haguã iporiahuvereko orendive, ha oresalva haguã itiempoitépe!
25 Oĩ mokõiichagua tetã che korasõ ombojeguarúva, ha mbohapyha ndaha'éi tetã.
26 Umi oguapýva sérro Samáriape, umi filistéo apytépe, ha umi hénte itavýva oikóva Siquempe.
27 Jesús, Sirac ra'y, Jerusaléngua, ohai ko kuatiañe'ẽme mba'ekuaarã ha mba'ekuaarã, ha'e oñohẽva'ekue arandu ipy'aite guive.
28 Tojehovasa pe oñembohasátava ko'ã mba'épe; ha pe omoĩva umíva ikorasõme iñarandúta.
29 Ha'e ojapóramo umíva, imbaretéta opa mba'épe, Ñandejára resape oguerahágui chupe, ome'ẽva arandu umi iñangarekóvape. Toñemomba'e guasu Ñandejára réra opa ára guarã. Amén, Amén.

MOAKÃHA 51

1 Peteĩ ñembo'e Jesús Sirác ra'y ojapo va'ekue. Che aguyje, Ñandejára ha Rréi, ha romomba'eguasúta, Tupã che Salvador, amomba'eguasúta nde réra.
2 Nde niko che defendedor ha che pytyvõhára, ha reñongatu che rete ani haguã oñehundi, ha ñe'ẽ vai ñuhãgui, ha umi jurúgui japu apoha, ha ha'e che pytyvõhára che enemigokuéra rehe.
3 Ha chemosãsõ, hetaiterei ha'ekuéra poriahuvereko ha tuichaháicha nde réra, umi che ho'u hag̃ua hatĩgui, ha umi oheka va'ekue che rekove pógui, ha heta jehasa'asy oúvagui Arekókuri;
4 Tata ojahéigui opárupi, ha tata mbytégui che namyendýiva.
5 Infierno rye pypuku guive, ñe'ẽ ky'a ha ñe'ẽ japu guive.
6 Peteĩ acusación rréipe peteĩ ñe'ẽ hekojojávagui che ánga oñemoag̃ui ñemano meve, che rekove hi'ag̃uíma pe infierno iguýpe.
7 Ha'ekuéra che jerére opárupi, ndaipóri avave chepytyvõtava, aha'arõ umi kuimba'e chepytyvõ, péro ndaipóri avave.
8 Upémarõ apensa ne poriahuvereko rehe, O Ñandejára, ha umi ne rembiapo yma guarére, mba'éichapa remosãso umi neha'arõvape, ha resalva chupekuéra umi enemigokuéra pógui.
9 Upéi amopu'ã che ñembo'e yvýgui ha añembo'e añemosãso haguã ñemanógui.
10 Ahenói Ñandejárape, che Ruvicha Túvape, ani hag̃ua chereja che jehasa asy ára, ha umi oñemomba'eguasúva tiémpope, ndaipóri jave pytyvõ.
11 Amomba'eguasúta nde réra tapiaite, ha apurahéita aguyje reheve; ha upéicha oñehendu che ñembo'e:
12 Nde chesalváta ñehundígui, ha chemosãsóta ára ivaígui, upévare ame'ẽta aguyje ha romomba'eguasúta ha amomba'eguasúta chupekuéra héra, Ñandejára.
13 Chemitã gueteri, térã aha jave ótro tetãme, añembo'e jave aipotaiterei arandu.
14 Añembo'e hese témplo renondépe, ha aheka chupe ipahaite peve.
15 Yvoty guive pe parral hi'aju peve che korasõ ovy'a hese, che py oho tape porãre, che imitã guive aheka chupe.
16 Añesũmi che apysa, ha arresivi chupe, ha ahupyty heta aprendizaje.
17 Añeme'ẽ va'ekue upéva, upévare amomba'eguasúta pe ome'ẽva chéve arandu.
18 Añeha'ãgui ajapo ha'e rire, ha asegígui pe iporãva; upéicha ndachemotĩmo'ãi.
19 Che ánga oñorairõ hendive, ha che rembiapokuépe aime exacto: aipyso che po yvága yvate gotyo, ha añembyasy che ignorancia hese.
20 Agueraha che ánga hendápe, ha ajuhu chupe tekopotĩme: iñepyrũ guive areko che korasõ oñembojoajúva hendive, upévare ndachejehejareimo'ãi.
21 Che py'a opyrũ ahekávo chupe, upévare ahupyty peteĩ mba'e porã.
22 Ñandejára ome'ẽ chéve peteĩ ñe'ẽ che jopóirã, ha upéva rupive amomba'eguasúta chupe.
23 Peñemoag̃ui cherehe, peẽ peñemoarandu'ỹva, ha peiko mbo'epy rógape.
24 Mba'ére piko peẽ mbegue, ha mba'épa peje ko'ã mba'ére, pehechávo pene ánga ijy'uhéietereiha?
25 Aipe'a che juru ha ha'e chupe: "Pejogua chupe pláta'ỹre".
26 Pemoĩ pende akã pe júgo guýpe, ha peheja pene ánga toñehekombo'e.
27 Péina ápe pene resa reheve, mba'éichapa sa'i areko tembiapo, ha ahupyty chéve heta pytu'u.
28 Peñemoarandu heta pláta reheve, ha pehupyty heta óro chugui.
29 Pene ánga tovy'a ha'e oiporiahuvereko haguére, ha ani petĩ pemomba'eguasu haguére chupe.
30 Emba'apo sapy'a ne rembiapo, ha itiémpope ha'e ome'ẽta ndéve ne remiandu.

Book of Baruch

Baruc kuatiañe'ẽ

MOAKÃHA 1.1

1 Ko'ãva ha'e pe kuatiañe'ẽ Baruc, Nerias ra'y, Maasías ra'y, Sedecias ra'y, Asadias ra'y, Quelcias ra'y, ohaiva'ekue Babiloniape.
2 Pe quinto áñope ha pe siete díape pe mespe, mba'e aravópepa umi caldeo ojagarra Jerusalén ha ohapy.
3 Baruc omoñe'ẽ ko kuatiañe'ẽ, Judá ruvicha guasu Joaquím ra'y Jeconias ha opavave tapicha oúva ohendu haguã ko kuatiañe'ẽ.
4 Umi karai guasu, rréi ra'ykuéra, ha umi anciano ha enterove puévlo ohendu, ijyvatevéva guive ijyvatevéva peve, entéro umi oikóva Babiloniape ysyry Sud rembe'ýpe.
5 Upémarõ hasẽ, oajuna ha oñembo'e hikuái Ñandejára renondépe.
6 Ha'ekuéra ombyaty avei peteĩ pláta káda uno ipu'akaháicha.
7 Ha'e kuéra omondo Jerusalénpe saserdóte guasu Joaquím, Salom ra'y Quelcias ra'y, ha sacerdote kuérape, ha opa tetã ojejuhúvape hendive Jerusalénpe.
8 Upe jave avei orresivi umi tembiporu Ñandejára rógape, ojegueraháva témplogui, ojegueraha jey hag̃ua Judá retãme, pe diez día pe mes Sivánpe, ha'éva umi mba'yru de pláta, Sedecias pe Josías ra'y, Jadá ruvicha guasu,
9 Upe rire, Babilonia ruvicha guasu Nabucodonosor ogueraha Jeconías, umi mburuvicha, umi prisionero, umi kuimba'e ipu'akapáva ha umi tetãyguakuérape, Jerusaléngui, ha ogueraha chupekuéra Babilonia-pe.
10 Ha'e kuéra he'i: —Péina, romondo peẽme viru rojogua haguã peẽme mymbahapy, mymbajuka ha insiénso, ha pembosako'i maná ha peikuave'ẽ haguã Ñandejára ñande Jára altar ári.
11 Peñembo'e Babilonia ruvicha guasu Nabucodonosor ha ita'ýra Baltasar rekove rehe, ikatu haguã hi'ára ko yvy ape ári yvága áraicha.
12 Ha Ñandejára ome'ẽta ñandéve mbarete, ha ohesapéta ñande resa, ha jaikovéta Nabucodonosor rréi de Babilonia sombra guýpe, ha ita'ýra Baltasar sombra guýpe, ha jaservíta chupekuéra heta ára, ha jajuhúta favor henondépe .
13 Peñembo'e orerehe avei Ñandejára ñande Tupãme, ropeka haguére Ñandejára ñande Tupãre; ha ko'ãg̃a peve Ñandejára pochy ha ipochy ndojevýi ñandehegui.
14 Ha pemoñe'ẽta ko kuatiañe'ẽ romondóva peẽme, pekonfesa hag̃ua Ñandejára rógape, arete ha ára solemne-pe.
15 Peje peje: 'Ñandejára ñande Jára mba'e tekojoja, ha oréve guarã katu hova ñembotavy, ojehuháicha ko árape, Judágua ha Jerusalénpe oikóvape.
16 Ore rréi, ore ruvicha kuéra, ore saserdóte, ore proféta ha ore ru ypykuépe.
17 Ñande ningo japeka Ñandejára renondépe.
18 Naiñe'ẽrendúi chupe, ha napehendúi Ñandejára ñande Jára ñe'ẽ, jaguata hag̃ua umi tembiapoukapy ha'e ome'ẽ va'ekue ñandéve.
19 Ñandejára oguenohẽ guive ñande rukuéra ypykuépe Egipto retãgui, ko'ãg̃a peve, nañañe'ẽrendúi Ñandejára ñande Tupãme, ha ndajahejareíri nañahendúi haguére iñe'ẽ.
20 Upévare umi mba'evai ojejoko orerehe, ha pe maldición, Ñandejára omoĩva'ekue hembiguái Moisés rupive, oguenohẽrõ guare ñande rukuérape Egipto retãgui, ome'ẽ hag̃ua ñandéve peteĩ yvy osyryva kamby ha eíragui, ha'etévaicha ha'e jahecha haguã ko ára.
21 Upevére nañahendúi Ñandejára ñande Tupã ñe'ẽ, opa umi proféta ñe'ẽ he'iháicha, ha'e ombou va'ekue oréve.
22 Ha katu peteĩ teĩ osegi ikorasõ aña imaginación, oservi hag̃ua tupã extraño-pe, ha ojapo hag̃ua ivaíva Ñandejára ñande Tupã renondépe.

MOAKÃHA 2 rehegua

1 Upévare Ñandejára omoĩ porã iñe'ẽ, ha'e he'i va'ekue ore kóntrape, ha umi hués ohusga va'ekue Israélpe, ha ore rréikuérare, ore prínsipekuérare, ha umi kuimba'e Israel ha Judágua rehe.
2 Ogueru haguã ñande ári umi mba'e vai guasu, araka'eve ndoikóiva yvága tuichakue guýpe, oiko haguéicha Jerusalén-pe, Moisés Léipe ojehai haguéicha;
3 Peteĩ kuimba'e ho'u haguã ita'ýra ro'o ha itajýra ro'o.
4 Hi'arive ha'e ome'ẽ chupekuéra ipoguýpe opa rréino oĩva ñande jerére, ha'ete hag̃ua peteĩ ñembohory ha ñehundi opa tavayguakuéra ijeréregua apytépe, Ñandejára omosarambi haguépe chupekuéra.
5 Péicha roñemombo, ha nañañemopu'ãi, ropeka haguére Ñandejára ñande Tupãre, ha nañañe'ẽrendúi iñe'ẽme.
6 Ñandejára ñande Jára niko tekojoja, ñande ha ñande ru kuéra ypykuépe katu otĩ, ko'ágã ojehechaháicha.
7 Opa ko'ã mba'e vai oúgui ñande ári, Ñandejára he'i va'ekue ñande kóntrape
8 Upéicharõ jepe, nañañembo'éi Ñandejára renondépe, peteĩ teĩ romboyke hag̃ua ikorasõ aña remiandúgui.
9 Upvare andejra oñangareko orerehe ivaívare, ha andejra ogueru ore ári, andejra hekojojgui opa hembiapo hae omandavaekue oréve.
10 Upevére norohendúi iñe'ẽ, roguata hag̃ua Ñandejára rembiapoukapykuérare, ha'e omoĩva'ekue ore renondépe.

11 Ha ko'ága, O Ñandejára Israel Jára, reguenohẽva'ekue ne tavayguakuérape Egipto retãgui peteĩ po ipu'akapáva, ha po yvate, ha techaukaha, ha hechapyrãva, ha tuicha pu'aka reheve, ha rehupytyva'ekue ndejupe peteĩ téra, ojekuaaháicha ko árape:
12 O Ñandejára ore Tupã, ropeka, rojapo tupã'ỹva, rojapo hekojoja'ỹva opa ne ordenanza-kuérape.
13 Nde pochy tojere ore hegui, mbovymíntema opyta umi tetãnguéra apytépe, ore mosarambi haguépe.
14 Ore Jára, ehendu ore ñembo'e ha ore rembijerure, ha orepe'a nde rehehápe, ha oremomba'eguasu umi oreguerahává renondépe.
15 Opa ko yvy ape ári oikuaa nde ha'eha Tupã Ñandejára, Israel ha iñemoñarekuérape oñehenóigui nde rérape.
16 Ñandejára, emaña yvýre nde róga marangatúgui ha ore jesareko: eñesũ nde apysa, Ñandejára, orerendu hag̃ua.
17 Eipe'a nde resa, ha péina ápe; umi omanóva oĩva sepultúrape, hi'ánga ojepe'áva hetepýgui, nome'ẽmo'ãi Ñandejárape ñemomba'eguasu ha tekojoja.
18 Ha katu pe ánga ipy'ahatãitereíva, ohóva oñesũ ha ikangy, ha umi hesa ikangýva, ha pe ánga iñembyahýiva, ome'ẽta ndéve ñemomorã ha tekojoja, Ñandejára.
19 Upévare ndorojapói ore ñembo'e humilde ne renondépe, O Ñandejára ore Tupã, ore rukuéra ha ore rréikuéra tekojoja rehe.
20 Remondo ore ári ne pochy ha ne pochy, ere haguéicha ne rembiguái maranduhára kuéra rupive.
21 Péicha he'i Ñandejára: "Peñesũ pende jyva peservi haguã rréi de Babilonia-pe.
22 Ha napehendúiramo Ñandejára ñe'ẽ, peservi haguã Babilonia ruvicha guasu.
23 Amboykéta umi táva Judá ha Jerusalén okaháre, vy'a ha vy'a ñe'ẽ, nóvio ha nóvia ñe'ẽ, ha ko yvy tuichakue oñehundipáta umi oikóva upépe.
24 Ha katu norohendúi ne ñe'ẽ, roservi haguã Babilonia ruvicha guasu, upévare rejapo porã umi ñe'ẽ ereva'ekue ne rembiguái maranduhára rupive, ha'éva, ore rréi kanguekue ha ore ru ypykue kangue ojeipe'a haguã hendaguégui.
25 Ha, péina ápe, oñemombo chupekuéra ára haku, ha pyhare ro'ysãme, ha omano hikuái tuicha jehasa'asýpe ñembyahýi, kyse puku ha mba'asy rupi.
26 Ha pe óga oñembohérava nde réra rehundi, ojehechaháicha ko árape, Israel róga ha Judá róga rembiapovai rupi.
27 O Ñandejára ore Tupã, rejapo orendive opa ne mba'eporã rire, ha opa upe ne poriahuvereko tuichaitéva reheve,
28 Ere haguéicha ne rembiguái Moisés rupive, ere haguépe chupe ohai hag̃ua pe léi Israel ñemoñare renondépe.
29 Napehendúiramo che ñe'ẽ, katuete ko aty guasuete oñekonvertíta mbovymi tetãnguéra apytépe, amosarambítahápe chupekuéra.
30 Che aikuaágui ha'ekuéra nohendumo'ãiha cherehe, pórke ha'ekuéra ningo peteĩ puévlo ijajúra hatãva.
31 Ha oikuaáta che ha'eha Tupã Ijára, ame'ẽta chupekuéra ipy'a ha apysa ohendu haguã.
32 Ha chemomba'eguasúta hikuái pe retã ojegueraha haguépe, ha opensáta che rérare,
33 Pejevy ijajúra hatãgui ha hembiapo vaikuégui, imandu'átagui ituvakuéra rape rehe, opeka vaekue Ñandejára renondépe.
34 Ha agueru jeýta chupekuéra pe yvy apromete va'ekue peteĩ huraméntope ituvakuéra Abrahán, Isaac ha Jacob-pe, ha ha'ekuéra oikóta ijára, ha ambohetavéta chupekuéra ha noñemomichĩmo'ãi.
35 Ha ajapóta hendivekuéra peteĩ kompromíso opave'ỹva ha'e hag̃ua Ijára, ha ha'ekuéra ha'éta che retãgua, ha namosẽmo'ãvéima che retã Israelgua pe yvy ame'ẽvagui chupekuéra.

MOAKÃHA 3 rehegua

1 O Ñandejára Ipu'akapáva, Israel Tupã, pe ánga hasývape pe espíritu ojepy'apýva, osapukái ndéve.
2 Ehendu, Ñandejára, ha eiporiahuvereko; nde niko nde poriahuvereko, ha ore poriahuvereko, ore ropeka ne renondépe.
3 Nde ningo reaguanta opa ára g̃uarã, ha ore roñehundipaite.
4 Ñandejára Ipu'akapáva, nde Israel Jára, ehendu ko'ág̃a umi israelíta omanóva ha ita'yrakuéra ñembo'e, opeka va'ekue ne renondépe, ha nohendúiva nde Ijára ñe'ẽ .
5 Ani nemandu'a ore ru ypykue rembiapo vaikuére, ha ejepy'amongeta ko'ágã nde pu'aka ha nde rérare.
6 Nde ha'égui Ñandejára ore Tupã, ha nde, Ñandejára, romomba'eguasúta.
7 Ha upévare remoĩ ne kyhyje ore korasõme, rohenóivo ne réra ha romomba'eguasu hag̃ua ore ñeñapytĩmbýpe.
8 Péina ápe, roime gueteri ko árape ore ñeñapytĩmbýpe, oremosarambi haguépe, peteĩ ñembohory ha peteĩ ñe'ẽrei, ha roñemoĩ hag̃ua jehepyme'ẽ poguýpe, opa ore rukuéra rembiapovaikuéra he'iháicha, osẽva'ekue Ñandejára ñande Tupãgui.
9 Israel, pehendu umi tembiapoukapy tekove rehegua, pehendu peikuaa haguã arandu.

10 Mba'éicha piko Israel, nde reime ne
enemigokuéra retãme, ndetujáma ambue tetãme,
reñemongy'a umi omanóva ndive.
11 ¿Nde piko ojeipapa umi oguejyvape sepultúrape?
12 Reheja pe arandu ykua.
13 Reguata ramo Tupã rapére, reiko va’erãmo’ã
py’aguapýpe opa ára g̃uarã.
14 Peikuaa moõpa oĩ arandu, moõpa oĩ mbarete ha
moõpa oĩ arandu; Reikuaa haguã avei moõpa oĩ ára
pukukue, ha tekove, moõpa oĩ tesa resape ha
py'aguapy.
15 Máva piko oikuaa hendaguépe? Térã máva piko
oike imba'erepykuérape?
16 Moõpa oiko umi tetã ambuegua ruvichakuéra, ha
umi mymba oisãmbyhýva ko yvy ape ári;
17 Umi oguerohorýva guyrakuéra ndive, ha umi
ombyatýva pláta ha óro, yvypóra ojeroviahápe, ha
ndohupytýiva opa mba'e?
18 Umi omba’apo va’ekue plátagui, oñatende porã
va’ekue, ha umi mba’e ojapo va’ekue ndaikatuvéima
ojeporeka.
19 Ha’ekuéra okañy ha oguejy pe sepultúrape, ha
ótro katu ojupi hendaguépe.
20 Mitãrusukuéra ohecha tesape ha oiko ko yvy ape
ári.
21 Ha noñandúi umi tape ha ndojokói.
22 Canaánpe noñehendúi ha noñehendúi Temánpe.
23 Umi Agarenes ohekáva arandu ko yvy ape ári,
umi comerciante Meran ha Theman-gua, umi fábula
apoha ha ohekáva oikuaa’ỹre; ni peteĩva ko’ãva
ndoikuaái arandu rape, ni naimandu’ái hapekuérare.
24 O Israel, tuicha mba'e Tupã róga! ha tuicha piko
pe tenda oguerekóva!
25 Tuicha mba'e, ha ndoguerekói ipaha; yvate, ha
ndaikatúiva oñemedi.
26 Oĩ va’ekue umi gigante herakuãitéva iñepyrũmby
guive, ijyvatetereíva ha ikatupyryetereíva ñorairõme.
27 Umívape Ñandejára ndoiporavói, ha nome'ẽi
chupekuéra mba'ekuaarã rape.
28 Ha katu oñehundi hikuái, ndoguerekóigui arandu,
ha omano itavy rupi.
29 ¿Máva piko ojupi yvágape ojagarrávo chupe ha
omboguejy arai apytégui?
30 ¿Máva piko ohasáma yguasu ári ha ojuhu chupe
ha oguerúta chupe óro potĩ rehehápe?
31 Avave ndoikuaái hape, ni nopensái hape.
32 Pe oikuaáva opa mba'e katu oikuaa chupe, ha
ojuhu chupe iñaranduháicha.
33 Pe omondova tesape ha oho, ohenói jey chupe ha
kyhyje reheve iñe'ẽrendu chupe.
34 Umi mbyja omimbi ijapytepe ha ovy'a. ha
upéicha vy’ápe ohechauka hikuái tesape pe
ojapova’ekuépe chupekuéra.
35 Kóva ha’e ñande Tupã, ha ndaiporimo’ãi ambue
mba’e oñembojojáva hese
36 Ha’e oikuaapaite umi mba’e oikuaáva, ha ome’ẽ
hembiguái Jacóbpe ha Israel ohayhuetévape.
37 Upe rire Jesús ojehechauka ko yvy ape ári, ha
oñemongeta yvypóra ndive.

MOAKÃHA 4 rehegua

1 Kóva hína Tupã rembiapoukapy kuatiañe'ẽ ha
tembiapoukapy opa ára g̃uarã. ha katu umi ohejáva
omanóta.
2 Jacob, ejere ha ejagarra, eguata pe tesape
renondépe, rehesape haguã.
3 Ani remomba'e guasu ambuépe, ha umi mba'e
ideprovéchova ndéve tetã ambueguápe.
4 Israel, ore rovy'a, ojekuaauka ñandéve umi mba'e
Tupãme oguerohorýva.
5 Pevy'a che retãygua, Israel mandu'arã.
6 Peẽ peñevende tetãnguérape, ndaha'éi pene
ñehundi haguã, ha katu pembopochy haguére
Tupãme, peñeme'ẽ umi enemigokuérape.
7 Peẽ pembopochy va’ekue pe pendeapo va’ekuépe,
peme’ẽvo sakrifísio umi demóniope, ndaha’éi
Tupãme.
8 Peẽ penderesarái Tupã opave’ỹvagui,
penemongakuaava’ekue; ha pembopy'a rasy
Jerusalénpe, penemongakuaa vaekue.
9 Ha'e ohechávo Tupã pochy oúva pende ári, he'i:
“Pehendúke, peẽ peikóva Sión jerére.
10 Ahechágui che ra’y ha che rajykuéra
ñeñapytĩmbýpe, oguerúva hi’arikuéra pe Ipy’ỹva.
11 Vy’a reheve amongaru chupekuéra; hasẽ ha
ñembyasýpe katu omondo chupekuéra.
12 Aníke avave ovy’a cherehe, viúda ha heta
ojehejareíva, che ra’ykuéra angaipakuérare ojeheja
rei nandi; Ojei haguére Tupã léigui.
13 Ha’ekuéra ndoikuaái umi estatuto, ni ndoguatái
hembiapoukapykuéra rapére, ni ndopytái disciplina
rapére hekojojápe.
14 Tou umi oikóva Sión jerére, ha penemandu’a che
ra’y ha che rajykuéra ñeñapytĩmbýre, pe Ipy’ỹva
ogueru va’ekue hi’arikuéra.
15 Ha’e oguerúgui hi’arikuéra peteĩ tetã mombyry
guive, peteĩ tetã otĩ’ỹva, ha iñe’ẽ ambuéva,
nomomba’éiva ijedámava, ni ndoiporiahuverekóiva
mitã.
16 Ko’ãva ogueraha pe viúda ra’ykuéra
ohayhuetévape, ha oheja pe ha’eño itajýra’ỹre.
17 Péro, ¿mba’épa ikatu poipytyvõ?
18 Pe oguerúva pende ári ko’ã mba’e vai
penemosãsóta pene enemigokuéra pógui.
19 Che ra'ykuéra, tapeho pende rape, che apyta nandi.
20 Aipe’a py’aguapy ao, ha amonde che ári pe ao
vosa che ñembo’e rehegua: Ajerure asy pe
Ipapy’ỹvape che árape.

21 Pevy'a, o che ra'ykuéra, pesapukái Ñandejárape, ha ha'e penemosãsóta umi enemigokuéra pu'aka ha pógui.
22 Che ñeha'arõ oĩgui opa'ỹvape, ha'e pendesalvataha; ha vy'apavẽ ou chéve pe Imarangatúvagui, pe poriahuvereko pya'e oútavagui peẽme ñande Salvador Ipy'aguapývagui.
23 Che pomondo ñembyasy ha hasẽ, ha Ñandejára peneme'ẽ jeýta chéve vy'a ha vy'ápe opa ára g̃uarã.
24 Ko'ág̃a Sión rapichakuéra ohechaháicha pende prisionéroramo, upéicha pya'e ohecháta hikuái pende salvasiõ ñande Tupãgui oútava pende ári tuicha gloria ha omimbipáva opave'ỹva reheve.
25 Che ra'y kuéra, pehasa asy pe pochy oúva pende ári Tupãgui, pene enemigo pendepersegígui. ha katu pya'e rehecháta iñehundi, ha repyrũta ijajúrare.
26 Umi che delikádo oho vai, ha ojegueraha chupekuéra peteĩ ovecha aty ojagarrávaicha umi enemigokuéragui.
27 Peñembopy'aguasu, che ra'ykuéra, ha pejerure Tupãme, penemandu'átagui pe ogueru va'ekuére pende ári ko'ã mba'e.
28 Peẽ pejepy'amongeta haguéicha peñemomombyrývo Tupãgui.
29 Pe oguerúva pende ári ko'ã mba'e vai oguerúta peẽme vy'a opave'ỹva pende salvasión ndive.
30 Jerusalén, eñapytĩ porã, nembopy'aguapýta pe ome'ẽva ndéve upe téra.
31 Imboriahu umi ndembohasa asýva, ha ovy'áva nde ho'áre.
32 Ivai umi siuda nde ra'ykuéra oservi va'ekue.
33 Ha'e ovy'a haguéicha ne ñehundi ha ovy'a nde ho'a haguére.
34 Che aipe'átagui pe vy'apavẽ hetaiterei oĩvagui, ha ijorgullo oñekonvertíta ñembyasýpe.
35 Tata oútagui hi'ári opa'ỹvagui, oaguantasetereíta; ha heta tiémpore oikóta chupe añakuéra.
36 O Jerusalén, emaña nde jerére kuarahyresẽ gotyo, ha ehecha pe vy'a oúva ndéve Tupãgui.
37 Péina ápe, ou ne ra'ykuéra, remondova'ekue, ha'ekuéra ou oñembyatývo kuarahyresẽ guive kuarahyreike peve pe Imarangatúva ñe'ẽ rupive, ovy'ávo Ñandejára rekomimbipápe.

MOAKÃHA 5 rehegua

1 Jerusalén, emombo pe ao ñembyasy ha jehasa asy rehegua, ha emonde opa ára g̃uarã pe gloria oúva Tupãgui.
2 Emombo nde jerére peteĩ ao doble pe tekojoja oúva Tupãgui; ha emoĩ nde akã ári peteĩ diadem opave'ỹva gloria rehegua.
3 Tupã ohechaukáta nde resape opa tetã yvága guýpe.
4 Tupã nde réra oñembohérata tapiaite g̃uarã Tekojoja py'aguapy, ha Tupã adoracion ñemomba'eguasu.
5 Epu'ã, O Jerusalén, ha eñembo'y yvate, ha emaña kuarahyresẽ gotyo, ha péina ápe ne ra'ykuéra oñembyatýva kuarahyreike guive kuarahyresẽ gotyo pe Imarangatúva ñe'ẽ rupive, ovy'áva Tupã mandu'ápe.
6 Ha'e kuéra osẽ ndehegui yvýre, ha ojegueraha chupekuéra iñenemigokuéragui, Tupã katu ogueru chupekuéra ne rendápe oñemomba'eguasúva, Rréino ra'y ramo.
7 Tupã omohenda niko opa yvyty yvate, y rembe'y are guivéma ojeity haguã, ha umi ñu omyenyhẽ haguã, ojapo haguã pe yvy, Israel oho haguã kyre'ỹme Tupã rekomimbipápe.
8 Avei umi ka'aguy ha opa yvyramáta hyakuã asýva ojaho'íta Israélpe Ñandejára mandamiénto rupive.
9 Tupã omotenondétagui Israel vy'ápe igloria resape reheve, poriahuvereko ha tekojoja oúva chugui.

Letter of Jeremiah

Jeremías kuatiañe'ẽ

MOAKÃHA 1.1

1 Peteĩ kuatiañe'ẽ kópia, Jeremy omondova'ekue umi ojegueraha va'ekuépe prisionéroramo Babilonia-pe pe rréi de babilonia rupive, omoañete hag̃ua chupekuéra, Ñandejára he'i haguéicha chupe.
2 Peẽ pejapo va'ekue Tupã renondépe, pendegueraha va'erã Babilóniape prisionéroramo, Nabucodonosor rréi de Babilonia.
3 Peg̃uahẽ vove Babilóniape, pepytáta upépe heta áño ha are, upéva hína 7 henerasión.
4 Ko'ãg̃a pehecháta Babilóniape tupãnguéra pláta, óro ha yvyrágui ojejapóva, oguerahava ijyva ári, okyhyjéva tetãnguérape.
5 Upévare, peñangarekóke ani mba'eveichavérõ peẽ pejogua umi extranhérope, ni peẽ ha ha'ekuéragui, pehechávo umi hénte oĩva henondépe ha hapykuéri, omomba'eguasúva chupekuéra.
6 Ha katu peje pene korasõme, O Ñandejára, romomba'eguasu va'erã.
7 Che ánhel oĩ penendive, ha che añangareko pende ángare.
8 Iñe'ẽ katu, pe omba'apóva omopotĩ, ha ha'ekuéra voi odoro ha oñemoĩ plátape. upéicharõ jepe japu mante hikuái, ha ndaikatúi oñe'ẽ.
9 Ha ojagarrávo óro, ha'ete ku peteĩ vírgen ohayhúvape g̃uarã, ojapo hikuái koróna itupãnguéra akãme g̃uarã.
10 Sapy'ánte avei umi saserdóte ombohasa itupãnguéragui óro ha pláta, ha ome'ẽ ijehe.
11 Heẽ, ome'ẽta hikuái upévagui umi prostituta común-pe, ha ombojeguáta chupekuéra kuimba'éicha ao reheve, ha'évo tupã plátaguigua, ha tupã óroguigua, ha yvyrágui.
12 Upéicharõ jepe, ko'ã dios ndaikatúi ojesalva pe herrumbre ha ryguasu rupi'águi, jepe ojejaho'i ijao púrpurape.
13 Ha'ekuéra omokã hova pe yvytimbo oĩva pe témplope, oĩ jave heta mba'e hi'ári.
14 Ha pe ndaikatúiva ojuka peteĩ ombopochývape, oguereko peteĩ vastón, ha'erõguáicha peteĩ hués tetãmegua.
15 Ha'e oguereko avei ipo akatúape peteĩ puñalada ha peteĩ hácha, ha katu ndaikatúi ojesalva ñorairõ ha mondaha poguýgui.
16 Upévare ojekuaa ha'ekuéra ndaha'eiha tupã, upévare ani pekyhyje chuguikuéra.
17 Peteĩ mba'yru kuimba'e oiporúvaicha, ndovaléi mba'eve oñembyaíramo; upéicha avei itupãnguéra ndive, oñemoĩ vove hikuái tupaópe, hesakuéra henyhẽ yvytimbogui umi oikeva'ekue py rupive.
18 Pe okẽ ojejokoháicha oparupiete pe rréi ombopochývare, ha'ete ku ojejuka va'ekue chupe, upéicha avei umi saserdóte oñakãrapu'ã itupaokuéra okẽ, cerradura ha serra reheve, ani hag̃ua oñemondapa itupãnguéra mondaha ndive.
19 Omyendy chupekuéra tendáre, heẽ, hetave ijupe g̃uarãgui, ndaikatúiva ohecha hikuái peteĩ.
20 Ha'ekuéra ha'ete peteĩ témplo viga, upéicharõ jepe he'i ikorasõ oisu'uha umi mba'e osẽva yvýgui; ha ho'úvo hikuái ha ijaokuéra, noñandúi.
21 Hova morotĩmba pe tatatĩ osẽva témplogui.
22 Hete ha iñakã ári oguapy murciélago, golondrina ha guyra, ha avei umi mymba.
23 Péicha peikuaa ha'ekuéra ndaha'eiha tupã, upévare ani pekyhyje chuguikuéra.
24 Oĩramo jepe pe óro oĩva ijerére iporã hag̃ua, nomokãmo'ãi pe herrumbre, nomimbimo'ãi.
25 Umi mba'e ndaiporiháPe apytu'ũ ojejogua hepyeterei.
26 Ojegueraha hikuái ijyva ári, ndoguerekói ipy omombe'u hag̃ua yvypórape ndovaléi mba'eve.
27 Umi oservíva avei otĩ, ho'áramo yvýpe araka'eve ndaikatumo'ãi opu'ã jey ijehegui. ha'e kuéra ikatúne oñemopotĩ, ha'e kuéra katu omoĩ henondépe jopói omanóvaicha.
28 Umi mba'e ojesakrifika va'ekue chupekuéra katu, saserdótekuéra ovende ha oipuru vai. upéicha avei hembirekokuéra omoĩ peteĩ pehẽngue jukype; ha katu umi imboriahu ha ndaikatúivape nome'ẽi mba'eve chugui.
29 Kuña imembykuña ha kuña imembykuñáva ho'u isacrificio, ko'ã mba'e rupive peikuaa ndaha'eiha tupã, ani pekyhyje chuguikuéra.
30 Mba'éicha piko oje'éta chupekuéra tupã? Kuñanguéra omoĩgui so'o tupãnguéra pláta, óro ha yvyrágui.
31 Ha umi saserdóte oguapy itémplope, ijao ojepe'a, iñakã ha ibarba oñemoakãperõ, ha ndorekói mba'eve iñakã ári.
32 Ha'ekuéra osapukái ha osapukái idios renondépe, ojapoháicha umi kuimba'e pe fiéstape peteĩ omanómarõ.
33 Umi saserdóte oipe'a avei ijao, ha omonde hembireko ha imembykuérape.
34 Taha'e ivaíva peteĩ ojapóva hese kuéra, térã iporãva, ha'ekuéra ndaikatúi omyengovia.
35 Upéicha avei ha'ekuéra ndaikatúi ome'ẽ rrikésa ni pláta.
36 Ha'ekuéra ndaikatúi osalva avavépe ñemanógui, ni nomosãsói umi ikangyvévape umi ipu'akapávagui.
37 Ha'ekuéra ndaikatúi ohecha jey peteĩ siégope, ni noipytyvõi avavépe ijetu'u jave.
38 Ha'ekuéra ndaikatúi oiporiahuvereko pe viúdape, ni ndojapoporãi umi imembyvare.
39 Itupãnguéra yvyrágui ojejapóva, ha ojejaho'íva óro ha plátape, ojogua umi ita oñeikytĩva yvytýgui.

40 ¿Mba’éicha piko peteĩ kuimba’e opensáta ha he’íta chupekuéra ha’eha dios, umi caldeo jepe omotĩramo chupekuéra?
41 Ha’ekuéra ohecháramo peteĩ iñe’ẽngúva ndaikatúiva oñe’ẽ, ogueru chupe ha ojerure Bélpe oñe’ẽ hagua, ikaturamoguáicha ontende.
42 Ha'ekuéra voi ndaikatúi ontende ko mba'e ha oheja chupekuéra, ndoikuaáigui hikuái.
43 Umi kuña oñapytĩva ijykére, oguapývo tapére, ohapy salvado hyakuã porã haguã, péro oĩramo ijapytepekuéra oguerúva peteĩ ohasáva upérupi, oñeno hendive, ojahéi hapicha, ha nopensái chupe idereceha ha'eichaite , ni icordón oñembyai.
44 Opa mba'e ojejapóva ijapytépe kuéra japu, ¿mba'éicha piko oje'e térã oje'e ha'eha tupã?
45 Ha’ekuéra ningo karpintéro ha óro apohagui, ndaikatumo’ãi oiko chuguikuéra mba’eve, ndaha’éiramo umi omba’apóva.
46 Ha ha’ekuéra voi ojapova’ekue chupekuéra araka’eve ndaikatúi osegi are; mba'éicha piko upéicharõ umi mba'e ojejapóva chuguikuéra ha'eva'erã tupã?
47 Ha’ekuéra oheja japu ha ñe’ẽ vai umi oútavape.
48 Oúramo hesekuéra mba’eveichagua ñorairõ térã mba’e vai, umi saserdóte oñemongeta ojuehe, moõpa ikatu okañy hendivekuéra.
49 Mba’éicha piko yvypóra ndaikatúi ohechakuaa ndaha’eiha tupã, ndaikatúiva ojesalva ñorairõgui, ni mba’asy vaigui?
50 Ha’ekuéra ningo yvyráguinte ha ojejaho’i pláta ha órope, ko’ãğa ojekuaáta japuha.
51 Ha ojehechaukáta opa tetã ha rréikuérape ndaha’eiha tupã, ha katu yvypóra po rembiapokue, ha ndaiporiha Tupã rembiapo ipypekuéra.
52 ¿Máva piko piko ndoikuaái ha’ekuéra ndaha’eiha tupã?
53 Ndaikatúigui omoĩ hikuái peteĩ rréi upe tetãme, ni ome’ẽ ama yvyporakuérape.
54 Ndaikatúi ohusga hikuái ikáusa, ni omyatyrõ peteĩ mba’e vai, ndaikatúigui, ha’ekuéra ojogua umi kurvicha yvága ha yvy mbytépe.
55 Upevare ho'a jave tata tupã yvyrágui ojejapóva róga ári, térã oñeñotỹ óro térã pláta reheve, sacerdote-kuéra okañýta ha okañýta; ha katu ha’ekuéra voi ojehapypáta yvyraicha.
56 Ha’ekuéra ndaikatúi oaguanta mba’eveichagua rréi térã enemígope, ¿mba’éicha piko upéicharõ oje’e térã oje’éta ha’eha tupã?
57 Umi tupã yvyrágui ojejapóva, pláta térã óro reheve, ndaikatúi okañy mondaha térã mondahagui.
58 Umi óro, pláta ha ijao oñemondehápe, umi imbaretevéva ogueraha ha oho hendive.
59 Upévare iporãve ha’e peteĩ rréi ohechaukáva ipu’aka, térã peteĩ mba’yru ideprovéchova peteĩ ógape, pe ijára oipuru va’erã, ko’ãichagua tupã japugui. térã ha'e haguã peteĩ okẽ peteĩ ógape, oñongatu haguã ko'ãichagua mba'e ipype, ko'ãichagua tupã japu-gui. térã peteĩ pilar yvyrágui ojejapóva peteĩ palásiope, ko’ãichagua tupã japugui.
60 Kuarahy, jasy ha mbyjakuéra omimbi ha oñemondo ojapo haguã hembiaporã, iñe'ẽrendu.
61 Upéicha avei pe aratiri osẽ jave ndahasýi ojehecha; ha upéicha avei oipeju yvytu opa tetãme.
62 Ha Tupã omanda jave umi arai ohasa hağua ko yvy tuichakue, ha’ekuéra ojapo oje’e haguéicha chupekuéra.
63 Tata oñemondova'ekue yvate guive ohapy haguã yvyty ha ka'aguy, ojapo he'iháicha.
64 Upévare noñeimo’ãi ni oje’e ha’eha tupã, ohechávo, ndaikatúi ohusga mba’érepa, ni ojapo iporãva yvypórape.
65 Peikuaágui ha'ekuéra ndaha'eiha tupã, ani pekyhyje chuguikuéra.
66 Ndaikatúi ningo omaldesi ha ohovasa umi rréipe.
67 Ndaikatúi ohechauka techaukaha yvágape tetãnguéra apytépe, ni omimbi kuarahyicha, ni ohesape jasyicha.
68 Umi mymba iporãve chuguikuéra, ikatúgui oike peteĩ kuádro guýpe ha oipytyvõ ijehegui.
69 Upérõ ni mba'evéicharõ ndajahechaukái ñandéve ha'eha tupã, upévare ani pekyhyje chuguikuéra.
70 Peteĩ oporomondýiva pepino yvotytype noñongatúi mba'eve.
71 Ha upéicha avei itupãnguéra yvyrágui ojejapóva, pláta ha óro reheve, ojogua peteĩ ñuatĩ morotĩme oĩva yvotytype, opavave guyra oguapýva hi'ári. ha'eháicha avei peteĩ te'õngue, kuarahy resẽ gotyo pytũmbýpe.
72 Peikuaáta chupekuéra ndaha'eiha tupã, pe púrpura omimbipáva oñembyaíva hesekuéra, ha upéi oje'úta ha oje'éta hesekuéra.
73 Upévare iporãve pe kuimba'e hekojojáva ndorekóiva ta'ãnga, mombyry oĩtagui oñembohory haguã.

Azarías ñembo'e

MOAKÃHA 1.1

1 Ha oguata hikuái tata mbytépe, omomba’eguasúvo Ñandejárape ha ohovasa Ñandejárape.
2 Upéi Azarias opu’ã ha oñembo’e péicha. ha oipe'a ijuru tata mbytépe he'i:
3 Nde Jára, ore ru ypykue Jára, reñemomba'eguasu, nde réra omerese oñemomba'eguasu ha oñembotuicha opa ára g̃uarã.
4 Nde hekojojágui opa mba’e rejapova’ekue orerehe: heẽ, añete opa ne rembiapo, nde rape oĩ porã, ha opa ne huísio añetegua.
5 Opa umi mba'e regueru vaekue ore ári, ha ore ru ypykue táva marangatu, Jerusalén, rejapo huísio añeteguápe, añete ha huísio rupive regueru haguére ore ári opa ko'ã mba'e ore angaipa rupi.
6 Ore ningo ropeka ha rojapo ivaíva, rojei ndehegui.
7 Opa mba’épe rojavy, ha nañañe’ẽrendúi ne rembiapoukapykuérare, ni nañakumplíri, ni ndorojapói nde ere haguéicha oréve, oho porã hag̃ua oréve.
8 Upévare opa mba’e regueru va’ekue ore ári, ha opa mba’e rejapova’ekue oréve, rejapo huísio añeteguápe.
9 Ha oremome’ẽ umi enemigokuéra léi’ỹva pópe, umi Tupã ohejareíva ndaija’emo’ãiva, ha peteĩ rréi hekojoja’ỹvape, ha iñañavéva opa ko yvy ape ári.
10 Ha ko’ág̃a ndaikatúi roipe’a ore juru, oiko orehegui peteĩ ñemotĩ ha ñembohory ne rembiguáikuérape; ha umi nemomba'eguasúvape.
11 Upéicharõ jepe, ani orepe’a kompletoite, nde réra rehehápe, ha ani remboyke ne kompromíso.
12 Ha ani reheja nde poriahuvereko ojei orehegui, nde rehayhuetéva Abraham rehehápe, ne rembiguái Isac rehehápe, ha ne Israel marangatu rehehápe;
13 Reñe’ẽ ha repromete va’ekue chupe rembohetavétaha iñemoñarekuéra mbyjakuéra yvágapeguáicha, ha yvyku’i opytáva yguasu rembe’ýpeguáicha.
14 Ñande, O Ñandejára, jaiko sa’ive oimeraẽ tetãgui, ha ñañongatu ko ára guýpe opa ko yvy ape ári ñande angaipa rupi.
15 Ko’ág̃a ningo ndaipóri prínsipe, ni proféta, ni líder, ni ofrénda ojehapýva, ni sakrifísio, ni ofrénda, ni insiénso, ni peteĩ lugár rejapo hag̃ua sakrifísio ne renondépe ha reporiahuvereko hag̃ua.
16 Upéicharõ jepe, ñande py’aite guive ha iñumílde ñandeguerohory.
17 Ojejapoháicha umi ofrénda ojehapýva ovecha mácho ha tóro, ha ojejapoháicha diez mil ovecha ra’y ikyrávape emoĩ nde rehe ijerovia.
18 Ha ko’ág̃a romoirũ ore py’aite guive, rokyhyje ndehegui, ha roheka nde rova.
19 Ani oremotĩ, ejapo orendive ne mborayhu ha ne poriahuvereko hetaháicha.
20 Oremosãsõ avei ne rembiapo hechapyrãva, ha emomba'e guasu nde réra, Ñandejára, ha toñemotĩ opa umi ojapóva ne rembiguái ivaíva.
21 Ha toñemotĩ chupekuéra opa ipu’aka ha ipu’aka reheve, ha toñemongu’e imbarete;
22 Ha toikuaa hikuái nde ha’eha Tupã, Tupã peteĩnte, ha reñemomba’eguasúva ko yvy ape ári.
23 Umi rréi rembiguái omoinge va’ekue chupekuéra, ndohejái omboyku pe horno, pe horno, rosín, remolque ha yvyra michĩva reheve.
24 Pe tatatĩ osẽ pe horno ári cuarenta y nueve métro.
25 Upéi ohasa ha ohapy umi caldeo ojuhúva pe horno jerére.
26 Ñandejára ánhel katu oguejy horno-pe Azarias ha iñirũnguéra ndive, ha oity tata tatatĩ horno-gui.
27 Ha ojapo pe horno mbyte peteĩ yvytu húmedo oisu’úvaicha, upéicha pe tata ndopokói hesekuéra mba’eveichavérõ, ni ndojapói mba’eve ni ndoipy’apýi chupekuéra.
28 Upémarõ mbohapyvéva, peteĩ ijurúgui, omomba'eguasu, omomba'eguasu ha ohovasa Tupãme tatakuápe.
29 Nde Jára, ore ru ypykue Jára, reñemomba'eguasu ha reñemomba'eguasu opa ára g̃uarã.
30 Ha ojehovasa nde réra omimbipáva ha imarangatúva, ha toñemomba'eguasu ha toñemomba'eguasu opa mba'e ári opa ára g̃uarã.
31 Nde reñemomba'e guasu nde Tupao marangatúpe, ha reñemomba'eguasu ha reñemomba'eguasu opa ára g̃uarã.
32 Revy'a nde rehecháva umi mba'e pypuku ha reguapýva keruvín ári.
33 Nde reñemomba'eguasu nde Rréino tróno gloriosa-pe, ha reñemomba'eguasu ha reñemomba'eguasu opa ára g̃uarã.
34 Nde revy'a yvágape, ha opa mba'e ári, reñemomba'eguasu ha reñemomba'eguasúta opa ára g̃uarã.
35 O opa Ñandejára rembiapo, pemomba’eguasu Ñandejárape: pemomba’eguasu ha pemopu’ã chupe opa ára g̃uarã,
36 O peẽ yvága, pemomba’eguasu Ñandejárape: pemomba’eguasu ha pemomba’eguasu chupe opa ára g̃uarã.
37 O andejra angelkuéra, pemomba’e guasu Ñandejárape: pemomba’eguasu ha pemomba’eguasu chupe opa ára g̃uarã.

38 O opavave y oĩva yvága ári, pemomba’eguasu
Ñandejárape: pemomba’eguasu ha
pemomba’eguasu chupe opa ára g̃uarã.
39 O opa Ñandejára pu’aka, pemomba’eguasu
Ñandejárape: pemomba’eguasu ha pemopu’ã chupe
opa ára g̃uarã.
40 Peẽ kuarahy ha jasy, pemomba’eguasu
Ñandejárape, pemomba’eguasu ha
pemomba’eguasu chupe opa ára g̃uarã.
41 Peẽ mbyjakuéra yvagapegua, pemomba’eguasu
Ñandejárape: pemomba’eguasu ha
pemomba’eguasu chupe opa ára g̃uarã.
42 Opa oky ha ro'y, pemomba'e guasu andejrape,
pemomba'e guasu ha pemomba'e chupe opa mba'e
ári opa ára.
43 Opa yvytu, pemomba'e guasu andejrape,
pemomba'e guasu ha pemomba'e chupe opa mba'e
ári tapiaite peve,
44 Tata ha haku, pemomba'e guasu andejrape:
pemomba'e ha pemomba'e chupe abo ve opa mba’e
tapiaite ĝuarã.
45 Peẽ ro’y ha arahaku, pemomba’eguasu
Ñandejárape: pemomba’eguasu ha
pemomba’eguasu chupe opa mba’e ári opa ára
g̃uarã.
46 O peẽ ro’y ha yvytu atã, pemomba’eguasu
Ñandejárape: pemomba’eguasu ha
pemomba’eguasu chupe opa ára g̃uarã.
47 O pyhare ha ára, pehovasa Ñandejárape:
pehovasa ha pemopu’ã chupe opa ára g̃uarã.
48 Peẽ tesape ha pytũmbýpe, pemomba’eguasu
Ñandejárape: pemomba’eguasu ha pemopu’ã chupe
opa ára g̃uarã.
49 O peẽ hielo ha ro’y, pemomba’eguasu
Ñandejárape: pemomba’eguasu ha
pemomba’eguasu chupe opa mba’e ári tapiaite
g̃uarã.
50 O peẽ ro’y ha nieve, pemomba’eguasu
Ñandejárape: pemomba’eguasu ha
pemomba’eguasu chupe opa mba’e ári tapiaite
ĝuarã.
51 Peẽ rayo ha arai, pemomba’eguasu Ñandejárape:
pemomba’eguasu ha pemomba’eguasu chupe opa
ára g̃uarã.
52 Y tohovasa Ñandejárape, pemomba’eguasu ha
pemomba’eguasu chupe opa mba’e ári opa ára
g̃uarã.
53 O peẽ yvyty ha yvyty michĩ, pemomba’eguasu
Ñandejárape: pemomba’eguasu ha
pemomba’eguasu chupe opa ára g̃uarã.
54 O opa mba’e okakuaáva ko yvy ape ári,
pemomba’eguasu Ñandejárape: pemomba’eguasu
ha pemomba’eguasu chupe opa ára g̃uarã.
55 O peẽ yvytykuéra, pemomba’eguasu
Ñandejárape: Pemomba’eguasu ha
pemomba’eguasu chupe opa mba’e ári tapiaite
g̃uarã.
56 O peẽ yguasu ha ysyry, pemomba’eguasu
Ñandejárape: pemomba’eguasu ha pemopu’ã chupe
opa ára g̃uarã.
57 Peẽ ballena ha opavave omýiva ýpe, pemomba'e
guasu Ñandejárape, pemomba'eguasu ha
pemomba'eguasu chupe opa mba'e ári opa ára g̃uarã.
58 Opa peẽ guyra yvategua, pemomba’eguasu
Ñandejárape, pemomba’eguasu ha
pemomba’eguasu chupe opa ára g̃uarã.
59 Opa peẽ mymba ha mymba, pemomba’eguasu
Ñandejárape: pemomba’eguasu ha pemopu’ã chupe
opa ára g̃uarã.
60 Peẽ yvypóra ra’y, pemomba’eguasu
Ñandejárape: pemomba’eguasu ha
pemomba’eguasu chupe opa ára g̃uarã.
61 Israel, pemomba'e guasu Ñandejárape,
pemomba'e guasu ha pemomba'eguasu chupe opa
ára g̃uarã.
62 O Ñandejára sacerdote-kuéra, pemomba’eguasu
Ñandejárape: pemomba’eguasu ha
pemomba’eguasu chupe opa ára g̃uarã.
63 Peẽ Ñandejára rembiguái, pemomba’eguasu
Ñandejárape: pemomba’eguasu ha pemopu’ã chupe
opa ára g̃uarã.
64 Peẽ hekojojáva espíritu ha ánga,
pemomba’eguasu Ñandejárape: pemomba’eguasu
ha pemopu’ã chupe opa ára g̃uarã.
65 Peẽ kuimba’e imarangatúva ha iñumíldeva
ikorasõme, pemomba’eguasu Ñandejárape:
pemomba’eguasu ha pemomba’eguasu chupe opa
ára g̃uarã.
66 Ananías, Azarias ha Misael, pemomba'e guasu
Ñandejárape: pemomba'e guasu ha pemomba'e
guasu chupe opa ára g̃uarã, ha'e orepe'águi infierno-
gui, ha oresalva ñemano pógui, ha orepe'a horno
mbytégui ha tatatĩ hendýva: Tata mbytégui jepe
ñandepe'a.
67 Peme'ẽ aguyje Ñandejárape, ha'e ipy'aporãgui,
iporiahuvereko opa ára g̃uarã.
68 Opa peẽ pemomba’eguasúva Ñandejárape,
pemomba’eguasu tupãnguéra Járape,
pemomba’eguasu chupe ha peme’ẽ chupe aguyje.

SUSANA

MOAKÃHA 1.1

1 Babilóniape oiko peteĩ kuimba'e hérava Joacim.
2 Upéi omenda peteĩ hembireko hérava Susana, Quelcias rajy, peteĩ kuña iporãitereíva ha okyhyjéva Ñandejáragui.
3 Ituvakuéra hekojojáva avei, ha ombo’e itajýrape Moisés léi he’iháicha.
4 Joacim ningo peteĩ kuimba’e ipirapire hetáva, ha oreko peteĩ hardín iporãva, ojoajúva hógape. ha’e oñemomba’eguasuvégui opa ambuégui.
5 Upe áñope voi oñenombra mokõi tavayguakuéra yma guaréva ha’e hag̃ua hués, Ñandejára oñe’ẽ haguéicha, pe mba’e vai ou hague Babiloniagui umi hués yma guarégui, ha’etévaicha oisãmbyhýva tavayguakuérape.
6 Ko’ãva oñongatu heta mba’e Joacim rógape, ha enterove ou hendápe ideprovéchova.
7 Umi hénte oho rire asajepyte, Susana oho iména hardínpe oguata hag̃ua.
8 Umi mokõi ansiáno ohecha chupe káda día oikeha ha oguata. upéicha rupi hembipota hendy hese.
9 Ha ombojere hikuái iñakã, ha omboyke hesa, ani hag̃ua omaña yvága gotyo, ni imandu’a hag̃ua huísio hekojojávare.
10 Ha jepe mokõivéva ojeherida imborayhúpe, upéicharõ jepe peteĩva noñanimái ohechauka ambuépe imba’embyasy.
11 Ha'ekuéra otĩ omombe'u haguã hembipota, ha'ekuéra oguerekoseha hendive.
12 Upéicharõ jepe, ha’ekuéra omaña kyre’ỹ káda día ohecha hag̃ua chupe.
13 Peteĩva he'i ambuépe: —Jaha ko'ágã ñande rógape.
14 Upémarõ osẽ rire hikuái, ojesepara peteĩvagui ambuégui, ha ojere jeývo og̃uahẽ upe lugárpe. ha oporandu rire hikuái ojupe mba'érepa, ohechakuaa hikuái hembipota: upéi omoĩ hikuái peteĩ ára mokõivéva oñondive, ojuhu haguã chupe ha'eño.
15 Ha ho'a, oma'ẽvo hikuái ára porã, ha'e oike yma guaréicha mokõi tembiguái ndive, ha ojejohéise yvotytype, haku haguére.
16 Upépe ndaipóri tete, ndaha'éirõ umi mokõi ansiáno, okañy ha oñangarekóva hese.
17 Upéi ha’e he’i hembiguái kuérape: “Pegueru chéve aséite ha mba’yru ojejohéi hag̃ua, ha pemboty pe hardín rokẽ, ikatu hag̃uáicha chejohéi”.
18 Ha'e kuéra ojapo ha'e he'iháicha chupekuéra, omboty yvotyty rokẽ, ha osẽ okẽme oguenohẽ haguã umi mba'e ha'e he'iva'ekue chupekuéra.
19 Osẽvo umi kuñataĩ, umi mokõi ansiáno opu’ã ha odipara hendápe ha he’i:
20 Péina ápe, pe yvotyty rokẽ oñemboty, avave ndaikatumo’ãi orerecha, ha rojehayhu nderehe; upévare emoneĩ oréve, ha eñeno orendive.
21 Ndereipotáiramo, romombe'úta ne rehe peteĩ mitãrusu oĩ hague nendive.
22 Upémarõ Susana opukavy ha he’i: “Opaite ningo chepy’aju, pórke ajapóramo ko mba’e, upéva hína ñemano, ha ndajapóiramo upéva ndaikatumo’ãi akañy pende pógui”.
23 Iporãve chéve ho’a nde pópe ha ndajapói upéva, apeka rangue Ñandejára renondépe.
24 Upémarõ Susana osapukái hatã, ha umi mokõi ansiáno osapukái hese.
25 Upéi odipara pe peteĩva ha oipe’a pe hardín rokẽ.
26 Upémarõ umi tembiguái ogapypegua ohendúvo pe sapukái oĩva pe hardínpe, oike pya’e pe okẽme, ohecha hag̃ua mba’épa ojejapo hese.
27 Umi ansiáno omombe’upa rire mba’épa oiko hikuái, umi tembiguái otĩeterei, pórke araka’eve noñemombe’úi peichagua Susana rehe.
28 Ha ambue árape, tavayguakuéra oñembyatývo iména Joacim rendápe, umi mokõi anciano ou avei henyhẽ imaginación vaietégui Susana rehe ojuka hag̃ua chupe;
29 Ha he'i pe puévlo renondépe: —Pemondokena Susana, Quelcias rajy, Joacim rembireko. Ha upéicha omondo hikuái.
30 Upémarõ ha’e ou itúva ha isy, ita’yrakuéra ha entéro ihentekuérandi.
31 Ko’ág̃a Susana ningo peteĩ kuña ipy’aporãitereíva, ha iporãiterei ojehecha hag̃ua.
32 Ha ko’ã kuimba’e aña omanda ojaho’i hag̃ua hova, (ojejaho’ígui) henyhẽ hag̃ua hikuái iporãitégui.
33 Upévare hasẽ iñamigokuéra ha opavave ohecháva chupe.
34 Upéi umi mokõi ansiáno oñembo’y umi hénte apytépe ha omoĩ ipo iñakã ári.
35 Hasẽ ha omaña yvága gotyo, ikorasõ ojerovia haguére Ñandejárare.
36 Umi ansiáno he'i: “Roguata aja pe hardínpe ha’eño, ko kuñakarai oike mokõi kuñáme, omboty pe hardín rokẽ ha omondo umi kuñataĩme”.

37 Upéi ou hendápe peteĩ mitãrusu okañýva upépe ha oñeno hendive.
38 Upémarõ ore roñembo'ýva pe hardín eskínape, rohechávo ko mba'e vai, roñani hendápekuéra.
39 Rohechávo chupekuéra oñondive, pe kuimba'e ndaikatúi rojoko, imbaretevégui orehegui, ha oipe'a pe okẽ ha osẽ okápe.
40 Péro rogueraha rire ko kuñáme, roporandu mávapa pe mitãkaria'y, péro ha'e nomombe'úi oréve.
41 Upéi pe aty guasúpe oguerovia chupekuéra umi ansiáno ha hués del puévloicha.
42 Upémarõ Susana osapukái hatã ha he'i: "Ñandejára opa ára g̃uarã, reikuaáva umi mba'e ñemigua ha reikuaáva opa mba'e oiko mboyve.
43 Nde reikuaa ome'ẽ hague hikuái testimonio japu cherehe, ha, péina ápe, amano va'erã; ha katu araka'eve ndajapói umi mba'e ko'ã kuimba'e oinventa haguéicha cherehe.
44 Ha Ñandejára ohendu iñe'ẽ.
45 Upéi ojegueraha rire chupe ojuka hag̃ua, Ñandejára omopu'ã espíritu sánto peteĩ mitãrusu héravape Daniel.
46 Hatã osapukái: "Che ningo ko kuña ruguygui".
47 Upémarõ enterove umi hénte ojere hendápe ha he'i: "¿Mba'e piko he'ise ko'ã mba'e ere va'ekue?".
48 Upémarõ Jesús oñembo'y ijapytepekuéra he'i: "Peẽ piko itavýva piko peẽ Israel ra'ykuéra, peẽ pekondena haguére peteĩ Israel rajyre, pehecha ha peikuaa'ỹre pe añetegua?".
49 Pejevy jey pe huísio rendaguépe, ha'ekuéra omombe'u japu hese.
50 Upevare opavave ojere jey pya'e, ha umi anciano he'i chupe: —Eju eguapy ore apytépe ha ehechauka oréve, Tupã ome'ẽ ndéve peteĩ ansiáno ramo.
51 Upémarõ Daniel he'i chupekuéra: "Pemombyrýke ko'ã mokõi, ha ahesa'ỹijóta chupekuéra".
52 Upémarõ ojesepara rire hikuái ojuehegui, ohenói peteĩvape ha he'i chupe: "Nde retujáma va'ekue, ko'ág̃a ojekuaa porãma ne angaipa rejapo va'ekue yma".
53 Repronunciagui huísio japu ha rekondena umi inocente-pe ha reheja sãsõme umi hembiapo vaívape; Jepémo Ñandejára he'i: "Ani rejuka mo'ãi umi inocente ha hekojojávape".
54 Ko'ág̃a, rehecháramo chupe, ere chéve: ¿Mba'e yvyra guýpe piko rehecha oñembyatyha hikuái? Máva ombohovái: Peteĩ mástil yvyra guýpe.
55 Daniel he'i: —Iporãiterei. nde japu nde akã rehe; ko'ág̃a peve Tupã remimbou ohupytýgui Tupã ñe'ẽme'ẽ penemboja'o hag̃ua mokõi hendápe.
56 Upémarõ ha'e omoĩ chupe peteĩ ládo, ha he'i ogueru hag̃ua pe ótrope, ha he'i chupe: "Nde Canaán ñemoñare, ndaha'éi Judágua, pe iporãva nembotavy, ha umi mba'e pohýi ombotavy ne korasõ".
57 Péicha pejapo Israel rajykuérape, ha ha'ekuéra okyhyjégui oñemoirũ penendive.
58 Ko'ágã ere chéve: ¿Mba'e yvyra guýpe piko regueraha chupekuéra oñondive? Mávapa ombohovái: Peteĩ yvyra holm guýpe.
59 Upémarõ Daniel he'i chupe: —Iporã. nde rejapu avei ne akãre, Tupã remimbou oha'arõgui kyse puku reheve nemboja'o haguã mokõi hendápe, ndehundi haguã.
60 Upe rire enterove aty osapukái hatã ha omomba'eguasu Ñandejárape, ha'e osalva umi ojeroviávape hese.
61 Ha'ekuéra opu'ã umi mokõi ansiáno kóntrape, pórke Daniel he'i ha'ekuéra omombe'uha ijapuha.
62 Ha Moisés léi he'iháicha ha'ekuéra ojapo hesekuéra mba'e vai ojaposeháicha hapichakuérare, ha ojuka chupekuéra. Péicha pe tuguy inocente ojesalva upe árape voi.
63 Upémarõ Quelcias ha hembireko omomba'eguasu Ñandejárape imembykuña Susana rehe, iména Joacim ha opa ihentekuéra ndive, ndojejuhúigui hese mba'e vai.
64 Upe ára guive Daniel ojeguerohoryeterei umi hénte renondépe.

Bel and the Dragon

Bel ha pe Dragón

MOAKÃHA 1.1

1 Ha rréi Astyages oñembyaty ituvakuéra rendápe, ha Ciro Persiagua orresivi irréino.
2 Daniel oñemongeta pe rréi ndive ha oñemomba'eguasu chupe entéro iñamigokuéra ári.
3 Umi Babilónia oreko peteĩ ta'anga hérava Bel, ha káda día ojepoi hese 12 médio tuicha arína porã, cuarenta ovecha ha seis mba'yru víno.
4 Ha pe rréi omomba'eguasu ha káda día oho omomba'eguasu chupe, ha Daniel katu omomba'eguasu Ñandejárape voi. Mburuvicha guasu he'i chupe: —Mba'ére piko neremomba'eguasúi Bel-pe?
5 Ha'e ombohovái ha he'i: —Ndaikatúi amomba'e guasu ta'ãnga ojejapóva po rupive, ha katu Tupã oikovévape, ojapo yvága ha yvy, ha oguerekóva mburuvicha opa yvypóra ári.
6 Upémarõ mburuvicha guasu he'i chupe: —Ndereimo'ãi piko Bel ha'eha peteĩ Tupã oikovéva? nderehechái piko mba'eichaitépa ho'u ha hoy'u ára ha ára?
7 Upémarõ Daniel opukavy ha he'i: "Mburuvicha guasu, ani reñembotavy, pórke ko mba'e ningo ñai'ũnte hyepýpe ha vrónse okápe, ha araka'eve ndo'úi ni ndo'úi mba'eve.
8 Upémarõ pe rréi ipochy ha ohenói saserdótepe ha he'i chupekuéra: "Peẽ napemombe'úiramo chéve mávapa ko'ã mba'e ho'úva ko'ã mba'e, pemanóta".
9 Péro peẽ peikuaauka chéve Bel ho'uha chupekuéra, upéicharõ Daniel omanóta, ha'e ningo oñe'ẽ vai Bel rehe. Daniel he'i mburuvicha guasúpe: —Toiko nde ere haguéicha.
10 Ko'ãga umi saserdóte Bel pegua oĩ secenta y diez, hembireko ha ita'yrakuéra ykére. Mburuvicha guasu oho Daniel ndive Bel Tupaópe.
11 Upémarõ Bel saserdóte he'i: "Rosẽta, nde katu, mburuvicha guasu, emoĩ pe tembi'u ha embosako'i pe víno ha emboty porã pe okẽ ha esella nde seãálpe.
12 Ko'ẽrõ reike vove, nderehecháiramo Bel ho'upaite hague, rohasáta ñemano.
13 Ha'ekuéra sa'i nopenái upéva, pórke pe mesa guýpe ojapo peteĩ entráda, ha upépe oike meme ha ho'upa umi mba'e.
14 Upémarõ osẽ rire hikuái, pe rréi omoĩ tembi'u Bel renondépe. Daniel he'i hembiguái kuérape ogueru haguã tanimbu, ha umi omosarambíva Tupao tuichakue javeve mburuvicha guasu renondépe, upéi osẽ hikuái omboty pe okẽ ha osella mburuvicha guasu kuatiañe'ẽme, ha upéicha oho.
15 Ko'ãga pyharépe ou umi saserdóte hembireko ha ita'yrakuéra ndive, ojapoháicha jepi, ha ho'u ha hoy'upaite.
16 Ko'ẽmbotávo opu'ã pe rréi ha Daniel hendive.
17 Ha pe rréi he'i: "Daniel, hesãipa umi séllo? Ha ha'e he'i: "Mburuvicha guasu, hesãi hikuái."
18 Oipe'a rireminte pe rréi omaña pe mesa ári ha osapukái hatã: "Tuicha mba'e nde Bel, ha nendive ndaipóri ñembotavy mba'eveichavérõ".
19 Upémarõ Daniel opukavy ha ojoko pe rréipe ani hag̃ua oike, ha he'i: "Péina ko'ãga pe pavléto, ha emarka porã mávapa piko ko'ãva?".
20 Upémarõ pe rréi he'i: "Ahecha kuimba'e, kuña ha mitã rapykuere". Ha upéi katu pe rréi ipochy,
21 Upéi ogueraha umi saserdóte hembireko ha ita'yrakuéra ndive, ha ha'ekuéra ohechauka chupe umi okẽ kañyháme oikehápe hikuái, ha ho'u umi mba'e oĩva pe mesa ári.
22 Upémarõ pe rréi ojuka chupekuéra ha ome'ẽ Bélpe Daniel poguýpe, ha ha'e ohundi chupe ha itémplo.
23 Upépe voi oĩ peteĩ dragón tuicháva, ha'ekuéra Babilóniagua omomba'eguasúva.
24 Upémarõ pe rréi he'i Danielpe: "¿Ere piko avei kóva ha'eha vrónsegui?". péina ápe, oikove, ho'u ha hoy'u; ndaikatúi ere ha'e ndaha'eiha tupã oikovéva: upévare emomba'eguasu chupe.
25 Upémarõ Daniel he'i mburuvicha guasúpe: —Amomba'eguasúta Ñandejára che Járape, ha'égui Tupã oikovéva.
26 Péro eme'ẽ chéve permíso, o rréi, ha ajukáta ko dragónpe kyse puku ni yvyra'ỹre. Mburuvicha guasu he'i: —Ame'ẽ ndéve permiso.
27 Upérõ Daniel ohupi, ikyra ha iñakãrague, opupu ha ojapo chugui ñu, upéva omoĩ pe dragón jurúpe, ha upéicha pe dragón ojepe'a Momorar.
28 Umi Babilóniagua ohendúvo upéva, ipochyeterei ha oñorairõ pe rréi kóntrape, ha he'i: "Pe rréigui oiko peteĩ judío, ha ohundi Bel-pe, ojuka pe dragón ha ojuka umi saserdótepe".
29 Upémarõ ha'ekuéra og̃uahẽ pe rréi rendápe ha he'i: "Epe'a oréve Daniel, pórke rohundíta ndéve ha ne rógape".
30 Pe rréi ohechávo oinupã vaiha chupe hikuái, ha ojopy chupe kuéra, ome'ẽ chupekuéra Daniel pópe.
31 Ha'e omombo chupe leõ kuápe, ha upépe opyta seis ára pukukue.
32 Pe yvykuápe oĩ 7 león, ha káda día ome'ẽ chupekuéra mokõi te'ongue ha mokõi ovecha.
33 Judíope oĩ peteĩ proféta hérava Habacuc, ojapo va'ekue ryguasu, ha omboja'o mbuja peteĩ mba'yrúpe, ha oho ñúme ogueru hag̃ua umi omono'õvape.
34 Ñandejára ánhel katu he'i Habácucpe: "Tereho egueraha Babilóniape pe karu reguerekóva Daniel rendápe, oĩva león kuápe".
35 Habacuc he'i: —Che Ruvicha, araka'eve ndahecháiva Babilonia. ndaikuaái avei moõpa oĩ pe yvykua.
36 Upéi Ñandejára ánhel ojagarra chupe ikorónagui ha ogueraha chupe iñakãrague ári, ha ijespíritu pochy rupive omoĩ chupe Babilóniape pe yvykua ári.
37 Habacuc osapukái ha he'i: "Daniel, Daniel, egueraha pe karu guasu Tupã ombou va'ekue ndéve!".
38 Daniel he'i: —Ñandejára, nemandu'áma cherehe.
39 Upémarõ Daniel opu'ã ha okaru, ha upepete Ñandejára remimbou omoĩ jey Habacuc-pe hendaguépe.
40 Pe séptimo díape, pe rréi oho ojahe'o Danielpe, ha og̃uahẽvo pe yvykuápe, omaña hyepýpe ha ohecha Daniel oguapyha hína.
41 Upémarõ pe rréi osapukái hatã ha he'i: "Tuicha mba'e ningo Daniel Jára, ha ndaipóri ótro nde ykére".
42 Oguenohẽ chupe ha omombo pe yvykuápe umi ohundi va'ekue chupe, ha sapy'aitépe ho'upa chupekuéra hova renondépe.

Prayer of Manasseh

Ñembo'e Manasés rehegua

Ñandejára, ñande ru ypykue, Abraham, Isaac ha Jacob, ha iñemoñare hekojojáva Tupã Ipu'akapáva; ha'e ojapova'ekue yvága ha yvy, opa mba'e adorno reheve; Nde rembiapoukapy ñe'ẽ rupive ojokua vaekue yguasu; embotyva'ekue pe pypuku, ha esella nde réra kyhyje ha gloriosa rupive; opavave okyhyjéva ha oryrýi nde pu'aka renondépe; ndaikatúigui ojegueropu'aka nde gloria majestad, ha ne amenaza pochy pekador-kuérape tuicha mba'e: ha katu ne promesa poriahuvereko ndojemedi ha ndojehechái; nde ha'égui Ñandejára yvatevéva, tuicha poriahuvereko, ipasiénsia puku, poriahuverekoiterei ha reñearrepentívo yvypóra mba'evaígui. Nde, Ñandejára, ne mba'eporã tuichaháicha repromete reñe'arrepentíta ha iperdona umi opeka va'ekuépe nderehe, ha ne poriahuvereko opa'ỹvagui remoĩ arrepentimiento umi pekador-kuérape, ojesalva haĝua hikuái. Upévare, nde Ñandejára, nde ha'éva Tupã hekojojáva, neremoĩri arrepentimiento umi hekojojávape, Abrahán, Isaac ha Jacob-peguáicha, nopekaiva'ekue nderehe; ha katu nde remoĩ arrepentimiento che pekador ramo, che angaipa haguére yguasu yvyku'i ári. Che rembiapo vaikue, O Jára, heta hetave, che rembiapo vaikue heta, ha namereséi ahecha ha ahecha yvága ijyvateha hetaiterei che rembiapovai rehe. Che añesũ heta jyva iérro reheve, ndaikatúigui amopu'ã che akã ha ndarekói mba'eveichagua sãso, ambopochýgui ne pochy ha ajapo ivaíva ne renondépe ojapo umi mba'e oporombojeguarúva, ha ombohetave hembiapo vaikue. Ko'ágã añesũ che py'aite guive, ajerure ndéve mborayhúpe. Ajavy, Ñandejára, che angaipa, ha arrekonose che rembiapovaikuéra: upévare, humildemente ajerure ndéve, cheperdona, O Ñandejára, cheperdona, ha ani chehundi che rembiapovaikuéra reheve. Ani nde pochy chendive opa ára, reñongatúvo ivaíva chéve guarã; ha ani chekondena yvy guype. Nde ha'égui Tupã, jepe umi oñearrepentáva Tupã; ha chepype rehechaukáta opa ne mba'eporã, chesalvátagui, che naiporãiva, ne poriahuvereko tuichaháicha. Upévare che romomba'eguasúta opa ára, che rekove pukukue aja, opa yvága pu'aka nemomba'eguasúgui, ha ne mba'e niko pe ñemomba'eguasu opa ára ĝuarã. Amén.

Peteĩha Macabeo-kuéra

MOAKÃHA 1 rehegua

1 Ha Alejandro, Felipe ra'y, Macedoniagua, osẽva'ekue Quettiim retãgui, ojuka rire Dario ruvicha guasu Persa ha Medio pegua, ha'e oisãmbyhy hendaguépe, ha'e peteĩha Grecia ruvicha.
2 Ha ojapo heta ñorairõ, ha ogana heta tenda mbarete, ha ojuka mburuvicha guasu yvy arigua.
3 Ha ohasáma yvy paha peve, ha ogueraha heta tetãgui mba'e opoko va'ekue, upéicha rupi ko yvy ikirirĩ henondépe; upéva ári oñembotuicha ha ikorasõ oñemopu'ã.
4 Ha ha'e ombyaty peteĩ ehérsito ipu'akapáva ha oisãmbyhy tetãnguéra, ha tetãnguéra, ha rréikuéra, oikóva chugui tributo.
5 Ha ko'ã mba'e rire hasy, ha ohechakuaa omanotaha.
6 Upévare ohenói hembiguáikuérape, umi oñemomba'eguasúvape, ha oñemongakuaava'ekue hendive imitã guive, ha omboja'o irréino ijapytepekuéra, oikove aja gueteri.
7 Upémarõ Alejandro ogoverna doce áño ha upéi omano.
8 Ha hembiguái kuéra ogoverna káda uno hendaguépe.
9 Ha omano rire opavave omoĩ hi'ári koróna; upéicha avei ojapo hikuái ita'yra kuéra heta áño rire, ha heta mba'e vai ko yvy ape ári.
10 Ha osẽ chuguikuéra peteĩ hapo aña Antíoco hérava Epifanes, Antíoco rréi ra'y, ha'e va'ekue rehen ramo Rómape, ha ha'e oisãmbyhy cien áño treinta y siete griegokuéra rréinope.
11 Upe tiémpope osẽ Israelgui umi kuimba'e iñañáva, ha okonvense hetápe ha he'i: "Jaha jajapo peteĩ kompromíso umi tetã oĩvare ñande jerére ndive.
12 Upévare ko aparáto ombovy'a porã chupekuéra.
13 Upérõ oĩ umi hénte ipy'aite guive ko'ápe ha oho pe rréi rendápe, ha ha'e ome'ẽ chupekuéra permíso ojapo hag̃ua umi tetã ambuegua he'iháicha.
14 Upémarõ ha'ekuéra omopu'ã Jerusalénpe peteĩ lugár ojejapo hag̃ua ehersísio umi tetã ambuegua jepokuaaháicha.
15 Ha noñesirkunsidái, oheja pe kompromíso marangatu, ha oñevende umi tetã ambueguándi, ha oñevende chupekuéra ojapo hag̃ua mba'e vai.
16 Pe rréino oñemopyenda rire Antíoco renondépe, ha'e opensa ogovernataha Egíptope ikatu hag̃uáicha ogoverna mokõi mburuvicha.
17 Upévare Jesús oike Egíptope hetaiterei kárro, elefánte, kavaju arigua ha marina guasúpe.
18 Oñorairõ Egipto ruvicha guasu Tolomeo ndive, Toleméo katu okyhyje chugui ha okañy. ha heta ojekutu omano meve.
19 Péicha ohupyty hikuái umi siuda imbaretevéva Egipto retãme ha ha'e ojagarra umi mba'e ojegueru va'ekue chuguikuéra.
20 Antíoco ogana rire Egíptope, ou jey cien cuarenta y tres áñope, ha oho Israel ha Jerusalén rehe hetaiterei hénte ndive.
21 Oike orgulloso Santuario-pe ha oipe'a pe altar de óro, candelabro resapeha ha opa tembiporu.
22 Pe mesápe pe pan ojehechaukaháp e, umi mba'yru oñeñohẽ haguã ha umi mba'yru. ha umi insiénso óroguigua, pe velo, pe koróna, ha umi adorno de óro oĩva Tupao renondépe, opa umíva ha'e oipe'a.
23 Ogueraha avei pláta, óro, ha umi mba'yru hepyetereíva, ha avei ogueraha umi tesoro kañymby ojuhúva.
24 Ha oipe'apa rire, oho hetãme, ojapo rire peteĩ jejuka guasu, ha oñe'ẽ orgullosoiterei.
25 Upévare oĩ peteĩ ñembyasy tuicháva Israel-pe, opa tenda oĩháme hikuái;
26 Upémarõ umi prínsipe ha ansiáno oñembyasy, umi vírhen ha mitãrusu ikangy, ha umi kuña iporãva okambia.
27 Entéro nóvio ojahe'o, ha pe kuña oguapýva pe matrimonio kotýpe ipohýi.
28 Pe yvy oñemomýi avei umi oikóvape g̃uarã, ha opa Jacob róga ojejaho'i sarambikuépe.
29 Opa rire dos áño, pe rréi omondo impuesto ombyatyha mburuvicha Judá távape, ha ou Jerusalénpe hetaiterei hénte ndive.
30 Ha oñe'ẽ chupe kuéra ñe'ẽ py'aguapýpe, ha katu opa mba'e ñembotavy, ha'ekuéra oguerovia rire chupe, ho'a sapy'a pe táva ári, oinupã vaieterei ha ohundi heta Israel guápe.
31 Ha ojagarrapa rire umi mba'e ojegueru va'ekue pe siudápe, omyendy tata ha oitypaite umi óga ha murálla.
32 Umi kuña ha mitã katu ogueraha chupekuéra prisionéroramo, ha ogueraha umi vaka.
33 Upéi omopu'ã hikuái David siuda peteĩ murálla tuicha ha imbaretéva reheve, ha umi tórre ipu'akapáva reheve, ha ojapo chuguikuéra peteĩ lugár imbaretéva.
34 Ha omoĩ hikuái ipype peteĩ tetã pekador, kuimba'e aña, ha oñemombarete ipype.
35 Oñongatu avei hikuái armadura ha tembi'u reheve, ha ombyatypa rire Jerusalén mba'e ojegueru va'ekue, omoĩ upépe, ha upéicha oiko chuguikuéra ñuhã vai.
36 Ha'e ningo peteĩ lugár oñeno hag̃ua pe santuário kóntrape, ha peteĩ enemigo aña Israel ndive.
37 Péicha ha'ekuéra oñohẽ tuguy inosénte oparupiete pe Santuáriope ha omongy'a.
38 Umi oikóva Jerusalénpe okañy hesekuéra, ha upéi pe siuda oiko chuguikuéra extranhéro ha oiko chuguikuéra extranhéro umi onase va'ekuépe. ha imembykuéra voi oheja chupe.
39 Ijyvy sagrádo oñehundi peteĩ desiértoicha, umi fiésta oñekonverti ñembyasýpe, umi sabad ojahéiramo chupe, ha'e odespresia.
40 Ha'e omimbipa haguéicha, upéicha avei oñemboyke chupe, ha imba'eporã oñekonverti ñembyasýpe.
41 Avei rréi Antíoco ohai peteĩ kuatiañe'ẽ enterove irréinope, enterove ha'e hag̃ua peteĩ puévlo.
42 Opavave ohejava'erã hembiapoukapy, upéicha opa tetãnguéra oñemoĩ peteĩ ñe'ẽme pe rréi rembiapoukapy he'iháicha.
43 Heẽ, heta avei israelita-kuéra omoneĩ irreligión, ha oikuave'ẽ sakrifísio ta'angakuérape, ha omongy'a pe pytu'uha.
44 Pe rréi ningo omondo kuatiañe'ẽ umi mensahéro rupive Jerusalén ha umi siuda de Judápe, osegi hag̃ua umi léi iñextráño oĩva upe tetãme.
45 Pejoko pe ofrénda ojehapýva, mymbajuka ha mba'e kuave'ẽ vevída, Tupaópe. ha omongy'a hikuái pytu'uha ára ha arete ára.
46 Pemongy'a pe Santuario ha pe puévlo marangatu.
47 Pemopu'ã altar, Arboleda ha capilla de ídoles, ha peme'ẽ sacrificio ryguasu ro'o ha mymba iky'áva.
48 Ha'e kuéra oheja avei ita'yrakuérape noñesirkunsidái, ha ombojeguaru haguã hi'ánga opa mba'e ky'a ha mba'e ky'a.
49 Ikatúta hesarái hikuái pe léigui, ha okambiapaite umi tembiapoukapy.

50 Ha oimeraẽ ndojaposéiva pe rréi rembiapoukapy he'iháicha, ha'e he'i, omano va'erã.
51 Upeichaite avei ohai peteĩ kuatiañe'ẽ kompletoite irréinope, ha omoĩ superintendénte entéro tavayguakuérare, ha omanda umi siuda de Judápe ojapo hag̃ua sakrifísio, siuda por siuda.
52 Upérõ heta tavayguakuéra oñembyaty hendápekuéra, opavave ohejáva léi; ha upéicha ojapo hikuái mba'e vai upe tetãme;
53 Ha omosẽ umi isrraelítape umi lugár ñemiháme, okañyhápe jepe oipytyvõ hag̃ua chupekuéra.
54 Ára quince jasy Casleu-pe, cien cuarenta y cinco áñope, omoĩ hikuái pe altar ári pe mba'e oporombojeguarúva ha omopu'ã altar ta'angakuéra Judá táva tuichakue javeve, opárupi;
55 Ohapy insiénso hóga rokẽme ha kállere.
56 Oikytĩ rire hikuái umi kuatiañe'ẽ léi otopava'ekue, ohapy hikuái tatápe.
57 Ha oimeraẽva ojejuhúva testamento kuatiañe'ẽ ndive, térã oĩramo oñekomprometéva pe léipe, pe rréi rembiapoukapy ha'e ojuka hag̃ua chupe.
58 Péicha ojapo hikuái autorida rupive káda mes umi israelítape, umi oĩvape umi siudápe.
59 Ko'ág̃a ára veinte y mespe ojapo hikuái sakrifísio pe ta'anga altar ári, oĩva Tupã altar ári.
60 Upe jave ojuka hikuái pe mandamiénto he'iháicha, unos kuánto kuña osirkunsida va'ekue ita'yrakuérape.
61 Ha'ekuéra omosaingo umi mitã'ípe ijajúrare, ha ojahoga hikuái hógape ha ojuka umi osirkunsida va'ekuépe.
62 Upéicharõ jepe, heta oĩ Israelgua odesidíva ha omoañete ijehe ani hag̃ua ho'u mba'eveichagua mba'e ky'a.
63 Upévare omano porãve, ani haguã oñemongy'a tembi'úpe ha ani haguã omongy'a pe ñe'ẽme'ẽ marangatu.
64 Ha tuicha pochy Israel rehe.

MOAKÃHA 2 rehegua

1 Upe tiémpope opu'ã Jerusaléngui Matatias, Juan ra'y, Simeón ra'y, ha'éva saserdóte Joaríb ra'ykuérape, ha oiko Modínpe.
2 Oguereko 5 ita'ýra Juanan, hérava Cadis.
3 Simón; hérava Thassi:
4 Judas, hérava Macabeo.
5 Eleazar, hérava Avarán, ha Jonatán, hérava Afo.
6 Ha ohechávo mba'éichapa oñe'ẽ vai Judá ha Jerusalénpe.
7 Ha'e he'i: —Aichejáranga chéve! mba'ére piko che anase ahecha hag̃ua ko mba'e vai che tavayguakuéra, ha tavaguasu marangatúgui, ha aiko hag̃ua upépe, oñeme'ẽrõ guare enemigo pópe, ha pe santuário extranhéro pópe?
8 Itémplo ningo peteĩ kuimba'e ndoguerohorýivaicha.
9 Umi mba'yru omimbipáva ojegueraha prisionéroramo, imembykuérape ojejuka umi kállere, imitãrusukuéra iñenemigo kyse puku reheve.
10 ¿Mba'e tetã piko ndohupytýiva irreinope ha ndohupytýiva umi mba'e ojegueru va'ekuégui?
11 Ojepe'apaite umi mba'e ombojegua va'ekue chupe; kuña isãsóvagui oiko chugui tembiguái.
12 Ha, péina ápe, ore santuario, jepe ore iporã ha ore gloria, oñehundi, ha gentil-kuéra omongy'a.
13 Upéicharõ, ¿mba'épe piko jaikovéta?
14 Upémarõ Matatias ha ita'yrakuéra omondoro ijao ha omonde ao vosa ha oñembyasyeterei.
15 Upe aja umi ofisiál del rréi, por ehémplo omboligáva pe puévlope opu'ã hag̃ua, oike pe siuda Modínpe, ojapo hag̃ua chupekuéra sakrifísio.
16 Oguahẽvo hendápe kuéra heta Israelgua, Matatías ha ita'ýra kuéra oñembyaty avei.
17 Upémarõ umi mburuvicha guasu mburuvicha kuéra he'i Matatias-pe: "Nde niko mburuvicha, kuimba'e oñemomba'eguasúva ha tuicha mba'éva ko távape, ha reñemombaretéva ita'ýra ha joyke'ykuéra ndive.
18 Ko'ág̃a eju raẽ ha ekumpli pe rréi rembiapoukapy, opa tetãnguéra ojapo haguéicha, heẽ, ha Judá kuimba'ekuéra, ha umi opytáva Jerusalénpe angirũnguéra, ha nde ha ne ra'ykuéra peñemomba'eguasúta pláta ha óro, ha heta jopói reheve.
19 Upémarõ Matatias he'i hatã: "Opa umi tetã oĩva pe rréi poguýpe iñe'ẽrendúramo jepe chupe, ha káda uno oipe'a ituakuéra ypykue rrelihióngui ha oasepta umi mba'e he'íva.
20 Upéicharõ jepe, che ha che ra'ykuéra ha che joyke'ykuéra roguata ore rukuéra konvéniope.
21 Ñandejára tojoko jaheja pe léi ha umi ordenanza.
22 Nañahendúi va'erã pe rréi he'íva, jaha hag̃ua ñande rrelihióngui, taha'e akatúape térã ijasu gotyo.
23 Ko'ág̃a oho rire oñe'ẽ ko'ã ñe'ẽ, ou peteĩ judío opavave renondépe ofrenda hag̃ua pe altar oĩvape Modínpe, pe rréi rembiapoukapy he'iháicha.
24 Upe mba'e ohechávo upéva, Matatias okyhyje, ha ipire oryrýi, ha ndogueropu'akái ohechauka haguã ipochy he'iháicha.
25 Upe tiémpope ojuka pe rréi komisario, omboligáva kuimba'ekuérape ojapo hag̃ua sakrifísio, ha oity pe altár.
26 Péicha ha'e oñatende kyre'ỹ Ñandejára Léi rehe, Finés ojapo haguéicha Zambrí, Salón ra'y rehe.
27 Upémarõ Matatias osapukái hatã pe siuda tuichakue javeve ha he'i: "Oimeraẽ ikyre'ỹva pe léi rehe ha omoañetéva pe kompromíso, tomoirũ chéve".
28 Upémarõ ha'e ha ita'yrakuéra okañy umi montáñape ha oheja opa mba'e orekóva hikuái upe siudápe.
29 Upémarõ heta ohekáva tekojoja ha tekojoja oguejy pe desiértope oiko hag̃ua upépe.
30 Ha'ekuéra, ita'yrakuéra ha hembirekokuéra; ha hymbakuéra; jehasa asy hetavégui hesekuéra.
31 Omombe'úvo pe rréi siervokuérape ha umi ehérsito oĩva Jerusalénpe, Siuda de Davidpe, oguejy hague umi lugár oñeñomiháme pe desiértope.
32 Ha'ekuéra omoirũ chupekuéra heta héntepe, ha ojopy rire chupekuéra, oñemoĩ ikampaménto kóntrape ha oñorairõ hendivekuéra pytu'uha árape.
33 Ha'e kuéra he'i chupe kuéra: —Tome'ẽ peẽ pejapova'ekue ko'ágã peve. pesẽ, ha pejapo rréi rembiapoukapy he'iháicha, ha peikovéta.
34 Ha'ekuéra katu he'i: "Ndorosẽmo'ãi ha ndorojapomo'ãi pe rréi omanda va'ekue, romongy'a hag̃ua pe sábado".
35 Upémarõ ha'ekuéra oñorairõ pya'eterei.
36 Upevére nombohováiri chupekuéra, ni nomomboi ita hesekuéra, ni ndojokói umi tenda oñenoháme hikuái;
37 Ha katu he'i: "Ñamanombaite nañanderekoiha rupi.
38 Upémarõ opu'ã hikuái ñorairõme sábado árape, ha ojuka chupekuéra, hembireko, imembykuéra ha hymbakuéra ndive, mil persóna peve.
39 Matatias ha iñamigokuéra ontende rire ko'ã mba'e, ha'ekuéra oñembyasyeterei hesekuéra.
40 Peteĩva he'i ambuépe: "Opavave jajapóramo ñane ermanokuéra ojapo haguéicha, ha nañañorairõiramo ñande

rekove ha ñande léi rehe umi tetãnguéra ndive, ko'ãga pya'e ñanemosẽta ko yvy ape árigui".
41 Upe tiémpope ha'ekuéra he'i: "Oimeraẽ oúva oñorairõ hag̃ua orendive sábado árape, roñorairõta hendive. ni nañamanomo'ãi opavave, ñande joyke'ykuéra ojejuka haguéicha ñemiháme.
42 Upéi ou hendápe peteĩ grúpo de asidéo ha'éva umi kuimba'e ipu'akapáva Israélpe.
43 Opa umi okañýva ojepersegi haguére, ojoaju hendivekuéra ha ojoko chupekuéra.
44 Upémarõ ha'ekuéra oñomoirũ hikuái ha oinupã ipochýgui umi pekadórpe ha ipochýgui umi iñañávape.
45 Upémarõ Matatias ha iñirũnguéra ojere ha oity umi altár.
46 Oimeraẽ mitã ojuhúva Israel rembe'ýpe noñesirkunsidáiva, ha'ekuéra osirkunsida py'aguasúpe.
47 Ha'ekuéra omuña avei umi kuimba'e oñemomba'eguasúvape, ha pe tembiapo osẽ porã ipópe.
48 Upémarõ ha'ekuéra orrekupera pe léi gentil-kuéra pógui, ha umi rréi pógui, ni ndohejái hikuái pe pekadór ipu'aka.
49 Hi'ag̃uívo pe tiémpo Matatias omanotaha, he'i ita'yrakuérape: "Ko'ág̃a imbarete pe orgullo ha ñembohory, ha pe tiémpo oñehundítava, ha ipochy pochy.
50 Ko'ág̃a, che ra'ykuéra, pekyre'ỹ pe léi rehe, ha peme'ẽ pende rekove pende rukuéra konvénio rehehápe.
51 Pehenói ñanemandu'a hag̃ua mba'e tembiapopa ojapova'ekue ñande rukuéra itiémpope; upéicha peẽ pehupytýta tuicha ñemomba'e ha peteĩ téra opave'ỹva.
52 ¿Ndaha'éi piko Abrahán ojejuhúva ijeroviaha py'ara'ãme, ha oje'e chupe tekojojaha?
53 José ohasa asy jave, okumpli pe mandamiénto ha oiko chugui Egipto ruvicha.
54 Phinees ñande ru ikyre'ỹ ha kyre'ỹ rupi ohupyty pe konvénio peteĩ sacerdocio eterna rehegua.
55 Jesúspe oñekumpli haguére pe ñe'ẽ, ojejapo chugui hués Israélpe.
56 Caleb otestifika haguére kongregasión renondépe orresivi pe erénsia orekóva pe yvy.
57 David oporoporiahuvereko haguére oreko pe tróno peteĩ Rréino opave'ỹvape.
58 Elías ikyre'ỹ ha ikyre'ỹ haguére pe Léi, ojegueraha yvágape.
59 Ananías, Azarias ha Misael, oguerovia rupi ojesalva tatatĩgui.
60 Daniel inocencia rehe ojesalva león jurúgui.
61 Ha picha pejepy'amongeta opa ára pukukue, avave omoĩva ijerovia hese ndojepu'akamo'ãiha.
62 Ani pekyhyje peteĩ kuimba'e angaipa ñe'ẽgui, ha'e guirio ha'éta estiércol ha kururu.
63 Ko árape oñemopu'ãta ha ko'ẽrõ ndojejuhumo'ãi chupe, ojevy haguére chupe ijyvýpe, ha ipensamiénto oúma mba'eve.
64 Upévare, peẽ che ra'ykuéra, penepy'aguasu ha pehechauka kuimba'ekuéra léi rehehápe; upéva rupi pehupytytagui ñemomba'eguasu.
65 Ha péina ápe, che aikuaa nde joyke'y Simón ha'eha peteĩ kuimba'e oñemoñe'ẽva, ehendu chupe tapiaite, ha'éta nde túva.
66 Judas Macabeo katu ipu'aka ha imbarete imitã guive, toiko nde ruvicha ramo ha eñorairõ tavayguakuéra ndive.
67 Pegueraha avei pene rendápe opavave omoañetéva léi, ha pevenga pende tavayguakuéra rembiapo vaikue.
68 Pehepyme'ẽmbaite umi tetã ambueguápe, ha peñatende umi tembiapoukapy oĩvare pe léipe.
69 Upémarõ ha'e ohovasa chupekuéra ha oñembyaty itúva ypykue rendápe.
70 Ha omano ary cien cuarenta y seis-pe, ha ita'yrakuéra oñotỹ chupe ituvakuéra sepultúrape Modin-pe, ha opa Israelgua tuicha ñembyasy hese.

MOAKÃHA 3 rehegua

1 Upéi ita'ýra Judas, hérava Macabeo, opu'ã hendaguépe.
2 Ha opavave ijoyke'y kuéra oipytyvõ chupe, ha upéicha avei opavave ojokóva itúva ndive, ha oñorairõ vy'ápe Israel ñorairõme.
3 Upémarõ ha'e omomba'eguasueterei ipuévlope, ha omonde peteĩ pecho ládo peteĩ giganteicha, ha oñapytĩ hese ijarno ñorairõrã, ha oñorairõ, oñangarekóvo ikyse puku reheve pe ehérsitore.
4 Umi mba'e ojapóvape ha'e ojogua peteĩ leónpe, ha peteĩ león ra'y okororõva ohekávo ipópe.
5 Ha'e omuñágui umi iñañávape, ha oheka chupekuéra, ha ohapypa umi ombopochýva itavayguakuérape.
6 Upévare pe iñañáva oñemboguejy okyhyjégui chugui, ha opa tembiapovai apoha oñemondýi, oñakãrapu'ãgui ipópe pe salvasiõ.
7 Ha'e ombyasy avei heta rréipe, ha ombovy'a Jacóbpe umi mba'e ojapóvare, ha ojehovasa opa ára g̃uarã imandu'ávo hese.
8 Ohasáma Judá táva rupi, ohundi umi iñañávape, ha omboyke Israel pochy.
9 Upémarõ ha'e herakuã guasu yvy paha peve, ha orresivi chupe umi oĩvape omano hag̃uáicha.
10 Upéi Apolonio ombyaty umi tetã ambueguápe ha heta ehérsito Samáriagui oñorairõ hag̃ua Israel kóntrape.
11 Judas oikuaávo upéva, osẽ ohug̃uaitĩ chupe, ha upéicha oinupã chupe ha ojuka chupe.
12 Upévare Judas ojagarra umi mba'e imba'erepy ha Apolonio ikyse puku, ha upéva rupive oñorairõ hekove pukukue aja.
13 Serón, peteĩ mburuvicha guasu Siria ehérsito pegua, ohendúvo he'i Judas ombyatyhague hendápe heta jeroviaha aty osẽ hag̃ua hendive oñorairõ hag̃ua.
14 Ha'e he'i: "Ahupytyta che réra ha amomba'eguasúta pe Rréinope. Aháta añorairõ Judas ha umi hendive oĩva ndive, odespreciáva mburuvicha guasu rembiapoukapy.
15 Upémarõ ha'e ombosako'i chupe oho hag̃ua, ha oho hendive peteĩ ehérsito ipu'akapáva umi iñañávagui oipytyvõ hag̃ua chupe ha ovenga hag̃ua umi israelítape.
16 Upéi og̃uahẽvo Bethorónpe, Judas osẽ ohug̃uaitĩ chupe peteĩ grúpo michĩva ndive.
17 Ohechávo umi ehérsito ouha ohug̃uahẽ chupekuéra, he'i Judas-pe: "¿Mba'éicha piko ikatúta roñorairõ hetaiterei hénte ha imbaretetereíva ndive, ko ára pukukue ro'ajuna haguére?
18 Judas he'i chupe: —Ndahasýi heta tapichápe oñemboty mbovymi pópe. ha Tupã yvagapegua ndive peteĩnte, omosãsóta heta aty guasúpe, térã peteĩ aty michĩmíva ndive.
19 Pe ñorairõme victoria noĩri peteĩ ehérsito hetahápe; ha katu mbarete ou yvágagui.
20 Ha'ekuéra ou ore kóntrape heta orgullo ha hembiapo vaípe orehundi hag̃ua, ore rembireko ha ore ra'ykuérape, ha ore monda hag̃ua.
21 Péro ñande ñañorairõ ñande rekove ha ñande léi rehehápe.

22 Upévare Ñandejára voi oitypáta chupekuéra ore rova renondépe, ha peẽ katu ani pekyhyje chuguikuéra.
23 Ha’e noñe’ẽvéima riremínte, opoi sapy’a hesekuéra, ha upéicha rupi ojeity henondépe Serón ha ijehérsito.
24 Ha omoirũ chupekuéra Bethorón oguejy guive ñu peve, upépe ojejuka ochocientos kuimba’e rupi. ha umi hembýva okañy filistéo retãme.
25 Upéi oñepyrũ okyhyje Judas ha iñermanokuéragui, ha okyhyjeterei umi tetã oĩva ijerére.
26 Pe rréi herakuã porã, ha opa tetã oñe’ẽ Judas ñorairõre.
27 Ha rréi Antíoco ohendúvo ko’ã mba’e, ipochyeterei, upévare omondo ha ombyaty opa ehérsito irreinopegua, peteĩ ehérsito imbaretetereíva.
28 Ha’e oipe’a avei imba’erepy, ha ome’ẽ isoldádokuérape peteĩ áño pukukue, ha omanda chupekuéra oĩ hag̃ua preparádo oikotevẽ jave.
29 Upevére, ohechávo imba’erepykuéra pláta ofalha ha umi tributo oĩva upe tetãme michĩha, pe joavy ha mba’asy vai rupi, oguerúva upe tetã ári oipe’ávo umi léi yma guare;
30 Ha’e okyhyje ndaikatumo’ãveimaha ogueraha umi mba’e vai, ha ndoguerekomo’ãveimaha umi rregálo ome’ẽ hag̃ua heta mba’e ojapo haguéicha yma, pórke ha’e ningo hetaiteve umi rréi oĩvagui henondépe.
31 Upévare, tuicha oñemondýivo iñakãme, ha’e odesidi oho Persia-pe, upépe ojagarra hag̃ua umi tetãme ojehepyme’ẽva, ha ombyaty hag̃ua heta viru.
32 Upémarõ oheja Lisias, peteĩ karai guasu ha peteĩ mburuvicha guasu ruguy pegua, oñatende hag̃ua pe rréi mba’ére, pe rrío Éufrates guive Egipto rembe’y peve.
33 Ha omongakuaávo ita'ýra Antíoco-pe, ou jey peve.
34 Ome'ẽ avei chupe mbyte iñorãirõhára ha elefante kuéra, ha ome'ẽ chupe encargada opa mba'e ha'e ojaposéva rehe, ojapoháicha avei umi oikóva Judá ha Jerusalénpe.
35 Upéva, omondotaha peteĩ ehérsito hesekuéra, ohundi ha ohundi hag̃ua Israel mbarete, ha Jerusalén rembyre, ha oipe’a hag̃ua imandu’arã upe tendágui;
36 Ha omoĩ hag̃ua extranhérope opa hendápe, ha omboja’o hag̃ua ijyvy sorteo rupive.
37 Upémarõ pe rréi ojagarra la mitad umi ehérsito hembývagui, ha osẽ Antioquíagui, itavaguasu rréipe, cien áño cuarenta y siete. ha ohasávo ysyry Éufrates, ohasa umi tetã yvate rupi.
38 Upéi Lisias oiporavo Doriménes ra'y Toleméo, Nicanor ha Górgias, kuimba'e ipu'akapáva mburuvicha guasu angirũnguéra apytépe.
39 Ha hendivekuéra omondo cuarenta.
40 Upémarõ ha’ekuéra osẽ opa ipu’aka reheve, ha og̃uahẽ ikampaménto Emaús ykére pe ñu ñúme.
41 Umi komersiánte upe tetãygua ohendúvo mba’éichapa héra, ogueraha heta pláta ha óro hembiguái ndive, ha oike pe kampaméntope ojogua hag̃ua umi israelítape tembiguáiramo ojoaju hendivekuéra.
42 Ko’ãg̃a Judas ha ijoyke’ykuéra ohechávo hetaiteveha umi mba’e vai, ha umi ehérsito oñemoĩha ijykére, oikuaágui mba’éichapa pe rréi ome’ẽ tembiapoukapy ohundi hag̃ua tavayguakuérape, ha omboykepaite chupekuéra;
43 Ha’ekuéra he’i ojupe: “Ñamoĩ jey ñande puévlo rembiguái oñembyaíva, ha ñañorairõ ñane puévlo ha pe lugár sagrádo rehehápe”.
44 Upéi oñembyaty pe kongregasión, ikatu hag̃uáicha oñorairõ, oñembo’e ha ojerure poriahuvereko ha poriahuvereko.
45 Jerusalén opyta nandi peteĩ desiértoicha, ndaipóri ni peteĩ ita’yra oike térã osẽva. umi tetã ambuegua oguereko hekoha upe tendápe; ha ojepe’a Jacob-gui vy’a, ha opa pe árpa ryru.
46 Upévare umi israelita oñembyaty ha og̃uahẽ Masfápe, Jerusalén rovái. Masfa-pe oĩgui pe tenda oñembo'e hague hikuái yma Israel-pe.
47 Upe árape oajuna hikuái, omonde ao vosa, omombo tanimbu iñakã ári ha omondoro ijao.
48 Ha oipe’a pe léi kuatiañe’ẽ, umi tetã ambuegua oipota haguépe ombojegua ta’angakuéraicha.
49 Ha’ekuéra ogueru avei umi saserdóte ao, umi yva ypykue ha umi diezmo, ha omongu’e umi nazaréope, ojapómava hekove.
50 Upéi osapukái hatã yvága gotyo ha he’i: “¿Mba’épa jajapóta ko’ãvagui ha moõpa jaguerah※?”.
51 Nde santuario opyrũ ha oñemongy'a, ha ne saserdóte kuéra ipohýi ha oñemomirĩ.
52 Ha péina ápe, tetãnguéra oñembyaty ñanderehe ñanehundi haguã.
53 Mba’éicha piko ikatúta roñembo’y hesekuéra, ndaha’éiramo nde, Tupã, ore pytyvõ?
54 Upéi ombopu hikuái trompéta ha osapukái hatã.
55 Upe rire, Judas omoĩ kapitán tavayguakuéra ári, ha’éva mburuvichakuéra mil, ha cien, ha cincuenta ha diez ári.
56 Ha katu umi omopu’ãva óga, térã oprometéva hembireko, térã oñotỹva parralty, térã okyhyjéva, umi ha’e omanda ohojey hag̃ua, peteĩteĩ hógape, pe léi he’iháicha.
57 Upémarõ pe kampaménto oho ha oñemoĩ Emaús sur gotyo.
58 Upérõ Judas he’i: “Peñearmáke ha peiko kuimba’e ipy’aguasúva, ha pehecha peimeha preparádo ko’ẽrõ g̃uarã, ikatu hag̃uáicha peñorairõ ko’ã tetã ndive, oñembyatýva orendive orehundi hag̃ua ha ore santuário.
59 Iporãvégui ñandéve ñamano ñorairõme, jahecha rangue ñande tavayguakuéra ha ñande santuario mba’e vai.
60 Upevére, Tupã rembipota oĩháicha yvágape, upéicha tojapo.

MOAKÃHA 4 rehegua

1 Upéi ojagarra Górgias 5.000 kavaju arigua ha mil kavaju arigua ikatupyryvéva, ha osẽ pyharekue pe kampaméntogui.
2 Ipahápe ikatu oike pya’e umi hudío kampaméntope ha oinupã sapy’a chupekuéra. Ha umi kuimba'e oĩva pe fortaleza-pe ha'ekuri chupe sãmbyhyhára.
3 Judas ohendúvo upéva, oho ha umi kuimba'e ipy'aguasúva hendive, oity haguã rréi ehérsito oĩva Emaúspe.
4 Umi ehérsito oñemosarambi aja gueteri pe kampaméntogui.
5 Upe aja Gorgias og̃uahẽ pyhare Judas kampaméntope, ha ndojuhúi avavépe upépe, oheka chupekuéra umi montáñape
6 Ha katu ko’ẽmbotávo, Judas ojehechauka pe ñu guasúpe tres mil kuimba’e ndive, upéicharõ jepe ndorekói armadura ni kyse puku iñakãme.
7 Ha ohecha hikuái umi tetãnguéra kampaménto imbarete ha ojejoko porãha, ha ojereha kavaju arigua ndive; ha ko’ãva ha’e va’ekue ikatupyrýva ñorairõme.
8 Upémarõ Judas he’i umi kuimba’e oĩvape hendive: “Ani pekyhyje umi héntegui, ha ani pekyhyje ojahéi haguére hikuái”.

9 Penemandu'áke mba'éichapa ñande tuakuéra ypykue ojesalva va'ekue pe mar Rojope, Faraón omuñarõ guare chupekuéra peteĩ ehérsito reheve.

10 Ko'ãga jasapukái yvágape, ikatu ramo Ñandejára ñandeporiahuvereko ha ñanemandu'a ñande ru ypykue kompromísore, ha ko árape ohundi ko ehérsito ñande rova renondépe.

11 Upéicha rupi enterove tetãnguéra oikuaa oĩha peteĩ osalva ha osalva va'ekue Israélpe.

12 Upémarõ umi extranhéro ohupi hesa ha ohecha chupekuéra ouha hesekuéra.

13 Upévare osẽ hikuái pe kampaméntogui oñorairõ hağua; Umi oĩva Judas ndive katu ombopu itrumpeta.

14 Upémarõ ha'ekuéra oñorairõ, ha umi tetã ambuegua okañy pe ñu gotyo.

15 Ha katu opavave hapykuéri ojejuka kyse puku reheve, omoirũgui chupekuéra Gazera peve, Idumea, Azoto ha Jamnia ñu peve, ha upéicha rupi ojejuka tres mil kuimba'e ári.

16 Ojapóvo upéva, Judas ou jey ijehérsito ndive, ha ndopersegii chupekuéra.

17 Ha he'i pe tavayguakuérape: —Ani pembotavy umi mba'e ojegueru va'ekue, oikóramo peteĩ ñorairõ ñane renondépe.

18 Górgias ha ijehérsito oĩ ko'ápe ore ykére pe montáñape, péro ko'ãğa peñembo'y ore enemigokuéra kóntrape ha pepu'ã hesekuéra, ha upe rire py'aguasúpe ikatu pejagarra umi mba'e ojegueru va'ekue.

19 Judas he'i aja gueteri ko'ã mba'e, peteĩ párte omañáva pe montáñagui.

20 Ha'ekuéra ohechakuaávo umi hudío okañy hague ijehérsito ha ohapypaha umi óga kárpa. pe tatatĩ ojehechava'ekue omombe'u mba'épa ojejapo.

21 Ha'e kuéra ohechakuaávo ko'ã mba'e, okyhyjeterei ha ohechávo avei Judas ehérsito ñúme oñorairõmaha.

22 Káda uno okañy hikuái umi extranhéro retãme.

23 Upémarõ Judas ou jey omonda hağua umi óga kárpa, ha upépe ohupyty hikuái heta óro, pláta, séda hovy, mar púrpura ha heta mba'e.

24 Upe rire oho hikuái hógape, opurahéi purahéi ome'ẽ haguã aguyje ha omomba'eguasu Ñandejárape yvágape.

25 Péicha Israel tuicha osalva upe árape.

26 Opa umi extranhéro okañy va'ekue ou ha omombe'u Lisiaspe la oikóva.

27 Ohendúvo upéva, oñemondýi ha oñedesanima, ndojejapóigui Israel rehe umi mba'e ha'e oipotáva, ha umi mba'e rréi he'i haguéicha chupe.

28 Pe áño oúvape Lisias ombyaty 7.000 kuimba'e ipukúva ha 5.000 kavaju arigua, ikatu hağuáicha ipoguýpe chupekuéra.

29 Upémarõ ha'ekuéra oğuahẽ Iduméape ha omoĩ hogakuéra Betsurape, ha Judas ojotopa chupekuéra 1.000 kuimba'e ndive.

30 Ha ohechávo upe ehérsito ipu'akapáva, oñembo'e ha he'i: "Ojehovasáva ndéve, Israel Salvador, rembogueva'ekue ne rembiguái David po rupive pe kuimba'e ipu'akapáva ipu'akapáva, ha reme'ẽ hague umi extranhéro ehérsito pópe Jonatán, Saúl ra'y, ha imba'e'apoha oguerahává;

31 Emboty ko ehérsito nde puévlo Israel pópe, ha toñemotĩ chupekuéra ipu'aka ha kavaju arigua.

32 Pembopy'aguasu chupekuéra, ha pembogue pe py'aguasu imbaretéva, ha totyryry chupekuéra oñehundívo.

33 Emombo chupekuéra kyse puku reheve umi nde rayhúvape, ha opavave oikuaáva nde réra toñemomba'eguasu ndéve aguyje reheve.

34 Upémarõ oñemoirũ hikuái ñorairõme; ha ojejuka Lisias ehérsitogui cinco mil kuimba'e rupi, jepe henondépe ojejuka chupekuéra.

35 Lisias ohechávo ijehérsito okañyha, ha Judas soldádokuéra kuimba'e rekoha, ha mba'éichapa oĩma hikuái oikove térã omano hağua py'aguasúpe, oho Antioquíape ha ombyaty peteĩ grúpo de extranhéro, ha ombotuichave ijehérsito ha'e haguégui, ha'e oipota oike jey Judea-pe.

36 Upémarõ Judas ha iñermanokuéra he'i: —Péina, ñande enemigokuéra oñemondýi.

37 Upémarõ opavave ehérsito oñembyaty ha ojupi yvyty Siónpe.

38 Ha ohechávo hikuái pe santuario nandi, ha pe altar oñemongy'a, ha umi okẽ okaipa, ha ka'avo okakuaáva korapýpe peteĩ ka'aguýpeicha, térã peteĩva umi yvytýpe, heẽ, ha sacerdotekuéra kotýpe ojeity;

39 Ha'ekuéra omondoro ijao, ojahe'oiterei ha omombo tanimbu iñakã ári.

40 Ha hova ári ho'a yvýpe, ombopu peteĩ ñemondýi trompeta rupive, ha osapukái yvága gotyo.

41 Upéi Judas omoĩ unos kuánto kuimba'e oñorairõ hağua umi oĩvare pe férsitope, omopotĩ peve pe lugár sagrádo.

42 Upémarõ ha'e oiporavo saserdóte hekope'ỹva, ovy'áva pe léi rehe.

43 Ha'e omopotĩ pe Santuário ha oguenohẽ umi ita iky'áva peteĩ lugár iky'ápe.

44 Ha ohesa'ỹijóvo hikuái mba'épa ojapóta pe altár de ofrénda ojehapýva rehe, oñemongy'áva.

45 Ha'ekuéra oimo'ã iporãveha oity, ani haguã oñembohory chupekuéra, tetãnguéra omongy'águi.

46 Ha omoĩ umi ita témplo montáñape peteĩ lugár iporãvape, oğuahẽ meve peteĩ proféta ohechauka hağua mba'épa ojejapóta hesekuéra.

47 Upéi ojagarra hikuái ita henyhẽva pe léi he'iháicha, ha omopu'ã peteĩ altár pyahu yma guaréicha.

48 Ojapo pe Santuario ha umi mba'e oĩva tupao ryepýpe, ha omomarangatu korapy.

49 Ojapo avei hikuái tembiporu sagrádo pyahu, ha pe témplope ogueru hikuái pe candelabro, pe altár oñekuave'ẽ hağua ofrénda ojehapýva, insiénso ha mesa.

50 Ha pe altár ári ohapy hikuái insiénso, ha omyendy umi lámpara oĩva pe kandería ári, ikatu hağuáicha ohesape pe témplope.

51 Avei omoĩ hikuái umi pan mesa ári, ha oipyso umi velo ha omohu'ãmbaite umi tembiapo oñepyrũva'ekue ojapo.

52 Áño cien cuarenta y ocho, 25 día, noveno mes héravape Mes Casleu, opu'ã hikuái pyhareve.

53 Ha'e kuéra oikuave'ẽ mymbajuka léi he'iháicha pe altar pyahu ofrenda ojehapýva ári.

54 Pemañamína, mba'e aravópepa ha mba'e árapepa omongy'a ra'e umi tetã ambuegua, upe jave ojededika purahéi, árpa, árpa ha platillo rupive.

55 Upéi enterove umi hénte oñesũ hova ári, omomba'eguasu ha omomba'eguasu Ñandejára yvagapegua, ome'ẽ va'ekue chupekuéra osẽ porã hağua.

56 Ha upéicha ojapo hikuái pe altar dedicación ocho día ha oikuave'ẽ ofrénda ojehapýva vy'ápe, ha oikuave'ẽ sacrificio de liberación ha alabanza.

57 Ha'ekuéra ombojegua avei pe témplo renondépe umi koróna de óro ha eskúdope. ha umi okẽ ha umi koty ombopyahu hikuái, ha oñapytĩ okẽ hi'ári.
58 Péicha tuichaiterei ovy'a tavayguakuéra apytépe, oñemboykégui tetãnguéra ñembohory.
59 Hi'arive Judas ha iñermanokuéra ha entéro kongregasión de israelí he'i umi ára oñededika hag̃ua pe altár, káda áño, ocho día aja, pe mes 5 y mes Casleu guive , vy'a ha vy'a reheve.
60 Upe tiémpope ha'ekuéra omopu'ã avei pe sérro Sión, murálla yvate ha tórre imbaretéva ijerére, ani hag̃ua umi tetã ambuegua ou opyrũ ha opyrũ ha'ekuéra ojapo haguéicha yma.
61 Upépe omoĩ hikuái peteĩ guarnición oñangareko hag̃ua hese, ha omombarete Betsura oñongatu hag̃ua. tavayguakuéra oguereko haguã defensa Idumea rehe.

MOAKÃHA 5 rehegua

1 Umi tetã oĩva ijerére ohendúvo oñemopu'ãmaha pe altár ha pe santuário oñembopyahuha yma guaréicha, upéva ombopochyeterei chupekuéra.
2 Upévare oimo'ã hikuái ohunditaha Jacob ñemoñare oĩva ijapytepekuéra, ha upérõ oñepyrũ ojuka ha ohundi hikuái tavayguakuérape.
3 Upémarõ Judas oñorairõ Esaú ñemoñare ndive Iduméape, Arabatínepe, omongora haguére hikuái Gaélpe, ha oitypaite chupekuéra, ha ikyre'ỹ ha oipe'a chuguikuéra mba'e oipyhýva.
4 Avei imandu'a Bean ra'ykuéra jeperhudikare, ha'eva'ekue peteĩ ñuhã ha peteĩ mba'e vai tavayguakuérape g̃uarã, oñangarekógui chupekuéra umi tapére.
5 Omboty chupe kuéra umi tórrepe, ha oñemoĩ ijykére ha ohundipaite chupekuéra, ha ohapy tatápe umi tórre oĩva upe lugárpe ha opa mba'e oĩva ipype.
6 Upe rire ohasa ammón ñemoñare rendápe, ha upépe ojuhu peteĩ pu'aka ipu'akapáva, ha heta hénte, ha'ekuéra omoakãva Timoteo.
7 Upémarõ oñorairõ hendivekuéra heta ñorairõ, amo ipahápe oñembotavy peve hikuái henondépe; ha oinupã chupekuéra.
8 Ojagarrapa rire Jazar, umi puévlo imba'éva ndive, oho jey Judéape.
9 Upéi umi tetã oĩva Galaadpe oñembyaty ohundi hag̃ua umi isrraelíta oĩvape hógape. ha katu okañy hikuái Dathema mbaretekue gotyo.
10 Upe rire omondo kuatiañe'ẽ Judas ha iñermanokuérape: "Umi tetã oĩva ñande jerére oñembyaty ñanderehe ñanehundi haguã.
11 Ha oñembosako'i hikuái ou hag̃ua ojagarra hag̃ua pe fortaleza roñaniháp e, Timoteo ha'e hína ijehérsito ruvicha.
12 Peju ko'ág̃ã ha orepe'a ipoguýgui, heta ñande apytépe ojejuka haguére.
13 Heẽ, opa ore joyke'ykuéra oĩva'ekue Tobie rendaguépe ojejuka: hembireko ha ita'yrakuérape avei ogueraha hikuái prisionéroramo, ha ogueraha imba'ekuéra; ha ohundi hikuái upépe mil kuimba'e rupi.
14 Oñemoñe'ẽ aja gueteri ko'ã kuatiañe'ẽ, ou Galiléagui ambue mensahéro ijao ñemondoro reheve, ha omombe'u ko'ã mba'e.
15 Ha he'i: —Umi Tolomeo, Tiro, Sidón, ha opa tetã Galileagua, oñembyaty ñanderehe ñandejuka haguã.
16 Upémarõ Judas ha umi hénte ohendúvo ko'ã mba'e, oñembyaty peteĩ kongregasión tuicháva, ohesa'ỹijo hag̃ua mba'épa ojapo va'erã iñermanokuérare.
17 Upémarõ Judas he'i iñermáno Simónpe: "Eiporavo kuimba'e ha tereho esalva ne ermanokuéra oĩvape Galiléape, pórke che ha che ermáno Jonatán rohóta Galaad retãme".
18 Upémarõ oheja José, Zacarías ra'y, ha Azarias, umi kapitán del puévlo, umi ehérsito hembýva ndive Judéape oñangareko hag̃ua hese.
19 Ha'e ome'ẽ chupe tembiapoukapy ha he'i: "Peñangarekóke ko tetãnguéra rehe ha pehecha ani haguã peñorairõ tetãnguéra ndive roju jey peve".
20 Simónpe oñeme'ẽ 3.000 kuimba'e oho hag̃ua Galiléape, ha Judaspe katu 8.000 kuimba'e Galaad retãme g̃uarã.
21 Upémarõ Simón oho Galileape, ha upépe oñorairõ heta tetã ambueguándi, ha upéicha rupi umi tetã ambuegua oñemondýi chupe.
22 Ha ha'e omuña chupekuéra Tolomeo rokẽ meve; ha ojejuka tetãnguéra apytégui tres mil kuimba'e rupi, ha'e ojagarra imba'erepy.
23 Umi oĩva Galilea, Arbatíspe, hembireko, imembykuéra ha opa mba'e oguerekóva ndive, ogueraha hendivekuéra ha ogueraha chupekuéra Judea-pe tuicha vy'a reheve.
24 Judas Macabeo ha iñermáno Jonatán oho Jordán mboypýri ha oviaha tres día desiértope.
25 Upépe oñembyaty hikuái umi nabatíta ndive, ha'ekuéra ou hendápekuéra py'aguapýpe ha omombe'u opa mba'e ojehúva iñermanokuérare Galaad retãme.
26 Ha mba'éichapa heta ijapytepekuéra oñemboty Bosora, Bosor, Alema, Casfor, Maked ha Carnaim-pe; opa ko'ã táva imbarete ha tuicha.
27 Ha oñemboty hague hikuái umi táva hembývape Galaad retãme, ha ko'ẽrõ g̃uarã omoĩ hague hikuái ogueru hag̃ua ijehérsito umi fuerte kóntrape, ha ojagarra hag̃ua chupekuéra ha ohundipaite hag̃ua chupekuéra peteĩ árape.
28 Upémarõ Judas ha ijehérsito ojere sapy'a pe tave'ỹ rapére Bosora gotyo; ha oganapa rire pe táva, ojuka kyse pukukuépe opa kuimba'épe, ha oipe'a opa mba'e oguenohẽva chuguikuéra, ha ohapy tatápe upe táva.
29 Upégui osẽ pyharekue ha oho og̃uahẽ meve pe fortaleza-pe.
30 Ha sapy'a pyhareve omaña hikuái yvate gotyo, ha, péina ápe, oĩ hetaiterei hénte oguerahávа escalera ha ambue motor ñorairõrã, ojagarra haguã pe mbarete.
31 Judas ohechávo oñepyrũmaha pe ñorairõ, ha pe siuda sapukái ojupiha yvágape, trompéta ha ipu hatã.
32 Ha'e he'i ijehérsitope: —Ko árape peñorairõ pende ryvy kuéra rehehápe.
33 Upémarõ Jesús oho hapykuéri mbohapy grúpope, ombopu itrumpéta ha osapukái ñembo'e reheve.
34 Upémarõ Timoteo ehérsito oikuaágui ha'eha Macabeo, okañy chuguikuéra. upéicha rupi ocho mil kuimba'e rupi ojejuka upe árape.
35 Ojapóvo upéva, Judas ojere Masfápe. ha oitypa rire chupe ojagarra ha ojuka opa kuimba'e oĩva ipype, ha ohupyty umi mba'e ojegueru va'ekue chugui ha ha ohapy tatápe.
36 Upégui osẽ ojagarra Casfón, Maged, Bosor ha ambue táva Galaad retãme.
37 Ko'ã mba'e rire Timoteo ombyaty ótro ehérsito ha oñemoĩ Rafón kóntrape pe rrójo mboypýri.

38 Upémarõ Judas omondo kuimba'e ohecha hag̃ua pe ehérsito, ha ha'ekuéra omombe'u chupe: "Opa tetã oĩva ñande jerére oñembyatypa hendivekuéra, peteĩ ehérsito tuichaitereíva".
39 Ha'e okontrata avei umi árabe-pe oipytyvõ hag̃ua chupekuéra ha omoĩ hikuái hogakuéra pe ysyry mboypýri, oĩmava ou hag̃ua oñorairõ hag̃ua nendive. Upémarõ Judas oho ohug̃uaitĩ chupekuéra.
40 Upémarõ Timoteo he'i umi ehérsito ruvichakuérape: — Judas ha ijehérsito og̃uahẽ vove pe rrójope, ha'e ohasáramo raẽ ore rendápe, ndaikatumo'ãi rogueropu'aka chupe. Ha'e niko ipu'akata ñanderehe.
41 Ha'e katu okyhyjéramo, ha rokampamérõ ysyry mboypýri, rohasáta hendápe ha ipu'akáta hese.
42 Judas og̃uahẽvo pe rrío ypýpe, opyta pe puévlo mbo'ehára kuérape pe rrío ykére, ha he'i chupekuéra: "Ani peheja avave opyta pe kampaméntope, enterove tou ñorairõhápe".
43 Upémarõ Jesús oho raẽ hendápe kuéra ha entéro umi hénte hapykuéri, upéi entéro tetãnguéra oñemondýi henondépe, omombo hi'árma ha okañy pe témplo oĩvape Carnaimpe.
44 Ha'ekuéra katu ojagarra pe siuda ha ohapy pe témplo enterove oĩva upépe. Péicha Carnaim oñemoĩ ipoguýpe, ha ndaikatuvéima oñemoĩ Judas renondépe.
45 Upéi Judas ombyaty entéro israelita oĩvape Galaad retãme, michĩvéva guive tuichavéva peve, hembireko, ita'yrakuéra, ha imba'ekuéra, peteĩ ehérsito tuichaitereíva, ikatu hag̃uáicha og̃uahẽ pe yvýpe Judea.
46 Ko'ãg̃a og̃uahẽvo hikuái Efrónpe, (kóva ha'e va'ekue peteĩ tavaguasu tuicháva tapére oho hag̃ua hikuái, imbarete porãitereíva) ndaikatúi ojere chuguikuéra, ni ijakatúa térã ijasu gotyo, ha katu tekotevẽ ohasa mbytérupi upéva.
47 Upéi umi siudagua omboty ha omboty itápe umi okẽ.
48 Upémarõ Judas omondo chupe kuéra py'aguapýpe ha he'i: "Jahasa pende retã rupi jaha haguã ñane retãme, ha avave ndojapomo'ãi penderehe mba'eve ivaíva. jahasáta yvýrente, ha katu ndoipe'aséi chupe hikuái.
49 Upévare Judas he'i toñemombe'u pe ehérsito kompletoitépe, káda uno omopu'ã hag̃ua hoga pe lugár oĩháme.
50 Upémarõ umi soldádo oñemoĩ ha oñorairõ pe siudápe upe ára pukukue ha upe pyhare pukukue, pe siuda oñeme'ẽ meve ipópe.
51 Upémarõ ha'e ojuka kyse puku reheve entéro kuimba'épe, ha oipe'a pe siuda ha ojagarra umi mba'e ojegueru va'ekue chugui, ha ohasa pe siuda rupi umi ojejuka va'ekue ári.
52 Upe rire ohasa hikuái Jordán pe ñu guasu Betsán renondépe.
53 Upémarõ Judas ombyaty umi oúvape hapykuéri, ha oñemoñe'ẽ umi héntepe og̃uahẽ meve Judea retãme.
54 Upémarõ ha'ekuéra oho vy'a ha vy'ápe sérro Siónpe, upépe oikuave'ẽ ofrénda ojehapýva, pórke ni peteĩva ndojejukái ou jey peve py'aguapýpe.
55 Ha Judas ha Jonatán oĩrõ guare Galaad retãme, ha Simón iñermáno Galileape Tolomeo renondépe.
56 José Zacarías ra'y ha Azarias, umi guarnición ruvicha, ohendu umi mba'e ipy'aguasúva ha ñorairõrã ojapova'ekue hikuái.
57 Upévare ha'ekuéra he'i: "Ñambohéra avei ñandéve peteĩ téra ha jaha ñañorairõ umi tetã oĩvare ñande jerére".
58 Upémarõ ha'ekuéra omanda rire pe guárnino oĩvape hendivekuéra, oho hikuái Jamnia gotyo.
59 Upéi Gorgias ha iñirũnguéra osẽ pe siudágui oñorairõ hag̃ua hendivekuéra.
60 Ha upéicha ojehu José ha Azaras okañy ha omuña Judea rembe'y peve, ha upe árape ojejuka Israel retãyguakuéra amo dos mil kuimba'e rupi.
61 Péicha oiko tuicha ñehundi Israel ñemoñare apytépe, naiñe'ẽrendúigui hikuái Judas ha ijoyke'ykuérape, ha katu oimo'ã ojapotaha algún tembiapo py'aguasu.
62 Ko'ã kuimba'e ndoúi umi ñemoñare apytégui, ipo rupive oñeme'ẽ va'ekue israelita sãso.
63 Ha katu pe kuimba'e Judas ha ijoyke'y kuéra tuicha herakuã guasu opa Israel ha opa tetãnguéra renondépe, oñehenduhápe héra.
64 Upéicha rupi tavayguakuéra oñembyaty hendápekuéra vy'ápe ojeguerohory.
65 Upe rire Judas osẽ iñermanokuéra ndive ha oñorairõ Esaú ñemoñare ndive pe yvy sur gotyo, oity haguépe Hebrón ha umi puévlo oĩva ijerére, ha oity pe fortaleza oĩva ijerére ha ohapy umi tórre oĩva ijerére.
66 Upégui osẽ oho Filistea retãme ha ohasa Samária rupi.
67 Upe jave ojejuka ñorairõhápe unos kuánto saserdóte ohechaukase va'ekue ipy'aguasuha, pórke ha'ekuéra osẽ oñorairõ hag̃ua.
68 Upémarõ Judas ojere Azoto rendápe filisteokuéra retãme, ha oitypa rire umi altár, ohapypa rire umi ta'anga ojejapóva tatápe, ha omondapa umi siuda, oho jey Judea retãme.

MOAKÃHA 6 rehegua

1 Upe tiémpope rréi Antíoco oviaha jave umi tetã yvate rupi, ohendu he'iha Elimaís oĩva Persia retãme ha'eha peteĩ siuda herakuãitereíva heta mba'erepy, pláta ha óro rehe;
2 Upépe oĩha peteĩ témplo ipirapire hetáva, oĩháme umi mba'e ojejaho'íva órogui, ha eskúdo ha eskúdo, Alejandro, Felipe ra'y, pe rréi macedonio, oisãmbyhy ypy va'ekue griegokuéra apytépe.
3 Upvare hae ou ha oheka ojagarra pe tavaguasu, ha omonda hagua; ha'e katu ndaikatumo'ãi, ha'e kuéra upe távapegua oikuaaukágui.
4 Opu'ã hese ñorairõme, ha okañy ha osẽ upégui tuicha pohýi reheve ha ohojey Babilonia-pe.
5 Upéi ou peteĩ omombe'úva chupe Pérsiape, okañy hague umi ehérsito ohóva Judea yvýre.
6 Ha Lisias, osẽ ypyva'ekue tuicha pu'aka reheve, oñemosẽ judío-kuéragui; ha imbarete hague chupekuéra umi armadúra, ha pu'aka ha mba'e ryru ryru, ohupytyva'ekue hikuái umi ehérsitogui, ohundiva'ekue chupekuéra.
7 Avei oitypa hague hikuái pe mba'e oporombojeguarúva, ha'e omoĩ va'ekue pe altar ári Jerusalénpe, ha ojere hague hikuái pe santuáriore murálla yvate reheve, yma guaréicha, ha itavaguasu Betsura.
8 Upérõ pe rréi ohendúvo ko'ã mba'e, oñemondýi ha opyrũmbaite, ha upéi ono chupe hupápe ha hasyeterei, ndohóigui chupe oha'arõháicha.
9 Upépe opyta heta ára, oñembyasy ohóvo, ha omombe'u omanotaha.
10 Upévare ohenói iñangirũnguérape ha he'i chupe kuéra: "Opa che resa oke, ha che py'a ikangy añeñangareko eterei haguére".

11 Ha apensa che jupe: “Mba'e jehasa asy piko ajúta, ha mba'eichaite piko pe jehasa asy, ko'ãgã aimehápe! che heta ha ojehayhúgui che pu’aka rupi.
12 Ha katu ko’ãga chemandu’a umi mba’e vai ajapova’ekuére Jerusalén-pe, ha ajagarrapaite umi mba’yru óro ha plátaguigua oĩva ipype, ha amondo ahundi hağua umi oikóva Judeape mba’érepa’ỹre.
13 Upévare ahechakuaa ko mba’ére ouha che ári ko’ã jepy’apy, ha, péina ápe, amano tuicha ñembyasy rupive peteĩ tetã ambuépe.
14 Upéi ohenói Felipe, peteĩ iñamígo, ha’e omoĩ va’ekue mburuvicha kompletoite igoviérnope.
15 Ha ome’ẽ chupe pe koróna, ijao, ha iseña, ipahaite peve oguerúta ita’ýra Antíocope, ha omongaru chupe pe rréinope ğuarã.
16 Upémarõ rréi Antíoco omano upépe cien cuarenta y nueve áñope.
17 Lisias oikuaávo pe rréi omanóma hague, omoĩ ita’ýra Antíoco, ha’e omongakuaava’ekue imitãme, ogoverna hağua hendaguépe, ha ombohéra chupe Eupator.
18 Upe tiémpope umi oĩva pe tórrepe omboty umi isrraelítape pe Santuário jerére, ha siémpre oheka chupekuéra mba’e vai ha omombarete hağua umi tetã ambueguápe.
19 Upévare Judas ohundise chupekuéra, ohenói enterove tavayguakuérape omongora hağua chupekuéra.
20 Upémarõ oñembyaty hikuái ha omongora chupekuéra cien cincuenta áño aja, ha ha’e ojapo umi montáña odispara hağua hesekuéra, ha ambue motorkuéra.
21 Upevére oĩ umi oñemongora va’ekue apytégui osẽ va’ekue, ha hendivekuéra unos kuánto kuimba’e Israelgua iñañáva.
22 Ha'e kuéra oho mburuvicha guasu rendápe ha he'i: — Araka'e peve piko rehusga ha revenga ore ryvy kuérape?
23 Roimeva’ekue roservi hağua nde ru-pe, ha rojapo ha’e oipotaháicha, ha rojapo hağua hembiapoukapykuéra;
24 Upévare umi ñane retãygua omongora pe tórre, ha oñemomombyry ñandehegui.
25 Ha’ekuéra noipysói avei ipo ore kóntrapente, síno avei ijyvy rembe’ýre.
26 Ha, péina ápe, ko árape omongora hikuái pe tórre oĩva Jerusalénpe ojagarra hağua.
27 Upévare nderejokóiramo chupekuéra pya’e, ha’ekuéra ojapóta umi mba’e tuichavéva ko’ãvagui, ni ndaikatumo’ãi reisãmbyhy chupekuéra.
28 Pe rréi ohendúvo upéva, ipochy ha ombyaty entéro iñamigokuérape, ijehérsito ruvichakuérape, ha umi oñangarekóva kavaju rehe.
29 Ou avei hendápe ambue rréinogui, ha umi ísla yguasúgui, aty soldádo contratado.
30 Upémarõ ijehérsito cien mil soldádo yvýre, 20.000 kavaju arigua ha dos treinta elefánte oñorairõ.
31 Ko’ãva ohasa Iduméa rupi ha oñemoĩ Betsura kóntrape, ha heta tiémpore oñorairõ hikuái ha ojapo umi motor oñorairõ hağua. Betsuragua katu osẽ, ohapy chupekuéra tatápe ha oñorairõ py'aguasúpe.
32 Upémarõ Judas osẽ pe tórregui ha oñemoĩ Batzacaríaspe, pe rréi kampaménto rovái.
33 Upéi pe rréi opu’ã ko’ẽmbaitéma oho hatã ijehérsito ndive Batzacarías gotyo, upépe ijehérsito ombosako’i chupekuéra oñorairõ hağua ha ombopu umi trompéta.
34 Ha ipahaite peve ombopochy umi elefántepe oñorairõ hağua, ohechauka chupekuéra parral ha morra ruguy.
35 Hi’arive omboja’o hikuái umi mymba umi ehérsito apytépe, ha káda elefántepe ğuarã omoĩ mil kuimba’e, orekóva abrigo de korréo ha iñakã ári kásko de vrónse. ha kóva ykére, opa mymba oñeordena haguére quinientos kavaju arigua umi iporãvévagui.
36 Ko’ãva oĩ va’ekue preparádo káda día, mamo oĩháme pe mymba ha pe mymba ohoháp e, ha’ekuéra oho avei ha ndoipe’ái chugui.
37 Ha umi mymbakuéra ári oĩ tórre mbarete yvyrágui ojejapóva, ojaho’íva peteĩ teĩme, ha oñeñapytĩ hatãva hesekuéra umi ñembotavy reheve: oĩ avei peteĩ teĩ ári mokõi y treinta kuimba’e imbaretéva, oñorairõva hesekuéra, pe indio oisãmbyhýva ykére ha'e.
38 Umi kavaju arigua hembýva katu, omoĩ chupekuéra ótro ládo ha ótro ládo pe ehérsito mokõi pártepe, ohechauka hağua chupekuéra mba’épa ojapo va’erã, ha ojejoko oparupiete umi rréha apytépe.
39 Ko’ãğa kuarahy omimbi vove umi eskúdo de óro ha vrónse ári, umi montáña omimbipa ha omimbi umi lámpara tatatĩcha.
40 Upémarõ peteĩ párte pe rréi ehérsito ojeipysógui umi montáña ijyvatévare, ha peteĩ párte umi válle oĩvape iguype, ha’ekuéra oguata porã ha hendaitépe.
41 Upévare, opavave ohendúva umi hénte ryapu, pe aty guasu ryapu ha pe arnés ryapu, oñemomýi.
42 Upémarõ Judas ha ijehérsito oñemoağui ha oike ñorairõme, ha ojuka 600 kuimba’e rréi ehérsitogui.
43 Eleazar, hérava Savaran, ohechakuaa peteĩ mymba, oguerekóva arnés mburuvicha guasu, ijyvateveha opa ambuégui, ha oimo'ã pe rréi oĩha hi'ári.
44 Eñemoĩ jejupe, ikatu hağuáicha osalva ipuévlope ha ohupyty chupe héra opa ára ğuarã.
45 Upévare oñani hese py’aguasúpe pe ñorairõ mbyte rupi, ojuka ijakatúa ha ijasu gotyo, upéicha rupi ojedividi chuguikuéra mokõive hendápe.
46 Upéva ojapo, ha'e oike pe elefante guýpe ha oity chupe guýpe ha ojuka chupe, ha upépe pe elefante ho'a hi'ári ha upépe omano.
47 Péro umi hudío hembýva ohechávo pe rréi imbareteha ha ijehérsito ipu’akaha, ojere chuguikuéra.
48 Upéi pe rréi ehérsito oho Jerusalénpe ohuğuahẽ hağua chupekuéra, ha pe rréi omopu’ã hoga Judéa ha sérro Sión kóntrape.
49 Umi oĩva Betsura-pe katu omoĩ py'aguapýpe, ha'ekuéra osẽgui pe távagui, ndoguerekóigui hi'upyrã upépe oaguanta haguã pe mongodo, ha'e peteĩ áño opytu'u haguã upe tetãme.
50 Upémarõ pe rréi ojagarra Betsura ha omoĩ upépe peteĩ guarnisión oñangareko hağua hese.
51 Pe Santuario katu omongora heta ára, ha omoĩ upépe artillería orekóva motor ha tembiporu omombo haguã tata ha ita, ha pedazo omombo haguã flecha ha honda.
52 Upevare ojapo avei hikuái motor imotorkuéra rehe, ha oguereko chupekuéra ñorairõ pukukue aja.
53 Ipahápe, imba'yrukuéra ndoguerekóigui tembi'u, (upéva ha'e 7 año, ha umi Judea-pe ojepe'ava'ekue gentil-kuéragui, ho'upaite pe tenda hembýva).
54 Mbovymi opyta pe santuario-pe, pe ñembyahýi ipu'akágui hesekuéra, ha ha'ekuéra oñemosarambi, peteĩteĩ hendaguépe.
55 Upe jave Lisias ohendu he'iha Felipe, rréi Antíoco oikove aja, omongakuaa haguã ita'ýra Antíoco-pe, ha'e haguã mburuvicha guasu.

56 Ojevy Pérsia ha Media-gui, ha avei pe rréi ehérsito ohóva hendive, ha ha’e oguerahase chupe umi mba’e oisãmbyhýva.
57 Upévare pya’e oho ha he’i pe rréi ha umi ehérsito ruvichakuérape ha pe aty guasúpe: “Ore roñembyai ára ha ára, ha ore rembi’u michĩmínte, ha pe lugár romongoraháppe imbarete, ha umi mba’e oikóva pe Rréinope”. japu ñande ári:
58 Ko’ãĝa upévare ñañemoangirũ ko’ã kuimba’e ndive, ha jaiko py’aguapýpe hendivekuéra, ha opa hetãnguéra ndive;
59 Ha eñe’ẽme’ẽ hendivekuéra, oikovetaha hikuái hembiapoukapykuéra rapykuéri, ojapo haguéicha yma, upévare ndogustáigui hikuái, ha ojapopaite ko’ã mba’e, romboykégui léikuéra.
60 Upémarõ pe rréi ha mburuvichakuéra ovy’a, upévare omondo hendápekuéra ojogueraha porã hağua. ha ha’ekuéra oasepta upéva.
61 Avei pe rréi ha mburuvichakuéra ohura chupekuéra, ha upéi osẽ hikuái pe lugár imbaretévagui.
62 Upéi pe rréi oike sérro Siónpe. ha katu ohechávo pe tenda imbareteha, omboyke iñe’ẽme’ẽ ojapova’ekue, ha ome’ẽ tembiapoukapy oity hağua pe murálla ijerére.
63 Upe rire oho pya'e ha ohojey Antioquíape, upépe ojuhu Felipe ha'eha pe táva ruvicha.

MOAKÃHA 7 rehegua

1 Áño cien y cincuenta-pe Demetrio Seleuco ra'y osẽ Rómagui, ha oho mbovymi kuimba'e ndive peteĩ táva yguasu rembe'ýpe, ha oisãmbyhy upépe.
2 Ha oikévo ijypykuéra róga guasúpe, upéicha ijehérsito ojagarra Antíoco ha Lisias-pe, ogueru hağua chupekuéra.
3 Upévare, oikuaávo upéva, he’i: “Ani ahecha hovakuéra”.
4 Upémarõ ijehérsito ojuka chupekuéra. Demetrio oñemoĩ rire mburuvicha guasu guapyhápe.
5 Oguahẽ hendápe opa Israelgua kuimba'e iñañáva ha iñañáva Tupãme, oguereko Alcímo, saserdóte guasu ramo.
6 Upéi oakusa hikuái pe puévlope pe rréipe ha he’i: “Judas ha iñermanokuéra ojukapaite ne amigokuérape ha oremosẽ ore retãgui”.
7 Ko’ãĝa emondo peteĩ kuimba’e nde rejeroviahápe, ha toho tohecha mba’e sarambipa ojapo ore apytépe ha pe rréi retãme, ha tokastiga chupekuéra enterove umi oipytyvõva chupekuéra ndive.
8 Upéi pe rréi oiporavo Baquides, peteĩ rréi amígo, ogovernáva pe dilúvio mboypýri, ha peteĩ kuimba’e tuichaitereíva pe Rréinope ha ifiélva pe rréipe.
9 Ha chupe omondo upe Alcimo iñañáva ndive, ha’e ojapova’ekue saserdóte guasu, ha omanda oñevenga hağua Israel ñemoñarekuérare.
10 Upémarõ oho hikuái ha oğuahẽ tuicha podér reheve Judea retãme, ha upépe omondo mensahéro Judas ha ijoyke’ykuérape omombe’u hağua py’aguapýpe ñembotavy.
11 Ha katu nopenái hikuái iñe’ẽre; ohechágui hikuái ouha peteĩ pu’aka tuicháva reheve.
12 Upéi oñembyaty Alcimo ha Baquides ndive peteĩ aty mbo’ehára leipegua, ojerure hağua hustísia.
13 Umi asidiagua ha’e va’ekue umi primeroite oheka va’ekue chupekuéra py’aguapy.
14 Ha’ekuéra he’i: “Peteĩ saserdóte Aarón ñemoñaregua ou ko ehérsito ndive, ha ndojapomo’ãi ñandéve mba’eve ivaíva”.
15 Upémarõ ha’e oñe’ẽ chupekuéra, py’aguapýpe, ha ohura chupekuéra, he’ívo: “Ndorohupytymo’ãi pe mba’e vai peẽme ni pene irũnguéragui”.
16 Ha'e kuéra ojerovia hese, ha'e kuéra oipe'a chugui kuéra 600 kuimba'e ha peteĩ árape ojuka chupekuéra, he'iháicha ha'e ohai vaekue.
17 Omosẽ hikuái nde marangatu ro'o, ha huguy oñohẽ Jerusalén jerére, ha ndaipóri oñotỹva.
18 Upévare okyhyje ha okyhyje opa tavayguakuéra ári, he'íva: “Ndaipóri añetegua ni tekojoja; omboykégui hikuái pe konvénio ha juramento ojapova’ekue.
19 Upe rire, Baquides oipe'a Jerusaléngui, ha omopu'ã hogapa Bezet-pe, upépe omondo ha ogueraha heta kuimba'e ohejava'ekue chupe, ha ambue tavayguakuérape avei, ha ojuka rire chupekuéra, omombo chupekuéra tuichavévape kuára.
20 Upéi ome’ẽ pe tetã Alcímo pópe, ha oheja chupe peteĩ pu’aka oipytyvõ hağua chupe.
21 Alcimo katu oñorairõ saserdóte guasu rehe.
22 Ha ou hendápe opa umi omoapañuãiva tavayguakuérape, ha’ekuéra ojagarra rire Judá retã ipu’akápe, ojapo heta mba’e vai Israel-pe.
23 Judas ohechávo opa mba’e vai Alcimo ha iñirũnguéra ojapo va’ekue umi isrraelíta apytépe, umi tetã ambuegua ári.
24 Ha’e oho Judea rembe’ýre ijerére, ha ovenga umi opu’ãva’ekuére chugui, ha noñanimái oho jey pe tetãme.
25 Pe ótro ládo, Alcimo ohechávo Judas ha ikompañerokuéra ipu’akaha, ha oikuaávo ndaikatumo’ãiha oaguanta ipu’aka, oho jey pe rréi rendápe ha he’i opa mba’e ivaivévape ikatúva.
26 Upéi pe rréi omondo Nicanor, peteĩva umi prínsipe oñemomba’eguasúva, peteĩ kuimba’e oguerah% ñembohory oporojukáva Israélpe, ohundi hağua pe puévlope.
27 Upémarõ Nicanor oğuahẽ Jerusalénpe hetaiterei mba’e reheve. ha omondo Judas ha ijoyke'y kuéra rendápe ñembotavýpe, he'ívo.
28 Aníkena toiko ñorairõ che ha pene apytépe; Ajúta mbovymi kuimba'e ndive, rohecha haguã py'aguapýpe.
29 Ha’e oğuahẽ Judas rendápe ha ha’ekuéra oñosaluda py’aguapýpe. Ha katu umi enemigokuéra oñembosako'i oipe'a haguã Judas-pe violencia rupive.
30 Judas oikuaa rire, ha'e ouha hendápe ñembotavy reheve, okyhyje eterei chugui ha ndohechasevéima hova.
31 Nicanor ohechávo ojekuaáma hague iñe’ẽrendu, osẽ oñorairõ Judas ndive Caparsalamá ykére.
32 Upépe ojejuka Nicanor ykére 5.000 kuimba’e rupi, ha umi hembýva okañy David siudape.
33 Upe rire Nicanor ojupi sérro Siónpe, ha osẽ pe santuariogui unos kuánto saserdóte ha unos kuánto ansiáno del puévlo osaluda hağua chupe py’aguapýpe ha ohechauka hağua chupe pe sakrifísio ojehapýva oñekuave’ẽva rréipe ĝuarã.
34 Ha’e katu oñembohory hese kuéra, opuka hesekuéra, ojahéi hese kuéra, ha oñe’ẽ orgulloso.
35 Ha ohura ipochývo ha he'i: —Noñeme'ẽiramo che pópe Judas ha ijehérsito, aju jeýramo che rógape, ahapypáta ko óga.
36 Upéi umi saserdóte oike ha oñembo’y pe altár ha pe témplo renondépe, hasẽ ha he’i:

37 Nde, Ñandejára, reiporavo ko óga oñembohéra hag̃ua nde réra, ha ha'e hag̃ua peteĩ óga oñembo'e ha ojejerure hag̃ua ne tavayguakuérape g̃uarã.
38 Peñevenga ko kuimba'e ha ijehérsito rehe, ha toho'a kyse puku rupive, penemandu'áke umi ñe'ẽ vai ojapóvare ha ani peheja osegi.
39 Upémarõ Nicanor osẽ Jerusaléngui ha omoĩ hogakuéra Bethorónpe, ha upépe ojotopa hendive peteĩ ehérsito oúva Siriagui.
40 Judas katu oñemoĩ Adásape tres mil kuimba'e ndive, ha upépe oñembo'e ha he'i:
41 Ñandejára, umi Asiria ruvicha guasu omondova'ekue ojahéirõ guare, ne ánhel osẽ ojuka cien cincuenta mil tapicháપe.
42 Upéicha avei ehundi ko árape ko ehérsito ore renondépe, umi hembýva oikuaa hag̃ua ha'e oñe'ẽ hague ñe'ẽ vai nde santuario rehe, ha ehusga chupe hembiapovaiháicha.
43 Upémarõ pe mes 33hápe Adar, umi ehérsito oñorairõ, péro Nicanor ehérsito oñemondýi, ha ha'e voi ojejuka raẽ pe ñorairõme.
44 Nicanor ehérsito ohechávo ojejuka hague chupe, omombo hikuái hi'árma ha okañy.
45 Upéi omoirũ chupekuéra peteĩ ára pukukue, Adása guive Gazera peve, ombopu hikuái iturónpepe.
46 Upémarõ osẽ hikuái opa táva Judea ijerére ha omboty. upéicha rupi ha'ekuéra, ojere jeývo umi omoirũvare chupekuéra, ojejukapaite kyse puku reheve, ha ni peteĩva ndopytái.
47 Upe rire ojagarra hikuái umi mba'e ojegueru va'ekue, ha umi mba'e ojejopy va'ekue, ha ojuka Nicanor akã ha ipo akatúa, ha'e oipyso va'ekue orgullosoiterei, ha ogueraha chupekuéra ha omosaingo Jerusalén gotyo.
48 Upévare tavayguakuéra ovy'aiterei, ha oñongatu hikuái upe ára peteĩ ára ovy'aitereíva.
49 Ha'ekuéra omanda osegi hag̃ua káda áño ko ára, ha'e hína pe ára 13 Adar.
50 Péicha Judá retã opytu'u sapy'ami.

MOAKÃHA 8 rehegua

1 Ko'ág̃a Judas ohendúma umi rrománogui, ha'ekuéra ha'eha kuimba'e ipu'aka ha ipy'aguasúva, ha mborayhúpe oguerohorýva opa oñembojoajúva hendivekuéra, ha ojaposéva peteĩ ñe'ẽjoaju opa oúva hendivekuéra ndive;
2 Ha ha'ekuéra ha'eha kuimba'e ipy'aguasúva. Oñemombe'u avei chupe ñorairõ ha hembiapo porã ojapova'ekue hikuái Galacia-ygua apytépe, ha mba'éichapa ipu'aka hesekuéra, ha ogueru chupekuéra impuesto guýpe;
3 Ha mba'épa ojapova'ekue hikuái España retãme, ogana haguére umi mína de pláta ha óro oĩva upépe;
4 Ha ipolítika ha ipasiénsia rupi ipu'aka hague hikuái opa pe lugár, jepe mombyry eterei chuguikuéra; ha umi rréi ouvaekue avei hesekuéra yvy paha guive, ombopy'arory peve chupekuéra, ha ome'ẽ peve chupekuéra peteĩ ñehundi tuicháva, upéicha umi hembýva ome'ẽ chupekuéra tributo káda áño.
5 Ha'e kuéra avei, mba'éichapa oñorairõ hikuái Felipe, ha Perseo, rréi Ciudadano, ambue tapicha oñemoĩva hesekuéra ndive ha ipu'aka hesekuéra.
6 Mba'éichapa avei Antíoco pe rréi guasu Asia-gua, ou va'ekue hesekuéra ñorairõme, oguerekóva cien veinte elefánte, kavaju arigua, kárro ha ehérsito tuichaitereíva reheve, oñemondýi hesekuéra;
7 Ha mba'éichapa ogueraha hikuái chupe oikovéva, ha ojapo konvénio ha'e ha umi oisãmbyhýva hapykuéri ohepyme'ẽtaha peteĩ tributo tuicháva, ha ome'ẽtaha rehen, ha umi oñekonvenívare.
8 India retã, Media, Lidia ha umi tetã iporãvéva oipe'a chugui ha ome'ẽ rréi Eumenes-pe.
9 Hi'arive mba'éichapa umi griégo odesidi ou ha ohundi chupekuéra;
10 Ha ha'ekuéra, oikuaávo upéva omondo hesekuéra peteĩ kapitán, ha oñorairõ hendivekuéra ojuka heta chupekuéra, ha ogueraha prisionéroramo hembireko ha ita'yrakuérape, ha omonda chupekuéra, ha ojagarra ijyvykuéra, ha oity imbaretekuéra ojoko, ha ogueru chupekuéra hembiguái ramo ko'ág̃a peve.
11 Oje'e chupe avei, mba'éichapa ohundi ha ogueru hikuái ipoguýpe opa ambue rréino ha ísla oñemoĩva'ekue hesekuéra;
12 Iñangirũnguéra ndive ha umi ojeroviáva hesekuéra ndive osegi oñomoirũ, ha ipu'aka umi rréino mombyry ha hi'ag̃uívare, upéicha rupi opa ohendúva héra okyhyje chuguikuéra.
13 Avei, mávape oipytyvõse hikuái peteĩ rréinope, umi oisãmbyhy; ha mávapepa oipota jey hikuái, odesplaza hikuái: ipaháпe, tuicha oñembotuicha hague chupekuéra.
14 Opa ko'ã mba'ére ni peteĩva ndoiporúi koróna térã ijao púrpura, oñemomba'eguasu haguã.
15 Ha'ekuéra ojapo va'ekue peteĩ óga senádope g̃uarã, upépe káda día oguapyhápe trescientos veinte kuimba'e konséhope, ha oporandu meme umi hénte reheháрe, ikatu hag̃uáicha oĩ porã hikuái.
16 Ha omoĩha hikuái igoviérno peteĩ kuimba'épe káda áño, oisãmbyhýva opa hetãme, ha opavave iñe'ẽrenduha upe peteĩme, ha ndaiporiha envidia ni emulación ijapytepekuéra.
17 Ohesa'ỹijóvo ko'ã mba'e, Judas oiporavo Eupólomo, Juan ra'y, Acós ra'y, ha Jasón, Eleazar ra'y, ha omondo chupekuéra Rómape, ojapo hag̃ua hendivekuéra peteĩ aty oñomoirũ ha oñomoirũ hag̃ua hendivekuéra.
18 Ha ojerure hag̃ua chupekuéra oipe'a hag̃ua chuguikuéra pe júgo; ohechágui hikuái griego-kuéra rréino ombohasa asyha Israel-pe tembiguáiramo.
19 Upémarõ oho hikuái Rómape, peteĩ jeguata tuichaitereíva, ha oike senado-pe, upépe oñe'ẽ ha he'i hikuái.
20 Judas Macabeo, iñermanokuéra ndive, ha umi judío retãygua, oremondo pene rendápe, rojapo haguã peteĩ confederación ha py'aguapýpe penendive, ha roñeanota haguã pene confederado ha angirũnguéra ndive.
21 Upévare upe mba'e ombovy'aiterei umi rrománope.
22 Ha kóva ha'e pe kuatiañe'ẽ kópia, pe senado ohai jey va'ekue tablo de bronce-pe, ha omondo Jerusalénpe, ikatu hag̃uáicha upépe oreko hikuái peteĩ mandu'a py'aguapy ha konfederación rehegua.
23 Tosẽ porã umi rrománo ha umi hudíope, yguasu ha yvy rupi opa ára g̃uarã.
24 Oimérõ raẽ ñorairõ umi rrománo térã peteĩva umi ikonfederado ndive opa igoviérnope.
25 Umi judío retãygua oipytyvõta chupe kuéra, ára ojeporavoháicha, ipy'aite guive.
26 Ni nome'ẽmo'ãi mba'eve umi oñorairõvape hesekuéra, térã noipytyvõmo'ãi chupekuéra tembi'u, árma, viru térã

várko reheve, ha'ete va'ekue iporãha umi rrománope; ha katu oñongatúta hikuái ikonvéniokuéra ogueraha'ỹre mba'eve upévare.
27 Upéicha avei, oúramo ñorairõ raẽ umi hudío retãme, umi rrománo oipytyvõta chupekuéra ipy'aite guive, pe tiémpo oñeme'ẽháicha chupekuéra.
28 Noñeme'ẽmo'ãi avei tembi'u umi opartisipávape hesekuéra, ni árma, ni pláta, ni várko, ha'ete va'ekue iporãháicha umi rrománope. ha katu oñongatúta hikuái konvéniokuéra, ha upéva ñembotavy'ỹre.
29 Ko'ã artíkulo he'iháicha umi rrománo ojapo peteĩ kompromíso umi hudío puévlondi.
30 Ha katu ko'águi rire peteĩ térã ambue oimo'ãramo oñembyatytaha omoĩve térã omboguejy hağua oimeraẽ mba'e, ikatu ojapo ha'ekuéra oipotaháicha, ha oimeraẽ mba'e ombojoapýtava térã oipe'átava oñemoañeteva'erã.
31 Ha umi mba'e vai ojapóvare Demetrio umi hudíore, roskrivi chupe: "¿Mba'ére piko rembohasy ne júgo ore amigokuéra ári ha remoirũ umi hudíope?".
32 Upévare, ha'ekuéra oñe'ẽvýramo nderehe, rojapóta chupekuéra hustísia, ha roñorairõta nendive yguasu ha yvy rupi.

MOAKÃHA 9 rehegua

1 Avei, Demetrio ohendúvo ojejuka hague Nicanor ha ijehérsito ñorairõhápe, omondo mokõiha jey Baquides ha Alcimo-pe Judea retãme, ha hendivekuéra ijehérsito imbaretevéva.
2 Oho hikuái tape ohóva Galgala gotyo, ha omoĩ hogakuéra Masalot renondépe, oĩva Arbela-pe, ha ogana rire hikuái, ojuka hikuái heta tapichápe.
3 Pe primer mes cien cincuenta y dos áñope, opyta hikuái Jerusalén renondépe.
4 Upégui osẽ hikuái ha oho Bereape, 20.000 soldádo yvýre ha 2.000 kavaju arigua ndive.
5 Judas omopu'ãma hogapa Eleasápe, ha hendive 3.000 kuimba'e ojeporavóva.
6 Ha'ekuéra ohechávo pe ótro ehérsito atyguasúpe ha okyhyjeterei; upérõ heta oñembohasa pe ehérsito apytégui, ndoikovéima chupekuéra ochocientos kuimba'e añónte.
7 Judas ohechávo ijehérsito oñemomombyryha ha pe ñorairõ ojahogaha hese, ojepy'apyeterei ha oñeñandu vaieterei, ndoguerekóigui tiémpo ombyaty hağua chupekuéra.
8 Upevére umi hembývape he'i: "Ñapu'ã ha jajupi ñane enemigokuéra kóntrape, ikatúramo ñañorairõ hendivekuéra".
9 Ha'e kuéra katu omboyke chupe ha he'i: —Araka'eve ndaikatumo'ãi, jasalva porãve ko'ágã ñande rekove, ha ko'águi rire jajevýta ñane ryvy kuéra ndive ha ñañorairõ hendive kuéra.
10 Upémarõ Judas he'i: —Ñandejára ani ajapo ko mba'e ha akañy chuguikuéra.
11 Upémarõ Baquides ehérsito osẽ hogakuéragui ha oñembo'y henondépe, kavaju ariguakuéra oñemboja'o mokõi ehérsitope, ha umi oporojukáva ha umi arquero oho pe ehérsito renondépe ha umi ohóva tenonde gotyo, opavave kuimba'e ipu'akapáva.
12 Baquides katu oĩ ipepo akatúape, ha pe ehérsito oñemboja umi mokõi hendápe ha ombopu ituruméta.
13 Ha'ekuéra Judas ykéregua ombopu avei itrumpéta, ha pe yvy oryrýi umi ehérsito ryapu, ha pe ñorairõ osegi pyhareve guive pyhare peve.
14 Judas ohechakuaávo Baquides ha ijehérsito imbareteha oĩha derécha gotyo, ogueraha hendive entéro umi kuimba'e ipy'ahatãvape.
15 Ha'e ombotavy pe ipepo akatúape, ha omuña chupekuéra yvyty Azoto peve.
16 Péro umi ipepo akatúapegua ohechávo ipy'ahatãha, hapykuéguio osegi Judas ha umi oĩvape hendive.
17 Upémarõ oiko peteĩ ñorairõ vai, upéicha rupi heta ojejuka mokõive hendápe.
18 Judas avei ojejuka, ha umi hembýva okañy.
19 Upémarõ Jonatán ha Simón ojagarra iñermáno Judaspe ha oñotỹ chupe ituakuéra ypykue sepultúrape, oĩva Modínpe.
20 Ha'e kuéra ojahe'o hese, ha opa Israel ojahe'o heta hese, ha heta ára oñembyasy he'ívo.
21 Mba'eichaitépa ho'a pe kuimba'e ipy'aguasúva, osalva va'ekue Israélpe!
22 Umi ambue mba'e oñe'ẽva Judas ha ñorairõ rehe, umi mba'e porã ha'e ojapova'ekue ha tuicha mba'éva rehe, noñemoĩri kuatiáre.
23 Ko'ãğa Judas omano rire umi iñañáva oñepyrũ oipyso iñakã opa Israel retãme, ha opu'ã opa umi mba'e vai ojapóva.
24 Upe árape avei oiko peteĩ ñembyahýi tuichaitereíva, upévare pe tetã opu'ã ha oho hendivekuéra.
25 Upéi Baquides oiporavo umi kuimba'e iñañávape, ha omoĩ chuguikuéra tetã ruvicha.
26 Ha'e kuéra oporandu ha oheka Judas angirũnguérape, ha ogueraha chupekuéra Baquides rendápe, ha'e ovenga hese kuéra ha oipuru vai chupekuéra.
27 Upeichaite oiko peteĩ jehasa asy guasu Israel-pe, ndaha'éi upeichagua jehasa asy ndojehechái guive peteĩ proféta ijapytepekuéra.
28 Upévare oñembyatypaite Judas amigokuéra ha he'i Jonatánpe:
29 Ne ermáno Judas omano guive, ndoroguerekói avave ha'eichagua osẽtava ore enemigokuérare, ha Baquides rehe, ha umi ore retãygua ndive, ore enemígo.
30 Ko'ãğa roiporavo ko árape ha'e hağua ore prínsipe ha ore ruvicha hendaguépe, ikatu hağuáicha reñorairõ ore ñorairõkuéra.
31 Upe tiémpope Jonatán ojagarra pe goviérno, ha opu'ã iñermáno Judas rendaguépe.
32 Ha katu Baquides oikuaávo upéva, oheka ojuka haguã chupe
33 Upémarõ Jonatán ha iñermáno Simón ha entéro umi oĩva hendive, okañy Teko desiértope ha omoĩ hogakuéra pe y Asfar y rembe'ýpe.
34 Baquides oikuaávo upéva, oguahẽ Jordánpe opa ijehérsito ndive pytu'uha árape.
35 Jonatán omondo kuri iñermáno Juanpe, ha'éva pe puévlo ruvicha, oñembo'e hağua iñamigokuéra nabatítape, oheja hağua hendivekuéra ikarréta, ha upéva hetaiterei.
36 Jambrí ñemoñare katu osẽ Medabágui ha ojagarra Juan ha opa mba'e orekóva, ha oho hendive.
37 Upe rire ou Jonatán ha iñermáno Simónpe, Jambrí ra'ykuéra omenda porãha, ha ogueruha hína pe nóviape Nadabatágui peteĩ rréi tuichávape, ha'eha peteĩva umi prínsipe guasu Canaangua rajy.

38 Upémarõ ha'ekuéra imandu'a iñermáno Juan rehe, ha oho okañy pe montáña guýpe.
39 Upépe ohupi hikuái hesa, ha omaña, ha, péina ápe, oĩha heta sarambi ha karro guasu, ha osẽ pe nóvio, iñamigo ha ijoyke'y kuéra ndive, ohuguahẽ haguã chupekuéra mbaraka, músika ha heta árma reheve.
40 Upémarõ Jonatán ha iñirũnguéra opu'ã hesekuéra pe lugár oñapytĩ haguégui, ha ojuka chupekuéra upéicha, heta ho'a omanóva, ha umi hembýva okañy pe montáñape ha ojagarrapaite umi mba'e ojegueraha va'ekue chuguikuéra.
41 Péicha pe matrimónio oñekonverti ñembyasýpe, ha pe purahéi ryapu orekóva hikuái ñembyasýpe.
42 Upémarõ ovengapa rire hikuái iñermáno ruguy, ojere jey hikuái pe pantano Jordán gotyo.
43 Baquides ohendúvo ko mba'e, pytu'uha árape ou Jordán rembe'ýpe tuicha poder reheve.
44 Upémarõ Jonatán he'i ikompañérope: "Jajupi ko'ãga ha ñañorairõ ñande rekove reheháppe, ko'ãga ndopytái ñanendive yma guaréicha.
45 Pórke, péina ápe, pe ñorairõ oĩ ore renondépe ha ore rapykuéri, ha pe y Jordán ko'ãga ha ambuépe, pe pantano avei ha ka'aguy, ni ndaipóri moõpa jajevy hagua.
46 Upévare pesapukái ko'ãga yvágape, peñemosãso hagua pene enemigokuéra pógui.
47 Upe rire oñorairõ hikuái, Jonatán oipyso ipo oinupã hagua Baquides-pe, péro ha'e ojere chugui.
48 Upémarõ Jonatán ha iñirũnguéra otyryry Jordánpe ha opyrũ pe ótro orilla peve.
49 Upe árape ojejuka Baquides ykére 1.000 kuimba'e rupi.
50 Upe rire Baquides ohojey Jerusalénpe ha omyatyrõ umi siuda imbaretéva Judéape. pe fuerte oĩva Jerico-pe, ha Emaús, Bet-horón, Betel, ha Tamnata, Faratón ha Tafón, ko'ãva omombarete muro yvate, okẽ ha barras reheve.
51 Umíva apytépe omoĩ peteĩ guárnino, ikatu haguáicha ojapo ivaíva Israélpe.
52 Ha'e omombarete avei pe siuda Betsura, Gazera, ha pe tórre, ha omoĩ ipype ehérsito ha ome'ẽ hagua hi'upy.
53 Upéi, ogueraha rehen ramo umi kuimba'e ruvicha ra'ykuérape oĩva tetãme, ha omoinge chupekuéra Jerusalén tórrepe oñeñongatu haguã.
54 Hi'arive áño cien cincuenta y tres-pe, pe segundo méspe, Alcimo omanda ojeity hagua pe murálla oĩva pe korapy hyepypegua oĩva pe santuáriope; ha'e oity avei umi proféta rembiapokue
55 Ha oñepyrũvo oguejy, upérõ jepe ojejopy Alcimo-pe, ha ojejoko hembiapo, ojejokógui ijuru, ha ojejagarra chupe parálisis-gui, ha ndaikatuvéima oñe'ẽ mba'eve, ni ome'ẽ órden oñe'ẽva hese hóga.
56 Upe jave Alcimo omano tuicha jehasa asy reheve.
57 Baquides ohechávo Alcimo omanóma hague, oho jey rréi rendápe, ha upéi Judea retã opytu'u 2 áño pukukue.
58 Upémarõ opavave kuimba'e iñañáva ojapo peteĩ aty guasúpe, ha he'i: —Jonatán ha iñirũnguéra oĩ py'aguapýpe, ha noñatendéi.
59 Upémarõ oho hikuái oñemongeta hendive.
60 Upéi ou ha ou heta ehérsito reheve, ha omondo kuatiañe'ẽ ñemiháme umi iñirũnguérape Judéape, ogueraha hagua Jonatánpe ha umi oĩvape hendive.
61 Upévare ojagarra hikuái umi kuimba'e tetãygua, upe mba'e vai apohare, cincuenta persóna rupi, ha ojuka chupekuéra.
62 Upe rire Jonatán, Simón ha umi oĩva hendive, ogueraha chupekuéra Betbasípe, opytáva desiértope, ha omyatyrõ umi mba'e oñembyaíva ha omombarete.
63 Baquides oikuaávo upéva, ombyaty opa ijehérsito ha omondo marandu Judeagua.
64 Upéi oho ha omongora Betbasi. ha oñorairõ hikuái hendive peteĩ tiémpo pukukue ha ojapo motor ñorairõrã.
65 Jonatán katu oheja iñermáno Simónpe pe siudápe, ha oho ha'e voi okahare, ha osẽ peteĩ número reheve.
66 Ha oinupã Odonarques ha ijoyke'ykuérape, ha Fasirón ra'ykuérape hogapýpe.
67 Oñepyrũvo oinupã chupe kuéra ha ojupi ijehérsito ndive, Simón ha iñirũnguéra osẽ pe siudágui ha ohapypa umi ñorairõhára motor.
68 Ha oñorairõ Baquides ndive, ha'e kuéra ombopy'arory, ha ombohasa asy chupe hikuái.
69 Upévare ipochyeterei umi kuimba'e aña ome'ẽvare chupe konsého ou hagua upe tetãme, ojuka rupi heta chupekuéra, ha oipota ohojey hetãme.
70 Jonatán oikuaávo upéva, omondo hendápe embajador-kuéra, ipahaite peve oñemoĩ porã hendive ha oipe'a hagua chupekuéra umi prisionérope.
71 Upe mba'e ha'e oasepta, ha ojapo ojerureháicha, ha ohura chupe araka'eve ndojapomo'ãiha chupe mba'eve ivaíva hekove pukukue aja.
72 Upémarõ ha'e omoĩjeývo chupe umi prisionéro oguenohẽva'ekue yma Judea retãgui, ohojey ha oho hetãme, ha ndouvéima ijyvy rembe'ýpe.
73 Péicha pe kyse puku opyta Israel-gui, Jonatán katu oiko Macmas-pe ha oñepyrũ oisãmbyhy tetãyguakuérape. ha ohundi Israel-gui umi kuimba'e iñañávape.

MOAKÃHA 10 rehegua

1 Áño cien sesenta-pe Alejandro, Antíoco ra'y hérava Epifanes, ojupi ha ojagarra Tolomeo-pe.
2 Upémarõ rréi Demetrio ohendúvo upéva, ombyaty peteĩ ehérsito tuichaitereíva ha osẽ oñorairõ hagua hendive.
3 Demetrio omondo kuatiañe'ẽ Jonatánpe mborayhúpe, ha'e omomba'eguasúvo chupe.
4 Ha'e he'i: "Ñamoingo porã raẽ hendive, ha'e oñemoĩ mboyve Alejandro ndive.
5 Ndaupeichairamo hae imanduta opa mbae vai jajapovaekue hese, ha ijoykekura ha itavayguakura rehe.
6 Upévare ome'ẽ chupe autorida ombyaty hagua peteĩ ehérsito ha ome'ẽ hagua árma oipytyvõ hagua chupe ñorairõme.
7 Upémarõ Jonatán oguahẽ Jerusalénpe ha olee umi kuatiañe'ẽ entéro umi hénte ha umi oĩvape pe tórrepe.
8 Ha'ekuéra okyhyjeterei ohendúvo pe rréi ome'ẽha chupe autorida ombyaty hagua peteĩ ehérsito.
9 Upémarõ umi tórrepegua ome'ẽ Jonatánpe umi rehen, ha ha'e ome'ẽ chupekuéra ituvakuérape.
10 Péicha, Jonatán opyta Jerusalénpe, ha oñepyrũ omopu'ã ha omyatyrõ pe siuda.
11 Ha omanda umi mba'apoharakuérape omopu'ã hagua umi murálla ha pe yvyty Sión ha ijerére ita cuadrada reheve oñemombarete hagua; ha ojapo hikuái upéicha.
12 Upéi umi extranhéro oĩva umi fortaleza Baquides omopu'ã va'ekuépe, okañy.
13 Upémarõ káda uno oheja henda ha oho hetãme.
14 Betsura-pe añoite oĩ umi oheja va'ekue pe léi ha umi mandamiénto, ha upépe opyta hikuái okañy hagua.

15 Upe rire rréi Alejandro ohendúvo mba’e promésa omondova’ekue Demetrio Jonatánpe.
16 Ha'e he'i: —Jajuhúta piko ambue kuimba'e peichagua? ko'ágã upévare jajapóta chugui ñane angirũ ha confederado.
17 Upéva ári ohai peteĩ kuatiañe’ẽ ha omondo chupe, ko’ã ñe’ẽ he’iháicha.
18 Rréi Alejandro omomaitei iñermáno Jonatánpe.
19 Rohendu ndehegui, nde ha’eha peteĩ kuimba’e tuicha ipu’akapáva, ha rejotopáma ha’e hagua ore irũ.
20 Upévare ko’ága ko árape ro’ordena ha’e hagua ne retã sacerdote guasu, ha nerehe rréi angirũ; (ha upéva reheve omondo chupe peteĩ ao morotĩ ha peteĩ koróna de óro:) ha ojerure ndéve rejagarra hagua ore parte, ha reñongatu hagua angirũ orendive.
21 Upémarõ pe séptimo mes del áño 160, pe fiésta de umi tavernákulope, Jonatán omonde pe ao sagrádo ha ombyaty ehérsito ha ome’ẽ heta árma.
22 Demetrio ohendúvo upéva, ombyasyeterei ha he'i.
23 Mba'e piko rojapo, Alejandro orejoko haguére roñomoirũ haguã judío kuéra ndive imbarete haguã?
24 Ahaíta avei chupekuéra ñe’ẽ omokyre’ỹva, ha aprometéta chupekuéra dignidad ha don, ikatu haguáicha areko ipytyvõ.
25 Upémarõ Jesús omondo chupe kuéra ko'ã mba'e: Mburuvicha guasu Demetrio omomaitei umi judío retãyguakuérape.
26 Peñongatúgui konvénio orendive, ha pesegi ore angirũme, napejoajúi ore enemigokuéra ndive, rohendu ko’ã mba’e ha rovy’a.
27 Upévare ko’ága pesegi gueteri pejerovia orendive, ha romyengovia porãta peẽme umi mba’e pejapova’ekuére ore rehehápe.
28 Ha ome'ẽta peẽme heta inmunidad, ha ome'ẽta peẽme jopói.
29 Ha ko’ága pomosãso, ha pende rehehápe amosãso opa judíope, umi impuésto, pe juky jepokuaagui, ha umi impuésto de korónagui.
30 Ha pe che mba’évagui ahupyty hagua peteĩ tercera parte térã pe semilla, ha yvyramáta hi’a mbyte, amosãso ko ára guive, ani hagua ojegueraha chupekuéra Judea retãgui, ni mbohapy mburuvicha oñembojoapýva hese Samaria ha Galilea retãgui, ko ára guive opa ára g̃uarã.
31 Jerusalén toĩ sagrádo ha toiko sãsõme, umi ijyvy rembe'ýpe, taha'e diezmo guive ha tome'ẽ tributo.
32 Ha pe tórre oĩva Jerusalénpe katu, ame’ẽ autorida hi’ári, ha ame’ẽ pe sumo saserdótepe, ikatu haguáicha omoĩ ipype umi kuimba’e ha’e oiporavóva oñangareko hagua hese.
33 Hi’arive amosãso káda hudíope, ojegueraha va’ekue prisionéroramo Judea retãgui, oimeraẽ pártepe che rréinope, ha aipota enterove che mburuvichakuéra ome’ẽ hymba hymbakuérape jepe.
34 Hi’arive aipota opa arete, ha pytu’uha, ha jasy pyahu, ha ára solemne, ha mbohapy ára arete mboyve, ha mbohapy ára arete rire ha’e opa mba’e inmunidad ha sãso opa judío che reino-peguápe g̃uarã.
35 Avei avave ndoguerekomo’ãi autorida ojahe’o térã omoñeñandu vai hagua ni peteĩvape oimeraẽ mba’épe.
36 Aipotave, toñeinskrivi pe rréi ehérsito apytépe treinta mil kuimba’e rupi umi hudíogui, oñeme’ẽtava chupekuéra pago, opa rréi ehérsito mba’évaicha.
37 Ha umíva apytégui oĩta oñemoĩva rréi imbaretépe, umíva apytégui oĩta avei oñemoĩva rréino mba’e rehe, ha’ekuéra ojerovia hesekuéra léi tee, jepe rréi omanda haguéicha Judea retãme.
38 Ha umi mbohapy goviérno oñembojoapýva Judéape Samaria retãgui, toñemoirũ Judea ndive, ikatu haguáicha oje’e chupekuéra oĩha peteĩ poguýpe, ni iñe’ẽrendu hagua ótro autorida ndaha’éiva pe saserdóte guasu.
39 Tolomeo ha pe yvy oĩva hese, ame’ẽ jopóiramo jepe pe santuário oĩvape Jerusalénpe, umi mba’e oñekotevẽva ojejapo hagua pe santuário.
40 Avei ame’ẽ káda áño 15.000 grámo de pláta pe rréi kuéntagui umi lugár oĩvagui.
41 Ha opa umi ofisiál ndohepyme’ẽiva’ekue yma guaréicha, ko’ága guive oñeme’ẽta pe témplo rembiaporãme.
42 Ha upéva ykére, umi 5 mil grámo de pláta, oipe’a va’ekue hikuái umi kuéntagui témplope, áño ha áño, umi mba’e ojepoi va’erã umi saserdóte oservívare.
43 Ha taha’e ha’éva okañýva témplope Jerusalénpe, térã oĩva ko’ápe libertad ryepýpe, odevéva rréipe, térã oimeraẽ mba’ére, toĩ sãso, ha opa mba’e oguerekóva che reino-pe.
44 Oñemopu’ã ha oñemyatyrõ hagua umi mba’e ojejapóva pe Santuáriope oñeme’ẽta pe rréi kuentakuéragui.
45 Heẽ, ha Jerusalén murokuéra ñemopu’ãrã, ha ijerére oñemombarete hagua, oñeme’ẽta gastokuéra rréi kuéntagui, avei oñemopu’ã hagua umi murálla Judea-pe.
46 Ko’ága Jonatán ha tavayguakuéra ohendúvo ko’ã ñe’ẽ, nome’ẽi chupekuéra crédito, ni ndorresivíri chupekuéra, imandu’águi hikuái pe mba’evai guasu ojapova’ekuére Israel-pe; ha’e ombohasa asyeterei haguére chupekuéra.
47 Péro Alejandro ndive ovy’aiterei hikuái, pórke ha’e hína pe primeroite ojerure asy chupekuéra py’aguapy añete, ha ha’ekuéra ojogueraha meme hendivekuéra.
48 Upéi ombyaty rréi Alejandro heta ehérsito ha oñemoĩ Demetrio kóntrape.
49 Umi mokõi rréi oñorairõ rire, Demetrio ehérsito okañy, Alejandro katu oho hapykuéri ha ipu'aka hesekuéra.
50 Ha’e oñorairõ ivaieterei kuarahy oike peve, ha upe árape ojejuka Demetrio.
51 Upe rire Alejandro omondo embajador-kuéra Egipto ruvicha Tolémeo rendápe ha omombe'u ko'ã mba'e:
52 Aju jeýgui che retãme, ha añemoĩ che ypykue apyka guasúpe, ha ahupyty pe mburuvicha guasu, ha aity Demetrio-pe, ha arrekupera jey ore retã.
53 Che añemoĩ rire ñorairõme hendive, ha’e ha ijehérsito oñemondýi ore rendápe ha roguapy itrónope Rréinope.
54 Ko'ágã jajapo peteĩ ñe'ẽme'ẽ oñondivepa, ha ñame'ẽ chéve ne membykuña hembirekorã.
55 Upémarõ pe rréi Toloméo ombohovái: “Tovy’a pe ára reju jey haguépe nde tuakuéra ypykue retãme ha reime haguépe itrónope.
56 Ha ko’ága ajapóta nderehe, rehai haguéicha: chejotopa upévare Tolomeope, rohecha hagua ojupe; amendátagui nderehe che membykuñáre ne rembipotaháicha.
57 Upémarõ Toleméo osẽ Egíptogui itajýra Cleopatra ndive, ha og̃uahẽ hikuái Tolomeope cien 62 áño aja.
58 Mburuvicha Alejandro ojotopaháp e chupe, ome'ẽ chupe itajýra Cleopatra, ha ogueromandu'a imensáhe Tolomeo-pe tuicha ñemomba'eguasúpe, mburuvicha guasu rekoháicha.
59 Upérõ rréi Alejandro oskrivi Jonatánpe, ou hagua ojotopa hendive.
60 Upémarõ ha’e oho ñemomba’eguasúpe Tolomeope, ha upépe ojotopa umi mokõi rréi ndive, ha ome’ẽ chupekuéra

ha iñangirũnguérape pláta ha óro, ha heta rregálo, ha oguerohory chupekuéra.
61 Upe tiémpope oĩ umi kuimba'e israelíta iñañáva, oñembyaty hese oakusa hağua chupe, péro pe rréi nohendúi chupekuéra.
62 Heẽ hetave upévagui, pe rréi omanda oipe'a hağua ijao, ha omonde hağua chupe ao púrpura, ha ojapo hikuái upéicha.
63 Upéi oguapy chupe ha'eño ha he'i mburuvichakuérape: —Tapeho hendive pe táva mbytépe ha pemombe'u ani haguã avave oñe'ẽ vai hese mba'eveichagua mba'ére, ha avave nomoñeñandu vaíri chupe mba'eveichagua mba'ére .
64 Umi oakusáva chupe ohechávo oñemomba'eguasuha chupe pe proklamasión he'iháicha, ha oñemondeha ao púrpura, okañy hikuái.
65 Upémarõ pe rréi omomba'eguasu chupe, ha oskrivi chupe iñamigokuéra prinsipál apytépe, ha ojapo chugui peteĩ mburuvicha ha opartisipáva igoviérnope.
66 Upe rire Jonatán oho jey Jerusalénpe py'aguapýpe ha vy'ápe.
67 Avei pe; 175 áño Demetrio, Demetrio ra'y, ou Cretagui, ha oike ituvakuéra ypykue retãme.
68 Mburuvicha Alejandro ohendúvo omombe'u, ombyasy ha ohojey Antioquíape.
69 Upémarõ Demetrio omoĩ Apolonio-pe, Celosíria sãmbyhyhára, ha'e ombyaty heta ehérsito ha oñemoĩ Jamniape, ha omondo saserdóte guasu Jonatán rendápe ha he'i:
70 Nde añoite reñemopu'ã ore rehe, ha che añembohory nde rehe ha añembohory, ha mba'ére piko reñemomba'eguasu nde pokatu ore rehe yvytykuérape?
71 Ko'ágã, rejerovia ramo ne mbarete rehe, eguejy ore rendápe pe ñu ñúme, ha upépe roñeha'ã oñondivepa pe mba'e, che ndive oĩgui umi táva pu'aka.
72 Eporandu ha eaprende mávapa che, ha umi hembýva ojagarráva ore parte, ha he'íta ndéve nde py ndaikatuiha okañy ijyvy teépe.
73 Upévare ko'ága ndaikatumo'ãi repyta umi kavaju arigua ha tuichaitereíva pu'aka pe llanura-pe, ndaipóriháp e ita ni pedernal, ni tenda rekañy hağua.
74 Upémarõ Jonatán ohendúvo ko'ã mba'e Apolonio he'i va'ekue, ha oiporavo diez mil kuimba'épe osẽ Jerusaléngui, ha upépe iñermáno Simón ojotopa chupe oipytyvõ hağua chupe.
75 Ha'e omopu'ã hoga Jope rovái. umi Jopegua omboty chupe upe távagui, Apolonio oguerekógui peteĩ guarnición upépe.
76 Upémarõ Jonatán omongora pe táva, ha okyhyjégui umi távapegua oheja chupe oike.
77 Apolonio ohendúvo upéva, ogueraha tres mil kavaju arigua, hetaiterei kavaju arigua ndive, ha oho Azoto-pe peteĩ oviahávaicha, ha upéva reheve oguenohẽ chupe llanura-pe. oguerekógui hetaiterei kavaju arigua, hesekuéra ojerovia.
78 Upéi Jonatán oho hapykuéri Azoto peve, upépe umi ehérsito oñorairõ.
79 Ko'ágã Apolonio oheja mil kavaju arigua emboscada-pe.
80 Ha Jonatán oikuaa oĩha peteĩ emboscada hapykuéri; ha'ekuéra ojerégui ijehérsitope, ha oity dardo umi tavayguakuérape, ko'ẽ guive ka'aru peve.
81 Pe puévlo katu opyta Jonatán he'i haguéicha chupekuéra, ha upéicha umi enemigo kavaju ikane'õma.
82 Upémarõ Simón oguenohẽ ijehérsito, ha omoĩ chupekuéra umi kavaju arigua yvýre, (umi kavaju arigua ipukúvagui) ha okañy.
83 Umi kavaju arigua oñemosarambívo ñúme, okañy Azoto-pe, ha oike Bet-dagón-pe, ha'éva ta'ãnga tupão, ojejoko haguã.
84 Jonatán katu omyendy tata Azoto ha umi táva oĩva ijerére, ha oipe'a umi mba'e ojegueru vaekue chuguikuéra. Ha Dagón tupao, umi okañýva ndive, ohapy tata reheve.
85 Péicha ojehapy ha ojejuka kyse puku reheve haimete ocho mil kuimba'e.
86 Upégui Jonatán oipe'a ijehérsito, ha oñemoĩ Ascalón kóntrape, upépe osẽ umi kuimba'e upe siudápegua ha ohuğuaitĩ chupe.
87 Upe rire, Jonatán ha ijehérsito oho jey Jerusalénpe, ha oguenohẽ mba'eve.
88 Rréi Alejandro ohendúvo ko'ã mba'e, omomba'eve Jonatánpe.
89 Ha omondo chupe peteĩ ryru óro, oñeme'ẽtaháicha umi rréi ruguygui.

MOAKÃHA 11 rehegua

1 Egipto ruvicha guasu ombyaty peteĩ ehérsito tuicháva, yvyku'i opytáva yguasu rembe'ýpe, ha heta várko, ha oho ñembotavy rupi ojagarra hağua Alejandro rréino ha ombojoaju imba'éva ndive.
2 Upémarõ Jesús oho Espáñape py'aguapýpe, umi táva pegua ojeabri chupe ha ojotopa chupe.
3 Toleméo oikévo umi siudápe, káda uno omoĩ peteĩ guarnisión de soldádo oñangareko hağua hese.
4 Oğuahẽvo Azoto-pe, ohechauka chupe hikuái Dagón tupao ojehapyva'ekue, ha Azoto ha ijykére oñehundíva, ha umi te'ongue oñemombo va'ekue ha umi ohapyva'ekue ñorairõme. ojapógui hikuái montón chuguikuéra pe tape ha'e ohasataha rupi.
5 Omombe'u avei hikuái mburuvicha guasúpe Jonatán ojapo vaekue, ha'e ojahéi haguã chupe.
6 Upéi Jonatán ojotopa pe rréipe tuicha mba'épe Jopepe, ha upépe oñosaluda ha opyta hikuái.
7 Upe rire Jonatán oho rire pe rréi ndive pe rrío hérava Eleuterope, oho jey Jerusalénpe.
8 Upémarõ rréi Toleméo ogovernávo umi siuda oĩva yguasu rembe'ýpe, Seleucia peve, pe mar rembe'ýpe, oimo'ã umi konsého vai Alejandro kóntrape.
9 Upémarõ omondo embajadór rréi Demetrio rendápe ha he'i: "Eju jajapo peteĩ ñe'ẽme ore apytépe, ha ame'ẽta ndéve che rajy Alejandro orekóvape, ha regovernáta nde ru rréinope.
10 Añearrepentígui ame'ẽ haguére chupe che rajy, ha'e chejukase haguére.
11 Péicha ha'e ojahéi hese, oipotaitereígui irréino.
12 Upévare oipe'a chugui itajýra ha ome'ẽ Demetrio-pe, ha oheja Alejandro-pe, ojekuaa porã ha'ekuéra ndaija'éiha.
13 Upéi Toleméo oike Antioquíape, ha upépe omoĩ mokõi koróna iñakã ári, Asia ha Egipto koróna.
14 Upe tiémpope rréi Alejandro oĩ Ciliciape, pórke umi oikóva umi lugárpe opu'ã chugui.
15 Alejandro ohendúvo upéva, ou oñorairõ hendive, ha rréi Toleméo oguenohẽ ijehérsito, ojotopa chupe peteĩ podér ipoderósova reheve ha okañy chupe.
16 Upémarõ Alejandro odipara Árabiape oñedefende hağua. Mburuvicha guasu Tolomeo katu oñembotuicha.

17 Zabdiel pe árabe oipe'a Alejandro akã ha omondo Toleméope.
18 Rréi Toloméo omano avei pe tercer día upe rire, ha umi oĩva umi lugár imbaretévape ojejuka ojupe.
19 Péicha rupi Demetrio ogoverna cien 67 áñope.
20 Upe tiémpope Jonatán ombyaty umi oĩva Judéape ojagarra hag̃ua pe tórre oĩva Jerusalénpe.
21 Upéi ou umi hénte iñañáva, ndocha'éiva ipuévlope, oho pe rréi rendápe ha omombe'u chupe Jonatán omongora hague pe tórre.
22 Ohendúvo upéva, ipochy, ha pya'e voi oipe'a, og̃uahẽ Tolomeo rendápe ha oskrivi Jonatánpe ani hag̃ua omongora pe tórre, síno ou ha oñe'ẽ hendive Tolomeope pya'eterei.
23 Upevére Jonatán ohendúvo upéva, he'i omongora haguã gueteri, ha oiporavo unos kuánto anciano Israelgua ha sacerdote-kuérape, ha oñemoĩ jejupe.
24 Upéi ogueraha pláta, óro, ao, ha opaichagua rregálo, ha oho Tolomeope rréi rendápe, ha upépe oguerohory chupe.
25 Oĩramo jepe umi kuimba'e iñañáva Ñandejárape odenunsia va'ekue hese.
26 Upéicharõ jepe, pe rréi ojerure asy chupe umi antecesor ojapo haguéicha yma, ha omopu'ã chupe enterove iñamigokuéra renondépe.
27 Ha omoañete chupe pe sumo sacerdocio-pe, ha opa umi honor oguerekova'ekuépe upe mboyve, ha ome'ẽ chupe preeminencia iñamigokuéra prinsipál apytépe.
28 Upémarõ Jonatán ojerure pe rréipe oheja hag̃ua Judéape ani hag̃ua oñeme'ẽ impuésto, ha upéicha avei umi mbohapy goviérno, Samaria retãme. ha opromete chupe trescientos talento.
29 Upémarõ pe rréi omoneĩ ha ohai Jonatánpe kárta ko'ã mba'ére.
30 Mburuvicha guasu Demetrio omomaitei iñermáno Jonatán ha hudío retãme.
31 Romondo peẽme ko'ápe peteĩ kuatiañe'ẽ rohaiva'ekue ore primo Lasthenes-pe penderehehápe, pehecha hag̃ua.
32 Mburuvicha guasu Demetrio omomaitei itúva Lasténespe.
33 Ore rodesidi rojapo porã umi judío pueblo ndive, ha'éva ore amigo, ha rojapo umi konvénio orendive, ha'ekuéra oipota rupi orendive.
34 Upévare romoneĩ chupekuéra Judea rembe'y, mbohapy gobierno Aferema, Lida ha Ramatem ndive, oñembojoapýva Judea-pe Samaria retã guive, ha opa mba'e oñe'ẽva hesekuéra, opa umi ojapóva sacrificio Jerusalénpe. umi pago rangue pe rréi ohupytyva'ekue chuguikuéra anualmente ymaite guive yvy ha yvyramáta yvakuéragui.
35 Ha ambue mba'e ñanemba'évare, umi diezmo ha jepokuaa ñanderehegua, avei umi juky ryru, ha umi impuesto corona rehegua, ojedevéva ñandéve, romboyke chupekuéra opa umívagui ialiviorã.
36 Ha mba'eve ko'ãvagui ndojepe'amo'ãi ko'ág̃a guive tapiaite g̃uarã.
37 Ko'ág̃a ehecha ejapo hag̃ua peteĩ kópia ko'ã mba'égui, ha toñeme'ẽ Jonatánpe ha emoĩ pe yvyty marangatúpe peteĩ lugár ojehecharamóvape.
38 Upe rire, rréi Demetrio ohechávo pe yvy ikirirĩha henondépe, ha noñemoĩriha hese, omondo entéro ijehérsito, káda uno oho hag̃ua hendaguépe, ndaha'éiramo unos kuánto grúpo de extranhéro, ha'e ombyatyva'ekue chuguikuéra umi ísla tetã ambueguápe: upévare opavave ituvakuéra ypykue ndocha'éi hese.
39 Oĩ avei peteĩ Trifón, Alejandro retãygua, ohechávo entéro ehérsito oñe'ẽmbegue Demetrio rehe, oho Simalcuepe, pe árabe omongakuaava'ekue Antíoco Alejandro ra'y imitãvape.
40 Ha ojahoga hese omosãso haguã chupe ko mitãrusu Antíoco, oisãmbyhy haguã itúva rendaguépe aravore.
41 Upe aja Jonatán omondo rréi Demetrio rendápe omosẽ hag̃ua Jerusaléngui umi oĩvape pe tórrepe, ha umi oĩvape avei umi fuérsape, oñorairõ haguére Israel kóntrape.
42 Upémarõ Demetrio omondo Jonatánpe ha he'i: "Ndaha'emo'ãi ajapóta ko mba'e nderehe ha ne puévlo rehehápente, síno tuicha amomba'éta ndéve ha ne retãme, oĩramo oportunida".
43 Ko'ág̃a upévare rejapo porãta, remondóramo chéve kuimba'ekuéra chepytyvõ hag̃ua; opa che mbarete ohómagui chehegui.
44 Jonatán omondo chupe tres mil kuimba'e imbaretéva Antioquíape, ha og̃uahẽvo hikuái mburuvicha guasu rendápe, pe rréi ovy'aiterei ou haguére hikuái.
45 Péro umi oĩva upe siudápe oñembyaty cien veinte mil kuimba'épe ha ojukase pe rréipe.
46 Upévare pe rréi okañy korapýpe, ha katu umi tavaguasu oñangarekóva pe tavaguasu rasáre, ha oñepyrũ oñorairõ.
47 Upéi pe rréi ohenói umi hudíope oipytyvõ hag̃ua chupekuéra, ha ha'ekuéra ou hendápe peteĩ jeýpe, ha oñemosarambi pe siudápe, ojuka hikuái upe árape cien mil.
48 Upe árape omyendy tata pe siuda, ha oguenohẽ heta mba'e ojegueru va'ekue pe rréipe.
49 Upémarõ umi tavaygua ohechávo umi judío ohupytyha pe siuda ha'ekuéra oipotaháicha, ipy'aguasu, upévare ojerure asy hikuái pe rréipe ha osapukái:
50 Peme'ẽ oréve py'aguapy, ha umi hudío anivéma ojahéi ñanderehe ha pe siudápe.
51 Upéva reheve omombo hikuái hi'armakuéra, ha oñemoĩ py'aguapýpe; ha judío-kuérape oñemomba'eguasu pe rréi renondépe, ha opa oĩva irreinope resa renondépe; ha ohojey hikuái Jerusalénpe, heta mba'e ojegueru va'ekue.
52 Upémarõ rréi Demetrio oguapy itrónope irréinope, ha pe yvy kirirĩháme henondépe.
53 Upevére ha'e oñembotavy opa mba'e oñe'ẽvape, ha oñemomombyry Jonatángui, ni nomyengoviái chupe umi mba'e porã ohupytyva'ekue chugui, síno oipy'apyeterei chupe.
54 Upe rire ou jey Trifón ha hendive mitã michĩva Antíoco, oisãmbyhýva ha oñekorona.
55 Upéi oñembyaty hendápe entéro umi kuimba'e oñorairõva, Demetrio omosẽ va'ekue, ha oñorairõ hikuái Demetrio ndive, ha ha'e ojere ha okañy.
56 Trifón ojagarra umi elefánte, ha ogana Antioquíape.
57 Upe jave mitãkaria'y Antíoco ohai Jonatánpe, he'i: —Romoañete sacerdote guasu, ha romoĩ mburuvicha ramo umi irundy goviérno rehe, ha ha'e haguã peteĩ mburuvicha guasu angirũ.
58 Upévare omondo chupe mba'yru de óro oservi hag̃ua, ha ome'ẽ chupe permiso hoy'u hag̃ua órogui, oñemonde hag̃ua ao púrpura ha omonde hag̃ua peteĩ hebilla de óro.
59 Iñermáno Simónpe ha'e omoĩ mburuvicharã pe lugár héravagui Tiro eskaléra guive Egipto rembe'y peve.
60 Upémarõ Jonatán oho ohasa umi siuda oĩva y mboypýri, ha opavave Siria ñorairõhára oñembyaty hendápe oipytyvõ haguã chupe.

61 Upégui ha’e oho Gazape, péro umi Gazagua omboty chupe. upévare omongora chupe, ha ohapy tatápe ijyvyku’i, ha omonda chupekuéra.
62 Upe rire, umi Gazagua ojerure asy Jonatánpe, ha'e oñemoĩ py'aguapýpe hendivekuéra, ha ogueraha rehen ramo umi kuimba'e ruvicha ra'ykuérape, ha omondo chupekuéra Jerusalénpe, ha ohasa upe tetã rupi Damasco peve.
63 Jonatán ohendúvo Demetrio ruvicha kuéra ouha Cadespe, oĩva Galiléape, tuicha poder reheve, oipe'a haguã chupe tetãgui.
64 Oho ohuguaitĩ chupekuéra, ha oheja iñermáno Simónpe upe tetãme.
65 Upémarõ Simón oñemoĩ ikampaménto Betsura kóntrape ha oñorairõ heta tiémpore ha omboty.
66 Ha katu oipota hikuái py'aguapy hendive, ha'e ome'ẽva chupekuéra, ha upéi omosẽ chupekuéra upégui, ha ojagarra pe táva ha omoĩ ipype peteĩ guarnición.
67 Jonatán ha ijehérsito katu oñorairõ pe y Genesar rembe’ýpe, ha upégui sapy’a pyhareve oho hikuái Nasor ñu gotyo.
68 Ha, péina ápe, umi extranhéro ehérsito ojotopa hendivekuéra pe llanura-pe, omoĩ rire kuimba’ekuérape emboscada-pe chupe yvytykuérape, oñemboja hese.
69 Upémarõ umi oĩva emboscada-pe opu’ãvo hendaguágui ha oñorairõ, opavave Jonatán ykéregua okañy.
70 Upéi ni peteĩva ndopytái, Absalón ra'y Matatias ha Calfí ra'y Judas, umi ehérsito ruvicha.
71 Upémarõ Jonatán omondoro ijao ha oity yvy iñakã ári ha oñembo’e.
72 Upe rire ojere jey ñorairõrã, okañy chupekuéra, ha upéicha okañy hikuái.
73 Ko’ãĝa umi kuimba’e okañýva ohechávo upéva, ojere jey hikuái hendápe, ha hendive omuña chupekuéra Cades peve, hogapa peve, ha upépe oñemoĩ hikuái.
74 Upe árape ojejuka 3.000 kuimba'e rupi umi tetã ambuegua, Jonatán katu ohojey Jerusalénpe.

MOAKÃHA 12 rehegua

1 Jonatán ohechávo pe tiémpo oservi hague chupe, oiporavo unos kuánto kuimba’épe ha omondo chupekuéra Rómape, omoañete ha ombopyahu hağua pe amista orekóva hendivekuéra.
2 Omondo avei kuatiañe'ẽ Lacedemonio-pe ha ambue hendápe, upevarã.
3 Upémarõ oho hikuái Rómape, ha oike senado-pe, ha he'i: Saserdóte guasu Jonatán ha umi hudío retãygua, oremondo pene rendápe, ha ipahápe pembopyahu haguã pe angirũ, peguerekova'ekue hendivekuéra ha pe liga , yma guaréicha.
4 Upéva ári umi rrombáno ome’ẽ chupekuéra kuatiañe’ẽ umi governadórpe opa lugárpe, ogueru hağua chupekuéra Judea retãme py’aguapýpe.
5 Ha péva hína umi kuatiañe'ẽ Jonatán ohaiva'ekue Lacedemonio-pe.
6 Jonatán, pe saserdóte guasu, umi ansiáno tetã pegua, umi saserdóte ha ambue hudío, omomaitei umi lacedemoniope.
7 Ymave oñemondova’ekue kuatiañe’ẽ Onias-pe, pe saserdóte guasu Daríogui, ha’e ogovernáva upérõ pende apytépe, ohechauka hağua peẽ ha’eha ore joyke’y, he’iháicha pe kópia ko’ápe ojeskrivíva.
8 Upérõ Onias ojerure asy pe embajador oñemondova’ekuépe ñemomba’eguasúpe, ha orresivi umi kuatiañe’ẽ, oje’ehápe pe liga ha amistad.
9 Upévare, natekotevẽiramo jepe ni peteĩva ko’ã mba’e, jareko ñande pópe umi kuatiañe’ẽ marangatu oĩva Ñandejára Ñe’ẽme ñanembopy’aguapy hağua.
10 Upevére, peñeha’ã pemondo peẽme pemoingove jey hağua joyke’y ha angirũ, ani hağua roiko peteĩchaite peẽme mombyrygua, ohasámagui heta tiémpo pemondo guive oréve.
11 Upévare, opa ára, ore arete ha ambue ára iporãvape, oremandu’a penderehe umi sakrifísio roikuave’ẽvape, ha ore ñembo’épe, ropensaháicha ha ropensaháicha ore joyke’ykuérare.
12 Ha oréve rovy’aiterei peñemomba’eguasu haguére.
13 Ñande voi ningo jahasa vai ha ñorairõ guasu oparupiete, pórke umi rréi oĩva ñande jerére oñorairõ ore kóntrape.
14 Upéicharõ jepe, ndorojepy’apýi va’erãmo’ã peẽme, ni umi ótro orendive ha ore amigokuérape, ko’ã ñorairõme.
15 Ñande jaguerekógui pytyvõ yvágagui ñanepytyvõva, péicha ñañemosãsoháicha ñane enemigokuéragui, ha ñane enemigokuéra ojegueru py guýpe.
16 Upévare roiporavo Numenio, Antíoco ra’y, ha Antipater, Jasón ra’y, ha romondo chupekuéra umi rrombáno rendápe, rombopyahu hağua pe amígo roguerekova’ekue hendivekuéra, ha pe liga yma guare.
17 Ro’e avei chupekuéra oho hağua pene rendápe, ha tomomaitei ha tomoguahẽ peẽme ore kuatiañe’ẽ ore joyke’y ñembopyahu rehegua.
18 Upévare ko’ãĝa pejapo porãta peme’ẽvo oréve peteĩ rrespuésta upévape.
19 Ha péva ha’e umi kuatiañe’ẽ Oniares omondova’ekue rekopia.
20 Lacedemonio ruvicha guasu Areo omomaitei pa'i guasu Oniaspe.
21 Kuatiañe'ẽme ojejuhu lacedemonio ha judío ha'eha peteĩ ermáno ha Abrahán ñemoñare.
22 Ko’ãĝa upévare, upéva ou guive ore roikuaa, iporãta pehai oréve pene prosperidad rehegua.
23 Rohai jey peẽme, pene vaka ha mba’erepy ha’eha ore mba’e, ha ore mba’e ha’eha pende mba’e Romanda upévare ore embajadorkuérape omombe’u hağua peẽme ko mba’e.
24 Jonatán ohendúvo Demebio ruvichakuéra ouha oñorairõ hağua hendive peteĩ ehérsito tuichavévape yma guarégui.
25 Ha'e osẽ Jerusaléngui ha ojotopa hendivekuéra Amatis retãme, nome'ẽigui chupekuéra pytu'u oike haguã hetãme.
26 Omondo avei espía kuéra hogakuérape, ha’ekuéra ou jey, ha he’i chupe oñenombra hague ou hağua hesekuéra pyhare jave.
27 Upévare kuarahy oike riremínte, Jonatán omanda ikuimba’ekuérape oñatende ha oñemoĩ hağua ármape, ikatu hağuáicha pyhare pukukue oñorairõ hağua.
28 Péro umi oñemoĩva ohendúvo Jonatán ha iñirũnguéra oĩmaha preparádo oñorairõ hağua, okyhyje ha oryrýi ikorasõme, ha omyendy tata ikampaméntope.
29 Jonatán ha iñirũnguéra ndoikuaái upéva ko'ẽmbotávo peve, ohechágui umi luz hendyha.
30 Upémarõ Jonatán omoirũ chupekuéra, péro ndohupytýi chupekuéra, ohasáma haguére pe rrío Eleutero.
31 Upévare Jonatán ojere umi árabe, oñembohérava Zabadea rendápe, ha oinupã chupekuéra ha oipe'a chuguikuéra mba'e oipyhýva.

32 Upégui ha'e oğuahẽ Damáscope ha ohasa opa tetã rupi.
33 Simón oho avei pe yvy ape ári Ascalón peve, ha umi yvyty oĩva ijykére, upégui ojere Jope gotyo ha ogana.
34 Ha'e ohendúgui ome'ẽtaha hikuái pe tekoha umi ojagarrávape Demetrio retãme; upévare omoĩ peteĩ guarnición upépe oñongatu hağua.
35 Upe rire Jonatán oğuahẽ jey hógape, ha ohenói umi ansiáno del puévlope, oñemongeta hendivekuéra omopu'ã hağua umi lugár imbaretéva Judéape.
36 Jerusalén murálla yvateve, ha omopu'ã peteĩ yvyty guasu pe tórre ha pe siuda mbytépe, oipe'a hağua chugui pe siudágui, ikatu hağuáicha oiko ha'eño, ani hağua kuimba'ekuéra ovende ni ojogua ipype.
37 Upéva ári oñembyaty hikuái omopu'ã hağua pe siuda, pórke ho'a pe murálla pehẽngue oĩva pe ysyry gotyo kuarahyresẽ gotyo, ha omyatyrõ hikuái pe hérava Cafenatá.
38 Simón omopu'ã avei Adida Sefela-pe, ha omombarete okẽ ha renda.
39 Trifón oho ojagarra pe rréino de Asia ha ojuka hağua pe rréi Antíocope, omoĩ hağua pe koróna iñakã ári.
40 Ha katu okyhyje Jonatán ndohejamo'ãiha chupe, ha oñorairõtaha hendive; upévare oheka tape mba'éichapa ojagarráta Jonatánpe, ojuka hağua chupe. Upémarõ ha'e oho, ha oğuahẽ Betsánpe.
41 Upémarõ Jonatán osẽ ohuğuaitĩ chupe cuarenta mil kuimba'e ojeporavo va'ekue oñorairõ hağua, ha oğuahẽ Betsánpe.
42 Trifón ohechávo Jonatán ouha imbareteterei, noñanimái oipyso ipo hese.
43 Ha katu oguerohory chupe, ha oguerohory chupe opa iñangirũnguérape, ha ome'ẽ chupe jopói, ha omanda umi kuimba'e ñorairõhárape iñe'ẽrendu hağua chupe, ijeheguáicha.
44 Jonatánpe he'i avei: —Mba'ére piko regueraha vaieterei ko'ã tetãme, ndaipórigui ñorairõ ore apytépe?
45 Upévare, emondo jey chupekuéra hógape, ha eiporavo mbovymi kuimba'e neha'arõ haguã, ha eju chendive Tolomeo-pe, ame'ẽtagui ndéve, umi hembýva ñorairõ guasu ha ehérsito, ha opavave oguerekóva mba'e. che katu, ajevýta ha asẽta, péva ha'égui che jeju.
46 Jonatán oguerovia rupi chupe ojapo he'i haguéicha chupe, ha omondo ijehérsito oho Judea retãme.
47 Ha'e ojagarra 3.000 kuimba'énte, umíva apytégui omondo dos mil Galileape, ha 1.000 oho hendive.
48 Jonatán oike riremínte Toloméspe, umi Tolomeogua omboty umi okẽ ha ojagarra chupe, ha opavave oúva hendive ojuka kyse puku reheve.
49 Upéi Trifón omondo heta soldádo yvýre ha kavaju arigua Galilea ha pe ñu guasúpe, ohundi hağua Jonatán aty kompletoitépe.
50 Ha oikuaávo Jonatán ha umi oĩva hendive ojegueraha ha ojejuka hague, oñomokyre'ỹ hikuái. ha oho hi'aguĩ ojuehegui, oñembosako'ívo oñorairõ hağua.
51 Upémarõ umi ohóva hapykuéri ohechakuaávo oĩmaha oñorairõ hağua hekove rehehápe, ojere jey.
52 Upémarõ enterove oğuahẽ Judea retãme py'aguapýpe, ha upépe ojahe'o Jonatán ha umi oĩvape hendive, ha okyhyjeterei hikuái. upévare opa Israelgua tuicha ñembyasy.
53 Upérõ opa tetãnguéra oĩva ijerére ohundise chupekuéra, he'ígui hikuái: —Ndaipóri mburuvicha ha avave oipytyvõtava chupekuéra.

MOAKÃHA 13 rehegua

1 Simón ohendúvo Trifón ombyatyha peteĩ ehérsito tuichaitereíva oike hağua Judea retãme ha ohundi hağua.
2 Ha ohechávo tavayguakuéra oryrýi ha okyhyjetereiha, oho Jerusalénpe ha ombyaty tavayguakuérape.
3 Ha ome'ẽ chupe kuéra ñemokyre'ỹ, he'ívo: "Peẽ voi peikuaa mba'e mba'épa tuicha che ha che joyke'ykuéra ha che ru róga rojapova'ekue umi léi ha santuario rehe, umi ñorairõ ha jehasa asy rohechava'ekue avei.
4 Upévare ojejukapaite che joyke'ykuérape Israel káusare, ha che apyta cheaño.
5 Ko'ágã katu mombyry chehegui aheja rei che rekove opa jehasa asy jave.
6 Katuete avengáta che retã, pe santuario, ore rembireko ha ore ra'ykuérape, opa tetãnguéra oñembyatýgui orehundi haguã ivaieterei rupi.
7 Ko'ãğa umi hénte ohendu riremínte ko'ã ñe'ẽ, ijespíritu omoingove jey.
8 Ha'e kuéra he'i hatã ha he'i: —Nde reiko ore ruvicha ramo Judas ha ne ryvy Jonatán rendaguépe.
9 Eñorairõ ore ñorairõkuéra, ha oimeraẽ mba'e, remandava'ekue oréve, upéva rojapóta.
10 Upémarõ ha'e ombyaty entéro kuimba'e oñorairõvape, ha pya'e porã omohu'ã Jerusalén murálla ha omombarete ijerére.
11 Omondo avei Jonatán Absalón ra'ýpe ha hendive peteĩ poder tuicháva Jopepe, ha ha'e omosẽ upépe umi oĩvape upépe.
12 Upémarõ Trifón osẽ Tolomaogui tuicha podér reheve oike hağua Judea retãme, ha Jonatán oĩ hendive servísiope.
13 Simón katu omopu'ã hoga Adidape, pe ñu rovái.
14 Trifón oikuaávo Simón opu'ãmaha iñermáno Jonatán rendaguépe, ha oñorairõseha hendive, omondo hendápe maranduhára.
15 Ore roguereko nde ryvy Jonatánpe, ha'e odevéva viru rehe pe rréi tesoro rehe, pe tembiapo oñeme'ẽva'ekue chupe rehe.
16 Upévare ko'ãğa pemondo cien talento de pláta, ha mokõi ita'ýra rehen ramo, ha'e oĩ vove sãsõme ani hağua opu'ã ñandehegui, ha rohejáta chupe oho.
17 Upémarõ Simón, ohechakuaáramo jepe ha'ekuéra oñe'ẽha chupe ñembotavy, omondo gueteri pe pláta ha umi mitã, ani hağua ohayhueterei ijehe tavayguakuérare.
18 Ikatu piko he'i: "Che namondói haguére chupe pe pláta ha umi mitã, upévare Jonatán omanóma".
19 Upémarõ omondo chupekuéra umi mitã ha cien talento, Trifón katu ndopoíri Jonatánpe.
20 Upe rire ou Trifón oike haguã upe tetãme ha ohundi, ojere pe tape ohóva Adora peve, ha Simón ha ijehérsito katu oguata hese opa hendápe, ohoháp e.
21 Umi oĩva pe tórrepe omondo mensahéro Trifónpe, ikatu hağuáicha ha'e pya'e oho hendápekuéra pe desiértope ha omondo chupekuéra hi'upy.
22 Upévare Trifón ombosako'i opavave kavaju arigua ou haguã upe pyharépe. Upémarõ oho ha oğuahẽ Galaad retãme.
23 Oğuahẽvo Bascamápe ojuka Jonatánpe, oñeñotỹ va'ekue upépe.
24 Upe rire Trifón ou jey ha oho ijyvy teépe.
25 Upémarõ omondo Simón ha ojagarra iñermáno Jonatán kanguekue ha oñotỹ Modínpe, itúva ypykue táva.

26 Ha enterove Israel ojahe'oiterei hese, ha heta ára ojahe'o hese.
27 Simón omopu'ã avei peteĩ monuménto itúva ha ijoyke'ykuéra sepultúra ári, ha omopu'ã yvate gotyo ojehecha hag̃ua, ita oñeikytĩva hapykuéri ha henondépe.
28 Avei omoĩ 7 pirámide, peteĩva ojuehe, itúva, isy ha cuatro iñermanokuérape g̃uarã.
29 Ha ko'ãvape ojapo umi mba'e iñaranduetéva, hi'ári omoĩ pilar tuicháva, ha umi pilar ári ojapopaite hi'armada imandu'a hag̃ua opa ára g̃uarã, ha umi várko de blindaje ojetallava'ekue rupive, ikatu hag̃uáicha ojehecha chupekuéra opa umi ohóva yguasúpe .
30 Kóva ha'e pe sepultúra ojapova'ekue Modínpe, ha oĩ gueteri ko'ãg̃a peve.
31 Trifón ombotavy pe rréi Antíocope, ha ojuka chupe.
32 Ha'e oisãmbyhy hendaguépe, ha oñekorona Asia rréi ramo, ha ogueru tuicha mba'e vai upe tetãme.
33 Upémarõ Simón omopu'ã umi lugár imbaretéva Judéape, ha okorapa umi tórre yvate, murálla tuicháva, okẽ ha korapýpe, ha omoĩ pype tembi'u.
34 Simón oiporavo kuimba'ekuérape ha omondo rréi Demetrio rendápe, ha'e ome'ẽ haguã pe yvy, Trifón ojapova'ekue ha'e omonda haguã.
35 Mburuvicha guasu Demetrio ombohovái ha ohai chupe péicha.
36 Mburuvicha guasu Demetrio omomaitei saserdóte guasu Simón ha mburuvicha guasu kuéra angirũ, ha avei umi ansiáno ha judío retãme.
37 Pe koróna de oro, ha pe ao pytã, pemondova'ekue oréve, rohupyty: ha roimema rojapo hag̃ua peteĩ py'aguapy mbarete penendive, heẽ, ha rohai hag̃ua ore ofisiálkuérape, romoañete hag̃ua umi inmunidad rome'ẽva'ekue.
38 Ha oimeraẽ konvénio rojapova'ekue penendive opytáta; ha umi tenda mbarete, pemopu'ãva'ekue, ha'éta pende mba'e.
39 Oimeraẽ mba'e vai térã mba'e vai ojejapóva ko'ãgã peve, ore roperdona ha pe impuésto corona rehegua, peẽ pedevéva oréve.
40 Ha pemaña mávapa pene apytégui ikatupyrýva oĩ hag̃ua ore korapýpe, upéicharõ toñeanota ha toĩ py'aguapy ore apytépe.
41 Péicha ojepe'a Israel-gui pe júgo umi tetã ambuegua, cien áño 170-pe.
42 Upéi Israel puévlo oñepyrũ ohai umi instruménto ha ikontrátope: "Pe primer áño ogoverna haguépe saserdóte guasu Simón, pe governadór ha omoakãva umi hudío".
43 Upe tiémpope Simón okampaménto Gaza kóntrape ha omongora ijerére. ojapo avei peteĩ motor ñorairõrã, ha omoĩ pe táva ykére, ha oinupã peteĩ tórre, ha ojagarra.
44 Ha umi oĩva motor-pe opoi pe távape; Upe rire oiko peteĩ sarambi guasu upe távape.
45 Umi hénte oĩva pe siudápe omondoro ijao, ha ojupi umi murállare hembireko ha imembykuéra ndive, ha osapukái hatã ha ojerure asy Simónpe tome'ẽ chupekuéra py'aguapy.
46 Ha'e kuéra he'i: —Ani rejapo ore aña ore rembiapo vaikue, nde poriahuvereko uvei.
47 Upémarõ Simón oñembopy'aguapy hesekuéra ha noñorairõvéima hendivekuéra, omosẽ chupekuéra pe siudágui ha omopotĩ umi óga oĩháme umi ta'anga, ha upéicha oike ipype purahéi ha ome'ẽvo aguyje.
48 Heẽ, omoĩ chugui opa mba'e ky'a, ha omoĩ upépe ko'ãichagua kuimba'e oñangarekótava pe léi rehe, ha omombareteve yma guarégui, ha omopu'ã ipype peteĩ oiko hag̃ua ijupe g̃uarã.
49 Ha'ekuéra avei pe tórre oĩva Jerusalénpe ijyvyku'ieterei, ha ndaikatúi osẽ, ni oho pe ótrope, ni ojogua, ni ovende ñembyahýi rupive.
50 Upéi osapukái hikuái Simónpe ha ojerure asy chupe toñemopeteĩ hendive kuéra. ha omboguepa rire chupe kuéra, omopotĩ pe tórre umi mba'e ky'águi.
51 Oike pype 30 ára, segundo mes-pe, cien setenta y un año-pe, ome'ẽvo aguyje, palmera rakã, arpa, platillo, violo, himno ha purahéi reheve oñehundi peteĩ enemigo tuicháva Israel-gui.
52 Ha'e oordena avei upe ára ojejapo hag̃ua káda áño vy'ápe. Hi'arive pe yvyty Tupao oĩva pe tórre ykére, ha'e omombareteve chugui, ha upépe oiko ikompañía ndive.
53 Simón ohechávo ita'ýra Juan ipy'aguasuha, omoĩ chupe ótro ehérsito ruvicha. ha ha'e oiko Gazera-pe.

MOAKÃHA 14 rehegua

1 Áño 120 áñope, rréi Demetrio ombyaty ijehérsito ha oho Media-pe ojerure hag̃ua chupe pytyvõ oñorairõ hag̃ua Trifon kóntrape.
2 Pe rréi de Persia ha Media Arsaces, oikuaávo Demetrio oikeha ijyvy rembe'ýpe, omondo peteĩ mburuvicha guasu ojagarra haguã chupe oikovéva.
3 Ha'e oho oinupã Demetrio ehérsitope ha ojagarra chupe ha ogueraha chupe Arsacespe, ha ha'e ojagarra chupe pártepe.
4 Judea retã katu, Simón oikove aja pukukue kirirĩháme. ha'e oheka haguére hetãme iporãva, péicha tapiaite iautorida ha iñemomba'eguasu ombovy'a porã chupekuéra.
5 Opa mba'e ojapova'ekuépe oñemomba'eguasu, upéicha avei ojagarra Jope refugio ramo, ha oike umi ísla mar rembe'ýpe.
6 Ha ombotuichave hetã rembe'y, ha orrekupera jey pe tetã.
7 Ha ombyaty hetaiterei prisionéro, ha ogoverna Gazera, Betsura ha pe tórre, ha'e oguenohẽ haguégui opa mba'e ky'a, ni ndaipóri oñemoĩva hese.
8 Upéi oñotỹ hikuái ijyvy py'aguapýpe, ha pe yvy ome'ẽ chupe hi'a, ha umi yvyramáta ñupegua hi'a.
9 Umi kuimba'e yma guare oguapy enterove umi kállere, oñemongeta oñondivepa umi mba'e porãre, ha umi mitãrusu omonde ao gloriosa ha ñorairõrã.
10 Ha'e ome'ẽ tembi'u umi távape g̃uarã, ha omoĩ ipype opaichagua munición, upéicha rupi héra oñemomba'eguasúva ojekuaa ko yvy paha peve.
11 Ha'e ojapo py'aguapy upe tetãme, ha Israel ovy'aiterei.
12 Opavave oguapy iparral ha ígo máta guýpe, ha ndaipóri oikytĩva.
13 Ndaiporivéi avei upe tetãme oñorairõ hag̃ua hesekuéra: heẽ, umi rréi voi ojeitypaite umi árape.
14 Ha'e omombarete opa hetãygua oñemomirĩvape. ha opavave odespreciáva pe léi ha tapicha aña oipe'a.
15 Ha'e ombojegua pe Santuário, ha ombohetave umi tembiporu oĩva pe témplope.
16 Rómape ha Esparta peve oñehendu Jonatán omanóma hague, ombyasyeterei hikuái.
17 Ohendúvo iñermáno Simónpe oñemoĩ hague hendaguépe saserdóte guasu, ha ogoverna pe tetã ha umi siuda oĩva ipype.
18 Ha'ekuéra oskrivi chupe peteĩ kuatiañe'ẽ vrónsepe, ombopyahu hag̃ua ijoyke'ykuéra Judas ha Jonatán ndive.

19 Umi kuatiañe’ẽ ojelee va’ekue kongregasión renondépe Jerusalénpe.
20 Ha kóva ha’e umi kuatiañe’ẽ omondova’ekue lacedemonio kópia; Lacedemonio ruvicha kuéra, tavaguasu ndive, Simón pa'i guasu, Tupã ruvicha kuéra, pa'i kuéra ha umi judío retãygua rembyre, ore ryvy kuéra, tomomaitei.
21 Umi embajadór oñemondova’ekue ore retã rendápe, oremomba’e guasu ha roñemomba’eguasuha, upévare rovy’a ou haguére.
22 Ha ohai umi mba’e oñe’ẽva’ekue hikuái tavayguakuéra atyhápe péicha; Antíoco ra'y Numenio ha Jasón ra'y Antipater, judío kuéra rembijokuái, ou ore rendápe ombopyahu haguã angirũ oguerekóva orendive.
23 Ha oguerohory tavayguakuéra oguerohory umi kuimba'épe, ha omoĩ umi embajaje rekopia kuatiahaipyre público-pe, ikatu haguã umi lacedemonio tavayguakuéra oguereko peteĩ mandu'a hese .
24 Upe rire Simón omondo Rómape Numéniope peteĩ eskúdo tuicháva de óro orekóva mil kílo, omoañete hag̃ua pe liga hendivekuéra.
25 Umi hénte ohendúvo upéva, he’i: “¿Mba’eichagua aguyje piko ñame’ẽta Simón ha ita’yrakuérape?”.
26 Ha’e ha ijoyke’ykuéra ha itúva róga omopyenda Israel, ha omosẽ ñorairõme iñenemigokuérape chuguikuéra, ha omoañete isãsoha.
27 Upémarõ ha’ekuéra oskrivi umi távla de kóvrepe, ha omoĩ umi pilár ári oĩva pe sérro Siónpe. Ára 18, jasy Elul-pe, cien ary 12, ha'e mbohapyha ary pa'i guasu Simón oisãmbyhy hague.
28 Saramel-pe oñemombe'u oréve ko'ã mba'e pa'i kuéra, tavayguakuéra, tetã ruvichakuéra ha tetã sãmbyhyhára kuéra aty guasu guasúpe.
29 Py’ỹinte oiko va’ekue ñorairõ upe tetãme, ha pe léi oñemantene hag̃ua Simón, Matatias ra’y, Jarib ñemoñare, ijoyke’ykuéra ndive, oñemoĩ en peligro ha oñemoĩ umi enemigokuérare hetãgui tuicha omomba'eguasu hetã.
30 (Upe rire Jonatán ombyaty hetã ha ha'e chupe saserdóte guasu.
31 Iñenemigokuéra oñembosako'i oike haguã hetãme, ohundi haguã ha omoĩ ipo santuario ári.
32 Upe jave Simón opu’ã oñorairõ hetã rehehápe, ha oipuru heta mba’e imba’éva, ha oarma umi kuimba’e ipy’aguasúvape ha ome’ẽ chupekuéra hepykue.
33 Ha omombarete umi táva Judea, Betsura ndive, opytáva Judea rembe'ýre, oĩ haguépe yma umi enemigokuéra armadura. Upépe omoĩ peteĩ guarnición judío pegua.
34 Ha'e omombarete Jope, opytáva yguasu rembe'ýpe ha Gazera, oĩva Azóto rembe'ýpe, upépe umi iñenemigokuéra oiko haguépe.
35 Upémarõ tavayguakuéra opurahéi Simón rembiapokue, ha mba’eichaitépa ha’e oimo’ã oguerutaha hetãme, ojapo chugui sãmbyhyhára ha saserdóte ruvicha, ha’e ojapo haguére opa ko’ã mba’e, ha pe hustísia ha jerovia ha’e oñongatúvare hetãme. ha upévare oheka opa mba’e rupive omopu’ã hag̃ua itavayguakuérape.
36 Ha’e tiémpope osẽ porã ipópe, upévare umi tetã ambuegua ojepe’a hetãgui, ha avei umi oĩva David siuda Jerusalénpe, ojapo va’ekue ijehegui peteĩ tórre, ha upévagui osẽ ha omongy’a opa pe Santuario jerére, ha heta mba'e vai ojapo pe tenda marangatúpe.
37 Upépe katu omoĩ hudíope. ha omombarete chupe tet ha tavaguasu seguridad-pe ha omopu'a Jerusaln murálla.
38 Rréi Demetrio omoañete avei chupe saserdóte guasu ramo.
39 Ha ojapo chugui peteĩ iñamígo, ha omomba’eguasu chupe.
40 Ha'e ohendúgui he'iha umi rrománo he'i hague umi judíope iñamigo, confederado ha joyke'y. ha oguerohory hague hikuái Simón embajador-kuérape ñemomba’épe;
41 Avei umi hudío ha saserdóte ovy’aiterei Simón ha’e haguére igovernadór ha saserdóte guasu opa ára g̃uarã, opu’ã meve peteĩ proféta jeroviaha;
42 Hi’arive ha’e ha’e hag̃ua imburuvichakuéra, ha oñatende hag̃ua pe santuáriore, omoĩ hag̃ua chupekuéra hembiapokuéra, ha pe yvy, ha umi armadúra ha umi fortaleza ári, ha’e ha’e oñatende hag̃ua pe santuario;
43 Upéva ári, opavave iñe’ẽrendúta chupe, ha opa kuatiahaipyre oĩva upe tetãme ojejapo hérape, ha oñemonde ao pytã ha omonde óro.
44 Avei ndovaléi ni peteĩ tavayguakuéra térã saserdóte nomopẽi mba’eve ko’ã mba’e, térã noñe’ẽi iñe’ẽre, térã ombyaty peteĩ aty guasu tetãme hese’ỹ, térã oñemonde ao púrpura, térã omonde peteĩ hebilla de itaju;
45 Ha oimeraẽ ojapóva ambue mba’e, térã omboykéva oimeraẽva ko’ã mba’e, ojekastiga va’erã.
46 Péicha oguerohory opavave tavayguakuérape ojapo Simón ndive ha ojapo oje'e haguéicha.
47 Upémarõ Simón oguerohory ko’ã mba’e, ha ovy’aiterei ha’égui saserdóte guasu, kapitán ha governadór umi hudío ha saserdótepe, ha odefende enterovépe.
48 Upémarõ omanda hikuái ko kuatiañe’ẽ oñemoĩ hag̃ua tábla de bronce-pe, ha oñemoĩ hag̃ua pe santuario brújula ryepýpe peteĩ lugár ojehecharamóvape;
49 Avei umi kópia oñeñongatu va’erã pe tesórope, ikatu hag̃uáicha Simón ha ita’yrakuéra oreko.

MOAKÃHA 15 rehegua

1 Antíoco, Demetrio ra'y, mburuvicha guasu omondo kuatiañe'ẽ yguasu rembe'ýgui Simón pa'i ha judío ruvicha ha opa tetãme.
2 Umi mba'e oĩva ipype ha'e ko'ãva: Mburuvicha guasu Antíoco omomaitei Saserdóte guasu ha mburuvicha guasu Simónpe, ha umi judío retãyguakuérape.
3 Oĩgui kuimba’e mba’asy oipe’áva ñande rukuéra rréino, ha che propósito ha’e adesafia jey, ikatu hag̃uáicha amoĩjey pe estancia tujápe, ha upevarã ambyaty hetaiterei soldádo pytagua, ha ambosako’i umi várko ñorãirõ;
4 Che ha'e avei ahasa haguã tetã rupi, añevenga haguã umi ohundiva'ekuégui, ha ojapo heta táva oĩva pe Rréinope nandi.
5 Ko’ãg̃a amoañete ndéve opa mba’e kuave’ẽ ome’ẽva’ekue ndéve umi rréi che mboyvegua, ha opa mba’e ome’ẽva’ekue ndéve.
6 Ame’ẽ ndéve permíso avei remoneda hag̃ua pláta ne retãme g̃uarã nde sello reheve.
7 Ha Jerusalén ha pe santuario rehegua, toĩ hikuái sãsõme; ha opa umi armadúra rejapova’ekue, ha umi mbarete remopu’ãva’ekue ha reñongatúva nde pópe, topyta ndéve.
8 Ha oiméramo mba’e odevéva, térã oikótava, pe rréipe, toñeperdona ndéve ko’ãg̃a guive tapiaite g̃uarã.
9 Hi’arive, rohupyty vove ore rréino, romomba’eguasúta ndéve, ha ne retãme, ha ne témplope, ikatu hag̃uáicha ojekuaa ne ñemomba’eguasu ko yvy tuichakue javeve.

10 Áño 148-pe, Antíoco oho ituvakuéra ypykue retãme, ha upérõ oñembyaty hendápe umi ehérsito, ha sa'i opyta Trifón ndive.
11 Upévare, rréi Antíoco omoirũ chupe, okañy Dórape, opytáva yguasu rembe'ýpe.
12 Ha'e ohechágui peteĩ jeýpe ouha hese umi mba'e vai, ha ipu'akakuéra ohejaha chupe.
13 Upéi Antíoco oñemoĩ Dora kóntrape, ha hendive cien veinte mil kuimba'e ñorairõhára ha ocho mil kavaju arigua.
14 Ha ojere rire pe siuda ijerére, ha ombojoaju umi várko hi'aĝuíva pe távagui yguasu rembe'ýpe, ombopochy pe siudápe yvy ha yguasu rupi, ni ndohejái avave osẽ térã oike.
15 Upe tiémpope ou Rómagui Numenio ha iñirũnguéra, ha oreko kuatiañe'ẽ umi rréi ha tetãnguérape. Upépe ojehai ko'ã mba'e.
16 Lucio, romano kuéra cónsul, rréi Tolomeo-pe, omomaitei.
17 Umi judío embajador, ore amigo ha confederado, ou ore rendápe ombopyahu haguã angirũ ha joaju yma guare, ha'e omondo chupekuéra saserdóte guasu Simón ha umi judío retãyguakuéragui.
18 Ha ogueru hikuái peteĩ eskúdo de óro, orekóva mil kílo.
19 Upévare roimo'ã iporãha rohai rréi ha tetãnguérape, ani haĝua ojapo chupekuéra mba'eve ivaíva, ni noñorairõi haĝua hesekuéra, itavaguasukuéra, térã hetãnguéra ndive, ni noipytyvõi haĝua gueteri iñenemigokuérape hesekuéra.
20 Ha'ete avei iporãva oréve rorresivi pe eskúdo chuguikuéra.
21 Upéicharõ, oĩramo hapicha hasýva okañýva hetãgui pene rendápe, peme'ẽ chupekuéra Saserdóte guasu Simón pópe, ha'e okastiga haĝua chupekuéra pe léi he'iháicha.
22 Upe mba'e avei ohai rréi Demetrio, Atalo, Ariaratés ha Arsaces-pe.
23 Opa tetãme, Samsamés, Lacedemonio, Delo, Mindo, Sición, Caria, Samos, Panfilia, Licia, Halicarnaso, Rodo, Arado, Cos, Side , Arado, Gortina, Cnido, Chipre ha Cirene.
24 Ha'e kuéra ohai hikuái pe saserdóte guasu Simónpe.
25 Upémarõ pe rréi Antíoco oñemoĩ Dora kóntrape pe segundo díape, oinupã meme Dórape ha ojapo umi motor, ha upéicha rupi omboty Trifónpe, ani haĝua osẽ ni oike.
26 Upe jave Simón omondo chupe 2.000 kuimba'e ojeporavóva oipytyvõ haĝua chupe. pláta, óro ha heta armadura.
27 Upevére ha'e ndorrecibíri chupekuéra, ha katu omboyke opa konvénio ojapova'ekue hendive yma, ha oiko chugui extraño.
28 Avei omondo hendápe Atenóbio, peteĩ iñamígo, oñe'ẽ haguã hendive ha he'i: "Peẽ pejoko Jope ha Gazera. pe tórre oĩva Jerusalénpe ndive, ha'éva umi siuda oĩva che rréinope.
29 Ijyvy rembe'ykuéra pemombo, ha pejapo tuicha mba'e vai upe tetãme, ha pehupyty pe mandamiénto heta hendápe che rréino ryepýpe.
30 Ko'ãĝa peme'ẽ umi siuda pejagarra va'ekue ha umi tributo peme'ẽ va'ekue Judea rembe'ýgui.
31 Térã peme'ẽ chéve hesekuéra 500 kílo de pláta. ha umi mba'e vai pejapova'ekuére, ha pe tributo umi táva pegua, ambue cincocientos talento
32 Upémarõ oĝuahẽ Jerusalénpe pe rréi amígo Atenóbio, ha ohechávo mba'éichapa Simón omimbipa, pe armario de óro ha pláta, ha heta mba'e oservíva chupe, ha omombe'u chupe pe rréi mensáhe.
33 Upémarõ Simón he'i chupe: —Ndorojagarrái ambue kuimba'e retã, ni ndorojagarrái ambue mba'e, síno ore tuakuéra ypykue erénsia, ore enemigokuéra oreko va'ekue peteĩ tiémpore.
34 Upévare, roguerekóramo oportunidad, roguereko ore ru ypykue erénsia.
35 Ha rejerure ramo jepe Jope ha Gazera, jepe ojapo tuicha mbae vai tavayguakura ore retme, rome'ta ndéve cien talento hesekura. Pévape Atenobio nombohováiri chupe ni peteĩ ñe'ẽ;
36 Ipochy reheve oho jey mburuvicha guasu rendápe ha omombe'u chupe ko'ã ñe'ẽ, Simón reko mimbipa ha opa mba'e ohechava'ekue.
37 Upe aja okañy Trifóngui várkope Ortosiaspe.
38 Upéi pe rréi omoĩ Céndebio-pe kapitánramo pe mar rembe'ýpe, ha ome'ẽ chupe heta soldádo oguata ha kavaju arigua.
39 Ha he'i chupe oipe'a haĝua ijehérsito Judea gotyo. avei omanda chupe omopu'ã haĝua Cedrón, ha omombarete haĝua umi okẽ, ha oñorairõ haĝua tavayguakuéra ndive; ha katu pe rréi voi, ha'e omuña Trifónpe.
40 Upémarõ Cendebeo oĝuahẽ Jamniape ha oñepyrũ ombopochy umi héntepe ha oike Judéape, ha ojagarra prisionéroramo umi héntepe ha ojuka chupekuéra.
41 Ha omopu'ã rire Cedro, omoĩ upépe kavaju arigua ha heta kuimba'e oguatahápe, ikatu haĝuáicha osẽ Judea rapére, pe rréi he'i haguéicha chupe.

MOAKÃHA 16 rehegua

1 Upémarõ Juan ou Gazeragui, ha omombe'u itúva Simónpe Cendebeo ojapova'ekue.
2 Upévare Simón ohenói mokõi ita'ýra ypykuépe, Judas ha Juan, ha he'i chupekuéra: "Che ha che joyke'ykuéra ha che ru róga, chemitã guive ko'aĝaite peve roñorairõ Israel enemigokuéra ndive. ha umi mba'e osẽ porãiterei ore pópe, upévare py'ỹinte romosãso Israel-pe.
3 Ha katu ko'áĝa chetujáma, ha peẽ, Tupã poriahuvereko rupive, peguereko suficiente edad: peiko che ha che joyke'y rendaguépe, ha tapeho peñorairõ ñane retãre, ha pe pytyvõ yvágagui oúva toĩ penendive.
4 Upémarõ oiporavo pe tetãgui veinte mil kuimba'e oñorairõva kavaju arigua ndive, osẽva Cendebeo kóntrape, ha opytu'u upe pyharépe Modínpe.
5 Opu'ãvo hikuái pyhareve ha ohóvo pe ñu guasúpe, péina ápe, peteĩ ehérsito tuicha ipu'akapáva, kavaju arigua ha kavaju arigua, oúvo hesekuéra.
6 Upémarõ ha'e ha ipuévlo oñemoĩ hesekuéra, ha ohechávo umi hénte okyhyjeha ohasávo pe y ryru, oho raẽ ijehe, ha upéi umi kuimba'e ohecháva chupe ohasa hapykuéri.
7 Ojapóvo upéva, omboja'o ikuimba'ekuérape ha omoĩ umi kavaju arigua yvýre apytépe.
8 Upéi ombopu hikuái umi trompéta sagrádo, ha upéi okañy Cendebeo ha ijehérsito, ha heta ijapytepekuéra ojejuka ha umi hembýva ogueraha chupekuéra pe lugár imbaretévape.
9 Upe tiémpope ojekutu Judas Juan ermáno. Juan katu osegi gueteri chupekuéra, oĝuahẽ meve Cedrónpe, Cendebeo omopu'ã va'ekue.
10 Upémarõ okañy hikuái umi tórre oĩva peve Azoto kokuépe; upvare ohapy tatápe, ha upéicha rupi ojejuka dos

mil kuimba'e rupi. Upe rire ohojey Judea retãme py'aguapýpe.
11 Jericó ñúme, Abubus ra'y Tolomeo-pe oñemoĩ capitán, ha oguereko heta pláta ha óro.
12 Ha'e ningo pe saserdóte guasu ra'y.
13 Upévare ikorasõ oñemopu'ã, oimo'ã ogueraha hag̃ua pe tetã ijupe, ha upémarõ oñemongeta ñembotavýpe Simón ha ita'yrakuérare ohundi hag̃ua chupekuéra.
14 Simón ovisita hína kuri umi siuda oĩva pe kállere, ha oñatende porã umi siuda oĩvare. Upérõ ha'e oguejy Jericópe ita'ýra Matatias ha Judas ndive, ary 17, mes 11-pe, hérava Sabat.
15 Upépe Abubus ra'y orrecibívo chupekuéra ñembotavýpe peteĩ tenda michĩmi hérava Docus, ha'e omopu'ãva'ekue, ojapo chupekuéra peteĩ karu guasu.
16 Upémarõ Simón ha ita'yrakuéra oka'upa rire, Tolémeo ha iñirũnguéra opu'ã ha ojagarra hi'árma ha ojuka Simón ári pe karu guasuhápe, ha ojuka chupe, mokõi ita'ýra ha unos kuánto hembiguáipe.
17 Ojapóvo ha'e otraisiona tuicha, ha omyengovia ivaíva iporãvare.
18 Upéi Toleméo oskrivi ko'ã mba'e, ha omondo pe rréipe omondo hag̃ua chupe peteĩ ehérsito oipytyvõ hag̃ua chupe, ha ha'e osalva chupe pe tetã ha umi siuda.
19 Omondo avei ambue tapichápe Gazerape ojuka haguã Juan-pe, ha umi tribuno-kuérape omondo kuatiañe'ẽ ou haguã hendápe ome'ẽ haguã chupekuéra pláta, óro ha jopói.
20 Ombou avei ambuépe ojagarra haguã Jerusalén ha pe montaña tupaópe.
21 Ko'ág̃a peteĩ odipara kuri Gázerape ha omombe'u Juanpe itúva ha ijoyke'ykuéra ojejuka hague, ha, quoth, Toleméo omondo ndejuka hag̃ua avei.
22 Ohendúvo ko'ã mba'e, oñemondýi eterei, ha opopo umi oúvape ohundi haguã chupe, ha ojuka chupekuéra. ha'e oikuaágui ohekaha hikuái omomombyrývo chupe.
23 Juan rembiapokue hembýva, ñorairõ ha hembiapo vaikue, ha umi muro omopu'ãva'ekue ha hembiapokue.
24 Péina ápe, ko'ãva ojehai sacerdocio crónica-pe, ojejapo guive chugui sumo sacerdote itúva rire.

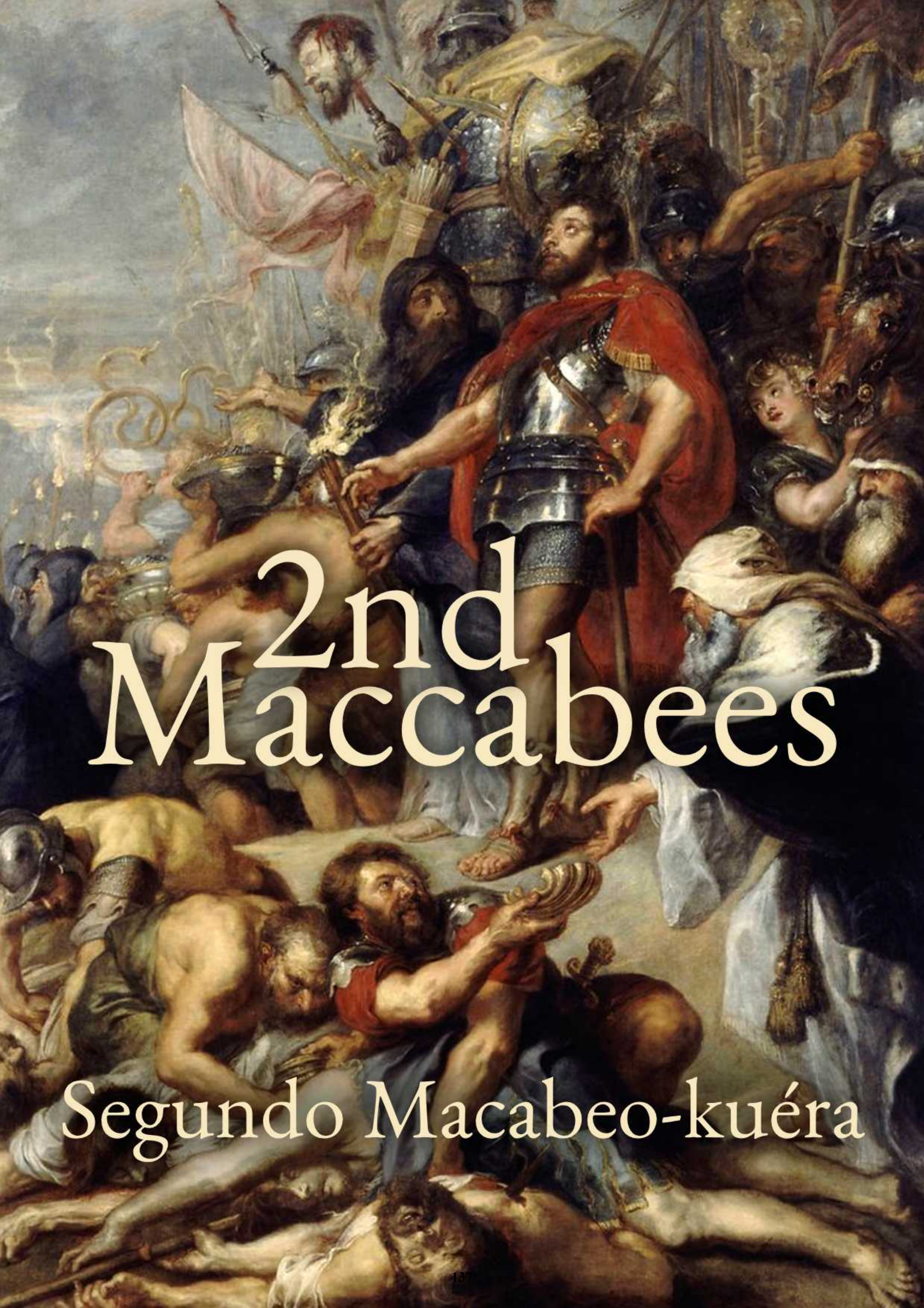

2nd Maccabees

Segundo Macabeo-kuéra

MOAKÃHA 1.1

1 Umi ermáno, umi judío oĩva Jerusalén ha Judéape, oipota umi ermáno, umi hudío oĩva Egípto tuichakuére, hesãi ha py'aguapy.
2 Tupã toporiahuvereko penendive, ha penemandu'a pe konvénio ojapova'ekue Abrahán, Isaac ha Jacob ndive, hembiguái jeroviaha;
3 Ha peme'ẽ peẽme pene korasõ peservi hag̃ua chupe, ha pejapo hag̃ua hembipota, py'aguasu porã ha apytu'ũ oipotaitéva reheve;
4 Ha peipe'a pene korasõ hembiapoukapy ha hembiapoukapykuérape, ha pemondo peẽme py'aguapy.
5 Ha pehendu pene ñembo'e, ha peime peteĩcha penendive, ha ani araka'eve pendereja pe jehasa asy jave.
6 Ha ko'ág̃a roime ko'ápe roñembo'évo penderehe.
7 Demetrio oisãmbyhy haguépe, cien áño setenta y nueve aja, ore judío rohai peẽme pe jehasa asy ivaieterei jave oréve umi áñope, Jasón ha iñirũnguéra opu'ã guive pe yvy ha rréino marangatúgui.
8 Ohapy pe veranda ha oñohẽ tuguy inosénte, upéi roñembo'e Ñandejárape ha oñehendu oréve. roikuave'ẽ avei mymbajuka ha arína porã, ha romyendy umi lámpara ha romoĩ mbujape.
9 Ha ko'ág̃a pehecha pejapoha tavernákulo arete pe mes Casleu-pe.
10 Áño cien 88-pe, umi hénte oĩva Jerusalénpe, Judéape, pe konséhope, ha Judaspe, omomaitei ha hesãi Aristóbolope, rréi Toloméo jára, ha'e va'ekue umi saserdóte unhído ñemoñare umi judío oĩva Egiptope.
11 Tupã ñanemosãsógui tuicha peligro-gui, roagradese chupe, roñorairõ haguéicha peteĩ rréi ndive.
12 Ha'e omosẽ umi oñorairõvape pe siuda marangatu ryepýpe.
13 Pe líder og̃uahẽrõ guare Pérsiape, ha umi ehérsito ha'etévaicha ipu'aka'ỹvape, ojejuka chupekuéra Nanea témplope, Nanea saserdóte ombotavy rupi chupekuéra.
14 Antíoco omendaserõguáicha hese, ou pe lugárpe ha iñamigokuéra oĩva hendive, orresivi hag̃ua pláta peteĩ dote rérape.
15 Umi saserdóte Naneagua osẽ rire, ha'e oike rire peteĩ grúpo michĩvape pe témplope, + Antíoco oike riremínte omboty hikuái pe témplo.
16 Oipe'ávo peteĩ okẽ oĩva pe téchogui, oity hikuái ita peteĩ arasunuicha, ha oity pe kapitánpe, oikytĩ chupekuéra, oipe'a chuguikuéra iñakã ha omombo umi oĩvape okápe.
17 Toñemomba'eguasu ñande Tupã opa mba'épe, ome'ẽva'ekue umi iñañávape.
18 Upévare ko'ág̃a roñeha'ãramo jepe roñongatu pe témplo ñemopotĩ, pe mes Casleu ára veinte y cinco-pe, roimo'ã tekotevẽha rohechauka peẽme upéva, ikatu hag̃uáicha peẽ avei peñongatu, pe fiésta de los tavernáculos ha de pe tata, oñeme'ẽva'ekue ñandéve Neemias oikuave'ẽrõ guare sacrificio, upe rire omopu'ãma tupao ha altar.
19 Ñande tuakuéra ypykuépe ojegueraha rire Pérsiape, umi saserdóte upérõ ojerovia va'ekue Ñandejárare, ojagarra pe altár tata kañyháme, ha oñomi peteĩ yvykua ype'ỹme, ha upépe oñongatu porã, ha upévare ndoikuaái pe lugár opavave kuimba'e.
20 Heta áño rire, Tupã oguerohory rire, Neemias, ombou rupi Persia ruvicha guasu, omondo umi saserdóte ñemoñare, omokañy va'ekue tatápe ;
21 Upéi he'i chupekuéra tomopu'ã ha togueru; ha oñemoĩvo umi mymbajuka, Neemias omanda pa'ikuérape tohypýi pe yvyra ha umi mba'e oñemoĩva hi'ári y reheve.
22 Ojapopa rire upéva, ha og̃uahẽ pe ára omimbi hag̃ua pe kuarahy, yma oñeñomiva'ekue pe arai apytépe, omyendy tata guasu ha enterove oñesorprende.
23 Ha umi saserdóte ojapo peteĩ ñembo'e pe sakrifísio ho'u aja, che ha'e, mokõive sacerdote, ha opa hembýva, Jonatán oñepyrũvo, ha umi hembýva ombohovái, Neemias ojapo haguéicha.
24 Ha pe ñembo'e oiko péicha; Ñandejára, Tupã Ñandejára, opa mba'e Apohare, nde kyhyje ha imbaretéva, hekojojáva, ha poriahuvereko, ha Mburuvicha guasu peteĩnte ha ipy'aporãva.
25 Nde añoite reme'ẽva opa mba'e, nde añoite hekojojáva, ipu'akapáva ha opa ára g̃uarã, nde reipe'áva Israel-pe opa jehasa asygui, ha reiporavo vaekue ituvakuéra ypykuépe ha remomarangatu chupekuéra.
26 Erresivi pe sakrifísio ne puévlo Israel kompletoitépe g̃uarã, ha eñongatu nde párte ha emomarangatu.
27 Embyaty umi isarambipáva ñandehegui, emosãso umi oservívape tetãnguéra apytépe, emaña umi ojedespresia ha oñembohorývare, ha toikuaa tetãnguéra nde ha'eha ore Tupã.
28 Pekastiga umi ñandejopývape, ha orgulloso pejapo ñande ivaíva.
29 Eñotỹ jey ne retãyguakuéra nde tenda marangatúpe, Moisés he'i haguéicha.
30 Ha umi saserdóte opurahéi salmo ome'ẽ hag̃ua aguyje.
31 Opa rire pe sakrifísio, Neemias omanda oñeñohẽ hag̃ua pe y ojehejáva umi ita guasu ári.
32 Ojejapopa rire upéva, omyendy tatatĩ, ha pe tesape omimbipáva pe altárgui ohundipa.
33 Upémarõ ojekuaávo ko mba'e, oje'e pe rréi de Persiape, pe lugár umi saserdóte ojegueraha va'ekue omokañy haguépe pe tata, ojekuaa hague y, ha Neemias omopotĩ hague umi sakrifísio.
34 Upéi pe rréi omboty pe lugár imarangatu, ohusga rire ko mba'e.
35 Ha pe rréi ogueraha heta jopói, ha ome'ẽ upéva umi ha'e ombovy'asévape.
36 Ha Neemias ombohéra ko mba'e Neftar, ha'éva he'iháicha, peteĩ ñemopotĩ: ha katu heta kuimba'e ohenói Nefi.

MOAKÃHA 2 rehegua

1 Ojejuhu avei umi kuatiañe'ẽme, Jeremy pe proféta omanda hague umi ojegueraha va'ekuépe oipe'a hag̃ua pe tata, oje'e haguéicha.
2 Ha mba'éichapa pe proféta, ome'ẽ rire chupekuéra pe léi, omanda chupekuéra ani hag̃ua hesarái Ñandejára

rembiapoukapykuéragui, ha ani hag̃ua ojavy iñakãme, ohechávo pláta ha óro ra'anga, iadornokuéra ndive.
3 Ha ambue ñe'ẽ peichagua reheve oñemoñe'ẽ chupekuéra, ani hag̃ua pe léi ojei ikorasõgui.
4 Oĩ avei upe kuatiañe'ẽme voi, pe proféta, Ñandejára oadverti rire, omanda hague pe tavernákulo ha pe árkape oho hag̃ua hendive, oho aja pe montáñape, ojupiháp Moisés, ha ohecha Ñandejára patrimonio.
5 Jeremy og̃uahẽvo upépe, ojuhu peteĩ itakua yvykua, omoĩhápe pe tavernákulo, pe árka ha pe altár de insiénso, ha upéicha omboty pe okẽ.
6 Oĩ umi ohóva hapykuéri ou omarkávo pe tape, ha katu ndojuhúi.
7 Jeremy ohechakuaávo upéva, ojahéi chupekuéra ha he'i: "Upe tenda katu ndojekuaái va'erã Tupã ombyaty jey peve itavayguakuérape ha oiporiahuvereko haguã chupekuéra".
8 Upéi Ñandejára ohechaukáta chupekuéra ko'ã mba'e, ha ojehechaukáta Ñandejára rekomimbipa, ha pe arai avei, ojehechauka haguéicha Moisés poguýpe, ha Salomón oipotarõguáicha oñesantifika pe lugár oñemomba'eguasúva.
9 Oje'e avei, ha'e iñarandu rupi oikuave'ẽ sacrificio dedicación ha omohu'ã haguã templo.
10 Moisés oñembo'e haguéicha Ñandejárape, pe tata oguejy yvágagui ha ohapypa umi mymbajuka.
11 Upémarõ Moisés he'i: —Pe ofrénda oje'u va'ekue pekádore, ohundipa.
12 Upémarõ Salomón omantene umi ocho día.
13 Umi mba'e peteĩchagua oñemombe'u avei Neemias kuatiañe'ẽ ha ikomentariokuérape; ha mba'éichapa ha'e omoñepyrũvo peteĩ biblioteca ombyaty umi rréi, ha profetakuéra, ha David rembiapokue, ha umi rréi kuatiañe'ẽ umi don marangatu rehegua.
14 Upéicha avei Judas ombyaty opa umi mba'e okañýva ñande gérra rupi, ha opyta ñanendive.
15 Upévare peikotevẽramo, pemondo peteĩvape ogueru haguã peẽme.
16 Upérõ rogueromandu'a potaitéma pe ñemopotĩ, rohai peẽme, ha pejapo porãta, peñongatúramo umi ára.
17 Roha'arõ avei, pe Tupã, osalva va'ekue opa itavayguakuérape, ha ome'ẽ va'ekue chupekuéra peteĩ erénsia, pe rréino, pe sacerdocio ha pe santuário.
18 Ha'e opromete haguéicha Léipe, pya'e ore poriahuvereko ha orembyatýta opa tetã yvága guýgui pe tenda marangatúpe.
19 Judas Macabeo ha ijoyke'y kuéra, Tupao guasu ñemopotĩ ha altár ñemopotĩ.
20 Ha oñorairõ Antíoco Epifanes ha ita'ýra Eupator kóntrape.
21 Ha umi techaukaha ou vaekue yvágagui umi kuimba'eichaguápe omomba'eguasúvo chupekuéra judaísmo rehe.
22 Ha orrekupera jey pe témplo herakuãitéva oparupiete ko yvy ape ári, ha omosãso pe siuda, ha omoañete umi léi oguejyva'ekue, Ñandejára imba'eporã chupekuéra.
23 Opa ko'ã mba'e, ha'e hína Jasón Cirenegua omombe'úvo cinco lívrope, ñañeha'ãta ñamombyky peteĩ volúmenpe.
24 Ohechágui pe número infinito, ha pe dificultad ojuhúva hikuái omañase umi mombe'upy pe tembiasakue rehegua, opaichagua mba'ére.
25 Roñatende porã kuri umi omoñe'ẽséva ovy'a hag̃ua, ha umi oñekomprometeséva imandu'a hag̃ua, ikatu hag̃uáicha ideprovécho entéro umi ipópe oúva.
26 Upévare oréve ĝuarã, rojagarráva ore ári ko tembiapo hasýva ñemombyky rehegua, ndaha'éikuri ndahasýiva, ha katu peteĩ mba'e sudor ha jesareko;
27 Ndahasýiháicha pe ombosako'íva karu guasu, ha ohekáva ambue tapicháp ideprovécho: upéicharõ jepe heta tapicháp ombovy'a hag̃ua, vy'ápe jajapóta ko mba'e vai tuichaitereíva;
28 Ohejávo autor-pe pe manejo exacto opa particular rehegua, ha omba'apo osegi hag̃ua umi regla peteĩ abreviatura rehegua.
29 Pe óga pyahu apoha guasu oñangarekova'erãháicha pe óga kompletoitére. ha katu pe oñekomprometéva omoĩ ha ombojegua haguã, ohekava'erã umi mba'e iporãva ombojegua haguã.
30 Oñembo'y haguã opa mba'e rehe, ha ojesareko umi mba'e rehe, ha oikuaase haguã en particular, ha'e pe ohai ypy va'ekue pe tembiasakue.
31 Ha'e ningo jaipuru mbykymi, ha ani hag̃ua ñañeha'ãmbaite pe traváhogui, oñeme'ẽ va'erã pe omombykysévape.
32 Ko'ápe upéicharõ ñañepyrũta pe mombe'upy: ñamoĩvévo péichante pe oje'eva'ekuére, ha'eha peteĩ mba'e tavy jajapo peteĩ prólogo ipukúva, ha mbyky pe tembiasakue voi.

MOAKÃHA 3 rehegua

1 Ha pe siuda marangatúpe ojeiko py'aguapýpe, ha oñekumpli porãitereíma umi léi, saserdóte guasu Onias ojerovia rupi Ñandejárare, ha ndocha'éi rupi umi mba'e aña rehe.
2 Ojehu umi rréi voi jepe omomba'e upe tenda, ha omomba'eguasu pe témplo ijopói iporãvéva reheve;
3 Upéicha rupi Seleuco Asiaygua umi viru ohupytývagui oguerahapaite umi mba'e ojepagáva umi sakrifísio servísiope.
4 Péro peteĩ Simón Benjamín trívugui, ha'e va'ekue governadór pe témplope, oñorairõ pe saserdóte prinsipál ndive sarambikuére pe siudápe.
5 Ndaikatúigui ipu'aka Onias rehe, ogueraha chupe Apolonio Traseas ra'y rendápe, ha'éva upérõ Celosíria ha Fenicia gobernador.
6 Ha omombe'u chupe pe tesóro oĩva Jerusalénpe henyhẽha hetaiterei plátagui, upéicha rupi hetaiterei ipirapire, ndoikóiva umi sakrifísio kuéntore, ha ikatuha ojegueru opa mba'e rréi pópe po.
7 Apolonio og̃uahẽvo mburuvicha guasu rendápe ha omombe'u rire chupe pe pláta oñemombe'u va'ekue chupe, pe rréi oiporavo Heliodorope, ha omondo chupe peteĩ tembiapoukapy ogueru hag̃ua chupe pe pláta oje'e va'ekue.
8 Upémarõ upepete Heliodoro ojagarra ijeho; peteĩ kolór guýpe ovisita hag̃ua umi siuda Celosíria ha Fenicia, péro añeteháp okumpli hag̃ua pe rréi rembipota.

9 Ha og̃uahẽvo Jerusalén-pe, ha ojeguerohory chupe tekoporãme pe sumo sacerdote upe tavaguasúpe, ha'e omombe'u chupe mba'e iñarandupa oñeme'ẽ pe plátagui, ha omombe'u mba'érepa ou, ha oporandu añete piko ko'ã mba'e.
10 Upémarõ pe saserdóte guasu omombe'u chupe oĩha ko'ãichagua pláta oñeñongatu hag̃ua umi viúda ha imemby'ỹvape.
11 Peteĩ kuimba'e Tobías ra'y Hircano mba'e, peteĩ kuimba'e oñemomba'eguasúva, ha ndaha'éi pe Simón iñañáva omombe'u vai haguéicha.
12 Ha ndaikatumo'ãiha ojejapo hesekuéra ko'ãichagua mba'evai, ojapova'ekue upe lugár imarangatúpe, ha pe témplo ñemomarangatu ha imarangatu'ỹvape, oñemomba'eguasúva opa yvóra ári.
13 Heliódoro katu, pe rréi omanda rupi chupe, he'i: "Opaichavérõ ojegueraha va'erãha pe rréi ryrúpe".
14 Upémarõ pe ára ha'e omoĩva'ekuépe oike omohenda haguã ko mba'e.
15 Ha umi saserdóte katu, oñesũ altar renondépe ijao sacerdote-kuéra reheve, ohenói yvágape pe omoĩvape peteĩ léi umi mba'e ha'e oñangarekóvare, ikatu hag̃uáicha oñeñongatu porã umi ome'ẽva'ekue chupekuéra oñeñongatu hag̃ua.
16 Upérõ pe saserdóte guasu omaña va'ekue hova rehe, upéva oporokutu va'erãmo'ã ikorasõ, pórke hova ha ikolór okambia omombe'u mba'éichapa hasy hyepýpe.
17 Pe kuimba'e ojerégui kyhyje ha okyhyjégui hete rehe, ha umi omañávape chupe ojekuaa mba'eichaitépa ombyasy ko'ãg̃a ikorasõme.
18 Ótro katu osẽ odipara hógagui ojerure asy umi héntepe, pórke pe lugár ha'ete voi ojedespresia va'ekue.
19 Ha umi kuña oñemonde ao vosa reheve ijyva guýpe, hetaiterei oĩ umi kállere, ha umi kuñataĩ oñeñangarekóva odipara, oĩ umi okẽ gotyo, ha oĩ umi murálla gotyo, ha ambue katu omaña umi ventána rupi.
20 Ha opavave ojokóva ipo yvága gotyo, ojerure asy.
21 Upérõ oiporiahuvereko va'erãmo'ã peteĩ kuimba'e ohechávo ho'aha ohóvo umi hénte opaichagua, ha pe saserdóte guasu okyhyjetereiha.
22 Upémarõ ohenói hikuái Ñandejára Ipu'akapávape omantene hag̃ua umi mba'e ojejapo va'ekue jerovia reheve, umi ojapova'ekuépe g̃uarã.
23 Upéicharõ jepe, Heliodoro ojapo pe oje'e va'ekue.
24 Upépe oĩ aja oñangarekóva pe tesoro jerére, espíritu Jára ha opa pokatu ruvicha, ojapo peteĩ aparisión tuichaitereíva, upéicha rupi opavave oñemomba'eguasúva oiketaha hendive, oñemondýi Ñandejára pu'akare. ha oñedesmaia, ha okyhyjeterei.
25 Ojehechágui chupekuéra peteĩ kavaju oguerekóva peteĩ kavaju arigua ivaietereíva hi'ári, ha oñembojegua peteĩ ao iporãitereíva reheve, ha oñani hatã, ha oinupã Heliodoro-pe ipy renondépe, ha ha'ete ku pe oguapýva kavaju ári oguerekóva arnés completo itaju.
26 Avei ojehechauka henondépe ambue mokõi mitãrusu, imbarete porãva, iporãiterei ha ijao porã, oñembo'ýva ijykére mokõive ijykére. ha oinupã meme chupe, ha heta oinupã chupe.
27 Heliodoro ho'a sapy'a yvýpe, ha iñypytũeterei ojere hese, ha umi hendive oĩva katu ohupi chupe ha omoinge chupe peteĩ mba'yrúpe.
28 Péicha ha'e, nda'arési oúva peteĩ tren tuicháva reheve ha opa iguardia ndive pe dicho tesoro-pe, ogueraha hikuái, ndaikatúigui oipytyvõ ijehe hi'armakuéra reheve: ha hesakã porã ohechakuaa hikuái Ñandejára pu'aka.
29 Tupã po rupive oñemombo ha oñeno iñe'ẽ'ỹre, opa esperanza jeikove'ỹre.
30 Ha'ekuéra katu omomba'eguasu Ñandejárape, pe milágro rupive omomba'e va'ekue hendaguépe. upe mboyvemi henyhẽva kyhyje ha jepy'apýgui, ojehechauka jave Ñandejára Ipu'akapáva, henyhẽ vy'a ha vy'águi.
31 Upe riremínte oĩ Heliodoro amigokuéra oñembo'e Onias-pe, ohenói hag̃ua pe Ijyvatevévape ome'ẽ hag̃ua chupe hekove, ha'ekuéra oñeno ome'ẽ hag̃ua pe espíritu.
32 Upémarõ pe saserdóte guasu oimo'ã ani hag̃ua pe rréi oimo'ã umi hudío otraisiona hague Heliodoro rehe, ha oikuave'ẽ peteĩ sakrifísio hesãi hag̃ua pe kuimba'épe.
33 Pe saserdóte guasu ojapo aja peteĩ expiasiõ, umi mitãkaria'y ijao va'ekue voi, oñembo'y Heliodoro ykére ha he'i: "Eme'ẽ tuicha aguyje pe saserdóte guasu Oniaspe, pórke Ñandejára ome'ẽ ndéve jeikove.
34 Ha rehechávo reñeinupã hague yvágagui, emombe'u opa yvypórape Tupã pu'aka ipu'akapáva. Ha he'i rire hikuái ko'ã ñe'ẽ, ndojehecháivéima hikuái.
35 Upémarõ Heliodoro, oikuave'ẽ rire sakrifísio Ñandejárape, ha ojapo rire iñe'ẽme'ẽ tuicháva pe osalva va'ekuépe hekove, ha omomaitei rire Oniaspe, ohojey ijehérsito ndive rréi rendápe.
36 Upéi otestifika opa yvypórape Tupã guasu rembiapo, ohechava'ekue hesa rupive.
37 Ha pe rréi Heliodoro, ikatu hag̃uáicha oñemondo jey Jerusalénpe.
38 Reguerekóramo ne enemigo térã netraidor, emondo chupe upépe, ha reguerohorýta chupe oñeinupã porãvo, okañýramo hekove reheve. oĩ peteĩ Ñandejára pu'aka especial.
39 Pe oikóva yvágape oñangarekógui upe tendáre ha odefende. ha oinupã ha ohundi umi oúvape ojapo vai.
40 Ha umi mba'e Heliodoro rehegua, ha pe tesoro ñeñongatu rehegua, ho'a péicha.

MOAKÃHA 4 rehegua

1 Ko Simón ko'ãg̃a, roñe'ẽmava'ekue hese, ha'égui peteĩ traisionéro pe pláta ha hetãme, ojahéi Onias-pe, ha'ete ku omondýiva Heliodoro-pe, ha ha'e va'ekue ko'ã mba'e vai apoha.
2 Péicha ha'e ipy'aguasu ohenói chupe traidor, omerese porã va'ekue pe siuda, ha omanda va'ekue hetãme voi, ha ikyre'ỹeterei umi léi rehe.
3 Ha'ekuéra ndocha'emo'ãi ha ojuka peteĩva Simón grúpo rupive.
4 Onias ohechávo ipeligrosoha ko ñorairõ, ha Apolonio ha'égui Celosíria ha Fenicia gobernador, ipochy ha ombohetave Simón ivaíva.

5 Ha'e oho rréi rendápe, ndaha'éi oakusa haguã hetãyguakuérape, oheka haguã opavave iporãva, taha'e público ha privado.
6 Ha'e ohechágui ndaikatuiha pe estado osegi kiririĩháme, ha Simón oheja itavy, pe rréi noma'ẽiramo upéva.
7 Seleuco omano rire, Antíoco, hérava Epifanes, ojagarra rire pe rréino, Jasón, Onias ryvy, omba'apo kañyháme ha'e haguã saserdóte guasu.
8 Oprometévo rréipe ojerure asy trescientos sesenta talento de pláta ha ambue viru ochenta talento.
9 Upéva ykére, opromete oasignataha cien cincuentave, ikatúramo oguerekóramo licencia omoĩ haĝua chupe peteĩ tenda ojapo haĝua ejercicio, ha ombokatupyry haĝua mitãrusukuérape umi tetã ambuegua moda-pe, ha ohai haĝua chupekuéra Jerusalén-gua por la Antioquia-ygua réra.
10 Pe rréi ome'ẽ rire ipópe pe goviérno, pya'e voi ogueru hetãme griégoicha.
11 Ha oipe'a umi priviléhio mburuvicha guasu oñeme'ẽva'ekue umi hudíope, Juan, Eupolemo túva rupive, ha'e oho va'ekue embajador Rómape oñomoirũ ha oipytyvõ haĝua chupekuéra. ha oity umi sãmbyhyguasu omoirũva léi he'iháicha, omopu'ã jepokuaa pyahu léi rehe.
12 Ha'e vy'ápe omopu'ã pe tórre guýpe peteĩ lugár ojejapo haĝua ehersísio, ha omoĩ ipoguýpe umi mitãrusu ruvichakuérape ha omonde chupekuéra peteĩ sombrero.
13 Ko'ãĝa péicha ha'e va'ekue umi griégo moda ijyvatevéva, ha umi tekokuéra pagano-kuéra jepokuaa, Jasón, upe iñañáva iñañáva, ha ndaha'éiva saserdóte guasu;
14 Umi saserdóte ndoguerekoiha py'aguasu oservivévo pe altar-pe, ha katu odespresia pe témplo, ha ohejareívo umi sakrifísio, pya'e opartisipa pe asignación ilegal-gui pe ejercicio rendaguépe, pe juego de Disco ohenói rire chupekuéra;
15 Noñemoĩri umi ituakuéra ypykuépe omomba'eguasúva, síno oguerohoryve umi griégo rekomimbipa.
16 Upévare ou hi'arikuéra heta mba'e vai, ha'ekuéra oguerekógui chupekuéra iñenemigo ha iñevengáva, ha'ekuéra osegíva ijepokuaa kyre'ỹme, ha ojoguase chupekuéra opa mba'épe.
17 Ndaha'éi niko mba'e ivaíva jajapo haguã Tupã léi rehe, ha ára oúvape katu omombe'úta ko'ã mba'e.
18 Pe káda áño ojegueroviáva ojejapo va'ekue Tirope, pe rréi oĩ jave upépe.
19 Ko Jasón ipy'aporã'ỹva omondo mensajero especial Jerusaléngui, ha'éva antioquio, ogueraha haĝua trescientos drácma de pláta Hércules sakrifísiope, umi ogueraháva jepe oimo'ã iporãha nome'ẽi pe sakrifísio, ndaha'éigui okonvenivéva, síno ha'e reservado ambue cargo-pe guarã.
20 Ko viru upérõ, pe omondova'ekuére, oñenombra Hércules sakrifísiope ĝuarã; ha katu umi ogueraháva rupi, ojeporu ojejapo haguã gallia.
21 Oñemondórõ guare Egíptope Apolonio, Menesteo ra'y, oñekorona haĝua rréi Tolomeo Filométorpe, Antíoco ontende porã ndoikói porãiha chupe hembiapokuére, ha upéi oĝuahẽ Jopepe ha upégui Jerusalénpe : 1 .
22 Upépe Jasón ha tavaguasu oguerohory chupe, ha ogueraha chupe tataindy ha sapukái tuicha reheve.
23 Mbohapy áño haguépe Jasón omondo Menelaúpe, Simón ryke'y ja'e va'ekue, ogueraha haĝua pe pláta pe rréipe ha oñatende haĝua chupe umi mba'e tekotevẽvare.
24 Ha katu ojegueru rire chupe pe rréi renondépe, omomba'eguasu rire chupe ipu'aka gloriosa rehe, ohupyty pe sacerdocio ijupe ĝuarã, oikuave'ẽvo hetave Jasóngui trescientos talento de pláta.
25 Upémarõ ou pe rréi mandato reheve, ndoguerúi mba'eve omereséva pe sumo sacerdocio, síno oreko peteĩ tirano ipy'ahatãva pochy, ha peteĩ mymba ka'aguy pochy.
26 Upémarõ Jasón, omoapañuãi va'ekue iñermánope voi, ótro omoapañuãi chupe, okañy amoníta retãme.
27 Upémarõ Menelao ohupyty pe mburuvicha guasu, péro pe pláta opromete va'ekue pe rréipe, ndojapói mba'eve iporãva, ojeruréramo jepe Sóstratis pe mburuvicha pe kastíllope.
28 Ha'e ningo oñembyaty umi kostúmbre. Upévare mokõivéva oñehenói mburuvicha guasu renondépe.
29 Ko'ãĝa Menelao oheja hendaguépe ijoyke'y Lisimacope saserdótepe; ha Sóstrato oheja Crátes, ha'éva gobernador chiprio-kuéra.
30 Ojapo aja ko'ã mba'e, Tarso ha Malósgua opu'ã opu'ã, pórke oñeme'ẽ chupekuéra pe rréi hembireko, hérava Antíoco.
31 Upéi pe rréi pya'eterei ou ombopy'aguapy haĝua umi mba'e, ha oheja Andrónico, peteĩ kuimba'e ipoderósova, ha'e ogoverna haĝua.
32 Menelao oimo'ãgui ohupytymaha ára, omonda témplogui unos kuánto mba'yru órogui, ha ome'ẽ Andrónico-pe, ha unos kuánto ovende Tiro ha umi táva ijerére.
33 Onias oikuaávo mba'épa he'ise, ojahéi chupe ha oho peteĩ tenda marangatúpe Dafnépe, opytáva Antioquía rembe'ýpe.
34 Upévare Menelao ojagarrávo Andrónico-pe, oñembo'e chupe omoinge haguã Onias ipópe. ha'e okonvensévo upéva, ha oguahẽvo Onias rendápe ñembotavýpe, ome'ẽ chupe ipo akatúa ñe'ẽme; ha oimo'ãramo jepe chupe, ha'e okonvense chupe osẽ haĝua pe santuáriogui.
35 Upévare ndaha'éi umi hudío añónte, heta ótro tetãygua avei ipochy ha oñembyasyeterei ojejuka haguére hekope'ỹ pe kuimba'épe.
36 Pe rréi oĝuahẽ jeývo umi lugár oĩvagui Cilicia jerére, umi hudío oĩva pe siudápe, ha unos kuánto griego ndocha'éiva avei ko mba'ére, oñembohory ojejuka haguére Oniaspe mba'érepa.
37 Upévare Antíoco ombyasy ipy'aite guive, ha oiporiahuvereko ha hasẽ, pe omanóva heko porã ha ipy'aguapýgui.
38 Ha ipochýgui, pya'e oipe'a Andrónico ipire morotĩva, ha oikytĩ ijao, ha ogueraha chupe tavaguasu tuichakue javeve upe lugárpe voi, ojapo haguépe Tupã Ñandejárare Onias rehe, upépe ojuka pe oporojukáva

oñemaldesi va'ekuépe. Péicha Ñandejára ombojopói chupe ikastígo, omerese haguéicha.
39 Ko'a᷉ga Lisimaco ojapo rire heta sacrilegio upe távape Menelao omoneĩ rupi, ha hi'a oñemyasãi oparupiete, umi hénte oñembyaty Lisimaco rehe, ojeguerahapáma heta mba'yru óroguigua.
40 Upémarõ tavayguakuéra común opu'ãvo, ha henyhẽ pochýgui, Lisimaco oarma tres mil kuimba'e rupi, ha oñepyrũ raẽ oikuave'ẽ violénsia; peteĩ Aurano ha'évo tendota, peteĩ kuimba'e mombyry ohóva heta áñore, ha ndaha'éi michĩvéva tavy.
41 Upémarõ ha'ekuéra ohechávo Lisimaco oñeha'ãha, oĩ ijapytepekuéra ojagarráva ita, oĩ ojagarráva yvytimbo, ha ambue katu ojagarráva po yvytimbo, oĩva upe rire, oitypaite oñondive Lisimaco ári ha umi oñemoĩva hi'ári.
42 Péicha heta ijapytepekuéra oinupã, ha oĩ oinupãva yvýpe, ha opavave omboliga okañy haguã, ha katu pe tupao mondaha voi, ojuka chupe tesoro ykére.
43 Upémarõ ko'ã mba'ére ojeakusa Menelao kóntrape.
44 Pe rréi oguahẽvo Tirope, mbohapy kuimba'e oñemondova'ekue pe senádogui odesidi henondépe.
45 Péro Menelao, ko'a᷉ga oñekondenávo, opromete Doriménes ra'ýpe Toleméope ome'ẽtaha chupe heta pláta, ombopy'aguapyséramo pe rréipe.
46 Upémarõ Tolomeo ogueraha pe rréipe peteĩ galeríape, ha'ete voi ohupi hagua pe yvytu, ha'e opensa ótra kósare.
47 Upéicha rupi omosãso Menelao-pe umi acusacióngui, ha'e jepe ha'e káusare opa mba'e vai: ha umi kuimba'e mboriahu, omombe'úrire hikuái ikáusa, heẽ, escita-kuéra renondépe, ojehusga va'erãmo'ã inosénte, chupekuéra ha'e okondena omano hagua .
48 Péicha umi osegíva upe mba'e tavaguasu rehehápe, ha tavayguakuérape g̃uarã, ha umi mba'yru marangatu rehehápe, pya'e ohasa asy castigo hekope'ỹva.
49 Upévare umi Tirogua jepe, ndocha'éi upe tembiapo vai rehe, oñeñotỹ chupekuéra ñemomba'épe.
50 Ha upéicha umi ipu'akapáva poriahu rupi Menelao opyta gueteri autorida-pe, oñembohetavévo ivaívape, ha ha'égui peteĩ traidor tuicháva tavayguakuérape g̃uarã.

MOAKÃHA 5 rehegua

1 Upe tiémpope Antíoco ombosako'i mokõiha viáhe Egíptope.
2 Ha upéi ojehu, opa tavaguasu rupi, haimete cuarenta día aja, ojehecha umi kavaju arigua oñani yvate, ao óroguigua, ha armado lanza reheve, peteĩ soldádo atyicha,
3 Ha kavaju arigua ñorairõhára oñemoĩva, ojojuhúva ha oñani ojuehe, oryrýi escudo, ha hetaiterei pico, ha oguenohẽ kyse puku, ha omombo dardo, ha adorno de oro omimbipáva, ha arnés opaichagua.
4 Upévare opavave oñembo'e upe jehechauka ojere haguã iporãvape.
5 Ko'a᷉ga osẽvo peteĩ ñe'ẽ japu, Antíoco omanómarõguáicha, Jasón ogueraha por lo menos mil kuimba'épe, ha sapy'aitépe ojapo peteĩ ataque upe tavaguasúre; ha umi oĩva umi murálla ári, ha ipahápe ojejagarra pe táva, Menelao okañy pe kastíllope.
6 Ha katu Jasón ojuka iciudadano-kuérape poriahuvereko'ỹre, nopensáigui ohupyty hag̃ua chupekuéra ára hetãmegua ha'étaha peteĩ ára vy'a'ỹvéva chupe g̃uarã; ha katu oimo'ãvo ha'ekuéra ha'e hague iñenemigo, ha ndaha'éi hetãygua, ha'e ipu'akava'ekue.
7 Ha katu opa ko'ã mba'ére ha'e ndohupytýi pe principado, ha katu ipahápe oñemotĩ pe traisión recompensa rehe, ha okañy jey amonita-kuéra retãme.
8 Ipahápe ha'e ou jey vy'a'ỹme, ojeakusa chupe Aretas, árabe ruvicha guasu renondépe, okañy távagui ótro távape, opersegi opavave yvypóragui, ndaija'éi hese ohejáva léi, ha ojeguereko chupe peteĩ enemigo abierta ramo hetã ha hetãyguakuéra, oñemosẽ Egipto-pe.
9 Péicha pe omosẽ va'ekue hetápe hetãgui, omano peteĩ tetã iñambuehápe, ojeretira Lacedemonio rendápe, ha opensa upépe otopa hag̃ua pytyvõ ipehẽnguekuéra káusare.
10 Ha pe omosẽ va'ekue heta noñeñotỹivape, ndoguerekói mba'eveichagua ñembyasy hese, ni peteĩ sepultúra ituvakuéra ndive.
11 Ko mba'e ojehúva og̃uahẽvo pe rréi áutope, oimo'ã Judea opu'ãha, ha osẽvo Egíptogui ipochy pochy reheve, ojagarra pe siuda.
12 Ha omanda umi ñorairõhárape ani hag̃ua oiporiahuve umi ojotopávape, ha ojuka hag̃ua umi ojupívape umi óga ári.
13 Péicha ojejuka imitãva ha ijedámavape, ojejuka kuimba'e, kuña ha mitãme, ojejuka vírgen ha mitã mimi.
14 Ha oñehundi mbohapy ára pukukue aja ocenta mil, umíva apytégui ojejuka cuarenta mil pe ñorairõme; ha ndaha'éi sa'ive oñevendéva ojejukágui.
15 Upéicharõ jepe ha'e noñekontentái ko mba'ére, ha katu oñembotuicha oikeha pe témplo imarangatuvévape opa ko yvy ape ári; Menelao, upe otraisionáva léikuérape, ha hetãme voi, ha'évo sãmbyhyhára:
16 Ha ojagarrávo umi mba'yru sagrádo ipo ky'a reheve, ha ipo ky'a reheve oity umi mba'e odedika va'ekue ótro rréi ombotuichave hag̃ua pe lugár oñembotuichave ha oñemomba'eguasu ha oñemomba'eguasu hag̃ua.
17 Ha oñemomba'eguasueterei Antíoco iñakãme, ha'e nopensái Ñandejára ipochyha sapy'ami umi oikóva upe tavaguasúpe angaipakuérare, ha upévare hesa noĩri upe tendáre.
18 Ymave noñembojeguáirire hikuái heta angaipápe, ko kuimba'e, ou riremínte, pya'e oñeinupã, ha oñemomombyry iñemomba'eguasúgui, Heliodoro-icha, pe rréi Seleuco omondova'ekue ohecha hag̃ua pe tesoro.
19 Upéicharõ jepe, Ñandejára ndoiporavói pe tavayguakuérape upe lugár rehehápe, síno pe lugár mombyry oĩva pe tavayguakuéra rehehápe.
20 Ha upévare pe tenda voi, oparticipava'ekue hendivekuéra umi mba'e vai ojehúva tetãme, oñemombe'u upe rire umi mba'eporã oñemondova'ekuépe Ñandejáragui: ha ojehejarei haguéicha pe Ipu'akapáva pochýpe, upéicha jey, pe Ñandejára tuichaitéva oñembojoajúvo, oñemoĩ opa mba'e ñemomba'eguasu reheve.
21 Upémarõ Antíoco oguenohẽ rire pe témplogui mil ochocientos talento, pya'e oho Antioquíape,

oñemomba'eguasúvo ojapo hag̃ua pe yvy ojeguata hag̃ua, ha pe mar ojehasa hag̃ua yvýrupi.
22 Oheja mburuvicha kuérape ombopochy haguã tetãme: Jerusalénpe Felipe, hetãme guarã ha'e Frigia ha heko ivaivéva pe omoĩvagui chupe upépe.
23 Ha Garizimpe Andrónico. ha hi'arive, Menelao, ivaivéva opavave ambuégui, ogueraha ipo pohýi tetãyguakuéra ári, oguerekóva iñakã vai hetãyguakuéra judío rehe.
24 Omondo avei Apolonio ruvicha guasu ombojeguarúvape veinti.
25 Ha'e ou Jerusalénpe, ha'e oĩramoguáicha py'aguapýpe, ndogueropu'akái pytu'uha ára sagrádo peve, ojagarrávo umi hudíope oñongatúvo ára sagrádo, omanda ikuimba'ekuérape oarma hag̃ua.
26 Ha upéicha ojuka opavave oho va'ekuépe pytu'uha vy'arã, ha oñani pe siuda rupi árma reheve ojuka hetaiterei héntepe.
27 Judas Macabeo katu ambue nueve ndive, térã upérupi, ojere pe desiértope, ha oiko umi montáñape mymbakuéra rekoháicha, ikompañía ndive, okaru meme ka'avo rehe, ani haguã oparticipa pe mba'e ky'a.

MOAKÃHA 6 rehegua

1 Nda'aréi upe rire, mburuvicha guasu omondo peteĩ karai tuja Atenasgua omboliga haguã umi judíope ojei haguã itúva ypykue rembiapoukapygui, ha ani haguã oiko Tupã léi he'iháicha.
2 Ha omongy'a avei Jerusalén témplo, ha ombohéra Júpiter Olimpio témplo; ha upéva Garizim-pe, Júpiter-gui pe Defensor de extraños, oipotaháicha hikuái pe oikóva upe tendápe.
3 Ko mba'e vai oúvo ha'e peteĩ mba'e vai ha ivaieterei pe tavayguakuérape.
4 Pe témplo henyhẽgui sarambi ha vy'arãgui umi gentil, ha'ekuéra ovy'a umi kuña rekovai ndive, ha ojogueraha kuñanguéra ndive umi lugár sagrádo jerére, ha upéva ári ogueru umi mba'e ndojehejáiva.
5 Pe altár henyhẽ avei umi mba'e ky'águi, pe léi ombotovéva.
6 Ndaikatúi va'ekue peteĩ kuimba'e okumpli sábado térã ayuno yma guare, térã he'i ha'eha hudío.
7 Ha pe rréi onase ára jave káda mes ojegueru chupekuéra jejopy vai rupive ho'u hag̃ua umi sakrifísiogui; ha ojejapo rire Baco ayuno, umi hudío ojeobliga oho hag̃ua procesión-pe Baco-pe, oguerahávа hiedra.
8 Toloméo he'i rupi peteĩ léi umi hudío kóntrape umi siuda oĩvape ijykére oĩvape umi tetã ambueguápe, ha'ekuéra ojapo hag̃ua avei umi sakrifísio.
9 Ha umi ndojaposéiva gentil-kuéra rekovépe, ojejuka va'erã. Upéicharõ ikatu kuri peteĩ kuimba'e ohecha pe miseria ko'ag̃agua.
10 Ojegueru niko mokõi kuña osirkunsidáva imembykuérape. Ha'e kuéra ogueraha rire abierta pe táva jerére, umi mitã'i oñapytĩvo ijyva ári, oity chupekuéra iñakã ári pe murállagui.
11 Ha ambuekuéra, oñani va'ekue oñondive itakua hi'ag̃uívape, oñongatu hag̃ua pytu'uha ára ñemiháme, Felipe ojuhúvo, enterove ojehapy oñondive, ojapo haguére ikonsiénsia oipytyvõ hag̃ua ijehe pe ára imarangatuvévape g̃uarã.
12 Ko'ág̃a ajerure umi omoñe'ẽvape ko kuatiañe'ẽ, ani hag̃ua oñedesanima ko'ã mba'e vai rehe, ha katu tohusga umi castigo ndaha'eiha ñehundirã, ha katu peteĩ kastigorã ñane retãme.
13 Ha'égui peteĩ techaukaha imba'eporã tuichaitévare, umi mba'e vai apoha ndohasáiramo are, ha katu pya'e ojekastiga.
14 Ndaha'éi ambue tetãnguéra ndive, Ñandejára ipasiénsia reheve okastiga, og̃uahẽ meve hembiapovaikuéra henyhẽ meve, upéicha ha'e ojapo ñandéve.
15 Ha'e og̃uahẽvo pe angaipa ru'ãme, upe rire ha'e ovenga ñanderehe.
16 Ha upévare araka'eve ndoipe'ái ñandehegui iporiahuvereko, ha okastiga ramo jepe jehasa asy reheve, araka'eve ndohejái itavayguakuérape.
17 Ha katu ko mba'e roñe'ẽva'ekue toiko peteĩ advertenciarã ñandéve g̃uarã. Ha ko'ág̃a jajúta pe mba'e ojedeclarávape mbovymi ñe'ẽme.
18 Eleazar, peteĩva umi mbo'ehára leipegua iñimportantevéva, peteĩ kuimba'e ijedámava ha hova porã, ojejopy chupe oipe'a hag̃ua ijuru ha ho'u hag̃ua kure ro'o.
19 Ha'e katu oiporavo omano gloria, oiko rangue peichagua mba'e pochy reheve, oescupi ha ou ijeheguiete ombohasa asy.
20 Ha'e kuéra ou haguãicha, umi odesidíva ojedestaca ko'ã mba'e rehe, ndohejáiva ohayhu tekove.
21 Ha katu umi oñangarekóva upe karu guasu aña rehe, pe oikuaáva yma guarégui pe kuimba'e ndive, ogueraha chupe peteĩ hendápe, ojerure chupe ogueru hag̃ua so'o hembi'urãgui, ojehejaháicha chupe oipuru ha ojapo ha'erõguáicha ho'u pe so'o ojepe'áva pe sakrifísio omandava'ekuégui pe rréi;
22 Péicha ojapóvo chupe ojesalva ñemanógui, ha ojeguerohory chupe kuéra iñamígo yma guarégui.
23 Ha katu oñepyrũ ohesa'ỹijo iñaranduhápe, ha oikoháicha ijeda, ha hi'ára ymaguare iporãitéva, ha iñakã morotĩ ñemomba'e, ou haguépe, ha iñehekombo'e hekopetevéva imitã guive, térã ja'e porãsérõ pe léi marangatu ojapova'ekue ha Tupã ome'ẽva'ekue, upévare ha'e ombohovái ha oipota pya'e chupekuéra omondo haguã chupe sepultúrape.
24 Ndoikóigui ñande eda, he'i ha'e, ni mba'evéicharõ ñañembojegua, upéva rupive heta mitãrusu ikatu oimo'ã Eleazar, orekógui cuarenta áño ha diez áño, ko'ág̃a oho hague peteĩ rrelihión extraño-pe;
25 Ha upéicha ha'ekuéra che hovamokõi rupi, ha oikoséva sapy'ami ha sapy'ami, oñembotavyva'erã cherehe, ha ahupyty peteĩ mancha che tuja, ha ajapo chugui peteĩ mba'e ombojeguarúva.
26 Ko'ág̃a peve ajesalvátaramo jepe yvypóra kastígogui, ndaikatumo'ãi pe Ipu'akapáva poguýgui, ni aikovéva ni omanóva.
27 Upévare ko'ág̃a, kuimba'éicha amoambuévo ko tekove, ahechaukáta peteĩ che eda ojeruréva.

28 Ha peheja peteĩ ejemplo notable umi imitãvape omano hag̃ua voluntariamente ha py’aguasúpe umi léi honorable ha imarangatúvare. He'i rire ko'ã mba'e, pya'e oho pe jehasa asy rendápe.
29 Umi ogueraháva chupe omoambue hag̃ua pe voluntad porã ogueraha chupe michĩmi mboyve ñembohorýpe, umi discurso oje’eva’ekue osẽgui, oimo’ãháicha, peteĩ apytu’ũ desesperado-gui.
30 Ha'e ramo omano mo'ãma oinupã ha he'i: “Ñandejára ohechakuaa pe mba'ekuaa marangatu, ikatu ramo jepe añemosãso ñemanógui, ko'ág̃a agueropu'aka mba'asy vaiete che retépe añeinupã haguére”. : ha katu che ánga avy'a porã ahasa haguã ko'ã mba'e, akyhyjégui chugui.
31 Ha péicha omano ko kuimba’e, ohejávo iñemano peteĩ py’aguasu noble techapyrãramo, ha peteĩ tekoporã mandu’arã, ndaha’éi mitãrusukuérape añónte, ha katu opa hetãme g̃uarã.

MOAKÃHA 7 rehegua

1 Ojehu avei, ojejagarra siete joyke’y isy ndive, ha pe rréi omboliga pe léipe oproba hag̃ua ryguasu ro’o, ha ojejopy chupekuéra mba’e vai ha látigo reheve.
2 Peteĩva umi oñe’ẽ raẽ va’ekue he’i: “¿Mba’épa rejerure térã reaprende orehegui?”. ñaimema ñamano haguã, jajapo rangue ñande rukuéra léi.
3 Upémarõ pe rréi ipochyeterei, omanda oñembohyku hag̃ua umi sartén ha kárro.
4 Upepete haku rire, he'i oikytĩ haguã pe oñe'ẽva raẽ ñe'ẽ ha oikytĩ haguã hete pehẽngue paha, oma'ẽvo ijoyke'ykuéra hembýva ha isy.
5 Ha'e gui ha'e kuery ikuaipa, he'i oikove aja gueteri ojegueru haguã tatápe ha tombojy pe mba'yrúpe ambue sy ndive omano haguã kuimba'e, he'ívo péicha,
6 Tupã Ñandejára omaña ñanderehe, ha añeteháp e ñanembopy’aguapy, Moisés opurahéi haguéicha, omombe’u va’ekue chupekuéra hova renondépe, he’ívo: “Ha’e okonsola va’erã hembiguáikuérape”.
7 Upémarõ pe peteĩha omanómarõ ko'ã número rire, ogueru mokõiha ojapo haguã chupe peteĩ ryguasu rupi'a, ha oipe'a rire iñakãrague pire iñakãrague reheve, oporandu chupe: “Rekastiga mboyve rekastiga mboyve”. opa nde rete pehẽngue?
8 Ha'e katu ombohovái iñe'ẽ tee ha he'i: —Nahániri.
9 Ha opyrũvo ipahaitépe, he’i: “Nde pochyicha oreguenohẽ ko tekove ko’ag̃aguágui, péro pe Rréi ko yvy ape ári oremopu’ãta, omanóva léikuérare, oikove hag̃ua opave’ỹvape”.
10 Ha'e rire pe mbohapyha ojapo peteĩ ñembohory, ha ojejerurévo chupe, oguenohẽ iñe'ẽ, ha upe derecho pya'e, oipyso ipo.
11 Ha he'i py'aguasúpe: —Ko'ãva areko yvágagui. ha hembiapoukapykuérare amboyke chupekuéra; ha chugui aha’arõ arresivi jey chupekuéra.
12 Ha pe rréi ha umi oĩva hendive, oñesorprende pe mitãrusu ipy’aguasu haguére, pórke ha’e ndohechái mba’eve umi mba’e hasýva.
13 Ko kuimba’e omanómarõ avei, upéicha avei ombohasa asy ha oikytĩ hikuái pe irundyhápe.
14 Upémarõ ha’e omano potaitéma he’i: “Iporã ningo rejuka yvyporakuérare, reha’arõ Ñandejára reipota omoingove jey ndéve.
15 Upe rire ogueru hikuái pe quinto-pe ha oikytĩ chupe.
16 Upémarõ Jesús omaña mburuvicha guasu rendápe ha he'i: —Nde reguereko pokatu yvypóra ári, reñembyai, rejapo reipotáva. upéicharõ jepe ani peimo’ã ñane retã ojehejareiha Tupãgui;
17 Ha katu epyta sapy’ami, ha ehecha ipu’aka guasu, mba’éichapa ha’e ndembohasa asýta ha ne ñemoñarekuérape.
18 Ha'e rire avei ogueru hikuái pe sexto, ha omano potaitéma he'i: —Ani peñembotavy mba'érepa.
19 Ha katu ani reimo'ã nde reñorãirõ haguã Tupã ndive, rekañy haguã ojekastiga'ỹre.
20 Ha katu pe sy hechapyrãva opa mba’e ári, ha omerese mandu’a porã: ohechávo siete ita’ýrape ojejuka hague peteĩ díape, ha’e imemby py’aguasu porãme, pe esperanza orekóvare Ñandejárare.
21 Heẽ, ha’e oñemoñe’ẽ peteĩ teĩme iñe’ẽme, henyhẽva espíritu py’aguasúgui; ha omomýivo kuña remiandu peteĩ tyekue kuimba'e reheve, he'i chupekuéra.
22 Ndaikatúi amombe’u mba’éichapa peju che retepýpe, che name’ẽigui peẽme pytu ni tekove, ha ndaha’éi che ajapo va’ekue peteĩ teĩ pende rete;
23 Ha katu katuete pe mundo Apohare, omoheñóiva yvypóra generación, ha ojuhúva opa mba’e ñepyrũ, avei iporiahuvereko rupive ome’ẽjeýta peẽme pytu ha tekove, ko’ág̃a peẽ napepensáiháicha pendejehe hembiapokuérare’. mba'érepa.
24 Ko’ág̃a Antíoco, oimo’ãgui ijehe ojedespresiaha, ha oimo’ã ha’eha peteĩ ñe’ẽ oñembohorýva, pe imitãvéva oikove aja gueteri, ndaha’éi oñemokyre’ỹnteva chupe iñe’ẽ rupive, síno avei oasegura chupe juramento rupive, ojapotaha chugui peteĩ ipirapire hetáva ha ovy’áva kuimba’e, ojere ramo itúvakuéra léigui; ha avei oguerahataha chupe iñamígoramo, ha ojeroviataha hese umi mba’épe.
25 Ha katu pe mitãrusu mba’eveichavérõ nohenduséirõ guare chupe, pe rréi ohenói isýpe, ha oñemoñe’ẽ chupe oñemoñe’ẽ hag̃ua pe mitãrusúpe osalva hag̃ua hekove.
26 Ha ha’e oñemokyre’ỹ rire chupe heta ñe’ẽ rupive, ha’e opromete chupe oñemoñe’ẽtaha ita’ýrape.
27 Ha katu ha’e oñesũ henondépe, opuka pe tirano ipy’ahatãva odesprecia hag̃ua, oñe’ẽ iñe’ẽ tetãme péicha; O che ra’y, che poriahuvereko nde imembyva’ekue nueve mese che ryepýpe, ha ome’ẽva’ekue ndéve peichagua mbohapy ary, ha nemongaru, ha nemongakuaa ko eda peve, ha agueropu’akava’ekue tekombo’e jehasa’asy.
28 Ajerure ndéve, che ra’y, emaña yvága ha yvy, ha opa mba’e oĩva ipype, ha ehecha Ñandejára ojapohague chupekuéra umi mba’e ndaha’éivagui; ha upéicha avei yvypóra ojejapo.
29 Ani rekyhyje ko ombohasa asývagui, ha katu, remereségui nde joyke’ykuérape, ejagarra ne ñemano che rorresivi jey hag̃ua poriahuverekópe nde joyke’ykuéra ndive.
30 Ha’e he’i aja gueteri ko’ã mba’e, pe mitãrusu he’i: “¿Mávapepa peha’arõ?”. Che ndajapomo'ãi mburuvicha

guasu rembiapoukapy, ha katu ajapóta pe tembiapoukapy Moisés rupive ome'ẽva'ekue ñande ru kuéra ypykuépe.
31 Ha nde, rejapo va'ekue opa mba'e vai hebreo-kuéra rehe, nandekañymo'ãi Tupã pógui.
32 Ñande ningo jahasa asy ñande angaipa rupi.
33 Ha jepeve pe Ñandejára oikovéva ipochy sapy'ami orendive ore kastigo ha orekorrehi haguére, upéicharõ jepe ha'e oĩ jeýta peteĩme hembiguaikuéra ndive.
34 Ha nde katu, Tupã Ñandejára jerovia'ỹva, ha opa ambue iñañáva apytégui, ani reñemopu'ã mba'eve'ỹre, ni reñemomba'eguasu ñeha'arõ'ỹre, rehupívo nde po Tupã rembiguáikuéra rehe.
35 Nde ne'ĩra gueteri rejehekýi Tupã Ipu'akapáva huísiogui, ohecháva opa mba'e.
36 Ore joyke'y kuéra, ko'ágã ohasa'asýva mbykymi, omanóma Tupã ñe'ẽme'ẽ jeikove opave'ỹva guýpe, ha nde katu, Tupã huísio rupive, rehupytýta castigo hekopete ne orgullo rehe.
37 Ha katu che, che joyke'ykuéraicha, aikuave'ẽ che rete ha che rekove ore rukuéra léi rehehápe, ajerure Ñandejárape pya'e oiporiahuvereko hag̃ua ñane retãme; ha nde jehasa'asy ha mba'e'asy rupive emombe'u, ha'e añoite ha'eha Tupã;
38 Ha che ha che joyke'ykuérape opa hag̃ua pe Ipu'akapáva pochy, ojegueru va'ekue hekoitépe ñane retã ári.
39 Pe rréi ipochýgui, ombohasa ivaivéva chupe opa ambuégui, ha ojagarra vaieterei oñembohory haguére hese.
40 Upémarõ ko kuimba'e omano iky'a'ỹre, ha ojeroviapaite Ñandejárare.
41 Ipahápe umi ta'ýra rire omano pe sy.
42 Tome'ẽ ko'ág̃a ko'ág̃a oñeñe'ẽ hag̃ua umi karuete ojejapóva ta'anga tupãnguéra rehe, ha umi jehasa'asy ijetu'úvare.

MOAKÃHA 8 rehegua

1 Upémarõ Judas Macabeo ha iñirũnguéra oho ñemiháme umi puévlope ha ohenói ipehẽnguekuérape, ha ogueraha chupekuéra 6 mil kuimba'e rupi.
2 Ha ohenói hikuái Ñandejárape, ha'e omaña hag̃ua umi tavayguakuéra opyrũva'ekuére opavavégui; ha avei oiporiahuvereko pe témplo oñemongy'ava'ekue kuimba'ekuéra itupã'ỹvagui;
3 Ha ha'e oiporiahuverekotaha pe tavaguasu, oñembyai vaieterei, ha oĩmava ojejapo hag̃ua yvýre jepe; ha pehendu pe tuguy osapukáiva chupe.
4 Ha penemandu'áke pe jejuka vai umi mitã'i ndojapóiva mba'eve ivaívare, ha umi ñe'ẽ vai ojejapóva hérare; ha ohechaukataha imbojeguaru umi iñañávare.
5 Macabeo oñomoirũ rire chupe, umi tetã ambuegua ndaipu'akái chupe.
6 Upévare ha'e ou oikuaa'ỹre, ohapy umi táva ha tavaguasu, ha oike ipópe umi lugár hetavéva, ha ipu'aka ha okañy sa'ieterei iñenemigokuérape.
7 Ha katu especialmente oaprovecha pe pyhare ko'ãichagua intento privado-pe ĝuarã, upéicha rupi pe yva imarangatu rehegua oñemyasãi oparupiete.
8 Upémarõ Felipe ohechávo ko kuimba'e sa'i ha sa'ive ohóvo ohóvo, ha osegiha ohóvo hendive umi mba'e, oskrivi Toleméope, pe governadór Celosíria ha Feniciagua, ome'ẽve hag̃ua pytyvõ pe rréi mba'épe.
9 Upéi oiporavóvo Nicanor Patróclo ra'ýpe, peteĩva iñamígo espesiál, omondo chupe no menos de veinte mil opa tetã oĩvagui ipoguýpe, omosẽ hag̃ua opa umi hudío ñemoñare; ha hendive oñemoirũ avei Gorgias-pe peteĩ capitán, oguerekóva tuicha experiencia ñorairõ rehegua.
10 Upémarõ Nicanor oñekomprometе oganataha hetaiterei pláta umi hudío ojegueraha va'ekuégui prisionéroramo, ha opaga va'erã pe impuésto de dos mil talento, pe rréi opaga va'erã umi rrománope.
11 Upévare pya'e omondo umi táva oĩvape yguasu rembe'ýpe, omoherakuãvo peteĩ ñemuha umi hudío ojegueraha va'ekuépe, ha oprometévo orekotaha hikuái cuarenta y diez tete peteĩ talento rehe, noha'arõigui pe venganza oútava hapykuéri Tupã Ipu'akapávagui.
12 Oñemombe'u rire Judas-pe Nicanor outaha, ha omombe'u umi oĩvape hendive pe ehérsito og̃uahẽmaha.
13 Umi okyhyjéva ha ndojeroviapáiva Ñandejára hustísiare, okañy ha oho.
14 Ambue katu ovende opa mba'e hembýva, ha ojerure Ñandejárape osalva haguã chupekuéra, ovendéva Nicanor iñañáva oñembyaty mboyve hikuái.
15 Ha ndaha'éirire ha'ekuéra rehehápe, upéicharõ jepe umi konvénio ojapova'ekue ituvakuéra ndive, ha héra marangatu ha gloriosa rehehápe, oñehenói haguépe chupekuéra.
16 Upémarõ Macabeo ohenói itavayguakuérape seis mil número peve, ha oñemoñe'ẽ chupekuéra ani hag̃ua okyhyje pe enemígogui, ni ani hag̃ua okyhyje pe aty guasu tetãnguéragui, ou vaíva hesekuéra; ha katu oñorairõ haguã kuimba'e, .
17 Ha omoĩ hag̃ua hesa renondépe pe mba'e vai ojapova'ekue hekope'ỹ pe lugár imarangatúvare, ha pe tavaguasu jeporu vai, ha upévagui ojapo hikuái peteĩ ñembohory, ha avei oipe'a hag̃ua ijypykuéra sãmbyhy.
18 Ha'ekuéra, he'i, ojerovia hi'armakuérare ha ipy'aguasu rehe; ha katu ñande jerovia oĩ pe Ipu'akapávare ikatúva oity mokõivévape umi oúva ñande rehe, ha avei opa mundo-pe.
19 Hi'arive omombe'u chupekuéra mba'e pytyvõpa otopa ypykuéra ypykue, ha mba'éichapa oñemosãso chupekuéra, Senaquerib poguýpe omanórõ guare cien cincuenta mil.
20 Ha omombe'u chupekuéra pe ñorairõ oiko va'ekue Babiloniape umi Gálata ndive, mba'éichapa og̃uahẽ hikuái ocho mil kuimba'énte pe negósiope, 4 mil macedonio ndive, ha umi macedonio oñemondýigui, umi ocho mil ohundi cien 20.000 pytyvõ oguerekógui hikuái yvágagui, ha upéicha ohupyty tuicha botín.
21 Péicha ha'e ombopy'aguasu rire chupekuéra ko'ã ñe'ẽ rupive, ha oĩma omano hag̃ua pe léi ha tetã rehehápe, omboja'o ijehérsito irundy hendápe;
22 Ha oñomoirũ ijoyke'ykuéra ndive, káda grúpo ruvichakuéra, Simón, José ha Jonatán ndive, ome'ẽvo peteĩteĩ quincecientos kuimba'e.

23 Avei omoĩ Eleazar-pe olee hag̃ua pe lívro sagrádo, ha ome'ẽ rire chupekuéra ko ñe'ẽ: "Ñandejára pytyvõ". ha'e voi omotenondévo peteĩha banda,
24 Ha pe Ipu'akapáva pytyvõ rupive ojuka hikuái nueve mil iñenemigokuérape, ha oinupã ha omokangy hetave Nicanor ehérsitope, ha upéicha okañy opavavépe;
25 Ha ogueraha ipirapire oúva ojogua haguã chupe kuéra, ha omoirũ chupekuéra mombyry.
26 Ha'égui peteĩ ára pytu'uha mboyve, ha upévare ndopersegivéima chupekuéra.
27 Upémarõ ombyatypa rire hikuái hi'armada, ha omondapa iñenemigokuérape, oñembopy'aguasu hikuái pytu'uha rupi, ome'ẽvo ñemomorã ha aguyje tuichaitereíva Ñandejárape, oñongatúva chupekuéra upe ára peve, ha'éva pe poriahuvereko oñepyrũva ojedestila hi'arikuéra.
28 Pytu'uha ára rire, ome'ẽ rire hikuái umi mba'e ojegueru va'ekue chuguikuéra peteĩ mba'e umi imba'e'ỹva, umi viúda ha tyre'ỹme, umi hembýva omboja'o hikuái ojuehe ha hembiguáikuérape.
29 Ojapo rire upéva, ha ojapo rire hikuái peteĩ ñembo'e, ojerure hikuái Ñandejára iporiahuverekóvape toñemoĩ porã jey hembiguáikuérandi opa ára g̃uarã.
30 Hi'arive umi oĩvagui Timoteo ha Baquides ndive, oñorairõva'ekue hendivekuéra, ojuka hikuái veinte mil ári, ha pya'eterei ohupyty umi lugár ijyvate ha imbaretéva, ha omboja'o ojuehe heta mba'e ojegueru va'ekue, ha ojapo umi iky'áva, tyre'ỹ, viúda, heẽ, . ha umi ijedámava avei, ojoja umi mba'e ojegueru va'ekuépe ijehe.
31 Ha ombyatypa rire hikuái hi'armakuéra, oñongatupaite chupekuéra umi lugár oĩ porãvape, ha umi mba'e ojegueru va'ekue Jerusalénpe hembýva.
32 Ha'ekuéra ojuka avei Filarquespe, upe persóna aña oĩva Timoteo ndive, ha heta hendáicha ombopochy va'ekue umi hudíope.
33 Avei upe jave ojapo jave hikuái arete victoria-rã hetãme ohapy hikuái Calistenes-pe, omyendýva tata okẽ marangatúre, okañýva peteĩ óga michĩme; ha upéicha ohupyty peteĩ jopói ojotopáva hembiapovaikuére.
34 Pe Nicanor ipy'aporãvéva, oguerúva mil komersiánte ojogua hag̃ua umi hudíope.
35 Ha'e oguejy Ñandejára pytyvõ rupive, ha'e ome'ẽ sa'ive cuenta hesekuéra; ha omosẽvo ijao hechapyrãva, ha omosãsóvo ikompañía, ou peteĩ tembiguái okañývaicha pe yvy mbytére Antioquíape tuichaiterei oñemotĩvo, ijehérsito oñehundígui.
36 Péicha ha'e, ojagarráva hi'ári ojapo porã hag̃ua umi rrománope itributo prisionéro rupive Jerusalénpe, omombe'u tetã ambuére, umi hudío orekoha Ñandejára oñorairõ hag̃ua hesekuéra, ha upévare ndaikatumo'ãiha ojeperhudika chupekuéra, osegígui hikuái umi léi ome'ẽ chupekuéra.

MOAKÃHA 9 rehegua

1 Upe tiémpope Antíoco ou Pérsia retãgui
2 Ha'e oike haguére pe siuda héravape Persépolis, ha oho omonda pe témplo ha ojoko pe siuda. hi'ári pe atyguasu oñani oñedefende hag̃ua hi'armakuéra reheve okañy chupekuéra; ha upéicha ojehu, Antíoco oñemokañývo umi oikóvagui ou jey ñemotĩ reheve.
3 Oguahẽvo Ecbatánpe, oñemombe'u chupe mba'épa ojehu Nicanor ha Timoteo rehe.
4 Upéi oñembohye pochýgui. ha'e oimo'ã ovenga hag̃ua umi hudíope pe ñemotĩ ojapova'ekue hese umi omokañy va'ekue chupe. Upévare he'i ikarrorápe omaneha haguã ndopytu'úi ha omondo haguã tape, Tupã oporohusgáva ko'ágã hapykuéri. Ha'e niko he'i va'ekue yvýre péicha: "Oguahẽtaha Jerusalénpe ha ojapo chugui judío kuéra oñeñotỹha.
5 Ha katu Ñandejára Ipu'akapáva, Isreal Tupã, oinupã chupe peteĩ mba'asy oñepohano'ỹva ha ojehecha'ỹvape: térã he'i riremínte ko'ã ñe'ẽ, ou hi'ári peteĩ mba'asy ipy'aite guive, ha umi hyepypegua jehasa'asy vaiete;
6 Ha upéva hekojojavéva, ha'e ombohasa asy haguére ambue kuimba'e rye heta jehasa asy ha iñextraño reheve.
7 Ha katu mba'evete ndopytái oñembotuichágui, ha katu henyhẽ gueteri orgullo-gui, ombopu tata ipochýpe judíokuéra rehe, ha omanda pya'e hag̃ua pe jeguata: ha katu ojehu ho'a ikarrogui, ojegueraha mbarete ; upéicha rupi ho'a vaieterei, opa hete pehẽngue hasyeterei.
8 Ha péicha pe oimo'ãva'ekue michĩmi omandataha pe yguasu olakuérape, (oñemomba'eguasueterei yvypóra rekovégui) ha opesa umi yvyty yvate peteĩ balanza-pe, ko'ág̃a ojepoi yvýpe, ha ojegueraha peteĩ kavaju ryru , ohechaukávo opa Tupã pu'aka ojehechaukáva.
9 Upémarõ umi kururu opu'ã ko kuimba'e aña retepýgui, ha oiko aja ñembyasy ha hasýpe, ho'a ho'a ho'a, ha hyakuã ky'a ombopy'arory opa ijehérsitope g̃uarã.
10 Ha pe kuimba'e, oimo'ãva'ekue michĩmi mboyve ikatuha ohupyty umi mbyjakuéra yvagapegua, avave ndaikatúi oaguanta ogueraha hag̃ua hyakuã vaieterei.
11 Ko'ápe upévare, ojejopykuévo, oñepyrũ oheja pe ijorgullo tuicháva, ha og̃uahẽ oikuaa hag̃ua ijehe Tupã mba'asy rupive, hasy ohóvo káda sapy'a.
12 Ha ha'e voi ndaikatúirõ guare ogueropu'aka hyakuã porã, he'i ko'ã ñe'ẽ: "Iporã ñañemoĩ Ñandejára poguýpe, ha peteĩ kuimba'e omanóva nopensaiete ijehe ha'érire Tupã".
13 Ko tapicha iñañáva opromete avei Ñandejárape, ha'e ko'ág̃a ndoiporiahuverekomo'ãvéima chupe, he'ívo péicha.
14 Ha'e omosãso hag̃ua pe siuda marangatu (ha'e oho pya'e voi omoĩ hag̃ua pe yvýre, ha ojapo chugui peteĩ lugár oñeñotỹha.
15 Ha umi judío rehe, ha'e ohusgáva nomereseiha oñeñotỹ, síno oñemosẽ imembykuéra ndive ho'u hag̃ua umi guyra ha mymba ka'aguy, ha'e omoĩta chupekuéra peteĩchapa umi Atenas retãygua ndive.
16 Ha pe témplo marangatu, ha'e omondáva'ekue mboyve, ombojegua jopói iporãvape, ha omoĩjey heta mba'e sagrádope, ha umi mba'e ohupytývagui opaga umi sakrifísio.
17 Heẽ, ha upéva avei oikóta chugui peteĩ judío ijehegui, ha ohasáta opa yvóra ojeiko haguépe, ha omombe'u Tupã pu'aka.
18 Péro opa ko'ã mba'ére ndopamo'ãi ijehasa asy, Tupã Ñandejára ohusga hekojojáva oúgui chupe, upévare ha'e

oskrivi umi hudíope pe kuatiañe'ẽ oskrivi va'ekue, ha oskrivi va'ekue peteĩ ñembo'e.
19 Antíoco, mburuvicha guasu ha mburuvicha guasu, umi hudío iporãvape oipota vy'a, hesãi ha tekoporã.
20 Peẽ ha pene ra'ykuéra peiko porãramo, ha penemba'e porãramo, aagradesetereíma Ñandejárape, aguerekógui che esperanza yvágape.
21 Che katu chekangy, ndaha'éiramo chemandu'a porã va'erãmo'ã nde ñemomba'eguasu ha ne rembipota porã reju jeývo Pérsiagui, ha ojegueraha peteĩ mba'asy vai reheve, aimo'ã tekotevẽha añangareko opavave seguridad rehe.
22 Ndajeroviái che salud rehe, ha katu areko tuicha esperanza akañy haguã ko mba'asýgui.
23 Ha katu apensávo upéva che ru jepe, upe jave ogueraha peteĩ ehérsito umi tetã yvate gotyo. omoĩ peteĩ sucesor, .
24 Oimérõ peteĩ mba'e ho'ava'ekue oimo'ãva'ekue, térã oñemombe'u ramo mba'e ivaietereíva, umi tetãygua oikuaágui mávapepa ojeheja pe estado, noñemondýi.
25 Jey, apensávo mba'éichapa umi príncipe ha'éva che rréino rembe'y ha vecino oha'arõha oportunida, ha oha'arõ mba'épa oikóta. Che ra'y Antíoco-pe amoĩ mburuvicha guasu ramo, heta jey amoĩ ha amomba'eguasúva heta pende apytépe, ajupírõ guare umi tetã yvateguápe. Chupe ahai kóicha.
26 Upévare añembo'e ha ajerure peẽme penemandu'a hag̃ua umi mba'e porã ajapova'ekuére penderehe en general, ha en especial, ha opa kuimba'e ijeroviaha gueteri chéve ha che ra'ýpe.
27 Che aikuaa porã ha'e ontende porãramo che akã, ome'ẽtaha umi mba'e peipotávape.
28 Péicha pe oporojukáva ha ojahéi vaíva ohasa asy, ojerure asyháicha ambue kuimba'épe, upéicha omano peteĩ tetã iñambue'ỹvape yvyty ári.
29 Felipe, oñemongakuaava'ekue hendive, ogueraha hetekue, okyhyjégui Antíoco ra'ýgui oho Egipto-pe Tolomeo Filométor rendápe.

MOAKÃHA 10 rehegua

1 Macabeo ha iñirũnguéra, Ñandejára oisãmbyhývo chupekuéra, orrekupera jey pe témplo ha pe siuda.
2 Ha katu umi altar umi tetã ambuegua omopu'ãva'ekue tape abierta-pe, ha avei umi capilla, oity hikuái.
3 Omopotĩ rire pe témplo ojapo hikuái ótro altar, ha oinupã ita oguenohẽ chuguikuéra tata, ha ojapo sakrifísio dos áño rire, ha omoĩ insiénso, tesape ha pan ojehechauka hag̃ua.
4 Ojapopa rire upéva, oñesũ hikuái ha ojerure Ñandejárape ani hag̃ua oike hikuái ko'ãichagua jepy'apýpe; ha katu opekavéramo hikuái hese, ha'e voi okastiga hag̃ua chupekuéra poriahuvereko reheve, ha ani hag̃ua oñeme'ẽ chupekuéra umi tetã ojahéiva ha ibarbaro-pe.
5 Ko'ág̃a pe ára umi extranhéro omongy'a haguépe pe témplo, upe díape voi oñemopotĩ jey, pe ára veinte y cinco upe méspe voi, ha'éva Casleu.
6 Ha'ekuéra ojapo umi ocho día vy'ápe, ojapoháicha umi tavernákulo arete, imandu'ávo nda'aréi ojapo hague hikuái pe fiésta umi tavernákulo rehegua, ojere jave hikuái umi montáña ha itakuápe mymbaicha.
7 Upévare ogueraha hikuái hakã, hakã porã ha palméra, ha opurahéi salmo pe ome'ẽ va'ekuépe chupekuéra osẽ porã hag̃ua hendaguépe.
8 Ha'ekuéra he'i avei peteĩ léi ha peteĩ léi peteĩchagua rupive: "Káda áño umi hudío kompletoite osegi hag̃ua umi ára".
9 Ha péicha opa Antioco, hérava Epifanes.
10 Ko'ág̃a ñamombe'úta Antíoco Eupador rembiapokue, ha'éva ko kuimba'e aña ra'y, ombyatývo mbykymi umi mba'e vai oikova'ekue umi ñorairõme.
11 Upémarõ og̃uahẽvo pe koróna rendápe, omoĩ peteĩ Lisiaspe oñatende hag̃ua igovernasiónpe, ha omoĩ chupe governadór prinsipálramo Celosíria ha Feniciape.
12 Ptolemeo, hérava Macrón, oiporavógui ojapo porãve hag̃ua hustísia umi hudíope umi mba'e vai ojejapo va'ekuére hesekuéra, oñeha'ã osegi oĩ py'aguapýpe hendivekuéra.
13 Upémarõ oakusávo pe rréi angirũnguéra Eutor renondépe, ha ohenói traidor opa ñe'ẽme osẽ haguére Chipre-gui, Filómetor ome'ẽ haguére chupe, ha oho Antíoco Epifanes-pe, ha ohechávo noĩriha tenda oñemomba'eguasúvape, ha'e oñedesanimaiterei , oñevenena hague ha omano hague.
14 Péro Górgias ogovernávo umi lugár oĩháme, okontrata soldádope ha oñorairõ meme umi hudíondi.
15 Upémarõ umi Idumeo-gua, oike rire ipópe umi tenda hetavéva, oñongatúvo umi hudíope, ha orresivi umi oñemosẽva'ekuépe Jerusaléngui, oho omongaru ñorairõme.
16 Upémarõ umi oĩva Macabeo ndive ojerure asy ha ojerure Tupãme ha'e oipytyvõ hag̃ua chupekuéra. ha upéicha oñani hikuái mbaretépe umi Idumeokuéra tenda mbarete ári,
17 Ha oinupã mbaretévo chupekuéra, ogana hikuái umi lugár, ha ojoko opa umi oñorairõvape pe murálla ári, ha ojuka opa ho'áva ipópe, ha ojuka no menos de veinte mil.
18 Oĩ rupi, ndohasáiva nueve mil, okañy oñondive mokõi kastíllo imbaretetereívape, oguerekóva opaichagua mba'e iporãva omantene hag̃ua pe siégo.
19 Macabeo oheja Simón ha José, Zaqueo ha avei umi oĩvape hendive, ha oho umi lugár oikotevẽvévape ipytyvõ.
20 Umi oĩva Simón ndive, ojegueraha va'ekue imba'erechakuére, umi oĩva pe kastíllope okonvense chupekuéra plátare, ha ogueraha 70.000 drácm ha okañy chuguikuéra unos kuánto.
21 Ha katu oñemombe'úvo Macabeope mba'épa oiko, ohenói tavayguakuéra sãmbyhyhárape, ha oakusa umi kuimba'épe, ovende hague ijoyke'ykuérape plátare, ha omosãso hague iñenemigokuérape oñorairõ hag̃ua hendivekuéra.
22 Upémarõ ojuka umi ojejuhúvape otraisionaha, ha pya'e voi ojagarra umi mokõi kastíllo.
23 Ha osẽ porãgui hi'armakuéra reheve opa mba'e ojagarrávape ipópe, ojuka umi mokõi lugárpe mas de veinte mil tapichápe.

24 Upe rire Timoteo, umi hudío ipu’aka va’ekue hese, ombyaty rire hetaiterei ehérsito extranhéro, ha kavaju Asiagui mbovymínte, ou ha’ete voi ojagarraséva umi hudíope.
25 Oñembojávo Jesús, Macabeo ndive ojere oñembo'e haguã Tupãme, ohypýi yvy iñakã ári ha oñapytĩ ao vosa reheve.
26 Ha ho’a pe altar ruguápe, ha ojerure chupe toiporiahuvereko chupekuéra, ha toiko iñenemigokuérape, ha iñenemigokuérape iñenemigokuérape, pe léi he’iháicha.
27 Oñembo'e rire ojagarra hikuái hi'arma ha oho mombyryve pe távagui, ha oñemoaguĩvo iñenemigokuérare, opyta ha'eño.
28 Kuarahy osẽ pyahúva, ojoaju hikuái mokõivévape. peteĩ parte oguerekóva oñondive ivirtud ndive irrefugio avei Ñandejárape peteĩ promesa-rã ijexito ha ivictoria rehegua: ambue lado ojapo ipochy tendota iñorairõme
29 Pe ñorairõ imbaretevévo, yvágagui ojehechauka cinco kuimba'e iporãva kavaju ári, freno de óro reheve, ha mokõi ijapytepekuéra omoakã umi judíope.
30 Ha ojagarra Macabeo ijapytépe kuéra ha ojaho’i chupe árma káda ládo ha oñangareko hese, péro odispara flécha ha aratiri umi enemígo kóntrape.
31 Ha ojejuka veinti.500 ha seiscientos kavaju arigua.
32 Timoteo katu odipara peteĩ lugár imbaretetereívape, hérava Gawra, ha upépe ogoverna Quereas.
33 Umi oĩva Macabeo ndive katu py’aguasúpe omongora pe fuérsa 4 día aja.
34 Ha umi oĩva hyepýpe, ojerovia pe tenda imbaretére, ojahéi vaieterei, ha he’i ñe’ẽ aña.
35 Upevére, pe quinto día ñepyrũme, veinte mitãrusu Macabeo irũnguéra, ipochy pochýgui umi ñe’ẽ vai rehe, ojapi pe murálla kuimba’éicha, ha ipy’aguasueterei ojuka opa umi ojotopávape.
36 Ambue katu ojupívo hapykuéri, hembiapo heta aja umi oĩvare hyepýpe, ohapy umi tórre ha hendýva tata ohapy oikovéva umi otakývape. ha ambuekuéra oipe’a umi okẽ, ha orresivi rire pe ehérsito hembývape, ojagarra pe táva.
37 Upéi ojuka Timoteo, okañýva peteĩ yvykuápe, ha iñermáno Quereas, Apolofanes ndive.
38 Ojapopa rire upéva, ha’ekuéra omomba’eguasu Ñandejárape salmo ha aguyje rupive, ha’e ojapo va’ekue heta mba’e Israel rehehápe, ha ome’ẽ chupekuéra ipu’aka hag̃ua.

MOAKÃHA 11 rehegua

1 Nda’aréi upe rire, Lisias pe rréi oñangarekóva ha iprimo, omanehácva avei umi mba’e, ndovy’aiterei umi mba’e ojejapóvare.
2 Ombyatývo 8.000 tapicha rupi opavave kavaju arigua ndive, ou judío kuéra rehe, ha oimo'ã ojapo haguã upe távagui oiko haguã umi tetã ambuegua.
3 Ha ogana haguã Tupaópe, umi ambue capilla tetã ambueguápeguáicha, ha ovende haguã sacerdote guasu káda áño.
4 Mba’eveichavérõ nopensái Ñandejára pu’aka, síno oñembotuicha umi mil soldádo yvýre, ha miles de kavaju arigua ha 80 elefánte.
5 Upémarõ ha’e og̃uahẽ Judéape ha oñemoag̃ui Betsurape, ha’éva peteĩ puévlo imbaretéva, péro mombyry Jerusaléngui 5 kilómetrorupi, ha omongora vaieterei upépe.
6 Umi oĩva Macabeo ndive ohendúvo ha’e omongoraha umi sérro, ha’ekuéra ha enterove puévlo ojahe’o ha hesay ojerure Ñandejárape tombou peteĩ ánhel iporãva osalva hag̃ua Israélpe.
7 Upémarõ Macabeo voi ojagarra raẽ árma, oñemoñe’ẽvo pe ótrope ha’ekuéra oapeligrataha hendive oipytyvõ hag̃ua iñermanokuérape.
8 Ha’ekuéra oĩ aja Jerusalénpe, ojekuaa henondépe kavaju ári peteĩ ijao morotĩva, ombotyryrýva hi’armádo de óro.
9 Upéi ha’ekuéra omomba’eguasu pe Tupã poriahuverekópe enterove oñondive, ha ipy’aguasu, upévare oĩma hikuái preparádo ndaha’éi oñorairõ hag̃uánte yvypórandi, síno la majoría umi mymba ipy’ahatãva ndive, ha oinupã hag̃ua umi murálla de iérro.
10 Péicha ha'ekuéra oguata tenonde gotyo hi'armada reheve, yvágagui oipytyvôva, Ñandejára oiporiahuverekógui chupekuéra
11 Ha oñorairõvo iñenemigokuérape leónicha, ojuka hikuái once mil soldádo yvýre ha 1600 kavaju arigua, ha okañy enterovépe.
12 Heta ijapytepekuéra ojeherida rupi avei okañy opívo; ha Lisias voi okañy ñemotĩme, ha upéicha okañy.
13 Ha'e ha'e peteĩ kuimba'e iñaranduva, omombo ijehe umi mba'e vai oguerekova'ekue, ha oimo'ã ndaikatumo'ãiha ipu'aka umi hebreo rehe, Tupã Ipu'akapáva oipytyvõ haguére chupekuéra, omondo hendápe kuéra.
14 Ha okonvense chupekuéra omoneĩ hag̃ua opa condición razonable, ha opromete okonvensetaha pe rréipe tekotevẽha ha’e chupekuéra angirũ.
15 Upémarõ Macabeo omoneĩ opa mba’e Lisias oipotáva, ha oñatende porã opa mba’e porãre. ha opa mba’e Macabeo ohaiva’ekue Lisiaspe umi hudíore, pe rréi ome’ẽ.
16 Lisias guive ojehaiva'ekue kuatiañe'ẽ umi judíope: Lisias omomaitei umi judío retãyguakuérape.
17 Juan ha Absalón, nde rembou va’ekue, ome’ẽ chéve pe kuatiañe’ẽ ojesuskrivi va’ekue, ha ojerure ojejapo hag̃ua umi mba’e oĩva ipype.
18 Upévare umi mba’e oĩ va’ekue oñemombe’u hag̃ua pe rréipe, amombe’u upéva, ha ha’e ome’ẽmbaite ikatuháicha.
19 Ha upéicharõ peñongatúramo peẽme leal pe estado-pe, ko’águi rire avei añeha’ãta ha’e peteĩ medio penemba’eporã hag̃ua.
20 Péro umi mba’e iñimportantevévare, añe’ẽta penendive.
21 Peiko porã. Áño cien y ocho y cuarenta, ára cuatro y veinte jasy Dioscorinthius.
22 Pe rréi kuatiañe’ẽme oĩ ko’ã ñe’ẽ: Rréi Antíoco omomaitei iñermáno Lisiaspe.

23 Ñande ru ojetradusi guive tupãnguérape, ore rembipota niko umi oĩva ñande rréinope oiko kirirĩháme, káda uno ikatu hag̃uáicha oñatende hembiapokuére.
24 Roikuaa avei umi judío nomoneĩriha ore ru, ojegueru haguã umi gentil jepokuaaháicha, ha katu omantene hekoha tee oikove léi tee rapykuéri.
25 Upévare ore apytu'ũ ha'e, ko tetã oĩtaha py'aguapýpe, ha rodesidi romoĩjey chupekuéra itupao, oiko hag̃ua hikuái ijypykuéra jepokuaa he'iháicha.
26 Upévare rejapo porãta remondóramo chupekuéra, ha eme'ẽ chupekuéra py'aguapy, oñemoañete vove hikuái ñane apytu'ũme, ikatu hag̃uáicha ipy'aguapy porã, ha tapiaite oho vy'ápe hembiapokuérape.
27 Pe rréi kuatiañe'ẽ ohaiva'ekue umi hudío retãme, péicha: Mburuvicha guasu Antíoco omomaitei pe konséhope ha umi hudío hembývape.
28 Peho porã ramo, ore roguereko ore rembipota; ñande rekove porã avei.
29 Menelao he'i oréve, peẽ peipotaha peho jey pende rógape ha pejaposeha pene rembiapo.
30 Upévare umi ohótava oiko porãta Xanthicus ára treinta peve.
31 Ha umi judío oiporúta hi'upy ha léi imba'éva, yma guaréicha; ha ni peteĩva ijapytepekuéra mba'eveichagua tape ndojemolestamo'ãi umi mba'e ojejapóvare oikuaa'ỹre.
32 Che amondo avei Menelaope penembopy'aguapy haguã.
33 Peiko porã. Áño cien cuarenta y ocho-pe, ha ára quince jasy Xanthicus-pe.
34 Umi rrománo omondo avei chupekuéra peteĩ kuatiañe'ẽ oguerekóva ko'ã ñe'ẽ: Quinto Memio ha Tito Manlio, umi rrománo embajador, omondo maitei umi hudío tavayguakuérape.
35 Opa mba'e ome'ẽva rréi primo Lisias, ore rovy'a avei.
36 Ha'e oimo'ã vaekue oñeñe'ẽha mburuvicha guasúpe, peẽ pemombe'u rire, pemondo pya'e peteĩvape, romombe'u haguã iporãha peẽme, ko'ágã roho hína Antioquíape.
37 Upévare, emondo pya'e peteĩvape, roikuaa hag̃ua mba'épa repensa.
38 Despedida rehegua. Ko ary cien ocho cuarenta, ára quince jasy Xanthicus-pe.

MOAKÃHA 12 rehegua

1 Ojejapopa rire ko'ã konvénio, Lisias oho mburuvicha guasu rendápe, ha umi hudío oñemitỹ.
2 Péro umi governadór oĩva heta lugárpe apytégui, Timoteo ha Apolonio, Geneo ra'y, avei Jeronimo, Demófon, ha umíva ykére Nicanor pe governadór de Chipre ndohejái chupekuéra okirirĩ ha oiko py'aguapýpe.
3 Umi kuimba'e Jopegua ojapo avei peichagua tembiapo Ñandejárape, oñembo'e umi hudío oikóvape ijapytepekuéra oho hag̃ua hembireko ha imembykuéra ndive umi várko oprepara va'ekuépe, ha'ete ku ndojaposéiva mba'eve.
4 Ha'ekuéra oasepta pe siudápe he'iháicha, oikoseha py'aguapýpe ha ndoimo'ãi mba'eve.
5 Judas ohendúvo ko mba'e vai ojejapóva hetãyguakuérare, omanda umi oĩvape hendive ombosako'i hag̃ua chupekuéra.
6 Ohenóivo Tupã Juez hekojojávape, ou umi ijoyke'ykuéra ojuka va'ekuépe, ha ohapy pe refugio pyharekue, ha omyendy tata umi várkope, ha ojuka umi okañývape upépe.
7 Oñembotývo pe puévlo, ha'e oho tapykue gotyo, ha'ete ku ou jeýtava oipe'apaite umi siuda de Jopepe.
8 Ohendúvo umi jamnita oipotaha ojapo umi judío oikóva ijapytepekuéra.
9 Pyhare ou avei umi jamnita ári, ha omyendy tata pe refugio ha pe marina-pe, ha upéicha ojehecha pe tata resape Jerusalénpe, opytáva doscientos cuarenta kilómetro.
10 Upégui oho rire hikuái nueve kilómetro Timoteo gotyo, ndohasái 5.000 kuimba'e oguatáva ha 500 kavaju arigua árabe.
11 Upémarõ oiko peteĩ ñorairõ ivaietereíva; ha katu Judas ykére Ñandejára pytyvõ rupive ohupyty pe victoria; upéicha umi Nómada Arabia-gua, ipu'akávo, ojerure Judas-pe py'aguapy, oprometévo ome'ẽtaha chupe vaka, ha ombovy'ataha chupe ambue hendáicha.
12 Upémarõ Judas oimo'ã añeteháp e ideprovechotaha hikuái heta mba'épe, ome'ẽ chupekuéra py'aguapy.
13 Oho avei ojapo peteĩ puente peteĩ táva imbaretévape, oñembotýva korapy muro reheve, ha oikohápe tapichakuéra opaichagua tetãygua; ha héra Caspis.
14 Ha katu umi oĩva hyepýpe ojeroviaiterei umi muro mbarete ha tembi'u ome'ẽvare, upévare oñekomporta vai umi oĩvare Judas ndive, ojahéi ha otaky, ha he'i umi ñe'ẽ noñe'ẽiva'erã.
15 Upévare Judas ikompañerokuéra ndive, ohenóivo pe mundo ruvicha guasu, oityva'ekue Jericó ovecha mácho térã motor ñorairõrã ỹre Josué tiémpope, oityvyro mbarete umi murálla.
16 Ha ojagarra pe tavaguasu Tupã rembipota rupi, ha ojapo jejuka oñemombe'u'ỹva, upéicha rupi peteĩ lágo ipukúva mokõi kilómetro hi'ag̃uíva ijykére, henyhẽvo, ojehecha osyryha tuguýgui.
17 Upéi osẽ hikuái 7cientos cincuenta metro, ha og̃uahẽ Characa-pe umi judío hérava Tubieni rendápe.
18 Timoteo katu ndojuhúi chupe hikuái umi tendáre, ha'e omondo mboyve mba'eve, oheja upégui peteĩ guarnición imbaretetereíva.
19 Dositeo ha Sósipater, Macabeo ruvichakuéra apytépe, osẽ ojuka umi Timoteo ohejava'ekue pe fortaleza-pe, 10.000 kuimba'e ári.
20 Macabeo oñatende ijehérsito káda grúpope, ha omoĩ chupekuéra umi grúpo ári, ha oho Timoteo kóntrape, ha'e oreko va'ekue 120.000 kuimba'e oguatáva ha 2.500 kavaju arigua.
21 Timoteo oikuaávo Judas ouha, omondo umi kuña ha mitã ha ambue mba'e'oka peteĩ mbarete hérava Carnion-pe, ijetu'úgui pe táva ojejoko haguã, ha ndahasyiete ojeju haguã, opa umi tenda ijyvyku'i rupi .
22 Péro oúrõ guare Judas pe primer grúpo, umi enemígo okyhyje ha okyhyjégui pe ohecháva opa mba'e, okañy, peteĩva odipara ko tapére, ambue katu upégui, ha heta

vése oñelastima chupekuéra kuimba'ekuéragui voi, ha ojekutu ikyse puku akãme.
23 Judas ikyre'ỹeterei avei omuña chupekuéra, ojuka umi iñañávape, ha umíva apytégui ojuka treinta mil kuimba'e rupi.
24 Hi'arive Timoteo ho'a Dositeo ha Sósipater pópe, ha'e ojerure asy chupekuéra oheja haguã chupe hekove reheve, oguerekógui heta judío tuvakuéra ha unos kuánto joyke'y chupe omano meve, ndojehecháiva'erã.
25 Upémarõ oasegura rire chupekuéra heta ñe'ẽ rupive omoĩjeytaha chupekuéra mba'eve ivaíva'ỹre, pe ñe'ẽme'ẽme he'iháicha, oheja chupekuéra oho ijoyke'ykuérape osalva hag̃ua.
26 Upémarõ Macabeo oho Carnión ha Atargatis témplo peve, ha upépe ojuka 5.000 persónape.
27 Ha okañy ha ohundi rire chupekuéra, Judas ombohasa umi ehérsito Efrón gotyo, peteĩ táva imbaretéva, Lisias oikohápe, ha hetaiterei tetã opaichagua, ha umi mitãrusu imbaretéva oñangareko umi murállare ha odefende mbarete chupekuéra avei tuicha oñeme'ẽkuri motor ha dardo-kuéra rehegua.
28 Judas ha iñirũnguéra ohenói rire Tupã Ipu'akapávape, ipu'aka rupive omboja'o iñenemigokuéra mbarete, ogana pe siuda ha ojuka 25.000 umi oĩvape hyepýpe.
29 Upégui oho hikuái Escitópolispe, opytáva 600 kilómetro Jerusaléngui.
30 Ha katu umi judío oikóva upépe otestifika rire umi escitopolita otrataha chupekuéra mborayhúpe, ha ojerure asy chupekuéra ijehasa asy jave.
31 Ha'ekuéra oagradese chupekuéra, ha ojerure chupekuéra iñamígo gueteri, ha upéicha og̃uahẽ Jerusalénpe, hi'ag̃uíma pe arete de semána.
32 Opa rire pe arete hérava Pentecostés, oho hikuái Idumea ruvicha Gorgias rehe.
33 Ha'ekuéra osẽ tres mil kuimba'e yvýre ha 400 kavaju arigua reheve.
34 Ha ojehu oñorairõ jave oñondive mbovymi judíope ojejuka.
35 Upe jave, Dositeo, Bacenor atygua, kavaju ári, ha kuimba'e imbaretéva, oĩ gueteri Górgias ári, ha ojagarrávo ijao oguenohẽ chupe mbaretépe. ha ojagarrase rire oikovéva upe kuimba'e oñemaldesi va'ekuépe, peteĩ kavaju arigua Traciagua oúva hi'ári oinupã chugui ijyva, upéicha rupi Gorgias okañy Marisa rendápe.
36 Umi oĩva Górgias ndive oñorairõ puku ha ikane'õ rire, Judas ohenói Ñandejárape ohechauka hag̃ua ha'eha ipytyvõhára ha omoakãva chupekuéra ñorairõme.
37 Ha upéva ha'e oñepyrũ iñe'ẽtépe, ha opurahéi salmo hatãme, ha ojapura Gorgias kuimba'ekuérare oikuaa'ỹre, ha okañy chupekuéra.
38 Upémarõ Judas ombyaty ijehérsito ha og̃uahẽ táva Odolámpe, ha og̃uahẽvo pe séptimo día, oñemopotĩ hikuái, ojepokuaaháicha, ha ojapo pe sábado.
39 Pe ára oúvape, ojeporuháicha, Judas ha iñirũnguéra ou ohupi umi ojejukáva retekue, ha oñotỹ chupekuéra ipehẽnguekuéra ndive ituvakuéra sepultúrape.
40 Opa umi ojejukáva ao guýpe ojuhu hikuái umi mba'e oñekonsagráva umi jamnita ta'angakuérape g̃uarã, ha upéva oproivi umi hudíope pe léi rupive. Upéi opavave ohecha upéva ha'eha pe mba'érepa ojejuka chupekuéra.
41 Upémarõ opavave omomba'eguasúvo Ñandejárape, pe hués hekojojáva, oipe'ava'ekue umi mba'e kañymby.
42 Oñeme'ẽ oñembo'e hag̃ua, ha ojerure asy chupe pe angaipa ojejapova'ekue oñemboguepaite hag̃ua mandu'águi. Avei, upe karai guasu Judas oñemoñe'ẽ tavayguakuérape ojejoko haguã angaipágui, ohechávo hesa renondépe umi mba'e ojehúva umi ojejukava'ekue angaipa rehe.
43 Ojapo rire peteĩ aty guasu dos mil drácm de pláta, omondo Jerusalénpe oikuave'ẽ hag̃ua peteĩ ofrénda pekádore, ha upéva ojapo porãiterei ha hekoitépe, pórke ha'e imandu'a pe rresurreksiónre.
44 Ha'e noimo'ãirire opu'ã jeytaha umi ojejuka va'ekue, ndaha'éi va'erãmo'ã oñembo'e umi omanóvare.
45 Ha avei ohechakuaágui oĩha tuicha mborayhu oñeñongatúva umi omanóvape g̃uarã tupãme, ha'e peteĩ pensamiénto imarangatúva ha iporãva. Upémarõ ha'e omoingo porã umi omanóva rehe, ojesalva haguã angaipágui.

MOAKÃHA 13 rehegua

1 Áño cien cuarenta y nueve-pe oñemombe'u Judas-pe, Antíoco Eupador ouha Judéape tuicha poder reheve.
2 Ha hendive Lisias oñangarekóva hese, ha oisãmbyhýva hembiapokuéra, peteĩva ijapytepekuéra peteĩ poder griegagua, cien mil, ha kavaju arigua cinco gancho-kuéra rehegua.
3 Menelao avei oñemoirũ hendivekuéra, ha tuicha oñembotavy omokyre'ỹ Antíocope, ndaha'éi oñeñangareko hag̃ua pe tetãre, síno oimo'ãgui ojejapo hague chugui gobernador.
4 Ha katu pe rréikuéra Rréi omomýi Antíoco apytu'ũ ko mba'e vai apohare, ha Lisias omombe'u pe rréipe ko kuimba'e ha'eha pe mba'e vai apoha, upévare pe rréi omanda ojegueru hag̃ua chupe Bereape, ha ojuka hag̃ua chupe, pe manera oĩ upe tendápe.
5 Ko'ág̃a upe lugárpe oĩ peteĩ tórre ijyvatéva cincuenta métro, henyhẽva tanimbugui, ha oreko peteĩ tembiporu ijyvyra'ỹva, opa ijykére oñemoĩva tanimbu ryepýpe.
6 Ha oimeraẽva oñekondenáva sacrilegio rehe, térã ojapova'ekue oimeraẽ ambue delito ivaietereíva, upépe opavave kuimba'e oity chupe omano meve.
7 Peichagua ñemano ojehu pe kuimba'e aña omano, ndorekóigui ni peteĩ ñeñotỹ yvýpe; ha upéva hekojojavéva:
8 Ha'e ojapo rupi heta angaipa pe altar rehe, tata ha tanimbu imarangatúva, ha'e orresivi iñemano tanimbupe.
9 Ko'ág̃a pe rréi ou peteĩ mba'e vai ha oñemomba'eguasúva reheve, ojapo ivaive hag̃ua umi hudíope, ojejapo va'ekuégui itúva tiémpope.
10 Upe mba'e Judas ohechakuaávo, he'i umi héntepe ohenói hag̃ua Ñandejárape pyhare ha ára, oiméramo araka'eve ótra tiémpo, ha'e oipytyvõtaha avei chupekuéra, ha'e oĩrõ guare pe léigui, hetãgui. ha Tupao marangatúgui.

11 Ha ndohejamo'ãi umi tavayguakuéra, ko'ã̰ga jepe oñembopiro'y'imi va'ekue, oñemoĩ umi tetã otakýva poguýpe.
12 Upémarõ opavave ojapo rire upéva oñondive, ha ojerure asy Ñandejára poriahuverekópe hasẽ ha oajuna, ha oñeno yvýpe tres día pukukue, Judas, oñemoñe'ẽ rire chupekuéra, he'i chupekuéra oĩ hag̃ua preparádo.
13 Upéi Judas, oĩgui mombyry umi ansiáno ndive, odesidi, pe rréi ehérsito oike mboyve Judéape ha ojagarra pe siuda, oho hag̃ua oñorairõ pe mba'e Ñandejára pytyvõ rupive.
14 Upémarõ ome'ẽ rire opa mba'e yvóra Apoharépe, ha oñemoñe'ẽ rire isoldádokuérape oñorairõ hag̃ua kuimba'épe, omano meve, umi léi, pe témplo, pe siuda, pe tetã ha pe komunida rehehápe, ha'e oñemoĩ Modin ykére:
15 Ha ome'ẽ rire ñe'ẽ ñeñangarekópe umi oĩvape ijerére: "Pe victoria ha'e Tupãgui. mitãrusu ipy'aguasuvéva ha ijeporavovéva ndive oike pyharekue rréi rógape, ha ojuka pe kampaméntope irundy mil kuimba'e rupi, ha umi elefánte ruvicha, opa oĩva hi'ári ndive.
16 Ha ipahápe omyenyhẽ hikuái pe kampaménto kyhyje ha sarambikuégui, ha oho porãiterei.
17 Péva ojejapo ára pytũmbýpe, oipytyvõgui chupe Ñandejára protección.
18 Pe rréi ohechakuaa rire umi hudío kuimba'e rekoha, ha oho ojagarra umi lugár ipoguýpe.
19 Upéi oguata Betsura gotyo, ha'éva hudío kuéra imbarete, ha'e katu okañy, okañy ha okañy ikuimba'ekuéragui.
20 Judas omombe'u va'ekue umi oĩvape ipype umi mba'e tekotevẽva.
21 Péro Rodoco, oĩva umi judío ehérsitope, omombe'u umi iñenemigokuérape umi mba'e sekréto. upévare ojeheka chupe, ha ohupytypa rire chupe hikuái, omoinge chupe hikuái ka'irãime.
22 Pe rréi otrata hendivekuéra Betsumi mokõiha jey, ome'ẽ ipo, ojagarra ipo, oho, oñorairõ Judas ndive, ipu'aka hesekuéra.
23 Ohendu Felipe, opytáva Antioquíape, opyrũmbaiteha, oñemondýi, ojerure asy umi hudíope, oñemoĩ ha ohura opa mba'e peteĩchaguápe, oñemoĩha hendivekuéra ha oikuave'ẽ sakrifísio, omomba'eguasuha pe témplo ha otrata porã chupekuéra upe tenda, .
24 Ha Macabeo oguerohory porã, omoĩ chupe mburuvicha guasu Tolomeo guive Gerréno pegua peve.
25 Oguahẽ Tolomeope, umi hénte upépe oñembyasy umi konvénio rehe. Ha'e kuéra niko oityvyro hikuái, omboyke haguã ikonvénio.
26 Lisias ojupi pe huéspe, he'i ikatuháicha odefende hag̃ua pe káso, okonvense, ombopy'aguapy, ombohasa asy chupekuéra, oho jey Antioquíape. Péicha oho opoko mburuvicha guasu ou ha oho.

MOAKÃHA 14 rehegua

1 Mbohapy áño rire Judas-pe oñemombe'u Demetrio, Seleuco ra'y, oike hague Trípolis refugio rembe'ýre, tuicha poder ha marina reheve.
2 Ojagarráma kuri pe tetã ha ojuka Antíocope, ha Lisias oñangarekóva hese.
3 Ko'ã̰ga peteĩ Alcimo, ha'e va'ekue súmo saserdóte, ha oñemongy'a va'ekue ipy'aite guive oñembojehe'a jave hikuái umi gentil ndive, ohechávo mba'eveichavérõ ndaikatumo'ãiha ojesalva, ni ndoikevéima pe altar marangatúpe.
4 Oguahẽ rréi Demetrio rendápe cien cincuenta áño aja, ome'ẽ chupe peteĩ koróna de óro, peteĩ palméra, ha avei umi yvyra rakã ojeporúva témplope, ha upéicha upe árape okirirĩ.
5 Ha'e gui ou rire oportunida omotenonde haguã hembiapo tavy, ha Demetrio ohenói chupe ha oporandúvo chupe mba'éichapa umi judío opyta ha mba'épa oipota hikuái, ombohovái chupe.
6 Umi hudío ha'e ohenóiva asidéano, ha'ekuéra omoakãva Judas Macabeo, omongaru ñorairõ ha opu'ã opu'ã, ha ndohejamo'ãi umi hembýva opyta py'aguapýpe.
7 Upévare che, che ypykuéra ñemomba'eguasu, ha'ese pe súmo saserdóte, ko'ã̰ga aju ko'ápe.
8 Primero, añeteháp e ajepy'apy'ỹre umi mba'e rréi rehegua; ha mokõiha, upévarã jepe añeha'ã che retãyguakuéra mba'eporã: opa ñane retã oĩgui miseria michĩvape pe trato oñe'aconseja'ỹre hesekuéra yma oje'eva'ekue rupive.
9 Upévare, o rréi, reikuaávo opa ko'ã mba'e, eñangarekóke tetãme, ha ñane retãre, ojejopyva opa ládo, pe poriahuvereko rehechauka pya'eháicha opavavépe.
10 Judas oikove aja, ndaikatúi okirirĩ pe estado.
11 Upe riremínte oñeñe'ẽ hese, péro ótro rréi amigokuéra oñemoĩ vai Judas kóntrape, oinsiénsove Demetriope.
12 Upepete ohenói Nicanor-pe, elefante ruvicha, ha omoĩ chupe gobernador ramo Judea-pe, omondo chupe.
13 Omanda chupe ojuka hag̃ua Judas-pe, omosarambi hag̃ua umi oĩvape hendive, ha ojapo hag̃ua Alcímo-pe saserdóte guasu pe témplo guasúpe.
14 Upémarõ umi tetã ambuegua okañy va'ekue Judéagui Judas poguýgui, ou ovecha aty rupi Nicanorpe, oimo'ãgui iporãtaha chupekuéra umi hudío ivaíva ha ijetu'uha.
15 Ko'ã̰ga umi hudío ohendúvo Nicanor ouha, ha umi tetã ambuegua opu'ãha hesekuéra, oity hikuái yvy iñakã ári, ha ojerure asy pe omopyendávape itavayguakuérape tapiaite g̃uarã, ha akóinte oipytyvõva iparte ohechaukávo oĩha .
16 Upémarõ pe kapitán he'i rupi ha'ekuéra osẽ pya'e upégui ha oñemoag̃ui hesekuéra táva Desaúpe.
17 Simón, Judas ermáno, oñorairõma Nicanor ndive, péro okirirĩ sapy'a rupi iñenemigokuéra.
18 Upéicharõ jepe, Nicanor ohendúvo umi kuimba'e oikóva Judas ndive, ha ipy'aguasuha oñorairõ hag̃ua hetãre, noñanimái oñeha'ãmbaite pe mba'e kyse puku rupive.
19 Upévare omondo Posidonio, Teodoto ha Matatias-pe, oiko haguã py'aguapýpe.
20 Upémarõ ha'ekuéra oñemoñe'ẽ puku rire, ha pe kapitán oikuaaukávo umi héntepe, ha ojekuaa

enterovéva opensa peteĩcha, ha’ekuéra omoneĩ umi konvénio.
21 Omoĩ peteĩ ára oñembyaty haguã ha'eño, ha og̃uahẽvo ára, ha oñemoĩ peteĩvape guarã.
22 Ludas omoĩ umi kuimba’e armado oĩva preparádo umi lugár okonvenivévape, ani hag̃ua sapy’aitépe umi enemigo ojapo algún traisión, upévare ojapo hikuái peteĩ aty guasu py’aguapýpe.
23 Nicanor opyta Jerusalénpe, ha ndojapói mba’eve ivaíva, omondo uvei umi hénte oúvape oñembyatypa hendápe.
24 Ha'e ndoipotái oipe'a Judas-pe, ha'e ohayhúgui pe kuimba'épe ipy'aite guive
25 Oñembo'e avei chupe omenda haguã hembireko ha imemby haguã.
26 Ha katu Alcimo, ohechakuaávo mborayhu oĩva ijapytepekuéra, ha ohesa’ỹijo umi konvénio ojejapo va’ekue, ou Demetrio rendápe ha he’i chupe Nicanor ndojapoporãiha pe estado; upévare ha’e oordena kuri Judas-pe, peteĩ traidor irreino-pe, ha’e hag̃ua pe rréi rendaguépe.
27 Upémarõ pe rréi ipochy ha ipochy pe kuimba’e iñañavéva oakusávo, oskrivi Nicanor-pe, ohechauka hag̃ua ha’e ndogustaieteha umi konvénio, ha omanda chupe pya’e porã omondo hag̃ua Macabeo prisionéroramo Antioquíape.
28 Nicanor ohendúvo upéva, heta oñemotĩ ijehe, ha ogueraha vaieterei omboyke haguã umi artículo oñemoĩva’ekue peteĩ ñe’ẽme, pe kuimba’e ndoguerekói kulpa.
29 Péro ndaipórigui mba’eve pe rréi kóntrape, ha’e omaña itiémpore ojapo hag̃ua ko mba’e polítika rupive.
30 Jepémo upéicha, Macabeo ohechávo Nicanor oñepyrũha oñembotavy hendive, ha ojerure’asyveha chupe jepiveguágui, ohechakuaávo ko’ãichagua teko asuka ndoúiha iporãva, ombyaty ndaha’éi mbovymi ikuimba’ekuérape, ha ojere Nicanor guive.
31 Pe ótro katu oikuaágui tuicha ojoko hague chupe Judas política, oike pe témplo tuicha ha imarangatúvape, ha omanda umi saserdótepe, oikuave’ẽvape sakrifísio jepiveguáicha, osalva hag̃ua chupe pe kuimba’épe.
32 Ha ohura hikuái ndaikatumo’ãiha oikuaa moõpa oĩ pe kuimba’e oheka va’ekue.
33 Ha’e oipyso ipo akatúa pe témplo gotyo ha ohura kóicha: “Peẽ napemosãsóiramo chéve Judas prisionéroramo, amoĩta yvýpe ko Ñandejára témplo ha aitypáta pe altár. ha omopu’ã peteĩ tupao ojehechakuaáva Baco-pe ĝuarã.
34 Ko’ã mba’e he’i rire oho. Upérõ pa'i kuéra ohupi ipo yvága gotyo ha ojerure asy pe tapiaite oñangarekóvape hetãre, he'ívo péicha.
35 Nde, opa mba’e Jára, nereikotevẽiva mba’eve, revy’a pe témplo nde reikohápe oĩ haguére ore apytépe.
36 Upévare ko’ã̃ga, O Ñandejára marangatu opa imarangatúva, eñongatu tapiaite ko óga iky’a’ỹva, nda’aréi oñemopotĩva’ekue, ha ejoko opa juru hekojojáva.
37 Ko’ã̃ga oĩkuri Nicanor-pe peteĩ Razis, peteĩva umi anciano Jerusalén-gua, ohayhúva hetãyguakuérape, ha peteĩ kuimba’e ipy’aporãitereíva, imba’eporã haguére oñehenóiva Judío ru.
38 Ymave, noñembojehe’áirõ guare hikuái gentil-kuéra ndive, ojeakusa chupe judaísmo rehe, ha py’aguasúpe oapeligra hete ha hekove opa mba’e pohýi reheve umi judío rrelihión rehehápe.
39 Upémarõ Nicanor omombe’uségui pe ñembohory umi hudíope, omondo 500 kuimba’e ñorairõhára ári ojagarra hag̃ua chupe.
40 Ha’e ningo opensa ojagarrávo chupe ojapo hag̃ua heta mba’e vai umi hudíope.
41 Ko’ã̃ga pe atyguasu ojagarrárõ guare pe tórre, ha oike mbarete pe okẽ okapegua, ha he’i ojegueru hag̃ua tata ohapy hag̃ua, ha’e oĩmarõ ojejagarra hag̃ua opárupi ho’a ikyse puku ári;
42 Oiporavo rangue omano kuimba'e ramo, oike rangue iñañáva pópe, ojejahéi haguã chupe ambue hendáicha, ndaha'éiramo heñói hague imba'eporãva.
43 Ha katu ofaltávo chupe oinupã pya’e rupi, umi atyguasu oñemongu’e avei umi okẽ ryepýpe, ha’e oñani py’aguasúpe pe muro peve, ha ojeity kuimba’e reheve umi ijyvatevéva apytépe.
44 Ha'e kuéra katu pya'e ome'ẽ jey, ha oñemoĩ peteĩ tenda, ha'e ho'a pe tenda nandi mbytépe.
45 Upevére, oĩ aja gueteri pytu ipype, ipochýgui, opu’ã; ha jepe huguy osẽ y ryruicha, ha ijerída ivai, upéicharõ jepe oñani pe aty guasu apytépe; ha oñembo'y peteĩ ita ijyvyku'íva ári,
46 Huguy ko’ã̃ga opaitémarõ guare, oipe’a ipy’a, ha ojagarrávo mokõive ipópe, omombo pe aty guasu ári, ha ohenói pe tekove ha espíritu Járape omoĩjey hag̃ua chupe umíva, péicha omano.

MOAKÃHA 15 rehegua

1 Péro Nicanor ohendúvo Judas ha iñirũnguéra oĩha umi lugár imbaretevévape Samária jerére, ha odesidi mba’eveichagua peligro’ỹre oñemoĩ hesekuéra sábado árape.
2 Upevére umi judío ojejopyva’ekue oho hag̃ua hendive he’i: “Ani pehundi peẽme, pemomba’eguasu pe ára, pe ohecháva opa mba’e, ha’e omomba’e marangatu opa ára ári”.
3 Upéi pe imboriahuvéva ipy’aporãvéva ojerure, oĩpa peteĩ Ipu’akapáva yvágape, omandava’ekue oñekumpli hag̃ua pe sábado ára.
4 Ha'e kuéra he'ívo: “Yvágape oĩ peteĩ Ñandejára oikovéva ha ipu'akapáva, ha'e omandava'ekue oñeñongatu haguã ára 7ha.
5 Upémarõ pe ótro he’i: “Che avei chepu’aka ko yvy ape ári, ha amanda ajagarra hag̃ua umi árma ha ajapo hag̃ua pe rréi rembiapo”. Upéicharõ jepe ohupyty ani hag̃ua ojejapo hembipota aña.
6 Upévare Nicanor oñemomba’eguasu ha oñemomba’eguasueterei rupi, odesidi omoĩ peteĩ monuménto púvliko ohechaukáva ipu’aka hague Judas ha umi oĩvare hendive.
7 Macabeo katu ojerovia tapiaite Ñandejára oipytyvõtaha chupe.

8 Upévare oñemoñe'ẽ itavayguakuérape ani hag̃ua okyhyje tetãnguéra jejugui hesekuéra, ha katu imandu'a hag̃ua pe pytyvõ ymave ohupytývare hikuái yvágagui, ha ko'ág̃a oha'arõ hag̃ua pe victoria ha pytyvõ, oútava chupekuéra pe Ipu'akapávagui.
9 Ha upéicha okonsola chupekuéra pe léi ha profetakuéragui, ha omoĩvo chupekuéra iñakãme umi ñorairõ oganava'ekue hikuái yma, ha'e ombovy'ave chupekuéra.
10 Omokyre'ỹ rire chupekuéra, ome'ẽ chupekuéra ikargo, ohechaukávo chupekuéra opa tetãnguéra japu, ha ñe'ẽme'ẽ ñemboyke.
11 Péicha ha'e oarma peteĩ teĩme, ndaha'éi ningo oñedefende hag̃ua eskúdo ha lánsa, síno umi ñe'ẽ iporãva ha iporãva reheve, ha hi'arive omombe'u chupekuéra peteĩ sueño digno ojeguerovia, ha'ete ku añeteháp̃e oikova'ekue ani michĩmi pevy'a chupekuéra.
12 Ha péva ha'e va'ekue ijehecha: Onias, ha'eva'ekue sumo sacerdote, peteĩ kuimba'e imba'eporã ha ivuénova, iñemomba'eguasúva, ipy'aporãva, oñe'ẽ porã avei, ha ojapova'ekue peteĩ mitãgui opa mba'e porãme, ohupívo ipo oñembo'e judío rete pukukue rehe.
13 Péicha ojejapóvo, upéicha avei ojekuaa peteĩ kuimba'e iñakãrague morotĩva, ha oñemomba'eguasuetereíva, ha'éva peteĩ mba'e hechapyrãva ha iporãitereíva.
14 Upémarõ Onias he'i: "Kóva ningo ohayhu ermanokuérape, oñembo'e heta pe puévlo ha pe siuda sagrádare, upéva hína Jeremías, Ñandejára proféta".
15 Upémarõ Jeremías oipyso ipo akatúa ome'ẽ Judas-pe peteĩ kyse puku óroguigua, ha ome'ẽvo péicha he'i.
16 Ejagarra ko kyse puku marangatu, peteĩ jopói Tupãgui, rembojere va'erãha umi nemoirũvape.
17 Péicha oñekonsola porãvo Judas ñe'ẽre, iporãiterei va'ekue, ha ikatúva omokyre'ỹ chupekuéra py'aguasurã, ha omokyre'ỹ umi mitãrusu korasõ, odesidi hikuái nomoĩri ikampaménto, síno py'aguasúpe oñemoĩ hi'arikuéra, ha kuimba'e reheve oñeha'ã hag̃ua pe asunto conflicto rupive, pe táva ha santuario ha templo oĩgui peligro-pe.
18 Pe oñangarekóva hikuái hembireko, ita'yrakuéra, iñermano ha tavayguakuérare, sa'ive oje'e hesekuéra.
19 Umi oĩva pe siudápe noñatendéi ni michĩmi, opyrũ ñorairõ haguére tetã ambuére.
20 Ha ko'ág̃a, opavave oma'ẽrõ guare mba'épa ha'éta pe ensayo, ha umi enemigokuéra oñemoag̃uima, ha pe ehérsito oñemoĩ arreglo-pe, ha umi mymbakuéra oñemoĩ porã, ha umi kavaju arigua oñemoĩ ipepo-pe,
21 Macabeo ohechávo pe atyguasu jeju, ha opaichagua armadura ñembosako'i, ha mymbakuéra kyhyje, oipyso ipo yvága gotyo, ha ohenói Ñandejára ojapóvape hechapyrãva, oikuaágui pe victoria ndoúiha árma rupive, ha katu ouha jepe Iporãva chupe, ome'ẽ umi omeresévape.
22 Upévare iñembo'épe he'i péicha; Ñandejára, rembou ne remimbou Ezequías Judea ruvicha guasu tiémpope, ha rejuka Senaquerib ehérsitope cien 5.5.000.
23 Upévare ko'ág̃a avei, O yvága Jára, emondo peteĩ ángel porã ore renonderã kyhyje ha kyhyje reheve chupekuéra;
24 Ha nde po pu'aka rupive tojepy'apy umi okyhyjéva, oúva ne tavayguakuéra imarangatúvare ojahéi hag̃ua. Ha péicha opa.
25 Upéi Nicanor ha umi oĩva hendive osẽ trompéta ha purahéi reheve.
26 Péro Judas ha iñirũnguéra ojotopa umi enemígope, ojerure ha oñembo'e.
27 Upémarõ oñorairõvo ipo rupive ha oñembo'e Tupãme ikorasõme, ojuka hikuái treinta y cinco mil kuimba'égui.
28 Ko'ág̃a ojejapopa rire pe ñorairõ, ojevy jeývo vy'ápe, oikuaa hikuái Nicanor oñenoha omanóma hague iarnéspe.
29 Upéi ha'ekuéra osapukái ha osapukái, ha omomba'eguasu pe Ipu'akapávape iñe'ẽtépe.
30 Ha Judas, tapiaite odefendéva tavayguakuéra hete ha iñakãme, ha osegíva imborayhu hetãyguakuéra ndive hekove pukukue aja, omanda oipe'a hag̃ua Nicanor akã, ha ipo ijyva reheve, ha ogueru chupekuéra Jerusalénpe .
31 Upémarõ Jesús ohenóivo hetãyguakuérape ha omoĩ umi saserdótepe pe altár renondépe, ohenói umi tórrepeguápe.
32 Ha ohechauka chupekuéra Nicanor akã vai, ha upe ñe'ẽ vai po, oñemomba'eguasúva reheve oipysóva pe Ipu'akapáva témplo marangatúre.
33 Ha oikytĩ rire upe Nicanor iñañáva ñe'ẽ, omanda tome'ẽ pedazo-pe umi guyrakuérape, ha toñapytĩ pe recompensa itavy haguére témplo renondépe.
34 Upémarõ káda uno omomba'eguasu yvága gotyo pe Ñandejára omimbipávape ha he'i: "Toñemomba'eguasu pe oñangarekóva hendaguépe iky'a'ỹre".
35 Oñapytĩ avei Nicanor akã pe tórre ári, peteĩ señal ojehecha ha ojehecharamóva opa Ñandejára pytyvõrã.
36 Ha ha'ekuéra oordena enterovépe peteĩ dekréto peteĩchagua mba'eveichavérõ ani hag̃ua ohasa upe ára solemnidad'ỹre, síno ogueromandu'a hag̃ua pe ára 13ha pe mes doce-pe, sirio ñe'ẽme hérava Adar, peteĩ ára Mardoqueo ára mboyve.
37 Péicha oiko Nicanor ndive, ha upe guive umi hebreo oguereko ipoguýpe pe siuda. Ha péina ápe amohu'ãta.
38 Ha ajapo porã ramo, ha okonveniháicha pe tembiasakue, ha'e pe aipotava'ekue, ha katu ipire hũ ha iky'áramo, ha'e pe ikatúva ahupyty.
39 Ivaiháicha hoy'u víno térã y ha'eño; ha pe víno oñembojehe'áva y ndive iporãháicha, ha ombovy'a pe sabor, upéicha avei pe ñe'ẽ oñembojehe'áva porã ombovy'a umi omoñe'ẽva mombe'upy apysa. Ha ko'ápe oikóta ipaha.